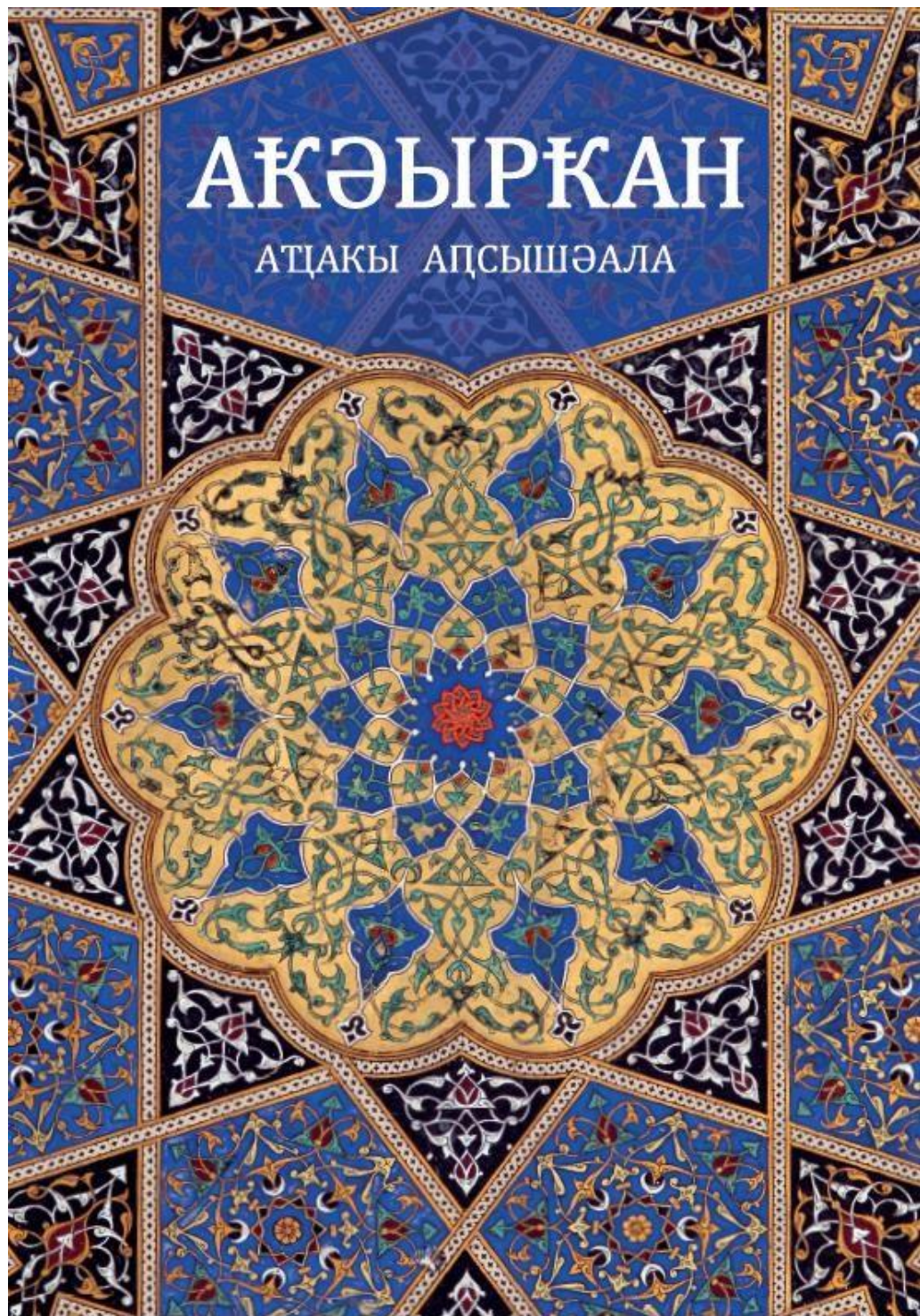

АЖӘЫРҖАН

АҢАКЫ АҢСЫШӘЛА

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Иахзылцхауа иҳаназыжбуа Аллаҳ ихъзала

УДК 28-24
ББК 8638-21
А 54

АЖӘЫРҖАН

АҢАКЫ АҢСЫШӘЛА

Аиҗага: Оқҗаи Чкотуа

Аредактор: Арда Ашәба

Сҗампыл 2018

Аңхыажәа

Акәыркан – аңсылман динхайара Аңшьашәкәы аун. Иара злафәу абызшәа араб бызшәоун. Ажәа «Акәыркан» («кәыр-ан») иаанагоит «бжыы тгала аңхыара», «аилыркаага», «акәыбжыара». Иахыа аңсуа ңхыафы аңшәахь иеитәгоу Акәыркан айкаы даңхыартә еиңш алшара имоун. Абра ицәырйеит азйаара: избан айкаы, ахатә акәымкәа? – хәа. Акәыркан тызйаауа айарауааи аитәгафцәеи иазгәартгоит, ари Аңшьашәкәы аоригинал акынтә аитәгараан, уи аус знапы алаку, иагъа ңышәа имазаргыы, илшазом инеиңынкыланы, иара ззынархоу, иамоу афныйкатә ңсабара, излеибарку адунеи, иахоу аңсы амазақәа зегъы раарңшра. Избанзар, уи баша шәкәым, сахьаркыратә фымтам. Акызайдык аитәгаф имч зықәхо, иара аказшьа, айкаы аарңшра, афәхәы ахәартә акайароун. Уигъы иуадафәу усун. Иуадафәун избанзар, ари ашәкәы ауаа адоухамфә иаша ранйарафы имыругоун, ийәхәагоун, ифырңшыгоун. Илхтәун ауафы дымфәкәызйдо, даңхыаны излеиликааша ахырхартә. Иазгәатәтәун, цыара-цыара ауадафәкәа мацымкәа ишцәырйуа, иаххәап, зйакы, зымазақәа аартым, еилкаашьа амам «Елиф, Лам, Мим», «Та, Син, Мим» ухәа реиңш икоу ажәакәа. Егъырт адинкәа ирыйаркуа Аңшьафыра шәкәкәа злафә астиль иеиңшым, ахатәы цыдарақәа амоун.

Иарбан тоурыхтә хыйхыртәзаалак, ажәлар ирхархәаганы икаларц азы иеитәгатәун дара злацәажәо, излафәуа абызшәахь, аха еикәырхатәун излаңйоу абызшәа ахафәра, абейара, иара ианыңшуа атоурыхтә кәазшьа. Аңхыаф изхәыцтәун, иалңшаатәун иара дзырманшәалаша, дымфәкәызйаша ахырхартә. Акәыркан айкаы еитәга атәы ххәозар, зынзагыы ирмарианы, иара иатәым аказшьа анырңшра иашам, ирфәшьагоун. Аитәгаф дыцхаражәхәафзороун, иара иахьынтәеитәигои иахьейтәигои абызшәакәа ибафхатәра, иказара, идырра, иңышәа цхас ирхызароун, аңхыаф имфәхәастә зырлашо

цаашьызароуп. Аңшыафыра шәкәы аитагаф дақәитым иара цаахәак ацџара ма агырхара. Адунеи еибаркыра зшаз изитахыз, зыгәра игоз, иџахәы џсахрада ажәлар ирызназгоз Аңаимбарцаа рыла иааиртит имазақәа. Ари ашәкәы иҳаилнаркаауеит Иазәу Анцаа ишамтә актәи амши аџыхәтәантәи – азбара амши ирыбжьанакыз аамтәтә џстәзаарафы абзиара кәзџо ауафы ишиатәахо назазатәи аҳамтә, мамзаргыы ацәгыара кәзџо, зхы-зыџсы мацара иазхәыцны, гәыразрала цхыраарак ауафы изымтә ишизыџшу ахьырхәра. Иара убас ишырџашьагоу Анцаа иазәкра уаџагыланы, нцәахәыс матәарк аихырхәара, џасс ашьтыхра.

Акәыркан шыақәгылоуп 114 хы рыла. Урт зегьы аамтәк иаџанакуам, стильлагыы хырхартәлагыы иеиџшым. Аллаҳ иңаимбарцаа – Ныхә, Ибраҳим, Мыса, Иаса ухәа азәырфы, аџыхәтәан – Мухаммад, ирзааиртуаз, ирыџеихәоз, џсахрада ґырхәала ажәлар ирызнаргоз, абиңарак акынтә даеа абиңарак ахь иахзызааны иеиқәдырхон. Урт ахьаңаз атыңи ианаңаз аамтәи рееихыршоит меккатәи, мединтәи хәа (610-622, Мекка, 90 хы, 622 инаркны Медина 24 хы).

Ари ашәкәы аитагаф агәагыра ааирңшит, ауаа рдоухамџа аныларафы ацхыраара ритәит, хбызшәа иамоу алшарақәа, амәхак цәыригеит. Хамтә дууп аңсылман динхәџаразгыы, аңсуа бызшәа арџиаразгыы. Уажәгыы аңхәакагыы аңхәаџи аитагаџи рыбжьара аилибакаареи ахәоуеиқәшәареи Анцаа иратәеишьааит.

Арда Ашәба

Афилологиатә тџаарақәа ркандидат

1. Фатиха (Алагамта)

Иахзылпхауа, иҳаназыжьуа Аллаҳ ихъзала!

- 1- Арехәапхьызқәа, жәфәнтәылақәа рынцәа Аллаҳ иузкуп.
- 2- Иахзылпхауеи иҳаназыжьуеи уара уоуп.
- 3- Уара уоуп ақәызбара амиш иақәитү!
- 4- Харт уара мацара хуашьапкуеит, уара уқынтә мацара ҳазыпшуеит ацхыраарагы.
- 5- Амфә иаша ҳақәйә.
- 6- Лахь зутә, имфәхкьаз рышкә акәымкәа, аразкы зутәз ауаа шьахәқәа рымфәхь ҳнага.

2. Бақара (Ажә)

Иахзылпхауа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихъзала!

- 1- Елиф. Лам. Мим.
- 2- Ари хьахәа-ңахәа змам шәкәуп. Аллаҳ ифәгылара зхы ацәызыхьчә рзы имфәкәйәгоуп.
- 3- Урт иқалаша агәра ргоит, рнамаз ииашаны иркуеит. Ирахтәз аразкы акынтә, Аллаҳ имфә иақәдырзуеит.
- 4- Урт, уара иузылбаахгаз ашәкәы еиңш, уаанза илбаахгаз иңшьоу афырақәагы рыгәра ргоит, анарцәгы хьахәа-ңахәада иазхарйоит.
- 5- Дара убарт рынцәахәы иқынтә ирзааиз ииашоу амфә иануп. Зхы фызхуагы дара рақәхоит.
- 6- Азхамйара зәадызцалаз рақәзар, урт, иагы ргәы реануңаргы, зегьдарароуп, иаша азхарйом.
- 7- Аллаҳ урт рыгәкәеи рлымхәкәеи ишәахәхьеит. Рыблақәагы аш рхылахьеит. Урт агәәкра ду рзыңшуп.

- 8- Ауааңсыра рыбжьара, ишазхарымџогы, «Аллахи нарцайтәи амши азхахџеит» зхәақәогы убап.
- 9- Арт Аллахи изхайаџәеи ржьара иашьтоуп. Аха рхы мацара ржьалоит, дара ырыздыруам акәымзар.
- 10- Рыгәкәа рџы азхамџара иахылџиаауа чмазарак рымоуп. Аллахгы урт рчымазара иаџиџоит. Амцкәа ирхәақәо ырызкынгы хәаала итәу гәақрак рџеиџшуп.
- 11- Арт, «Аңсабараџы аичырчара цәыршәымган» хәа анраухәалак, «Хара иеинзраало, ибжьақазо хреиуоуп» рхәоит.
- 12- Урт аичырчаџцәа рхатаңсатәкәа роуп, амала дара ырыздыруам акәымзар.
- 13- «Ауааңсыра ишазхарџо еиџш шәаргы иазхашәџа» хәа анроухәалак: «Харгы, абант ахшыџдакәа реиџш иазхахџарыма?» рхәоит. Ахшыџдаџкәкәа рхатәкәа роуп, ырыздыруам акәымзар.
- 14- Азхайаџцәа ианрыкәшәалак, «Иазхахџеит» рхәоит. Амала раџстааџеи (руацәа азхамџаџәеи) дарей анеизынхалак: «Хымңада, харт шәара хшәйдгылаџәоуп. Урт хархыччоит ауп» рхәоит.
- 15- Аха Аллах иоуп урт ирхыччо. Рхымџаңгашә амшалагы дрыкәызбоит, абас ишахдыркыогы, аамтәа ритоит.
- 16- Иара убарт, ахҥыхра ахатыңан, амџахкәара амџа ылызхыз роуп. Аха рыхәаахәтра алџшәа рзаанамгеит, амџа иашагы иазыкәымџеит.
- 17- Урт ртәгылазаашәа аџх агәтаны амца еикәызџаз итәгылазаашәа иаџызоуп. Амца ианарлашо аамтәзы, Аллах, рылашара аарџырганы, акы рымбо алашьцара интәиургылоит.
- 18- Урт дагәоуп, иҥахауп, илашәуп. Уажәшьтә аиаша изазыхынхәуам.
- 19- Мамзар урт ртәгылазаашәа, алашьцара агәтаны адыд мацәыс ала икыдџәаны иауа ақәа ицәылахаз ауаа ртәгылазаашәа иаџызоуп. Рыңсы иацәшәаны, адыд мацәыс абжы рмахарц азы рнапкәа рлымхәкәа итәрыцәгәоит. Аха Аллах, азхамџаџцәа амацәаз итәеикхәеит.
- 20- Амацәыс рыбақәа арлашәуашәа икшоит. Уи алашара рхы иархәаны, мацк иныкәоит. Алашьцара ианыџахалак иахыгылац иаанхоит. Аллах итәххазтгы, урт ирмахауа, ырымбо рыкаџарагы илшон. Хымңада, Аллах илмшо акагы ыкам.
- 21- Уа ауааңсыра! Шәареи шәаңхәатәикәеи зшаз Анцәа шәимџахырхәала, иара убри ала Аллах иҥагылара шәеацәышәыхчәп.
- 22- Уи адгыл иартас, ажәџангы хыбрас ишәзыкасџеит, ажәџан акынтә азы шәзылбаазгеит, убриалагы иеиуеиџшым аразккәа шәызцәыригеит. Ус анакәха, шәаргы идырны Аллах ицназго крыкоушәа шәымхәыцын.

- 23- Илбаахгаз абри ашәкәы (Акәыркан) иазкны гәфарақ шәымазар, шәаи, шәаргы иеиңшу җаахәк аңышәйә. Шәажәа гәык ала шәазыказар, Аллаҳ ида зеггы рыцхыраара шәхы иархәаны абри шәеазышәк.
- 24- Аха ишәзыкамҗар (ахаангы ишәзыкайҗазом), ускан былтәыс ауааңсыреи ахахәи змоу амца шәеаҗәышәыхьча. Уи амца азхамҗафҗәа рзы еикәйоуп.
- 25- Аиаша азхәйәны, убас ала зхы мфәңызго рзы, азиаскәа зтысуа җәанаттә бахчақәа гәырғәеҗәашас ирым. Җәанаттәи ашәырқәа дара разкыс ианыртәххалак: «Арт уаанзагы (адунеи аҗынгы) фатәыс иҳаман!» рхәоит. Аиашазы, убас иагыыкан. Уака урт рзы ицқашәкьоу ахатәфызйәақәагы ыкоуп. Урт уа наунагза иаанхоит.
- 26- Аллаҳ, кәыбрык акәзаргы, мамзар уи ааста иеиҗоу акы акәзаргы, җырңшыс аагара дацәхьәйуам. Азхәйәфҗәа уи рынҗәа иҗынтә иаауа җабыргык шакәу рдыруеит. Азхамҗафҗәа ракәзар: «Аллаҳ абри ала иихәарц иитәхәузеи!» рхәоит. Аллаҳ абри ала ңытфык мфәхикьоит, ңытфыкгы амфә иаша икәйиҗоит. Амала уи ала, зегь ракәымкәа, ацәгьаршыфҗәа мацара мфәхикьоит.
- 27- Урт роуп, җыгәгәала ишырхәазгы, Аллаҳ иртәз ажәа иахыҗәны, Аллаҳ еидышәйә ззиҳәаз еидырхуеит, адунеиәҗы ацәгьа дыршоит, аха айыхәтәан изҗырхагахогы дара ракәхоит.
- 28- Аңсы шышәхамызгы, аңстәзаара шәзәңызйәз мап иңеиҗәышәкьеи? Уи шәыңсы шәхихуеит, нас даеазнык аңсы шәхәиҗоит. Айыхәтәан Иара иахь шәдырхынхәуеит.
- 29- Адгыл икәу зеггы шәара шәзы ишаны, нас ажәфан ахь дааңшы, быжьҗәараны ихартәааны еикәзыршәаз иоуп Иара. Уи зеггы ишәхәтәоу издыруа иоуп.
- 30- Абар, уара Унҗәа, амаалықҗәа: «Сара адунеи аҗны хатыңуафык дысшоит» хәа реиҳәеит. Урт ракәзар: «Хара уалкааны урехәаңхьыз шаххәо, уара уңшыара азбахә шаххәоггы, абрака ацәгьа зыршаша, ашәа казтәаша азәы душома?» рхәеит. Аллаҳгы: «Хымҗада, сара шәарт ишәзымдырқәо здыруеит» хәа рылеиҳәеит.
- 31- Нас, Адам ахьзқәа зеггы иирҗеит. Ашәтәхьгы убарт амаалықҗәа идырбаны: «Шәажәақәа рҗы шәиашазар, абарт рыхьызқәа сзеитәшәхәа» ихәеит.
- 32- «Уара уалаҳкаауеит! Иахурйәз ада уаҳа дыррак хамам. Ихартәаау адырреи аҗәығареи иакәитү хымҗада уара уоуп», -хәа атәк кәрҗеит.
- 33- «Уа Адам! Абарт рыхьзқәа рзеитәхәа» хәаны, Адамгы ахьзқәа зеггы анырзеитәиҳәа: «Сара ажәфанкәеи адгыли рымазақәа хымҗада издыруеит;

шэара иашэырңшуагы ишэ́ахуагы здыруеит хэа шэасымхэазацзи?» ихэеит.

- 34- Амаалықыцаа: «Асаара шэыекажыны, Адам изы шэсеихырхэа» хэа анраххэа, Иблис (афстаа) ида зеггы иеихырхэеит. Уи даҕагылеит, дҕагыахеит, азхамҕафцаа дреуахеит.
- 35- «Уа Адам! Уареи ухатэафэи ҕьанат шэынхала, уака ишэ́таху шэфа ишэ́жэы, амала абри айла зэ́эык ааигэара шэымнеин. Мамзар, агэымбылҕбафцаа шэреуахоит» ххэеит.
- 36- Аха афстаа урт мфэхьаны, иахы́каз атың иахигеит. Харгыы: «Шэеи́ацааханы адгыл ашка шэылбаа! Аамтак а́кынза убрака шэынхоит, насгыы ишышэ́таху шэхи иашэ́ырхэоит» ххэеит.
- 37- Абас ала Адам Инцаа иажэақэа идикылеит (абарт рылагыы атамзаара шэ́таи́еит); Инцаагыы уи иатамзаара идикылеит. Хымҕада, Уи, атамзаара здызкыло, зрыцхашьарагыы хэаа амам иоуп.
- 38- Урт убас раххэеит: «Зеггы уантэи шэылбаа! Хымҕада сара скынтэ ңхьагылафык дшэ́ызнеуеит. Сара ишэ́зынасышэ́туа аңхьагылаф ицны́кэаз ашэартҕеи ахьаи рҕеи́ңшихазом»
- 39- Ихазымҕази хажэақэа мцны изыңхьазази ракэзар, урт ҕьаханымуаа роуп, наунагзагыы убра инхоит.
- 40- Израил иҕацаа! Ишэ́атэасшьаз аразкы шэ́гэалашэ́ыршэа, сара иснышэ́дз ажэагыы нашэ́ыгза, убри ала саргыы сажэа насыгзан. Сажэа ақэымны́кэара шэеацэ́ышэ́ыхьча.
- 41- Шэнапафэы и́коу арҕабыргразы илбаазгаз (Акэ́ыркан) азхашэ́а; уи аңхьанатэ иаҕагылаз шэреуамхан! Сажэақэа амач азы ишэ́ымтҕиин. Сара мацара шэсы́цэ́шэа.
- 42- Идырны аиашеи амци еилашэ́ымҕан, аиаша жэдыруазар, ишэ́ымҕэахын.
- 43- Анамаз шэ́кы, азеқьат ишахэ́тоу ирышэ́т, ихырхэо азха́йафцаа шэры́цхырхэа.
- 44- Шэарт абри ашэ́кэы шэша́ңхьоггы, ауааңсыра абзиарахь ихьарңшыны, шэхи шэхаштүама? Шэарт шэ́ымхэ́ыцзои, шэ́ыхшыф шэхи иашэ́мырхэ́азои?
- 45- Ачхареи анамази рыла Алла́х ицхыраара шэа́хэа. Хымҕада, абартқэа зеггы, Алла́х гыкала иеихырхэо рыда, егырт ирцэ́ыхьантҕоуп.
- 46- Урт есаамтэ Анцаа иҕа́ңхьа и́коушэа ргэы иаанагоит. Айыхэ́тэангыы иара ишизыхынхэ́уа ала адырреи агэ́ыгреи рымоуп.
- 47- Уа Израил иҕацаа! Шэара ишэ́атэасшьаз аразкы, шэарт ауаа́ңсыра зеггы шэреи́ханы атың ишэ́ыстэ́з шэ́гэалашэ́ыршэа.

- 48- Уи амш шәәцәшәә, уи амш аены (зегъы дара рхы иахъашьтало иахъаны), азъы изы, акы ихушәаар калом, азәгъы иахатъыр мфасуам, азъы ихатъыңаны дәәазъы дрыдыркылом; ыбарантә цхырааракъы роуам.
- 49- Ишәгәалашәыршәә! Шәарт Фараон иуаажәлар ркынтә шәфәххит. Урт агәәкра бааңсы шәтәдыргылон. Шәтъыңхацәә мацара ааныжъны, шәыцкәынцәә зегъы ршыуан. Шәара шәзықәшәаз а́кны Шәынцәә и́кынтә ышәарак ы́кан.
- 50- Аамтәк азы шәара шәзы амшын еифахшеит, шәыңсы еикәхархеит; Фараон иуаажәларгъы шәыбла ишабоз амшын итаххәәеит.
- 51- Мыса ыынфажәә цхы азы ажәә иахтәхъан. Аха, иара данца ашьтәхъ, шәарт, ииашамкәә шәхы мфәңганы, ахәыс (нцәас) ишьтышәхит.
- 52- Уи ашьтәхъгъы, (шәыхшыф аус аруны) иахъышәшыап хәә ишәанахажьит.
- 53- Амфә иаша шәанылап хәә Мыса ашәкәы итәны, аиашеи ахәанчеи еилзырго аңқарақәә шәзылбаахгеит.
- 54- Мыса иуаажәлар абас реихәахъан: «Уа сыуаажәлар! Хымңада, шәара ахәыс нцәахәыс ишьтыхны, шәхы иакәым азыжәуит. Убри азы шәызшаз ифәңхъа атәмзаара шьтәшәйә, шәгәахәарақәагъы шәхәәеы. Абри и́кашәйә шәызшаз ифәңхъа шәара шәзы иеиңбу ауп. Абас ала шәатәмзаарагъы идикылоит. Избанзар, арыцхашъара змоу, атәмзаарақәагъы здызкыло иара мацара иоуп.
- 55- Аамтәк азы: «Уара Мыса! Аллаҳ иаартыи́кәыны дхәмбазакәә, иухәә азхәхъом» анышәхәә, иаразнак амацәыс шәысит.
- 56- Нас, шәаныңслак ашьтәхъ еитәх аңсы шәхахъеит иахъышәшыарц азы.
- 57- Уи адагъы, аңтәкәә рыла ашәшыыра шәзы́кәхъеит, амч шәызтәоз ахәлуеи, ачақәеи шәзынахашьтит: «Ишәахтәз ачыс хыкқәә шәрылача» ххәеит. Иашацәкәыны урт хара хәкәым, рхы ацәгъара азыруан.
- 58- Убас ххәеит: «Абри ақалақ шәалала, уа ишәңыхъашәә ркынтә ишышәтәху ишәфала, ишәыжәла, ашәхымс а́кынтә шәхырхәаны, насгъы атәмзаара шьтәйәны шәтал, хәргъы шәыгхақәә шәанахажьып. Хара ибзианы зхы мфәңызго акыр иратәахшьоит» (ахәмтәкәә).
- 59- Аха агәымбылцъбафцәә ираххәәкәаз дәәә ажәәкәак рыла ирыңсахит. Хәргъы изфыз ацәгъарақәә рымшала ажәәан а́кынтә ихәмгоу гәәкәрак рзылбаахашьтит.
- 60- Мыса иуаажәлар рзы азы данахәә: «Улабашъа ахахә иаарха!» хәә иаххәеит. Абри ала уи ахахә а́кынтә жәәфа зыхъ ы́йхәрааит, ауаа зегъы ирдырит азы ахъыржәшаз. Аллаҳ ишәатәеишъаз шәфа-ишәжәы; аңсабарафъы ацәгъа шәмыршан.

- 61- Шэарт: «Уа Мыса! Хара чысхкык ала уаха иахзычхауам. Унцэа ухазихэа адгыл аалыцкэа ркынтэ; аутратыхкэеи, акаби, ацыши, асафранцыи, ацьымшыи хзыцыхааит» шэхэеит. Мыса иакэзар: «Абзиа ацэгыа ала ишэыңсахыр шэтахума? Ақалақ ахь шэылбаа, ишэтаху зеггы уа икоуп» ихэеит. Ацыхэтэаны арыцхареи агарреи рзааины ирхаңеит, Аллаҳ игаахеибакра иакэшэеит. Ари атэагылазаашыа Аллаҳ иажэакэа мап рыцэкреи, ицааимбарцаа ртархареи, анцэа ифагылареи, ишақэнагамыз ахымқаңгареи, ахыркьареи ирылцшэан.
- 62- Хымңада азхайафэеи, ауриафэеи, ақыырсианцэеи, асабиитцэеи (гэыңцыңхыаза дара рыңкарақэа рыла), Аллаҳи нарцэытэи амши азхайаны, аус бзиақэа кэзцэз рзы Рынцэа ифаңхыа ахамтақэа рзыңцэоуп; урт ашэартэа иакэшэом, рылахыгыи еиқэылом (хэа избоуп).
- 63- Шэара, (Тора шэшықэныкэо ала) ғығэғэала ажэа анхашэта, Тур ашыа шэхаргыланы: «Шэешэыхьчари, ишэахтэз ашэкэы гэгэала ишэкы, уи иагэылоу шээзхэыц, абас ала Аллаҳ ихьчара шэацанакып» хэа ххэахьан.
- 64- Уи ашытахь еитах шэымфахкьеит. Аллаҳ илңхеи игэрыцхашьареи ыкамызтгыи, хэарада, аңхастэа зауз шэреиуахон.
- 65- Хымңада, шэарт асабшатэи аңкара иаграгылаз зустцэакэоу жэдыруеит. Хара урт: «Ифаастоу амаамыңкэа шэреиңшхааит» хэа раххэеит.
- 66- Хара абри, уи избо рзыхэангыи, нас иеицагылараны икоу рзыхэангыи ғырңшны, Аллаҳ ифагылара зеацэызыхьчаз рзы илабжьаганы икахцэеит.
- 67- Мыса иуаажэлар: «Аллаҳ ишэыдицэит жэык шэшырыц» хэа реихэеит. Уртгыи: «Уара ухалахэмаруама?» хэа атэак аныкарца, Мысагыи: «Зхы ззымдыруа амдырцаа реиңш акалара Аллаҳ сацэихьчааит!» ихэеит.
- 68- «Хэхьзала Унцэа уихэа, иитаху ажэа зеиңшироу хирдырааит!» рхэеит. Мысагыи абас реихэеит: «Анцэа убас ихэоит: Уи, акрызхыцуа акэымзааит, мыцхэгыи ифамзааит. Рыбжьара икоу жэык акэзааит. Шьта адца ишэымоу нашэыгза».
- 69- Уртгыи: «Унцэа ухазихэа иахирдырааит, уи аңштэы зеиңшироу» рхэеит. Мыса убас ихэеит: «Анцэа излеихэо ала, уи ицафэежыа икоуп. Иахэаңшуа агэеизхара изто жэык ауп» ихэеит.
- 70- «Унцэа ухазихэа, ихаилиркааит уи ажэа зеиңширайэкьоу. Избанзар, ажэқэа зеггы хэхьрыхэаңшуа иеиңшуп. Амала, Аллаҳ игэаңхар ииңахзымңшаари?» рхэеит.
- 71- Мыса абас ихэеит: «Сынцэа излеихэо ала, уи ацэагэареи, аутра азы ацаңтэареи рзы ауғэа иацарымкыз, агха змам, ңишэыла играм жэык

- акэзарауп». Уртгыы: «Абар абыржэоуп аиашайэкья анхаухэа» рхэеит. Айыхэтэангыы ажэ ршыт, амала мацк аарыгхеит, ари аус нармыгзарц азы.
- 72- Ишэгэалашэоума, азэы дышыны, агэфара шэыбжыаланы зеггы лахь шэибатон. Аха Аллах шэымаза ааиртраны дыкоуп.
- 73- «Абри ажэ ажыыхэтэк ала убри иршыыз шэнаис!» ххэеит. (Ираххээз аныкарца, аңсы дфэагылеит) Абар, Аллах аңсцаа абас аңсы рхеицойт, шэара шэхэыцырц азы аңыашьахэкэагыы абас ишэирбоит.
- 74- Нас абри ашьтахыгы еитэх шэыгэкэа жэпахан ахахэ иеиңшеит, иагыеицэахеит. Икоуп азыхь згэылцуа ахахэкэа. Икоуп урт рыбжара ианеифушалак азы згэылцуагыы. Ахахэ ыкоуп Аллах ицэшэаны иахьаду иамцны икахауагыы. Аамтак ыкам, Аллах икашэцэо анизымдыруа.
- 75- Уажэы абарт ишэхэо харцойт хэа шэгэыгуама? Урт рыбжара гэыңфык Аллах иажэа иазызырфны, ианеилыркаа ашьтахыгы, уи ажэақэа дырфашьон, рцакы рыңсахуан.
- 76- Урт, азхайафцэа ианрыкэшэалак: «Шэара иазхашэцэо харгыы иазхакцеит» рхэоит. Аха дара-дара анеизынхалак абас рхэоит: «Анцэа ифаңхьа ршахатгас икацаны шэзымцэажэо шэкарцарц азы аума, Аллах (Тора акны) ишэирдыркээз дара израшэхэо. Абри амацгыы шэыхшыф азымцазои?»
- 77- Урт ирзымдырзои, рымазагыы, раргамагыы зеггы Аллах ишидыруа?
- 78- Урт рыбжара аңхьашьа ззымдыруа ауаа ыкоуп, ашэкэы закэу рыздыруам; ирдыруа агэфара мацара ауп. Урт икарцэо ахара адцареи азңхьагэатареи роуп.
- 79- Рнапала шэкэык фны, ахэ акэцаны иртцирц азы: «Ари Аллах икынтэ ауп» зхэо фэаахэыра рмоуааит! Рнапала ирфыз афымта амшала аума рңеиңшуп! Икарцази иаладырхэзи иахыркыаны хэгоу имшара рзыңшуп!
- 80- «Иалкаау мышкээк рзы ада харт амца халакысуам» рхэеит. Ирахэа: (Абри иазкны) Аллах ажэа имырхма? Ус анакэха, Аллах иажэа дахьхэуам, мамзар Аллах ихьзала ишэзымдыруа акы шэалацэажэома?
- 81- Ман! Ацэгьара кайцаны, зыцэгьара зыкэыршаны икоу ауаа – цыаханымуаа роуп; урт уака наунагза иказаауеит.
- 82- Иазхакцаны аус бзиақэа кэзцэз ракэзар – цыанатцуаа роуп; уртгыы убра наунагза иаанхоит.
- 83- Хара аамтак азы Израил иңацэа: «Аллах мацара шэиашьапкны, ани, аби, атынхеи, аиатымцэеи, агарцэеи абзиара рзышэхэа. Ауааңсыра ажэа бзиа рашэхэа, анамаз шэкы, азеқьат шэтци» хэа рахэаны, ажэа рымаххьан. Аха ашьтахь, ңытфык рыда, еихарафык шэажэа шэахыцеит; иахьагыы шэышьтахь архоуп, шэажэа шэацныкээзом.

- 84- «Шәара-шәара шәшья каибатәазом, шәынхартәқәа рҕынтә шәықәйбацазом» хәа шәызхымҕаша аҗәа хашәтәхьян. Абас ишәыдышәкылахьян. Шәхатәқәа иахьягы абри шахатра азыжәуеит.
- 85- Амала шәарт, шәара-шәара шәеибашьны, ишәылагылоу гәыңфык рзы ацәгъареи агәымбылцъбара рзуреи рҕы шәеицхырааны; ишышәзыхарамугъы уртҕ рыңсадгъыл иахцаны, нас итҕәаны шәаңхья ианааиуагы рыхҕыхҕсақәа шәаны иҕызхуа шәоуп. Ишәгәалашәоума ауаа ртҕың рахцара азин ишәымамыз? Мамзар шәара Ашәкәы (Ҙора) ахәтәк хайяны, ахәтәк мап ацәышәкуама? Уажәшьтә шәыбжьара абартқәа кәзцә ирыхәтәу, рыңстәзаараҕы ацәыршәагахара акәхоит. Акааметҕ амш акынгы иреухау ахьырхәра иақәшәаран иҕоуп. Избанзар, Аллаһ шәызҕәа изымдыруа дыкам.
- 86- Уртҕ, зынарцә тҕины, адунеитә ңстәзаара аазхәаз роуп. Уажәшьтә уртҕ агәәкәра рыгхараны иказам, ацхыраарагы роузом.
- 87- Ицәбыргыцәкәаны, Мыса ашәкәы иахтәеит. Уи ашьтәхьгы еишьтәргылары аңааимбарцәа нахашьтит. Мариам лҕа Иаса ацъашьахәқәа ианахшьеит. Уи ацқәа (Гаврил) ила хайцхрааит. Аңааимбарцәа шәгәы иамыхәа акы аншәыдыргалалоз, шәара шәеырҕагыны (уртҕ) рыхәтәк амцхәара рыдкылары, рыхәтәкгы тәшәырхома?
- 88- «Хәгәқәа хкәоуп, дырралагы итәуп» рхәоит. Аха ус акәзам. Мап ахьыркуа азы Аллаһ уртҕ дрықәшәихьеит. Убри азы ауп имачны изазхарцогъы.
- 89- Рнапәҕы ирку (Ҙора) зырцәбыргуа шәкәык (Акәырҕан) анааи, уигы мап ацәыркиит. Аха уаанза (абри ашәкәы аазгаша аңааимбар ихьз ала) азхамцәацәа рзы ацхыраара иахәон. (Ҙора) акынтә ирдыруаз (ари аңааимбар) данырзаа мап ицәыркиит. Аллаһ ишәиңхьыз азхамцәацәа ирықәыз.
- 90- Рхаҕрақәа ңхастәзтәыз ршьыцрақәа рымшала, Аллаһ игәы иатәххаз уафҕсык иахь ааицхаз иажәақәа мап рыцәкра шака ицәгәоузеи! Уи айыхәала иааиңмырҕьазақәа агәәкәра иақәшәеит. Мап зкуа зегъы рхы лазырҕәыша рыцхарақәа рҕеиңшхоит.
- 91- Уртҕ: «Аллаһ ишәзылбааигаз (Акәырҕан) азхашәйә» хәа анрархәа, «Харт, хара мацара иахзылбааз Ҙора азхәхцәоит» хәаны, уи ашьтәхь ирзааиз (Акәырҕан) мап ацәыркуеит. Арахь, дара иркугы Ҙора зырцәбыргуа ииашоу шәкәуп уи. Убас рахәа: «Шәара иазхәзцәоз ауаа шәакәзар, избан уаанза Аллаһ иңааимбарцәа зтәшәырхо?»
- 92- Сыжәуеит, Мыса шәара иартыцәкәаны ацъашьахәқәа шышәзааигахьазгы, шәарт шәхаҕрақәа шәрыгҕагылары, ахәыс нцәахәыс ишәыдышәкылеит. Абас ала (Аллаһ дааныжыны, дәәа нцәахәқәак шәрышьтәланы) зхы-зыңсы зырҕәәкәуа шәакәхеит.

- 93- Ишәгәаламшәзәи, Түр ашьха шәхаргыланы, ажәә шәымаххьан: «Ишәахтәз ашәкәы гәгәала шәәадхәаланы, шәлымха азкыдышәйә» анаххәа, уртгьы: «Хазызырфит, хәғәгылеит» рхәахьан. Рмапкыра амшала рыгәкәа ахәыс абзиабара иамеханакхьан. Ихәа: «Абасйәкьа иазхашәйозар, шәазхайара, иееим шәйднайойт».
- 94- Урт: «Аллах ифәпхьа, нарцәйтәи аңсҗазаара егырт әуааңсыра аламҗакәа шәара мацара ишышәтәу шәхәозар, ус анакәха, аңсра зышәтәхымхой?» хәа рахәа.
- 95- Рхала иеиҗаркәаәз аускәа рымшала аңсра зынзаскгьы иртәххазом. Аллаҳ ағәымбыльбафцәа ибзиазаны идыруеит.
- 96- Хәарада, рхатакәа, әуааңсыра рыбжьара зегь рааста аңсҗазаара тҗаху ракәны иуңылоит; Анцәа деицазкуа (аваркәылафцәа) әуаа зкьы шықәса нырҗар рҗахуп. Аха анҗыра дугьы ағәакра ирзыңшу иацәнахьчазом. Аллаҳ урт зәкәоу ибзиазаны ибартоуп.
- 97- Ихәа (Ауриацәа рахь): Ацкәа (Гаврил) ағас дышьтызхуа ирдыруазааит, Аллаҳ игәаңхарала уаанза ишәзааз ашәкәкәа рырҗабыргразы, азхайафцәа рзы лашарбагас, гәырғәеҗәашас Акәырҗан лбааганы, уара угәы иҗазҗазгьы иара иоуп.
- 98- Дызустәзаалак, Аллаҳи, имаалыкьцәеи, иҗаимбарцәеи, Аңсыцкьеи, Микьаили ағас ишьтызхыз ирдыруазааит, Аллаҳгьы азхамҗафцәа дышрагоу.
- 99- Ииашәйкәаны, хара иузынахашьҗит иеилыкка икоу ахәамҗакәа. Урт ахәатәхамҗафцәа мацара мап ацәыркуеит.
- 100- Урт ажәа рҗиципхьаза, дара ркынтә гәыңфык уи иаграгылома? Урт реиҗарафык усгьы иазхамҗафцәакәоуп.
- 101- Аллаҳ иганахь ала, рыварафь иҗаз Тора зырҗабыргуаз ацҗаражәхәаф данааи, ашәкәы азхазҗоз рыхәҗак, Аллаҳ ишәкәы рзымдыруазшәа, рышьҗахька иааныжьны иацәхьаҗит.
- 102- Урт, Шәлиман иахра аганалагьы афсҗаа иаңшыгаз амцкәа азхарҗеит. Аиашазы, Шәлиман азхамҗацәа дрылазамызт, амала афсҗаацәа иазхамҗафцәахеит; избанзар әуааңсыра алаңшхырҗара дзырҗоз Бабилюнаа Харути Марути зыхьыз амаалыкьцәа ишыддырҗаз еиңш иддырҗон. Аха арт амаалыкьцәа: «Хара аңышәара хазкуп; шәара имфәхыҗыз шәырфызамхан!» имхәазакәа азәгьы рдырра иртәзомызт. Дара ракәзар, арт амалыкьцәа ркынтә хәйеи-ңхәыси иеилызхшакәа рҗар рҗахын. Арахь, Аллаҳ иакәитимтәыкәа азәгьы ңырхага рызитомызт. Зегь дарароуп ирыхәаша акәымкәа, ирңырхагаша иашьҗан. Сықәны исхәоит, урт абри алаңшхырҗара

иалахаахэтүа азэы, иахрат шразкыдахоз ибзиазаны ирдыруан. Рхи-рыңси тины изыхтнырџаз, шака иееимыз рдыруандаз!

103-Хымџада урт, аиаша азхайаны, рхы ацэгъара иацэырыхъчандаз, Аллаx иганахъ ала ироуаз аңсаңа реиҳа иеигъхон, убри рдыруандаз, уаха иртэхыз!

104-Шэарт азхайаџца! (Ауриаца «харгыы уаххылаңи ҳахъчаџ» ҳаа цасҳаа ирҳаа) «Раина» ажэа шэымҳэан; «унзурна» (иқалозар уҳахэаңи) ажэа шэҳаа, насгъы шэзырфы. Азхамџаџцаа ахъаа рызтџо гэақрак ықоуп.

105-Иңшьоу ашэқэы иаџанакуа азхамџаџцаеи амыртатџцаеи Анцаа икынтэ ибзиоу акы шэзылбаар ртэхзам. Амала Аллаx илңха иитаху ирзикуеит. Уи иатэашъара кырза идууп.

106-Хара хҳэамтқак амчра ахаххыр, мамзаргъы идхахарштыр хтэххар, хымџада, реиҳа иеигъу аңахџоит. Аллаx зегъы имч шрықэхо узымдырзои?

107-Нас иузымдырзои ажэфанқэеи адгъыли знапағы иқоу, ахрагъы этэу Аллаx мацара шиакэу? Шэара шэзы, Аллаx ида, хылаңишфыкгъы, цырааџгъы дықам.

108-Мамзар, уаанза Мыса ишиазџааз еиңи, шэаргъы шэңааимбар азџаара ишэтарц шэтахума? Дарбанзаалак азэы, азхайара азхамџара иахтниџар, хымџада, амџа иаша дацэхъайуеит.

109-Абиблиа иаџанакуа реиҳарафык, аџабырг дара рзы иџаџаза ианаатгъы, ирыграз агэаг мацара амшала шэара ихашэџаз аиаша шэахъдырхэыр ртэххеит. Ус иқазаргъы, шэарт Аллаx иизбаз ааирџшаанза иранашэыжъ, лыңхалагъы шэрызнықэа. Аллаx, хымџада, зегъ имч рықэхоит.

110-Шэнамаз шэкы, шэзеқьат шэтии. Уаанза бзиарас иқашэџаз ауп Аллаx иџаңхъа ишэңыло. Аллаx, хымџада, иқашэџо зегъы акы агымкэа ибоит.

111-Урт: «Ауриацаеи Ақьырсианцаеи рыда азэгъы цъанат дызтэлом» рхэеит. Уи дара ирхэыцыз ауп. Иҳаа: «Шэажэағы шэиашазар, изырџабыргуа шэыршахатга аажэг!»

112-Уимоу, зыгэтакы цкъаны, зхымџаңгашъа бзианы Аллаx зыеизтэз, уи иџаңхъа ацкы иоуеит. Урт рзы шэарты иқазам. Урт ахъаагъы рџеиңишзам.

113-Зегъы ашэқэы аңхъара ишаџугъы, Ауриацаа: «Ақьырсианцаа аџабырг шъатас ирымам» рхэеит; Ақьырсианцаагъы: «Ауриацаа аџабырг шъатас ирымам» рхэеит. Иззымдыруагъы арт ажэақэа иреиңшыз рхэеит. Аллаx урт реимакрақэа акаамет амш аены дақэызбараны дықоуп.

114-Аллаx иныҳэартқэа рғы, Уи ихыыз аҳэара иџаагыланы, урт атыңқэа реиларбгара зеазызкыз рааста гэымбылцьбафыс иқаларыда? Аиашазы дара урт атыңқэа ишэаңырхаңуа ирыџналар акэын. Урт рзы адунеи ақны цэыршэагароуп иқоу, нарцэыгъы агэақра рзыңишуп.

- 115-Мрагыларагы Аллаһ итәүп, мраташәарагы. Шәахынахәлак, Аллаһ уака дыкоуп. Хымҗада, уи ахәаа дыузтагзатом, уи зеггы здыруа иоуп.
- 116-«Аллаһ ахшара диоуит» рхәеит. Калашьа амоума? Уи ари афыза узидкылом. Уимоу, ажәфанқәеи адгылыи ркны иаауңыло зеггы иара итәүп. Рыззеггы иара иеихырхәараны икоуп.
- 117-Уи ажәфанқәеи адгылыи зеиңш ыкам ршафы иоуп; аky каларц аниҗаххалак, «уҗала!» ихәоит, иаразнакгы иагыҗалоит.
- 118-Адырра иазрыңау ауааңсыра: «Аллаһ хара дхаңәажәар, мамзаргыи шанак хирбар акәзамзи!» рхәеит. Урт раңхьатәиқәагыи абри афыза ажәа рхәахьан. Гәыла зеггы иңеиңшу! Хара аҗабырг еилызкаарц зҗахыңәкьоу рзы хажәақәа аартны иаххәеит.
- 119-Ииашаңәкьаны хара аиашала уеибыҗаны, гәырғәәхәашафыс, насггы гәеанҗафыс урахҗеит. Гәаҗрала абылра иақәшәараны икоу рҗақңхықәра уара иудым.
- 120-Уара урт рдин уацымныңәакәа, ауриаңәагыи ақьырсианңәагыи уганахьала агәахәара роураны иказам. Ихәа: «Амҗа иашаңәкьа- Аллаһ имҗа ауп!» хәа. Уажәшьҗа иуахҗаз адырра ашьҗахь, урт рҗахрақәа урыцныңәар, иудыруазааит, Аллаһ уинахыс дагыуыуам, дагыуцхраафым.
- 121-Ашәкәы захҗаз рыбжьара, уи ишахәҗоу ала иаңхьо ауаа ыками, убарт ашәкәы азхазҗаз роуп; аха дазусҗазаалак абри мап аңәызкыз, аңәызҗәкьа зауз роуп.
- 122-Шәарт Исраил иңаңәа! Уаанза шәара ишәысҗаз аразкы, насггы аңсабара зеггы шәалкааны шәышсымази шәгәалашәыршәа.
- 123-Убри афыза амиш шәаңәшәа, уи амиш аены азәы дәәазәы изы акагыи акаҗара илшом; азәы ихаҗыңаны дәәазәы дрызрыдкылом, азәы дәәазәы дызихәом, уи амиш аены азәгыи ңьаранҗа аңхыраарагыи изаауам.
- 124-Аамҗала Анңәа, Ибраҳим ажәақәак рыла дңышәаны, Ибраҳимгыи урт гхада ианынаиғза, «Уара ауаа ңызас урысҗоит» хәа иеихәеит, аха Ибраҳим «схылҗышьҗрагыи» хәа аначиңа, Инңәагыи: «Сара сажәа агәымбылңьбаңәа аҗанакзом» ихәеит.
- 125-Ускан хара Қьааба, ауааңсыра ахьаҗааша ишәартәдароу җыңны икаҳҗеит. Шәаргыи Ибраҳим иҗың аҗны намазкырҗак алышәх. Ибраҳимгыи Исмаилгыи «Иакәшо рзыхәан, исашьанкуа рзыхәан, асаара ишьҗаланы исымңахырхәо рзыхәан сыфны (қьааба) цқьаны иныкәыжәга» хәа адҗа рахҗеит.
- 126-Ибраҳим: «Уа Анңәа! Абри ақалақь ашәартә иаңәыхьча, ауааңсыра ркынҗәгыи Аллаҳи нарңәытәи амиши азхазҗо иеиуеиңшым аалыңқәа разкыс ирыҗ» хәа дахәахьан. Аллаҳгыи убас адҗа кәиҗеит: «Мап зкуагыи хамҗақы

адунеи аразккәа рыстюит, аха айыхәтәан җаханым агаакрахь
инасышьтүеит. Уи айыхәтәа шака ицәгьоузеи!»

127-Ибраһим, Исмаил ила җааба ауасхыр шытихуан: «Уа Ханцәа! Абри хәхьзала
иудкыл; хымңада, уара изахауа, избо уоуп!

128-Уа Ханцәа! Хара зыеузто хрылаңхьаза, ххылйышьтра акынтәгьы зыеузто
жәларык халыриаа. Хара уашьапкышьа хәрба, хәтәмзаарақәа удкыл.
Хымңада, атамзаарақәа здызкыло, зрыцхашьарагьы кырза ирацәоу уара
мацара уоуп.

129-Ххылйышьтра рыбжьара, урт уара ухәоукәа ирызрыңхьаша, ашәкәи
акәығареи дзырҗаша, аерыцкышьа иакәзыршәаша цхаражәхәафк
дрылҗыртә икайа, Ханцәахәы! Избанзар, амчреи акәығареи иакәитү уара
мацара уоуп.

130-Хшыфда зхы ацәгьара азызуа ида Ибраһим ижәлар ирзааигаз адин мап
ацәызкуада! Арахь хара уи адунеи афы далахкаахьеит. Хымңада, уи нарцәгьы
абзиақәа дрылаңхьазахоит.

131-Избанзар, Инцәа, «Сара уесыт» хәа анидийа, иаргьы «Жәфәнтәылақәа
(аңсабарақәа) рынцәа сыеистәеит» хәаны, иагьынаигзахьан.

132-Ибраһим, абри адин Иакәыңгьы днарылакны иңацәа Исмаили Исхәки уасиатс
ирзынижьит: «Сңацәа! Аллаһ абри адин шәара шәзы иалихит; ус анакәха,
Иара мацара зыеизтәз зхайафцәас шәыңсы шәтии!» (Ихәеит).

133-Мамзар, Иакәың иңсы анихыйуаз уа шәыканы, уи аамтәзы Иакәың иңацәа
дәәа уасиатк шырзаанижьыз шәхәарц шәтәхума? Аха уи ичкәынцәа рахь:
«Сара снафс шәзымҗахырхәода!» анихәа: даргьы «Уареи, уабдуцәа Ибраһими,
Исмаили, Исхәки рынцәа, иазәыкәу Анцәа химҗахырхәоит; хара уи мацара
хәеиахтәеит» рхәахьан.

134-Урт жәларыкны имфасит. Урт идырхәкәаз – дара, шәара ишәырхазгьы
шәара ишәтәуп. Шәара урт ирамхакайақәаз рзы лахь шәоузом.

135-Урт рыбжьара, ауриацәа «шәауриаха», акьырсианцәа ракәзар,
«шәкьырсианха, ус ала амфә иаша шәакәшәап» рхәоит. Уаргьы убас рахәа:
«Мап! Хара ицкыашәкьоу Ибраһим идин хәкәныкәоит. Уи азхамҗацәа
дреиуамызт».

136-«Хара, Аллахи иахзылбаази, иара убасгьы Ибраһими, Исмаили, Исхәки,
Иакәыңи рмотәцәеи ирзылбаази, Мысаи, Иасеи иритәзи, насгьы
аңаимбарцәа зегьы Анцәа иритәзи азхәхҗеит, урт рыбжьара еилых кәхҗом;
хара Уи хәеиахтәхьеит» шәхәа.

137-Аха уртгьы шәара ишазхашәҗо еиңш иазхарҗар, хымңада, амфә иаша
иқәлоит; амала рфы аадырхәыр, иудыруазааит, хазы иахо ацәгьаршыфцәа

ракəхoит. Ус ианыкала, рəғəңхьа уара Аллаҳ дузхoит; Уи зегьы ишахəтəу изахауа иoуп, зегьы ишахəтəу издыруа иoуп.

138-Хəрт Аллаҳ ишəыга ала хəахшəит. Аллаҳ ишəыга аастə иңшзoу ашəыга арбану? Иара иаастə иңшзаны изшəуа дарбану? Хəра Уи мацара хиеихырхəоит.

139-Ихəа: «Аллаҳ шəаргьы, хəргьы Дышхəнцəоугьы, Уи изкны хəмакра шəеазышəшəома? Хəра икаҳйо – хəра, шəара икашəйогьы шəара ишəтəуп. Хəрт Уи гьыла хəеидаххəалахьеит.

140-Мамзар шəара Ибраҳими, Исмаили, Исхəки, Иакəаңи, рмoтəцəа иауриан, мамзаргьы икьырсианын шəхəома? Ихəа: «Шəара шəакəу иеиғьны издыруа, мамзаргьы Аллаҳ иакəу?» Аллаҳ икынтə иааз дыррак цəахны ицəырзымго иакəра игəымбыльбафны икада! Аллаҳ шəызəу зегьы изымдыруа дыказам.

141-Уи ажəлар шьтə имфəсхьеит. Урт идырхəз дара иртəуп, шəара ишəырхəзгьы шəара ишəтəуп. Урт икарцəз азы шəара ьыңныхəа шəоузом.

142-Ауааңсыра рыбжьара хшыфдакəа: «Урт иахьа уажəраанза рхы ахьхəз (Кыбле) иахьзырхəыз закəызеи?» рхəашт. Убас рəхəа: «Мрагыларагьы мратəшəарагьы Аллаҳ итəуп. Уи ииҗаху амфə иаша дыкəицəоит».

143-Абас ала, шəарт ауааңсыра рзы, ибжьаратəу (ифьырңшу) насгьы икарцə шахəтəра азызуа жəларыкны шəкаҳйеит. Иара аңааимбаргьы убасцəкьа шəара шəзы шахəтəра иуааит. Хəра абри ухырхəртə (кыбле) аңааимбар ицныкəази, зышьтəхь еиəзырхəзи еилыргəхарц азы чыдала иаңаҳйеит. Ари Аллаҳ ирлашəз ауаа рыда егьырт ирцəьхəантəахoит. Аллаҳ шəызхайара ахаан иңхəстəеитəуам. Избанзар, Аллаҳ ауааңсыра рзы кырза дрыцхашьəфуп, дыгəшатəфуп.

144-Хəра, уфь ажəфəнахь ишурхəз хымңада иахбoит. Абар уажəы, ииашайкьаны угəы иахəаша ахырхəртəхь ухархынхəуеит. Уажəшьтə ухы Месцьиди Хəрам ашкə ирхə; шəахьыкəзаалакьы шəхы уахь ишəырхə. Хəарада, аңшьəфьыра зауқəз ари рынцəа икынтə ирзааз цəбыргк шəкəу хымңада ирдыруеит. Аллаҳ урт икарцəз изымдыруа дыказам.

145-Ашəкəы заухьəз, иагьа цьашьахəы дурбаргьы, урт уара ухырхəртəхь рхы аадырхəуам. Уаргьы дара рхырхьртə уацныкəəзом. Урт дара дара рхырхəртəкəагьы рыдыркылом. Уажəшьтə, уара иузааиз адыррайкьа ашьтəхь урт ртəхракəа урыцныкəар, хымңада убаскан аиаша иағрагылаз уреиуахoит.

146-Дара ашəкəы захтəкəəз, уи рңацəа шырдыруа еиңш ирдыруеит. Аха рыбжьара гəйңфьык зегьдарарoуп ацəбырг шырдыруагьы ирцəахуеит.

147-Ацəбырг, Анцəа икынтə иузааз ауп, ус анакəха, илакфəкуа уреиңшымхан!

- 161-Айабырг мап ацэкны, азхамйара зеатаны зыңстазаара иалйыз, Аллахи, амаалыкыцаеи, ауааңсыреи рышәиңхыыз рықәуп!
- 162-Урт наунагза ашәиңхыыз рыдхалойт; ргәәкра иагхазом, азәгы дрызхәиңшом!
- 163-Шәынцаа дазәйкуп, уи ида Анцаа дыкам; уи ишәзылңхо иоуп, ишәаназыжьуа иоуп.
- 164-Хәарада, ажәфанкәеи адгыли ршарағы, айхи амши реитңыңсахларағы, ауааңсыра ырыхәаша аидарақәа рықәны амшын иху ағбақәа рғы, Аллаҳ ажәфан ақынтә илбааганы, иңсны иказ адгыл аңсы ахаңаны, иара уа икоу аңсы зхаз зегы еизхәрц азы иаируз ақәа ақны, аңшақәа ладеи-қадеи ахырхартә рытарағы, ажәфани адгыли рыбжьара идца иазыңшыны игылоу аңтақәа рыкны, зыхшыф аус азыруа жәларык рзы, хымңада, имачымыкәа аршахатгақәа ыкоуп.
- 165-Ауааңсыра рыбжьара убас шыоуы ыкоуп, Аллаҳ ида мчрақәак, Аллаҳ идкыланы нцәахәыс иңхәазаны, Аллаҳ иеиңш бзиа ирбоит. Азхәицафцәа ракәзар, Аллаҳ мацара бзиа дырбоит. Дара агәымбылцьбафцәагы, агәәкра ианақәшәалак еилыркаауеит амчра зегы Аллаҳ ишитәу, насгы иара Аллаҳ шиакәу агәәкрақәа ырықәзыршәо!
- 166-Иара убаскан изышьтаныкәоз рңызацәеи урт ырышьтаныкәози кырза еицәыхарахахәеит, уажәшьта агәәкра рбахәеит, рыбжьара иеидызкыллашагы нымхазеит.
- 167-Ирышьтаныкәоз абас рхәоит: «Хара даеа тәгылазаашьак хәузтгы, абарт шақцәыхарахаз еиңш хәргы дара хәрцәыхарахон!» Абас ала Аллаҳ урт икарйақәаз излаххәыша дирбоит. Аха урт уажәшьта амца изалйраны икоу ракәзам.
- 168-Ус анакәха, уа ауааңсыра! Аңсабарағы икоу аалықәа рыбжьара ишәзыхалалхаша, ицқоу шәфала, афстаа шәизхәмңшын, избанзар, уи иартыцәкыаны дшәагоуп.
- 169-Уи шәара ацәгыареи, ағаастәреи, насгы Аллаҳ изкны ишәзымдыруа аусқәа шәрылацаажәаны рыларйәареи шәидийоит.
- 170-Урт: «Аллаҳ ишәзылбаишьтыз шәацныкәа» хәа анраҳәаха: «Мап, хара хабәцәа ирәхәйааз хәцныкәоит» рхәеит. Аха рабацәа рыхшыф азымцакәа амфа иаша рзымңшаазаргы ус акәхоума?
- 171-Азхамйафцәа Аллаҳ иааңхәара ағаңхәа ртәгылазаашьа, ахьча зықәғитуа, амала акымзарак ззеилымкаауа араҳ ртәгылазаашьа еиңшуп. Урт дагәоуп, ифәхауп, илашәуп, избанзар, урт хәыцзом.

- 172- Уа азхайафцаа! Ишәахтәз аразкы аkyнтә ицкыоу ыфаны, Аллаx ицышәшьа, иара уи шәиашәпкүазар.
- 173- Аллаx шәара шәзы аңсхаңси, ашьеи, ахәажы, мамзаргыы Аллаx изкымкәа даәазәы ихъз ала ишьу харамны иңхъазеит. Амала азәы гәәкрак дтәагылар, иакәым иеадымцалакәа, ахәаа дахымсуа аkyнза ифар, агәнаха имам. Ижәдырузааит Аллаx ишәаназыжыуа иоуп, дрыцхашәафуп.
- 174- Аллаx илбааигаз ашәкәы ахәтәк зйәахыз, мамзар уи амац азы изтйииз ыкәми, урт рыца амца ада уаха акагыы тәрйом. Аллаx акаамет амш аены урт драцәажәазом, урт аерыцкыаразгыы дрыцхраауам! Урт рзы хәаала итәу гәәкрак ыкоуп.
- 175- Урт амфа иаша ахатыңан, амфахкыара, анажыра ахатыңан агәәкра аазхәаз ауаа роуп. Амца шака иашыцылахыоузеи!
- 176- Ари агәәкра зыхкыо, Аллаx ишәкәы, айабырг шьатас иатаны иахыылбааигаз ауп. Абас шакәугыы, ашәкәы иазкны хәтәк рыдыркылошәа, хәтәк рыдыркылошәа, мамзаргыы ашәкәкәа руак рыдыркылошәа, еак рыдыркылошәа, дара дара иеиґагыло агәаанагаракәа шьтызхыз ауаа, хымңада, ииашеи, айабырги, аңсаңеи кырза иацәыхараханы еиңхыитта икоуп.
- 177- Шәхы мрагыларахъ, мамзаргыы мраташәарахъ архара акәзам ауафра. Ииашайкәаны ауафра злоу Аллахи, ахрат амши, имаалыкыцәеи, иңааимбарцәеи азхайаны, бзиа иибо имал аkyнтә ииатымцәеи, агарцәеи, амфағы инхази, ацхыраара иахәази, зхақәитра зцәызызи ирыкәырзны, анамаз акроуп, азеқәат атироуп. Арт ауаа еиқәышахатрак аныкарйалак, ражәа нарыгзоит, аилахарағы, ачымазарағы, аибашыра аамтәзы ачхара аадырңшуеит. Убарт роуп амфа иаша иану, насгыы ицкыаны иазхазйо.
- 178- Шәарт азхайафцаа! Иршыыз рзы ашьаура шәыкәуп. Зхы иакәиту изы – зхы иакәиту, атәы изы – атәы, аңхәыс лзы – аңхәыс. Амала азәы, иашыцәа азхайафцаа ихара икәырхзар, ианарыжызар, уигыы ақәнага дацныкәаны, ашьаура ахәыңса ишәароуп. Ари Анцәа иkyнтә арманшәалара, арыцхашыара ауп. Ари нахыс абри еилазгаз хәаала итәу гәәкрак иңеиңшуп.
- 179- Ашьаурағы шәара шәзы аңстәзаара ыкоуп, агәыгра ыкоуп шәарт ахшыф змақәоу, абас ала Аллаx ихъчарагыы шәайанакып хәа.
- 180- Шәуазык аңсра анизааигәахалак, малк итңынхараны дыказар, иани, иаби, итңынхацәеи рзы иахәтоу уасиатк аанижыроуп. Абри ауасиат ааныжыреи иаанхаз аускәа рынагзареи азхайафцаа ируалны иаңйоуп.
- 181- Абри ауасиат анраха нахыс изыңсахыз, агәнаха иара мацара идлоит. Аллаx зегыы иахауеит, зегыы идыруеит.

- 182-Дызустзаалак азэы, ауасиат нзыжъраны ыкоу, дæазэы ихак даграгыланы агæырңса икæшæар хæа дшæаны дрыбжъаказар, уи агæырңса икæшæазом. Аллах, хымңада ишæаназыжъуа иоуп. Ирыцхашъара хæаа амазам.
- 183-Шæарт азхайдæцæа! Шæара шæаңхъатæикæа ишрыкæыз еиңи шæеышæыхъчап хæа шæаргъы иалкаау амшкæа ачгаразы ишæыкæуп.
- 184-Шæыбжъара ыкоу ачымазцæеи амфæ икæу ауааи урт амшкæа рхатыңан дæеа мышкæак ичгап. Ачгара злымшогъы, иғару азэы мышкы иифаша ахæңса акара ашæахтæ рыкæуп. Абри афыза абзиара хатæгæаңхарала акайара ауп иеиғъу. Амала ижæдыруазааит, шæара шæзы зегъ рааста иеиғъу ачгара ахатæа ауп.
- 185-Уи (иңхъазоу амшкæа), аиашеи ахæахæи реилыргареи, узкæылаша амфæ аңшаареи ирызкны, ауааңсыра ыкæныкæарц ирытоу Акæыркан анылбааз рамадан мзазоуп. Уажæшьта шæыбжъара абри амза иахъаз ачгарала ихигааит. Ачымазцæеи, амфæ икæу ауааи урт рхатыңан дæеа мышкæак ичгааит. Аллах шæара шæзы аманшæалара итахуп, шæируадафыр итахзам. Ачгара анагзарала, шæарт амфæ иаша шæыкæйаны, Аллах иаҳаракыра еитæхæаны ицъышæшьарц азы (аңкаракæа шæзааишьтуеит).
- 186-(Уа Сцааимбар!) Сыуаажæлар сара исызкны иануазцæалак, ирдыруазааит, сара хымңада сааигæазоуп, исыхæазгъы дызсыхæаз атæк касцоит. Ус анакæха, сааңхъара иацныкæааит. Сара сазхайданы, амфæ иаша ианылааит.
- 187-Ачгара айхкæа раамтаз шæыхæса рзааигæахара шæыхалалуп. Урт шæара шæзы (шæеилазхæо, агæырңса шæацæзыыхъо, шæыңсы шæзыршьо, шæзырңшзо) аматæа иафызоуп, шæаргъы дара рзы убасцæкъа шæматæақæоуп. Шæарт шæхы шæшағахаз Аллах идырын, шæатæмзаара идикылан, ишæанаижыт. Уажæшьта урт шæырзааигæаханы, Аллах ишæзиффыз шæазыңшы. Ашарғаз арахæыц шкæакæеи арахæыц еикæйæеи анеилшæырғаша аамта ақынза ишæфа, ишæжæы, нас хæлаанза шæычгара нашæығза. Ацъаамақæа рахъ ашапкыраз шæаннеиша, шæыхæса шæырзааигæамхан. Арт Аллах иңкаракæа роуп, арт ахæақæа зынза шæырзааигæамхан. Аллах иажæақæа ауаа абас ирзааиртуеит. Агæығра ыкоуп реырыхъчап хæа.
- 188-Шæмазара шæыбжъара иакæымла ишæымфан. Идырны, агæырңса шæеатаны, ауааңсыра рмазара ахæтæк шæфарц азы, дæеа хæтæк анапхгафцæа рахъ ииашæымган.
- 189-Уара амзафæкæа рзы иуазцæауеит. Убас рахæа: «Урт ауааңсыреи ҳацъреи рзы аамта ашæага-загоуп. Ауафæра афынқæа шытахъла рыфналара акæзам, ауафæра – Аллах иаҳатыр абароуп. Афынқæа ашæ ала шæрыфнал. Аллах иаҳатыр баны, ихъчара шæеадышæкыл, абас алағъы шæхы фышæхып.

- 190-Шәара ишәабашыуа шәаргы Аллаһ имфәфәи шәрабашь, амала иахшәмыркъан, Аллаһ иахзыркъо бзиа ибазом.
- 191-Урт шәахьрыхъаз ишәшы, шәахьдәылырцаз даргы дәылышәца. Аиңакаакаара, ашьра ааста еиңәоуп. Месъиди Хәрам акәша-мыкәша ишәмабашьыр шәаргы шәырмабашьын. Аха ишәабашьырц ртәаххар усқан урт шәшы. Азхамйәфцәа рахьырхәра абасцәкъоуп.
- 192-Аха ихьайыр, усқан Аллаһ ираназыжыуа иоуп, дрыцхашьәоуп.
- 193-Ацәгьаршира ықәзаанза, адингы Аллаһ мацара итәхаанза урт шәрабашьла; амала реааныркылар, уи нахыс агәымбылцъбафцәа рыда азәгы иқәыларә калазом.
- 194-Аибашра мап анацәку амзаакәа рзы ишәыжәлаз шәаргы атәк рышәтә. Аңқара еилазгаз дахьырхәхоит. Ус анакәха, ишәыжәлаз дышшәыжәлаз еиңш шәаргы убасцәкъа шәижәла. Аллаһ иңқара шәахәйгыла, ижәдыруаз, Аллаһ, ахәйгыларә изыуз дрыдгылафуп.
- 195-Аллаһ имфәфәи агәыхалалра аашәырңшы. Шәнапала шәхы ашәартә итәшәмыргылан. Абзиара кашәйә, Аллаһ абзиара кәзйә хымңада бзиа ибоит.
- 196-Хәцъра акайцарагы, Умре акайцарагы ишахәтәоу инашәыгза; шәымфә кызар, ишышәзыманшәалоу ала затәк нашәышәт. Азатә атыңафәи инеиәанза шәхы шәымсан. Амала зхы зсәз шәыбжъара ичмазафә, мамзаргы хыхьк иаргәәкуа зәыр дықазар, дычгааит, мамзаргы цхыраарак кәиңааит, иамур, азатә ахәңса ишәааит. Ашәартәдара каланы, Хәцъра аңхә Умре кәзйәгы, имч зықәхаша затәк ишәааит. Иззымңшааз иакәзар, Хәцъра аамтәзы хымш, даныхынхәы ашьтәхьгы бжъымш, иааизакны, жәамш ачгара дықазар ауп. Ари зтәацәа Месъиди Хәрам ааигәара инымхо ирызкуп. Аллаһ идйә ахәйгыларә ашәт, ижәдыруазааит, уи иакәызбара даараза игәгәоуп.
- 197-Хәцъра идыру амзақәа рзы инагзатәоуп. Дарбанзаалак азәы, уи амзақәа рзы Хәцъра ацара игәы итәеикыр, идыруазааит, Хәцъра аамтәзы ахәса рзааигәахареи, агәырңса акайцареи, аимақ-аиңак аеалагалареи дырқәитзам. Абзиара икашәйә Аллаһ идыруеит. Шәымфәныфа шәырхиа; хымңада иреиңьзоу амфәныфа азхәйарәйәкъоуп. Ус анакәха, шәысхәйгыл, шәарт зыхшыф иакәитү ауааңсыра!
- 198-Шәынцәа икынтә илңха азыңшира шәара шәзы еыңныхәак амазам. Арафат акынтәи ацәқәырңақәа реиңш шәанылбаалак, Мешьар-и Хәрам атың акны Аллаһ деитәшәхәа; уи алашарахь шәышкылигаз еиңш ихьз еитәшәхәа, хымңада, шәара иахьанза имфәхкъаны иказ ауаа шәакәын.

- 199- Нас ауааңсыра ацәкәырҥақәа реиңш ҥхьаҕа иандәықәлалак, шәаргыы шәеиха. Аллаҳ иҕаҥхьа атәмзаара шыташәйә. Хымҥада Аллаҳ ирацәаны ишәаназыжыуа иоуп, даараза дрыцхашьафуп.
- 200- Ҳацьра иахәтәу ала ианынашәыгзалак, шәабдуцәа шышәгәалашәо еиңш, мамзаргыы еихагыы аҥсы ахәйәны Аллаҳ дышәгәалашәыршәа. Амала ауааңсыра рыбжьара убас цьоукы ыҕоуп: «Уа анцәа! Ҳара адунеи аҕны иҳатҥ хәа иҳәоит. Артҥ рфызцәа ауаа нарцәы аганахь ала анасыҥ рымазам.
- 201- Ауааңсыра рыбжьара шыоукы: «Уа Анцәа! Ҳара адунеи аҕынгыы, нарцәгыы абзиара хатәашьа, цьаҳаным амца ҳацәыхьча» рхәоит.
- 202- Абас ала, дасу иртәххо ауп идырхауагыы. Аллаҳ иҳасабеилыргара даара иласуп!
- 203- Иалкаау амшкәа раан (арефеи, аныхәа аени) Аллаҳ дышәгәалашәыршәала. Аллаҳ ихәйгыло рзы абартҥ фымш рыфнуҕҕа иццакны ихынхәызгыы, аамтә иацйәны инхаз рызгыы аеыҥныхәа ыҕазам. Аллаҳ шәихәйгыл. Ижәдырузааит шәартҥ Уи иҕаҥхьа шәеизараны шәыҕоуп!
- 204- Ауааңсыра рыбжьара убас иҕоу цьоукы уҕылоит, адунеитә ҥстәзаара иазыркуа ражәақәа угәы иахәоит; уртҥ, ргәы итәоу азы Аллаҳ шаҳатс дышьтырхуеит. Аха арахь зегь рааста атҕызшәа ҕазыо роуп.
- 205- Амчра инапаҕы ианааигалак акәзар атәылаҕы аичырчара аҥшьганы (ауааңсыра рыҥсы зыдхәалоу) аалыҕкәеи, абиҥарақәеи ықәихырц иақәикуеит. Аллаҳ аичырчара бзиа ибазом.
- 206- Уи: «Аллаҳ уицәшәа, иуирбаз амфа уаныла!» хәа иаухәаргыы, иҕагыара амшала еихагыы агәырҥса дайалоит. Ас иҕоу цьаҳаным рызхоит! Уи, (цьаҳаным) шаҕа ииартҥ бааңсузеи!
- 207- Ауааңсыра рыбжьара убас ауаагыы ыҕоуп, рыҥстәзаара Аллаҳ илҥха арҳара иазыркхьеит. Аллаҳ иуааңсыра рзы даара дҕәымшәышәуп.
- 208- Уа азхәйафцәа! Шәартҥ зегьы атҕынчра шәазааи. Афстәа шәишьтамныҕәан; избанзар уи иаартыҕәҕьаны дшәагоуп.
- 209- Шәартҥ иаартыҕәҕьаны аршаҳатҕақәа анышәзааи ашьтахьгыы шәлакфакыр, ижәдырузааит, Аллаҳ амчреи аҕәыгареи дырқәитуп.
- 210- Уртҥ, уаҳа ирымукәа, Аллаҳи имаалықьцәеи аҥтақәа ирылху агагақәа рыерытәны иааины аусқәа нарыгзарц иазыҥшума? Аусқәа зегьы Аллаҳ иахь икылсуеит, уи иизбаз ауп иҕало!
- 211- Исаил иҕацәа уразцәа: Уртҥ иаартыҕәҕьаны иагыа ажәахәқәа рахтәеит! Дарбанызалак Аллаҳ иҳәамтә анизааи ашьтахь уи ирхәанчар, идырузааит, Аллаҳ ақәызбараҕы даараза дыгәгәоуп.

- 212-Азхайафцэа айэы рылхны мапкра имфахнакьаз ауаа, адунеитэ нстэзаара акакачра реартэит. Амала Аллах ицэшээз ауаа акаамет амш аены урт иреихахоит. Аллах игэафхаз хэаада аразкы ритэит.
- 213-Ауааңсыра раңхьаза жэларыкны икан. Нас Аллах, гэыргьаеҳаашас, гэеанйафыс, аңааимбарцэа рзынаишьтэит; урт рыбжьаказарала, ауаа еимакыс ырыбжьалаз аусқэа рызбаразы, аиаша згэылоу ашэкэы рзылбааигеит. Амала айабыргқэа иаартыйэкьаны ианырзааи ашьтахьгьы, рыбжьара ицэырйыз аййашыицра амшала, ашэкэы иазкны аимак зыбжьалаз ауаагьы иара убри ашэкэы зауз ракэхеит. Нас Аллах урт еимактэыс ироуз аус акны, иара илңхала азхайафцэа айабырг рыңшаарц алшара ритэит. Аллах иитаху амфа иашахь дкылигоит.
- 214-Мамзар, шэара шэафхьатэйкэа ирхыргакээз шэхышэымгакэа цьанат шэытэлалоз цышэшьюзма? Урт убаскак агарра итагыланы игэафхьан, убаскак ааха роухьан, аңааимбари ивагылази «Аллах ицхыраара анбахауеи?» хэа игызуан. Ижэдыруазааит, Аллах ицхыраара ааигэоуп.
- 215-Уара, аңсаңазы инырхша иуазйаауеит. Убас рахэа: «Инышэхуа амазара, шэани, шэаби, шэтынхацэеи, агаркэеи, имфасуеи ырызкызароуп. Абзиара иазкны икашэдалак хымңада Аллах идыруеит».
- 216-Шэара ишышэцэыуадафугьы, айбашьра дйас ишэытэоуп. Шэара шэзы ибзиоу акы шэгэы иамыхэаргьы калэит. Шэара шэзы ицэгьоу акы акэзар, шэгэы иахэар алшоит. Аллах мацара иоуп ишэзеицгьу здыруа, шэара шэакэзар, дыршьа шэымам.
- 217-Ихараму амзазы айбашьра калома хэа иуазйаауеит. Убас рахэа: Уи амзазы айбашьра гэырңса дууп. Амала ауааңсыра Аллах имфа рахыркьареи, Аллах ийабыргқэа мап рыцэкреи, ауааңсыра Месъиди Харам ашкы рынамышьтэи, ажэлар уаантэи рыкэцареи ракэзар, Аллах ифаңхьа еихагьы игэнаха дуззоуп. Аичырчарагьы ауафшьра ааста ихьантэоуп. Рымч шэыкэхар, шэарт шэдин мап ацэышэкаанза ишэабашьлоит. Шэыбжьара икоу дарбанзаалак, эдин кажьны, дазхамцафханы иңстэзаара далйыр, адунеи афынгьы нарцэгьы зыбзиарақэа башахаз дреиуахоит. Цьаханым уацэас-фызцэас иамаугьы убарт ауаа роуп, наунагзагьы убракы иаанхоит.
- 218-Амала азхайафцэеи, амхацьырра ицакээзи Аллах имфафы иеибашьуази, хымңада, Аллах илңха иакэгэыгьуеит. Аллах ирацэаны иуаназыжьуа иоуп, ирыцхашьарагьы хэаа амазам.
- 219-Уара арыжэтэи амаца асреи азы иуазйаауеит. Убас рахэа: Абарт рыфбагьы рыкны ауааңсыра рзы аңхаста дуззеи, хэартара хэычыки ыкоуп; аха аңхаста ахэартара ааста иеихауп. Иахгэыгьырызэи хэа уара иуазйаауеит. Убас рахэа:

Ишэыгу ада ишэцэымцхэу зегъы шэгэагъы. Аллаҳ, шэазхэыцырц азы, иажэакэа шэара шэзы абас иаиртуеит.

220-Адунеи нарцэи ырызкны шэхэыцырц азы Аллаҳ иажэакэа абас ишэзеитеухэоит. Аиатымцэа рзы уара иуазцэаеит. Убас рахэа: Урт ртагылазаашьа аигьтэра- ибзиоу усун. Дареи шэареи шэеилайэар бзиоуп, угъы шэашьцэа роуми. Аллаҳ аус нхастазтэуагъы изырееиуагъы ибзианы дидыруеит. Аллаҳ итаххар, шэаргъы шэызцымцша ауадафра шэтаиргылон. Хымңада, Аллаҳ дхаракзоуп, аиаира згым иоуп, избарақэа зегъы рфы адуреи акаыгареи дыркэитуп».

221-Иазхарцэанза Аллаҳ ивакэылара аңшыызго ахэса хатэфызас иаажэымган. Абри жэдыруазааит, иазхазцэо нхэыск тэыс дыказаргъы, дазхэафымкэа аха ишэгэаңхо аңхэыс лааста деигьуп. Иазхарцэанза Аллаҳ ивакэылара аңшыызго ахацэагъы шэрыцымцан. Абри жэдыруазааит, иазхазцэо азэы тэыс дыказаргъы, ишэгэаңхо, аха иазхазымцэо, зхы иакэитуп ауафы иааста дышэзеигьуп. Урт ауааңсыра амцахь иаарыңхэоит, Аллаҳ иакэзар, цыанати атэамзаара адкылареи рахь ааңхэара шэитэоит. Иатэаххэаңхэазагъы, иргэалашэарц азы, иажэакэа шэзеитеухэоит.

222-Уара ахэса есымзатэи ртагылазаашьазы иуазцэаеит. Убас рахэа: Уи узмыртынчуа акоуп. Убри акынтэ уи аамтэ чыдақэа рзы шэыхэса шэырзааигэамхан. Рэыдрыцкэанза шэырмыцшьтэмлалан. Ибзиазаны реаныдрыцкэалак, урт Аллаҳ ишшэыдицэз ала шэырзааигэаха. Аллаҳ атэамзаара рацэаны ишьтэзцэо бзиа ибоит, фэныцкалагъы адаахэалагъы ицкэақэоу бзиа ибоит.

223-Ахэса шэара шэзы амхы иафэзоуп. Шэымхы иахышэтаху аган ала шэазнеи. Шэхазгъы заанай шэазыкашэца. Аллаҳ шэеицэышэыхьча, насгъы ижэдыруаз, уи шэиңылараны шэыкоуп. Азхэафэца гэыргъафэааша рыт.

224-Абзиара акайареи, ацэгъара аеацэыхьцэареи, ауааңсыра рыбжэаказареи иахэаңырхагахо, шэкэырақэа рфы (шэтоубақэа рфы) Аллаҳ ихьз ашэмырбан. Аллаҳ зегъы ишахэтоу ала иахаеит, ишахэтоу алагъы идыруеит.

225-Цасхэа икашэымцэз атэоубақэа рымшала Аллаҳ атэакнхықэра шэыкэицэом, амала шэгэы иташэкыз атэоубақэа рзы атэакнхықэра шэыдицэоит. Аллаҳ ирацэаны ишэаназыжэуа иоуп, дыццакфым.

226-Рыхэса рзааигэамхаразы икэыз ахацэа рзы цшыымз афэаара ыкоуп. Иахьхэуазар, Аллаҳ кырза ираназыжэуа иоуп, нцэара змам арыцхашьара илоуп.

227-Аилыцра ргэы итаркыргъы, хымңада Аллаҳ зегъы иахаеит, зегъы идыруеит.

228-Зхацәа ырылҕыз ахәсақәа хынтә реыдрыцкәаанза иңшыроуп. Аллахи нарцәйтәи амши азхарҕазар, Аллах рымгәартәҕы ирзишаз аҕәахыра ииашазам. Аганқәа рыбжъара аинышәара каларц рҕаххар, зегь раҕхьаза азин змоу ахацәа роуп. Ахәсагъы, изларықәнагау ала, рыхәдақәйқәа инарықәыршәаны, азинқәа рымоуп, аха ахацәа урт рааста шьаҕак аҕхьа игылоуп. Аллах адуреи аҕәығареи дырқәитуп.

229-Аилыҕра ҕынтә роуп ианыкәло. Уи ашьтахь кәышрала уңхәыс днукилароуп, ма шәхала шәеилыҕроуп. Аллах иаңиҕаз аңқарақәа рықәымныкәара шәацәшәонаҕы, урт ырышәтәз меҳир ада, даеакы шьтахька рымхра азин шәымазам. Амала Аллах иңқарақәа рацымныкәара шәацәшәар, аңхәысгъы лыфнра шьталҕарц азы илоуз амехир шьтахька илшәар уи гәырҕса амазам. Арт Аллах иңқарақәа роуп. Ус анакәха, шәрыграмгылан. Дарбанзаалак, Аллах иңқара иағрагылаз ағәымбылцъбаҕы ихатәңсатә иоуп.

230-Ахынтә раан ахаҕа иңхәыс даеазнык длылҕыр, лара даеазы димыццазакәа, еитәх лаагара азин имазам. Аҕбатәи лхаҕагъы даноуижылак, раҕхьатәи лхаҕа ила, Аллах иңқарақәа ырыцныкәап хәа ргәахәыр, даеазнык реибагара ңырхага амазам. Арт Аллах иңқарақәа роуп, еилызкаарц зҕаху рзы урт еитәиухәоит.

231-Шәыхәса шәанрылҕлак, уртгъы рыҕәхәара анынарыгзалак ма кәышрала иаанышәкыл, мамзаргъы бзиарыла рхы иақәитышәт. Урт аңхастә рытаны, рзинқәа шәрығрагыларц азы ишәыдшәымкылан. Ари кәзҕаз ихы ацәгъара шазиуа идыруазааит. Аллах иажәақәа аҕәы рылшәымхын. Аллах шәара ишәатәеишьаз аразккәеи, ашәкәи, аҕәығареи ркынтә шәарт шәылабжъаразы ишәзаишьтыз ахәара шәақәымҕын. Аллах шәицәшәа, ижәдыруазааит, Аллах зегъы идыруеит.

232-Шәыхәса шәрылҕны, уртгъы рыҕәхәара анынарыгзалак ашьтахь, рхатәқәа рыбжъара ишахәтоу ала еиқәышахатңны, еитәх рхацәа ырыццозар, мап рцәышәымкын. Арт ажәақәа, шәыбжъара Аллахи нарцәи азхазҕо рзы абжъгароуп. Арт шәара шәзы ҕныҕкалагъы адәахьалагъы аерыцкәараз абжъгароуп. Инагзаны издыруа Аллах иоуп, шәара ишәыздырзом.

233-Еилыҕыз анацәа раамтә нарыгзарц рҕаххар, рыңиқәцәа ҕшықәса ркыкахш рыртәлоит. Урт ишақәнагау фатәыла, матәала реиқәыршәара акәзар, ахәычы дызтәу (аб) иуалуп. Дарбанзаалак имч зқәымхо акы идҕара калазом. Ангъы абгъы (ахәчы дызхылҕыз) ахәычы имшала ңырхага рмоуроуп. Аңстынха ззынхазгъы абри аҕыза анапынҕа имоуп. Амала ани аби еинааланы ахәычы ағәыхәңы даҕырхыр рҕаххар, уи азы гәыбған раузом. Ахәықәа аназзеицәа рнапы ианышәҕарц шәтахызар, иахәтоу ахәыңса шәшәар,

еыңныхаа шәымазам. Аллаҳ ишәзаңиңаз аңкарақәа рғағылара шәеацәышәыхча, насғыы ижәдыруазааит, Аллаҳ икашәңо зегғы ибоит.

234-Шәыбжьара иңсқәаз иртынханы иаанхаз рыхәса (хаңа имцакәа) ңшыымзи жәамши иңшыроуп. Ари ағхәара анынарыгзалак, дара ирызкны, ишақәнагоу ала икарҕақәо рыкны, шәара атакңхықәра шәымазам. Аллаҳ икашәңо зегғы рзын адырра имоуп.

235-Пхәыск дыжәгарц шышәтаҳу инықәырңшыны алаҳәареи, мамзаргғы гәыла азхәыцреи рзы гәыбған шәымазам. Аллаҳ идыруеит уртҕ ишышәгәалашәо. Амала иаартны ирашәхәо ада, мазала шәырҕымлан. Рығхәара ааианзагғы афынрахаразы аиқәшахатра шәыбжьашәымҕан. Ижәдыруазааит, Аллаҳ шәгәы иңоу идыруеит. Уртҕ шәеырцәышәыхча, насғыы ижәдыруаз, Аллаҳ кырза ишәаназыжәуа иоуп, дкәымшәышәуп.

236-Аиқәшахатра ишәыбжьашәңаз ала ахәса, макъана шәырзааигәамхахьазар, иара меҳиргғы шыақәшәмыргылахьазар, амазаратә тақңхықәра шәымазам. Амала абеиа иахьынзаилшо акара, ағаргғы имч иахьынзалшо акара, шәыхәса ирыхәтоу, ргәы кәзңаша ак рышәтақәа; ари, Аллаҳ дызбошәа зхы зыңхьазо, мамзаргғы уи шәшибо здыруа ауаа бзиақәа ируалуп.

237-Меҳир анеибышәхәа ашьтаҳь шәырзааигәахаанза шәрылңыр, иеибышәхәаз амехир абжа рытара уалны ишәйдуп; амала ахәса ишәанарыжьыр, мамзаргғы азин знапәы икоу ахаңа изнеишьа бзиа (иҕаххар зегғы лзынижьюеит) уахь иалазам. Еиышәарала азнеишьа азхәйарагғы иақәшәоит. Шәыбжьара гәыҳалалрала аизныкәара шәхашәмырштын. Аллаҳ икашәңо зегғы ибоит.

238-Шәнамазқәеи, чыдалагғы абжьаратәи анамаз, иагмыжкәа ишәкы, гәык ала Аллаҳ иғаңхьа шәгыл.

239-Шәартҕарак шәтагылазар, шыапыла шәаныкоугғы, мамзаргғы шәзықәтәоу аҕынгғы шәнамаз шәкыр калоит. Ашәартҕара анышәхыжәгалак, Аллаҳ, уаанза шәара ишәзымдыруаз шышәирҕаз еиңи, дышәгәалашәыршәа.

240-Шәыфныңка зыңсҕазаара иалңны, шытаҳька зыхәса аанзыжьыз, шықәсык акара рыфнқәа ирдәылымцакәа рныкәгара уасиатс икарҕааит. Уртҕ дара рхала идәылңны ицар, рхала икарҕаз иахәтоу аусқәа ркны шәара атакңхықәра шәйдзам. Аллаҳ адуреи акаығареи дырқәитуп.

241-Иеилыңыз ахәсақәа рыхныкәгаразы ирыхәаша ак рытара Аллаҳ илңха иашьклаңшуа ируалуп.

242-Шәыхшыф ахархәара азыжәурц азы Аллаҳ иажәақәа абас ишәзеилиргоит.

243-Рхыңхьазара зықәфыла ишыкоугғы, рыңсы иацәшәаны, зыңсадгғыл аанзыжкәаз убама? Убри азы Аллаҳ уртҕ «шәыңсы!» хәа реиҳәеит. Насғыы

аңсҕазаара ригеит. Хымҕада, Аллаһ ауааҕсыра иратҕеишьо маҕзам, аха реиҳарафык иҕьырьшом.

244-Аллаһ имфағы шәеибашыы, насҕыы ижәдыруаз, Аллаһ зеггы захауа, зеггы здыруа иоуп.

245-Дарбанзаалак ацкы дазымҕшыкәа, Аллаһ ибзиоу уалк иитар, Аллаһгыы уи кырза иеиҳаны атак изыкайиоит. Изыртшәоггы, изыртбаауагыы Аллаһ иоуп, шәарт зеггы иара шәизыыхынхәуеит.

246-Мыса инафс Исраил иҕацаа раҕхьагылафцаа умбазеи! Аңаимбарцаа руазәк: «Хара иаххагылаша ахак дахзаашыты, Аллаһ имфағы хицеибашыып» анырхәа, уиггы: «Шәара аибашыра дҕас ианшәйтәхалак, шәмеибашыыр хәа сшәоит» ихәеит. «Хәаҕсадгыыли ххәыцкәеи хәркәытханы ханыкала, хмеибашыкәа икаҳҕои!» рхәеит даргыы. Амала аибашыра дҕас ианрытәхагыы, ҕытфык рыда егьырт ахәйгылара арымтеит. Аллаһ агәымбылцьбафцаа ибзианы идыруеит.

247-Рәаимбар, насҕыы: «Аллаһ Талут шәара ахас дшәиттеит» хәа реиҳәеит. «Хара ахра уи иааста ишхәкәнагазгыы, насҕыы уи амазарагыы злаимам ала, ахас дышпәххагыло?» рхәеит. Аңаимбар: «Аллаһ уи шәара шәзы далихит, уи идырралагыы, ибаф алаггы реиҳа амч ииттеит» ихәеит. Аллаһ амазара изитәху иитиоит, Аллаһ (ихәтеи, ихьзшыарақәеи рыла) дхәаадоуп, уи зеггы идыруеит.

248-Рәаимбар убас ирзациҕеит: «Уи иахра аазырҕшуа адырга, зыфнуҕка шәынцаа икынтә агәтынчреи, Мысеи Хәруни рҕаацаа ирзынрыжыыз хәтәк зтәгылоу, насҕыы амаалыкыцаа рнапы икәҕаны шәындыкәрак ахышәзаарго ауп». Иҕабыргыҕәкьаны иазхашәҕозар ижәдыруазааит, абри аҕны шәара шәзы ршахатҕак, дыргак ыкоуп.

249-Талут ируаа иманы хьызрацара амфа данықәлалак: «Аллаһ, хымҕада, шәара зиаск ағы шәҕишәоит; убри азиас аҕынтә азы эжәуа сара дыстәым, напык азна эжәыз аламҕакәа, изымжәыз ракәзар, сара стәқәа роуп» ихәеит. Рыфнуҕка иказ даара маҕфык рыда, зеггы уи азы ржәит. Иареи азхәйәфцаеи азиас ианыр: «Иахьа Ыәлутуи уи ируааи хамч рықәхом» рхәеит. Аллаһ иҕылара иақәгәыгуаз ракәзар: «Иагыараан агәыҕ маҕқәа Аллаһ игәаҕхарала зхыҕхьазара рацааз амчрақәа ириааихьеит, Аллаһ ачхара злоу дрыдгылафуп» рхәеит.

250-Ыәлутуи ируааи рҕаҕхьа ианықәгылаггы: «Хәнцаа! Хара чхарала хәибытә, хажәа анагзашыа хәхыгза, мапкыфцаа рҕаҕхьа ацхыраара хәт!» хәа ихәеит.

251-Аҕыхәтәан, Аллаһ имч ала урт ириааит, Даут, Ыәлут дҕаирхеит, Аллаһгыы иара ахреи аҕәыгареи ииттеит, иитәхыз зеггы иирҕеит. Аллаһ ауааҕсыра

рыхәтәк рыла егырт ианхаз аанимкылар, адунеиҗе аҗагылазаша еилабгон. Аха Аллаһ издыруа рзы аҗашыара дуззақаа имоуп.

252-Уажәы абарт зегы хзыңхәқаа иҗабыргыҗәкыны, Аллаһ иажәақаа роуп, хымҗада, ухатәгы уи иҗаражәхәаҗәа уреиуоуп.

253-Урт, аҗаимбарҗәа рыбжәара шыоуы егырт рааста иҳарахкит. Аллаһ урт ңытфык драҗәажәеит, ңытфыкгы ахәшыарақаа рыла иҳараикит. Мариам лҗа Иаса иартыз аршахатҗақаа иҗаны, иҗкыашәкыаз ңык ала хәидгылеит. Аллаһ игәаңхандаз иҗаражәхәаҗәа ирышыҗагылаз ауааңсыра, абриакара иартыз аршахатҗақаа анырзаа ашыҗахь, дара-дара еилаланы еибашызомызт, аха рымҗақаа хазхеит. Ари амшала шыоуы иазхарҗеит, шыоукгы мап ркит. Аллаһ игәаңхар, рыбжәара аибашырагы калазомызт, амала Аллаһ ииҗаху кәиҗоит.

254-Уа азхәаҗәа! Иарбанзаалак хәахәтраки, ауаареи, абжәгареи аныкамлаша амш аины ишәидгылаанза, Аллаһ ишәаҗәеишыаз, иара изкны инышәх. Азхәаҗәа, агәымбылҗәбаҗәа рхатәңсатәқаа роуп.

255-Аллаһ, ида нҗәа дыкам; уи дыбзоуп, зегы рыкәзаарагы иара идхәалоуп, иишаз ирыхызаауа иоуп. Аҗәа дакуам, дагыҗәом. Ажәфанҗәа рҗе иҗоу зегы Иара итәуп. Уи дақәшахатымкәа иҗаңхә азәгы алҗа аарҗира дақәитзам. Урт раңхәеи рашыҗахы иҗоу Иара идыруеит. Уи идырра аҗынтә, иара иалихыз аламҗакәа, дарбанзаалак азәы, акагы идырра изҗағзом. Уи икәгыларҗа ажәфанҗәеи адгыли аҗанакхәеит. Урт рыхычара иара иҗәыуадафым. Уи дхарахзоуп, хымҗада дагыдуззоуп.

256-Адин аҗны ақәымчра калазом. Аиашеи ахәанчеи иартны еилыргоуп. Уажәшыҗа дарбанзалак, ирҗашыоу анҗәахәқаа мап рыҗәкны, Аллаһ дазхәиҗар, иахыамоу иузамымхуа игәғәо амаа икит хәа дыңхәазоуп. Аллаһ зегы иахәуеит, зегы идыруеит.

257-Аллаһ иазхәзҗәаҗәа аз дрыуоуп, урт алашыҗараҗынтә алашарахь икылигоит. Мапкыҗәа ракәзар, урт рыуаҗәа ирҗашыоу анҗәахәқаа роуп; урт алашараҗынтә алашыҗарахь укылыргоит. Арт амҗа иазшаз ауаа роуп, уаҗа (җәаханым аҗны) науағза инхаша иреиуоуп.

258-Аллаһ, ииҗаз аиҳабыра дақәгығны анҗәа изкны Ибраҳим ажәа имакра иалагаз ауаҗы дубама! Ибраҳим: «Сара сынҗәа, аҗсҗазаара узҗо иагыумызхуа иоуп» анихәа, уи: «Аҗсҗазаара аҗарагы амыхрагы сара снапы иануп» ихәеит. Ибраҳимгы: «Ус анакәха, Аллаһ амра мрагылараҗынтә иргылоит, уара мраташәараҗынтә иргыл» ихәеит. Ас анихәа, мапкы ииҳәара иҗамшәеит. Аллаһ агәымбылҗәбаҗәа алашарахь икылигом, ргәыхәтәы иахыигзом.

- 259-Мамзаргы, зытзамцкәеи зхыбракәеи еилахаз афынкәа рыла итыууа икоу қалакк иалалаз ауафы иеиш: «Аллах, абарт зеггы аныҥсы ашьтахь дасазнык ишҥаиргыло?» анихәа, Аллах уи ауафы шәышықәса иҥсы ихыхны дааникылан, нас еиҥах иҥсы ихайҥахт. «Абас уабанзақаз?» хәа даниазҥаагы: «Мышкы, мамзаргы мшыбжыак ақара саанхеит», -иҳәеит. Аллах иакәзар: «Мап, шәышықәса абас уқан. Еилукаарц азы уфатә-ужәтә унахәаңш, акы аеамҥсахзеит; уеада уахәаңш, абартқәа зеггы, уара ууааңсыра рзы дыргас уқахҥарц азоуп, насггы абафқәа урыхәаңш, урт ҳариашоит, аҥсы рхахҥоит», -иҳәеит. Уажәшьта уи ауафы изы зеггы ҥаҥаза ианаартха: «Издырит, хымҥада, Аллах зеггы дрықәитуп» иҳәеит.
- 260-Ибрахим: «Сынцәа! Аңсәа рыҥсы шҥархауҥо, саргы исырба!» хәа данихәа, инцәа: «Мамзар агәра умгазоу?» иҳәеит. Аха уи: «Мап ихасҥоит, амала сгәы инагзаны агәра агарц сҥаххеит» хәа атәк кайҥеит. Инцәагы: «Аҥарақәа ңшьба ааг, урт унапы иаршьцыла, насггы инаганы хаз-хазы ахәкәа рыкны иныж, нас урыҥх. Ишьтыҥрааны уара уахь рҥаархоит, иудыруазааит, Аллах еснаг даиаиуеит, ақәығарагы дақәитуп» иҳәеит.
- 261-Змазара Аллах имфәы инызхуа рҥагылазаашьа, рыцҥхьаза шәцырак згәылоу быжь цәыхҥәы згәылҥуа арыц жәла иафыззоуп. Аллах ииҥаху ауаа иацҥаны ириҥоит. Аллах (ихатҥеи ихъзшьарақәеи рыла) дхәаадоуп, уи зеггы идыруеит.
- 262-Змазара Аллах имфә иахҥынҥаны, насггы еыҥныхәас ухы ианызымкьо ауаа рзы рынцәа иҥаҥхьа ичыдоу ахамҥа ыкоуп. Уажәшьта урт рзы ашәартҥа ықазам, агәхьаагы роузом.
- 263-Ибзиоу ажәаки, анажьраки, ауафы нақ-нақ ихы ианукьо цхыраарак ааста еиҥуп. Аллах дбеиоуп, дкәымшәышәуп.
- 264-Уа азхәафцәа! Аллахи нарцәйтәи амши шазхаимҥогы, змазара аеырбаразы инызхуа реиҥш, шәмазара ауаа еыҥныхәас иқашәҥарц, мамзар ргәы цәышәкьарц азы баша инышәымхын. Уи афызә ауафы анышә зқәыҥсоу хәхә кьақьак дафыззоуп. Игәгәаны қәак анаулак, анышә ықәганы ахәхә кьантазза ишааннажьуа еиҥш, арт рфызцәа ауаагы идырхаз акы ирыхәазом, Аллах мап зкуа жәларык амфә иашахь икылигом.
- 265-Змазара Аллах илҥхазы гәык ала инызхуа рҥагылазаашьа акәзар, ибзиоу дгәыл наарак аҥы, ибзианы ақәа здызкыло, уи иабзоурангы ҥынтә иеиҥханы аеафра узҥо утҥак иафыззоуп; ақәа кыдҥәаны иамургы, иҥсатаны иауеит. Аллах ижәуа, иқашәҥо ибоит.
- 266-Шәыбжьара изҥахыда, ахәырмеи азахәеи рыла еиқәычаҥа икоу, зыфнуҥқа азиасқәа тҥысуа, иеиуеиҥшым ашәыр хыкқәа ахьрызхауа бахчак шимоу, анапы згу ахшарагы дшырхагылоу, атәхмадара ихъзаны, ибахчагы амца

зыгроу җшатлакәк аахысны, иццышә икәнайар! Шәхәыцырц азы, Аллаһ идыргақәа абас иаартны ишәирбоит.

267- Уа азхайәфцәа! Ишәырхаз, насггы шәара ишәызкны адгьыл ийәххқәаз рҗынтә абзиақәа шәгәаггы. Шәхатәқәа шәыңсы иатәхымкәа ишәыдышәкыло баша-машақәак бзиарак акайҗаразы хәа азәггы идшәымгалан. Ижәдыруазааит, Аллаһ дбеиоуп, абзиарақәеи аңшзарақәеи зеггы иара изкуп.

268- Афстәа, ағарра ацәшәара шәгәы иҗайаны, иееим ахымфәңгашәхь дшәыхоит. Аллаһ иакәзар, иара иҗынтә анажьреи атәашьареи рзы ажәа шәитҗоит. Аллаһ зеггы имәхеикуеит, насггы зеггы идыруеит.

269- Уи иитәху акаығара иитҗоит, акаығара зитәзггы ирацәазаны абзиарақәа инапәғы иааигоит. Амала, ийәулоу аилыргара змақәоу абри иазхәыцны ишахәтҗоу ала еилыркаауеит.

270- Шәара бзиарас икашәйәқәои, затәйәс шәгәы иҗашәкуеи зеггы, хымҗада, Аллаһ идыруеит. Агәымбыльбафцәа ракәзар, (аамтәк азы шәартарак иҗагыламшәа ргәы иабарггы, ийәбыргыйәкьаны) ацхыраафы дрымазам.

271- Шәыцхыраарақәа (асадака) иаартны икашәйар иҗабзиоу! Аха ағарцәа ианрышәтҗо, аргама икашәымйар, шәара шәзы реиҗа еиғьуп, шәыгәнахақәа рыхәтәк рцымхәрасггы икалоит. Аллаһ икашәйәқәо идыруеит.

272- Уртҗ амфә иашахь рнагара уара иууалзам, амала Аллаһ иитәху амфә иашахь дкылигоит. Абзиара акайҗаразы инышәхыз зеггы, шәхы иакәшәырзыз ауп. Ирышәтәз Аллаһ илҗхазы ирышәтҗоит. Абзиара акайҗаразы инышәхыз зеггы рцымхәра, иагмыжкәа, инагзаны ишәоураны шәыҗоуп.

273- Зхы Аллаһ имфә иазызкыз, (уи амшала) аныкәареи ахәаахәтреи рзы атәгылазаашьа змоуз ағарцәа ирышәтҗ. Рмамзаара ахьырҗәахуа амшала, уртҗ иааигәаны иззымдыруа, ибеиоу җьыршьоит. Аха рлакҗала иудыруеит. Насггы уртҗ ахаан акы иахәазом. Абзиара иазкны инышәхуа зеггы Аллаһ ишахәтҗоу идыруеит.

274- Змазара уахынлеи җынлеи, мазалеи аргамеи абзиара иакәзырзуа рынцәа ифәпхьа ахамтәқәа рзыҗоуп; уртҗ рзы ашәартәггы ыказам, лахьеиқәйараггы рҗеиңшзам.

275- Аназын зфауа афыстәа дрынкьаны зхы шакәаз реиңш игылоит. Ари зыхкьо, уртҗ: «Ахәаахәтраггы абри аназын иеиңшуп» ахьырхәо ауп. Арахь, Аллаһ ахәаахәтра халалны, аха аназын харамны иҗхьазахьеит. Уажәшьтә Аллаһ иҗынтә алабжьарак ихьзаны аназын аус шытәзйәз, ажәйтә икаийәз иара итәуп, иусггы Аллаһ изынхеит. Аха аназын аус иазыхынхәыз, убартҗ наунагза җәаханым иҗанхо иреиуоуп.

276-Аллах аназын абарақыатра иалхэдаитэуеит, ацхыраара акэзар, иеизирхауеит, насгьы Аллах дарбанзаалак мапкыџэеи агэырҕасауаи бзиа ибазом.

277-Хымҕада, иазхайаны адунеи нарцэи ирызкны абзиара кэзҕэзи, анамаз зкуеи, азеқыат зтҕуеи рынцэа иџаҕхэ ахамтақэа рзыкоуп; урт рзы ашэартэҕыы ыказам лахьеиқэҕараҕыы рҕеиҕизам.

278-Уа азхайаџэа! Аллах шэицэшэа, насгьы ииашаҕэҕкыаны иазхашэҕазар, аназын ахашэала шэаҕэиҕ.

279-Ари кашэымҕар, Аллах иҕааимбари рганахэ ала аибашыра шшэылахаахо жэдыруаз. Амала атамзаара шыташэҕар, аиашамра кашэымҕарц, аиашамраҕыы шэақэымшэарц азы, шэҕара ахатэ шэара ишэтэуп.

280-Агэаҕра итаҕылоу азэы ауал даҕазар, дманшэалахаанза иҕеиҕира атахуп. Амала ианашэыжыыр, ижэдыруазааит, шэара шэзы еиҕа ибзиоуп.

281-Уи амиш шэеацэышэыхыча, уи амиш азы Аллах шэизыхынхэуеит, ашытахыҕыы азэҕыы дмыргэаҕкэа зегыы ирыхэтҕоу нагзаны ироуеит.

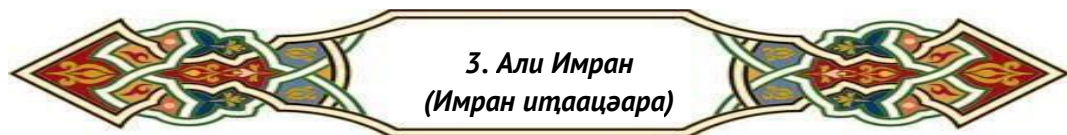
282-Уа азхайаџэа! Ғхэарак атаны уалк анишэыбжыашэҕалак, ҕара ианышэҕа. Шэыбжыара анҕара зылшо азэы ииашаны ианиҕааит. Изыџуа Аллах ишиирҕаз еиҕш, афра мап ацэимкааит. Уажэшыта уи иџааит, ауал зкэуҕыы идирыџааит, анцэа дызмоу инцэа дицэшэааит. Ауал иагырханы ианимҕааит. Амала ауал зкэу дымчыданы, игны, насгьы афра илимшоны дыказар, ихылаҕшуа иашарала иџааит. Ахацэа ҕыҕыаҕыы шахатс икашэҕа, ҕыҕыа ахацэа камлар, шэзыкэшахатхо хайаки, (руазэк илхаштыр егы илгэалалыршэарц азы) ҕыҕыа ахэсаҕыы калааит. Ааҕхыара анроулак ашахатцэа имааикэа рымуааит. Ауал, мацзарҕыы ирацэазарҕыы, анҕара шэацэымаашыан. Абас икашэҕо, Аллах иџаҕхэа еиҕа иашарала ашахатра иацхрааны, гэџара шэызцэырымҕырц азы, еиҕа иахэтҕоуп. Амала шэыбжыара уалда иаразнак ахэ шэаны хэаахэтрак кашэҕар, уи шэымҕыр гэырҕса амазам. Ахэаахэтра аныкашэҕо, ашахат дышытышэх. Изыџуаҕыы ашахатҕыы аҕхастэ рмоуааит. Амала ҕырхага роур, ашэара шэымџахкыеит аанагоит. Аллах шэицэшэа, Аллах шэара ишэирҕоит, Аллах зегыы ишахэтҕоу ала идыруеит.

283-Акызаҕэык, амџа шэыкэнаҕы, изџыша азэы дышэзымҕшаазар, шасыс икашэҕаз азшэырха. Шэара-шэара шэеиқэҕэыгуазар, агэыгра ззаарыҕшу, Аллах дицэшэаны ихэтҕоу ажэа наигзааит. Ашахатра шэымҕаахын. Дарбанзаалак уи ззаз, хымҕада, уи згэы агэырҕса итахааҕыыз уаџуп. Аллах икашэҕо зегыы акы агымкэа идыруеит.

284-Ажәфәнқәеи адггыли рҕы иҕоу зеггы Аллаҳ итәуп. Шәгәы итәоу, иашәыртырггы ишәзарггы, Аллаҳ уи иазкны азҕаара шәиташт. Нас игәаңхаз иранаижьып, игәамңхаз иргәақын; Аллаҳ зеггы дрықәитүп.

285-Аллаҳ ицхаражәхәақи азхәйәақәеи рынцәа икынтә ирзылбааз азхарҕоит. Зеггы Аллаҳи, ималықьәеи, ишәкәқәеи, иңаимбарцәеи азхарҕоит: «Уи ицхаражәхәақәа рыбжьара еилых ҕаиҕом, иҳаҳаит, иазхәҕеит, иҳанаужьырцгы хуҳәоит, хзызнейуа уара уоуп, ханцәа!» рхәоит.

286-Аллаҳ дарбанзалак азггы изышьтымхуа ала дңишәазом; ауафы ихашәалоггы иара ирхаз ауп, иҕагылоуггы иара ирхаз ауп. Ханцәахәы! Иаххаштңы гхак хәхьыр, уҳақәмызбан! Хара хәңхәтәикәа ишрықәуҕаз еиңш, хәргыы иацхәхьантәоу хәқәумҕан! Хаззымиааиша акы уалс иҳадумҕан! Хара иҳанажь, хәхьымзгқәа хәа, хара рыцхашьарала уҳазныкәа! Уара хәңшәма уоуп, хәцхырааф уоуп; уажәшьтә агәрамгақәа реиҳа хамч аиааири уҳацхраа!

Иахзылңхауа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихьзала!

- 1- Елиф. Лам. Мим.
- 2- Наунагза ибзоу, насггы зеггы напхгара рызтәо Аллаҳ ида нцәа дыкам.
- 3- Уи, Ашәкәы аиашареи уаанзатәи ашәкәқәа рырҕабыргреи рзы хәтә-хәтала иузылбааигоит. Уаанзаггы Тораи Инҕыли ауааңсыра рзы абас илашарбаганы илбааигахьан.
- 4- Акәырқанггы уи илбааигеит. Ииашаны, Аллаҳ иажәақәа идырны мап рцәызкуа рзы агәақра гәгәа ыкоуп. Аллаҳ дхаракзоуп, амчрайәкьа дақәитүп, ахьырхәраггы назыгзо иоуп.
- 5- Ииашайәкьаны адггыл акынггы, ажәфән акынггы Аллаҳ иҕаңхьа имазоу хәа акаггы ыказам.
- 6- Уи, шәара амгәартәқәа рҕы ишитәху ала аңшреи асахьеи шәызтәз иоуп. Уи ида нцәа дыказам. Уи, амчра иақәитүҕәкьа иоуп, азбарей акәыгарей дрықәитүп.
- 7- Уи, уара Ашәкәы узылбаазгыз иоуп. Акәырқан акны убри афызә аңқарақәа ыкоуп, уртҕ ихьчоу аңқарақәа роуп, ашәкәы иагәыцәны икоуп. Агьыртҕ ракәзар, иеиңшқәоу роуп. Згәы хәаңсоу шыоуки, ацәгьаршреи икамлаша аххәаақәа рыкайареи рзы абри иеизеиңшу ажәақәа ирышьталоит. Амала уртҕ ахәоуқәа ирыҕанакуауәкьа, Аллаҳ мацара идыруеит. Здырра ҕаулоуггы, «Хара

иазхахѝеит, зегъы хазшаз икынтэ ауп» рхэоит. Абри афыза аилкаара аазырѝшуа, ахшыѝ змоу мацара роуп.

- 8- (Урт абас иахэоит): «Ханцэахэы! Хара алашарахь ханкылуга ашьтахь хагэкаа умырхэахэан. Уара укынтэ арыцхашьара хатэашьа. Уара затэашьара рацэазоу уоуп».
- 9- «Ханцэахэы! Хэарада, уара, ихьахэа-ѝахэадоу енак ауааѝсыра иеизугараны укэоуп». Аллах иажэа дахыѝазом.
- 10- Хэарада, азхамѝаѝцэа рбеиарагъы, рыхшарагъы Аллах иѝаѝхьа ѝьарамзар ѝьара акала ирыхэазом. Урт амцаѝы былтэыс икалоит.
- 11- (Урт рѝагылазаашьа) Фараон иѝахѝэеи, урт раѝхьатэикэеи рѝагылазаашьа иафызэоуп: Хажэакэа мѝны иазныкэеит. Аллахгъы урт ргэырѝсакаа рыла иакэикит. Аллах зыргэакра кырза игэгэоу иоуп.
- 12- Мапкыѝцэа убас рахэа: «Шэарт, хымѝада, шэаѝаханы ѝьаханым шэтэарѝгэоит. Шака нхарѝа цэгъэоузеи уи!»
- 13- Хэарада иеиѝагылаз ѝ-гэыѝк ркны шэара шэзы аѝырѝшы ыкэоуп: Жэларык Аллах имѝазы икэѝон. Агъырт ракэзар, иазхамѝаѝцэан (Урт) иахьрыхэаѝшуаз дара рааста ѝынтэ иеихазшэа ирбон. Аллахгъы ииѝахыз ацхьыраара ритон. Аилкаара змоу рзы хымѝада абри уызыхэыѝша ѝырѝшууп.
- 14- Ахэсеи ахшареи, еидарала ахьы аразни, зхы иоужьу аекэеи, ашьамакеи, аеаѝреи реиѝш уѝсы иатэхкэо зегъы ауаѝѝсы иѝшзоушэа изааиуеит. Арт адунеиаѝ ахныкэгара азоуп. Аха уызынеиша аѝыѝ ѝшзакаа иреиѝгу Аллах икноуп иахьыкэу.
- 15- Убас ихэа: «Шэара, убарт рааста иеиѝгу жэабжык шэасхэарыма? Аллах иѝагылара зэацэызыхьчаз рзы рынцэахэы иѝаѝхьа, зыѝныѝѝа азиаскаа зыбжыысуа, наунагзагъы изѝынхаша аѝьанаткэеи, ицѝашэкъоу ахатэѝызцэеи, Аллах илѝхеи ыкэоуп». Аллах иуааѝсыра ишахэтѝоу ала избо иоуп.
- 16- (Арт) «Ханцэахэы, хара уазхахѝеит. Хажэырѝсакаа ханажь, ѝьаханым амца хацэыхьча» зхэо,
- 17- Изычхауеи, ииашоуи, уѝаѝхьа гэыкала зхы ларкэны игыло ауааи, Аллах имѝазы инызхуеи, ашарѝазы Аллах икынтэ анажьра иахэои роуп.
- 18- Аллах, азини аиашеи ршьапы икэыргыланы, иара ида анцэа дшыкам рылеихэеит; амаалыкъцэеи адырра змаз ауааеи уи иыцрхэеит. Уи ида анцэа дыказам; уи амчраѝэкэеи акэыгареи иакэитиу иоуп.
- 19- Хэарада, Аллах иѝаѝхьа адин ѝсылманроуп. Ашэкэы зоухьаз, даргъы адырра анырзааи ашьтахь, рыбжьара ицэырѝыз аѝсымѝэреи ахырѝьареи амшала

хаз-хазы рееифыршеит. Аллаҳ иажәәкәа идырны изџәахуеи мап рцәызкуеи зуствәазаалакгыи ирдыруаз, Аллаҳ зхасаб лассы изызбо иоуп.

- 20- Уара иумаркуа иалагар, убас раҳәа: «Сара, исыцныкәаз рыла схатара Аллаҳ инапы ианысџеит». Уаанза ашәкәы зауҳъази, ашәкәы иазкны адырра змамгыи абас раҳәа: «Шәаргыи убасџәкәа аңсылманра шәыдышәкылама?» Аңсылманра рыдыркылазар, алашара иазкылсит хәа иңхъазоуп. Мап, иазхьампшуазар, уара иузкашәо аиаша раҳәара ауп. Аллаҳ иуааңсыра ишахәтәоу ала избо иоуп.
- 21- Аллаҳ иажәәкәа дырны изџәахуеи мап рцәызкуеи, иңааимбарцәа иашамкәа итәзырхақәази, ауааңсыра рыбжьара зинла ахымџаңгашьа рыдызџоз тәзырхазы ыками? Урт хьаала итәу гәәкрак гәыргьаеҳәашаны ирыт!
- 22- Урт, адунеи ағгыи, нарцәгыи, зүбабаа башахаз ауаа роуп. Дарбанзаалак цхыраафыкгыи дрымазам.
- 23- Ашәкәы акынтә хәтәк зауқәаз умбазои? Рыбжьара ирықәызбарц азы Аллаҳ ишәкәы ашкәа ааңхьара шроуагыи, гәыңфык уи иазхьампшкәа ихынхәны ицоит.
- 24- Ари зыхкьо, урт: «Хара, иңхъазоу мышқәак рыда амца ҳалакьысзом» хәа ахьырхәо ауп. Иаңшьыргаз ахытхәаакәа рыла, рдин иазкны рхы абас иржьоит.
- 25- Хәхәаңшып, рхатәқәагыи ишааиуа зыгәра рго амш аеназы цьара ианеизаҳгалак, насгьыи азәгыи иакәым дақәымшәакәа зеггыи адунеи акны идырхаз анрызшәахалак, ртәгылазаашьа зеиңширахо.
- 26- Убас хәа: Уа зеггыи зтәыџәкьоу Аллаҳ! Уара амал изутәху иутәоит. Изутәхуггыи иааимухуеит. Изутәху дуңшьоит, изутәхуггыи длауркәзоит. Абзиара унапакны икоуп. Хәарада, уара зеггыи ишахәтәоу ала зымч ақәхо уоуп».
- 27- «Аїх, ьынла иалауџоит, ьынлаггыи аїх иалауџоит. Аңсы икынтә абза далухуеит, абза икынтәгыи аңсы далухуеит. Изутәхуггыи меигзарах аразкы иутәоит».
- 28- Азхәйәфцәа, рфызцәа азхәйәфцәа ааныжьны, азхамџафцәа фызас ишьтырымхааит. Абас кәзџо Аллаҳ ила аимадара иоуам. Аха урт ркынтә (ишәзааиша ашәартара) аеацәыхьчара дәеакуп. Аллаҳ иара иганахь ала ахшыфзышьтра шәымазарц азы агәеанызаара шәитәоит. Избанзар ахынхәра иара иахь ауп.
- 29- Убас хәа: «Шәгәы итәоу ишәзаргыи, ишәыаргамаргыи Аллаҳ идыруеит. Уи, Ажәфанқәа рфы икоуггыи, адгьыл акны икоуггыи зеггыи идыруеит. Аллаҳ зеггыи имч ақәхоит».
- 30- Зеггыи икарџаз абзиареи ацәгьареи рфәңхьа ианырбаша амш аены, рыцәгьарақәа инаскьаны ирызгылар ртәххоит. Зегь дарароуп Аллаҳ иара

иганахъ ала ахшыџзышьтра шәймазарц азы агәеанызаара шәитџит. Аллаҳ иуааңсыра даараза дрыхъызаауеит.

- 31- Убас хәа: «Аллаҳ бзиа дыжәбозар, сара сышьтра шәхыла, усқан Аллаҳғыи шәарт бзиа шәбаны шәгәырңсақәа шәанаижьуеит. Избанзар Аллаҳ кырза анажьреи арыңхашьареи злоу иоуп».
- 32- Убас хәа: «Аллаҳи иңааимбари шәреихырхәа». Амала иузхьамңшыз (ирдыруазааит) Аллаҳ азхамҗаџцаа бзиа ибом.
- 33- Ииашаҗкьаны Аллаҳ, Адами, Ныхәи, Ибраҳим иҗаацәареи, Имран иҗаацәареи алкааны ауааңсыра иреиҗыны иңхьазеит.
- 34- Урт зегьы, иеишьтагыланы иааиуа абиңарак ирхылҗышьтроуп. Аллаҳ зегьы захауа иоуп, зегьы ишахәтџу издыруа иоуп.
- 35- Имран иңхәыс убас лхәеит: «Сынцәахәы! Сымгәартә иҗџу, уара умайура дшазызскуала ажәа схәеит. Сара сҗынтә иудкыл. Уара зегьы захауа, издыруа иоуп».
- 36- Аха ахшара данлоу: «Сынцәахәы! Сара аҗыңха дсыхшеит, дычкәынамхеит!» лхәеит. Амала Аллаҳ уи илыхшаз дызустџу лара лацкьысҗыи иеиҗыны идыруан. Нас: «Уи Мариам лыхъзысҗеит. Лхатҗеи лхылҗышьтреи иңхарсу аџтаа иҗынтә уара ухылаңира иазынсыжьуеит» лхәеит.
- 37- Абас ала лынцәахәы уи лыңхала дидикылеит. Қәнагала даазаны, ибзианы дахьигзеит. Насҗыи Зеқьериа инапы даниҗеит. Зеқьериа уи лныхәартә дыџналацыңхьаза лааигәара фатәык ибон. «Мариам, абри бара иабантәи бзааи?» хәаҗыи длазҗаауан. Ларҗыи: «Ари Аллаҳ иҗынтәауп, избанзар Аллаҳ изиҗаху меигзарах ахныкәгага иитџит» лхәон.
- 38- Усқан Зеқьериа Анцәа абас диҳәеит: «Сынцәа! Сара уара иҗынтә ицқьоу хылҗышьтрак дсатәашьа. Избанзар уара ахәара ишахәтџу изахауа иоуп».
- 39- Зеқьериа аныхәартәҗыи анамаз аникуаз амаалықьҗәа: «Аллаҳ, ухылҗышьтра аҗынтә, иара иажәақәа рышьақәыргәгәаџыс, зыңсы иаиааиуа, ацқьа Иаҳиа ңааимбарс дудиныхәалоит» хәа иқәҗырҗит.
- 40- Зеқьериаҗыи: «Уа Анцәа! Сара сажәымҗыҗеа, сыңхәысҗыи ахшара дызлалмоуала сара хылҗ дышңасоуеи?» иҳәеит. Аллаҳ: «Иаҗьа ус акәзарҗыи, Аллаҳ игәаңхаз кәиҗоит!» иҳәеит.
- 41- Зеқьериа: «Уа Анцәа! (Уи зланазо ала) дыргак сырба» иҳәеит. Аллаҳҗыи убас иҳәеит: «Уара узы дыргас иҗало ауааңсыра хымш напышьашәала мацара рацәажәара ауп. Насҗыи Анцәа дугәаларшәала, шыҗыи хәылбьҗеи ихъ еиҗахәала» хәа.

- 53- «Уа Ханцәа! Уара илбааугаз азхаҗдан аҗааимбар ишьтра ххылеит. Шьта хара аҗабырг шахатра азызуа рахь ханҗа».
- 54- Урт ршьацхәа ықәдыргылеит. Аллаҳгы иара итәы ықәиргылеит. Аллаҳ, ашьацхәа ықәзыргыло иреигьзо иоуп.
- 55- Аллаҳ абас адҗа каимҗахьази: «Уа Иаса! Уара уңсҗазаара сара иҗахысҗаоит. Сышка уфазгоит. Мап уцәызкуа урылзгоит, насгы уара иуцныкәаз, акаамет амш акынза умфа иацәхьаҗыз рааста ихараскуеит. Усгы шәахьыхынхәуа сара сахь ауп. Шәыбжәара еимактәыс икалаз акны сара сызбафхоит».
- 56- «Мап зкуа ракәзар, урт ари адунеи аҗгы нарцәгы гәгәала исыргәакуеит. Урт цхыраафгы дроуам».
- 57- «Иазхәафәаханы аус цқьақәа назыгзас ракәзар, Аллаҳ урт рхамтәқәа нагзаны иритҗоит. Аллаҳ агәымбылцъбафәа бзиа ибазом».
- 58- (Уа Мухаммед) Абарт зегы хара хажәақәеи кәығарала ихартәау акәыркани ркынтә ҳаузапхьоит.
- 59- Иҗабыргыҗәкьаны Аллаҳ иҗапхьа (ршара аганахь ала) Иаса Адам диеиҗшуп: Уи анышә далихит, анафс «Укала!» ихәеит. Уигы иаразнак даакәлеит.
- 60- Аиаша Унцәа икынтә ауп. Ус анакәха, агәфара змоу урфызамхан.
- 61- Уара иахәтоу адырра ануоулак ашьтахь, иумазкуа дкалар абас рахәа: «Шәааи, хачкәынцәеи шәыцкәынцәеи, хәхәсеи шәыхәсеи хрыпхьап. Шәаргы харгы хееизахгап. Нас гәык ала хныхәаны, Аллаҳ ишәипхьыз (хәбжәара) амц зхәо ирықәахҗап».
- 62- Иҗабыргыҗәкьаны ари Иаса изку алкаауп. Аллаҳ ида нцәа дыкам. Ииашәҗәкьаны Аллаҳ амчра знапы иаку, азбара иақәитү, икәыгоу иоуп.
- 63- Абас ишыкоугы мап ркуазар, хәарада урт аҗәы зыршақәо Аллаҳ ибзиаазаны идыруеит.
- 64- Ихәа: «Уа ашәкәыуаа! Шәареи хәреи хәбжәара иеицәхзеиҗшу ажәа шәақәшахатха: Аллаҳ мацара химҗахырхәап. Уи ицназго хәа азәгы дазхахамҗап. Аллаҳ дааныжыны хара-хара нцәас хкеибамҗап». Аха уигы иазхьампшыр, усқан ишәхәа: «Шахатра жәуы, хара хәпсылманцәоуп».
- 65- Уа ашәкәыуаа! Ибраҳим изкны аймак зшәймои? Торагы, Инцьылгы (Евангелие) иара инафс илбааган. Шәарт абри зынза ишәзеилымкаазо?
- 66- Шәарт абас шәыкоуп! Иаххәап мацк ишәдыруз акны еимашәкит. Аха зынза ишәзымдыруа аус зеимашәкуеи? Уи, Аллаҳ идыруеит, шәарт ишәыздыруам.
- 67- Ибраҳим дагәауриамызт дагыкьырсианмызт. Аха уи, Аллаҳ дхәҗдз, аиашахь зхы хаз псылманк иакәын. Аллаҳ ивакәылара апшыызгоз дреуамызт.

- 68- Иџабыргны, Ибраҳим еиҳа изааигәоу, уи ишьта иху ауаа, аңааимбар Мухаммед иазхәйәфцәа роуп. Аллаҳ азхәйәфцәа рхылаңшөы иоуп.
- 69- Ашәкәыуаа рыбжьара шьардафык шәымфәхыркъарц ртәхын. Аха, рхы мацара мфыхыркъеит, рхатәкәа ырыздаруам акәымзар.
- 70- Уа ашәкәыуаа! (Аџабырг) шәшақәшақатхазгы, избан Аллаҳ иажәақәа мап зырцәышәкуа?
- 71- Уа ашәкәыуаа! Избан аиашеи ирфашьоуи зеилашәйә, насгы ишыжәдыруагы аџабырг зышәйәахуа?
- 72- Ашәкәыуаа рыбжьара гәыңфык ирхәоит: «Азхәйәфцәа ирзылбааз, амш алагамтәзы иазхашәйә, анџәамтәзы мап ацәышәк. Икалап даргы агәфара рызцәырїны иахьхәыр» хәа.
- 73- «Аха, шәара шәдин азхазџо ида азәгы ихәатәы хашәымџан» Убас хәа: «Узқәылаша амфә лаша, хәарада Аллаҳ имфә ауп». Еитәх, «Азәы, шәара ишәоуз афыза иоуп, мамзаргы Анцәа ифәңхьа ишәфәгылаша аршақатгәкәа ааирыңшып рхәар азхашәымџан» рхәеит. Убас хәа: «Атәашьара Аллаҳ инапәфы икоуп. Иззитәху иитәоит. Аллаҳ иатәашьара амехак тәбаауп, насгы уи изықәнагоугы ишахәтәоу ала издыруа иоуп.
- 74- Уи ырықхашьара иззитәху изикуеит. Аллаҳ атәашьара дуузза дақәитуп.
- 75- Ашәкәыуаа рыбжьара дыкоуп азәы, умал наганы еидарала инапы иануџаргы кьыс амамкәа ирхынхәуеит. Аха дыкоуп даеазәгы, игәра ганы хьык иутар, тәха ааиумтәкәа ирхынхәраны дыказам. Абарт рфызцәа, «хдин иалам, насгы хара хфыз ашәкәы змам ауаа ирзахаулакгы атәкңхықәра хамам!» хәа иазхарџоит. Урт, Аллаҳ изкынгы идырны амцкәа рхәоит.
- 76- Мап! (Урт ирхәо акәзам аиаша). Зажәа нагзаны, Аллаҳ ифәгылара зәацәызыхьчаз ауафы идыруазааит, Аллаҳ, зәызыхьчаз ауаа бзиа ибоит.
- 77- Иџабыргны, Аллаҳ иртәз ажәеи, ртәубақәеи амац азы изыңсахыз ауаа, нарцәы рыхәтәа хәа акагы алазам. Аллаҳ акаамет амш аены урт драцәажәазом, дрызхәңшзом, иагырыцкьом. Урт хьаала итәу гәәкрак рңеиңшуп.
- 78- Урт (Ашәкәыуаа) рыбжьара гәыңк ыкоуп, Ашәкәы акынтәи ишамыңхьогы Ашәкәы акынтә ңышәшьап хәа рыбзқәа нархәы аархәуа икаџаны, «Абри, Аллаҳ икынтә ауп» рхәоит. Уи, Аллаҳ икынтә акәзам. Урт идырны, Аллаҳ ифәңхьа амц рхәоит.
- 79- Аллаҳ, Ашәкәи, акәығареи, аңааимбарреи ауафңсы иитәзар, «Аллаҳ иакәымкәа сара шәсымңахырхәа» хәа ихәараны дыказам. Амала: «Зџареи зытџаареи шәызфәу Ашәкәы излахәо ала, Аллаҳ ишитәху еиңш ифәырңшу, насгы адин иацныкәо уааңсыраны шәкала» хәа ихәоит.

- 80- Уи шәара, «Амалықыңаеи аңаимбарцаеи нңаахәыс икашәйа» хәа адйа злашәитәша азхәыцрагыы калом. Шәарт шәаныңсылманха ашьтәхь, уи шәара мапкра шәыдийарц дыкоума?
- 81- Аллаҳ иңаимбарцаа ркынтә: «Сықәуеит, шәара ишәыстә ашәкәқәеи ақәығарақәеи рышьтәхь, шәнапәғы икоу зырйабыргуа дәеа ңааимбарк данааилак, уи дазхашәйойт, хымңада, шәагыицхраауеит» хәа ажәа рымхны, насгыы «Абри шәыдышәкылама, ишәыстәз шәхы иадышәйама?» хәагыы данразйаа, уртгыы, «Иҳадаҳкылеит» рхәахьан. Аллаҳгыы: «Ус анакәха, шахатра жәуы, саргыы шәара шәыла шахатра зуеит» иҳәахьан.
- 82- Уажәшътарнахыс дызустәзаалак, абри иазхьамңшкәа дәеакала зхы мфәыыз, имфәхкьаз рхатәңсатәқәа роуп.
- 83- Ажәфанқәеи адгыыли рыкны икоу зеггы, иртәху иртәхым ифәңхьа ихырхәаны, айыхәтәангыы иара иахь ихынхәраны ишыкоуггы урт Аллаҳ идин ада дәеакы иашьтоума?
- 84- Убас хәа: «Аллаҳи, иахзылбааигазы (Акәыркан), Ибраҳими, Исмаили, Исхаки, Иақәыңи, насгыы Иақәың иңацаа ирзылбаазы, Мысеи, Иасеи, егыырт аңаимбарцаеи рынцәахәқәа ркынтә ироузы азхәхйеит. Урт рыбжьара еилых хәамазам. Хара уи (Аллаҳ) зыеизтәз хреиуоуп».
- 85- Дызустәзаалак аңсылманра ада динк дашьтәзар, идыруазааит, уи адин динс иңхьазахазом, иаргыы нарцәыка ацәыз зауқәаз дреиуахоит.
- 86- Иазхәйәны, аңаимбар ииашара шахатра азуны, насгыы иаарту аршахатәқәа роуны, абарт рышьтәхьгыы мап зкыз ауааңсыра, Аллаҳ амфә иашахь ииңақылигари? Аллаҳ игәымбылцьбафу ауааңсыра амфә иашахь икылигазом.
- 87- Абар урт зықәшәаша: Аллаҳи, имаалықыңаеи, ауааңсыреи зеггы рышәиңхьыз дара ирықәшәойт.
- 88- Урт уи ашәиңхьыз (цәаханым) афныңкә наунагза итәнхоит. Урт ргәәкра иагхазом, аблахтыхагыы раузом.
- 89- Аха абри ашьтәхь, иахьхәны зхы зыриашаз, урт хазы иалкаауп. Ииашәйәкәны, Аллаҳ кырза анажьреи арыцхашьареи злоу иоуп.
- 90- Аха раңхьа иазхәйәны, нас мап ацәызкыз, уи ашьтәхьгыы иахзыркьаз рахьхәра адкылашья амазам. Урт, иблакьаз рхатәңсатәқәа роуп.
- 91- Хәарада, иазхамйафцәаны иңсыз ауаа, адунеи азна ахьы ахәыхыңсаз иршәаргыы, дара рганахьала иарбанзалак акагыы адкылашья амазам. Урт рзы хьаала итәу гәәкрак ыкоуп. Урт цхыраафкгыы дроузом.
- 92- Иеиғьашәшью акынтә Аллаҳ имфә иакәшәмырзыр абзиара шәңылараны шәыказам. Насгыы инышәхлак зеггы Аллаҳ хымңада идыруеит.

- 93- Тора лбаанза, Израил ихазы җаҗахъаны мап зҗаикхъаз рыда, афатәкәа зегъы Израил иҗацаа ирзыхалалын. Убас рахәа: «Шәарт аиаша зхәо шәакәзар, шәааи, Тора ааганы шәаҗхъа».
- 94- Аринахыс Аллаҳ иҗаҗхъа амц аҗшыызгаз, ақәнага аилагаҗцааҗәкәа роуп.
- 95- Убас хәа: «Аллаҳ ихәеит аиаша. Ус анакәха, Ибраҳим идин шәықәныкәа. Уи, Аллаҳ ивакәыларә аҗшыызгоз дреуазамаызт».
- 96- Ииашаҗәкәаны, ауааҗсыра рзы иргылаз раҗхъазатәи аныхәартәи фны, аизыразреи алашареи ирхыҗхыртәны икоу Меқькәе иргыло Қәаба ауп.
- 97- Уи акны (Қәаба) иаарту аршахатҗақәеи Ибраҳим итәартәи ыкоуп. Уа ифналаз ашәартәи дацәыхьчоуп. Аныкәара зылшо рзы хәҗыра анагзара, Аллаҳ иуааҗсыра рыбжъара ирықәуп. Дарбанзаалак абри ахәқ мап ацәикыр, хәарада, Аллаҳ акы игзам, акы дазрыцхазам, зегъы иара инапы ианыҗшылоит.
- 98- Убас хәа: «Уа ашәкәыуаа! Аллаҳ икашәдо зегъы шибогъы, избан иажәақәа мап зырцәышәкуа?»
- 99- Убас хәа: «Уа ашәкәыуаа! Аҗабырг баны, ишыжәдыруагъы аҗабырг зейцашәкуеи, Аллаҳ имфа иқәу азхәҗаҗцаа зшәыркәлоу? Шәара шәызәу, икашәҗақәо Аллаҳ изымдыруа дыкам».
- 100-Уа азхәҗаҗцаа! Ашәкәы зырҗахъаз рыбжъара җытҗык рымфа шәықәланы, ирхәо шәазызырфәу шәалагар, ижәдыруазааит, шәазхәҗара ашьҗахъ, шәымфахкәаны шәазхамҗаҗцааны шәаакәрҗоит.
- 101-Аллаҳ иажәақәа ишышәзаҗхьогъы, Аллаҳ иҗааимбар дышшәылагылоугъы, шәаахәны мап шҗаицәышәкуеи? Дарбанзаалак Аллаҳ гәгәала иеидихәалар, хымҗада, уи амфа иаша дықәуп хәа дыҗхъазоуп.
- 102-Уа азхәҗаҗцаа! Аллаҳ иҗагыларә аеацәыхьчара шәҗаху еиҗшәкәа шәеышәыхьча, насгъы шәыҗсылмацәаны шәыҗсы шәҗиш.
- 103-Шәыззегъы, Аллаҳ ишаха (Акәыркан) гәгәала ишәкы. Хаз-хазы шәеишәышәымшан. Аллаҳ ишәатәеишәақәаз шәрызхәыц. Шәарт шәеиҗаҗцааны шәшыкәзгъы, шәыгәқәа еидикылахъан. Абас ала уи инасыҗ ала шәеишәҗаахәхъан. Еиҗах шәара, бжәра-бжәҗәа амца аган аҗы шәышгылаз, уи шәеиқәирхеит. Аллаҳ иажәақәа, амфа иашахъ шәкылсырц азы абас иартыҗәкәаны адырра шәырҗоит.
- 104-Шәара шәахьтә гәыҗык агәыхалалрахъ ишәыҗхьо, абзиара шәыдызҗо, ацәгъара шәәҗазыргыло калааит. Убарҗ роуп изықәҗо, зыхгъы җызхуа.
- 105-Дара рзы иаарту аршахатҗақәа анааи ашьҗахъ, рееишәаны иеиҗагылаз шәреиҗшымхан. Урҗ рзы агәакра дуззақәа ыкоуп.
- 106-Уи амш азы, шәоуки рхәҗсахъа лашахоит, шәоуки рхәҗсахъа акәзар, еиқәаҗәахоит. Зхәҗсахъа еиқәаҗәахаз: «Азхәҗара ашьҗахъ мап шәкит, ус

ауми? Ус анакәха, шәмапкра ахатыңан уажәы агәәкәра агьама жәба» хәа
рахәахоит.

107-Зхафсахьа лашоу ракәзар; Аллаҳ илңха рымоуп. Наунагзагы уиала иаанхоит.

108-Абартқәа зегьы Аллаҳ икынтә, ииашаны хзыңхьаз аңқарақәа роуп. Аллаҳ,
жәфантаылақәа рфы икоу акы, мамзаргы азәы диргәәкыр итаҳым.

109-Ажәфанқәеи адгыли рыкны икоу зегьы, Аллаҳ итәуп. Аусқәагы зегьы
айыхәтәан иара иахь икылсуеит, насгы иара иизбаз ауп икалогы.

110-Шәарт, ауааңсыра рзы ицәыргоу зегьы рааста абзиара злоу жәларык шәоуп.
Абзиара шәадгыланы, ацәгьара мап ацәкны, Аллаҳгы дазхашәйоит.
Ашәкәыуаагы абас иазхарцар, хымңада дара рзы иеигьхон. Урт
рыбжьарагы азхәйафцәа ыкоуп, аха еиҳарафык ахәатәхамцәа роуп.

111-Урт шәара шәганахьала ақәымчра ада уаха ңырхагак рылшом. Ишәабашьырц
иақәыркыргы, рызқәа шәаиарханы ибналаны ицоит, уи ашьтахь
ацхыраарагы роузом

112-Урт иахьыкәзаалакы, Аллаҳи иазхәйафцәеи рхы рыцарымкыр ахьымзг
итагылоит. Урт Аллаҳ игәыңжәара иакәшәаны ағарра рхаңеит. Ари
зыхкьаз– Аллаҳ иажәақәа мап рыцәкны иңааимбарцәа харада иахьтадырхоз
акәын. Убарт зегьы зыхкьазгы, ағагылара шьтыхны, Аллаҳ иаңицаз
ахәаақәа ахьеиларгоз акәын.

113-Урт (Ашәкәыуаа) зегьы еиңшзам. Рыбжьара, цыхьбжьон зшьапы иқәгылоу,
асаара рыекажыны Аллаҳ иажәақәа ырыңхьо ауаагы рылоуп.

114-Урт, Аллаҳи нарцәйтәи аңстәзаареи азхарцоит. Абзиара удырцоит,
ацәгьара мап уацәдыркуеит, агәыхалалрафы иеиңхныфлоит. Урт
аңсыцкьақәа иреуоуп.

115-Урт бзиарас икарцо акагы тәкда инхазом. Аллаҳ, ахәйгылара изтои,
иғагылара зәацәызыхьчои ибзиазаны идыруеит.

116-Мапкыфцәа рмалгы рыхшарагы Аллаҳ иғәңхьа ңьарамзар ңьара ырыхәазом.
Урт ңьаҳанымуаа роуп. Уака наунагза итаңхоит.

117-Урт рдунеитә ңстәзаарафы инырхыз рмалқәа ртагылазаашьа, зхы
зыргәәкьа жәларык, аңаа иафызоу ңшахьшәашәак аарызкылсны, реафра
иасны, ибылны ишықәнахуа иафызоуп. Аллаҳ урт имыргәкзеит, дара рхала
рхы дыргәәкит.

118-Уа азхәйафцәа! Шәара ишәеиуам ауаа цхыраафцәас ишьтышәымхын. Урт
шәара ацәгьара шәзырымукәа изаангылом. Еснагь ауадафра шәтадыргылар
ртаххоит. Урт ргәаг, ражәақәа рфы иғәғәза иааңшит. Ргәы итаңәаху
акәзар, ицегьы иеиҳауп. Еилышәкаарц азы хажәақәа иаартны
ишәзеитәххәоит.

- 119-Шәара убас шәыкоуп, урт бзиа ижәбоит, дара ракәзар, ашәкәкәа зегъы ишазхашәдогъы бзиа шәырбазом. Урт шәара ианшәыкәшәалак «иазхәџеит» рхәоит. Аха рхала ианынхалак, шәгәаг аџынтә рнаџкәарақәа ырыцхәуеит. Убас хәа: «Шәгәытжәара шәагааит, Аллаҳ агәкәа итәу усгъы идыруеит» хәа.
- 120-Шәара бзиарак шәакәшәар, уи иазхәауеит. Цәгъарак шәакәшәаргъы иеигәырғәоит. Аха мацк иаачханы, Аллаҳ иґагылара шәеацәышәыхьчар, урт рыгзмалрақәа шәара ишәтәырхагахом. Избанзар Аллаҳ урт русқәа амацәаз ахы итәеикхәеит.
- 121-(Уа сґааимбар!) Уара, шыыжык шаанза утәацәа (аґны) иааныжыны, азхәџаґцәа (Ухүд) икоу ахырғәгәартәкәа рґы ртәытқәа итәумыргылози. Аллаҳ, ишахәтәу изахауа, ишахәтәу издыруа иоуп. (Ажәак ала уи амш аены икалаз, ианылазгъы ишахәтәу идыруан, иахауан).
- 122-Шәыбжәара ґ-гәытк ргәы тқъаны аиґхыиттара, ахьаџра ианалага, урт рыцхырааґыс иказ Аллаҳ иакәын. Азхәџаґцәа гәыгьртәс, Аллаҳ мацара дышьтырхааит.
- 123-Ииашәџкәыны, шәарт Бедир аґны кырза шәымчыданы шәаныказ, Аллаҳ дшәыцхрааны аиааира шәиргахьан. Ус анакәха, Аллаҳ иґагылара шәеацәышәыхьча, абас ала шәагьиаґабуп.
- 124-Уи амш аены, азхәџаґцәа рахь: «Ишәзылбааишьтыз х-нызқьґык амаалықьцәа рыла дахьшәыцхрааз шәзымхазои?» ухәон.
- 125-Аиеи, ичхара аарґшыны, Аллаҳ иґагыларагъы шәеацәышәыхьчар, урт шәгәышәеанзамкәа ишәыжәларгъы Анцәа адырга змоу хә-нызқьґык амаалықьцәа рыла дшәыцхраауеит.
- 126-Аллаҳ, абри шәара шәзы игәырғәаехәашаханы шәыгәкәа еиқәтәааит хәа икаиџеит. Ацхыраареи аиааиреи амчраџкәа иакәитү, азбареи аґәығареи змоу Аллаҳ иґны мацароуп иахьыкоу.
- 127-Насгъы Аллаҳ абартқәа, мапкґыцәа рыхәтәк нырґәаны, иаанхазгъы арыцхара итәргыланы гәыгьртәда ихынхәны ицарц азы икаиџеит.
- 128-Ари аґны уара икауџаша хәа акагъы ыкам. Аллаҳ ма раґамзаара идкыланы иранаижьуеит, мамзаргъы аґқарақәа ахьеиларго азы агәақра итәиргылауеит.
- 129-Ажәфанқәеи адгъыли рыґны икоу зегъы Аллаҳ итәуп. Уи иззитәху иранаижьуеит, иззитәхугъы агәақра итәиргылоит. Аллаҳ кырза анажәреи арыцхашәареи злоу иоуп.
- 130-Уа азхәџаґцәа! Еиқәџа-еиқәџаны, иацґаны аназын шәымфан. Аллаҳ иґагылара шәеацәышәыхьчар ахґыхрагъы шәахьзар калап.
- 131-Азхамџаґцәа рзы иеиґкаау амца шәеацәышәыхьча.

- 132-Аллахи иңааимбари рхәатәы хашәйә, убас алагыы арыцхашьара шәәйәнакып.
- 133-Шәынцәа иааирңшуа анажьреи, Аллаҳ иґагылара зәацәызыхьчаз ауаа рзы ирхиоу ажәфәнкәеи адгыли рыбжьара акара итбаау ґәанат ашқа шәеиха.
- 134-Урт амазаара аґынґы, амамзаара аґынґы, Аллаҳ имґаґы инызхуеи, згәыңжәара иаиаиуеи, ауааңсыра ираназыжьуеи роуп. Абзиара кәзјо Аллаҳґы бзиа ибоит.
- 135-Иара убарт, цәґьарак анрамхакайдалак, мамзарґы рыңсы андыргәәклак, Аллаҳ дыргәаларшәаны иаразнак атәмзаара шьтәзјо роуп. Аллаҳ ида агәырңса уаназыжьуада? Насґы згәрыңса идырны иацзымјо ауаа роуп.
- 136-Урт рхамтә Рынцәа икынтә анажьреи, зыфәныјқа азиаскәа зтысуа ґәанат бахчакәеи роуп, иара убрака наунагза инхараны икоуп. Аллаҳ имґа иазыхандеиз рхамтә шака иңшзоузеи!
- 137-Шәара шәаңхәтәи ажәларкәаґы иаґа ңышәара рыхтысит. Аңсабараґы шәеимданы, шәныкәаны амцхәафцәа рјыхәтәа зеиңшрахаз шәнахәаңш.
- 138-Ари (Акәыркан) ауааңсыра рзы еиґахәароуп, Аллаҳ иґагылара зәацәызыхьчаз рызґы лашароуп, мґақәјагоуп.
- 139-Шәеишәмыркәадан, шәылахьґы еиқәышәымјан. Ијабырґыјәкьаны иазхашәјазар усқан зегь рааста иҳараку шәара шәакәхоит.
- 140-Шәара (Ухүд) аґны аахак шәоузар, хәарада уртґы (азхамјафцәаґы Бедир аґны) иеиңшыз ааха роуит. Убас ауп, уи афызә аамтәкәа ауааңсыра рыбжьара иеишьтарґыланы инахгоит (зны жәларык ибзиоу ма ицәґьоу амш дхарбоит, дәәазныкґы агьырт). Аллаҳ, шәыбжьара азхәјафцәа аликаари, шәыбжьара ашахәтцәа ирҳарц азы абас кәијоит. Аллаҳ ақәнамґакајафцәа бзиа ибазом.
- 141-Насґы Аллаҳ, азхәјафцәа ирыцқьарц азхамјафцәаґы иахьирхәырц азы абас кәијоит.
- 142-Мамзарґы шәґы ишңаанагоз, Аллаҳ шәыбжьара зхы иаеиғзо иңышәаны иалимхыкәа, ачҳара аазырңшуаґы иңышәаны иалимхыкәа ґәанат шәызтәлоз ґышәшьозма?
- 143-Иара, аңсра шәақәшәаанза уи шәтәхымзи. Абар шәәаңхәа иахьыкоу, шәахәаңшуа шәґылоуп.
- 144-Мухаммед, дґааимбар мацароуп. Уи иаңхәаґы аґааимбарцәа мґасит. Уажәы уи иңстәзаара далјыр, мамзарґы дґадырхар еиґах ажәйтәтәи шәдин ашқа шәхынхәума? Дарбанзаалак ихынхәыз, Аллаҳ ңырхагак изитәзом. Аллаҳ, иара иґызышьаз, хамтәла дырңылоит.
- 145-Дарбанзаалак азәґы Аллаҳ дақәитимтәыкәа дыңсуам. Аңсра аамтәк азыңјәаны ишәықәфуп. Азәы имаз абзиара ацымхәра адунеи аґны иґаххар,

- ирыхъзараны икан. Абри ала Аллах, шэгэи итѳу иаргаманы, шалакѳакра аѳыхра итѳахуп. Аллах агэқэа итѳидѳаху амазақэа зегъи ишахэтѳу идыруеит.
- 155-Ѳ-гэиѳк анеиѳагыла аены, шэибжьара иаахэиы ибналақэаз, рыгхақэа ихы иархэаны аѳыстаа имѳыхикъар итѳахын. Аха Аллах, (зегъдарароуп) урт иранаижьит. Хэарада, Аллах кырза ишэаназыжьуа иоуп, дѳэимшэишэуп.
- 156-Уа азхайдѳцэа! Рашьцэа хьызрацара, мамзаргъи аибашьрахъ ицаз ирызкны; «Хавараѳ итэандаз иѳсрымызт мамзаргъи итѳадырхарымызт» зхэо манкыѳцэа шэирѳызамхан. Абас ицэажэо ауаа гэгэала иахъхараны икоуп. Избанзар, аѳстазаара узтѳгъи, иумызхуагъи Аллах иоуп. Уи икашэидѳақэогъи ишахэтѳу ала избо иоуп.
- 157-Аллах имѳаѳы шэтѳадырхар, мамзаргъи шэиѳсыр, Аллах иѳаѳхъа ишэзыѳшу анажьреи арыцхашьареи, урт иеидыркылаз амазара аастѳа кырза иеигъуп.
- 158-Шэиѳсыргъи, шэиршьыргъи, Аллах иѳаѳхъа шэеизараны шэикоуп.
- 159-Аллах илѳха иабзоураны, уара урт укэымшэишэны урызныкэеит. Уыхжэаны, угэидэа жэпаны укаландаз, еиѳхьитта инауѳырѳны иѳон. Уажэшьта уара иранажь. Урт иранаижьырц азы Аллахгъи уиѳхэа. Аус аганахъ ала урацэажэа. Знык избаны амѳа уанықэлагъи Аллах уикээгъигъ. Хэарада Аллах икээгъигъуа бзиа ибоит.
- 160-Аллах дшэицхраар, ишэиаиша дыказам. Амала цхыраарада шэаанижьыр, уи ида ишэицхраауада? Ус анакэха, азхайдѳцэа Аллах мацара икээгъигълаит.
- 161-Дарбанызаалак ѳаимбарк, агэрагара ачархэара азиуам. Ачархэара зуыз, акааметѳ амш аены ичархэара иѳылоит. Насгъи адунеи аѳы ак зырхаз, иакэымк иакэымшэакэа, зегъи идырхаз ахэѳса ишахэтѳу ирызшэахоит.
- 162-Аллах игэаѳхара зеақэзыршэаз ауаѳы, Аллах игэиѳжэара дақэшэаны ѳьаханым ашѳа ицараны икоу диеиѳшума? Уи атѳиѳ, шаѳа анеирѳа бааѳсузеи!
- 163-Урт ауааѳсыра Аллах иѳаѳхъа хэтѳа-хэтѳалоуп ишыкоу. Аллах, урт икарѳақэо ибзиазаны ибарѳоуп.
- 164-Иѳабыргъидѳкыны, Аллах, урт рыбжьарахьтэ азэи; иѳкарақэа урт дырзаѳхьарц, рыѳрыцкъара алиршарц, ашэкэи акэыгареи дирѳарц азы ѳаимбарк дырзынашьѳны азхайдѳцэа атѳашьара дузза рзаирыѳшит. Урт уаанза иартыидѳкыны махагъарак итѳагылан.
- 165-Урт (азхамѳаѳцэа), Бедир аѳны ѳынтэ иеиѳханы изѳахаргылаз арыцхара (Ухѳд) аѳны шэхатѳақэа шэанақэшэа: «Ари аѳыза хзақэшэеи?» Шэхэоума? Убас хэа: «Уи, хэарада, шэара шэымшалоуп». Аллах, зегъи ишахэтѳу зымч акэхо иоуп.
- 166-Ѳ-рык анеиѳагыла шэзықэшэаз арыцхара, Аллах изхайдѳцэа алкаахарц азы иитѳаххаз ауп.

- 167-Насгъы агъангъашра иаѳу цэырнагарц азы акэын. Урт агъангъащца: «Шэааи, Аллаҳ имѳаѳы шэеибашыны шэхы шэыхъча» хэа анрархэа, уи аены азхайцара ааста мапкра иазааигэан. Рѳы иахэоз ргэы итэмыз акэын. Аха Аллаҳ, рыѳныѳка ирзоз зегъы ибзиазаны идыруеит.
- 168-Урт, рхатқаэа штэазгъы рашьцаа рзы, «Хара ихацныкэандаз аѳсра иакэшэазомызт!» зхэо роуп. Убас рахэа: «Ишэхэо иашазар, аѳсра шэхы ацэышэыхъча, ҳаргъы иахбап!» хэа.
- 169-Аллаҳ имѳаѳы итэдырхақэаз ѳсуп хэа шэырзымхэыцын. Мап, урт бзоуп, рынцаа иѳаѳхъа аразкы ратэашьахоит.
- 170-Шьтахъка иаанрыжыызгъы ашэартѳеи ахъааи рымамка иахъыкоу иеигэырғоит.
- 171-Итэахақэаз, Аллаҳ ибзиареи игэытбаареи, насгъы Аллаҳ, азхайаѳцаа рѳабаа ахымырзуа азы игэырғоит.
- 172-Урт ахэра анроу ашьтахъ, Аллаҳи иѳааимбари рааѳхъара зеақэзыршэаз роуп. Рыбжьара абзиара кайаны, Аллаҳ иѳагылара зеацэызыхъчаз рзы аҳамтэа ду ыкоуп.
- 173-Урт, убас ыкоу уаауп, ажэлар; «Хагацаа шэара ишэѳадыргыларц ар еизыргеит, урт шэрыцэшэа, мапк шэхъай» хэа анрархэа, арт ажэақэа, рызхайцара реихагъы иеизнарҳаны «Хара Аллаҳ дхазхоит, уи шака дыгарагаѳы ѳизоузеи!» рхэеит.
- 174-Абасалагъы Аллаҳ ибзиареи иатэашьареи рыла цэгъарак иакэымшэакэа ихынҳаны Аллаҳ игэаѳхара иацныкэеит. Аллаҳ, иатэашьара кырза идууп.
- 175-Уи аѳстаа, шэарт ицхырааѳцаа рыла шэиршэарц итэхуп. Урт шэырцэымшэан, шэазхайаѳцаазар, сара мацара шэсыцэшэа.
- 176-Азхамѳараѳы иеицлабуа улахъ еиқэырымѳааит. Урт Аллаҳ иарбанзаалак ѳырхагак изрытѳом. Аллаҳгъы, урт нарцаы насыѳ хэа акагъы рмоур итэхуп. Урт ирзыѳшу гэаѳра дук акэхоит.
- 177-Азхайцара ахатыѳан, азхамѳара аазхэаз, Аллаҳ иарбанзаалак ѳырхагак итэара рылшом. Урт рзы хъаала итэу гэаѳрак ыкоуп.
- 178-Мапкыѳцаа дара ирахтэахъаз азара ирзеигъхаз цыырымшьааит. Хара урт ргэырѳсақэа иѳегъы иеизхааит хэа аамтэа рахтѳоит. Урт рзы илазыркъыша гэаѳрак ыкоуп.
- 179-Аллаҳ акъашы ацкъеи еилихаанза азхайаѳцаа ари аѳыза атэагылазашьаѳы унижъуам. Аллаҳ икалашагъы шэеихэашам. Амала, иѳааимбарцаа руазык далихуеит (икалаша уи ирдыруеит). Ус анакэха, Аллаҳи иѳааимбарцаеи азхашэѳа. Аллаҳ дазхайцаны иѳагыларагъы шэеацэышэыхъчар аҳамтэа ду шэзыѳшуп.

- 180-Аллах илңха ала ироуз аразкы акны акачбеира аазрыңшуа, ари ирзеиңуу җырымшыааит. Ман! Уи дара рзы хәймгароуп. Изеиғзазгы акаамет амш аены рыхада ихшыызаауеит. Ажәфәнкәеи адгылы раңшәма Аллаһ иоуп. Аллаһ икашәйә зегы ишахәтәу ала идыруеит.
- 181-Хәарада, Аллаһ изырхәоз: «Аллаһ дгаруп, хара хбеиоуп!» хәа ажәәкәа иахаит. Урт ирхәәкәази аңаимбарцәа харада ртархареи аңаны, насгы «Агъама жәба, уи шәызбылуа агәәкра!» хәа раххәоит.
- 182-«Ари агәәкра, уаанза ишәамхакаңаны шәнапала нарцәыка иашәышьтыз агәырңсакәеи ахаракәеи рцымхәра ауп. Мамзар Аллаһ, иуаажәлар рзы дыргәәкығзам».
- 183-Урт: «Аллаһ, хара амца иафаша затәк хзааиғанза дарбанзаалак иңаимбарк дазхәамҗарц иҳадиҗеит» рхәеит. Убас рахәа: «Сара саңхәа иагъа ңаимбарцәа иарту аршахәтҗакәеи аҗашәхәәкәеи шәзааргеит. Аиаша зхәо шәреиуазар, урт зташәырхәзеи?»
- 184-Уара амцхәара удыркылозар, уара уаңхәатәи иарту аршахәтҗакәеи, икәығаз абгыңкәеи, илашарбагаз ашәкәи рзаазгаз аңаимбарцәагы амцхәара рыдыркылон.
- 185-Җсы зхоу зегы аңсра агъама рбараны икоуп. Аха акаамет амш аены икашәйәз ацымхәра инагзәйәкәаны ишәоуеит. Дарбанзаалак азәы җахәным дацәганы җанат дтарҗар, уи ахәыхра дахъзеит ауп. Адунеитә ңстәзаара ижәагоу акы ада уаха даеакы акәзам.
- 186-Шәмазареи шәыңсқәеи рганахь ала аңышәара шәахысуеит. Шәара шәаңхәа ашәкәы захтәкәази Аллаһ иҗагылақәази ркынтә имаҗымкәа шәзызхәауа ажәәкәа шәахауеит. Аха ичхәны, Аллаһ иҗагылара шәәацәышәыхьчар, ижәдыруазааит, ари ачхәреи аеадцалареи зтаху ишәахәу усуп.
- 187-Аллаһ, ашәкәы зитәкәаз: «Уи хымңада ауааңсыра ирызнажәгароуп, ирцәышәымзароуп» хәа җығәгәала ажәа рымиххәан. Аха урт ражәа рышьтахька инкажыны, амаҗ азы ирңсахит. Идырхаз ахәаахәтра шака ихәымгоузеи.
- 188-Икарҗаз иеиғәырғәаны, ирзыкамҗазгы алаехәара бзиа избо ауаа, агәәкра изацәыбнало җумшьан. Урт рзы хәаала итәу гәәкрак икоуп.
- 189-Ажәфәнкәеи адгылы рахра Аллаһ итәуп. Аллаһ зегы ишахәтәу ала имч рықәхоит.
- 190-Ажәфәнкәеи адгылы ршареи, аҗхи амши иеишьтаргыланы рыкаҗареи акны ахшығ змоу рзы хымңада аҗырңшқәеи аршахәтҗакәеи икоуп.
- 191-Урт, ршьапы ианықәгылогы, иантәогы, рган ианықәиогы, Аллаһ дыргәаладыршәоит. Ажәфәнкәеи адгылы ршара шыкалаз иазхәыцуеит.

«Ханцэахэы! Ари баша иумшазеит, уара агхақәа урқәыгоуп. Харт амца аргәақра ҳацәыхьча!» рхәоит.

192-«Ханцэахэы! Уара җаҳаным амца итауҗаз, ахьымзг зуыргаз иоуп. Агәымбылҗбафцәа зынза ацхыраафы драузом».

193-«Ханцэахэы! Ҳара, «Шәынцэахэы дазхашәйә» хәа азхәйарахь ихапхьоз ибжьы хаҳаит, иаразнакгыи уазхахҗеит. Ханцэахэы! Хгәырҗсақәа ханажь, хацәгьарақәа хәа, хапсқәагыи ртҗынч».

194-«Ханцэахэы! Уҗааимбарцәа рыла ихаутаз ажәақәа хатәашьа. Акаамет аены ахьымзг хаумырган. Хәарада, уара, зажәа иахымҗо уоуп.

195-Рынцәахәгыи абас атәк рзыкайҗеит: «Сара, дхәйзааит, дыпхәысзааит, шәыбжьара азәгыи иҗабаа сырзуам. Шәара иеиқароу шәоуп. Амхаҗьырра ицақәази, зыпсадгьыл иахырцази, сымфәфәи агәақра иақәшәази, иеибашьызи, итахази, ргәырҗсақәа хымҗада ирхыхны, Аллаҳ икынтә ихамтҗаны, зыфныҗка азиасқәа зыбжьысуа аҗанат бахчақәа итасҗоит. Ахамтҗақәа иреиғьзоу Аллаҳ икноуп иахьыкоу.

196-Азхамҗафцәа меигзарах амазара рыманы тәылацыпхьаза рныкәара уара уамжәаит.

197-Мачк хархәароуп уи. Айыхәтәан хыҗакырҗас ироуа җаҳаным ауп. Шака анеирҗа баапсузеи иара уа!

198-Аха, Аллаҳ ифәгылара зәацәызахьчаз рзы, Иара икынтә нхартҗа тҗыпс, наунагза изтҗынхаша, зыфныҗка азиасқәа зтҗысуа аҗанат бахчақәа хиоуп. Аллаҳ икны икоу иреиғьу зегьы, хәарада, азхәйафцәа ирызкуп.

199-Ашәкәыуаа рыбжьара убас ауаа ыкоуп, Аллаҳи, шәара ишәзылбаази рхатҗақәа ирзылбаақәази азхәйаны, Аллаҳ ифәпхьа рҗырмашьҗаны икәзаауеит. Аллаҳ иажәақәа амаҗ азы иртҗизом. Убарт ауаа, Аллаҳ ифәпхьа ахамтҗақәа рзапҗоуп. Хәарада, Аллаҳ зыхасаб лассы иназыгзо иоуп.

200-Уа азхәйафцәа! Ишәычха. Чхарала аипхныфларафәи шәагәцәа шәрапҗыс. Ахамеигзаразы (җыхад азы) шәаазыкайҗаны шәлахфыхны шәыказ, насгыи Аллаҳ ифәгылара шәацәышәыхьча, убри алагыи ахфыхра шәоуп.

4. Нуса (Ахәса)

Иахзылпхауа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихьзала!

- 1- Уа ауаапсыра! Шәара ңсык шәалзхыз, уи аҕынтәгыи ҫыңьа алызхыз, нас рҫыңьа рҕынтәгыи имачҫымкәа ахацәеи ахәсеи рхылҕны иеиззырхаз шәынцәа ихәатәхамйара шәеацәышәыхьча. Шәыбжьара акы анышәтәххо зыхьз шәхәо Аллаҳ ихамйгылареи, аҕынхара аңҕарақәа рығрагыларагыи шәеацәышәыхьча. Хәарада, Аллаҳ шәара дышәхылапшәуп.
- 2- Аиатымцәа дара рмазара рышәт, ицқоу, икьашьу ала ишәмыңсахын, уртҕ рмал шәара шәмал иадкылан ишәымфан; избанзар уи гәырҕса дууп.
- 3- Шәнапаҕака икоу аиатым тьыңхацәа аныжәгалак қәнагала шәырзымныкәар хәа шәацәшәозар, усқан ишәгәаңхо ахәса рҕынтә ҫыңьа, хҫы, ңшьҫы хатәҫызас ижәга. Аха уртҕыи иашамкәа рызныкәара шәацәшәар, ңхәыс зазәык, мамзаргыи шәнапаҕака икоу амайуҫҕҕыи дашәырха; ари, аиаша шәахымҕарц азы иреиҕу ауп.
- 4- Ахәса рычма (мехир), шәуал шәшәоушәа ирышәт. Аха уи аҕынтә хәҫак гәыкала дара ишәыздырхынхәыр, гьамала ишәфа.
- 5- Шәыхныкәгара шьатас Аллаҳ икаийаз шәмазара, икәышым ирышәымтан; уи ахатыңан шәмал ала уртҕ кырыҫашәйа, иеилашәхәа, ажәа бзиақәагыи рашәхәала.
- 6- Афынра алаларазы раамта ааианза аиатымцәа ңышәшәа; рыхшыҫ тьышәынтәалазшәа жәбар, усқан рмазара дара ирышәт, усгыи ианеизхалак рмалқәа роуеит хәа иныхны шәалымган. Ибеиоу, иеынкыланы аиатым имазара дашхьампшааит. Иғаругыи ихәы арбаны, ихы иаирхәаит. Рмазара анрышәтҕо рывараҫы ашахатгыи дшәыргыл; ахәсаб азуразгыи хылапшҫысгыи Аллаҳ дашхоит.
- 7- Ани, аби, аҕынхацәеи иртҕынхаз амазара аҕынтә ахацәа рыхәтәа ыкоуп; иара убас ани, аби, аҕынхацәеи иртҕынхаз амазара аҕнытә ахәсагыи рыхәтәа ыкоуп; имачыз ирацәаз, иеилкаау хәҫак ыкоуп. Арт, аңҕынхацәа ирзку Аллаҳ иңҕарақәа роуп.
- 8- (Аңҕтынха ашараан) аҕынхацәа, аиатымцәа, ағарцәа, шәыднагалар, уртҕыи ирыхәтҕоу рышәт, ажәа бзиа рзышәхәа.
- 9- Шьтахька знапы намзо, ххәыцқәа рхы иамыхәо иаанхар, ирҕсыхәои? хәа ихәыцуа ауаа, егыртҕ иртҕынхаз риатымцәа рызгыи ишәалааит. Абас алагыи Аллаҳ икынтә рҫырыхьчааит, ажәа иаша рхәалааит.

- 10- Аиатымцаа рыхэтаа иахэтамкэа изфаз, хэарада рымгэакэа амцала идьиртэуеит. Уртэ усгыи амца кьоукьад акны ибылраны икоуп.
- 11- Аллаx, шэхэычкэа ирызкны аңстынха ашара абас ишэыдиџоит: Ахацаа рыхэтаа, атыңхацаа рыхэтаа ааста фынтэ иеиҳазароуп. Аңстынха иалахэу рыбжьара ахацаа ыкамкэа, фыцьа ма иреиҳаны ахэса ыказар, усқан хыцьара ишаны ф-хэтак дара иртэуп. Аха, тыңха зайэык лакэзар, абжа лара илтэуп. Иңсыз, ахэычы диманы, иани иабигыи ңстынхафцаас иказар, усқан ан илыхэтоу хңа ркынтэ хэтак ауп. Иңсыз ахшара димамкэа, иани иашыцаеи ракэзар итынхаз, усқан ан лыхэтаа фыцьара ишаны хэтак ауп. Абарткэа зегыи иңсыз иуасиат нагзаны, иуалкэа аныршэалак ашытахь ауп. Шэтаацаеи шэыхшареи еиҳа шэара ишэыхэарттоу, ишэзааигоу шэыздырзом. Арт Аллаx ишэзаңиџаз ахэтакэа роуп. Хэарада, Аллаx адырреи акэыгареи злоу иоуп.
- 12- Ауасиат инакэыршэаны ауалкэа ршэара ашытахь, шэыхэса иртынхаз, ахэычы дыкамзар, абжа шэара ишэтэуп. Ахэычы дыказар, усқан ңшьба ркынтэ хэтак шэара ишэтэуп. Ахэычкэа шэымамзар, шэаргыи икашэџо ауасиат анагзаразы шэуалкэа аныршэалак ашытахь иаанхаз ңшыинтэ ишаны хэтак дара (шэыхэса) иртэуп. Ахэычы дшэымазар, аантэы ишаны хэтак дара иртэуп. Амала хайак, мамзаргыи ңхэыск, ани, аби, ахэычкэа рымамкэа рыңстынха егыиртэ ртынхацаа ирзынхар, мамзаргыи ешьаки ма ехэшьаки рымазар, рыхэтаа ауалкэа аншэаха ашытахь фба ркынтэ хэтак ауп. Аха еиҳазар, усқан дара зегыи хңа ркынтэ хэтак иалахэуп. Абарткэа зегыи ауасиат анагзарей, мамзаргыи ауалкэа ршэареи рыкны аңстынхафцаа азэгыи ңырхага рнамтэроуп; аңстынха ашара иазку аңкаракэа, Аллаx ииизбаз ауп. Аллаx зегыи здыруа иоуп, иуааңсыра ирамхакаџо агхакаагыи кырза изычхауа, икэымшэышэу иоуп.
- 13- Арт Аллаx ихэаакэа роуп. Аллахи иңааимбари рхэатэы хайо икэныкэо ауафы, азиаскэа згэылсны ицо ацьанаткэа дтеиџоит, уайа инхарагыи наунагзахоит; абри ауп иреиҳазоу ахеиқэырхарагыи.
- 14- Аллахи иңааимбари рхэатэы хамџакэа ихэаакэа еилазгаз, Аллахгыи уи, наунагзатэи амца кьоукьад далаижьеуит. Уи длазыркэуа гэакрак иңеиңшуп.
- 15- Шэыхэса рахьтэ кыишьырак мамзаргыи калтшытэныкэарак кэзџаз рзы ирфашэыргылаша ңшьфык ашахатцаа шэрыңхьа. Шахатра рур, уртэ ахэса аңсра ирымнахаанза, мамзаргыи Аллаx даеа мфак рзалихаанза шэыфны иаанышэкыл.
- 16- Акалтшытэныкэара кэзџаз рфыцьагыи шэрыкэызба. Аха атэамзаара шытаїаны, рхы дыриашар, уи нахыс рыргэакра шэакэыџ; избанзар Аллаx атэамзааракэа ирацааны издызкыло, ирацааны ишэзылыңхо иоуп.

- 17- Аллаҳ идикило аттамзаара, цэгъарак рамхакайаны иаарласны иахъхэыз ртэы ауп. Аллаҳ убарт, раттамзаара идикилоит, Аллаҳ акаыгареи адырреи злоу иоуп.
- 18- Цэгъарас икоу зегъы кайаны, аңсра анаарыдгылалак: «абыржэы сахъхэит» зхэо, иазхамйафцааны иңсуа рзы ахъхэра хэа акагы ыкам. Урт рзы агэафра, аазаб хармазеихеит.
- 19- Уа азхайафца! Зыңсҗазаара иалйыз шэтынхацаа рыхэса, иңсҗынхоушэа иңхъазаны мчыла, дара ақашахатымкэа шэйдкылара азин шэымазам. Иаартны ламысдарак карымйазар, шэыхэсагы ирышэтахъаз меҳир ахэтак шьтахъка рымхрагы иашахом. Шэыхэса шэхэоу еукэшааны иныкаыжэа. Аха акы шэгэы иатыхымхаргы шэаарҗеиңш, издыруада Аллаҳ уи акны бзиарақэак ақеифызар.
- 20- Шэыңхэыс шэлылйны даеа нхэыск дыжэгарц шэтаххар, руазэык инармыцхэны ачма (меҳир) лышэтахъазаргы, акымзарак шьтахъка илимшэымхын. Шэара урт ахэынйэа ргэйдйаны, агэырҗса дуззагы шэайаланы шьтахъка ирымышэхуама?
- 21- Аамтала шэара шэара шэеидйаны, ақэнага шынашэыгзо ала, шэара шэкынтэ ажэа шроухыогы уи ишҗа рымышэхуеи?
- 22- Ажэытэ икалахыоу рыда, шэабацаа нхэысс иргахъаз, нхэысс ишэымган; избанзар ари ламысдароуп, гэымхароуп, иҗаастоу мфоуп.
- 23- Шэанацэеи, шэтыңхацэеи, шэахэшьцэеи, шэаб иахэшьцэеи, шэан лахэшьцэеи, шэашъа иңхацэеи, шэахэшьа лыңхацэеи, шэаназзеицэеи, гэыхэңыхшла шэахэшьцэеи, шэанхэацэеи, шэыңхаңсацэеи нхэысс ргара шэзыхарамуп. Аха аңхэыс шэылнымиакэа шэлылйзар, лыңха нхэысс лаагаразы ңырхага шэымам. Шэара ишэхылйшьтроу шэыцкэынцаа рыхэсеи, фыцаа аиҳэшьцэеи нхэысс реицгарагы шэақэитым; акы зазэык, уаанза икалаз калахэеит. Аллаҳ кырза ишэаназыжъуеи ишэхылаңшуеи иоуп.
- 24- Шэнапы айка икоу ауадалыкыцаа рыда, ифнроу ахэсагы шэрықэитым. Шэара шэзы абри Аллаҳ идйоуп. Абарт рыда агырт, ламысла анхареи, иакэым ах амныкаареи рыла, шэмазара ала (ачма шэаны) хатэфызас ртаххара азин шэымоуп. Урт рыла хайеи нхэыси шэакэны шэынхарц азы ңқарала ачма рышэт. Шэеизыразны иакэнаго ачма аналышэх ашьтахъ агэырҗса шэоуам. Хэарада, Аллаҳ адырреи акаыгареи дырқэитуп.
- 25- Шэыбжъара, азхайафцаеи, зхы иақэиту ахэсеи ркынтэ, нхэыск лаагара зымч ақэымхаз ауафы, инапайака икоу иазхазйахыоу ауадалыкы тыңхацаа ркынтэ азэ дааигеаит. Аллаҳ шэара шэеиха еиғны идыруеит шэазхайара. Шэара шэара шэеихылйны шэааиуеит. Ус анакэха, ламысла анхареи, акалт

амкыашьреи, мазала ауаа шытымхреи ала, ртаацаагы ақәыршахатны урт
ңхәысс ижәга, рычмагы излайасу ала ишәшә. Ианыфнраха ашьтахь
калтәкыашьрак кардар, урт зхы иакәитү ахәса изықәшәо ахьырхәра абжа
иакәыршәатәуп. Абри ауадалықь лыла фнрахара, шәыбжьара агәырңса
акәшәара иацәшәо рзыхәан ауп; ачхара акәзар, шәара шәзы реиха иеиғьуп.
Аллах кырза иуаназыжьуеи узыхчауеи иоуп.

- 26- Аллаҳ ишәзымдыруа шәзаартны, шәара шәаңхәатәиқәа рымға шәықәйаны,
шәгәырңсақәа шәанаижьыр итаҳуп. Аллаҳ адырреи ақәығареи злоу иоуп.
- 27- Аллаҳ шәара шәатәмзаара идикылар итаҳуп; аха згәахәарақәа ирышьтоу
ауаа ракәзар, зынза шәымфәхкәаны атышахь шәнарғарц иашьтоуп.
- 28- Аллаҳ шәеидара ирмачыр итаҳхоит; избанзар ауафы дыңсығены дшоуп.
- 29- Уа азхәйафцәа! Шәара шәеизыразны шәеилахәаахәтрада, дәеакала,
(аицәгычра, амаца асра, айдартыша, аназын ухәа ала) ииашамкәа шәмал
шәымфан, шәыхгы шәымшьын. Хәарада, Аллаҳ шәара шәахь даараза
дрыцхашәафуп.
- 30- Абас ишыкоугы, абарт ахәаақәа шидыруа дырхыңаны, ақәнамга дыхнаңааны
абри афыза агәырңса кәзцәзгы, амца далахажьуеит, ари Аллаҳ изы кырза
имариоуп.
- 31- Амала ишәзыхараму агәырңса дуқәа шәеырцәышәыхьчар, ҳаргы шәгәырңса
мачкәа хфаны, патула хшәызныкәоит, шәҳарахкуеит.
- 32- Аллаҳ шәыбжьара шьоуку еиҳаны изатәеишәақәо рзы «ҳаргы иҳауындаз»
хәа шәкамлан. Ахацәа идырҳаз ақынтә рыхәтә шрымоугы, ахәсагы
идырҳаз ақынтә анасың рымоуп. Шәара Аллаҳ иатәашьара ақынтә ламысла
шәахәа; хәарада Аллаҳ зегы здыруа иоуп.
- 33- Ани, аби, атынхацәеи иртынхаз зегы рыцыңхәза ирзааигәоу
аңстынхафцәа аҳарбеит. Амала еиқәшахәтрала атынхара
зыбжьашәйқәазгы рыхәтәа рышәт. Ижәдыруазааит, Аллаҳ зегы рғы
ишахәтоу ала дшахәтуп.
- 34- Аллаҳ, ахацәеи ахәсеи еиңшым ачыдарақәеи атәашьарақәеи ахьранеишьаз
амшала, ахацәа ахәса рнапхгафцәеи рыхьчафцәеи ракәны иңхәзоуп. Ахәса
хатәрақәа, Аллаҳ ихәатәхәйафцәоуп; Аллаҳ амазақәа шихьчо еиңш даргы
убри инақәыршәаны азгы иахымбогы рхы рыхьчоит. (Афнра азақәанқәа)
иәғагылап хәа гәфарас ишәымоу ахәса ракәзар, шәрылабжьа, аиартәғы
рхала иааншәыжь, ирмузар аамтала мацк шәеицәыхараха. Амала шәхәатәы
хардар, урт шәызларықәымчыша шәашьтәмлан; избанзар Аллаҳ дҳаракзоуп,
ддуззоуп.

- 35- Хайеи пхэйси акы рыбжьалар хэа шэацэшээр, ахайа итаацэеи аңхэыс лтаацэеи ркынтэ збафыс азэазэа рзынашэышэ. Еунышээр ртаыхызар, Аллаҳ дрыбжьаказоит; хэарада Аллаҳ зеггы здыруа, зеггы зызбахэ еилызкаауа иоуп.
- 36- Аллаҳ шэеихырхэала, ивакэылара аңшыызгоггы азхашэымқан. Ани, аби, атынхацэеи, аиатымцэеи, иааигэазоу агэылеи, ихаразоу агэылеи, иааигэоу афэзеи, имфасуа ауафи, шэнапы айака икоу ауааи, ибзианы шэрызныкэа. Аллаҳ зхы иамаңагыаны иехэо игылоу ауафы зынза бзиа дибазом.
- 37- Икацбеиу, ауааггы икацбеизарц зтахны, Аллаҳ иратэеишэызггы зйэахуа ауаа рзы хара, урт азхамцафцэа лазыркэыша гээкрак хармазеит.
- 38- Насггы абарт, Аллаҳи нарцэйтэи амши азхарымцакэо, змазара аеырбаразы инызхуа ауаа (лазыркэыша гээкрак хармазеит). Азэы фызас афсцаа дышэтихыр, уи шака дфэза бааңсузеи!
- 39- Аллаҳи нарцэйтэи амши азхайаны, Аллаҳ иритаз акынтэ инырхындаз ирцэзыуаз? Аллаҳ урт ртагылазаашэа ишахэтоу идыруеит.
- 40- Хэарада, Аллаҳ рыцк акара аиашамра кайцом. (Амала ауаңсы цэгьарак кайцар, ихэтоу дақэиршэоит) Иакаицэ абзиараггы, акара ацицэоит, иара икынтэ ахамта ду ала даңылоит.
- 41- Жэларицыңхэаза шахатк дааганы, уарггы урт шахатс уаныдхарбалак ртагылазаашэа зеиңшрахозеи?
- 42- Мапкра амфа ианыланы аңааимбарцэа ирзымзырфэуаз ауаа, уи амш аены, Аллаҳ ифэңхэа акаггы рзымцаахуа икаланы, адггыл ихэыцаларц ртаххоит. Аха урт Аллаҳ ифэңхэа ирхэазггы, ируызггы рзыцаахуам.
- 43- Уа азхайафцэа! Арыжэтэ ижэны, шэхы шэзымдыруа шэаныкоу, ишэхааша еилшэыргаанза, мамзарггы шэанкэашыуггы –амфа иану даламцакэа– шэеышэкаабаанза анамаз кра шээазышэымкын. Амала, шэычмазафхар, амфа шэықэзар, ашыашэмаптрахыы шэныкэазар, мамзарггы ахэса шэрынианы аеыкэабаразы азы шэзымңшаазар, ускан ицкэоу анышэ ахь шэеиха (теиеммум кашэца); (шэнапала анышэ шэнасны) шэфеи шэнапи иахышэшь. Хэарада Аллаҳ кырза ишэаназыжэуа иоуп.
- 44- Ашэкэы акынтэ анасың зытоу урмыхааңшзаци? Агьангыашра аахэаны, иазмырхакэа шэарггы шэымфэахыркэарц ртахуп.
- 45- Аллаҳ шэагацэа зустцэоу шэара шэайкыс иеиңны идыруеит. Фызайэкэас Аллаҳ дшэызхоит, цхыраафык иахасабалаггы Аллаҳ дшэызхоит.
- 46- Ауриацэа рыхэтак, ажэакэа ртыңкэа рыңсахуеит. Рыбызқэаггы инархэы аархэны аңааимбар ифэңхэа адин иажэланы «Ихахаит, иагьазхахэцеит» ахатыңаны, «Ихахаит, иагьазхахамцеит» рхэоит. «Уахзызырфэыр калома?»

рхәошәә кайаны «Узырфы, имзырфыша» рхәоит. «Икалозар ухазхьаңшы» рхәошәә кайаны «Харгыы уаххылаңш хахьчафы» рхәоит. Абартқәа зеггы, айәылхразы мацара ауп изыкарҷо. Абас карымқакәа; «Ихаҳаит, иагьазхаҳйеит», «Уахзызырфыр калома?», «Икалозар ухазхьаңш» рхәондаз, хымңада, дара рзы реиҳа иеиғьхон, иагьиашахон. Аха абас иааиңмырқьазакәа рмапкра амшала Аллаҳ урт ишәихьеит. Уажәшьта маңфык рыда егьырт дазхарҷом.

- 47- Уа афыра затәашьахьоу! Зылбаагара ҳағу, шәнапағы икоу абри ашәкәы, шәгәыграқәа зынза ишәцәызаанза, мамзарггы асабшауаа ишахшәииз афыза ашәира шәқәшәаанза иазхашәйә. Аллаҳ икайцыз адйа хымңада инағзахоит.
- 48- Аллаҳ, ивакәылара аңшыгара, ахаан ианаиҗьзом; ари ада агьырт агәырңсақәа изиҗаху иранаиҗьуеит. Амала Аллаҳ ивакәылара аңшыызгаз ауафы, агәырңса ду рҳаны, Аллаҳ аҳәынйәа игәыдызйәз ҳәа дыңхьазоуп.
- 49- Зхы зыриашазшәа, агәырңсаггы рымамшәа избо ауаа ирхыухәаауеи! Мап, Аллаҳ ииҗаху дириашоит, хәыцк акара акәзарггы азәы азалымдара дақәиршәом.
- 50- Уңши, Аллаҳ изкны амцқәа шеиқәдыреаеи! Иаартыйкәйоу гәырңсак акәны абри мацара рызхоит!
- 51- Ашәкәы акынтә анасың зоухьоу ауаа умбазаци? Аныхабакакәеи амци азхарйоит, насггы азхамйафцәа рзы «Арт Аллаҳ дазхазйо рааста амфа иаша иануп» рхәоит.
- 52- Урт, Аллаҳ дзықәшәииз ауаа роуп. Аллаҳ, ихылаңшира иацәыхараитәыз изы ацхыраафггы дузыңшаазом.
- 53- Мамзарггы урт амчра акынтә хәҗак рymoума? Ус акәызтггы, ауааңсыра хәыцк акараггы ак рыртәзомызт.
- 54- Мамзарггы урт Аллаҳ иатәашьара акынтә иранашьақәаз рымшала ауааңсыра ирыйашьыцуама? Хара Ибраҳим ихылйшьтраггы ашәкәи акәығареи рыҗаны аҳра дузза ратәахьахьан.
- 55- Урт рыхәҗак, Ибраҳим дазхарйеит, рыхәҗакггы уи изхьамңшира адаггы иара ишкә зхы хаз ауааңсыра рымфа ркит; убарт иеилашуа (быжьрабыжьйәа) икоу амца қьауқьад рызхоит.
- 56- Хәарада, ҳажәакәа мап рцәызкыз мышкы амца қьауқьад иалаҳажьраны ҳакоуп; урт рцәа былны ирхыйаанза, ахьаа роурц азы рцәа аеарғыцуеит. Аллаҳ еснагь дҳаракзоуп, акәығара дақәитуп.
- 57- Агьырт, ҳазхәйәны аус бзиақәа назыгзазггы, наунагза изтынхаша, азиасқәа зтысуа аңанат бахчақәа иҗахаргылоит. Уака дара рзы ицқьашәқьоу ахатәфызцәа ыкоуп. Урт, ихааза икоу ашәшьырағы инҳархоит.

- 58- Аллаҳ, шәара анапхгара изыхәтәу рнапы анҗареи, ауааңсыра рыбжьара акы анышәызбо иашарала азбареи ишәидиҗоит. Аллаҳ, шәара шаҗа ибзианы дшәылабжьаны амҗа иаша шәирбозеи! Хәарада, Аллаҳ зегъы ишахәтәу иахауеит, ишахәтәуҗы ибоит.
- 59- Уа азхәйәҗә! Аллаҳ ихәатәы хашәйә, аңаимбар ихәатәы хашәйә, иара убас шәара ишәеиуоу анапхгаҗәаҗы рхәатәы хашәйә. Уск аҗны еилибамкаарак шәыбжьалар (Аллаҳи нарҗәйтәи амши азхашәйәйәҗьозар) уи аус Аллаҳи аңаимбари рахь инажәг. Ари еихә иеиҗәуп, алҗшәа аганалахьҗы зегъы рааста иңшзоуп.
- 60- Уара иузылбаазҗы, уара уаңхәа илбаақәазҗы иазхарҗазшәа аңшыызгаз умбазеи? Урт, Тааут азхамҗара шрыдҗогъы, аҗаңхәа аиқәызбара рҗахуп. Аҗстәаҗы урт зынза имҗахызкьаша аусқәа дрышьҗоуп.
- 61- Урт, «Аллаҳ илбааигазы аңаимбари рышҗа шәааи» хәа анрархәалак, азхамҗаҗәа зынза иуҗәыхараны ишҗылоуҗы убартәхоит.
- 62- Рнапала икарҗәааз рымшала цәҗбарак рхы ианҗаңалак, иаразнак «Хәара абзиареи абжьақазареи мацара акәын иахҗахыз» хәа иқәуа уара уахь ишҗааиуеи?
- 63- Урт ауаа ргәы иҗоу ибзиазаны идыруеит Аллаҳ. Хьаас ишьтумхын, урылабжьаны рҗагылазаашьа иазкны рыгәаҗы инеиша ажәақәа рахәа.
- 64- Хәара аңаимбарцәак нахашьҗар, Аллаҳ рнапы ианиҗаз амшала ацхыраараҗы шрымоу дырны, рхәатәы хәйара аҗахуп. Амала урт цәҗбарак ианақәшәалак, уара иузнеины Аллаҳ иранаиҗьырц ахәара карҗар, аңаимбарҗы дара рзы Анцәа диҳәар, хәарада, Аллаҳ кырза ираназьҗуа, ирхылаңшуа иакәны дырбон.
- 65- Мап! Унцәаиныс, рыбжьара аймак цәырҗны, уара збаҗыс уҗаңаны, насҗы иузбаз гәыҗбарак аламкәа ирыдрымкылакәа, рхы ларҗаны иакәшахәтымхакәа, иазхәйәҗәоуп хәа иңхьазахом.
- 66- Урт, шәгәырҗақәа шәхышәхырц азы Аллаҳ имҗаҗы аңсра шәаңыла, мамзарҗы шәыңсадҗыл ааншәыҗь хәа адҗа рахҗандаз, маҗҗык аламҗакәа абри нарыгзомызт. Амала ирабжьгаз адҗа рзынарыгзандаз, ари дара рзы ибзиахон, рызхәйәраҗы арғәгәон.
- 67- Хәарада, усқан ахамҗа дуқәа ранахьшон.
- 68- Насҗы урт амҗа иашәйәкьа иқәахҗон.
- 69- Аллаҳи иңаимбари рхәатәы хазҗо ауаа, Аллаҳ абзиарақәа затәеишьаз аңаимбарцәеи агәрагаҗәеи, Аллаҳ имҗа зхы ақәызҗаз ауааи, ауаа цьҗақәеи ирылахәуп; урт шаҗа иҗызцәа бзиақәоуеи!
- 70- Ари Аллаҳ иратәеишьаз ауп; адырразы Аллаҳ дазхоит.

- 71- Уа азхайафца! Шәеазыкайаны хаз-хазы агәыңқаа рыла, мамзаргы зеггы шәеидкыланы аибашьрахъ шәеиха.
- 72- Шәыбжьара шыоуы ыкоуп, зынза иццакуам. Урт ауаа, рыцхарақ шәакәшәар, «Аллах дахзылыңхан, дара хрыцзамызт» рхәоит.
- 73- Амала Аллах икынтә шәара ак шәатәашьахар, усқангы дареи шәареи шәзеибамдыруазшәа, ишәмыцынхошәа, шәыцныкәара азы ңынгылак рымазшәа «Ах, икаларыз, харгы урт хрыцызтгы ақәғиара дуқәа хрылахәымхоз» рхәоит.
- 74- Ус анакәха, адунеитә ңсқазаара ңины, нырцайтәи аңсқазаара аазхәаз, Аллах имфағы иеибашьлааит. Аллах имфағы деибашьны, иңахаз, мамзаргы иааирала иалйыз, хара имгакәа уи хара, ахамта дуқәа ианахшьоит.
- 75- Ишәыхы шәара? «Ханцәахәы, зыжалар игәымбылцьбафу абри ақалақ халга, хылаңшық дахзаашьты, уара укынтә цхыраафық дхатәашьа!» хәа исыхәо, иңынхадой ахацәеи, ахәсеи, ахәыцкәеи рзы шәзымеибашьуеи?
- 76- Азхайафца Аллах имфағы иеибашьуеит, азхамйафцаа ракәзар, аиашамра азы. Ус анакәха, афстаа иуацаа шәрабашьы. Хәарада афстаа ишьацхәа еснагъ имчыдоуп.
- 77- «Аибашьра шәнапы алышәх, шәнамаз шәкы, шәзеқьат шәшәа» хәа заххәақәаз умбазои? Айхәтәан аибашьра дйас ианроу, рыбжьара гәыңфық Аллах ицәшәошәа карйоит, аха иара иааста ауааңсыра ирыцәшәаны «Ханцәахәы! Аибашьра хара изхәкәуеи, хара хамтакы шытахька ханужьыр амузоз?» рхәоит. Убас рахәа: «Адунеитә тахрақәа цакыдоуп, Аллах ихайгыланы агәырңса акынтә зәыңхьазкуа рзы нарцаы еиха иеиғьуп, уака шәара хәыцк акарагы қанамгарақ шәакәшәазом».
- 78- Шәахьыказаалакгы аңсра шәыхьзоит; абахә иаңну, игәғәазой абаагәарақәа шәрыфназаргы! Насгы бзиарақ иакәшәар «Ари Аллах икынтә ауп» рхәоит, амала цәгыарақ ианақәшәалакгы «Ари уара умшалоуп» рхәоит. «Зеггы Аллах икынтә ауп» хәа рахәа. Ирыхы абарт ауаа, уажәа уаха ирзеилымкаауа?
- 79- (Уа ауафңсы!) Уара иузааиуа абзиарақәа зеггы Аллах икынтә ауп. Узыкәшәаз ацәгыарақәа ракәзар, уара укынтә ауп. (Уа сыңааимбар!) Уара ауааңсыра рахъ цхаражәхәафыс унахашьтит; абри азы шахатс Аллах дазхоит.
- 80- Аллах иңааимбар ихәатәы хазйаз, Аллахгы ихәатәы хаицеит ауп, изхьамңшыз ракәзар (урт хьаас ишьтумхын), хара урт рзы хьчафыс унахмышьтзеит.
- 81- Уааигәара ианыкоу «упату ххы икәуп» рхәоит, аха ианудйлакгы рыбжьара гәыңфық, уара уажәа иағәгыланы агьангьаширақәа ирылагоит, аха Аллах урт

82- Акъыркан иазкны имхэыцзо? Ари ашэкэы Аллах икынтэ акэымкэа даеацъарантэ ирзаандаз, имацымкэа аиџагыларақеи аиқэымшэарақеи рбарын!

83- Дара рахь (атэылеи ауаапсыреи ирызкны) ршэартадара мамзар изыцэшэаша акы иазкны жэабжык анырзааилак (атјџаарайџэкъа иазымхэыцкэа) уи иаразнак ажэлар ирыладырјџоит. Аха уи, Аллах иџааимбари рыбжьара хатыр зкэуи рахь инаргандаз, хэарада уи ажэабжы ајџаки ахықэки еилзыргашагы калон. Шэара Аллах иатјџашьареи ирыцхашьареи шэзыкамландаз, мацфык шэыда, афстга имџа шэықалараны шэыкан.

84- Ус анакэха, Аллах имџафы уеибашы. Уара, зегы реицш ухази мацара атакхыкэра удуп. Азхайдџаагы азыкајџа. Аллах, мапкра жезтэз рымч хижэаран дыкоуп. Аллах имчгы, иакэызбарагы кырза игэзэоуп.

85- Азэы бжыаказара бзиак кайцар, уи акынтэ иара изгы насыцк калоит; цэгъауск жэалазырхэыз, уигы ихэтоу изкашэоит. Аллах зегы ишахэтоу ибоит, насгы иааигэацхо кайцарц азы амчи алшареи имоуп.

86- Шэарт ацшэа аншэархэалак, ма иеицгу, мамзаргы иеицху ажэак ала атак кашэјџа. Аллах зегы рхасаб гхада икуеит, ацкгы кайцоит.

87- Аллах – иара ида нцэа дыкам. Хымцэада, уи акаамет амш аены иџацхьа шэеизигоит. Ажэа анагзара акны Аллах иааста ииашоу дыкоума?

88- Ишэыхь шэара? Цхафык змоу ирызкны шэыгезеиџышэшеи? Аллах урт иахьрыкэнагааз азы азхамцарахь ирхынхэит. Аллах имџахикъаз роума амџа иашахь иаажэгарц ишэтаху? Аллах имџахикъаз рзы амџа иаша зынза иузыцшаазом.

89- Рхатқэа мап шыркыз еицшјџэкъа, шэаргы мап кны, абас ала дара шэракараны, шэреицшны шэкалар ртаххоит. Аллах (дазхайданы) имџафы имхэацъырхаанза урт фызас ишытышэымхын. Зегь дарароуп ишэызхьамцшыр, урт аанышэкыл, шэахьрыкэшэогы итэшэырха; дарбанызаалак азэы фызасгы, цхыраафысгы ишытышэымхын.

90- Амала аиқэшахатра шэыбжыоу жэларык зхы рыцэзкыз ауааи мамзаргы шэареи, рыуаажэлари рылагы аибашьра ззымгэагыкэа зхы шэыцэзкыз ауаа абри иалазам. Аллах итаххандаз урт шэхы итаирцон, ускангы хэарада ишэабашьуан. Уажэшьта ишэмабашьыкэа ишэцэыхараны, настха игыланы аиқэшахатрагы ртаххар, Аллах, урт шэрыжэларц азы мџақ ақалара азин шэицэзом.

- 91- Арт рыдагы даеа уааңсырак ыкоуп. Уртгыы (нак-аак икарцо аикәшахатрақаа рыла) шааргыы, излыңыз руаажалар ркынтәгы ашәартадара ртаххоит. Аха шәара ишәызкны ацәгьаршырак ашка ианрыңхыалак, иаразнак иашәыдйны уахь рерыладырхәуеит; арт ауаа ишәыгрымзаакәа, тынч ишәзымныкәар, иаанышәкыл, шәнапағы ианаажәгагы, иташәырха. Абарт рфызцаа ауаа ирызкны анапынйеи азини шәахтәеит.
- 92- Машәырла икало ада, зхайафык даеа зхайафык ишәра калашәа змам ауп. Машәырла азхайафык дызшыыз ауафы, Анцаа дазхайо тәуафык ихы дақәиттәроуп, мамзаргыы иңсыз итаацаа ашәахтә рзишәароуп; амала иңсыз итаацаа ашәахтә ианарыжыыр, уи даеакуп. Итахааз ауафы, дазхайафны, амала ишәагоу жәларык дреиуазар, ускангыы иазхайафу тәуафык ихы дақәиттәуп. Амала аикәшахатра зшәыбжьоу жәларык дреиуазар, иңсыз итаацаагы ашәахтә рызшәатәуп, мамзар иазхайафу тәуафык ихы дақәиттәуп. Арт злымшаз ауафы иакәзар, Аллаҳ иҗәңхә, иатәмзаара идикыларц азы, иааиңмыркьазакәа фымз есыены дычгароуп. Аллаҳ зеггы идыруеит, уи зызбарақәеи зусқәеи акәыгара згәылоу иоуп.
- 93- Дарбанзаалак, зхайафык идырны дишьыр, уи ихәтәу наунагза җаҳаным атанхароуп. Аллаҳ уи диқәызбахъеит, диқәшәихъеит, иара изы агәәкра дуггы ирмазеихъеит.
- 94- Уа азхайафцаа! Аллаҳ ихьзала аибашьра мфа шәанықәлалак, ибзианы иеилкааны шәзырфы. Аңшәа хәаны, сыңсылмануп хәа шәазхәо ауафы, адунеи аамтәлатәи атахрақәа шәазгәахәаны «Уара уазхайафзам!» хәа шәиҗамгылан; избанзар Аллаҳ икны хәаада ахамтәақәа ыкоуп. Уаанза шааргыы абасцәкәа шәыкан. Ус шакәызгыы Аллаҳ ишәатәашьаны дышәзылңхәеит. Уи амшала, абас акы шәанақәшәалак, ибзианы итымцаакәа, ишәыхәтам шәаҗак кәшәымҗан. Хәарада, Аллаҳ икашәақәо ирызкны ишахәтәу ала адырра имоуп.
- 95- Азхайафцаа ркынтә – җызгак змоу рыда– аибашьра изымцакәа итәаны иаанхаз, рмали рыңси ақәйаны Аллаҳ имфағы зхы иаеиғзаз ирақараны изыкалом. Аллаҳ, рмали рыңси рыла зхы иаеиғзаз рыңышьара, итәаз рааста ихараикит. Аллаҳ, усгыы азхайафцаа зеггы, уи аңеиңш бзиа иақәиргәыгхъеит, аха зхы иаеиғзаз – иреихазоу атәашьара ала– итәаны иаанхаз ауаа рааста ихараикит.
- 96- Уи икнытә иааиуа арыцхашьареи, атәашьареи, агәырңсақәа рыхфареи, ихараку аңышьарақәеи роуп. Аллаҳ усгыы шәгәырңсақәа хфаны лыңхала ишәызнкәо иоуп.

- 97- Рхы апырхагахара мацара ишафыз зыңсҗазаара назыгзаз ауаа, амалыкыцаа «Шәызфыз?» хәа ианразцаа, (уртгыи) «Харт уи атәыла аҗны агәакра иакәшәаз, имчыдаз уааны хакан» хәа атак карҗеит. Амаалыкыцаа ракәзар: «Аллах идгыл итбаатыцаза иказамзи, даеацъара шәиасны шәызнымхеи?» рхәеит. Абас икоу ауаа, хыцакыртас иахънеиуа цъаханым ауп, уа шака неиртҗа цәгьоузеи!
- 98- Имчыданы икоу ахацәеи, ахәсеи, ахәыцкәеи ахәыхразы даеа мфак ззымҗшааз ауаа уахъ иалазам.
- 99- Агәыгҗра ыкоуп, Аллаҳ уртҗ иранашжыи хәа; избанзар, Аллаҳ кырза иуаназыжыуа иоуп, агәырҗсақәа ухызхуа иоуп.
- 100- Аллаҳ имфа дықәланы ихцәаз ауафы, аҗсабарафы ацартқәа имацымкәа иҗшаауеит. Дарбанзаалак, Аллаҳи ицааимбари рзы дыхцәаны амфа дшықәу аҗсра ихъзар, уинахыс уи ахамтҗа ианашъара Аллаҳ идуп; Аллаҳ, еснагъ агәырҗсақәа ухызхуа иоуп, зылҗха меигзараху иоуп.
- 101- Адгылтәылафы хызрацараз амфа шәанықәлалак, азхамцафцаа шәгәышәеанзамкәа ишәыжәлар хәа агәфара шәоур, шәнамаз иахъагшәырхо азы аеыҗныхәа шәоузом. Хәарада, азхамцафцаа иаартыцәкыаны ишәагәацәоуп.
- 102- Уаргыи дара урылахәны анамаз аныдуркуа, рыбжъара хәтәк уара анамаз уцыркааит, аха рабцъарқәагыи рыкәныз. Арт асаара рыекажыны рнамаз анынарыгзалак, макъана знамаз зымкыц агәыҗ ааины рнамаз уцыркааит, агәеанызаара иазфәлымханы рабцъарқәагыи рыкәнызааит. Азхамцафцаа убас иртәхуп, шәара шәабцъарқәа шәырцәыхараны, ишәхаштны шәаныкоу, иаалыркәаны ишәыжәларц ауп ргәы иҗоу! Ақәа шәыхъзаны, мамзаргыи чымазарак шәақәшәаны шәабцъарқәа шәыкәнышәхыр, аеыҗныхәа шәымазам. Аха шәгәышәеаныз! Хәарада, Аллаҳ азхамцафцаа лазыркәыша гәакрак ирмазеихъеит.
- 103- Анамаз шәаналга шәшьапы шәшықәгылоугыи, шәантәоугыи, шәаниоугыи Аллаҳ дышәгәалашәыршәа, деиҗашәхәа. Атышәынтәалара шәанахъзалакгыи шәнамаз ишахәтҗоу ишәкы. Хәарада, анамазкра, азхацафцаа рзы, заамтҗа иазыҗцәаны ирықәфү дцәоуп.
- 104- Агәацаа рышьтә ахыларазы аҗсыгера аашәмырҗшыи. Шәара шәхъаауазар, хәарада, даргыи шәеиҗицәкыа ихъаауеит. Насгыи шәара уртҗ зқәымгәыгқәа Аллаҳ икынтә шәақәгәыгны шәазыҗшуп! Хәарада, Аллаҳ зегыи ишахәтҗоу идыруеит, аҗәыгарагыи дақәитуп.
- 105- Ауааҗсыра рыбжъара Аллаҳ ишуирбаз ала ахра рзуури азы ацабырг згәылоу ашәкәы узылбаахҗеит; ачархәафцаа урыдымгылан, иумыхъчан!

- 106-Аллах иуанаижьырц уиҳәа. Хәарада, Аллах кырза ишәаназыжьуа иоуп, зылқхагы кырза итбаау иоуп.
- 107-Ачархәара зуа умышьчан. Избанзар Аллах, ачархәара занаатс ишьтызхыз агәырқсауаа бзиа ибазом.
- 108-Ауааңсыра ркынтә иагъа ирзаргы, Аллах икынтә ирыззазом. Аллах урт икарџо, изџу зегъы ибзиаазаны идыруеит.
- 109-Иаххәап, ари адунеи акны дара шәрыдгыланы ишәыхъчеит; аха акаамет амш аены Аллах иџаңхъа урт зыхъчода, агәрагафы хатәрнакс ироуада?
- 110-Дарбанзаалак цәгъарак кәзџаз, мамзаргы зхы қәнамгала иазныкәаз, уи ашьтахъгы ианаижьырц азы Аллах иҳәаз, Аллах кырза ианазыжьуа иакәны, кырзагы дизылқханы дибоит.
- 111-Дарбанзаалак гәырқсак кәзџаз, уи ихы иазиуит ауп. Аллах зегъы идыруеит, уи избареи иускәеи рыкны мыцхәи акәығара дақәитуп.
- 112-Дарбанзаалакгы гхак кәйаны, мамзаргы гәырқсак рханы, изхарам ауаа ирықәижьыр, хәарада, ахәынџәа агәйдџара гәгәеи, иаарту агәырқсеи дрыџалоит.
- 113-Аллах иатәашьареи ихылаңшреи умамындаз, гәыңфык рыбжьара уара удырфашьарц иакәыркхъазаарын; аха урт рхы мацара мџахыркъоит, уара ңырхагак утара рылшом. Аллах уара ашәкәи акәығареи узылбааигеит, иузымдыруазгы иирџеит. Аллах уара иуатәеишьаз ииашәџәкәаны даараза идууп.
- 114-Урт мазалатәи реиџәажәара еихарак бзиарак аџазам. Аха ауаа садака (ацхыраара) рытареи, бзиарак акайареи, мамзаргы ыџъа рыбжьаказареи зтаху ауаа мазалатәи реиџәажәара алазам. Дарбанзаалак ибжы мыргазакәа Аллах илңха арҳаразы, абри афыза аус кәиџар, ҳаргы уи иаңхәака дызқәымгәыгуа аҳамтә дук изыкаҳџараны ҳакоуп.
- 115-Аллах имџа шиашоу баны, аха данымлакәа аңааимбар иџагылаз ауафы, уи ҳара ихы ахырхаз дхашьтуеит, ңахәаным амца қбауқьад далаҳажьуеит. Уа дахънеиуа изакә тың бааңсузеи!
- 116-Аллах ивакәылара аңшьгара зынза ианаижьзом, уи ада агьырт агәырқсақәа ракәзар, игәаңхаз иранайжьуеит. Аллах ивакәылара аңшьызгаз, зынза дымџахкьеит ҳәа дыңхъазоуп.
- 117-Урт, Аллах дааныжьны, аҳәса рыхъзқәа зхырџаз аныха хаҳәакәа рылңха иакәгәыгуеит; абас алагы, даеа ңьарантә акәымкәа, аџстаа аҳәатәхамџа икынтә ацхыраара иаҳәоит.

- 118-Аллах ишәиңхыыз афстәа икәзааит! Уи аамтәк азы: «Хәарада, ууаажәлар рыбжьара сара исыцныкәаша снапәы иаазгаша хәтәк кәлоит» хәа ихәахәан.
- 119-«Хәарада, урт мөахыскьоит, баша агәахәарақәеи, агәыграқәеи ирышьтәсйоит, ианрыдысйалакгы (аныха хахәқәа кәырбанс ирықәйаны, рхатәқәа ирымфарц азы) арахақәа рлымхақәа дыркьоит, еитәх ианрыдысйалак, Аллаһ иишаз иеицакны ирыңсахуеит» хәа ихәеит. Аллаһ дааныжны афстәа ҫызас дышьтызхыз, хәарада, урт иаартыйәкьаны ацәыз ду зауз ракәхоит.
- 120-Афстәа даакәымйзакәа урт баша ажәақәа рытаны, иакәиргәыгуеит. Аха уи иажәақәа урт ржьара ада уаха даеаки иазкзам.
- 121-Урт ртың амца қбауқьад ауп, уаантәи рхы зләфьрхша амҫагы рзыңшаазом.
- 122-Иазхайаны адунеи нарцәи рзы ихәартюу аусқәа назыгзазгы, афныйқа наунагза иахьтынхаша, зыйақа азиасқәа ахьлеуа ацәанатқәа иртәхйоит. Аллаһ ари хымҫада инаигзаша ажәаны ишәитәеит. Аллаһ иажәа ада еихә жәжә иашада?
- 123-Шәарт шәыгәфарақәагы, ашәкәыуаа рыгәфарақәагы ийәйгәыдоуп. Дарбанзаалак, цәгыарак кәзйаз, ихәтоу дақәыршәахоит, насгы Аллаһ ицынхәра ахьчафгы, ацхыраафгы дизиңшаазом.
- 124-Дхәйзааит, дыңхәысзааит дарбанзаалак Аллаһ ишахәтоу дазхайаны адунеи нарцәи рзы ихәартюу аусқәа назыгзаз цәанат итәлоит, рыцк акарагы иашамра иакәшәазом.
- 125-Аллаһ дырбошәа, мамзаргы иара ишибо дырны Уи иеизтәз, Аллаһ ивакәылареи, ацәгыаршреи зәацәыхьцәаны, Аллаһ дзәйәны дазхазйо Ибраһим идин мҫас иалызхыз ауафы иаастә здин бзиахарыда? Аллаһ Ибраһим ҫызас дышьтихит.
- 126-Ажәфанқәеи адгыли рыкны икоу зеггы Аллаһ итәуп, Аллаһ (идырреи имчреи рыла) зеггы дрымчхакуп.
- 127-Уара укынтә ахәса ирызкны аххәа ртәхуп. Убас рахәа: «Урт ирызку аңқара, Аллаһ ишәкәы иану иажәақәа иаадырңшуеит; урт хатәҫызас рыдкыларә шәзәзгәақуазгы ирышәтәраны икәз ачма (мөхир) зышәымтәц иетыму ахәсақәеи, цартә змамкәа иаанхаз ахәыцқәеи, аетымцәеи, иашарыла шәышрызныкәаша атәы зхәо ажәақәа зеггы шәзыңхьо ашәкәы иаанарңшуеит. Ижәдырузааит, абзиара иазкны икашәйалак зеггы, хәарада, Аллаһ акы агымкәа идыруеит.
- 128-Цхәыск, лхәйә ихымҫаңгашьә бааңс азы, мамзаргы дахьлызхьамңшуа азы гәынамзарак лоур, рыбжьара даеазнык аинышәара аңйара аеыңныхәа

амазам, аинаалара бзиароуп. Ауафы иңсы акачбеирахь, ихатэы тахрақәа рахь ихоуп. Амала шәхы бзианы имфаңганы, Аллаҳ ихәатәхамҗарагыы шәеацәышәыхьчар, ижәдырузааит, Аллаҳ икашәҗо зеггы шидыруа.

129-Иагъа кашәҗаргыы, ахәса рыбжьара еиҗараны рызныкәара шәымч ақәхазом; ианаму, зынза азәы шәыелытаны еггы дгәыгәтҗыжыны даанышәмыжыын. Рыбжьара еиҗараны шәрызныкәаны, ирызцәырҗуа аймакқәа риашаны, Аллаҳ ихәатәхамҗарагыы шәеацәышәыхьчар, ижәдырузааит, Аллаҳ кырза анажъра злоу иоуп, илңхагыы даараза итбаауп.

130-Ахаҗеи аңхәыси (уаха ңсыхәа рмоукәа) еилыҗыр, Аллаҳ меигзарах иразкы ала урт еилаирхазом. Аллаҳ иатәашъара тбаауп, икәыгара хәадоуп.

131-Ажәфанқәеи адггыли рыкны икоу зеггы Аллаҳ итәуп. Шәара шәаңхәа ашәкәы захтәқәазгыы шәхатәқәагыы «Аллаҳ иҗагылара шәеацәыхьчаны, изхаҗарала ихьчара шәаҗагыл» хәа адҗа шәахтәхьан. Абас ишыкоуггы, азхамҗарахь шәымфахкьаны ишәатәашьоу пату шәзақәымҗар, ижәдырузааит, ажәфанқәеи адггыли рыкны икоу зеггы Аллаҳ итәуп. Аллаҳ акы дазрыцхазам. Уи арехәаңхьызқәа зеггы дрыңсоуп.

132-Ааи, ажәфанқәеи адггыли рыкны икоу зеггы Аллаҳ итәуп. Узықәгәығны уусқәа знапы иануҗаша Аллаҳ иоуп.

133-Уа ауааңсыра! Уи итаҳхар, шәарт зеггы шәықәыхны шәхатыңан даеа жәларык ааигоит. Аллаҳ имч хымҗада ари азхоит.

134-Ари адунеиәғынтәи аҳамтә зтәху ирдырузааит, Аллаҳ имоуп ари адунеи азгыы нарцәы азгыы аҳамтәқәа. Аллаҳ зеггы ишахәтҗоу иахауеит, ишахәтҗоуггы ибоит.

135-Уа азхаҗафцәа! Шәареи, шәани шәаби, шәтынхацәеи ирҗагылозаргыы аиаша зынза шәацрымҗкәа, Аллаҳ изы шахатра уны, шәымч зеггы аиашара иазышәк. Ижәдырузааит, ибеиазааит, иғарзааит, ауааңсыра шәара шәаастә Аллаҳ дырзааигәоуп. Ус анакәха, шәаргыы шәтахрақәа шәрышьтәныкәаны аиаша шәацәхьамҗын. Мамзар, шәыбыз нархәы аархәны аиаша ахәара шәацәхьаҗны, ишәыхәтҗоу кашәымҗар, ижәдырузааит, Аллаҳ шәызфәу зеггы ишақәнагоу идыруеит.

136-Уа азхаҗафцәа! Аллаҳи, иңааимбарцәеи, иңааимбар изылбааигаз ашәкәи, уаанза илбааигаз ашәкәкәеи (ишахәтҗоу) иазхашәҗа. Аллаҳи, имаалықьцәеи, ишәкәкәеи, иңааимбарцәеи, нарцәытәи амши мап рцәызкыз ауафы, зынза имфахкьаз иоуп.

137-Раңхәа иазхаҗаны, нас мап зкқәаз, ашьтахь еитәх иазхаҗаны даеазныкгыы мап зкқәаз, ашьтахьгыы рмапкра иҗеггы иацызҗаз, Аллаҳ иагьранайжьюам, амфа иашахьгыы икылигом.

- 138-Агъангъашцэа агэафра цахэцахэ зларзыншу ала агэыргъаехэаша рыт!
- 139-Азхайдэцэа ааныжъны азхамдэцэа фызас ишътырхуеит. Урт, ахъ-аңшеи, амчреи, азхамдэцэа иахърыцу ироуа цыршоума? Ирдыруазааит ахъаңшеи, амчреи зегърыла Аллаҳ мацара итәуп.
- 140-Уи ишәкәы абас ишәзылбааигахъан: Аллаҳ иажәакәа мап рцәыркуашәа, мамзаргъы айдәы рылырхуашәа аныжәбалак, урт, ражәа рмыңсахкәа уаха шәырымдтәалан; мамзар, шәхатәкәагъы дара шәреиңшхоит. Аллаҳ, агъангъашцәеи азхамдэцәеи зегъы, хымңада, цәхәным иеизигараны дыкоуп.
- 141-Ишәышыклаңшуа итәоу ауаа, Аллаҳ аиааирак шәатәеишъар: «Шәареи хәреи хаицымзи!» рхәоит. Азхамдэцэа аңыжәара аныргалакгъы: «Ацхыраара шәытаны шәиааира хәхәтәа алахамдәи, азхайдэцэа ркынтәгъы шәахмыхъеи!» рхәоит. Ари нахыс дарей шәареи шәыбжәара акаамет амш аены Аллаҳ дызбафхоит. Аллаҳ, азхамдэцэа азхайдэцэа изларфәгылаша атәгылазааша ритараны дыказам.
- 142-Агъангъашцэа, Аллаҳ ифәңхәа ахәмарра рәазыршәоит. Аха Аллаҳ рыхәмарракәа рхы итәирңоит. Урт ауаа анамазахъ иангылалак иацәашәауа игылоит, ауааңсыра рахъ иеырбоит, Аллаҳгъы имачзаны дыргәалашәоит.
- 143-Абарт рыбжәара илакфәкуа игылоуп; уахъгъы икам, арахъгъы! Аллаҳ ирбләкъаз ауафы изы уажәшьтә дәәа мфәк узыңшаараны указам.
- 144-Уа азхайдэцэа! Азхайдэцэа ааныжъны азхамдэцэа фызас ишътышәымхын. Мамзар Аллаҳ, ифәңхәа иаартыйдәкәаны ишәфәгылаша ршахәтгәк ишәтар шәтәхума?
- 145-Хәарада, агъангъашцэа цәхәным айдәказа икоуп; урт рзы зынза цхыраафык дузыңшаазом.
- 146-Амала атәмзаара шьтәйдәны зхы зыриашази Аллаҳ гәгәала зыеидхәаланы эдин иара мацара изызкызи урт хазуп. Убарт азхайдэцэа ирхыңхәазалоуп, Аллаҳ азхайдэцэа раңхәака хамтә дук ритараны дыкоуп.
- 147-Шәаргъы шәазхайдэцәаханы ицъышәшьалар, Аллаҳ шәызиргәафри? Аллаҳ, ицъышәара атәк кәзцә, насгъы зегъы ишахәтәоу ала издыруа иоуп.
- 148-Аиашамра иакәшәаз ирамхәәо ада, Аллаҳ, ажәа бааңсы иаартны изхәо бзиа ибазом. Хәарада, Аллаҳ зегъы ишахәтәоу иахауеит, ишахәтәоугъы идыруеит.
- 149-Бзиарак мазала, мамзаргъы аргама икашәйар, мамзаргъы цәгъарак ранашәыжъыр, ижәдыруазааит, Аллаҳ даараза ишәаназыжъуа иоуп; ишахәтәоу ала зегъы зымч ақәхо иоуп.
- 150-Аллаҳи иңааимбари мап рцәызкызи, Аллаҳи иңааимбари реикәытхара зтәху ауааи, «Хәтәк азхәхцәоит, аха хәтәк азхәхцәом» хәа, абарт рыбжәара мфәк алхра зтәхкәо ыкоуп.

- 161- Азин шрымамгыы аназын ганы ажэлар рмазара қанамгала иахьырфоз амшала, рыбжьара азхамҕарахь имфахыҕыз рзы кырза ихьаау гәәҕрак хармазеит.
- 162- Уртҕ рыбжьара дыррала иҕаулахаз азхаҕаҕцәеи (дара убарт, уара иузылбаазгыы, уаанза илбаахьазгыы азхарҕоит) знамаз зкуеи, ззеқьат зтиуеи, Аллахи нарцәйтәи амш азхазҕои рҕагылазаашьа хазуп. Урт ааигәаза хамта дук рахтҕоит.
- 163- Хара Ныхәи уи иашьтахь иааиз аҕааимбарцәеи ишырзыхацхаз еиҕш уаргыы убас иузыхацхауеит. Ибраһими, Исмаили, Исхаки, Иақәыҕи, ихылҕышьтҕреи, Иасеи, Еиуби, Иунуси, Харуни, Шәлиmani ирзыхацхаит (ирыҕаххәеит). Даутгыы Аңсалтыр иахтҕеит.
- 164- Аҕааимбарцәа рыхәтәк узеитаххәахьеит, рыхәтәк ракәзар, иузеитахамхәазац. Насгыы Аллах, Мыса чыдала диацәажәеит.
- 165- Агәырҕәеҕәашеи агәеанызаареи шәызтҕоз аҕааимбарцәа шәзынахашьтит, абас ала ауааҕсыра; аҕааимбарцәа рышьтахь Аллах иҕәҕхьа рхы иадьрхәаша ҕызгак рмоуааит! хәа. Хәарада, Аллах амчхареи, аҳаракыреи, зусқәа аҕәыҕара злоуи иоуп.
- 166- Аха Аллах, уара иузылбааигаз, ишҕабыргыҕдәкьоу ихатә шахатра азиуеит; насгыы еитах идырра иадхәаланы иара идырра ала ишылбааиго шахатра азиуеит. Амаалықьцәагы абри шахатра азыруеит. Шахатс Аллах мацара дазхоит.
- 167- Мап зкуеи, Аллах имфа аҕынтә умфахызкьо ауааи, хәарада, амфа иаша кырза иацәхьаҕхьеит.
- 168- Мап зкуеи, аиаша иазхьамҕшуеи, (ауааҕсыра Аллах имфа аҕынтә рымфахкьаразы) агәәҕра уҕазыргыло ауааи, Аллах зынза иранаиҕжом.
- 169- Урт, наунагза изтәнхаша ҕьаханым амца қьауқьад ада даеаҕьара рхы ирхазом. Абри аҕайара Аллах изы даараза имариоуп.
- 170- Уа ауааҕсыра! Аҕааимбар шәынцәа иҕынтә аҕабырг шәзааигеит. Ус анакәха, шәыбзиаразы уи азхашәйә. Иазхашәымҕар, ижәдыруазааит ажәфанқәеи адгылы рыкны иҕоу зеггы Аллах итәуп. Аллах зеггы ишахәтҕоу издыруа иоуп. Зусқәа зеггы аҕәыҕара злоу иоуп.
- 171- Уа ашәкәыуаа! Шәдин аҕны иахышәмырқьацәан, Аллах изкны аҕабырг ада даеакы шәымхәан. Ижәдыруазааит, Мариам лҕа Иаса, Аллах ицхаражәхәаф мацара иоуп, Аллах, Мариам илхыгзаз иажәа «Уҕала» мацара ауп, насгыы иара иҕынтә ҕсык иоуп. Ус анакәха, Аллахи иҕааимбари азхашәйә, «Анцәа хазәк иоуп» шәымхәан, ари шәахьхәы; ишәзеиҕьыгы абри ауп. Аллах иазәыку анцәа иоуп. Уи, ахшара иоура қалашьа амоума? Уи абартқәа узидкылом.

Ажәфәнкәеи адгылы рыкны икоу зеггы иара итәуп. Гәрагафы хатарнаксггы Аллаһ дазхоит.

- 172- *Иаса Қырсәггы, зегь реиңи Аллаһ иишаз уафык иакәны, уи иашьапкра зынза дацәхьайзом, Аллаһ изааигәазоу амаалықыцааггы убасцәкьоуп ишыкарцо. Ус анакәха, дарбанзаалак Аллаһ иеихырхәареи иашьапкреи дацәхьайны иеирцагьар, Аллаһ урт зеггы ааигәа иҗаңхьа иеизигараны дыкоуп.*
- 173- *Иазхәйафцәаны адунеи нарцәи рзы аус бзиақәа назыгзаз, Аллаһ рҗабааңса иагымкәа ирытаны, илңха акынтә иеиҳанггы иратәеишьоит. Итәра иацәхьайны иамхаңагьаз ракәзар, урт ахьаа иарганы иргәакьуеит; арт ауаа рхатақәа рзы Аллаһ ида җызақггы цхыраафыкггы дырызыңшаазом.*
- 174- *Уа ауааңсыра! Хәарада, шәынцәа икынтә ршаҳатҗайкәк шәзааит, насггы иаартыцәкьаны шәымҗа зырлашо лашарак шәзылбаахҗеит.*
- 175- *Аллаһ дазхәйаны, Уи гәгәала зыҗеидызхәалаз, Аллаһ урт, илңхеи иатәашьареи рыгымкәа, иишашо иара иахь икылызго амҗа иаша ианицоит.*
- 176- *Уара укынтә азбажәа ртаххоит. Убас раҳәа: «Аллаһ, аби ахшареи змам ауафы иңстынхазы избара абас иааирңшуеит: ахшара змамкәа иңсыз, иахәшьак дыказар, имазара абжа лара илтәуп. (Иаанхаз абжаггы аб иганахь атынхацәа ыказар, урт иртәуп, амала азәгы дыкамзар, уиггы лара илтәуп). Иңсыз аиахәшьаггы ахшара длымамзар, лашьа дыңстынхоуп, аңстынхаггы зеггы иара итәуп. Уаҳа тынха димамкәа иңсыз ишьтаҳькәа җыңьа иахәшьцәа аанхазар, аңстынха хынтә ишаны җ-хәтәк дара иртәуп. Амала иишьцәеи аиҳәшьцәеи ирацәафны иказар, аишьцәа рузәк ихәтәа аиҳәшьцәа җыңьа рыхәтәа иакароуп. Шәфашьаны гхак шәмыхьырц азы Аллаһ абартқәа шәзеитҗеиҳәоит. Аллаһ зеггы ишахәтоу издыруа иоуп.*

5. Маиде (Аишәа)

Иахзылңхауа иҳаназыжьуа Аллаһ ихьзала!

- 1- *Уа азхәйафцәа! Шәеикәшаҳатрақәа ишахәтоу инашәыгза. Зыхьызқәа шәахәоу, ицәггы ишәахәахаран икоу рыдаггы агьырт ашәарахқәа ржьы афара шәақәитны иңхьазоуп. Ихрам анышәшәу шәарыцара аныкәара азин шәымазам. Хәарада, Аллаһ иитәху ишитәху избоит.*
- 2- *Уа азхәйафцәа! Аллаһ иаңицаз адыргақәеи, игәрыңсоу амзеи, ҳаңьратәи акәырбанқәеи, акәырбан ишазку ала адырга зну ашьтәақәеи, насггы*

рынцаахэкэа ркынтэ аразки, алпхеи иахэарц азы Кыааба иаттаауа ауаа, иакэым шэырзымныкэан. Ихрам анышэхышэхлак (ишэтэхызар) шэшэарыца. Шэара Месъиди Харам шэнармышьтит хэа шыоуки рганахь ала ишэоуз агэаг, ахэаа ахысра ашкэ шэнанамгааит. Абзиареи ахдырреи (Аллах ифэагылара аеацэышэхара) акны шэеицхыраа. Амала, агэырнсеи, аиғареи рыкны шэмеицхыраан. Аллах ифэагылара шэеацэышэхыча. Избанзар, Аллах иааирншуа ақэызбара кырза ицъбароуп.

- 3- Иңсхаңсыз арахеи, ашьеи, ахэажьи, насгьы Аллах изкымкэа даеазэы ихъз ала ишыу, (макьана рыңсы рхыцэанза шэрыхъзаны ишахэтюу ала ишэшъкэаз аламйакэа); ихэаеызи, ааха зауны ишыуи, ахаракыра акынтэ икаҳаны иңсызи, атэыфа аграсны иңсызи, агыгшэыг иеимфырхызи, игылоу аныха хахэкэа ирзкны ишыу ашьтэакэа рыжъкэеи, акэыдрңарала, амаца асра ала (мамзаргьы абри афыза амфала) ишэырхаз ақэац афара ишэзыхарамуп. Абартқэа зегьы рыфара Аллах имфа ацэхъайра ауп. Иахьа, азхамйафцэа шэдин аганахьала ргэығра рцэызхьеит. Ус анакэха, уажэшьта урт шэырцэымшэан, сара мацара шэсыцэшэа. Иахьа, шэара шэдин ихартэааны инагзаны, динс аңсылманра шэзалысхит. Дарбанзаалак, амлакра дацэшэаны агэырнса иеамтэзакэа (ихараму жьыхэтэк) афара дақэшэар, хэарада Аллах кырза ишэанаижьеит, кырзагьы дрыцхашьафуп.
- 4- (Уа сыңааимбар!) Урт, ирзыхалалны икоу азы уара иуазцэауеит. Убас рахэа: «Шэара ицкъоуи ибзиоуи, насгьы Аллах ишэылайцэз аказарала ишэаазаз ашэарыцаратэ майуарқэа рыцхыраарала иаанышэкылаз ашэарахкэа шэзыхалалуп. Урт, шэара шэзы иааныркылаз шэфа. Амала ашэарах ианашьтэшэцэ, Аллах ихъз шэгэалашэыршэа (ишэхэа). Аллах ифэагылара шэеацэышэхыча. Хэарада, Аллах ахасаб лассы иеилзырго иоуп.
- 5- Иахьа, ицкъоу насгьы ибзиоу афатэкэа халалс ишэзыкалеит. Ашэкэы зоухъаз рыфатэкэеи, даеа хъзык иакэкны акэымкэа, Аллах ихъз ала ишыу арахэкэа рыжъкэа шэзыхалалуп, шэара шэыфатэкэагьы дара ирзыхалалуп. Зыламыс цкъоу иазхайафцэоу ахэсеи, уаанза ашэкэы захтэхъаз иреуоу зыламыс цкъоу ахэсеи, рычма ашэарала; насгьы иакэымла шэырзымныкэакэа, мазала рыцныкэара шэаламгакэа, хатэфызас раагара шэақэитуп. Дарбанзаалакгьы ихайцарц зыхэтюу мап ацэикыр, ицъабаа зегьы башахоит. Нарцэгьы ацэыз зауз дифызахоит.
- 6- Уа азхайафцэа! Анамазкра шэалагаанза шэфеи, шэмашьхэйлц акынза шэнапкэеи, насгьы шэышэхэкэа ркынза шэыфшыапык шэызэзэа. Шэыцкъамзар, ибзиазаны шэеышэкэаба. Шэычмазафызар, амфа шэықэзар, мамзаргьы ашьашьмакынтэ шэааизар, уи адагьы ахэса шэрыцынианы азы шэзымншаазар, ицкъоу адгьыл ахь шэеиха. Уи ала (напыла анышэ шэнасны)

шәғи шәмахарқәеи, шәнапы нықәышәшь (тәеиёммум кәшәйә). Аллаһ, шәара ауадафәра шәыцәыргара итәхзам. Амала уи, шәыцқәашәқәа шәкайаны, ишәыкыз абзиарагғы наигзар итәхуп. Икалап шәаргғы убриазы ицғышәшьар.

- 7- Аллаһ ишәыкыз абзиарақәа, насгғы «иҳаҳаит, иазхәйәеит» хәа иаҳәаны, ғәйғәғәала шәшыеидышәхәалаз шәғәалашәыршәа. Аллаһ иғағылара шәеацәышәыхьча. Хәарада, Аллаһ, шәғәы итәйәкьоу ишахәтәу ала издыруа иоуп.
- 8- Уа азхәйәфцәа! Излашәылшо ала аиаша шәахзызаала, аиашара абырқал икылхны шәхәтәра азызуа ауаа шәреуаха. Жәларык рышкә ишәымоу ағәағ, аиашамрахь шәнанамгааит. Еукараны шәрызыкәа, шәазхәйәра абри еиҳа ианаалоит. Аллаһ ишахәтәу шәихәйгыланы иғағыларагғы шәеацәышәыхьча. Хәарада, Аллаһ, икәшәйә зегғы ишахәтәу ала издыруа иоуп.
- 9- Аллаһ, иазхәйәфцәаханы аус бзиақәа назыгзо ирызкны, «Урт анажьреи аҳамтә дуззеи рзыңшуп» хәа ажәа итәихьеит.
- 10- Мап кны, хәжәақәа имцны изыңхьазо ыками? Урт амца қьоуқәад иалажьхо роуп.
- 11- Уа азхәйәфцәа! Аллаһ ишәатәеишьаз абзиарақәа шәғәалашәыршәа. Жәларык рнапы шәықәкны, шәтәдырхарц аныртәхха, Аллаһ, урт дырқырхагаханы шьтәхькә ирхынхәхьан. Аллаһ шәихәйгыла, иғағылара шәеацәышәыхьчаны шәыеимйәшәк. Азхәйәфцәа Аллаһ мацара иқәғәығлааит.
- 12- Ийәбыргыйәкьаны, Аллаһ, Исаил иңацәа ркынтә ажәа рымиххьан. Рыбжьара жәафәык хәтәрнак, гәрагафцәас ирзынашьтны абасгғы реиҳәахьан: «Шәара сшәыцуп. Шәарт шәнамаз кны, шәзеқәат тины, ацҳаражәхәафцәа азхәйәны, адғылара рышәтәр (ағарцәагғы гәык ала ацхыраара рытаны), Аллаһ, уал бзиақ ишәтәр, хәарада шәыцәгьарақәа хызфәит, зыфәныйкә азиасқәа тьысуа ацъанат баҳчақәа шәыртәсйәит. Амала, уинахыс, шәыбжьара мап зкыз, хымқәада, амфә иаша ианыйыз иоуп».
- 13- Абас ишыкәз, иҳартәз ахәахьа ахьеиларгаз амшала, хәра урт хрықәшәиит, ргәайәқәагғы иҳаржәеит. Урт, хәжәақәа ртыңқәа еитәғаны рйақы рыңсахуеит, еиҳа ирхамыштшәагғы рхәғьы иааргом. Уа Мухәммед! Мақфык рыда, урт реиҳарафык еснагь ачархәара узыруеит. Аха зегь дарароуп иранажь, хьаас иумкын. Избанзар, Аллаһ, ихәтә дырбозшәа, мамзаргғы иара ишибәйәкьо дырны, абзиара иазхәыцуа, насгғы иагғыназыгзо ауаа бзиа ибоит.
- 14- «Хәрт хқьырсианцәоуп» зхәақәазгғы гәғәала ажәа хәртәхьан. Амала уртгғы ирхамыштраны икәз реиҳарак рхаштит. Уи амшалагғы, рыбжьара акаамет

амш аенынза ицаша ацгарак бжяхѝеит. Аллаҳ, урт шьцылараны ишьтырхыз рыцэгъарақәа рхы ианикьараны дыкоуп!

- 15- Уа ашәкәыуаа! Уажәшьта ҳацҳаражәхәаф (Мухаммед) дшәызнеит. Уи ишәытаз ашәкәы акынтә, ажәытә аахыс зыцәахра шәызѝу аѝабыргқәа реиҳарак шәзеитәхәара даѝуп, шәыгхақәагъы ишәанаижьеит. Абар уажәшьта, Аллаҳ икынтә, иѝаѝаза илашароу, насгъы аѝабырг шәзаазырқшуа шәкәык (Акәырқан) шәзааны икоуп.
- 16- Аллаҳ, абри ашәкәала, илңха иашьтоу ауаа, абзабаахь икылганы, алашьцара акынтәгъы алашарахь ииаганы амѝа иаша икәиѝоит.
- 17- Иѝабаргыѝәкьаны: «Мариам лңа Иаса, Аллаҳ иоуп» зхәаз, хымңада, иазхамѝаѝәаны икалеит. Убарт абас рахәа: «Иаххәап; Аллаҳ, Мариам лңа Иасагъы, уи иангъы, адунеи икәынхо ауааңсырагъы, зегъы ыкәихырц итаххар, Аллаҳ иѝаңхәа зәыр кыр илшома? Ажәфанқәеи адгъыли, насгъы рыбжьара икоу зегъы раҳра Аллаҳ итәуп. Уи ииҟаху ишоит. Аллаҳ зегъы ишахәтоу ала зымч ақәхо иоуп.
- 18- Ауриацәеи ақьырсианцәеи: «Хара, Аллаҳ иңацәеи, бзиа иибо иуаажәлари ҳауп!» рхәоит. Убас рахәа: «Ус анакәха, Аллаҳ шәгәырңсақәа рымшала агәәкәра шәызтаиргылоу? Мап, шәаргъы уи иишаз ауааңсыра ркынтә жәларык шәоуп». Аллаҳ, иззитәху иранайжьеит, иззитәхугъы агәәкәра итаиргылоит. Ажәфанқәеи адгъыли, урт рыбжьара икоу зегъы раҳра Аллаҳ итәуп. Аѝыхәтәан ахынҳарагъы- иара иахь мацароуп.
- 19- Уа ашәкәыуаа! Аңааимбарцәа раамышьтахь, даѝа ңааимбарк дышәзымнеикәа: «Хара гәыргъаеҳәаѝыс ңааимбарк, гәеанѝаѝык даҳымааит» шәымхәарц азы, аѝабырг шәзеитәзхәо цҳаражәхәаѝык (Мухаммед) дышәзааит. Ааи, уи шәара гәыргъаеҳәашаѝыс, агәеанѝаѝыс дышәзааит. Аллаҳ, зегъы ишахәтоу ала зымч ақәхо иоуп.
- 20- Иара Мысагъы аамтақ азы ижәлар абас реимхәахьаз: «Уа сыуаажәлар! Аллаҳ ишәатәеишьаз шәгәалашәыршәа. Шәыбжьара аңааимбарцәа шәылхны, шәарт аҳцәас шәкаѝаны, агъырт ажәларқәа иримтаз, шәарт ишәитәхьан».
- 21- «Уа сыуаажәлар! Аллаҳ ишәықәиѝыз иңшьоу адгъыл, аҟаларазы шәеиха! Шьтахька шәааҳәны шәмыбналан. Мамзар, зегъы рыла ацәыз зоуз ауаа шәреуахоит».
- 22- Даргъы абас рхәеит: «Уа Мыса! Уи зызбахә умоу адгъылқәа рыкны, кырза игәгәоу, ицъбароу жәларык нхоит. Урт уи адгъыл аанырмыжкәа ҳара уахь неишьа ҳамам. Амала дара ҟыңыр, ҳаргъы уи адгъыл ҳахылап».
- 23- Ишәаны иказ ауаа рыбжьара, Аллаҳ аразкы зитәз ѝыцәа афырхацәа абас рхәеит: «Ақалақь агәашә ала шәрыжәла. Усала, знык аѝныѝка шәантала,

хэарада, аиааираггы шэара ишэтэхойт. Шэарт шэазхайафцэазар, Аллах мацара шэйкэгэыг!» рхэеит.

- 24- Аха, убас рхэеит: «Уа Мыса! Урт уа икһанайы хара уахь хазнеуам. Уареи унцэеи шэцаны шэрабашы. Хара абрака хтэаны хашэзыңшуеит».
- 25- Мыса (днахэын): «Уа Анцэа! Сара схатеи сашыцэеи ражэа сақэитуп. Уажэшты, хареи, имфахкьаз ауааи, хаидых» ихэеит.
- 26- Аллахггы убас избеит: «Ус анакэха, урт ауаа фынфажэа шыкэса уи атың ахь анеира азин рымхуп. Уи аамтэазы икьалапаланы адунеи иалазаауеит. Уарггы уажэштырһахыс абри афыза имфахкьаз жэларык рзы умхэаан.
- 27- (Уа сыңааимбар!) Урт, Адам иңацэа фыңыа ирхыргаз, ифырңшу ахтыс рзеитэхаа. Дара рфыңагы затэк затэк анахзырк, руаки итэы хадкыланы егы мап ацэахкхэан. Ззатэ мап ацэахкыиз дшыңны; «Усшыуеит уара!» хэа иашыа данижэла, егы, «Аллах, ифагылара зэацэызыхьчаз ртэы мацара идикылоит» ихэеит.
- 28- «Уара сушыырц азы унапы уфахарггы, сара ушыразы знапы ифахо саказам. Избанзар, жэфантэылақэа зеггы ирынцэоу Аллах сицэшэоит».
- 29- «Сара снапы шытыхны, угэырңса сыдлар стэхзам. Уи амшала, угэуеаныз, агэырңса зеггы уара иудланы, амца кьоуқьад иаларыжыа уреиуахоит. Избанзар агэымбыльбафцэа ирыхэтоу ахырхэра абри ауп».
- 30- Абас ишыкэзггы, иңсы дэазымиааикэа иашыа дишыит, абри алаггы ацэыз зауз дреиуахеит.
- 31- Айыхэтэаны Аллах, иишыыз иашыа иңсыбаф иазиуша иирбарц азы, адггыл ийабгэатны ак хэыйэзцэоз кэраанк изынаишьтит. (Ари аниба) «Ихэыласкааит, сара! Абри а́кэраан а́караггы сылымшакэа, сашыа иңсыбаф иазызуша сзымдыруа скьалеит!» ихэеит. Уи уажэштыа иахьхэыз дреиуан.
- 32- Абри амшала, Израил иңацэа рахь (Ашэкэы а́кны) абас хэит: «Дарбанзаалак азэы, адунеиафы а́дэы аршразы уафңсык харада д́таихар, уи, ауааңсыра зеггы ишыит хэа дыңхэзоуп. Дарбанзаалакггы, уафңсык иңсы еикэирхар, уиггы ауааңсыра зеггы рыңсы еикэзырхаз иеиңш дыңхэзоуп!» Хэарада, х́ааимбарцэа урт иаартыйэкьаз аршахатгакэеи а́ьяашахэакэеи рызһаргеит. Аха урт реи́харафык, уи ашы́тахьггы рхыр́кьара иза́кэым́ит.
- 33- Аллахи и́ааимбарии р́фагыланы, аибашыра рылазхэаз, насггы адунеиафы ацэгыа зыршаз ауаа ирхэтоу; рышы́реи, рыкһа́хареи, рһапкэеи ршы́апкэеи еихданы р́ыкќареи, мамзарггы, р́тың акынтэ рыкэ́цареи ауп. Ари афыза ахы́рхэра адунеи а́кны хы́ымзгы дууп. Нарцэы а́кэзар, урт агэа́кра дузза рзыңшуп.

- 34- Амала, рхатқаа аанышэкылаанза, иахьхэны атамзаара шытазџаз уахь иаџанакзом. Ижэдырузааит, Аллах кырза данажьџуп, кырзагыы дрыцхашьяџуп.
- 35- Уа азхџаџџа! Аллах иџагылара шџааџышэыхьча, уи шџазааигџахарџ азы амџа шэыџшаа, насгыы уи имџазы шэхы шџааеиџзан, абас ала ахеиџэырхарагыы шџахьзап.
- 36- Азхамџара аџынтэ имхьаџуа ракэзар, адунеи аџны иџоу зеггы, даеа убри аџарагыы инаџяны ахџыхыџсазы иршэаргыы, адкылашья амазам. Урт рыхэџаа, хьаала иџэу гџаџрак ауп.
- 37- Амџа иалџыр рџаххашт, аха зынза изалџзом. Урт, џымкрада агџаџра рзыџоуп.
- 38- Иггычыз, ахаџаагыы ахэсагыы, иџарџаз аџгьаразы, насгыы Аллах иџынтэ иџырџшу ахьырхаразы рнапџаа џышэыџџа. Аллах хьахэа-џахэада амчреи, ахаракыреи, аџэыџареи дырџэитуп.
- 39- Дарбанзаалак, иџаиџаз азалымџара ашьџахь атамзаара шыџаџаны ихы ириашар, хэарада, уи иатамзаара Аллах идикылоит. Избанзар, Аллах, кырза ишэаназыжьуа иоуп, кырзагыы дрыцхашьяџуп.
- 40- Ажџанџэеи адгылыи рыџсџара Аллах ишитэу узымдырзо? Уи иитаху дирџааџеит, изитахуггы ианаиџьеуит. Аллах зеггы ишахэџоу ала имч рыџэхоит.
- 41- Уа хьзи џшеи згым аџааимбар! Гэыла ишазхармџоггы, ыыла «иазхэхџеит» зхэо агьангыашџэеи, ауриаџаа рыџныџџа азхамџараџы иеиџхныџло ауааи урзымхьаан. Урт, амџи аџгьаршреи ирзызырџеуит, уара уааигџара имааиџ ауаа ражэа иазызырџеуит. Ажџаџаа рџакы шырдыруагыы рџыџџаа џсахны, абас рхэалоит: «Шџара абри аџыза аџџара шџоур, шџахэхџыл, ус ианыџамла, ишэыдшэымкылан» хэа. Аллах азэы гџаџрак ала дџышэаны, уиггы аџышэара дзахымсыр, уинахыс уара, уи изкны Аллах иџаџхьа иџауџаша хэа акгыы ыџам. Урт, Аллах згэы џџахараџ иџахым ауаа роуп. Урт, ари адунеи аџны ахьымзг ргараны иџоуп, нарџагыы агџаџра дузза рџеиџшуп.
- 42- Урт, акыр амџ иазызырџуа, мыџхэгыы изџэитџым зџо ауаа роуп. Уара иузнеир, иуџаххар урыбжьаџаза, иуџаххаргыы урызхьамџшын. Урт урызхьамџшырггы уара џырхага уџара рылшазом. Амала, рыбжьара аџэызбарак уаџэшэар, аиашара ала урыџэызба. Хэарада, Аллах, аиаша абырџкал икылхны иаџныџэо бзиа иџоит.
- 43- Рааигџаа Аллах иџџара згэылоу Ыора шыџоуггы, уара збаџыс уиџаџарџо? Насгыы уи ашьџахь иузбаз ишџаџэхьаџеуе? Ман! Арт ауаа зынза иазхџаџџазам!

- 44- Хәарада, Җора хара илбаахгеит. Афныңҗка амфа иашеи алашареи агәылоуп. Аллах зыеизтәз аңааимбарцәа, убри ашәкәала ауриацәа напхгара рыртон. Анцәа имфа зхы ақәызҗаз ауааггы, агьыртҗ айарауааггы аусқәа убриала ирызбон. Избанзар, Аллах ишәкәы ахьчара рыдҗан. Урт, Җора шиашоу азггы шахәтра азыруан. Ус анакәха, шәарггы ауааңсыра ракәымкәа, сара шәсыцәшәа, насггы сажәакәа амац азы ишәымтҗин (хәа хрылабжәахьан). Дарбанзаалак, Аллах илбааигаз аңкаракәа рыла азбара мфәңимгар, азхамҗафы ихәтәңсәтәҗкәа убриоуп.
- 45- Җора акны уртҗ абасггы рыкәахғит: Аңсы изы– аңсы, абла азы– абла, аңынҗазы– аңынҗа, алымхазы– алымха, ахаңыц азы– ахаңыц, ашәаура аганахь ала ақәнага ақәыршәара шәыдаҳҗахьан. Ахәрақәаггы убрахь иахыңхьазалоуп. Амала дарбанзаалак азәы, ихәқ ранажьра иңсаңаны иңхьазар, уи икаиҗазггы иара изы хғыхыңсахоит. Дарбанзаалак, Аллах илбааигаз аңкарала азбара мфәңимгар, азхамҗафыҗкәа убриоуп.
- 46- Мариам лҗа Иасаггы, аңааимбарцәа рышьтра дхыланы, уаанза илбаахғаз Җора арҗабыргразы днаҳашьтҗит. Уи, зыфныңҗка аиашареи алашареи згәылоу, насггы Җора зырҗабыргуа, Аллах иғәгылараггы зәацәызыхьчо рзы, амфа иашахь иназгаша алабжәагас Инҗыл иахтҗеит.
- 47- Инҗыл азхәзҗо, Аллах уи акны илбааигаз ала азбара мфәңырғааит. Аллах илбааигаз ала измызбаз, имфәхкьаз рхәтәңсәтәқәа роуп.
- 48- (Уа сыңааимбар!) Уарггы, ииашәҗкәаны уи ашәкәы (Акәыркан), уаанзатәи ашәыкәқәа рырҗабыргразы, насггы рыхьчаразы иузылбаахғеит. Ус анакәха, уажәшьтә ауааңсыра рыбжәара ицәырҗуа азҗаарақәа Аллах илбааигаз ала избала, уара иузааиз аиаша уацәхьаҗны, дара ртәахрақәа урыцымныкәан. Хара, шәыцыңхьаза закәанки мфәки шәзаңахҗеит. Аллах итәххандаз, зеггы жәларыкны шәишон. Амала, ишәитәз ашәыкәқәа рыла шәңишәарц азы хәз-хазы шәишеит. Ус анакәха, абзиарақәа рғы шәеицлабла. Айыхәтәан зеггы шәахьыхынхәуа Аллах иахь ауп. Насггы Уи, иеимакуа иаажәго азҗаарақәа зеггы шәзеитәхәаны, дагьшәықәызбоит.
- 49- (Абас ауп ишудахҗаз): Уртҗ рыбжәара Аллах илбааигаз ала азҗаарақәа збала. Дара ртәахрақәа урыцымныкәан, насггы угәуеаныз, Аллах иузылбааигаз рыхәтәк ала уңышәара реазкны, удыркьаларц иаламғааит. Иузбаз рыдрымкылақәа иуңырҗны ицар, иудыруазааит, Аллах ргәырҗсақәа рымшала уртҗ гәакрак итәаиргылоит. Артҗ реиҳарафык, хымҗада имфәхкьаны икоу уаауп.
- 50- Уртҗ абыржәггы уаанза излазбоз ртәахума? Хьахәа-ңахәада иазхәзҗо рзы Аллах иаастҗа иеиғны изызбаша дарбану?

- 51- Уа азхайафцаа! (Азхайафцаа агас ирызныкәо) ауриацаеи ақырсианцаеи ҫызцаас ишьтышәымхын. Урт дара дара иеиҫызцаоуп. Шәыбжьара урт ҫызцаас ишьтызхыз, хымҫада ихатәггы дара дреиҫхоит. Аллаҳ ари аҫыза агәымбылцьбафцаа аиашахь икылигом.
- 52- Абас, згәы хәаҫсоу ауаа: «Икәлаша хәа крьжәдыруама, атәгылазаашәа аеаҫсахны хлымзаахк хәкәшәар?» хәа уи агәымбылцьбафцаа рыбжьара еибарыауа ишрылоу убартәхоит. Амала, Аллаҳ, иааигәаны иааираки гәытбаараки ратәеишьар, мамзарггы дйак ритар, усқан ргәы итәрйәахыз ахәаҫсара амшала «хәнацьалбеит, икәхйеи хара?» хәа ршьамхы адырсуеит.
- 53- (Усқан) азхайафцааггы ицьашьаны абас рхәоит: «Абарт ракәзамзи, Аллаҳ иҫаҫхьа ҫыгәгәала икәны, харт азхайафцаа ишхацу атәы зхәоз? Абар лйшәас ироуз; рцьбаақәа зеггы башаханы, ацәыз зоуз иреиуахеит».
- 54- Уа азхайафцаа! Шәыбжьара здин аанзыжьыз ауаа (ирдырузааит), Аллаҳ урт рхатйған убас жәларык ааигоит, Аллаҳ дара бзиа ишибо еиҫйәкьа, дарггы Аллаҳ бзиа дырбалоит. Урт, азхайафцаа рҫаҫхьа икәымшәышәны ишыкоуггы, азхамйафцаа рҫаҫхьа игәгәоуп, ахьз-аҫшаггы рымоуп. Аллаҳ има азггы икәҫоит, зәыр гәыбган ритар хәаггы ишәазом. Абри, Аллаҳ иратәеишьаз ауп. Уи, изитәху ианеишьоит. Аллаҳ иатәашәареи идырреи кырза итбаауп.
- 55- Шәарт, шәусқәа знапы ианышәйаша, насггы шәыхьчафйәкьа, Аллаҳ мацара иоуп, (насггы) иҫааимбар иоуп, (насггы) Аллаҳ идйәкәа рыҫерытаны, анамаз зкуеи азеқат зтиуа азхайафцаеи роуп.
- 56- Дарбанзаалак, Аллаҳи, уи иҫааимбарцаеи, азхайафцаеи ҫызас ишьтызхыз ирдырузааит, Аллаҳ идгылафцаа, хәарада, аиаира згаз рхатәҫатәкәа роуп.
- 57- Уа азхайафцаа! Шәара шәаҫхьа ашәкәы зытәкәаз ркынтә, шәдин йәылызхуеи, азхамйафцаеи ҫызас ишьтышәымхын. Шәарт шәазхайафцаазар, Аллаҳ иҫагылара шәеацәыхьчаны уи ихьчара шәеайашәкы.
- 58- Шәарт, анамаз ахь ааҫхьара аныкәашәйалак, урт, уи йәылхны иалахәмаруеит. Хәарада, ари зыхкьо, зыхшыа назам жәларыкны иахьыкоу азоуп.
- 59- Убас рахәа: «Уа ашәкәыуаа! Шәарт абриазы хашәтахымхозар акәхан; хара, Аллаҳ мацареи, иахьылбааигазы (Акәырқан), уаанза иахзаашьтызи (иҫшьоу егырт ашәкәә) ахьазхәхйә азоума хьышәгәамҫхо? Шәара шәакәзар, шәеихарафык шәымфахкьаны икоу ауаа шәоуп».
- 60- Убас рахәа: «Сара, Аллаҳ иҫаҫхьа, зеггы рааста иеицаоу атәгылазааша шәсырдыррыма? Урт, Аллаҳ дзықәшәиизи, игәыҫжәара иақәшәази, зыфныйкәнтәи амаамынқәеи ахәақәеи згәылихызи, аҫыстәа

имѣахырхаақәози роуп. Убарт ртҕың, зеггы рааста ицэгьоуп, урт амѡа иаша кырза иацэхъалаз аҕаа роуп».

- 61- Арт ауаа, шәарәизәара ианааилак, «иазхаҗеит», рхәоит, аха Аллаҗ урт ргәи итарҗәахуа (азхамҗара) ибзиазааны идыруеит.
- 62- Урт реиҗарафык агәырҗсаҗы, аиҗараҗы, изкәитым афараҗы ишеиҗхныфла убартоуп. Иҗабыргыҗәкыаны, иҗарҗақәо шаҗа ицәгәоузеи!
- 63- Рдинуааи, рҗарауааи, абарт ауаа, иакәнагам ажәа ахәареи, изкәитым афареи иацәырыхчондаз! (Амала иабаҗоу!) Урт иҗарҗақәо шаҗа ицәгәоузеи!
- 64- Нас, ауриацәа, «Аллаҗ инапы җахәоуп» (дкаҗбеиуп) рхәоит. Ирхәо ажәа амшала рхатақәа рнапқәа җахәазааит, ашәиҗхыызгыи иакәшәааит! Ман! Уи ифнапыкгыи аартуп, ишиҗаху иуиҗоит. Иҗабыргыҗәкыаны уара, Унцәа икынтә иузылбааз (Акәырҗкан), урт реиҗарафык арбыжкны разхамҗарагыи еизнарҗауеит. Хара урт рыбжъара, акаамет амш аенынза ицаша аиҗареи агәаҗи бжәахҗеит. Иарбан аамҗазаалак аибашъразы мцак еиқәырҗар, Аллаҗ уи иеихәлаирцәоит. Урт адунеиаҗы ацәгъаршра аҗшьгаразы ифәуеит. Аллаҗ, аиҗакшафцәа бзиа ибазом.
- 65- Дара ашәкәыуаа ишахәҗоу ала иазхаҗафцәаханы Аллаҗ иҗагыларагыи реацәырыхчандаз, ускан, хәарада, урт рыцәгъарақәагыи хахәон, меиғзарахда аразкы ахыҗоу җыанатгыи иҗахҗон.
- 66- Урт, Җореи Инҗыли, насгыи рынцәа икынтә ирзылбаазы (Акәырҗкан) ишахәҗоу иацныкәондаз, хәарада, рхыхь акынтәгыи, рыҗаҗа акынтәгыи ирфаша арызкы имаҗымкәа ироуан. Урт рыбжъара зегъдарароуп, ишәаны-изаны иныкәоу, иахызмырҗкыо гәиҗфык ыҗоуп. Аха реиҗарафык иҗарҗақәо шаҗа ицәгәоузеи!
- 67- Уа аҗаимбар! Унцәа икынтә иузылбааз гхада ирылахәа. Уи каумҗар, унапы ианиҗаз аҗааимбарра узынамызгеит хәа уҗхъазахоит. Аллаҗ, уара ауааҗсыра зегыи урцәиҗхоит. Хәарада, Аллаҗ, азхамҗафцәа рхықәкы наигзазом.
- 68- Убас рахәа: «Уа ашәкәыуаа! Җореи Инҗыли, насгыи шәара ишәзылбаазы (Акәырҗкан) ишахәҗоу ала иазхаҗаны, аҗкарақәа нашәмыгзакәа, Аллаҗ иҗаҗхъа хатыр хәа акагыи шәықәымкәа, адин аганахъалагыи шәзықәгәыгуа хәа акы шәымазам». Иҗабыргыҗәкыаны, уара унцәа икынтә иузылбаагоу абри Акәырҗкан, урт реиҗарафык рахырҗареи разхамҗареи иацнаҗоит. Аха, абри амшала уара урт азхамҗафцәа урызхъааны улахь еиқәумҗан.
- 69- Ирҗахызар, иазхаҗафцәазааит, ирҗахызар, ауриацәеи, асабиитцәеи, ақыырсианцәеи иреиуазааит, иҗабыргыҗәкыаны Аллаҗи нарцәытәи амиш азхаҗаны, иашарала зхы мфәҗызгаз рзы иарбанзаалак ашәартә хәа акагыи ыказам. Урт рылахьгыи еиқәылазом.

- 70- Ииашайџѣкѣаны, Израил иџаџаа (абри аганахь ала) ажѣа гѣгѣа рымхны имаџфымкѣа аџааимбарџаа рзынахашьтѣхан. Амала, дарбан џааимбарзаалак, рыџсы иаџахым ак рыдызгалаз, џытѣфык амџѣафы хѣа ирѣагылеит, џытѣфыкѣы џадырхеит.
- 71- Абас ахьыџарџо азы гѣаџрак ишаџшѣаша иазымхѣыџкѣа, илашѣызшѣа идагѣазшѣа, рхы мѣыџыргеит. Насѣы, Аллах уртѣ ахьхѣра рѣџѣеишьеит, рѣџамзаарагѣы идикылт. Аха, еиџах реиџхѣарафык илашѣызшѣа, идагѣазшѣа иааџѣылахт. Аллах, уртѣ ируа иџарџо ишахѣџоу ала избо иоуп.
- 72- «Мариам лџа Аѣыхыџ Аллах иоуп!» зѣаѣѣаз хымџада иазхамџаџѣахеит. Аѣыхыџ иакѣзар, уаанза абас реиџѣахѣан: «Уа Израил иџаџаа! Сарѣи шѣареи ишѣынѣоу, Аллах маџара шѣимџахырхѣа. Дарбанзаалак азѣы Аллах иваџѣыларѣа аџшыгар, Аллахѣы хымџада џѣанатѣ хѣрамс изыџаиџоит. Уи хыџаџырџас иоураны иџоу амџа ауп, насѣы агѣымбылџѣбафы дарбанзаалак џхыраафык диоузом».
- 73- Иџабыргыџѣкѣаны: «Аллах, хазѣк рѣынџѣ ахџатѣи иоуп» зѣаѣз, иазхамџаџѣахеит. Избанзар, анѣаа ида уаѣа анѣаа дыџазам. Ирхѣо иахьымхѣыр, уртѣ рыбѣѣара, абас мапкѣра иѣѣхѣамѣуа, хѣаала иџѣу рыџхѣарак иаџшѣараны иџоуп.
- 74- Ус анаѣѣа, абырѣѣѣы Аллах иѣаџхѣа аџамзаара шьѣѣѣаны, иранаиѣѣырѣ имиѣѣазо? Уи агѣырџсаѣѣа кырза иуаназыѣѣуа, кырзаѣы урыџѣазшьѣауа иоуп.
- 75- Мариам лџа Аѣыхыџ, дџааимбар маџароуп. Иара иаџхѣаѣы аџааимбарџаа иагѣафы мѣасхѣан. Уи ианѣы, ииашайџѣоу, Аллах идѣа иахымџоз, аламыс гѣгѣа змаз џѣѣыск лакѣын. Рѣыџѣаѣы (агѣырџ ауаа реиџш) акрырфон. Уахѣаџш, уи хѣѣаѣѣа аршаѣатѣѣѣа рыла ишеитѣхѣѣо, амала уртѣ, зегѣдарароуп рхы жѣаны аиаша иѣѣхѣѣны ирѣашѣоу иашьѣаныџѣоит.
- 76- (Уа Мухаммед!) Убас хѣа: «Аллах дааныжѣны, ахѣартѣаѣы аџхастѣаѣы шѣыѣѣара иаѣѣѣым шѣрымџахырхѣоума? Аха Аллах, зегѣы ишахѣџоу ала изѣѣауа иоуп, ишахѣџоу алаѣы издыруа иоуп».
- 77- Убас хѣа: «Уа ашѣѣѣуаа! Шѣдин акны, аџабырг ахѣаа шѣахыѣны иахшѣмырѣѣан, насѣы уаанза имѣахѣѣаз, имаџымкѣа ауааѣы мѣахызѣѣаз, уажѣѣы амѣа иаша иѣѣѣхѣѣаны иџоу ауаа, рѣѣхѣраѣѣеи рѣѣахѣараѣѣеи шѣрыџымныџѣан».
- 78- Израил иџаџаа рыбѣѣара имапкыџѣѣахѣаз, уртѣ Дауди, Мариам лџа Иасѣи раѣѣѣѣа рыла ишѣѣин. Уи иаадырџшыз аѣагыларѣеи ахырѣѣарѣеи амшала акѣын.
- 79- Уртѣ ѣѣѣѣарак иаѣыз зѣыр дахьдырхѣырѣ рѣѣахымызт. Ииашайџѣкѣаны, изѣыз аусѣѣа шаѣа иѣѣѣази!

- 80- Урт реиҳарафык, азхайафцаа ракәымкәа, мапкыфцаа фызцаас ишышьтырхыз убоит. Ииашайәкәаны, рхатәкәа нарцәыйка инеианза, рыхъз ала инарышьтуа; Аллаҳ агәәкра изтәиргылаша рхымфәңгашәкәа шака ибааһсузеи! Урт, агәәкра афныйка наунагза ианхоит.
- 81- Амала, Аллаҳи, иңааимбари, уи изылбаази (Акәыркан) азхарйәндәз. Урт (азхамйафцаа) фызцаас ишьтырхзомызт. Аха реиҳарафык, усгыи имфәхкәаз роуп.
- 82- (Уа Мухаммед!) Ийәбыргыйәкәаны, азхайафцаа аиғара рзура акны, ауриацәеи, Аллаҳ ивакәылара аңшыызго ауааи, зегь рааста ишыңбароу убартоуп. Азхайафцаа зегь рааста бзиабарала ирзааигәаны иуңылогыи, «Харт хкыирисанцәоуп» зхәо шракәу убартәхоит. Избанзар, рыбжәара амонахцәеи, аңшәафцәеи ыкоуп. Уртгыи аңагыара злам уаауп.
- 83- Урт, аңааимбар изылбаагоу (Акәыркан) ианазызырфлак, аиаша ахыирыдуа амшала рылағызкәа рыбла ишыхчыло убартәхоит. «Уа ханцәа! Уазхахцәеит. Уажәшьтарнахыс ашахатцәа хәрхыңхәзала» рхәоит.
- 84- «Ханцәахәи, ауаацкәкәа хрылакны цыанат хтәицәп хәа хашгәыгуа, Аллаҳи иахзааигаз айәбыргыи изазхахамйари?»
- 85- Ирхәаз абри ажәа ацымхәрас, Аллаҳгыи урт наунагза изтанхаша, зыфныйка азиаскәа зтысуа аңыанаткәа хамтәс иритоит. Абри, абзиара кәзцәо ирхамтоуп.
- 86- Амала, мапкыфцәеи, хажәакәа имцны изыңхәзәои ракәзар, урт цәаханымуаа роуп.
- 87- Уа азхайафцаа! Аллаҳ, шәара ишәзыхалалитәызи, ицкыоу ачагыкәеи, шәхазы хәрәмс икәашәымйән. Аллаҳ ишәзәңийәз ахәаакәа шәырхымсын. Избанзар, Аллаҳ ахәаа иахысуа бзиа ибазом.
- 88- Аллаҳ ишәатәеишәаз ркынтә, ихалалны, ибзианы, ицкыаны ишәфа. Иазхашәйцәо Аллаҳ ифәагылара шәеацәышәыхыча. Избанзар шәара, ийәбыргыйәкәаны шәазхайафцаакәоуп.
- 89- Аллаҳ, машәыршәа ишәфыйкәаз ақәрақәа рымшала атәкнхықәра шәидийом. Амала, идырны икәашәйцәо ақәрақәа рзы атәкнхықәра шәидийоит. Ус анакәха, уи афыза ақәра ацымхәрас, шәтәацәа кыршырфәшәйцәо еиңш, жәафык арыцхәаа рызхара рфәшәйцәа. Мамзаргыи, матәала иеилашәхәа, мамзаргыи тәык ихы дакәитышәтә. Абарткәа злымшазгыи, хымш дычгароуп. Абас еиңш шәықәны, ианышәзынамыгзалак, шәықәра ацымхәрас икәашәйаша абри ауп. Шәанкәлак инашәыгза. Аллаҳ, шәихатәбуриц азы, иажәакәа абас ишәеилиркаауеит.

- 90- Уа азхайафцаа! (Ахшыф зхәәеуа) арыжәтәи, амаца асреи, (амѝахырхәаразы) иргылоу ахахә бакакәеи, акаәдырқаратә хыцкәеи ухәа, зегъы афыстаа иус кьамсаркәа роуп. Убарт шәырцәыхараханы ахеиқәырхара шәеашәыхыгза.
- 91- Афстаа, арыжәтәи амацеи рыла шәыбжьара аиғареи ағәағи бжьаѝаны, шәарт Аллаҳ игәалашәареи анамази шәацәыңхьеиқыр итаххоит. Уажәшьта шәакаәѝит, ус ами?
- 92- Ус анакәха, Аллаҳ ихәатәакны шәааи, аңааимбар ихәатәакны шәааи, Аллаҳ иґагылара шәеацәышәыхьча. Мамзар, ґыцха шәаахәыр, ижәдырузааит, хара ҳацхаражәхәаф дѝаны инапы иану, иаартыѝәкьаны икоу шәылаҳәара ауп.
- 93- Иазхайаны аус цкьакәа назыгзо ауаа; ирамхакаѝаз ағәырңсақәа ирзыхьаауа, Аллаҳ иґагылара реацәыхьчаны, реиҳагъы дазхайаны, иґегъы аус цкьакәа нагзаны, абзиарақәа аныкарѝалак, уаанза ирамхакаѝаз ағәырңсақәа рзы аеыңныхәа роузом. Аллаҳ, абзиара абырскәк зәазтаз, насгъы ихатә дырбозшәа зхы мғаңызго ауаа бзиа ибоит.
- 94- Уа азхайафцаа! Ииашәѝкьаны, Аллаҳ, шәнапкәеи шәыңсақәеи зыхьзаши ашәарахкәа рыла (шәарыцара азин анишәымам аамтазы) шәңышәаны, ауаа дахьырымбогъы иара ицәшәо далхны дцәыригоит. Дарбанзаалак абри акны ахәаа дахысыр, хьаала итәу гәакрак изыңшхоит.
- 95- Уа азхайафцаа! Ихрам анышәшәу ашәарах шәымшьын. Дарбанзаалак, ихрам шишәу шәарахк цасхәа ишьыр, уи ахьырхәра гәгәа дақәшәоит. Ари ахьырхәра: Қьааба ҳамтас иеиґарц азы иршьуа ашьтәа иадукулаша, шәыбжьара ґыцъа ауаа зықәшахатхо затәк, мамзаргъы арыцхацәа рызхара акаѝареи, иакәнагау ачгара анагзареи ауп. Абри, икаиѝаз ахәымгара агьама зеиңшироу ибарц азын оуп. Аллаҳ, уи ихтысыз ианаижьхьеит. Амала, дарбанзаалак абри аґыза даеазнык иамхакаѝар, Аллаҳ уи икны ишьа иуеит. Аллаҳ ихьахәа-ңахәадоу амчра дақәитуп, зшьагъы зуа иоуп.
- 96- Шәара шәзыҳәангъы, амфасыфцаа рзыҳәангъы, ахныкәгара азыҳәангъы, амшын акны ашәарыцареи, амшын аалыѝкәа рыфареи ишәзыҳалалны ихаңхьазеит. Зәаңхьа шәеизараны шәыкоу Аллаҳ иґагылара шәеацәышәыхьча.
- 97- Аллаҳ; Қьааба, ҳаґыр зкәу ґнны, ауааңсыра имшәа-имырҳа иеиқәшәаны иахьеибадырша, зегь рыла пату зқәырѝаша тыңны, насгъы рдини, рдунеитә ңстәзаареи ашьапы иқәзыргылаша акны иңхьазеит. Абри, ажәғанкәеи адгъыли рыкны икоу зегъы Аллаҳ ишидыруа, шәаргъы ижәдырырц азоуп.
- 98- Ижәдырузааит, Аллаҳ ихьырхәра кырза ицәгьоуп, амала кырзагъы данажьәуп, дрыцхашьәуп.

- 99- Аңаимбар иуалу, аиҗаҳаароуп. Аллаҳ шәара ишәмырзас шидыруагы, ишәыраргамазгы идыруеит.
- 100- (Уа Мухаммед!) убас хәа: «Акъашы ацәгъеи рыла ицкьоуи ибзиоуи иеиңшзам. Акъашы ацәгъеи ахырацәоу иҗаушьозаргы абас ауп ишыкоу. Уа зыхшыф иакәитү ауаа! Аллаҳ иҗагылара шәацәыхчаны ахеикәырхара шәахышәыгза.
- 101- Уа азхәафцәа! Ианцәыргахалак шәгәи шәзырхыша, шәҗагылазааша зыруадафша иазкны азҗаарақәа шәымтиин. Ақәырқан анышәзылбаауа убартҗ ирызкны зҗаарак шәымазар, аҗак шәоуеит. Шәызҗааша, реиҗарак Аллаҳ уажашыҗа усгы ишәананижыхыит. Аллаҳ кырза ишәаназыжыуа иоуп, дагыиццакзом.
- 102- Шәара шәаңхыагы жәларык, абри афыза азҗаарақәа тиины, уи ашыҗахыгы имапкыфцәахыан.
- 103- Аллаҳ; «Баҳире», «Саибе», «Василе», насгы «Хам» хәа икоу аҗасқәа ииашам хәа иңхызеит. Амала, мапкыфцәа Аллаҳ иҗаңхыа абас амцкәа аңырҗоит. Уртҗ реиҗарафык рыхшыф аус аузом.
- 104- Уртҗ: «Аллаҳ ишәзылбааигаз (Ақәырқан) ашқа, иңаимбар ишқа шәааи» хәа анрархәалак: «Хабациа зықаныкәоз адин хара иҳазхоит» рхәоит. Аха, рабацәа акы рзымдыуаны амфа иаша иқәымныкәозаргы, убас акәхоума?
- 105- Уа азхәафцәа! Шәара шәхы шәыриаша. Шәартҗ амфа иаша шәанызар, имфахкыаз дзышәңырхагахазом. Зегы шәахыхынхәуа Аллаҳ ишқа ауп. Ускан, Аллаҳ икашәҗаз зегы шәеитҗеиҳәоит.
- 106- Уа азхәафцәа! Шәуазы иңсра ааигәаханы иуасиатҗ аниҳәаша, шәыбжәара аиашара иқәныкәо, фыңыа шаҳатс ишыҗихааит. Амала, амфа шәықәны, аңсра шәақәшәар, ишәзааигәам фыңыа ауаагы рышаҳатра калоит. Рганахыала агәфара шәызцәырҗыр, анамаз кра азы иаанкыланы, насгы Аллаҳ ихызала: «Аллаҳ изы хашаҳатра хҗәахуам, кыр хҗәахуазар, хәарада, агәырҗса зырхаз харфызыхааит» хәа ишәырқәы.
- 107- (Амала нақ-нақ) артҗ рфыңыа амц шырхәаз еилкаахар, ускан аңхаста зоуз рганахы ала даеа фыңыа дара рҗың аанкыланы: «Аллаҳ ихызала хқәуеит, хара хашаҳатра, хәарада, уртҗ рааста иҗабыргуп. Хара аиаша хәграмгылазеит. Избанзар, ускан хымҗада, агәымбылцәбафцәа харфызыхон» хәа җоуба руеит.
- 108- Ари афыза ахымфәңгашыа, рышаҳатра ишаҳәҗоу инарыгзари, ианқәи ашыҗахыгы рықәра аңстынхәфцәа ирыдрымкылар хәа ишәаны агәҗынчымра рнатари азы еиҳа еиғуп. Аллаҳ иҗагылара шәацәышәыхыча. Аллаҳ иҗақәа назмыгзас ажәлар, аиашарахы икылигазом.

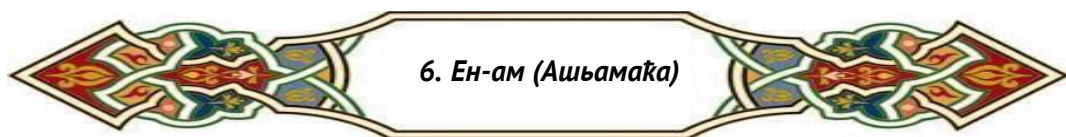
- 109-Аллах, иңаимбарцәа зегъы еизганы: «Шәара шәышьтахъ шәааңхъара иабанза ацныкәеи?» хәа данразцәаша, уртгъы: «Хәара иарбанзаалак дыррак хамам, амазақәа ишахәтәу ала издыруа уара зазәык уоуп» хәа аңак аныкәрцәаша амш шәазхәыц.
- 110-Уи амш аены, Аллах убас ихәашт: «Уа Мариам лңа Иаса! Уареи, уани, ишәыстәз аразкы шәгәалашәыршәа. Уара, ацкыа ила (Гаврил) ацхыраара устәхъан. Агара уангаразгъы, уанеизхәгъы, ауаа урацәажәон. Уара, ашәкәи, акәыгареи, Тореи, Инцыли усырцәхъан. Сара икасцәз азин ала, ахәынцәа акынтә ацыс иеиңшу ак кәцәны афныцкә утәтәхәон, сара икасцәз азин алагъы уи иаразнак иңсаатәхон. Еитәх сара иустәз азин ала, алашәреи, агра чымазареи ухәышәтәуан. Сара икасцәз азин ала аңсәагъы бзаутәуан. Уара, Израил иңацәа аңыашәхәкәа аныдуырба аамтәзы, саргъы дара ркынтә уңсы аңғысх, урт рыбжәара икәз мапкыцәа «Ари иаартыцкәканы лаңшхырцәроуп» рхәахъан.
- 111-Насгъы «Сареи сыңаимбарцәеи азхашәйц!» хәа умайаңцәа (апостолцәа) ргәы итәсхәан. Уртгъы: «Уазхәхәеит. Хәргъы хшыңсылманхаз азы шахәтра хазуы» рхәахъан.
- 112-Аамтәк азы уфызцәа: «Уа Мариам лңа Иаса! Унцәа хәара хзы ажәфәан акынтә еишәак изылбаагоума?» анырхәа, Иасагъы: «Шәарт шәазхәйафцәазар, Аллах ифәгылара шәеацәышәыхъча» хәа реицәеит.
- 113-Урт: «Убри афатә хфәп, хәгәкәа хәртәып, уаргъы аиаша шхәухәо еилахкаап, насгъы зыблала ибаны шахәтра азызуз хреиуахап» рхәеит.
- 114-Мариам лңа Иасагъы абас ихәеит: «Уа с-Аллах! Уа Ханцәахәы! Хәара ажәфәан акынтә убас еишәак хзылбаага; уаанза икәзгъы, анафс икалараны икоу рзыхәангъы, иныхәаны, насгъы уара укынтә иңыашәхәны икалааит. Хәара аразкы хәт. Уара, аразкы зшо зегъы уреицәуп».
- 115-Аллахгъы: «Сара уи шәзылбаазгоит. Амала, уи ашьтахъгъы азәыр мап икыр, убри адунеиафы азгъы изызымуц агәәкра дтәсыргылоит!» ихәеит.
- 116-Аллах, акаамет амш аены абас ихәараны дыкоуп: «Уа Мариам лңа Иаса! Уара уоума, ауааңсыра, Аллах шәикәйны сани сареи хфыңыа нцәахәыс халышәх хәа разхәаз?» Иасагъы убас ихәашт: «Агха-ңха хәа икоу зегъы уара иукәыгоуп. Исыкәнагам акы ахәарагъы калашыа змам усуп. Амала, сара уи афыза ажәа схәазтгъы, хымңада, уара иудыруан. Уара, сара сгәы итәоугъы удыруеит, аха сара, уара уфы икоу дыршыа сымам. Хәарада, уара амазақәа зегъы ишахәтәу ала издыруа уоуп.
- 117-Сара, урт, дцәс исутәз мацара рзеитәсхәеит: Саргъы исынцәахәу, шәаргъы ишәынцәахәу Аллах шәимцәхырхәа, схәеит. Рыбжәара саныкәз аамтәзы, уи

шахатрагы азызуит. Амала, сара санрылуга нахыс, хылашфыс уара мацара урыман. Уара, зегы ишахэтоу ала избо уоуп.

118- Урт ургэақыр, хэарада, уара ууааңсыра роуп. Аха, иранауыжыргы, уара амчра иакэитүдэка уоуп, азбарей акэыгарей урыкэитуп».

119- Аллахгы абас ихэоит: «Иахьа, ауаа иашакэа, риашара анрыхэаша амш ауп. Урт рзы, зыфныцка азиаскэа зтысуа, наунагзагы изтынхаша ацанаткэа ыкоуп. Аллах, урт дырзыразуп, уртгы Аллах изыразуп. Ари кэфиара дуззоуп».

120- Ажэфанкэей адгылы, насгы урт иргэило зегы рахра Аллах мацара итэуп. Уи, зегы ишахэтоу ала имч рыкэхоит.

6. Ен-ам (Ашьамака)

Иахзылңхауа иханазыжъуа Аллах ихъзала!

- 1- Арехэаңхызкэа, ажэфанкэей адгылы зшаз, алашьцаракэей алашарей аңызцаз Аллах изкуп. Абриакара ажэаңкаракэей аршахатгакэей рышьтахыгы иазхазымцаз, абыржэгы ахахэ бакакэей (атотемкэей) Анцэей иеи́кароушэа иеидыркылоит.
- 2- Шэарт анышэ шэалхны, шэаныңсыша аамтца аңызцаз Иара иоуп. Насгы уи иеаңхьа, иазыңцэоу аамтца (акаамет амш) ыкоуп. Аха шэарт абыржэгы алак-факра шэафуп.
- 3- Уи, ажэфанкэей адгылы ркны изацэу Аллах иоуп. Шэымазагы шэаргамагы идыруеит. (Абзиеи ацэгыей ркынтэ) икашэцашагы идыруеит.
- 4- (Абас ишыкоугы) Урт, рынцэахэы иажэаңкаракэа ркынтэ (азхамцэацэа) хэоук, мамзаргы ршахатгак рзымааиааит, цасхэагы иазхэаңшом.
- 5- Ицабыргыцэканы урт, аиаша рхаткэа ианырзааизгы мап ацэыркхьан. Амала хара имгакэа уи ицэылырхуа зеиңшироу рбараны икоуп.
- 6- Ирымбазеи? Адунеиафы дара раңхьа, шэара ишэахамтца алшаракэа зегы захтахьаз, ажэфан акынтэгы меигзарах акэа рзылбаашьтны рыфнкэа рыцака акынтэ азиаскэа еиахгахьаз абицаракэа? Аамтца анааи, ргэырңсакэа рымшала адунеи ианыззааратэы икацаны, рхатыцаны дэеа абицаракэак аахгеит!
- 7- Уара акъаад ианцаны ашэкаы рзылбааганы, рхаткэа рнапала иркызтгы, зегьдарароуп: «Иартыцэканы ари алаңшырцароуп!» рхэон.

- 8- «Мухаммед (лабѣаба иахбашаз) маалыкк дизылбаарымгоз!» рхэоит. Амала хара ус маалыкк дылбаахгандаз, ускан рус хыркэшахон, абла ахтыхаггы рмоукэа, акаамет рзыкалон.
- 9- Иара аңааимбарггы дмаалыккны дырзынахаштындаз, хымңада, уиггы ауафсы ихафсахьала дахьырбо азы, зегьдарароуп иахьатэи рыгэфарақэа рызцэырыуан.
- 10- Уара уаңхьа ирызнейз аңааимбарцэаггы ийэылрхуан, амала рйэылхрақэа зеггы, дара рзы игэақраханы рхы итаңеит.
- 11- Убас хэа: «Адгьылтэылафы шэнеиааи, насггы (аңааимбарцэа) амцхэара рыдызкылаз рйыхэтэа зеиңшрахаз шэнахэаңш!»
- 12- Ажэфанқэеи адгьыли ркны икоу зеггы этэыда? хэа уразйааны, «Аллах итэуп!» хэа рахэа. Уи, алңха аарңшра ихы иадиңахьеит. Шэарт, хырқашьа змам уи акаамет амш аены, хымңада, шэеидикылоит. Зхы аңхаста итазыргылаз ауаа роуп абри азхазымйо.
- 13- Айхи амши иргэылоу зеггы иара итэуп. Уи, зеггы ишахэтюу изахауа иоуп, ишахэтюуггы издыруа иоуп.
- 14- Убас хэа: «Ажэфанқэеи адгьыли ыкамкэа изшаз, кыршүеиңоггы крызымфо Аллаҳ ида даеазэы иоума тынхас ишьтысхуа?» Убасггы хэа: «Сара, зеггы раңхьаза Аллаҳ сьеистарц (сыңсылманхарц) исыдйоуп, насггы Аллаҳ ивакэылара аңшыызго уреиуамхан!» (Хэа сахэоуп).
- 15- Убас хэа: «Сара, Сынцаахэы сифагылар, иашаїэкьаны игэыткьагоу уи амш, (акаамет амш) агэақра сацэшэоит.
- 16- Уи амш аены агэақра иацацаз, иашаїэкьаны Аллаҳ иихьчаз иоуп. Иаартыїэкьоу ахеиқэырхараггы убри ауп.
- 17- Аллаҳ, уара ңхастак уитар, иара ида изырееиша дыказам. Амала бзиарак уақэиршэарггы, (уи шытахька иумызхша дзыкалом). Хэарада уи зеггы дрықэитуп.
- 18- Уи иишаз ауааңсыра рыкны, зеггы дрықэитуп. Уи, азбарей акэыгарей дрықэитуп, зеггы рызбахэ здыруа иоуп.
- 19- Убас хэа: «Иарбан шахатроу зеггы иреихау?» Убас хэа: «Шэарей сарей хабжьара Аллаҳ дшахатуп. Абри Акэыркэан, шэарей изыхьаз ауааи, ргэыреанңаразы сара исзылбааит. Мамзар шэара, Аллаҳ ида даеа нцаахэқэак шыкоу шахатра рзыжэуама?» Убас хэа: «Сара уи азы шахатра сызуам». Еитах ихэа: «Уи, хымңада иазэыку Аллаҳ иоуп, сара уи ивакэыларазы иаңшыжэгақэаз зынза сырцэыхароуп».
- 20- Дара ашэкэы захтақэаз рңацаа шырдыруа еиңшйэкьа, уи (Аллаҳ иңааимбар) дырдыруеит. Амала зхы ңхастазтэуа ауаа ыками, убарт иазхарцом.

- 21- Имцу ажэакэа рыла, Аллаҳ ахьыз ихызџаз, мамзаргыи уи иажэакэа амц рыдызкылаз ракара игэымбылџбаџу дарбану? Хэарада, агэымбылџбаџцаа ахеикэырхара изахьзом!
- 22- Иухаумырштын, уи амш анааилак, зеггы еидахкылоит; насггы Аллаҳ ивакэылара аңшыызгаз рахь: «Иабакэу урт, Аллаҳ ивашэиркэылақаз?» хэа хразџаауеит.
- 23- Нас, уртггы рхы ариашаразы «Ханцэахэи Аллаҳ иныс, хара увакэылара аңшыызгоз хреиуазамызт!» ада уаха акы ахэара рылшазом.
- 24- Уахэаңш, абыржэгы рхы иаџагыланы амц шырхэо, насггы (инцэахэуп) хэа иаңшыыргақазггы урт рхала иааныжыны ишызыз!
- 25- Урт рыбжьара, уара (Акэыркэан уанаңхэо) иузызырџэоггы ыкоуп. Аха, уи рзеилымкаарц азы рыгэқэа аңарда ахкэаны, рлымхақэаггы ахэантара ахтэахьеит. Урт, уажэшьта иагэа аршахатггеи, аџашьахэи рбарггы иазхарџазом. Уимоу, урт азхамџаџцаа, уара ианузааилак: «Ари Акэыркэан ажэытэуаа иаңшыыргаз алакэ ада уаха даеакы акэзам» хэаггы иумаркуеит.
- 26- Урт, ауааңсыра Акэыркэан иацэыхарахартэ икарџоит, рхатэақэаггы иацэыхарахоит. Абас ала, рхы ашэартэ итэдыргылоит, аха уи иеилзыргаша ахшыџ рымам.
- 27- Урт айыхэтэаны, амца аџаңхэа игыланы «Ах! даеазнык адунеи ахь хзыыхнхэны, даеазнык хазшаз иажэакэа харџамгылакэа иазхазџаз хреиуазтггы!» хэа шырхэо убондаз!
- 28- Ман! Уаанза ирзоз (ргэырңсақэа) зеггы ирбартэхеит. Еитэах адунеи ашкэа изыхынхэырггы, уаанза икашэымџан хэа ирахэаз зеггы даеазнык икарџоит. Избанзар, урт иџабыргыџэкэаны имџхэаџэоуп.
- 29- Урт, (адунеи акны иагэараан) «Пстэазаарас икоу – адунеи акны ихэмоу ауп, хара, даеазнык хэңсы ххалараны хэакэзам!» хэа рхэалон.
- 30- Амала, рынцэа иџаңхэа ианнарго аамтэа убондаз урт! Аллаҳ: «Ари, (аитэуира) ииашэџэкэазма?» хэа данразџаалакь, дарггы: «Ханцэа иныс иашоуп!» рхэоит. Аллаҳггы: «Ус анакэха, шэманкэра иалџшэаны уажэы уи агэакэра агэама жэба!» хэа реихэоит.
- 31- Аллаҳ иџаңхэа ишнанагаша, имцны, ихытхэааны изыңхэазаз, иашэџэкэаны ацэыз зоуз роуп. Айыхэтэан, акаамет амш иаалыркэаны иааины ианрыдгылалак, ргэырңсақэа ркэакэа инықэџаны: «Адунеи акны абзиара ахэахэыкамџаз азы шака хрыцхаузеи!» хэа ршьамхы адырсраны икоуп. Иџабыргыџэкэаны, ркэакэа иқэу аудара шака ибааңсузеи!
- 32- Ижэдырузаааит, адунеитэ пстэазаара, ахэмарреи баша аамтэа ахгареи ада уаха даеакы акэзам. Аллаҳ, гэык ала ихайгыланы, иџагыларэггы

зеацэызыхьчаз нарцэйтэи рыңстэзаара хымңада еиха иеиңууп. Абыржэгы шэыхшыф азымцазои?

- 33- Уртҥ ражэакэа, иҥабыргыҥэканы уара ушархьаауа хдыруеит. Аиашазы, хатала уара уакэзам изҕагылоу, Аллаҳ иажэакэа роуп иаартыҥэканы мап зцэыркуа уртҥ агэымбылцэбацэа.
- 34- Иашаҥэканы, уара уаҥхьатэи аҥаимбарцэагы мыцхэацэас ирыҥхьазахьан. Уртҥ, амцхэара рыдкылареи, изыкэдыршэоз агэаҥракэеи рычхэит. Аҥыхэтэаны хэцхыраара рыхьзаны аиааира згазгы дара ракэхеит. Аллаҳ иажэаҥкаракэа зыҥсахша азэгы дыказам. Хэарада, аҥаимбарцэа ирызку, иҕырҥшу ахтыскэа рыхэтэак рызбахэ, усгы уара иухьзахьеит.
- 35- Уртҥ ахьузхьамҥшыз аҥынтэ иуцэыхьантэахазар, иузыкаҥозар адгыл аҥака узлалбааша мѡак, мамзаргы ажэфан ахь узлахалаша мардуанк ҥшааны, цыашьахэык дырба! Аллаҳ иҥаххандаз, хымңада, уртҥгы аиаша аҥны иеидикылон, ус анакэха, амдырцэа урмеиҥшхан!
- 36- Гэыкала изырѡуа мацара роуп ааҥхьара здызкыло. Аҥсцэа ракэзар, Аллаҳ, уртҥ рыҥсы рхаҥаны рнышэынтракэагы ирҥыганы, насгы иара иахь ирхынхэуеит.
- 37- Игыланы: «Инцэа иҥынтэ цыашьахэык изылбаандаз!» рхэоит. Убас рахэа: «Хэарада, Аллаҳ аҥыашахэ шэзылбаагара дакэитуп». Амала уртҥ реиҳарафык ари рыздырам.
- 38- Адгыл аҥны иныкэо арахэи-ашэахэи, ажэфан аҕы мҥдыжэѡа зманы иҥыруа зегы, шэара шэеиҥш гэиҥ-гэиҥны инхоит. Хара, ашэкэаҥны акгы агыжыны иаанахмыжэеит. Аҥыхэтэан, убартҥ зегы еиҥах рыҥсы рхаҥаны, Рынцэа иҕаҥхьа иеизгахоит.
- 39- Абас шыкоугы, хажэакэа имцны изыҥхьазо, алашьцара иҥахаз адагэацэеи аҕахэацэеи роуп. Аллаҳ ииҥаху дымѡахикыоит, ииҥахугы амѡа иашахь дкылигоит.
- 40- Убас хэа: «Аллаҳ иганахь ала гэаҥрак шэзааир, мамзаргы акааметҥ амиш аины иашэыдгылар, Аллаҳ ида дэаэзэы шэиҳэома? Аҥакс икашэҥои? Шэажэа иашазар, ишэхэа!
- 41- Хэарада, Аллаҳ шэиҳэоит. Уигы (иахҥырга хэа) шэзыиҳэаз ахлымзаах, игэаҥхар ишэҥыригоит; насгы шэара, Аллаҳ ивакэылара шаҥшыжэақазгы аашэхаштэуеит.
- 42- Иҥабыргыҥэканы, уара уаҥхьагы кырза ажэларкэа ацхаражэхэацэа рзынахашьтит. Уи ашьтахьгы рхы ларкэны (Анцэа) ихэап хэа ауадаѡракэеи агэаҥракэеи иҥахаргылеит.

- 43- Абри афыз агаӳкра ианаӳхаршӳа, ианамуза хганахь рхы ларӳканы, иӳаӳар акӳымзи? Аха, урт, рыгӳӳа жӳпацӳахеит, афсӳааггы, иӳарӳоз иеигьушӳа идирбеит.
- 44- Ирзыӳайӳаз агааларшӳараӳеи агаеанӳараӳеи анырхашт, убаскан ирзаӳаӳӳаз агаӳкраӳеи, ацӳгьараӳеи аарӳырганы агаашӳӳа зеггы рзааӳартит. Айыхӳтӳанггы ироуз аӳагылазаашьа манишӳала амшала, иӳагьаханы ишынхоз инаӳаӳхит, убри алаггы ргӳыграӳа аарцӳызит.
- 45- Абас ала, агаымбылцьбара иафыз ауааӳсыра, рдаракӳац аафӳахӳӳеит. Арехӳаӳхьызӳа, жӳфӳантӳылаӳа рынцӳа Аллаӳ изкуп!
- 46- Убас хӳа: «Аллаӳ, шӳлымхӳаӳа ирмаӳауа, шӳыблакӳа ирымбауа иӳайӳаны, шӳыгӳӳаггы амхӳыр ааирхар, абартӳӳа зеггы Аллаӳ ида дарбан нцӳахӳу ишӳызтӳаша?» Иубома, аршаӳатӳаӳа ганрацӳала ишааӳарӳшуа? Аха, урт еитӳахггы иазхьаӳшуам!
- 47- Убас хӳа: Аллаӳ иргӳаӳкра, иаалырӳканы, насггы иаартыӳӳкьаны ишӳзааир, игӳымбылцьбафу жӳларык рыда уаӳа иӳӳаараны иӳада?»
- 48- Харт, аӳааимбарцӳа агаырӳгьаехӳаши агаеанӳареи рзы инаӳашьтӳеит. Дарбанзаалак урт азхӳайӳаны рхы дыриашар, дара рзы ашӳартӳара ыӳазам. Урт ахьааггы рбазом.
- 49- Хажӳаӳа имцны изыӳхьазо ракӳзар, рмапкреи рымфӳахьӳареи амшала агаӳкра иаӳшӳаараны иӳоуп.
- 50- Убас хӳа: «Сара, Аллаӳ ихазынараӳа снапафь иӳоуп хӳа шӳасхӳом. Сара, амазаггы сыздыруам, смаалыӳьуп хӳаггы сызхӳом. Сара, Аллаӳ исыӳеиухӳаз мацара сыӳӳныӳоит». Еитӳах убас хӳа: «Илашӳуи илашӳыми иеиӳшума? Зынза шӳазымхӳыцзои?
- 51- Рынцӳахӳы ифӳаӳхьа иеизаны, азӳаара иаӳшӳаараны иахьыӳоу иацӳшӳо ауаа, уи ала (Акӳырӳкан ала) агаеанӳара рзыӳайӳа. Дара рзы, рынцӳахӳы ида, ауаггы абжьаӳазаггы дыӳам, абас ала, агаырӳса реацӳыхьчаны агаӳкра аӳынтӳ рхы зларыхьчаша мфак ианылап.
- 52- Иахьеи-уахеи рынцӳахӳы илӳха роурц азы уи имӳаныхӳо ауаа (игару, итӳынхӳадоу азхӳайӳафцӳа, азхамӳацӳаггы ус иртӳахуп хӳа) иӳхаумӳан! Урт ирызкны уара тӳакӳхьӳӳарак шудымло еиӳш, дарггы уара узы тӳакӳхьӳӳарак рыдлазом. Ус анакӳа, урт ӳхӳайӳаны агаымбылцьбафцӳа урфызамхан.
- 53- Хара, ауааӳсыра дара-дара рыла иеицӳахшӳоит; «Хабжьара Аллаӳ дыззылыӳхаз ауааӳсыра абартӳ роума?» рхӳоит. Аха, Аллаӳ, итӳабуп зхӳо ауаа, еиӳа иеигьны изымдырзо?
- 54- Хажӳаӳӳараӳа азхӳацӳо уааигӳара ианааилак убас рахӳа: «Абзиара шӳымаз! Шӳынцӳахӳы дышӳзылыӳхарц ихы иадицӳеит. Иашӳӳӳкьаны, шӳыбжьара азьы

изымдыркэа цэгъарак иамхакайар, насгъы дахъхэны ихы ириашар, идыруазааит, Аллах кырза иуаназыжьуа иоуп, иузылыңхауа иоуп.

- 55- Абас ала, зыңсҭазаара зегъы агэырҭса арҳара иазку амапкыџцаа рымџа еилкаахааит хэа, аҭабыргкэеи, урт шэзырбо аршахатҭақәеи еилырганы ишэеитаххэоит.
- 56- Убас хэа: «Аллах ида, шэзымҭахырхэақәо рымҭахырхэара қанагам!» Еитах убас хэа: «Сара, шэара шэҭахра гъангыашкэеи, шэыгэџарақәеи сызрыцныкэом, мамзар сымџахкьаны, алашарахь икылсыз ауаа сырџызахазом».
- 57- Убас хэа: «Хэарада, сара, сынцэа икынтэ исоуз иаарту ршахатҭак сақэгъыгуеит. Шэара шэакэзар, уи имцны ишэыңхьазоит. Амала, иаарласны иааириц шэыззыхэо (уи агэаҭкра) сара снапәы икам! Азҭаарақәа зегъы рыкны збаџыс икоу Аллах мацара иоуп. Уи, аиаша хэеитеиухэоит, насгъы уи, азбаџцаа зегъы иреиғу иоуп».
- 58- Убас хэа: «Иаарласны иааириц ишэҭахыз уи агэаҭкра, сара снапәы икандаз, хэарада, шэареи сареи хабжьаратәи аус уажэшьҭа ихырқашахахьазаарын». Аллах, агэымбылцьбаџцаа реиҭа ибзиазаны идыруеит.
- 59- Амаза ацаңхақәа, Аллах иџоуп иахьыкоу. Урт, иара ида издыруа дыкам. Уи, адгъыли амшыни рыкны икоу зегъы идыруеит; Уи, идырра аламкэа бгъыцкгъы изкашэом. Уи, адгъыл алашьцарақәа иргэылоу арыц азбахэгъы идыруеит. Азеи аџеи, икоу зегъы иаартны Уи ишәкәы иануп.
- 60- Уахынла шэыңсы шэхызхуа (ңсык иеиңш шэзырцэо), ҭынлагъы икашәҭаз зегъы здыруа; насгъы ишэзыңҭәоу аамтә нашәыгзарц азы ашьыжь еитах шэыңсы шэхазҭо (шэаазырҭшуа) Иара иоуп. Айыхәтәан, шэыхынхәрагъы иара ишкә ауп. Нас Уи, адунеи аҭкны шәаныҭаз икашәҭақәаз шэеитахәаны, шәҭахәы шәҭихуеит.
- 61- Уи, иуааңсыра рыкны хьахәа-ңахәада амчреи азбареи иақәитуҭәкьа иоуп. Шэара шэхылаңшцәеи, шэыхьчаџцәеи ракәны, иаакашәҭо зегъы анызҭо амаалықьцәа шэзынаишьтәеит. Айыхәтәангъы шәыбжьара азәы иңсра анааилак, ҳацхаражәхәаџцаа (адҭа змоу амаалықьцәа) уи иңсы ааихырхуеит. Урт, рус гхада инарыгзоит.
- 62- Нас, ауааңсыра изтәыҭәкьо иахь, Аллах иахь идырхынхәуеит. Ижәдыруазааит, азбара иара мацара дақәитуп, насгъы Уи, зегь рааста ирласны зыхасаб еилзырго иоуп.
- 63- Убас хэа: «Адгъыли амшыни рылашьцарақәа ркынтә (ршәартарақәа ркынтә) шэара шэзыхьчода? (Уи аамтәзы) Иара мазала шәиухәаны «Абри ашәартә халугар, иҭабыргыҭәкьаны иҭабуп хэа уазхэо хреиуахоит! хэа шәиухәон».

- 64- Убас хэа: «Убри афыза ашэартарахэа ркынтэ шэарт, Аллаx шэфихуеит. Аха насггы шэара еитэх уи ивакэылара аңшыжэгоит.
- 65- Убас хэа: «Аллаx шэара хыхынтэ (ажэфан акынтэ) мамзарггы шэыцакэнтэ (адггыл акынтэ) гээкрак шэзаашьтреи, мамзарггы шэара шэара шэеицакшаны шэуазэы икны агыи ишыа ируреи имч акэхоит». Уахэаңш, азцаара агэыца еилыркаарц азы хажэакэа ган рацаала ишеитэххэо!
- 66- Аха, уара ужэлар Акэыркэан шиашазггы, уи имцны ирыңхэзеит. Убас хэа: «Сара шэара шэзы сыхэдакэцафэзам».
- 67- Жэабжыцыңхэаза ианыкалэша аамтэак азыңцаоуп. Хэарада, аамтэа анааилак шэарггы уи жэбараны шэыкоуп.
- 68- Хажэахэкэа ирызкны иахэтоу, иахэтам ахцаажэара иафу анубалак, урт ражэа рыңсахаанза рааигэара умнеин. Амала, афэцаа иухаиршитны унеир, ишугэалашэаз еиңш иаразнак урылц, уи агэымбылцьбафэца уаха урыдымтэалан.
- 69- Азхэафэца рзы, азхамцафэца ирызкны иарбанзаалак тэакңхыкэрак ыказам. Амала ахыхчаразы урт рылабжэара атэхуп.
- 70- Адин хэмаргас, аамтэагагас иалзхыз, адунеитэ цэцазаара ибыжынахыз ауаа нак уркэац! Идырхэкэаз рыла, уафэсык ацагэара дакэдыршэарц азы, урт Акэыркэан ала урылабжэа. Ауафэсы изы Аллаx ида ауаггы дыкам, ацхыраафггы. Уи, имоу зеггы, хэыхгас ишэарггы, иара икынтэ ауп хэа адкылашыа аиузом. Урт идырхэз агэыркэакэа рымшала акэзаарахэ зхы хоу ауаа роуп. Мап цэыркэакэаз рымшала дара рзы рыжэтэс азыршы, насггы изырхэааша гээкрак ыкоуп.
- 71- Убас хэа: «Аллаx дааныжыны, хэара, ахэартэи аңхастэи хэтарэ злымшаша хрымцахырхэарыма? Аллаx, хэара амфа иаша хэныкэица ашытахэ, афэцаацаа дыркэаланы асакара иаларцаз, аха, зэызцаа «арахэ уааи!» хэа амфа иашахэ зыкэфэртэуа ауафы иеиңш, еитэх мапкра мфэс иалаххуама?» Убас хэа: «Аллаx илашара, амфа иаша ахэаңсатэа ауп. Хэара жэфантэылакэа рынцаа хэеиэхэарц дцаас ихамоуп.
- 72- «Шэнамаз иашэацкэаны ишэкы, насггы Аллаx шэицэшэа, уи ифэгылара шэеацаэыхчаны азхэаара шэеазышэк хэа хадцаоуп. Зэаңхэа хэизараны хэакоуггы Аллаx иоуп.
- 73- Уи, ажэфанкэеи адггыли, аиашареи акэыгэареи рыла изшаз иоуп. «Укала!» анихэа аамтэазы зеггы калэит. Уи иажэа цабыргуп. Абыкэ (Сур) дантэахэа амш аеынгы ахра этэу иара иоуп. Амазеи аргамеи здыруа иоуп. Уи акэыгэара дакэитуп, зеггы ишахэтоу ала издыруа иоуп.

- 86- Исмаили, Елиасеи, Иунуси, Лути (алашара иахьахагзеит) рыззегьы издыруа иреиханы икаҳѝеит.
- 87- Урт, рабацѝеи, рхѝычкѝеи, ртѝынхацѝеи рыбжьара пытѝфыкгьы, (ацыдарақѝа ратѝаахшьѝеит). Урт иалкаау уааны икаҳѝеит, амѝа иашахьгьы икылахгѝеит.
- 88- Иара абри, Аллаҳ илашара ауп, иуаапсыра рыбжьара иитаху уахь днеигоит. Амала уртгьы, Аллаҳ ивакѝылара апшьыргандаз, хѝарада, рѝабабақѝа зегьы башахон.
- 89- Убарт, ауаа, ашѝкѝи, акѝыгѝареи, аѝааимбарреи затѝаахшьаз роуп. Амала азхамѝаѝѝа, абри мап ацѝыркыр, хымѝада, рхатѝыѝаѝы, абартқѝа мап рцѝызымкыша даѝа жѝаларык аахгоит.
- 90- Урт аѝааимбарцѝа, Аллаҳ ирлашаз ауаа роуп. Уаргьы урт рымѝа ылх. Убасгьы ихѝа: «Сара, абри (аѝааимбарра) азы шѝара шѝкынтѝа ахѝыпса хѝа акагьы стѝахым. Абри, Акѝыркан, псы зхоу зегьы рзы агѝаларшѝареи алабжьареи мацѝароуп».
- 91- (Ауриацѝа пытѝфык) Аллаҳ ишахѝтѝоу ала дазхарымѝеит. Избанзар «Аллаҳ дарбанзаалак уаѝпсык акы изылбаимышьѝит» рхѝеит. Убас рахѝа: «Ус анакѝа, Мыса ауаапсыра рзы лашараны ишѝызнеигаз, аха имыхьчазакѝа кѝаадк иаѝызашѝѝыз, насгьы ишѝтаху аартны, еиҳаракгьы ззара шѝаѝеу, шѝхатѝақѝеи шѝабацѝеи урт рабацѝеи, ишѝзымдыруа зегьы зѝышѝѝааз ашѝкѝы лбаазгада?» (Сѝааимбар!) Уара «Аллаҳ» хѝа, насгьы урт нак уркѝаѝ, изѝагылоу азбаара иѝахѝмарлааит!
- 92- Ари, Меқкѝеи акѝша-мыкѝша иѝоуи ргѝыреанѝаразы иузылбаахгаз, уаанзатѝиқѝа зырѝабыргуа иѝшыоу шѝкѝуп. Нарцѝы азхазѝо аригьы азхѝѝаны рнамазқѝа ианаамтѝоу иагмыжкѝа иркуѝеит.
- 93- Аллаҳ иѝагыланы амцѝа аѝызѝази, акагьы шрыѝаимхѝогьы «Саргьы исыѝахѝоуп» зхѝази, «Сара схатѝа, Аллаҳ илбааигаз иеиѝшѝѝѝкѝоу лбаазгоит» зхѝази раастѝа игѝымбылѝѝбаѝны иѝада? Урт агѝымбылѝѝбаѝѝа, узхѝаѝеуа ацѝкѝырѝақѝа рзааины аѝсра анрыдгылалак, амаалыкѝѝа рнапқѝа нароуны; «Уажѝы еиқѝшѝырха шѝыпсқѝа, ишѝзеиқѝырхозар! Аллаҳ иѝапхѝа иѝабыргым ахьышѝхѝази, уи иажѝапѝарақѝа рганахь ала аѝырѝагьара ахѝаашѝырѝшызи рымшала, иахьа шѝлазырѝѝыша гѝаѝрак ала ишѝықѝызбоит!» хѝа анрархѝо убандаз!
- 94- Иѝабыргыѝѝѝыны, шѝара рапхѝаза шѝшахшаз еиѝш, азѝазѝала хара хѝахь шѝааиуѝеит, насгьы (адунеиѝѝы) шѝара ишѝахѝаз зегьы шѝышьѝахьѝа иаанишѝыжьѝеит. Шѝаныршоз ишѝылахѝуп хѝа шѝызыхѝыцуаз шѝыцхьыраѝѝѝагьы шѝааигѝара иахѝазом. Ишыжѝо еиѝш, шѝеимадара

ґахїґеит, Аллах ивакѣыларазы, нцѣахѣыс иґхѣазаны шѣзыкѣагыгуаз зегыы, ишѣцѣызны ицахѣеит.

- 95- Хѣарада, Аллах, ажѣлеи агѣагыи еиґѣзырччо иоуп, аґсы иґынтѣ абза, абза иґынтѣгыы аґсы далызхуа иоуп. Абар Аллах дзакѣу! Ус анакѣха, (аиаша) шѣышґацѣхѣаѣуеи!
- 96- Уи, алашьцара ґхѣацаны ашьыжъ зырлашо иоуп. Уи, аїх ґсшьара аамтґаны, амрагыы амзагыы (аамтґа азыґїґѣаразы) шѣага-загас иаґиїґеит. Абри, ахъз-аґша змоу, (насгыы зегыы) ибзиацаны издыруа Аллах иаґиїґаз ауп.
- 97- Уи, адгыыли амшыни рылашьцаракѣа рґкны, дара рыла шѣымѣа шѣыґшаарц азы, рсахѣеи ргылашьѣеи рыла аеїґѣакѣа зшаз иоуп. Ииашаїґѣкѣаны, хара адырра змоу жѣларык рзы аїабырг дыргакѣеи аршахатґакѣеи абас инартґбааны ицѣырахѣеит, хажѣаґґаракѣагыы убасїґѣкѣа инартґбааны иеиґаххѣоит.
- 98- Уи, шѣара ґсык (Адам иґынтѣ) шѣалызхыз иоуп. Уажѣшьтґа шѣара шѣзы шѣахъынхаша атґыґи, ишѣзыґїґѣоу аамтґеи, аїыхѣтѣаны шѣахънанагаша атґыґи ыґоуп. Аїабырг иїауланы иеиызкаарц зґаху рзы хажѣаґґаракѣа абас инартґбааны иеиґаххѣеит.
- 99- Уи, ажѣфан аґынтѣ азы лбаазго иоуп. Хара иеиуеиґшым аїиаакѣа убриала ихаргылоит. Уи аїиаа аґынтѣгыы, иеиґѣїґоу арыцкѣа злаххуа аеїґѣареи, ахѣрма ахъпытуа аґынтѣ икахѣхѣо ажъымжѣакѣеи, насгыы зыхѣґак иеиґшу, зыхѣґакгыы иеиґшымкѣа иґоу азахѣакѣеи, азетґи, амыїґмыцъи рбахчакѣа (ршѣырыртґакѣа) еиґѣхаршѣеит. Арт зегыы ашѣыр анырѣало, насгыы ианыґалалак шѣнарыхѣаґши! Хѣарада, абарт зегыы рыґкны, иазхазїґо жѣларык рзы алкаакѣеи аршахатґакѣеи ыґоуп.
- 100-Абас ишыґоугыы, ацъинкѣа Аллах ивадырґѣыларц иаґшьыргеит. Аха, урт зшазгыы Аллах иоуп. Уи адагыы, хшыѣдарыла Уи (Анцѣа) аґацѣеи, аґхацѣеи идыркылеит. Ари калашъа амоума? Урт, уи идыркылакѣаз дырцѣыхароуп, дагыґаракзоуп.
- 101-Уи, ажѣфанкѣеи адгыыли аваґѣылаѣ димамкѣа изшаз иоуп. Иара, иѣыза аґхѣыс дызлаимам ала аґа дышґаиоуеи? Иара, зегыы зшаз иоуп, зегыы ишахѣтґоу ала издыруагыы иара иоуп.
- 102-Абар шѣынцѣахѣы! Уи, Аллах иоуп. Уи, зегыы зшаз иоуп. Ус анакѣха, уи шѣимїахырхѣа. Уи, зегыы рзы дыхѣдакѣѣаѣуп, узыкѣагыґша, узымїагылаша иоуп, зегъ рыґара зкугыы Иара иоуп.
- 103-Аблакѣа уи дрызбазом; амала, иара аблакѣа ибоит. Уи, зегыы инарїауланы издыруа, зегъ зызбахѣ захѣауа иоуп.

- 104-(Аиашазы) шэара, шэынцэа иҕынтэ аилкаара шэытһоуп. Уажэшьта аиаша збаз ихазы ибеит, илашэхазгыы ихы даңырхагахеит. (Ус анакэха, убас ихэа): «Сара хьчафыс шэымазам».
- 105-Абас ала, аҕабырг аршахатҕақэа иеиуеиңшым аганқэа рыла инартҕааны иеитәххэоит, уи ала; «Уара, абри алкаа, даеазы имхны иахзеитәуҕхэоит» хэа уархэашт. Амала ҳаргыы аилкаара змоу жэларык рзы, аҕабырг Аҕаыркан аҕны иҕегыы иаартны иеитәххэап.
- 106-Унцэахэы иуҕаихэаз уацныкэа. Уи ида, нцэа дыкам. Иваҕэылара аңшыызгогыы урызхьамҕшын.
- 107-Аллах игэаңхандаз, урт иваҕэылара рзаңшыгомызт. Хара урт хьчафыс урахамтәзеит. Уара, урт рзы уагыыхэдақәйәфзам.
- 108-Аллах ида изымҕахырхэо агырт (рныхабакақэа) ирызкны ажэа бааңсы шэымхэан; нас даргыы, рымдырреи ргэаҕи ала Аллаһ изы ажэа гэымхақэа рхэарц иалагоит. Абас ала хара, жэларыцыңхьаза иҕарҕо аусқэа иңшзаны идхарбеит. Аҕыхэтэаны ахынхэра– Рынцэа ишка ауп. Аҕыхэтэан Уи, иҕарҕаз зегыы рзеитҕеихэараны дыкоуп.
- 109-Амала ҕашьахэык дырбазар, хэарада, Аллаһ дшазхарҕо ала иҕаңхьа ҕыгэҕэала иҕәуеит. Убас хэа: «Аҕашьахэқэа зегыы зылшо Аллаһ мацара иоуп. Аха, иаартәху аҕашьахэқэа зегыы дырбазаргыы, ишазхарымҕо шэызгэамтәзои?»
- 110-Иахьанза уи дшазхарымҕоз еиңш, иахьагыы урт рыгэқәеи рыбақәеи ҕыцха иаахархәуеит. Насгыы урт, рыбақәеи рхырқәеи иазынхажьуеит.
- 111-Хара урт, иртәххациңхьаза амаалықьцэа рзылбаахгазтгыы, аңсцэагыы дара ирацэажэаратэы иҕахҕазтгыы, насгыы зегыы рҕаңхьа иеизахгазтгыы, зегьдарароуп Аллаһ игэамҕхакэа дазхарҕараны иҕазамызт; аха еиҳарафык ари рыздыруам.
- 112-Абас ала хара, ңаимбарцыңхьаза ауафңси аҕын фыстәацәеи ф-гэыңкны ағас ирзыкаҕеит. (Арт), иеибажьарц азы дара-дара ажэа ңшзақэа еиҕахэытхэытәуеит. Унцэа иҕахымхандаз уигыы рзыкаҕазомызт. Уажэшьта, урт иаңшыргаз русқэа рызныжь.
- 113-Нарцэытәи аңстазаара азхазымҕо рыгэқэа, уи ижьагоу ажэа ңшзақэа азханаҕоит, уи алагыы иаанымгылакэа иргэаңхоит, насгыы изышыцылац ацэҕарақэа кәйаны, изҕалац агәырҕсақэа ирыҕалоит.
- 114-Убас хэа: «Аллах ида даеа збафык сишьталома? Шэара, иаартыҕәкьаны ашәкэы шэзылбаазгаз Иара иоуп. Ашәкэы захтахьоу ауаа, Аҕаыркан Анцэа иҕнынтәйәкьа ишылбаагоу рдыруеит. Амарҕьа, илакфакуа уреиуамхакэа, уазхайареи уғарагареи урықәныкэа.

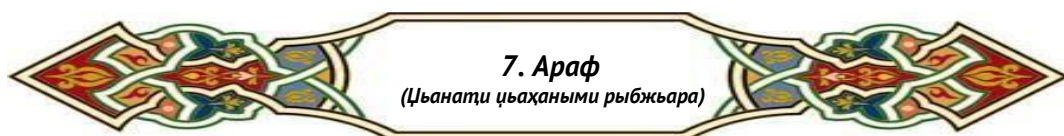
- 115-Унцәа иажәа, аиашареи ақыиареи рганахьала инагзахеит. Уи иажәакәа зыңсахша дыказам. Уи, зеггы ишахәтәу ала изахауа иоуп, ишахәтәу алаггы издыруа иоуп.
- 116-Адунеи икәынхо реихарафык, дара урыцныкәар, Аллаҳ имфа ақынтә умфыхыркьоит. Избанзар урт, хытхәаак ада уаха акаггы иадгылом, мцымзарггы даеа ажәак рхәом.
- 117-Хәарада, уара унцәахәы, имфахкьаз ауаа ибзиазаны идыруеит. Уи, амфа иаша иануггы ибзиазаны издыруа иоуп.
- 118-Аллаҳ иажәахәкәа азхашәйозар, (шәыфара, шәажәра ақны аггырт шәархәо шәацымныкәакәа) уи ихьз арбаны иршыыз ржыи шәфар азин шәымоуп.
- 119-Аллаҳ ихьз аххәааны иршыз зышәмфари? Аллаҳ, ңсыхәа анышәмоулак ишәфаша рыда, аггырт ишәымфашакәаггы шәзеитеихәахьеит. Аиашазы, еихарафык дара ртахра цәгьакәа инакәыршәаны ажәлар мфыхыркьоит. Хәарада, Унцәа, ахәаа иахысыз ибзиазаны идыруеит.
- 120-Ишәзыхараму акы мазалаггы аргамәггы икәшәымдән! Избанзар, агәырңса кәзцәз зеггы, хымңада, ахьырхәра иакәшәараны икоуп.
- 121-Аллаҳ ихьз мхәакәа ишәу арахәкәа ржыи шәымфан. Хәарада, уи гәырңса дууп. Избанзар, уи Аллаҳ имфа аныцроуп, уи ифәгыларауп. Аиашазы афстәацәа, рыуацәеи, рмайуфцәеи шәара ишәфәгыларц азы иааиңмыркьазакәа ирабжьыргоит. Урт рышьтра шәыкәлар, хәарада, шәарггы Аллаҳ ивакәылара аңшыызгаз шәреиуахоит.
- 122-Дшыңсызггы, зыңсы тахцәз, насггы ауааңсыра рыбжьара дныкәаратәы лашарак захтәз ауафы, алашьцара дагәылаханы зынза изалымцуаны икоу ауафы диеиңшхоума? Калаша амазам! Аха, мапкыфцәа икарцәкәо (афстәа инапала) абас ирңишзаны идырбахоит.
- 123-Абас ала хара, тәылацыңхьаза, ацәы зыршо аилафынтра кәзцәо агәырңсауаа ңызас ирахтәоит, уртггы есаамтә рхы мацара ржьалоит, ирыздыруам акәымзар.
- 124-Урт хажәахәтәкәа рзаацыңхьаза, «Аллаҳ ицхаражәхәафцәа ирытәу ахатә харггы иахмоукәа иазхәцдараны хакәм» рхәоит. Аллаҳ, аңаимбарра зиташа еиха иеиңгыны идыруеит. Агәырңса аизырхара мацара иафә азхамцәа агызмалракәа рзы, хара имгакәа Аллаҳ иганахьала урт илазыркәыша гәәкра гәгәак рыхьзараны икоуп.
- 125-Абас ишыкоуггы, Аллаҳ, азәы амфа иашахь дкылигарц итәххар, уи игәы аңсылманразы иааиртуеит; дымфыхикьарц итәххарггы ажәфанахь дхаигалошәа игәы ирмачуеит. Аллаҳ азхамцәафцәа абри афыза ахәымгара рыдикылоит.

- 138-Урт, ихашьыз рхэыцрақәа рыла: «Ари, анцәахәкәа ирзалху арахәкәеи аеафреи ауаа ирызкзам. Хара иахтәху рыда азәгы ифаргыи калазом. Арт арахәкәа ирыкәтәаргыи ауам» рхәоит. Агьырт арахәкәа аныршыуагыи, Аллаһ убас адҗа хәитәит хәаны, ихьз мхәазақәа ахәынҗәа игәыдырҗоит. Икарҗо ацәгыарақәа рымшала, Аллаһ урт ахьырхәра иақәиршәараны дыкоуп.
- 139-Абри аҗынгыи иаанымгылақәа: «Абарт арахәкәа рымгәартә иҗоу анрыхшалак, ххәцәа мацара ирзкуп, хәхәса азин рымазам. Амала ианхәалак (аңа) ңсыр, усқан (хәҗеи ңхәыси) зегыи ирзкуп» рхәоит. Аллаһ ари афыза аңкара дақәызбараны дыкоуп. Хәарада, уи ақәыгара дақәитуп, зегыи ишахәтҗоу алагыи издыруа иоуп.
- 140-Рымдырра амшала, хшыфдарала зхәычқәа тазырхо ауааи, Аллаһ иритаз аразкы, Аллаһ ахәынҗәа игәыдҗаны ахәса ахызбаауеи, хымҗада, ацәыз зауыз роуп. Урт иҗабыргыҗәкыаны имфахкыаз ауаа роуп, амфа иаша зыҗшаашагыи рақәзам.
- 141-Амчындыр змоуи, мамзаргыи измам азахәатрақәеи, иеиуеиҗшым ахәырмақәеи, аеафреи, азетҗи (иеиҗшуи-иеиҗшыми), амыҗмыҗкәеи зшаз иара иоуп. Рыцыҗхәаза ашәыр аңғалалак ргыама жәба. Иантәжәғалогыи иахәтҗоу кәшәҗа (изыхәтҗоу ирзышәша), амала иҗхастәшәымтәын; избанзар Аллаһ, иҗхастәзтәуа ауаа бзиа ибазом.
- 142-Ашьамакеи аңсәсеи рҗынтә, аидара шытызхуеи, зыхши зкәаци шәхы иашәырхәогыи, зыләса ала ауархал кәшәҗогыи зшаз иара иоуп. Аллаһ, шәара разкыс ишәитәқәаз ргыама жәба, афстәа шәимышәтәныкәан; хәарада, уи шәара иаартыҗәкыаны дшәагәоуп.
- 143-Җба-җбалә иҗоу (рбагыи рцынаки- цәыки жәыки... рыла) ашьамакеи аңсәсеи ааба-ааба иеицишеит: Ауаса аҗынтә җба, аҗьма аҗынтә җба... Убас хәа: «Абарт рҗынтә иарбан шәызқәитим, атыгыи абагыи роума? Ауәсеи аҗьмеи роума? Мамзаргыи амгәартә итәқәоу роума? Шәиашазар, дыррәлеи аршахәтәкәеи рыла иеитәшәхәа».
- 144-Амахеқәагыи җба, ашьамакагыи җба. Убас хәа: «Арт рыцәкәа роума, рыжәкәа роума, мамзаргыи амгәартә итәқәоу роума ишәзыхараму? Мамзаргыи, Аллаһ абри афыза аңкара анаҗиҗоз шахәтра азыжәуазма? Амдырра ала ауааңсыра рымфахкыарафы, Аллаһ амц идызкыло ракара игәымбылҗьбафыда? Хәарада, Аллаһ агәымбылҗьбафцәа амфа иашахь икылигом, ргәахәтәгыи иахыгзом.
- 145-Убас хәа: «Сара исыҗәхәкәо рыҗкыи, аңсхәңси, ашьеи, ахәажьи (аиашазы урт ихәымгәҗәкыоуп) мамзаргыи гәырҗсак кәҗаны Аллаһ ида даеазәы ихьз арбаны ишәу арахә ржыи ада, фатәыс ишәзыхараму хәа акагыи сыздыруам. Даеазәы диҗырхагамхәкәа, ихәаагыи дахымскәа дарбанзаалак (абарт рҗынтә) ңсыхәа имамкәа имфар амуыр, идыруазааит, Анцәа иуаназыжьуа иузылыҗхауа иоуп.

- 146-Ауриацаа ашыаңхыц змоу арахақаа харамс ирзыкаҳџеит. Ркаакәеи, ркьатеиқәеи, рыбаџ иалоу ашшақәеи аламџакәа ашьамакеи аңсасеи рышшагы харамс ирзыкаҳџеит. Ари, ргәымбылџьбара амшала урт ирықәаҳџаз ахьырхәроуп. Хәарада, хара аиаша зхәо хауп.
- 147-Абас ишыкоугы, уара амцхәара удыркыдар, убас рахәа: «Шәынцәа илңха тбаазоуп. Амала уи, агәырңса аџалара иагәылахаз амапкыџцаа ирықәиџаз ахьырхәрагы шытаҳька хнырхәышыа амазам.
- 148-Авакәылара аңшыгаџцаа, рхы дырқыиарц азы убас рхәашт: «Аллах игәаңхандаз, харгы хабдуцаагы уи ивакәылара хзаңшыгарымызт, акымзаракгы харамраны иахзыңхьазарымызт». Урт раңхьатәиқәагы аңаимбарцаа абасџәкьа амцхәара рыдыркылаҳьан, амала аџыхәтәаны изтахаргылаз аргәафра ағыама рбеит. Убас хәа: «Шәзыкәгәыгуа дыррак, мамзаргы ршахатҗак шәыманы аума абас зышәхәо? Ус анакәха, ишәымоу хшәырба! Иџабыргыџәкьаны, шәара баша гәџарак ада уаха даеаки шәацныкәазом, амц мацароуп шәызлацаажәогы.
- 149-Убас хәа: «Ишьақәырғәгәоу аршахатҗа Аллаҳ итәуп. Аллаҳ итаҳхандаз зегы амџа иаша шәықәиџон».
- 150-Убас хәа: «Ихарамуп хәа ишәыңхьазақәо ирызкны, Аллаҳ, мап злашәцәикиз ала шахатра шәзызуыша кыр шәымазар иаажә!» Урт имцны шахатра рургы, уара шахатра рыцумуын; хажәақәа мцны изыңхьазази, нарцәйтәи аңстәзаара азхазымџази, Анцәа ивакәылара аңшыызгази ртахрақәа урыцымныкәан!
- 151-Убас хәа: «Шәааи, Шәынцәа харамс ишәзиңхьазақәаз шәзеитасхәап: Зегы раңхьаза уи ивакәылара азы акымзарак аңшышәымган, шәани шәаби абзиара рзыкашәџа, ағарра җызгас икаџаны шәыхшара шәымшыын, (даргы, шәаргы аразкы шәызтәо хара хауп), ацәгьара аргамазаргы имазазаргы шәадымгылан, насгы Аллаҳ азин ахьшәимтәо акны, иагьа шәиашазаргы ңсы зхоу рыңсы рхышәымхын! Абартқәа, Аллаҳ ишәыдиџакәаз роуп. Агәыра ыкоуп, шәазхәыцны иеилышәкаап хәа.
- 152-Иеузҳаны рхы рдыруа икалаанза, аиатым имал ламысла шәазныкәа; ашәагазагеи, акапанреи ииашаны икашәџа. Харт зегы ишьтырхша акара аидара рықәаҳџоит. Ажәа анышәхәалак, шәтынхацаа ирызкызаргы аиаша шәацәхьамџын, Аллаҳ ишәтәз ажәа нашәызга. Аллаҳ, ибзиазаны шәазхәыци азы абартқәа шәыдиџоит.
- 153-Хәарада, абри, сара сымџа иашәџьоуп. Ари амџа шәаныла. Даеа мџақәак алшәымхын. Избанзар, урт амџақәа, гәың-гәыңла шәеиџшаны, Аллаҳ шәицәыхарартәуеит. Уи шәихаџгыланы, ихәатәхамџара шәацәыхьчаны, ихьчара шәеаџашәкырц азы Аллаҳ абри аџыза шәыдиџоит.

ихара ихахы изгом. Аҕыхэтэан зеггы шәахыыхынхауа Аллаһ ишка ауп.
Насггы уи, аилибамкаара ахышәоуз акны аҕабырг шәзеитәиҳәараны дыкоуп.

165-Шәара дгьылтәылакны хатһыһуафыс шәалзхыз, ишәитәз (аразккәа) ирзкны,
шәңишәарц азы шәыбжъара ңытфык агьырт рааста иҳаразкызггы иара
иоуп. Абас ала уи шәара шәңишәоит. Хәарада, Унцәахәы, ахьырхәра акны
дыццакуп, насггы иҕабыргыҕәкһаны Уи акырза иуаназыжъуа иоуп, зылһаггы
кырза ирацәазоу иоуп.

7. Араф

(Үанати ҕаханьими рыбжъара)

Иахзылһауа иҳаназыжъуа Аллаһ ихьзала!

- 1- Елиф. Лам. Мим. Сад.
- 2- Ари ашәкәы, ауааһсыра ргәыреануҕарц, урылабжъарц азы иузылбаагоуп.
Уажәшьта уи аганахьала гәыфбарак умоуааит.
- 3- (Уа ауааһсыра!) Шәынцәа икынтә ишәзылбаагоу (Акәыркан) шәыкәныкәа! Уи
ааныжһны даеа ңызацәак шәырмашытаныкәан. Алабжъарақәа шака имачны
шәырыззырфуазеи, шака имачны шәхәыңны, шака имачны алкаа кашәҕозеи!
- 4- Шака тәылақәа ықәахххьоузеи. Уахынла, мамзарггы ҕынла рыңсы аныршьоз
аамтәзы, иаразнак агәәкра рхьахагзон.
- 5- Хәганахь ала агәәкра рзаины ианрыдгыла, «Ииашәҕәкһаны
хгәымбылһбафцәазаарын!» хәа ағызра ада уаха акы рылымшеит.
- 6- Аңааимбарцәа ззынахашьтыз ауааһсыраггы, ирзынахашьтыз
аңааимбарцәаггы хымһада рҕахәы ирҕаххуеит.
- 7- Иказ-ианыз зеггы, урт дьырралаҕәкһа ирзеитәххәоит. Хара, иказ-ианыз
хзымдыруа, ҳацәыхараны, насггы итәхамфыкәа ҳакам.
- 8- Уи амш аены, ашәага-загареи, акапанреи ииашахоит. Уажәшьта, абзиара
аганахь ала зыкапан хьантәахаз, изықәҕианы ахеиқәырхара иахьзақәаз роуп.
- 9- Зыкапан ласхазггы, ҳажәақәа ирҕагыланы иашамрала иахьрызныкәаз
амшала, ацәыз дузза зауз роуп.
- 10- Аиашазы, шәара адгьылтәылаҕы амчра шәыманы шәнырханы, ахныкәгашьа
бзиаггы шәзаһахәеит. Шака имачны итәбуп шәхәозеи!
- 11- Иҕабыргыҕәкһаны, шәарт шәахшеит, нас асахьеи атәитһи шәахтәит,
насггы амаалықьцәа: «Адам изы шәсымҕахырхәа!» хәа адҕа рахтәит. Иблис

(Афстаа) ида зеггы хадџа нарыгзеит. Уи иакэзар, ихырхээз рыбжьара дџамлеит.

- 12- Аллаҳ: «Сара адџа шустазггы ахырхэара ухы зацэыңхьауки?» хэа дџааит. Иблисггы, «Сара, уи ауафы иаастџа сџаракуп; избанзар сара амца салухит, уи иакэзар, анышџа далухит!» ихэеит.
- 13- Аллаҳ: «Ус анакэха, џака улбаа! Уахьыкоу аеырџагыара уакэитџам. Удэылџ! Избанзар, уара уажэшџа илаџэу, ипатудоу урхыңхьазалоуп!»
- 14- Иблис, абас ихэеит: «Сара (ауааңсыра) дџаазнык рыңсы анырхауџаша амш акынџа исараџа».
- 15- Аллаҳггы, «Аехэара зыстақээз уреиуоуп» ихэеит.
- 16- Иблис, иажэа абас иациџеит: «Рымџахџьара азин ахьсүтџа амшала, сарггы ари нахыс дара мџахысџьаларџ азы, умџа иаша сангылоуп!»
- 17- «Насггы, уртџ раңхьала, рышьџахьала, рарџьарахьала, рармарахьала срывџалоуп. Убартџ реиџарафык, иџабуп хэаџџьа уазымхэо ауаа иреиуахоуп».
- 18- Аллаҳ убас адџа каиџеит: «Уажэшџа иларџэу, иңхыџоу уакэны уңхьазоуп, удэылџ! Иџабыргыџџьаны, уртџ рыбжьараггы уара иуцныкэо дџалар, шэартџ зеггы амца қьауқьад шэаласыжьеуит!»
- 19- (Нас, Адами ихатџфызеи џьанатџ инџаџаны убас адџа ритџеит) «Уа Адам! Уареи уңшэма рџхьыси џьанатџ акны шэынхала, шэггы ззыхэо шэфала. Амала абри аџла ааигэара шэымнеин! Мамзар, агэымбылџьбаџџа шэреиуахоуп».
- 20- Ус, афстаа, рыбақэа ирџэымазџа рыхтырақэа дара-дара иеибарбаны, рыфныџка иџаџахыз ргэахэарақэа рызџэыригарџ азы, дрыџахэытхэытџа ихихит. Насггы «Шэынџа абри аџла ааигэара шэнеира, шэмаалықьџаханы, џсра зқэымкэа шџамларџ азы мап аџэикит» хэа реиҳэеит.
- 21- «Сара иџабыргыџџьаны шэыбзиара сџахуп» хэаггы дқэит.
- 22- Абас ала, рџыџьаггы хихит. Аџла иџаз ашэыр анырџа, рыңхашьартџақэа шыхтыз рбарџахеит. Нас, иаразнак џьанатџтџи абџьқэа рыла рыхтырақэа хырџо иалагеит. Рынџаггы уи аамџазы: «Сара уи аџла мап шацэышэкшаз, афыстааггы иаартыџџьаны дышшэағаз шэасымхэазаџи?» хэа рықэџитит.
- 23- Иаразнак ихэо иалагеит: «Уа ханџа! Хара ххы ақэнамгара азахуит. Хара иханамыжькэа, хрыџахумшьар, хымџада, аџэыз зауз хреиуахоуп!»
- 24- Аллаҳ убас ихэеит: «Шэара-шэара шэеиџаџаны џьанатџ шэџыџ! Адгьылтэыла аамџак азы шэартџ шэынхареи шэхархэареи иазкуп».
- 25- «Уака шэыңсы џазаауеит, шэаггыңсуеит, насггы еитџах шэыбзахоуп» ихэеит.

- 26- Уа Адам иңацаа! Шәыхтырақәа злахыжәфаша, шәзырңшаша аматәақәа шәзахшеит. Амала ишәхашәмырштын, азхайара аматәа, уи зегь рааста иеиңбу ауп. Арт, Аллаһ иажәақәа роуп. Агәыгара ыкоуп, ауаа азхәыцны алкаа карҕап хәа.
- 27- Уа Адам иңацаа! Афстаа, шәани шәаби рыңхашьартәақәа еибарбарц азы рыматәақәа ршәыхны ҕанат иштигаз еиңш, шәаргыы шәхимхааит. Избанзар, афстааи идгылафцәеи, шәара урт ахьинтәишәымбо ала шәырбоит. Хәарада, хара хазхазымҕо, афстаацәа фызцәас ирахтәеит.
- 28- Урт азхамҕафцәа, цәгыарак аныкарҕалак: «Хәбацаа абри афыз афәа ианын. Иара Аллаһгыы абас иҳадиҕеит» рхәоит. Убас хәа: «Аллаһ ацәгыара зынза иудиҕом. Мамзаргыы, шәара Аллаһ изкны ишәзымдырқәо шәрылацаажәома?»
- 29- Еиҕах абас иҳәа: «Сара сынцәа, зегьы рыҕны аиашара удиҕоит». Иара иахь шәхы рханы, асаара шәыекашәыжыцыңхәза гәык-ңык ала шәиҳәала! Раңхәза шәишаз еиңш (еиҕах иара иахь) шәхынхәраны шәыкоуп.
- 30- Уи, гәыңфык афәа иашахь инеигеит, гәыңфыкгыы амдырра иарфашьеит. Избанзар, урт Аллаһ дааныжыны афстаа фызас дыштырхит. Абас ишыкоугыы, рхатәақәа афәа иаша иану ҕыыршьоит.
- 31- Уа Адам иңацаа! Анамаз шәкыцыңхәза шәыңшазәа шәеишәхәа, ишәфа, ишәжәы, амала ишәмырмыцхәын. Избанзар Аллаһ изырмыцхәуа бзиа ибазом.
- 32- Убас хәа: «Аллаһ иуаажәлар ирзишаз арңшзагақәеи, ицқоуи, иңшзоуи аразкқәа мап рцәызкда?» Еиҕах убас рахәа: «Урт, адунеитә ңстәзаарафы азхайафцәа ирнаалоит; акаамет амш аены акәзар, дара мацара ирызкхоит». Абар, аилкаара зҕаху жәларык рзы хәжәақәа абас иеиҕаххәоит.
- 33- Убас хәа: «Иаргамоу мамзаргыы имазоу ацәгыарақәеи, агәырңсеи, аиашамра аҕны ахырҕареи, иара иазкны ршахатҕак шыкамгыы Аллаһ ивакәыларәа аңшьгареи, насгыы Аллаһ изкны ишәзымдыруа ахәареи Сынцәа шәақәитимтәит».
- 34- Жәларыцыңхәза ҕалк (аңсра аамтә) рымоуп. Рыңсра аамтә анааилак, уи аамтәцк акара иузахырҕом, уагызнахом, уагызаахом.
- 35- Уа Адам иңацаа! Шәыбжәара, сажәақәа шәзеиҕазхәаша аңааимбарцәа анишәызнеилак, урт ирзызырфны, ацәгыара зәацәыхьчаны зхы зыриашаз рзы ашәартәара ыказам, урт гәхәагыы роузом.
- 36- Хәжәақәа иашамкәа изыңхәзази, зәырҕагыаны ирызхәамҕшыз ауаа ракәзар, урт, ҕахәанымуаа роуп. Уака наунагза иаанхараны икоуп.
- 37- Аллаһ ахәынцәа игәыдызцәз, мамзаргыы, уи иажәақәа иашамкәа изыңхәаз рааста игәымбылҕбафны икада? Урт, дара ирықәфу акара анасың дырхауеит. Аҕыхәтәаны хәицхаражәхәафцәа неины рыҕсы анырхырхуа,

«Аллах ида шэзымѣахырхэоз шэынцэахэкэа абакоу?» хэа ианразѣаалак,
«Зеггы хааныжыны рыезаны ицеит!» рхэоит. Абас ала, адунеи акны
ишазхамѣафцэаз азы рхы иаѣагыланы шахатра руеит.

- 38- Аллаx убас рыдиѣоит: «Шэара шэапхъа имѣасыз ауаапсыреи, аѣынцэеи
шэнарыцланы шэарггы амца шэалала!» Жэларицыпхъаза, амца ишалалаз
еипш, изыцныкэоз ршэиуеит. Зеггы иеишьѣагыланы ѣаханым акны
ианеизалакгы, дара рапхъа имѣасыз рзы: «Уа ханцэахэы! Хара хамѣахызкэаз
абарт роуп! Урт иреихау агэакра итаргыл!» рхэоит. Аллаxгы: «Зеггы
иреихау агэакра шэзыпшуп, ишэыздыруам акэымзар!» хэа реихэоит.
- 39- Ускан, апхъатэикэагы агырт рзы убас рхэашт: «Шэарггы хара хааста
шэызлеигу хэа акагы ыкам. Ус анакэха, икашэѣақэаз рцымхэрас агэакра
агыама жэба!» хэа.
- 40- Хажэакэа иашамкэа изыпхъазази, зэырѣагыаны иазхъампшызи ыками?
Убарт рзы ажэфан агэашэкэа аатзом, насггы урт, амахе агэыр апынѣа
икылсаанза, ѣанат изѣалазом! Ахара зду, абас ауп ахырхэра ишақэхаршэо!
- 41- Урт рзы, ѣаханымтэи амца иалху ацэартэкеи ахызақэеи ыкоуп.
Агэымбылѣбафцэа абас ауп ахырхэра ишақэхаршэо!
- 42- Иазхаѣафцэаханы, адунеи нарцэи рзы аус бзиақэа назызгаз ртэы ххэозар
(хара, азэггы изышьѣымхуа аидара даѣахѣом), убарт, ѣанатуаа роуп. Урт
уа наунагза итанхараны икоуп.
- 43- Ыанат акны, азисакэа рыѣысны ахълеиуа, ргэы иѣоу агэаг зеггы, иѣызгъаа
итахгоит. Нас, абас рхэоит: «Хара абри афыза аразкы хазѣаз, Анцэа
арехэапхъызқэа имазааит! Аллаx ихатэеимшьазтггы, амѣа иаша ххала
хзаныларымызт. Аиашазы, ханцэа ицхаражэхафцэа аѣабырг хзааргазаап». Нас,
дара рахъ, «Абар, шэара ишэызкыз ѣанат! Икашэѣаз абзиарақэа
рцымхэра уи шэара ишэзынхеит» хэа рықэфйтхоит.
- 44- Ыанатуаа, ѣаханымуаа рышка, «Хара, ханцэа иахниѣаз ажэа иѣабыргыз
хбеит; шэарггы шэынцэа ишэниѣаз, иѣабыргны ишэѣылама?» хэа
рықэфйтхеит. Уртггы «Аиеи!» рхэашт. Насггы рыбжьара азэы: «Аллаx
ишэипхъыз агэымбылѣбафцэа ирықэзааит!» хэа ибжгы рықэиргоит.
- 45- Урт агэымбылѣбафцэа, Аллаx имѣа акынтэ умѣахызкэо, насггы уи
арблакыара зѣаху роуп. Урт, нарцэйтэи аѣстазаарагы мап ацэыркхъеит.
- 46- Афганкы, (ѣанатуааи, ѣаханымуааи) рыбжьара ѣардак ыкоуп, Араф акынгы
рхаѣсахъақэа мацара рыла зеггы здыруа ауаа гылоуп. Арт ауаа, макыана
ѣанат иштэамлацгы, аталаразы агэыгра змоу ѣанатуаа «Абзиара
шэымаз!» хэа рықэфйтхеит.

- 47- Рыблақәа җаҳанымуа рганахь иандырхалак; «Уа ҳанцәахәы! Ҳара агәымбылҗбафцәа рыла җарак хаицнумырхан!» хәа ихәоит.
- 48- Арафтәи ауаа, зхафсахьақәа рыла ирдыруа, җытфык рыбжыы рықәырганы: «Иеидышәкылаз амчреи шәызлаҗагьаз шәдунеи җаргыы ишәмышәеит!» рхәоит.
- 49- (Җьанатјуаа рнапы рықәкны): «Аллах, иарбанзаалак лыҗхак ритом хәа шәызхықәауаз абарт ракәызма?» (Уи аамтәзы җьанатјуаа рықәфьртүеит:) «Җьанат шәтәл; уажәшьтә шәара шәзы ашәартә ықазам, шәарт гәхьаакгыы шәаузом» хәа рархәоит.
- 50- Җаҳанымуа җьанатјуаа рахь рхы рханы: «Ишәымоу ази, Аллах ишәитәз аразки ркынтә маҗк акара ҳаргыы ихашәт!» хәа ирыхәоит. Уртгьы, «Аллах, абартқәа азхамҗафцәа рытара ҳақәитимтәит» рхәоит.
- 51- Урт азхамҗафцәа ракәын, адин рдунеитә җстәзааразы хәмаргас икаҗаны аамтә зхызгоз. Урт, иахьатәи амш ишапылаша ахьырхаштыз, насгьы ҳажәақәа мап ахьырцәыркыз азы, ҳаргыы иахьа дара ҳхаштүеит, зынзәгыы иахгәалахаршәазом.
- 52- Иҗабыргыҗәкьаны, иазхаҗафцәоу жәларык рзы мҗақәҗагас, лыҗхас, дыррала иеитәхәоу шәкәык рызнахгәеит.
- 53- Амала урт, азбара амш анырзааиша ада уаха акагыы иазыҗшзам. Уи анҗабыргхалакгыы, уаанза калашьа змам усуп хәа изыҗхьазоз рхатқәа абас рхәоит: «Аиашазы, ҳанцәа ицхаражәхәафцәа аҗабырг хзааргазаарын. Уажәы ҳара дгылафцәақәак ҳхашшаар, мамзаргыы (адунеи ахь) шытәхька ҳдырхынхәыр, уаанза икаҳҗоз зегьы даеакала икаҳамҗоз!» Урт иҗабыргыҗәкьаны рхы арыцхара итәдыргылеит, иаҗшьыргақәазгыы (ртомекәа) ирҗырҗын реырзеит.
- 54- Хәарада, шәара шәынцәа, ажәфанқәеи адгьыли фымш рыла изшаз, насгьы ажәфан ахра иахылаз; аҗх, иаанымгылазакәа иашьтәныкәо еынлатәи аамтә иакәыршаны ихызфаз; амреи амзеи, аеҗәақәагыы идҗа аҗаҗхьа ихырхәаны, изшаз Аллах иоуп. Ижәдыруазааит, ашареи адҗа кәҗареи, иара мацара дырқәитуп. Жәфантәылақәа рынцәа Аллах, зака дхаракзоузеи!
- 55- Шәынцәахәы, гәык ала, насгьы мазала шәихәала. Ижәдыруазааит, Уи, зхәаа иахысуа бзиа ишимбо.
- 56- Ауғьтәра (атышәныртәалара), ашьтәхь адгьылтәылафь ацәгьаршира кәшәымҗан. Аллах, шәицәшәаны, шәикәгәығны шәихәа. Хымҗада, абзиара кәзҗо ауаа, Аллах илҗха кырза ирзааигәоуп.
- 57- Аҗшақәа илҗха аҗхьа инаргыланы гәыргьаехәашаҗас иазышьтүа Иара иоуп. Аҗыхәтәан уи аҗтә хьантқәа еизганы реиадарагыы инарықәҗаны иҗсыз

тәылак ашка идәықәахдоит. Уақа азы рзылбааганы, уи алагыи иеиуеиңшым аеафра рызцәыригоит. Дара аңсцәагыи абас ауп ишхаргыло. Ус анакәха, абригыи лкаак алышәхыр калоит.

- 58- Атәыла ңица аңиаагыи, унцәа игәаңхарала (иңшзаны) игылоит; ицәгыоу атәыла аҕны акәзар, алйшәа змам ауп иааурыхуа. Хара иҳатәбуа жәларык рзы хажәаңқарақәа абас иеиҕаххәоит.
- 59- Ийабыргыйәкыаны, Ныхә цхаражәхәафыс ижәлар данырзынахашьт абас реиҳәеит: «Уа сыуаажәлар! Аллаҳ шәимйахырхәа, шәара уи ида анцәа дшәымазам. Аиашазы, сара агәақра шәтәзыргылаша, игәыткыагоу мшык шәңеиңшхар хәа сшәоит».
- 60- Иуаажәлар рңызацәа ракәзар: «Хара ийабыргыйәкыаны маҳагыарак удахбалоит!» хәа иархәеит.
- 61- Ныхә, абас аҕак рзыкаийеит: «Уа сыуаажәлар! Сара иарбанзаалак маҳагыарак салахәым; амала, сара жәфәнтәылақәа рынцәа иганахь ала иаашьтү цхаражәхәафык соуп».
- 62- «Шәара, сынцәа исыйеиҳәаз шәзеиҕасхәоит, сшәылабжьоит. Шәарт сызлашәеиңшым; сара Аллаҳ икынтә исзааиуа айахәара ала шәара ишәзымдырқәо здыруеит».
- 63- «Агәырңса шәеацәыхьчаны, илңха шәатәашьахарц азы, шәыбжьара азәы инапала шәгәышәеанйаразы анцәа икынтә дйак, алабжьарак ахьышәзаазго аума иңьашәшьауа?»
- 64- Аха, Ныхә иажәақәа ирызхьамңишкәа, уи амцхәара идыркылеит. Харгыи, иареи ағба ицталаз ауааи еиқәхархеит; хажәақәа имцны изыңхьазазгыи азы иҕаххәеит! Избанзар, урт илашәыз жәларык рыкәын.
- 65- Ад жәларгыи (рыбжьарантәи) рашьа Худ ңааимбарс дырзынахашьтит. Уигыи абас реиҳәеит: «Уа сыуаажәлар! Аллаҳ шәимйахырхәа; уи ида нцәа дшәымазам. Абыржәгыи уи гәыкала шәихамйгылазо, иґагылареи, иара икынтә ишәзааиша аргәақреи шәеацәышәмыхьчазои?»
- 66- Ижәлар ираңхьагылафцәаз азхамйафцәа: «Харт, уара хшыфдарак удахбалоит, насгыи уара амцхәафцәа уреиуоуп хәа хазхәыцуеит!» рхәеит.
- 67- Худ, абас аҕак ригеит: «Уа сыуаажәлар! Сара сыхшыфдазам, аха жәфәнтәылақәа рынцәа иааишьтыз цхаражәхәафык соуп».
- 68- «Сара, анцәа исыйеиҳәақәаз шәзеиҕасхәоит, гәыкала ишәылабжьо, зыгәрагоу уафуп».
- 69- «Шәыбжьара азәы инапала, шәгәышәеанйаразы шәынцәа икынтә шәкәык ахьышәзааиз аума иңьашәшьауа? Шәазхәыци шәара уи, Ныхә иуаажәлар рхатыңаґы шәааигеит. Насгыи дара рцымхәрас шәара шәшаны шәҳараикит.

Ус анакәха, Аллаһ ишәәтәеишьякәаз шәгәаларшәаны ахеиқәырхарахь шәхы шәырха».

- 70- Убас рхәеит: «Уара, изаїәу Аллаһ хаимїахырхәарц, насггы хабдуцәа зымїахырхәоз анцәахәкәа каҳажьырц азоума узаҳзааз? Уара ауаа иашакәа уреиуазар, ҳазлауршәаз агәәкргыи хзааг!»
- 71- Хәыд абас атәк кәицәеит: «Шәарт шәынцәа икынтә гәәкрази гәыңжәараки шәзылбааит. Дара ирызкны Аллаһ ршахатгак шылбааимгазгыи, шәареи шәабдуцәеи иаңшыганы изымїахырхәаз, баша хьызқәак ирызкны сара ажәа сымашәкуама? Ус анакәха шәаасңеиңш, иахбап аус ахькылсуа! Хәарада, саргыи шәара шәеиңш сыңшызаауеит».
- 72- Айхәтәан, иареи ицыз ауааи ҳарзылңханы иеиқәхархеит. Хажәакәа мап рыцәкны ҳазхазымїаз ауаагыи рдаракәац ааґахаҳїәеит.
- 73- Семудаа рахьгыи рашьа Салих (дырзынахашьтит). Уиггы, иуаажәлар агьырт реиңшїәкьа: «Уа сыуаажәлар! Аллаһ шәимїахырхәа, шәарт уи ида нцәа дшәымазам. Шәара, уи икынтә иаарту ршахатгак шәзааит. Абар, сара скынтә шәызыңшу ацъашьахәгыи. Уи, шәара шәзы Аллаһ дыргайас, чыдала ишаз абни ажәмахе ауп. Уи амахе ахы иазоушәыжь, Аллаһ идгьыл иқәхәлааит. Цәгьарак азыжәымун, мамзар ахьаа шәтәзыргыло гәәкрак шәңеиңшхоит» хәа реиҳәеит.
- 74- «Шәазхәыци, Аллаһ Ад жәлар рхатыңаны, шәара шәшаны, адгьылтәылаґыи шәынирхеит. Уи идгьыл каршәрқәа рґыи аҳтынрақәа шәыргылоит, ишьақәа итыжааны афнқәа кәшәїоит. Уажәшьтә Аллаһ иатәашьарақәа шәрызхәыцны адгьылтәылаґыи ацәгьаршыґцәа реиңш аилафынтра цәыршәымган».
- 75- Иуаажәлар раңхьагылаґцәа ркынтә, аңагьара ихнахыз ауаа рыбжьара имчыданы икәз азхәйаґцәа абас ирықәымчуан: «Шәарт иїабыргыїәкьаны, Салих анцәа иааишьтыз ңааимбарк иакәны дазхашәїома?» Уртггыи: «Хәарада, ҳарт иара ила иаҳзаашьтү зеггыи гәыкала иазхәхїоит» рхәон.
- 76- Аңагьара иханагалаз ауаагыи: «Харгыи шәара иазхашәїо мап ацәахкуеит» хәа атәк рыртон.
- 77- Ус ишааиуаз, уи амахеңша ашьапқәа хыїәїәаны иршьит, абас алаггыи анцәа идїа еилаганы: «Уа Салих! Ииашәїәкьаны уңааимбарзар, ҳара ҳазлауршәоз агәәкра узаагозар, иаҳзааг!» рхәеит.
- 78- Уи амшалагыи игәыткьагоу ңысрак аакалан, зеггыи рыдгьылқәа рґыи иеиңхьытта, ицкьаны ңака икаҳаит.
- 79- Салих убаскан иуаажәлар уаҳа дырзхьамңшкәа данырңырїуаз убас реиҳәеит: «Уа сыуаажәлар! Иїабыргыїәкьаны, сара анцәа ишәзааиңҳаз

шәзеитәсхәеит, гәыкала сшәылабжьеит; амала шәарт шәара шәзы абзиара зтаху абжьагафцәа бзиа ижәбазом».

- 80- Лутгыы егырт ҳацҳаражәхәафцәа реиңш дңааимбарны днаҳашьтит. Иуаажәлар убас реиҳәеит: «Шәара уаанза уааңсырак икарымңаңыз калтқьашьра хәымзак кашәйцит, усоума?»
- 81- «Избанзар шәарт, ахәса ааныжьны шәкалт агәахәаразы ахацәа рахь шәеихцит. Аиашазы иахзырқьацәаз жәларык шәоуп».
- 82- Аха, ажәлар, «Абарт (Лутци ифызцәеи) хтәыла иалышәца! Избанзар, арт ауаа рыцқьара мыцхәы иахңагьцит!» ахәара ада уаха атәк қарымңеит.
- 83- Харгыы иареи итаҳцәеи еиқәхархеит. Иңхәыс лакәзар, шытаҳька иаанхаз (азхамңафцәа) дреиуан.
- 84- Нас, игәытқьагоу қәак (ахахә) рзаҳаруит. Уахәаңш агәырңса арҳара зәазтәз ауаа рңыхәтәа зейишрахаз!
- 85- Медианаагыы рашәа Шьуаиб (дырзынаҳашьтит). Уигыы ижәлар убас реиҳәеит: «Уа сыуаажәлар! Аллаҳ шәимңахырхәа, шәара уи ида уаха нцәа дшәымазам. Шәарт, шәынцәа икынтә иаарту аршаҳатға шәзааит. Уажәшьта ашәага-зага ииашаны икашәйа, ауааңсыра рмал ахә ларқәны ишәмыргәақын, атынчрахь икылсыз адгьылтәыла ақны ацәгьаршра кашәымңан. Шәарт шәазхәйафцәазар, еиҳа ишәзеицгьуп».
- 86- «Азхәйафцәа ршәаны, Аллаҳ имфа ақынтә ирқьаланы, мфацыңхьазагыы (ашьацхәа ргыланы) шәанымтәалан. Шәазхәыц, шәаргыы шәмацфын, аха уи шәеизирҳаит, шәымчгыы иациеит. Ацәгьаршыфцәа рңыхәтәа зейишрахаз шәназхәыцны алкаа кашәйа!»
- 87- Шәыбжьара гәыңфык, сара исзаашьту азхәйаны, дәәа-гәыңк иазхарымңазар, шәыбжьара Аллаҳ еилиргаанза иаашәычха! Уи, азбафцәа зегьы дреицгьуп.
- 88- Иуаажәлар рыбжьара, иңагьаз ңызацәак убас рхәеит: «Уа Шьуаиб! Ма уареи уфызцәа азхәйафцәеи ҳақалақь шәалцахцит, мамзаргыы ҳара ҳдин ахь шәгьежьюеит!» Шьуаибгыы абас дңааит: «Иахтәахымзаргыы мчылоу?»
- 89- «Аиашазы, Аллаҳ, иашамыз шәхәйара ақнынтә ҳара ҳанеиқәирха ашьтаҳь, дәәазнык шәдин шытаҳхыр, Аллаҳ изкны амц аңшыызгаз хреиуахцит. Ҳанцәа игәамңхакәа, шәара шәдин азыгьежьра иқамлаша усун! Ҳанцәа идырра зегьы амехакуп. Ҳарт, Аллаҳ мацара ҳаиқәгәыгуеит. Уа ҳанцәахәы! Ҳареи ҳажәлари иҳабжьоу, иашарала уақәызбаны аңабырг хәарты. Ҳәарада, уара азбафцәа зегьы уреицгьуп!»
- 90- Ажәлар ираңхәагылаз азхамңафцәа ауаа ирықәыгәгәон: «Шьуаиб шәицнықәар, ижәдыруазааит ацәыз шәоуеит, арыцҳарагыы шәақәшәцит!» рхәон.

- 91- Аџыхәтәан, дгъылџысра гәгәак аакалан, (ахеиқәырхара изахьымзакәа) изқәыз адгъыл ицкъа инықәнаџсеит.
- 92- Шьуаиб амиқәара идызкылоз, уи атәылаґы зынза инымхозшәа иаакалеит. Абасала, Шьуаиб ихәатәы хамџакәа ирыцхатәра зтәхыз, рхатәқәа арыцхара иақәшәеит.
- 93- Шьуаиб урт дрыцрыџит. Аха, уи аамтәзы «Уа сыуаажәлар! Сара анцәа ишәзаишьтәыз аџабыргқәа шәсырдырит, сшәылабжъеит. Аха, иазхазымџаз жәларык уажәшьтә изларыцхасшьари?» ихәон.
- 94- Иарбан тәылазаалак џааимбарк дахьырзынахашьтуаз, хымџада, атыңынтәи ауаа (аџааимбар иахьыґагылаз амшала) хара ихахәарц азы, амамзаареи агәәкреи итәхәргылахъеит.
- 95- Нас, ианџахшәа ашьтәхь, ацәгъара рхыганы, абзиара рзаңахџеит. Аџыхәтәангъы иґианы «Хабдуцәа абри аґыза агәәкра иақәшәахьан» рхәо иалагеит. Амала, (рмапкра аґны уаха ианырмуза) хәргъы урт, ргәыреанзамкәа иақәахкит.
- 96- Уи атәыла ауааңсыра, иазхайаґцәаханы агәырґса реацәырыхьчазтәгъы, хәарада, ажәґан аґынтәгъы, адгъыл аґынтәгъы абарақьатра агәашәқәа рзаахартуан. Амала, хажәа имцны ианырыңхьаза, хәргъы убри амшала урт иеиқәґахәа иаанахкылт.
- 97- Мамзаргъы, уи атәыла ауааңсыра уахынла ишыцәаз, хгәәкра дара ишырзымнеиуаз ала агәыґра рымазма?
- 98- Мамзаргъы, уи атәыла ауааңсыра аенышьыбжъон игәырґгәйґәа ишыказ хгәәкра рыхьзарым хәа игәыгуазма?
- 99- Аллаҳ, иаалырґкәаны ирзааигаз агәәкра аґынтә абас рхы иақәгәыгуазма? Зхы ңхастәзтәыз ауаґы ида, дарбанзаалак азәы, Аллаҳ иргәәкра аґынтә абас ихы дзақәгәыгзом?
- 100-Ажәытә иаңшәымацааз рґынтә адгъылтәыла ззынхаз, абри аџабырг макъана ирзеилымкаазаци? Хара иахгәаңхандаз, ргәырґсақәа рымшала урт амашәырқәа ирықәхәршәон! Хара урт рыгәқәа амхәыр аахархоит (иахшәахауеит) даргъы (аџабыргқәа) рахазом.
- 101-Иара убри атәылақәа, убарт рызбахәқәа рыхәтәк уара иузеитәххәоит. Аиашазы рґааимбарцәа урт иаартыџәкьаз аршахатґақәа рызнаргахьан. Амала, уаанза имцуп хәа ирыңхьазахьаз акы изазхарґомызт. Абас ауп, Аллаҳ, азхамџаґцәа рыгәқәа шишәахауа (амхәыр шааирхо).
- 102-Урт реиҳараґык, ражәа ақәныкәара хәа акагъы рыдхамбалеит. Аиашазы, рыбжеиҳараґык имґахкьаґцәаны иахңылеит.

- 103-Нас, уртқәа рышьтахь Мыса, ҳаџашьахәкәа рыла, Фараони иуаажәлари рахь днахашьтит; аха, уртгьы аџашьахәкәа мап рцәыркит; амала, уахәаңш ацәгъаршыфцәа рџыхәтәа зейишрахаз!
- 104-Мыса убас ихәеит: «Уа Фараон! Сара жәфәнтәылақәа рынцәа иганыхь ала иаашьтү цҳаражәхәафык соуп».
- 105-«Аллах изкны аџабырг ада даеакы ахәара сақәитзам. Шәара, шәынцәа икынтә иаарту аршахәтга шәзаазгеит. Уажәшьта Исраил иңацәа рхы иазоужь, сара исыцааиааит».
- 106-Фараон абас ихәеит: «Уара џашьахәык ааугазар, иџабыргыџәкьангьы аиааша ухәозар, ихарба ускан».
- 107-Ус аныкала, Мыса илабашьа нкаижьит. Ианахәаңш, алабашьа иаартыџәкьаны игәылшьапхахьан!
- 108-Нас, иаргъа напы икәа иахьтаз, иаатигеит. Уигьы, иџашьаны иахәаңшуаз рғаңхьа ишкәакәаза, ицырцыруа ирбартан!
- 109-Фараон иуаажәлар раџхьагылафцәа убас рхәеит: «Ари иџабыргыџәкьаны адырра рацәа змоу алаңшхырҟафык иоуп».
- 110-«Шәара шәтәыла шәалицар иҟахуп» рхәеит. Фараонгьы дразџааит: «Ус анакәха, ихабжьыжәгозеи?» хәа.
- 111-Даргьы абас рхәеит: «Ихәтәгьы, иашьагьы иаарыңшы; ақалақьқәа рышкәгьы аизгафцәа (умаџафцәа) дәықәџа!» хәа.
- 112-«Алаңшхырҟафцәа икоу зегьы еидкыланы иузааргааит».
- 113-Алаңшхырҟафцәа Фараон изааит: «Амала, аиааира згаз хара ҳакәхар, ахамтә ҳауеит, ус ами?» рхәан иџааит.
- 114-Уигьы: «Сақәшахәтуп, шәартҟ исзааигәазоу ауаа шәреиуахоит» ихәеит.
- 115-Алаңшхырҟафцәа убас рхәеит: «Уа Мыса! Уара уоума иказыжьуа (алабашьа), мамзар хара ҳакәу?»
- 116-«Шәара ишәыршә» ихәеит. Уртҟ иандыршә, ауаа рылаңш хнакит, ргәы шәартҟак тәрҟеит, абас алагьы алаңшхырҟара дуззак аадырҟшит.
- 117-Харгьы, «Улабашьа ыршә!» хәа Мыса иџаххәеит. Инаңшызар, ари иршәыз дара идыршәыз алабақәа аанкыланы албаадара иафуп!
- 118-Абас ала, аџабырг цәырҟит, дара икарҟаз шымцызгьы ааңшит.
- 119-Фараони иуаажәлари убраџәкьа иаџахеит, хьымзгылагьы шьтахькә ихьаџит.
- 120-Алаңшхырҟафцәа зегьы асаара рыекарыжьит.
- 121-«Жәфәнтәылақәа рынцәа дазхәҟеит!»
- 122-«Мысеи Хәруни рынцәахәы!» рхәеит.

- 123-Фараон иакэзар, абас ихэеит: «Сара азин шэысымтэкаа уи дазхашэеит, ус аума? Хэарада, ари икашэаїаз, ажэлар ақалақь иалыжэгарц азы иеицшэызбаз хэмаррак акэын. Амала, хара имгакаа шэзықэшаша жэбараны шэыкоуп!»
- 124-«Хымңада, шэнапқэеи шэшьапқэеи инеихданы иңысыккоит, насггы зеггы шэыкнасхауеит!»
- 125-Алаңшхырңафэцаггы: «Хэарада, харггы анцаа изыхынхэыз хакэхоит!» рхэеит.
- 126-«Амала уара, ханцаа иажэакэа иахзааиз азхэхэеит хэа ушьа ууеит. Уа ханцаа! Хара ачхара хатэашьа, хансылманцааны хансы хых!»
- 127-Фараон иуаажэлар ираңхьагылафэцаз убас рхэеит: «Уареи унцэахэкеи ааныжны, адггылтэылакны ацэгьаршра карҗарц азы аума Мысеи иуаажэлари рхы изакэитутэуа?» Фараонггы атакс: «Хара урт рңацаа шыны, ртыңхэцаа мацара аанхажьуеит. Хэарада, хара урт иахтаху рылахэзартэ, насггы ирҗацны хархысыртэ хакоуп» ихэеит.
- 128-Мысаггы иуаажэлар убас реихэеит: «Аллах икынтэ ацхыраара шэахэаны ачхараггы аашэырңшы. Хэарада, адггылтэыла зеггы Аллах итэуп. Иуаажэлар ркынтэ иитэху уи дакэититэуеит; аиааира назаггы, згэы еснагь иара ишка ахадггыларала итэны икоу, насггы ифагылара рхы ацэыхчаны, идҗақэа назызго ахдырфыцаа иртэуп».
- 129-(Фараон иргэакыз ауааггы): «Уара уахзааианзаггы хдыргэакуан, уажэы уанахзааи ашьтахьггы хдыргэакуеит» рхэеит. Мысаггы: «Икалап, шэынцаа, шэхы шымфаңыжэго ибарц азы, шэага дықэганы ихатыңафэггы шэара шэнаганы, шэхы шымфаңыжэгааша дахэаңшуазар?» ихэеит.
- 130-Ицабыргыцэкыаны, харггы Фараон ицныкэаз ауаа алкаа карҗан хэа, шықасы рацэала арфареи, аеафра армачреи рыла ахьырхэра иакэхаршэеит.
- 131-Урт, бзиарак (аеафреи абарақьатреи) анырзааи, «Ари хара ихакэнагоуп» хэаны, гэакрак ианақэшэалакгы, Мысеи ифызцеи рымшьтацэгьара иадырхэалон. Ижэдыруазааит, изықэшэаз зеггы Аллах икынтэ ауп; амала реихарафык адырра иахьадхэалам азы, уи ус шакэу рыздыруамызт.
- 132-Нас убас рхэеит: «Хара хабла хыуырц азы иутэху харба, харт уара уазхазцаша хреуазам».
- 133-Харггы, иарту цыашьахэыцэкыакэаны азхыїра дуи, арҗукэеи, ахэачамацэкеи, адагькэеи, икаңшза илеуаз азиаскэеи рыжэахэеит. Аха зегьдарароуп аңагьара изакэымҗит, агэырңса иаїоу жэлариыкны акалара мфас иалырхит.

- 134-Агэафра ааины ианырхаңалак: «Уа Мыса! Уара иуиңаз ажэа ахатыр азы, унцэа уҳазихэа! Хгэафра ххихыр, ухэатэы хахңоит, хэарада, Израил иңацаагы уара ула амға иқэахңоит» рхэон.
- 135-Амала, ражэа нарыгзартэ акара агэафра анырхаңалак, ражэа иаразнак иахьхэуан.
- 136-Айыхэтэан, хажэакэа цайгэыда иңхызаны, урт иахьрызхьамңшуа амшала ахьырхара иакэыршэаны, амшын итаҳхэаеит.
- 137-Иларкэны идыргэакуаз уи ажэлар, (Израил иңацаа) барақьатрала ихаҳкьаз атэыла, мрагылареи мраташэареи рганкэа рғы (иахьабалак) ңшэымас икаҳңеит. Рычхара иабзоураны, рынцэа, Израил иңацаа ирниңаз иажэа ңшзагы нагзахеит. Фараони иуаажэлари, зыргылара иағыз рханкэеи, рахтынракэеи, ираазоз рбаҳчақэеи зегы адгыл иакарахтэит.
- 138-Израил иңацаа амшын ирахгеит; ус шаххэоз, дара ирызкыз ныхабакақэак изымцахьрхэоз жэларык ирықшэеит. Ас ианыкала, «Уа Мыса! Абарт рынцэахэка реиңш харгы нцэахэык дахзыкайа» рхэеит. Мыса усқан абас реиҳэеит: «Шэарт здырра мачу жэларун!»
- 139-«Хэарада, шэара шэзеилахаз ауаа, реилазаара ахыбгалара изаңацом; урт ашьапкра хэа изегы башоуп».
- 140-Мыса: «Шэара шэзы Аллаҳ ида даеа нцэахэык сишьталап, ус аума? Аха, уи шэара ауааңсыра зегы шэреиҳаны шэиңхьазахьан» иҳэеит.
- 141-Шэара Фараон иуаажэлар ркынтэ шэфаҳамхи. Урт, шэара иреиңааз ала шэдыргэакуан; шэтыңхэцаа ааныжыны шэычкэынцэа ршыуан. Абри акны шэынцэа икынтэ ңышэара дуззак ыкан.
- 142-Мыса, фажаижаба цхы (дхамцаныхэарц азы) аеҳэара иахтеит; аха, нас айхкэа даеа жэаба изацаҳңеит; абас ала, инцэа изаңиңаз аамта фынфажаа уыха акынза иназеит. Мыса иашьа Харун убас иеиҳэеит: «Сыуаажэлар рыбжьара сара стың аанкыла, урт урылабжьа, амарца, ацағыаршықцаа рымға алумхын!»
- 143-Мыса, ианеибаххэаз аамтазы (Синаитэи ашьха) дааины инцэагы иара даниацаажэа, «Сынцэа! Уесырба, снауғаңшып» иҳэеит. Анцэа иакэзар: «Уара зынзаскгы сузбазом. Амала абни ашьха унахэаңш; сара убри санахэаңшлак атыңағы изаанхар, уаргы сбара улшап» иҳэеит. Уи аамтазы анцэа ихафсахьа ашьха ианақэыффы иңыххаа иқэнаңеит; Мысагы иңсы маңханы дынкаҳаит. Ихы атың ағы ианааигы убас иҳэеит: «Иарбанзаалак гхак удкылара уакэыгоуп, сара сахьхэит, атамзаара шьтасңоит; сара раңхьазатэи уазхаїаф соуп!»

- 144-Аллах: «Уа Мыса! Сара, сажәәқәа узынашьтреи уацәажәареи рыла, ауааңсыра рыбжьара усгыи атың чыда устҕеит. Иуатәасшьаз удкыланы итабуп хәа зхәа уреиуаха» ихәеит.
- 145-Аңыхәтәан, зїаара цыңхьаза алабжьарақәеи, иатәахыз аиҭахәарақәеи абгьықәа ирнахїеит. (Насгьы Мыса убас иаххәеит:) «Абарт, зәгәала уерыдхәала; ужәларгьы иңшзоу абжьгарақәеи аиҭахәарақәеи рыдыркыларц ирыдїа. Хара имгакәа имфахкьаз ауаа ртәыла шәсырбараны сыкоуп».
- 146-«Зынза ишырхәтамкәа, адгьылтәыла баша иеырҭагьауа иалоу ауаа, сажәәқәа иалхәдастәеит. Урт, аңашьахәқәа зегьы рбаргьы иазхайафцәахом; амфа иаша рбаргьы ианылазом. Амала, мфа хәахәак рбар иаразнак уахь рхы дырхоит. Ари афыза ахымфаңгашьа, хажәәқәа имцны иахьырҭхьазо, насгьы рымдырра иахкьоит».
- 147-Аха, хажәәқәеи нарцәытәи аңсҭазаара аңылареи, иашам хәа изыңхьазаз русқәа башахеит. Урт, икарїақәаз рыда, даеакы азыхәан аума ахьырхәра изақәшәо?
- 148-Мыса ишьтахь, иуаажәлар рхьыматәа иеилартәаны хәыск абака аакаїаны (нцәахәыс) ирыдыркылеит. Ирымбазоз, уи иагьрацәажәомызт, иагьрабжьнагомызт! Убри (нцәас) ирыңхьазеит, уи алагьы ақәнамгара алырхит.
- 149-Аха, ишымфахкьаз еилкааны ианахьхәгьы: «Ханцәахәы хрыцхашьаны ихәнеимыжыр, хәарада, ацәыз зоуз хреиуахоит!» рхәеит.
- 150-Мыса игәы нжәаны, насгьы дхьаауа иуаажәлар данырзыхынхәы: «Сара сышьтахь шака аус цәгьақәа кәшәїазеи! Ханцәа идїа шәазымҭшыкәа шәыццакыма?» хәа реиҳәеит. Тора абгьыцқәа нкажьны, иашьа ихәдацәа аанкыланы диихо далагеит. Харунгьы: «Уа сан лҭа! Уара ууаажәлар сара сымчыданы сырбеит; сыршьырцгьы ак рыгымхеит! Уажәгьы сагацәа схумырыччан, насгьы сара, абарт, агәымбылцьбафцәа реиңш судумкылан!» ихәеит.
- 151-Мыса: «Уа сынцәа! Сареи сашьеи ихәанажь, харт, улҭха халархә! Уара, арыцхашьафцәа зегь рааста урыцхашьафуп!» ихәеит.
- 152-(Нас Аллах убас ихәеит:) «Ахәыс бака иамҭахырхәақәо ыками, хәарада, урт рынцәа икынтә агәыңжәареи, адунеитә нсҭазаарафы аларкәреи рыхьзараны икоуп. Хара, ачархәара кәзїаз абас ахьырхәра иақәхаршәоит».
- 153-Ацәгьара аныруы ашьтахь, иахьхәны иазхайафцәахаз ртәы ххәозар, хәарада, урт ратәмзаареи разхайареи рышьтахь унцәа ираназыжьуа иоуп, ирзылыңхауа иоуп.

- 154-Мыса игәйпжәара анихың абгыыцкәа шытхит. Урт ирныз афыракәа рҗы анцәа ицәшәаз рзы алашареи алпхеи шыкоу (атәы зхәоз аңқарақәа) анын.
- 155-Мыса, иеибаххәаз аамтҗеи атыңи рыкны икаларц азы, ижәлар ркынтә хынфажәижәафык алихит. (Амала, убрайәкәа ирбаз азырхакәа, Аллаҳ иаартны дрымбар, Мыса ирзааигаз ишазхарымдәша анырхәа) Уртгыи адгыылцысра гәгәа инақанакит. Мыса иакәзар, иаразнак Аллаҳ ихәара дналагеит: «Уа сынцәа! Ус еиңш иутаххандаз даргыи саргыи уаанзагыи хакәухуан. Хәбжәара икоу ахшыфдакәа рымшала зегыи хтаурхоума? Ари аус, уара уңышәара ада уаха даеаки акәзам; уи ала иутаху дымфәхуькоит, иутахугыи амфә иашахь дкылугоит. Уара, хара хтынха уоуп. Уажәшьта хара ихәанажь, хрыцхашьа! Уара анажыьфцәа иреиғьзо уоуп.
- 156-Харт, ари адунеи акынгыи нарцәгыи абзиарақәа хакәфь! Хәарада, хара, уара уахь хәихеит». Аллаҳгыи убас ихәеит: «Истаху, агәәкра дақасыршәоит; сылпха акәзар, зегыи айнакуеит; уи адагыи, сылпха Аллаҳ ицәшәара злоуи, азеқьат тҗиуеи, сажәакәа азхазҗои ирықәзыфәуеит».
- 157-Урт, рнапәы ирку Тораи Инцҗили рыкны зызбахә ану ацхаражәхәафь, уи ацара змамыз аңааимбар ихәатәы харҗоит. Аңааимбар, урт абзиара рыдцаны ацәгыара мап рцәикуеит; дара рзы ицкьоу халалны, икәашьугыи харамны иңхәзоит. Рыхәантарақәа шытхуеит, ирыкәну азынцьырқәа циртлоит. Уи аңааимбар дазхазҗази, уи дыхьчаны адгыларә изтәзи, уи ицхраази, иара ила ирзынашьту алашара иацныкәази роуп ахеиқәырхара иахьзақәаз.
- 158-Убас хәа: «Уа ауааңсыра! Ицәбыргыцәкәаны сара ажәфанқәеи адгыили ирыңшәмоу Аллаҳ, шәышкәа иаишьтыз ицхаражәхәаф соуп. Уи ида анцәа дыказам. Уи, аңсы ухазҗо, иагыиухызхуа иоуп. Ус анакәха, Аллаҳи, ацара змамыз иңааимбари азхашәдә, насгыи уи шәицныкәа, абас алагыи, амфә иаша аңшаара шәылшәыршап».
- 159-Мыса иуаажәларгыи амфә иаша уқәызҗо, иашаралагыи имфәсуа ауаа рылан.
- 160-Исраил иңацәа жәафә абиңараны иахшеит. Мыса иуаажәлар иара икынтә азы аныртәхха; «Улабашьа ала ахахә уас!» хәа иңаххәеит. Ахахә данас, жәафәцәара азы кылкәеит. Абиңарацыңхәаза азы ахьыржәша атың ылрхит. Аңтәкәа рыхцаны ашәшьырагыи рзыкахҗеит; дара рзы, амч рызтәша ахалуеи, ача ажыи рзылбаахҗеит. «Ишәахтәз аразккәа ркынтә ицкьоу шәфа» (ххәеит). Аха урт, (абзиара ирзахуз еилымкаарала) хара хакәым, рхы ацәгыара азыруан.
- 161-Урт, «Абри ақалақь афь шәынха; убракәа ишышәтәху ишәфа, ишәжәы, насгыи атамзаара шытәданы, ашә акынтәгыи шәхы ларкәны шәыфнала, убри ала

харгыы ишәанахажьып. Абзиара казџо рзы, наџ-наџ хатәашьара еихагыы ирзацахџоит» хәа рахәан.

162-Аха уртҭ рыбжьара аиаша иаграгылаз ауаа, хажәа ҥсахны, дара ишраххәаз акәымкәа дачакала иаадырхәит. Харгыы аиаша иахьаграгылаз азы, ажәфән аҕынтә гәәҕрак рзынахашьтҭит.

163-Уртҭ, аҥшахәа иаҥныз акалақь ауааҥсыра рҕагылазаашьа уразџаа. Иркраны иҕаз аҥсызқәа, ҥсшьараны ирымаз асабшаены, рееиуыжьны азы ахыхь ифхаланы, рганахь иаауа ианалага, аҥсшьара анрымамыз аены иахьцәырымџуаз амшала асабшатәи аҥқарақәа еилаганы ишәарыцон. Ирзаҥдаз аҥқарақәа ирыграгыланы, рахырқьара амшала, хара уртҭ, абас иҥахшәон.

164-Рыбжьара гәыҥфых: «Аллах иқәихша, мамзаргыы гәгәала иахьирхәыша жәларык баша шәызрылабжьозеи?» анырхәа, даргыы: «Шәынцәа иҕаҥхьа иаххәаша хамазарц азы, насгыы рөыҥхьакны реаньрыкылап хәа агәыгра ахьхамоу азы ауп» рхәеит.

165-Абас ала, ирзыҕайаз агәеанҗарақәа ианрызхьамҥш, харгыы ацәгьара аанкыларазы ихандеиуаз ауаа алганы, аиашамрахь имфыхыҕызгыы изфыз ацәгьарақәа рымшала игәытқьагаз аргәәҕрак инақәхаршәеит.

166-Изкәитмыз аусқәа ианырқәамџ, харгыы дара: «Иларқәзоу амаамынкәа шәреиҥшха!» хәа раххәеит.

167-Унцәа, акааметҭ амш аҕынза, уртҭ агәәҕра гәгәа иақәзыршәаша ауаа шрыжәиҗаша ихәахьеит. Хәарада, унцәа иахьырхәра иаарласны иҕалоит, амала уи, зегь дарароуп кырза иуаназыжьуа иоуп, кырзагыы иузылҥхо иоуп.

168-Уртҭ, гәыҥ-гәыҥла адгьылтәыла иалахаҥсеит. Рыбжьара шьоукы, иуаа бзиақәоуп, шьоукгыы ус иҕам. Артҭ аҕыхәтәантәиқәа, рыгхақәа рҕынтә иахьхәны аиаша иазыхынхәыр ҕалап хәа, аҕагылазаашьа бзиақәеи ацәгьарақәеи рыла иҥахшәеит.

169-Уртҭ рышьтәхь ашәкәы ззынхаз, насгыы «Усгыы иҳанажьхоит» хәа адунеитә ҕахрақәа зәазтәз дача абиҗарак ааит. (Аамтҭацыҥхьаза) абри афьза аҕахрақәа раҥхьа ианрызцәырҗлак, иаразнак реартҭоит. Артҭ, Аллах изкны аиаша ада уаха акагыы шырымхәаша хәа, ашәкәы излашьақәнаргылаз ала ажәа рымтҭизази? Уи адагыы, ашәкәы иамыҥхьазази? Нарцәытәи атәыла, Аллах иҕагылара зәацәыҥхьазкуеи уи иргәәҕра иацәшәои рзы хәарада, еиха иеиғьуп. Абыржәгыы шәыхшыф азымцазоу?

170-Ашәкәы гәгәала реакәыршаны, рнамаз иашаны изкқәо ыҕами, хара абзиара, абас аус адызуло рхамтҭа зынза иҥхастахтәзом.

- [illegible]

- 183-Урт, аеҳәара рыстџит. (Амала) ижәдырузааит, сара сахьырхәра даараза иғәғәоуп!
- 184-Иазымхәыцзџи? Шықәсырацәала изцыз уи аңааимбар, аиқәымшәарак узидбалазом; уи, хымңада, дыгәҗанҗафыҗәкьоуп.
- 185-Ажәфәнқәеи адгьыли раҳрафь, Аллаҳ ишамтақәа зегьы ирмыхәаңшзеи? Насгьы дара раҗьалқәагьы шааигәахо иазымхәыцзеи? Урт, Акәыркан акәымкәа иарбан ажәоу иазхарҗараны иҗоу?
- 186-Аллаҳ имфахикьаз ауафы уажәшьта алашарахь дкылызгаша азәгьы дыказам. Аллаҳ, арт рфызцәа ауаа, рыбыжккра афныҗка икьалафцәаны иаанижьюеит.
- 187-«Иааины ианбаҳадгьыло?» хәа уара акаамет аамтазы иуазҗаауеит. Убас раҳәа: «Уи иазку адырра анцәа икны мацароуп иахьыҗоу. Аамта анааилак, ицәырызгашагьы Аллаҳ мацара иоуп. Уи, (акаамет) ажәфәнқәагьы адгьылгьы ихьантаны ирзааиуеит! Шәаргьы иаалыркьаны шәанныкылоит!» Уара иудыруашәа иуазҗаахуеит. Убас раҳәа: «Уи иазку адырра анцәа икны мацароуп иахьыҗоу, аха ауааңсыра реиҳарафык ари рыздыруам».
- 188-Убас хәа: «Сара, Аллаҳ итаҳымкәа, схазыҳәан хәартакгьы ңхастакгьы сзыкаҗом. Икалаша здыруандаз, хәарада, абзиара аганахьала кырза схы иасырхәарын, цәгьаракгьы сақәшәарымызт. Сара, иазхәафцәоу ауаа рзы сгәҗанҗафуп, сгәҗырғәеҳәашәафуп».
- 189-Шәарт зегьы ңсык шәалызхыз, насгьы уи икынтә дгәҗырғәап хәа зхатә фыза (аңхәыс) дышшазгьы Иара иоуп. Ахәа иңшәма данлыцу, аңхәыс еидара хәычык лықәлоит, хамтакгьы уи ныҗәылгоит; лцәалтәымра анхьантахалак, рынцәахәы Аллаҳ абас ихәоит: «Иҗәбыргьыҗәкьаны, хәра гха змам хшарак дхаутар, хымңада, итабуп хәа уазхәаша хреиуахоит!» хәа.
- 190-Амала, Аллаҳ, урт гхада хшарак данритә, Аллаҳ дара иритәз (ахшара) акынгьы уи ивакәыларәа аңшьыргоит. Аллаҳ, ауааңсыра ивакәыларазы иаңшьырғақәо дузрыдкылом.
- 191-Зхатәқәа шоу, насгьы акымзарак ззымшо, Аллаҳ ишңаивадыркәыло?
- 192-Насгьы урт (ахахә бакақәа), ирымҗахырхәо ауаа ишзырмыхәогьы, рыхгьы изахәом.
- 193-Амфа иашахь аназаразы урт шәрыхәар, атәк рзыкаҗазом; урт шәрыхәаргьы, шәыбжьы мырғазакәа шәгыларгьы шәара шәзы аҗоуп.
- 194-Аиашәҗәкьа убри ауп, Аллаҳ ида шәзымҗаныхәо зегьы, шәара шәеиңш имчыдоуп. Мап шәхәозар, ус анакәха, ирықәфьшәт, атәк шәыртааит!
- 195-Изланыкәо ашьапқәа рымоума; изларкыша анапқәеи, изларбаша аблақәеи, изларахаша алымхәқәеи рымоума урт? Убас хәа: «Шәааи, сывакәыларазы

иаңшыжәгаз зегъы, абрахъ шәрыңхъа, насгъы шәысҕагыланы ишәтаху шәызба, ишәылшозар аблахтыхагъы сышәымтан!

196-Амала ижәдыруазааит, сара исыуаџәкьоу, ашәкәы лбаазгаз Аллаҳ иоуп. Уи, ауаа бзиақәа дырхылаңшыны ихъчоит.

197-Уи ида, шәызхәо –шәызчо (ирфашьоу анцәахәқәа) шәаргъы изшәыцхраауам, рыхгъы изацхраауам.

198-Алашарахъ акылсразы, урт иагъа шәрыхәаргъы шәыбжъы раҳазом, иухәаңшуа ңыушьоит, аха урбазом».

199-Иманшәалоу алых, ибзиоу рыдџа, амдырцәа хъаас ишьтумхын.

200-Амала афстәа икынтә цәгъаршрак улакыакъар, иаразнак Аллаҳ уимџагыл! Аллаҳ зегъы иаҳауеит, зегъы идыруеит.

201-Азхәйара иаңшәымацәоу, афстәа икынтә ргәы иавџалаз хәыцрак анрыцәырџлак, иаразнак Уи, (Аллаҳ) изхәыцны аџабырг рбартахоит.

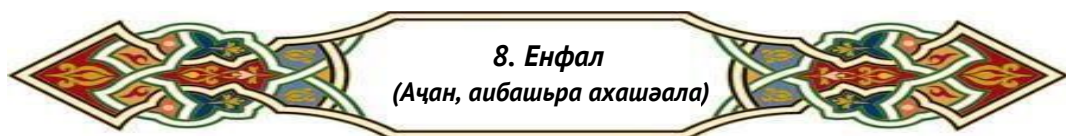
202-Афстәа иуацәа (Аллаҳ ивакәылара аңшыгафцәа), урт дырбыжжуеит. Насгъы иаарылшо ала ирыгъызгаазом.

203-Уара, ңыашъахәык анырзааумгалак: «Икәлеи, акы узаңшыымгазеи?» хәа иџаауеит. Убас раҳәа: «Сара сынцәа исыџеиухәаз мацара саңныкәоит. Абар, абри Акәырқан, шәынцәа икынтә ишәзааз ршаҳатгоуп, иазхазџо жәларык рзы уи лашароуп, (ңхызлайџкәа ирзымбо акара абарақьатра згәылоу) илңхоуп.

204-Акәырқан ианаңхьо уи шәазызырфы, насгъы шәеыртынчны шәыказ, убри алагъы алңха шәахъзап.

205-Ухала, шыжъи хәылңази гәык ала, ухәыужъы еилагылартә унцәа уиҳәала, бжъы таала ихъз еитаҳәала, амдырцәа уреуамхан!

206-Сынцәа иҕаңхъа икоугъы (амаалықьцәа), уи имџахырхәаразы аҕагъара реартазом, уи имџаныхәоит, насгъы уи изы мацара асаара рыекарыжъуеит.

8. Енфал (Ачан, аибашъра ахашәала)

Иаҳзылңхауа иҳаназыжъуа Аллаҳ ихъзала!

1- (Уа сңааимбар!) Уара, аибашъра иалыжәгаз ахашәалазы иуазџаауеит. Убас раҳәа: «Аибашъра ахашәала, Аллаҳи иңааимбари иртәуп» хәа. Иџабыргыџәкәаны шәазхәйафцәазар, Аллаҳ иҕагылара шәеацәыхъчаны,

шәыбжьара икоу аймак атың икәышәйә. Аллахи иңааимбари рхәатәы хашәйә.

- 2- Азхәйәфцәа иашәйәкьәкәа, Аллаҳ ихъз анрахалак ргәы итәзызауеит. Уи иажәақәа ианырзәпхьалакгыи разхәйәра еихә игәгәахоит, русқәа зеггыи рфы еснагъ иара мацара икәгәыгуеит.
- 3- Урт, рнамазқәа ырымжыкәа, ианаамтоу, ишахәтоу иркуеит. Насггыи иратәашьаз акынтә (изгу ауаа рзы) агәагъра рылшоит.
- 4- Азхәйәфцәаиәкьәкәа убарт роуп. Анцәа ифәпхьа дара ырызкны, афәзара харақкәеи, анажъреи, насггыи меигзарах аразкыи йкоуп.
- 5- (Урт ртәгылазаашьа) Азхәйәфцәа гәыпфык зынза ишыртәхымызггыи, аиашара иазкыз уск азы Унцәа уфны уандәылигаз (аамтәзтәи атәгылазаашьа) иафызоуп.
- 6- Аллаҳ уаанза иизбахьаз, насггыи уажәшьтә акаларахъ зхы ирхаз аус акныкьәа рыбла ишабо аңсра иаңылозшәа, уара ажәа умаркуан.
- 7- Аллаҳ, шәара урт афгәың ркынтә (ахәаахәтрәтә каравани, Меқкьетәи аруааи) руак афәпхьа хымңада аиааира жәгоит хәа ажәа шәитәхьан. Шәара шәакәзар, еихә имчыдаз шәықәшәар шәтәхын. Аха Аллаҳ избарала аиаша аиааира арганы, азхамйәфцәа рапхьагылафцәа рышьатә ыңызхша, насггыи азхамйәра зынза иайәзырхаша мфак ааиртыр итәхын.
- 8- Зыңсәтаара агәырңса архара мацара иазку азхамйәфцәа, ргәы иамыхәозарггыи, аиаша аиааира арганы, ирфашьоу, ишымчыдоу дирбар итәхын.
- 9- Шәарт уи аамтәзы шәынцәа икынтә ацхыраара шәахәон. Уиггыи: «Ишәыцхраарц азы, амаалыкьцәа зыкьфык еишьтаргыланы ишәзынасышьтәуеит» хәа атәк шәзыкаийон.
- 10- Аллаҳ, аиааира ижәгашазы игәырғьаеҳәашаны, насггыи шәыгәқәа шәыртынчырц азы, зыкьфыла амаалыкьцәа цхыраафыс ишәзааишьтит. Ийәбыргыкьәаны ацхыраара иара икынтә ауп. Хәарада, Аллаҳ, адуреи аҳаракыреи дырқәитуп, иарбан усзаалак аиааира зтәу иоуп, избарақәеи иусқәеи зеггыи ақәығара злоу иоуп.
- 11- Иара, ианшәартәз аамтәзы, иатәашьара ала шәыгәтынчымрақәа элашәхашәырштыша ацәа хаак шәыкәиршон. Насггыи, зегъ рыла шәыгерыцкьәаны, афсәаа ишәызцәыригаз шәыгәфарақәа аңырқәкәааны, Аллаҳ иажәа шәақәгәыгуа шәкаланы, адгьылггыи шыапы гәгәала шәықәгылап хәа, ажәфан акынтә қәак шәзылбааишьтуан.
- 12- Унцәа, ганкахьалаггыи имаалыкьцәа абас ыридиңон: «Хәарада, сара, шәарт сшәыцуп. Шәарггыи гәык ала иазхазйәз азхәйәфцәа гәфарақ рмоуртә

и́кашәйә. Азхамйарафәы зәаанызкылаз аз рыгәкәа ашәартара тәсйәит, шәаргы урт, рыхәдацәл шәас, (ахәеи, ахыци ахәымпали зкуагы) рнацәкьаракәа шәрыс!

- 13- Избанзар, урт, Аллахи иңаимбари ирғагылт. Дарбанзаалак, Аллахи иңаимбари ирғагылаз ирдыруазаит, хәарада, Аллах иахьырхәра кырза игәгәоуп.
- 14- Уажәы, уи шәзыкәиришәаз айахареи ахьырхәреи ргьама жәба; азхамйафцәа рзы уи ашьтахь, амца аргәафрагы ыкоуп.
- 15- Уа азхәйафцәа! Азхамйафцәеи шәареи, аруаа рыла шәанеиғагылалак, шәышьтахь рафашәмырхан (шәытрысны шәыбнамлан!)
- 16- Абри афызә атагылазаашәа акны, дарбанзаалак дәәазнык ажәылареи, аибашьразы дәәа гәыпк алалареи, мамзаргы дәәа архәтәк рабашьреи рзы, знеишьак ала ахьрхартә ааныжьра ада, итәып кажьны дхәйыр, хәарада уи, Аллах иахьырхәра гәгәагы зхахьы изгаз иакәхоит. Уи наунагза дахәангылашагы ыахәаным ауп. Ари, закәйтә ыыхәтәа цәгьоузеи, шака аангылартә бааңсузеи!
- 17- Аибашьрафәы шәара урт, шәымч мацара ала итәшәмырхәзеит. Урт тәзырхаз Аллах иоуп. (Уа сңаимбар!) Аибашьра алагамтәзы анышә анырғәаупса зегьы рыбақәа иртәзыпсаз уара уакәмызт, Аллах иакәын. Аллах, абас ала азхәйафцәа зылйшәа бзиахашаз пышәак иахигон. Хәарада, Аллах, ишәхәо зегьы ишахәтәоу ала изахауа иоуп, ишахәтәоу алагьы издыруа иоуп.
- 18- Аллах (шәахьазхәйафцәоу азы) абас дшәызныкәоит, насгьы уи, азхамйафцәа ршьацхәақәагы хәарада, лйшәада унижьуеит.
- 19- (Уа азхамйафцәа!) Аиааира шәтахызар, абар аиааира ижәгаз! (Хәиааиуеит шышәхәоз шәайахеит.) Уажәшьтә азхәйафцәа ргәаг шьтыхра шәакәыйыр, шәара еиха ишәзеиғьуп; мап, еитәх аиғара цәырыжәгар, хәргьы уаанзеиңи ххы мфәақәгоит. Ижәдыруазаит, хыпхьазарала иеихәу ауаа шәрылахуп хәа, уи ишәнатә акгы ыказам. Избанзар Аллах, азхәйафцәа дрыцуп.
- 20- Уа азхәйафцәа! Аллахи иңаимбари рхәатәы хашәйә, насгьы (Аллах иааишьтыз ажәақәа) ишшәахауагы, аңаимбар шәизхьампшуа шәкамлан.
- 21- Уи адагы, ишырмахауагы «ихәхәит!» зхәаз ауаа реиңи шәкамлан.
- 22- Аллах иғәпхьә, адгьылтәылафәы зыңсы тәны икоу рахьтә зегьы иреицәоу; зынза имхәыцуа ағәақәеи адагәақәеи роуп.
- 23- Аллах урт бзиарак рыдибаландаз, хәарада, идирхауан. Амала ийәбыргыйәкьаны, урт идирхәргьы (азхәйаратә цәанырра ахьырцәызыз амшала) хьаас ишьтырымхкәа, еитәх изхьампшкәа ицон.

- 24- Уа азхайафцаа! Аңааимбар аңсы шәхазйаша рышқа даншәыңхыалак Аллахи иңааимбари рааңхыара шәацныкәа. Ижәдыруазааит, Аллаһ, ауафи иара игәи рыбжьара ңардак бжьейоит. Насгьы, хәарада, шәарт зегьы Уи иҫаңхыа шәеизараны шәыкоуп.
- 25- Аңәгьаршреи аиҫақшареи шәеырцәышәыхьча, избанзар уи шәыбжьара икоу агәымбылцьбафцаа ркьысра мацарала иаангылазом. Еитах ижәдыруазааит, Аллаһ иргәәкәра даараза иғәғәазоуп.
- 26- Ишәгәалашәыршәа, аамтәк азы хыңхыазарала кырза шәмацын, азәгьы хыаас шәикымызт, ишәықәымчуан, шәдыргәәкуан, ауааңсыра шәыкны шәырган, ма шәыркьыцны ишәхысны ицап хәа ашәартара шәыман. Абас шәшыкәазгьы, Аллаһ шәхы ахьыйашәкыша тәылак шәатәеишьеит; ицхыраарала амч шәитәеит, насгьы ицқьаз аразккәа шәзаңиҫеит.
- 27- Уа азхайафцаа! Аллахи иңааимбари ачархәара рзышәымун; абас ианыкәашәй, шәнапы ианышәйқәазгьы ишәзымышьчакәа ачархәара рзыжәуеит.
- 28- Ижәдыруазааит, шәыхшарагьы, шәбеиарагьы шәара шәзы иңышәагоуп. Иреиҳазоу аҳамтә акәзар, Аллаһ икнауп иахьыкоу.
- 29- Уа азхайафцаа! Шәыгәкәа Аллаһ ихайгьыларала ала итәны, уи иҫагыларагьы шәеацәышәыхьчар, Аллаһгьы, уи шәикәгәығны аиашеи ахәанчеи злеилшәыргаша шәага-загак шәзаңиҫоит, шәыгхәкәа ириашоит, ишәанаишьеит. Избанзар, Аллаһ затәашьара даараза иҳаракзоу иоуп.
- 30- (Уа сңааимбар!) Азхамйафцаа уеикәҫахәаны уаанкылареи, утархареи, мамзаргьы атәыла уалцареи рзы ашьацхәақәа узыкәдыргылон. Урт, ашьацхәақәа рықәыргьыларала ианаҫыз, Аллаһгьы иара итәы кәиҫон. Аллаһ, ашьацхәа аңызҫо иреиғьзо иоуп.
- 31- Хәжәәңқарақәа ианырзаңхьо, мамзаргьы ирзаңхьараны ианыкоу: «Хәара арт рфызцаа ирацәаны иҳахәхьеит, ххатәқәагьы абарт иреиңшу ажәақәа ххәарц халшоит. Арт, ажәытәуаа иаңшьыргаз алакәкәеи ахытхәаақәеи рыда уаҳа даеакы акәзам!» рхәоит.
- 32- Аамтәк азгьы абас рымхәахьази: «Уажәшьтә игәыңйәагахеит ари! Уа анцәа! Абри ушәкәы ийабыргьыйәкьазар, ус анакәха, ажәфан акынтә ахәхә хәкәхааит, мамзаргьы, даеа гәәкәрак хәкәыршәа!» хәа.
- 33- Амала, уара урт рыбжьара уканайы Аллаһ агәәкәра иақәиршәазом. Насгьы ирамхәйәқәаз иахьхәны атәмзаара шытәзйазгьы иргәәкраны дыкәзам.
- 34- Қыаба иақәнагоу напхгафцаас, насгьы хьчафцаас ишыкәмгьы, Месҫид-и Хәрам аҫны Аллаһ иашьапкреи, азхайафцаа ратәареи мап ацәызкуа ауаа, Анцәа изимыргәәкәри? Месҫид-и Хәрам анапхгареи, ахьчареи изықәнагоу ауаа;

- Аллах иѣагылара зѣацѣыхъчаны, ргѣы, уи ихайгыларала иртѣны, идѣакѣа назызго азхайдѣацѣакѣа ракѣзароуп. Амала, уи азхамѣацѣа ари излардыруеи?
- 35- Урт, Беитуллах (Аллах иѣны) авараѣы, (Месѣид-и Харам акны) аныхѣареи анамазкреи ахатѣңаны икарѣо, ашѣышѣареи, анапеинкѣареи роуп. Уажѣы, (абас зхы мѣаңызго азхамѣацѣа) иааипмыркѣазакѣа иаңшыжѣго шѣызхамѣара амшала агѣакра агѣама жѣба!
- 36- Азхамѣацѣа рмазара, Аллах имѣа ашкѣа ауаа рынамышѣтра иакѣдырзуеит. Акѣырзрагѣы иакѣыѣзом! Амала, мышкы ааиуеит, уи икарѣаз ахарѣкѣа ргѣы архѣаауеит, айыхѣтѣангѣы иайдахайдѣоит. Азхамѣараѣы иаангылақѣазгѣы ѣѣаханым амца қѣауқѣад акны иеизгахоит.
- 37- Аллах, абас ала ахѣымгѣеи ацқѣеи иеилихуеит, насгѣы ахѣымгақѣа зегѣы ѣѣарак инеикѣѣаны иааидкыланы ѣѣаханым амца қѣауқѣад иалаижѣуеит. Убартѣ роуп, зегѣ рыла ацѣыз зауз ауаагѣы.
- 38- Зызхамѣара акынтѣ имхѣайуа ауаа, убас рахѣа; рызхамѣара нышѣтайѣаны аңсылманра реадырхѣалар, уаанзатѣи ргѣырңсақѣа ранажѣхоит. Мап кны ихѣамѣуазар, дара раңхѣа абри аѣыза иакѣшѣаз ырыхѣысызгѣы мазазам.
- 39- Рызхамѣареи реиғареи ркынтѣ ихѣайны, Аллах ивакѣылара аңшѣгарагѣы иакѣыѣны, Аллах идин иара атѣың ааннакылаанза уртѣ шѣрабашѣла. Амала (рыцѣгѣаршреи, реиғареи ркынтѣ) иахѣхѣыр, хѣарада, Аллах икарѣо зегѣы ишахѣтѣоу ала избо иоуп.
- 40- Амала, ирдыруа мацара иацныкѣозар, ижѣдырузааит, Аллах шѣара шѣыңшѣама иоуп. Уи шака даңшѣыма бзиоузеи, шакагѣы дыцхѣрааѣы бзиоузеи!
- 41- Насгѣы ижѣдырузааит, аибашѣраѣы ихашѣаланы ижѣгаз хѣ-хѣтѣак ркынтѣ акы Аллах итѣауп. Уи; аңааимбари итѣынхацѣеи, аиатѣымцѣеи, ағарцѣеи, амѣа иқѣхаз ауааи ирзкуп. Аллахи, уи аиашеи ахѣанчеи реидыхразы, ѣ-рык ианеиѣагылаз амш аѣны хѣаѣыңсы изылбаахѣгаз азхашѣайѣкѣазар. Ахашѣала шышѣашаша убас ауп. Аллах зегѣы ишахѣтѣоу ала зымч зақѣхо иоуп.
- 42- Ишѣгѣалашѣыршѣа! (Бедир аибашѣра аѣны) Шѣартѣ, аѣхаа иааигѣоу аган акны (Медине аган) шѣыкан, дара ракѣзар, ихароу аган акны (Меқѣкѣе аган) игылан. Акараван акѣзар, шѣара шѣладахѣы амшын аңшахѣаѣы икан. Абри аѣыза иакѣшѣара иеибышѣхѣазтѣгѣы ишѣзеиқѣшѣыршѣарымызт. Амала, Аллах, иизбаз аус анагѣаразы убасала шѣеиқѣиршѣеит, зегѣы иаартны имѣаңысит; иқѣзаашагѣы, иаарту ршахѣтѣгак инақѣыршѣаны иқѣзааит. Рыңсы еиқѣырханы наунагѣа ахѣыхра иахѣзашагѣы, иаарту ршахѣтѣгак инақѣыршѣаны убри иаңсахааит хѣа абас икаиѣеит. Хѣарада, Аллах, зегѣы ишахѣтѣоу изахѣауа иоуп, ишахѣтѣоугѣы издыруа иоуп.

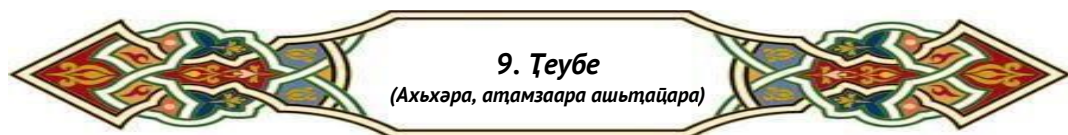
- 43- (Уа сыңааимбар!) Аллаһ уара, (аибашыра калаанза) азхамйафцаа рыруаа, пхызла излаказ ааста имачны иуирбон. Ус акэымкэа, ишыкайэкэаз иуирбандаз, хэарада, агэкахара шэоуны икашэйаша аганахыалагы аймак шэыцэырйуан. Амала, Аллаһ, абри афыза шэакэмыршэакэа, атынчрахь шэкылигеит. Хэарада, Аллаһ, шэгэы итэйэкэоу, ишахэтюу ала издыруа иоуп.
- 44- Аибашыра адэакны, нак-аак шэанеиҥагыла, Аллаһ, урт шэара имачны ишышэирбоз еиңш, шэаргы дара шэмачны шэыдирбон. Икалалакгы, аусқэа зегы айыхэтэаны иара иахь икылсуеит.
- 45- Уа азхайафцаа! Иарбанзаалак гэыңфок рыла шэанеиҥагылалак ишэычха, насгы Аллаһ ирацэаны дышэгэалашэыршэа, абас алагы, ахеиқэырхареи аиааиреи шэрыхьзап.
- 46- Аллаһи иңааимбари рхэатэы хашэя, шэыбжьара аймак цэыршэымган; мамзар шэгэы трысны, агэкахарагы шэыцэырйны, шэымчкэа кэадахоит. Уи адагы ишэычха, хэарада, Аллаһ изычхауа дрыцуп.
- 47- Аибашыраҥы, ртэылақэа ркынтэ рхы иахңагыаны иеырба-еырбо амфа иқэланы, ауааңсыра Аллаһ имфа ашкэ иназмышьтуа реиңш шэкамлан. Аллаһ, урт икарйо зегы имехаикхьеит.
- 48- Афстаа, урт икарйақэаз ирңшзаны идырбаны: «Иахьа, ауааңсыра рыбжьара ишэиаиша мчык ыказам, саргы шэара сишэйдгылафуп!» хэа реиухэеит. Амала, ф-рык анеиҥагылагы шытахька деиханы; «Шэареи сареи иахзеило хэа акгы ыкам. Аиаша шэтэхызар, сара шэарт збара шэылымшо збоит, Аллаһгы сицэшэоит! Аллаһ захьырхэра даараза игэгэоу иоуп!» хэа рахэаны дыбналеит.
- 49- Уи аамтэзы агыангыашцэагы, згэы хэаңсоу ауаагы, азхайафцаа ирызкны; «Абарт ауаа, рдин иажьеит! (Мамзар, Меқькэаа рыр ишңарабашыуаз?)» рхэон. Амала, ицабыргыэкэоу убри ауп; дарбанзаалак, Аллаһ диқэгэығны ичимйаикыр, хэарада, Аллаһ иреиҳазоу, иаҳаракзоу иоуп, еснагь аиааира зго иоуп, иусқэеи избарақэеи ақэығара злоу иоуп.
- 50- Амаалықьцаа, азхамйараҥы здацкэа зырғэгэаз ауаа: «Агьама жэба абыржэы, аҥҥа хэа абылра ахьаа!» хэа рахэаны, рҥи рышьтахы (рқәакэеи) ирысуа, рыңсы шырхырхуаз убандаз!
- 51- Шэзықашэаз арыцхара, шэнапала нарцэыка инашэышьтыз шэгэырңсақэа рымшалоуп. Мамзар, Аллаһ, иуаажэлар зырғэақуа иакэзам.
- 52- (Арт ртагылазаашьа) Фараун итаацэеи, уаанзатэикэеи ртагылазаашьа иафызоуп: Аллаһ иажэакэа иартыэкэаны мап анацэырк; Аллаһгы, урт ргэырңсақэа рымшала изымқэацо иақэикит. Аллаһ, амчра наза дақэитуп, захьырхэрагы даараза игэгэоу иоуп.

- 53- Абри изышэгэалахаршэо убриазоуп; жэларык, ҥныѳкала аитакра реакэдмыршээр, Аллаҥгыи уи ажэлар иратәеишьаз аразкы ахаан иҥсахзом. Хэарада, Аллаҥ, ажэакэа зеггы ишахэтоу изахауа иоуп, зеггы ишахэтоу ала издыруа иоуп.
- 54- Ааи, Фараун итаацээрери уаанзатәиқәеи ртагылазаашьа иафызоуп: Рынцаа иажэакэа мҥны ырыҥхьазеит; харггы ргэырҥсақәа ирхырҥкыаны урт ықәаххит, Фараун итаацәа азы итаххәаеит. Абас иқәаххыз зеггы, аиашазы дара рхазы мацара игәымбылҥбафцәан.
- 55- Аллаҥ иҥаҥхьа, аҥсабарәҥы ҥсы эхоу зеггы иреицәазоу, азхамҥараҥы здац-ҥашә аузышьтыз роуп. Избанзар урт, уажәынахысггы иазхазҥаша рақәзам.
- 56- Урт, аиқәшахатра ззыбжьоуѳо, аха Аллаҥ ицәымшәакәа, есымша зеиқәшахатра иеилзго ауаа роуп.
- 57- Амала, аибашьраҥ урықәшээр, урмеиҥзан, иумшатан, избанзар урт рышьтахь иааиуа ирбартә, иабжьартә иҥырҥихоит.
- 58- Уара ула аиқәшахатра зыбжьоу жэларык, чархэарак рыдубалар, дара ырызкны шыаҥак ҥауҥаанза, аиқәышахатра ушьтарнахыс аус шамуа аганахь ала иаартны адырра рыт. Аф-ганкгыи атәгылазаашьа ишахэтоу ала ирдыруазароуп. Аиашазы, Аллаҥ ачархәафцәа бзиа ибазом.
- 59- Азхамҥафцәа икарҥақәо дара ирзынханы, иахзаанкылом, абас алаггы хыхьырхәра иацәцоит хәа ргәы иаанамгааит. Урт хнапы изацәцазом.
- 60- (Уа азхаҥафцәа!) Шәаҥацәа рҥаҥхьа шәымчқәа зеггы еидышәкыла, аибашьразы аеқәа шәааза. Абас алаггы, Аллаҥ иаҥацәеи, шәара шәаҥацәеи, насггы макьаназы изуҥцәоу шәзымдыруа, аха Аллаҥ иидыруа шәаҥацәеи шәыршәап. Аллаҥ имфәҥы инышәхлак ацымхәра иагмыжкәа ишәызшәахоит, шәарт зынза иашамрак шәақәшәазом.
- 61- (Абас ишыҥоуггы) Дара атынчра иадгылар, шәарггыи шәадгыланы Аллаҥ шәиқәгәыг. Хэарада, Аллаҥ, зеггы ишахэтоу ала изахауа, ишахэтоу алаггы избауа иоуп.
- 62- Уара ужьара иазггыхәуазарггыи хьаас иумкын. Уара Аллаҥ дузхоит. Ицхыраарери иазхаҥафцәеи рыла еснагь адгылара узтоггыи Иара иоуп.
- 63- Аллаҥ, азхаҥафцәа рыгәқәа еидиҥеит. Аҥсабарәҥы икоу зеггы, абри аус иазуказытггыи, уи уара иулшарымызт, аха Аллаҥ урт иеидиҥеит. Хэарада, Аллаҥ, иреиҳазоу, иҳаракзоу иоуп, еснагь иаиааиуа иоуп, зуҥқәеи зызбарақәеи зеггы аҥәыҥара злоу иоуп.
- 64- Уа Аҥааимбар! Уареи ухәатәы хазҥо азхаҥафцәеи рзы (цхыраафыс) Аллаҥ дшәызхоит.

- 65- Уа Аңааимбар! Азхайафцаа аибашьра иазыкайа! Шэара шэыбжьара ачхареи, ахымфәағашьеи ирфырхацаоу фәжәафык калар, фышәфык ирыңсоуп. Шэара шәкынтә шәфык калар, азамйафцаа ркынтә зкыфык ириааиуеит. Избанзар, урт ахәыцреи аилкаареи иазрыцхау уаауп.
- 66- Амала уажәы, Аллаҳ шәеиадара ирмачуеит. Иахьазы шәымч шазымхо идыруеит. Уи амшала, шэыбжьара ачхареи ахымфәағашьеи ирфырхацаоу шәфык калар, азамйафцаа ркынтә фышәфык ириааиуеит, шэара шәкынтә зкыфык калар, Аллаҳ имч ала фнызкыфык ириааиуеит. Аллаҳ, ачхареи ахымфәағашьеи ирфырхацаоу ауаа дрыцуп.
- 67- Цааимбарк, (адйа ахымоу атың акны) ииааира хартәааны, идин ауааңсыра рыбжьара инаимызгакәа (насгыы аибашьрафы аиааира наза имгакәа) аткәацаа игар диашахом. Шэарт, иаамтәлатәиу адунеитә тахрақа роума иалышәхуа? Аха Аллаҳ, шэара шәзы нарцәы итахуп. Аллаҳ, иреихазоу, иахаракзоу иоуп, еснагь иаиааиуа иоуп, зускәеи зызбарақәеи зегьы акәығара злоу иоуп.
- 68- Аллаҳ икынтә (аткәацаа ахфыхыңса рымхны роужьра шәшақәитү, насгыы ахашәала шышәзыхалалу ала) збарак шәымамызтгыы, ауаа ткәаны ахфыхыңса ахыжәгаз азы, хәарада, агәакра гәгәа шәакәшәараны шәыкан.
- 69- Аха, абри афыза аңкара ахышәылахәаз амшала, ишәыдышәкылаз ахашәалеи ахфыхыңсеи, ицкыаны, ихалалны, шәгәабзиара иазеиғны инышәх, насгыы Аллаҳ ифәгылара шәеацәышәыхча. Хәарада, Аллаҳ, кырза ишәаназыжьуа иоуп, чыдалагыы иазхайафцаа рзы зылңхеи зрыцхашьареи иаеиғзо иоуп.
- 70- Уа аңааимбар! Шәнапафы икоу аткәацаа абас рахәа: «Аллаҳ шәыгәкәа рыкны абзиареи, азхайареи, ахәатәхайареи шәыдибалар, шэара ишәымху ахфыхыңса ааста ишәзеиғбу акы шәатәашьаны, шәгәырңсақәа зегьы шәанаижьуеит. Аллаҳ, агәырңсақәа кырза ишәаназыжьуа иоуп; чыдалагыы (атамзаара шьтайаны, иара иахь зхы зырхаз) иуаажәлар рзы зылңхеи зрыцхашьареи меиғзарахда икоу иоуп.
- 71- (Уа сңааимбар!) Ман, уара уганахь чархәарак иазгәышьуа ыказар, ийабыргыйкәаны, уаанзагыы уи афыза ачархәара аңшыызгаз изықәшәаз зегьы ирбартан. Аллаҳ, урт рфәаңхьа уара амч утаны, унапы ийашәартә икаиҕеит. Аллаҳ, зегьы ишахәтоу ала издыруа иоуп; зызбарақәеи зускәеи кырза акәығара згәылоу иоуп.
- 72- Иазхайафцааханы амхацырра иакәшәази, рмали рыңси рыла Аллаҳ имфа иазықәази, урт ахылаңшреи ацхыраареи рызтази ыками, убарт ауаа, дара дара иеиуацаоуп, иеицхыраафцаоуп, насгыы аңстынхафцаоуп. Аха иазхайафцааны, амхацырра имцаз ракәзар, урт амхацырра ицаанза дара ирызкны абри афыза ауал шәықәзам, шәыбжьара ңстынхафыс рыкаларагыы

ахэтэзам. Амала адин аганахь ала шэыцхыраара ртаххар, дара рыла аикэшахатра ахьшэыбжьоу азы жэларык шэырфамгылакэа, ацхыраара рышэттароуп. Аллаҳ икашэдалак зегъы ишахэтюу ала избо иоуп.

- 73- Азхамџаџагъы (еихаракгъы шэара шэџаџхьа) дара дара иеицхырааџаџоуп. Шэаргъы убасџаџьа шэмеицхырааџаџахар, адгъылтэыла аџны шэахьнанагаша шэзымдыруа ахынџаџынџареи, аџэгъаршреи, аџџаџшареи шэызџэырџеит.
- 74- Иазхадџаџаханы амџаџырра иаџэшэази, рмали рыџси рыла Аллаҳ имџа иазыкэџази, урџ ахылаџшреи ацхыраареи рызџази роуп азхадџаџыџаџьаџа. Урџ рзы (шэыззымхэыџша аџара ахамџаџа згэылоу) анаџьреи, меиџзарах аразџџаеи ыџоуп.
- 75- Амџаџырра ашьџахь иаразнак иазхадџаџаханы, зхатџаџагъы мџаџырхаз, насгъы Аллаҳ имџаџы ишэыџеибашьуаз раџэзар, убартџгъы шэара ишэыџуп. Аллаҳ иџџара инаџэыршэаны, аџсџынхара, иеиџынхаџоу ауаа рыџџьара еиха иахэтюуп. Хэарада, Аллаҳ зегъы ишахэтюу издыруа иоуп.

- 1- Аллаҳи иџааимбари рџынџа, аикэшахатра ззыбжьаџџахьоу аварџэылаџџа рахь гэџанџароуп.
- 2- Адгъылтэылаџы дэаа џшьымз ишышэтџаху шэныџэаны шэџазыџашэџа. Амала, иџэдыруаџааит, икашэдалакгъы Аллаҳ имџ шэзаиааизом. Аллаҳ иаџэзар, хэарада маџкыџџа ахьымзџ иџаиргъылараны дыџоуп.
- 3- Аџыхэтэан, хэџьра ду амиш аены, Аллаҳи иџааимбари рџынџа ауааџсыра рахь икаџоу алахэара абри ауџ: Хымџада, Аллаҳи, уи иџаамбари, (аикэшахатра еилазгаз) азхамџаџаџа рыла, еимадара хэа акгъы рзаанымхазеит. Амала, (Уа азхамџаџаџа!) атэмзаара шьџаџаны, шэхымџаџагашьа шэыџсахыр, хэарада, ишэеиџхьоит. Маџ кны, хэџэа еиџах шэазхьамџшуазар, иџэдыруаџааит, Аллаҳ имџ шэзаиааизом. (Уа сџааимбар!) азхамџараџы ихьамџуа ауаа, ихьааџоу гэаџрак гэыргъаџхэаашас ирыџ.
- 4- Амала, аикэшахатра аншэыбжьашэџа ашьџахь, ишахэтюу иаџныџэаны шэџагъылаџџа ирыдымгъылаз азхамџаџаџа, абри иаџанаџзом. Дара рыла ишэымоу аикэшахатра ихыркэшахаанџа шэаџныџэа. Хэарада, Аллаҳ, аиашамра зэаџэызыхьџаз ауаа бџиа иџоит.

- 5- Аамта ирытоу анџаамтахъ инеины, ихараму џшьымзтџи аамта анхыркџахалак, аиқџахатра иацымныкџаз уи аваркџылаџџа, аибашьра рылахџаны, шџахьяарықџшџо итџашџырха; ишџыткџа, итџашџк, рхы иақџиутны аныкџара азин рышџымтан, иахьџо-иахьяауа шџарыцклатш. Амала, атџамзаара шьтџаџаны, рнамаз кны, рзеқџат ртџиир, амџақџа рзаашџырты. Хџарада, Аллах, агџыртџақџа кырза ишџаназыжьуа иоуп. (Еиҳаракгы атамзаара шьтџазџаз рзы) чыдала зылтџхеи зрыцхашьареи меигзараху иоуп.
- 6- Абри адагы, аваркџылаџџа ркынтџа, ацхырааразы иудгылаз, агџыгра итџаны дудкыл; абас ала, Аллах иажџа иахаратџы атџагылазаашьагы иоуп (издыруада дазхџаџхаргы). Уи, ихылаџшра уацџхьамџкџа (иџси имали рганахъ ала) кьыс имамкџа иахьитџаху днага. Урт, абас рызныкџара затџаху, хџарада, азхџаџареи аџсылманреи ззымдыруа, амдырра иалахаз жџаларыкны иахьыкџоу азыхџан ауп.
- 7- Аллах ивакџылара аџшьгаџџа, Аллахи иџааимбари рџаџхьа аиқџахатра хџа ирзыкџалари? Амала, Месџид-и Хџарам ааигџа аиқџахатра зшџыбжьашџақџаз уахъ иалазам. Урт, рхы иашаны имџаџыргонаџы шџаргы дара иашаны шџарызныкџа. Избанзар, Аллах, зажџа аилагара зџацџызыхьчаз ауаа бзиа ибои.
- 8- Аллах ивакџылара аџшьгаџџа, аиқџахатра хџа ирзыкџалари? Рымч шџықџахаратџы икџалазтџгы аиқџахатрагы, атџоубагы, азақџангы хьаас иркуамызт. Ажџала шџџы кџарџошџа икџоуп, аха рџџы итџоу даџеакуп. Избанзар, урт рџиҳараџык имџахкџаз ауаа роуп.
- 9- Аиқџахатрақџа еилаганы, Аллах иажџақџа рдунеитџа тџахрақџа рзы иртџиит, ауааџсырагы Аллах имџа акынтџа имџахыркџеит. Аиашазы шака ус цџгџақџозеи икџарџақџо!
- 10- Азхџаџџа ирызкны, атџоубагы, аиқџахатрагы хьаас ирымам. Урт, абас хџаак иааннамкџыло ажџылаџџа роуп.
- 11- Амала, атџамзаара шьтџаџаны ирамхџаџаз иахьхџаны, рнамаз кны, рзеқџатгы ртџиир, ускан, шџдин аганахьала шџашьџа роуп. Идырны иеилызкаауа рзы хџажџақџа абас инартџбааны иеитџхџоит.
- 12- Шџеиқџахатрақџа рышьтџахъ, ражџа иагџагыланы, шџдингы иажџалар, ускан раџхьагылаџџа шџарабашьы; избанзар, урт ражџагы, рџеиқџахатрагы аанымхџазеит. Агџыгра ыкџоуп, ианамуза абри аџыза атџагылазаашьаџы (шџареи шџдини ржџылара) иакџыџып хџа.
- 13- Зтџоуба еилаганы, аџааимбар итџыла иахџара зџазызкыз, насгы раџхьаза акџаны ажџылара иалагаз жџаларык шџырмабашьзо? Мамзаргы, урт

шәрыцәшәома? Аха шәара шәазхайафыйәһьазар, зегьы реиҥа шәзыцәшәаша Аллаҥ иоуп.

- 14- Урт шәрабашьы, Аллаҥ, шәнапала ахьырхәра иақәыршәаны хьымзгы дирган; рҭаҥхьа шәара ацхыраареи аиааиреи шәатәашьаны (ақәымчреи агәәкреи итагылоу) иазхайафу ажәларқәа рыгәқәа иртәып.
- 15- Насгьы ргәыпжәара рхиган. Аллаҥ иззитәху, атамзаара ашьтаҥара (алашарахь акылсра) иатәеишьоит. Аллаҥ, зегьы ишахәтоу ала издыруа иоуп, зусқәеи зызбарақәеигьы ақәығара згәылоу иоуп.
- 16- Мамзаргьы шәарт шәыбжьара Уи (Анцәа) имфа иазықәҭо, насгьы Аллаҥи, иҭааимбари, иазхайафцәеи рыда уаҥа афьза дышьтызымхыз ауаа, Аллаҥ урт зырымгазакәа, иаанижьуаз ҕышәшьозма? Аллаҥ икашәҭалак зегьы ишахәтоу ала издыруа иоуп.
- 17- Урт, Аллаҥ ивақәылара аҭшьгафцәа, азхамҭара иштәгылоу рхатәқәа шахатра шазыруа, Аллаҥ иҕаамақәа рыргылара азин рымазам. Урт, икарҭо зегьы башоуп, наунагзагьы амца ҥсҭазаараны ироуеит.
- 18- Аллаҥ иҕаамақәа, Аллаҥи нарцәытәи амши ишахәтоу ала иазхазҕаз, насгьы знамазқәа ирыгмыжкәа ианаамтоу изкуеи, ззеқьат хартәааны изтиуеи, Аллаҥ ида уаҥа азәгьы ицәымшәо азхайафцәа идыргылоит. Убарт роуп алашара иазкылсны, ргәыхәтәи иахьзан хәа агәығра змоугьы.
- 19- Шәарт, хәҕьра иааиуа азы рытәреи, Месҕьид-и Хәрам ахылаҭшира атара, Аллаҥи нарцәытәи амши азхайаны, уи имфазы аибашьра атыҥ аннакылан хәа ишәыҥхьазома? Аллаҥ иҭаҥхьа арт узеидкылом. Аллаҥ, агәымбылҕьбафцәа, алашарахь икылигазом.
- 20- Иазхайафцәаханы амхаҕьырра ицази, Аллаҥ имфаҕы рмазареи рыҥси рыла иеибашьызи, Аллаҥ иҭаҥхьа ртыҥ кырза иҳаракуп. Урт роуп ахеиқәырхара иахьзайәһьазгьы.
- 21- Рынцәа урт иара иҕынтә (ахамтәқәа згәылоу) лыҥхаки, Иара дырзыразны, рхатәқәагьы, Иара изыразны рыкалареи, насгьы дара рзы ирхиоу, имеигзарахны аразгьы згәылоу ҕанатқәа гәыргьаеҳәашас иреиҳәоит.
- 22- Урт уаҕа наунагза инхоит. Хәарада, иреиҳазоу ахамтә, Аллаҥ иҭаҥхьоуп иахьыҕоу.
- 23- Уа азхайафцәа! Азхайара ахатыҥаны, шәабацәагьы шәашьцәагьы азхамҭара алырхзар, фьизцәасгьы, хылаҥшыфцәасгьы ишьтышәымхын. Шәыбжьара, урт фьизцәас, хылаҥшыфцәас ишьтызхыз, агәымбылҕьбафцәа рхатәҥсатәқәа роуп.
- 24- (Уа сҭааимбар!) Азхайафцәа абас раҳәа: «Шәабацәеи, шәыхшареи, шәашьцәеи, шәхатәфьизцәеи, шәыуацәеи, шәтынхацәеи, шәыжәлантәқәеи,

шәыңхзышала ишәырхаз шәмалқәеи, иңхастахар хәа шәзыцәшәо шәхәахәтреи, шәгәалаланы шәахьынхо шәыфнқәеи, шәара шәзы, Аллахи иңааимбари, насгьы урт рымфәеи ақәңареи рааста иңшазар, еиха айка рымазар, Аллах дшәықәызбаны шәзықәшәаша шәақәиршәаанза шәааңшы. Аллах, ахәатәхамйафцәа аиаша ашқагьы, агәырғьарайәкьа ашқагьы инеиғазом.

- 25- Ийабыргьйәкьаны Аллах, иеиуеиңшым атыңқәа рыкны, насгьы Хунеин амш аеынгьы шәарт дшәыцхрааит. Уи амш, шәхыңхьазара рацәа шәахңагьазаргьы, цьаракыр ишәмыхәакәа, иңбаатыцәза иказ адунеи итшәаза ишәзыкаланы, шьтахькәгьы шәхьайит.
- 26- Амала Аллах, Иара иңааимбари, уи ифыцәеи гәыгьртәк, гәтыңчрак рзылбааигеит, уи адагьы, шәара ишәымбоз аруаагьы шәзынашьтны, азхамйафцәа гәгәала иайаирхеит. Абри, азхамйафцәа рахьырхәра ауп!
- 27- Насгьы Аллах, абри ашьтахь, еиңах иззитәху, атамзаара шьтайара иатәеишьоит. Избанзар Аллах, кырза ишәаназыжьуа иоуп, зылңхеи зрыцхашьареи меигзарахдоу иоуп.
- 28- Уа азхайафцәа! Аллах ивакәыларә аңшьгафцәа (доухала) ихәымгоуп. Уи амшала, абри ашықәс ашьтахь, уаха Месцьид-и Харам ааигәара имнеиааит. Урт иахьымнеиуа амшала шәгархап хәа ашәартә шәызцәырйуазар, Аллах иңаххар, имеигзарахдоу иатәашьарала шәирбеиоит. Хәарада, Аллах зегьы ишахәтәу издыруа иоуп, зызбареи зусқәеи кырза ақәығара згәылоу иоуп.
- 29- Ашәкәы заухоу ишреиуоугьы, ийабыргьйәкьаны Аллахи нарцәытәи амши азхазымйаз, Аллахи иңааимбари мап зцәыркыз, цасхәа мап рцәызымкуа, адин иаша здызымкылауа ауаа, ишьамхнышгыланы рнапала ахылаңшратә шәахтә ршәаанза шәрабашьы.
- 30- Ауриацәагьы: «Узеир Аллах иңа иоуп!» рхәеит. Ақьырсианцәагьы (еихаразак) «Афыхы (Иаса) Аллах иңа иоуп!» рхәоит. Рфы иңадырбылгьо абартә ажәақәа, амдырцәа ражәақәа роуп, абас ала уаанза имфасыз зхамйафцәақәак иреиңшханы рхатәақәагьы иазхамйафцәахоит. Аллах, урт рыңсы рхихааит! Рыхшыфқәеи, рыгәқәеи мфәхкьаны, ирфашьоу иашьтоуп.
- 31- Ауриацәа Аллах дааныжьны рхәхамцәа, ақьырсианцәагьы рыңшьафцәеи Мариам лңа Иасеи нцәахәқәас ишьтырхит. Аха урт зегьы, иазәыку Аллах имйахырхәара дцас ирыман. Иазәыку аңцәа ида уаха аңцәа дыказам. Аллах, урт ивакәыларазы иаңшьыргәқәо зегьы зынза дырцәыхароуп.
- 32- Урт, Аллах илашара иатәхәаны идырцәар ртәхуп. Аллах иакәзар, азхамйафцәа иргәампхозаргьы, илашара анагзара ада уаха даеаки дақәшахатхараны дыказам.

- 33- Аллаҳ ивакәылара аңшызго ауаа иргәампхозаргыы, идин егырт адинкәа рыбжьара ирхыхәхәо тыңк ааннакыларц азы, алашареи ииашоу адини рыла зыңааимбар дназышьтыз иоуп.
- 34- Уа азхайафцәа! Аҳахамцәеи, апапцәеи реиҳарафык, ииашам амфакәа рыла ажәлар рмал рымхны ауааңсыра Аллаҳ имфыхь инармышьтырц иафуп. Ахьи аразни еизганы, Аллаҳ имфазы инызымхуа (иззымгәагьуа) ыkami? (Уа сңааимбар!) Убарт, даараза иғәғәоу гәакрак шырзыңшу ала адырра рыт.
- 35- Уи агәакра ами аены, адунеиафы еизганы еиқәрыжьыз ахьи аразни, цьаҳаным амца акны иршны, изтәыз ауаа рылахьи, рыварақәеи, ркәакәақәеи ифырыблаауеит. «Абар!» рхәоит, «Шәыңсыцәгьаразы мацара еиқәйаны еизыжәгаз ахьи аразни абарт роуп. Уажәы, ргьама жәба, шәызхара камлакәа иеизыжәгоз шәыхькәа!»
- 36- Хәарада, Аллаҳ ажәфанқәеи адгылыи шаны, иахьатәи ртәагылазаашьа анапидә аены излаицбаз ала, амзақәа рхыңхьазара жәафә ыkoуп. Абарт рыбжьара ңшымыз иҳараму амзақәа роуп. Ари, Аллаҳ ииашаны иицбаз ауп, ус анакәха, урт амзақәа рфы шәхы шәмыргәакын. Амала Аллаҳ ивакәылара аңшыгафцәа реидкыланы иишәабашьуа реиңш, шәаргыы шәеидкыланы урт шәрабашьы. Ижәдырузааит, Аллаҳ ифәагылара зәацәызыхьчаз ауаа дрыцуп.
- 37- Иҳараму амзақәа раамтәкәа еиҥакны, раҳатыр аңсахра; Аллаҳ мап зцәикыз акайареи, мап зцәимкызгыы мап ацәкреи рыла аамтәкәа ңсахны азхамйарафы ңхьака ацароуп. Абриалагыы азхамйафцәа зынза имфыхьркьоит. Насгыы уи амзақәа шықәсык иҳалалны, шықәсыкгыы иҳарамны иңхьазаны, Аллаҳ ҳалалас ииңхьазаз иҳарамны иазныкәоит. Урт, абри афызә икьашьу русқәа (афсҥаа ила) ирңшзаны идырбан. Амала, Аллаҳ, азхамйафцәа ргәың алашарахь икылигом, ргәыхәтәгыы иахьигзом.
- 38- Уа азхайафцәа! Ишәыхьи шәара? Аллаҳ имфазы аибашьрахь ианшәыңхьа, адунеи шәыхнахны, шәахьыkoу шәаангылоума? Мамзаргыы, нарцәйтәи аңсҥазаара мап ацәкны адунеитә ңсҥазаароума иалышәхуа? Амала, адунеитә ңсҥазаара, нарцәйтәи аңсҥазаара иузадымкыло акара иҥакыдоуп.
- 39- Ишшәидйо ала, шәеидкыланы шәфынашәымхар, Аллаҳ аамтә мгазакәа гәакра дуззак шәакәыршәаны, шәхатыңафгыы даеа жәларык ааигоит. Шәарт, Уи аңхастә шәызитом. Аллаҳ, зегьы зымч ақәхо иоуп.
- 40- Шәара, аңааимбар ацхыраара ишәымтаргыы, ижәдырузааит, Аллаҳ уи еснагь дицхрааун. Ишәгәалашәыршәа, зызбахә ибзианы ижәдыруа азхамйафцәа, уи Меқькье аанимышьыр ада аҥагылазаашьа дантәдыргыла, ихы ахьыңхьеикыз аҳаңы акынгыы, ицыз ифызә: «Хьаас икаумйан, Аллаҳ ҳара дҳацуп!» хәа иеиҳәон. Абри амшалагыы Аллаҳ, (агәтынчреи, агәыгреи ирызкыз) илңха, уи иқәикит. Уи, шәара ишәымбоз аруаа рыла дицхрааны,

*азхамѣѣца ражә лаиркәит. Аллаҳ иажәа усгыи ихаракзоуп. Избанзар,
Аллаҳ, адуреи ахарақырей иакәйтү иоуп, иусқәа зегыи рыкны хымңада
аиааира этәу иоуп, аҕәығара иакәйтү иоуп.*

- 41- Имариазаит, иуадафзаит, шәйлшарақа мачзаит, ирацазаит, иласу, мамзаргыи ихъантѳу абѳьарқаа рыла шәеибытазааит, шәшыказаалакгыи Аллаѳ имѳаѳы шәмали шәыңси шәырмеигзакаа шәеибашыи! Шәара шәзы иреигъуггыи абри ауп.
- 42- Имазеиу хашәалак азбахә ыкандаз, мамзаргыи иманшәалоу ныкаарак акәындаз, хәарада, (уи агъангъашцәа) иушьтагыланы инеирын. Амала иуадафыз амѳа, дара ихараны ирзааит. Урт, Аллаѳ ихъз арбаны: «Ишпәхтәхыз, амчи алшареи хаманы уара хуцны амѳа ақәлара!» хәа иқәуеит, аха урт рхы атәрхара иаѳуп. Избанзар Аллаѳ, урт шымцхәаѳцәу хәарада идыруеит.
- 43- Хәи, Аллаѳ иуанаижьааит уара аңаимбар! Аибашьра иуыцымнеири азы азин зтәххаз уи агъангъашцәа еилырганы, аиашеи амци зхәоз узеилымкаакәа, азин зрутеи?
- 44- Аллаѳи нарцәытәи амши азхазѳо ауаа, Аллаѳ имѳа рмали рыңси ақәйаны азықәдара реадмырхарц азы, уара укынтә зынза азин ртәххазом. Аллаѳ, зыгәкәа иара ихайгыларала итәу, насггыи хәатәхамѳара зәацәызыхьчәо ауаа (азхайаѳцәа) ибзиаазаны идыруеит.
- 45- Уара укынтә азин зтәххаз ауаа, Аллаѳи нарцәытәи амши азхамѳакәа, зыгәкәа гәѳарала ицәкәырѳо ауаа роуп.
- 46- Амѳа иуцықәлар ртәххандаз, хәарада, убри иазкны реазыкарѳон. Аиашазы Аллаѳ, абас еиңш рхымѳаңгашьа игәамңхеит, уи амшалаггыи шытәхька иаанижыит. Насггыи: «Шәыказ, зыѳнатәқәа рѳы итәуо шәрыдтәаланы!» хәа дрықәызбеит.
- 47- Уртггыи ишәыцны хьызрацара амѳа иқәландаз, иуадаѳра шәызцәыргара ада уаха акггыи ихәартәхарымызт. Насггыи, шәара-шәара шәеиѳарыкшарц азы, иѳуа ишәыбжьазаауан. Иара шәыбжьара, урт ирзызырѳышаггыи каларын. Аллаѳ агәымбылцьбаѳцәа ибзиаазаны идыруеит.
- 48- Урт, уаанзаггыи ацәгъаршра реазышәаны, уара иузкынггыи иагъа аус кьашьқәа еиладырѳынтхъан. Амала, ишыртәхымызггыи аиаша атыңаѳы иааины, Аллаѳ иузбаз кәлеит.
- 49- Рыбжьара: «Сара азин сьт, хьызрацара сымнеиааит, ацәгъаршрак саламлааит!» рхәоит. Аха арахь ацәгъаршра агәтәйәкьа иалагылоуп. Цьаханым азхамѳаѳцәа ауразоуроу ирыкәшауеит.

- 50- Бзиарак уакәшәар уи дара архъаауеит, аха цәгъарак уакәшәаргъы: «Абри азы хара агәеанџара хаман!» хәа рхы иахџагъаны игәырзъайцәа ихынхәны ицоит.
- 51- Убас рахәа: «Аллах, хара ихазкны ихакәыффызаалак, хара ихазкны иизбазаалак ауп хзыкәшәашагъы. Уи хара иаххылаџшуа иоуп, хаџшәма иоуп. Убри азгъы азхайафцәа Аллах мацара икәгәыгълааит.
- 52- Убас хәа: «Шәарт хара ихазкны ацәгъара хәа шәыззыџшу, хара хзы зегъы рааста иџшзоу ахақәйареи аиааира агареи рыда уаха даеакы акәзам! Аха харт, Аллах хнапала ишәхыгъаша агәафра хазыџшуп. Ус анакәха, шәазыџшла, хәарада, харгъы хашәыџшүеит».
- 53- Еитах убас рахәа: «Шәмазара аҕынтә хатәгәаџхаралагъы, шәгәы иатәхымкәагъы акәзааит, ишәша. Икашәйаз ақәырз, Аллах иеаџхәа адкылара аиузом. Аиашазы шәарт, амфа иаша иацәыхароу ахәатхамџафцәа шәоуп.
- 54- Урт инырхыз адкылара змоуагъы; Аллахи иџааимбари иахъазхарымџо азоуп, урт анамаз иацәаашьо иааиуеит, цыхраарак аныкарџогъы иртәхымкәа икарџоит.
- 55- Урт рмалгъы рыхшарагъы урмеилахәаит. Избанзар, Аллах убарт, рыла адунеи аҕы иргәаҕкны, иазхамџафцәаны рыҕсы рхихыр иҕахуп.
- 56- Аллах ихъзала икәны: «Харгъы шәара хшәыцуп!» рхәоит. Аха зынза ишәыцзам, амала Аллах ивакәылара аҕшьагәфцәа ирзыжәуыз иацәшәаны згәы тҕкәаз уаауп.
- 57- Рхы ахыџаркыша тҕыҕк, мамзаргъы иахъынхаша хаҕык рзыҕшаазтҕыы, иаразнак уахъ ибналон.
- 58- Рыбжәара шьоукгъы, уара азеқьатҕи асадакеи ахырзушо рыбз аларџоит. Урт азеқьатҕи асадакеи ркынтә рхатәқәа ак рызкашәар, ргәы иахәоит, аха акгъы румтар, усқангъы иаразнак ргәы ржәоит.
- 59- Абас икарымџакәа, Аллахи иџааимбари ркынтә ироуз иакәшахатҕханы: «Хара Аллах дхазхоит, Аллах иатәашьара аҕынтә еитах ихаитап, иџааимбаргъы ихаитап, хара ххы ахьхоу Аллах ишка ауп!» рхәар, икаларыз?
- 60- Азеқьатқәа; амамзаара иҕагылоу ауааи, зхы цәырзымго арыцхацәеи, азеқьат еидызкыло амаџуцәеи, згәы аҕсылманрахъ ихап хәа шәызхәыцуа ауааи, атәцәеи, зуал ашәара злымшо ауааи, Аллах имфа иазықәҕо ауааи, амфа ианхалази ирызкызароуп. Абри азџаара аҕкны, Аллах иизбаз, абас ауп ишыкоу. Аллах, зегъы ишахәтоу издыруа иоуп, зызбарақәеи зусқәеи зегъы аҕәыгара згәылоу иоуп.
- 61- Агъангәашқәа ркынтә гәыҕфык, аҕааимбар дҕәылхны, уи изыхәан: «Зегъы ирзызырфәуа лымхак иоуп!» рхәоит. (Уа сҕааимбар!) Убас ихәа: «Ааи, усоуп

ишыкоу, аха уи, шәара шәзы, шәыбзиаразы изырфуа, шәыбзиара мацара захарц зтәху лымхак иоуп. Аллаҳ дазхайаны дышиқәгәыгуа еиңш, азхайафцәагы ражәақәа азхайаны хатыр ақәиџоит. Ари, шәыбжьара икоу азхайафцәа рзы алңха дууп». Аиашаџәкызы, Аллаҳ иңааимбар игәы нзырхаз рзы агәақра гәгәа ыкоуп.

- 62- Шәааигәара иаины, шәгәы акайаразы Аллаҳ ихъзала иқәуеит. Аха, иазхайафыџәкызар, зегъы раңхәаза ирдырша, Аллаҳи иңааимбари ргәы шыкарџаша ауп.
- 63- Абыржәгы ирзымџазацц, дарбанзаалак, Аллаҳи иңааимбари дырфәагыланы аиагара рзиур, хәарада, уи ихәтәа, наунагза дызтәнхаша ңаханымтәи амца ауп. Абри ауп иреихазоу ахъымзгәгы.
- 64- Агъангъашқәа, ргәы итџоу акы иаартны иразхәаша жәаңқарақәак лбаар хәа ишәоит. Убас ихәа: «Шәарт аџәылхра шәафыз! Аллаҳ уи шәзыцәшәақәо зегъы цәыригараны дыкоуп!
- 65- Урт, иеибырхәаз азы уразџаар: «Баша аамтә ххахгон, иеибаххәаз хәа акгы ықазамызт!» рхәоит. Убас рахәа: «Шәарт, Аллаҳи, иажәаңқарақәеи, иңааимбари џәылшәхуеит акәу?!» хәа.
- 66- Баша атамзаара ашьтаџара шәеазышәымкын. Избанзар, шәарт шәшазхайафцәоу атәы шышәхәоз, шәазхамџара аашәырқшит. Шәыбжьара зтамзаара ҳадаҳкылаша калозаргы, агәырқсеи азхамџареи рыкны иаангылаз агъырт, хәарада, ахъырхәра иақәхаршәараны ҳакоуп.
- 67- Ихацәазааит, ихәсазааит агъангъашуаа дара дара еиңшуп. Ацәгъареи ахәымгареи иацхрааны, ажәлар ирыларџәаны, абзиареи, аиашареи, аңшзареи раанкылаара рәазыркуеит. Аллаҳ имфәфы аныхразы рнапы даараза икуп. Урт, Аллаҳ дырхаштхъеит, Аллаҳгы урт, ихаштхъеит! Хәарада, агъангъашцәа ахәатәхамџафџәкәа роуп.
- 68- Ихацәазааит, ихәсазааит агъангъашқәеи азхамџафцәеи Аллаҳ наунагза изтәнхаша ңаханым амца ауп ажәаны иритџо. Уи, дара ирызхоит. Аллаҳ урт, дрықәшәихъеит. Урт рзы инымџәо гәақрак ыкоуп.
- 69- (Уа агъангъашцәа!) Шәаргы уаанзатәиқәа шәырфызоуп: Урт шәара шәаастә игәгәан, рмали рыхшареи шәара шәтәқәа иреихан. Урт (адунеи амазара ақынтә) ирызкашәаз рхы иадырхәеит. Абас, шәара шәаңхәатәиқәа, рыхәтәа рхы ишадырхәаз еиңш, шәаргы шәыхәтәа шәхы иашәырхәахъеит. Урт адунеи ақяф рыешартәз еиңш, шәаргы шәеашәтәеит. Урт агъангъашцәеи азхамџафцәеи рңабаақәа зегъы, адунеи ақынгы нарцәгы ибашахеит. Ацәыз зоуны зхы тәзырхаз ауаагы убарт роуп.

- 70- Урт раңхъа имфасыз; Ныхәи, Ади, Семуд жәларқәеи, Ибраһим ижәлари, Медиенааи, насгъы икәыбаса ишьтәйз ақалаққәеи, рызбахә дара ркынза имназаеи? Рңаимбарцаа иартыйкәаз аңашьахәкәа рзааргахәан. (Амала ианазхарымйа, Аллаҳгъы урт ахьырхәра иақәиршәеит) Ус анакәха, Аллаҳ иакәзамызт урт зыргәақуаз, дара рхатқәа рхала рхы дыргәақуан.
- 71- Иазхәйафцәоу ахацәеи ахәсеи еиуацәоуп. Абзиара уабжьганы, ацәгъара мап ацәркуеит. Анамаз иашәйкәаны иркуеит, азеқьат ршәоит, Аллаҳи иңаимбари рхәатәи харйоит. Абарт ауаа, Аллаҳ дырзылыңхараны икоуп, хәарада, Аллаҳ, амчрайкәа зтәу иоуп, азбарей ақәыгарей иркәитү иоуп.
- 72- Аллаҳ иазхәйафцәоу ахацәеи ахәсеи, наунагза изтынхаша, зыфныйкәа азиаскәа зтысуа аңьанатқәеи, Аднтәи ңьанатқәеи рыкны иңшазоу аханкәа ирықәиргәыгит. Аллаҳ иразра архара акәзар, абарт зегь рааста еихауп. Убри ауп ақәеиара дуззагъы.
- 73- Уа аңаимбар! Азхамйафцәеи агъангъашцәеи урабашь, насгъы иңбараны урызныкәа. Урт ахьнанагаша ңаҳаным ауп. Шака инейртә бааңсузеи уи атың!
- 74- Акгъы шырымхәаз ала Аллаҳ ихьзала икәеит. Аха урт ажәа гәымха рхәеит, насгъы ианыңсылманха ашьтахь, еитәх иазхамйафцәахеит. Иазмырхакәа, ирықәымҕиаз аусгъы (аңаимбар ишьра) реазыршәеит. Аллаҳи иңаимбари урт абзиара ада уаҳа акы шратәарымшьазгъы, ргәы ашьаура мацара тәгъежъеит. Абас ишыкоугъы, иахьхәны атәмзаара шьтарйар, дара ирзеиғьуп. Аха иазхьамңшыр, Аллаҳ урт, адунеиағъы нарцәгъы хьаала итәу гәақрак иақәиршәараны дыкоуп. Уажәшьтә, дара рзы дгьылтәылағьы, ауа-атынхагъы, цхыраафгъы дыказам.
- 75- Рыбжьара, «Аллаҳ иаҳаракыра акынтә ихатәеишьар, ҳаргъы ауаа меигзарах агәыхалалра рзыкаҳйарын, хәарада, ахәатәхәйафцәагъы хрейуахон» хәа, Аллаҳ ажәа изтәқәогъы йкоуп.
- 76- Амала, Аллаҳ, иатәашьарей иаҳаракырей ркынтә урт ианритә, акачбеира аадырңшит, ражәа иазхьамңшит.
- 77- Абри амшала Аллаҳ ражәа иагъагыланы амцхәара шьцыларас иахьышьтырхыз азы, ргәы агәтәйкәа, иара ишкә инеианза ианхаша гәыфбарак рызтеиңеит.
- 78- Аллаҳ, урт ргәы итарйәахуеи, реиҕахәйтхәйтқәеи шидыруеиңш, икалашагъы ибзиазаны ишидыруа абыржәгъы ирзеилымкаазаци?
- 79- Азхәйафцәа ркынтә, азеқьат шрыхәтәмгъы хатәгәаңхарала иназыгзо, ңабаала ирханы иалазйауа азхәйаф ҳарцәа айәы рылхны ирхыччо йками? Аллаҳ, урт цәыршәагас икаийахьеит. Урт рыхәтәа, игәгәазоу гәақрак ауп.

итәаны иаанхеит. Урт рыбжьара икоу азхамѝаѝѝа агәәкра гәгәа иакәшәараны икоуп.

- 91- Хьызрацара изымцо акара имчыдоу, ичмазаѝу ауааи, насгьы иахәтѝоу аеазыѝаѝара рылымшакәа рѝызѝаа еидарас ирзыѝалаша ауааи, Аллахи иѝааимбари гәыкала ирзыѝаны, шытахьѝа иаанхаз рыцхыраареи, ирызкашәо агьырт аускәа назыгзоз ауааи, атәкпхықәреи аеыпныхәеи рыдѝахазом. Аллах дырбошәа, ианамузагьы Уи дара ишибо дырны, абзиара иазхәыцны иназыгзо ауаа, гәыбган зларуташа хәа акгьы ыказам. Аллах, ираѝааны ишәаназыжьуа, насгьы алпхеи арыцхашьареи шәзаазырѝшуа иоуп.
- 92- Акы иакәыртәаны хьызрацара иушьтырц азы иузааиз, аха «шәзықәсыртәаша сымам» хәа зауҳәаз, уаха икарѝаша анырмоугьы рыгәқәа хьаауа алағырз кәтәо шытахьѝа ихынхәыз ауаагьы тәкпхықәрак рыдзам.
- 93- Атәкпхықәра; ишбеиоугьы, атәгылазашьа шрымоугьы, хьызрацара имцарц азы уара укынтә азин зтәххаз ирыдуп. Арт ауаа, шытахьѝа иаанхаз (ахәса) рыдтәалара иакәшахәтхеит. Аллахгьы рыгәқәа ишәахәит. Уажәшьтә урт амдырѝаа иреиоуп.
- 94- Шәаныхынхәлак рѝыѝгақәа шәзеитәрхәашт. Убас рахәа: «Афѝѝга хзеитәшәымхәан. Хәра шәазхахѝараны хәказам. Избанзар, Аллах, шәарт шәхымѝаѝашьа хирдырит. Уажәшьтәрнахыс шәхымѝаѝашьа Аллахгьы, иѝааимбаргьы ибаны, ахәшьара артәшт. Аѝыхәтәаны, иубартѝоугьы, иубартәмгьы, зегьы здыруа иахь шәхынхәуеит, икашәѝақәазгьы шәапхьа иқәѝахоит» хәа.
- 95- Шытахьѝа шәхынхәны шәанеикәшәалак, азѝаара роуны аеыпныхәа иакәымшәарц азы, Аллах ихьзала ишқәыц иқәуеит. Аха шәарт уаха шәрызхәампшын. Ииашәѝәѝаны, урт ихәымгоу жәларуп. Хәтәла идырхаз агәырқсақәа рымшала наунагза иахьаангылашагьы ѝахәаным ауп.
- 96- Шәырзыразхарц азы шәәапхьа иқәуеит. Аха, шәарт шәырзыразхаргьы, Аллах уи ахәатәхамѝаѝаа зынза дырзыразхазом.
- 97- Абедуинѝаа, мапкреи ацәгьаршреи рганыхь ала рапхьаѝа игылоуп, насгьы ртәгылазашьала, Аллах иѝааимбар изылбааигаз апқарақәа рызхамѝара еиҳа иазаагәоуп. Аллах, зегьы ишахәтѝоу ала издыруа иоуп, зызбарақәеи зусқәеи ақәығара згәылоу иоуп.
- 98- Абедуинѝаа рыбжьара убри афьза ауаа ыкоуп, (Аллах имѝаѝы) инырхуа рымтәқәа зегьы цәызны ипхьазаны (абри афьза иакәымшәарц азы) шәарт гәәкпак шәанбақәшәо хәа иазыпшуеит. Агәәкра рхәтәқәа ақәшәааит! Аллах ишахәтѝоу ала изахауа иоуп, ишахәтѝоу ала издыруа иоуп.

- 99- Абедуинцаа рыбжьара даеа шьоукгыы ыкоуп, урт Аллахи нарцайтэи амши азхарџоит. Инырхуа зеггы Аллах изааигэахареи аңааимбар иныхэара аңсахареи иазкызар ртаххоит. Ижэдыруазааит, абри (инырхыз амал, Аллах иџаңхьа) урт азааигэазтэуа ауп. Алах урт илңха иайаикуеит. Хэарада, Аллах акырза ишэаназыжьуа иоуп, кырзаггы шэрыцхазшьо иоуп.
- 100-Аңсылманра раңхьаза издызкылаз амҳаџьырцаеи, енсарааи, урт инарымаданы бзиарала ирышьтаныкэаз ауааи ыками, Аллах урт дырзыразуп, рхатакэаггы Аллах изыразуп. Аллах урт, зыфныџка азиаскэа зтысуа, наунагзаггы изтынхаша џанаткэа рызирмазеит. Абри қэџиара дуззоуп.
- 101-Шэааигэара инхо Абедуинцаа ркынтэ зхамџаџцакэак ыкоуп. Медине инхо рыбжьараггы аџэгьаршраџы икэахаз азхамџаџцакэа ыкоуп, аха хара иуахамхэар, уара урт зустџаоу уздырзом. Урт, зеиңш гьангыашкэау хара мацара иахдыруеит. Урт фынтэны ахьырхэра иакэхаршэараны хакэуп, насггы идуззоу гэакрак ахь хрыгэтасуеит.
- 102-Даеа гэыңфык ракэзар, ргэырңсакэа имзакэа еитархэеит. Урт икарџаз аус бзиақеи рыцэгьарақеи неилаџаны, агэырңсаггы аңсаңаггы дырхаит. Аха агэыгра ыкоуп, Аллах раңамзаарақэа идикылап хэа. Хэарада, Аллах, агэырңсакэа кырза ишэаназыжьуа иоуп, зылңхеи зрыцхашьареи меигзарахдоу иоуп.
- 103-Урт рмал акынтэ, дџас ирымоу азеқьатџи насггы асадакеи рымхны, абриала реыдрыцкьартэ икаџаны урықэныхэа. Избанзар, уара уныхэара дара рзы гэтынчроуп. Аллах, ишахэтџоу изахауа иоуп, ишахэтџоуггы издыруа иоуп.
- 104-Ауааңсыра раңамзаарақеи, Аллах имџаџы икарџо ацхыраарақеи здызкыло Аллах шиакэу, раңамзаарақэа ирацэаны издызкыло, зрыцхашьараггы даараза итбаау Аллах шиакэу рзымдырзо?
- 105-Убас хэа: «Аус шэуы, икашэџо Аллахггы, иңааимбарггы, азхакэаџцаггы ирбартахоит. Айыхэтэаны, икалашаггы, икаџэкьоуггы здыруа Аллах ишка шэдырхынхэуеит. Уиггы икашэџахьоу зеггы акакала ишэзеитџеихэоит» хэа.
- 106-(Хьызрацара имцаз) Даеа гэыңфык рызџаара азбараггы Аллах инапы иануп. Уи итаххар, ахьырхэра иакэиршэап, итаххарггы раңамзаарақэа идикылап. Аллах ишахэтџоу издыруа иоуп, азбареи акэығареи иакэитџу иоуп.
- 107-Агьангыашкэа ркынтэ гэыңфык, аңсылманреи аңсылманцаеи аңхастџа рытаны, азхамџара адгылара артарц азы, аңсылманцаа рыбжьара аимақ цэырыргарц, насггы ажэйтэ аахыс Аллахи иңааимбары ирџагыланы ирабашьуа хыџакыртаны ирзыкаларц азы аџаамаггы дыргылеит. Арт ауаа, «Хара абзиара ада уаха акаггы хазкым» хэа иқэуеит. Аха, Аллах дшахатуп, урт зынза имцхэаџцаоуп.

- 108-Уақа идырғылаз аңаамағы анамаз умкын. Аханатә азхайара шытас иаманы идырғылаз аңаама аңны унамаз укыр, ҳарада, еиха иахәтоуп. Уақа аерыцқара хыкәкыс измоу ахаца ыкоуп. Аллаҳ аерыцқара иашытоу ауаа бзиа ибоит.
- 109-Зхыбра, Аллаҳ иґагылара аеыхьчареи, уи иразра арҳареи рзы изырғылаз ауағы иакәу реиха ибзиоу; мамзарғыи азы аңакала итыжааны ахарбгаларахь инанагаз тыңк алыхны, зхыбрағыи зхатәғыи ңаҳаным итаҳараны икоу ауағы иакәу? Аллаҳ агәымбылңыбафцаа реилазаара амға иашахь икылигом.
- 110-Агъангъашцаа рхыбрақәа, (рыңсы рхыңны) рыгәқәа иңыхха ицаанза, рыгәфарақәа рыфныңка итанхалоит. Аллаҳ, зегъи ишахәтоу ала издыруа иоуп, азбареи ақәыгареи ирықәити иоуп.
- 111-Аллаҳ, ацымхәра ңанат риторц азы, азхайафцаа ркынтә рыңсқәеи рмалқәеи ааихәахьеит. Избанзар урт, Аллаҳ имғағы иеибашьеит, итахоит, итадырхоит. Ари, Тора акынғы, Инцыл акынғы, Ақәырқан акынғы ихәаз ажәа ауп. Аллаҳ иааста зажәа иацныкәаша ҳәа икаларыда? Уа азхайафцаа! Аллаҳ ила икашәңаз абри афыза аилахәахәтра амшала гәырғәахәаша шәымаз! Абри ауп алйшәа ду, ақәґиара дузза!
- 112-Арт ауаа, атәмзаара шытаңаны, рашьапкра нагзаны, итабуп ҳәаны, ичганы, рнамаз ишахәтоу ала икны, абзиара аңшығаны, ацәгыарагыи мап ацәкны, Аллаҳ иаңиңаз ахәақәа ишақәнагоу ала иацныкәаз роуп. (Уа сңааимбар!) Урт азхайафцаа агәырғәахәаша рыт.
- 113-Аллаҳ ивакәылара аңшығарала зыңсґазаара иалйны ңаҳанымтәи амца ишазку ала еилкаахаз ауаа, аңааимбари уи иазхайафцаеи ртынхацәақәа ракәзарғыи, абри афыза ауаа (аваркәылафцаа) рзы иранайжьырц азы Аллаҳ ихәара, аңааимбари иазхайафцаеи ирыхәтам.
- 114-Ибраҳим иаб ианажьхарц азы Аллаҳ дызихәаз, уаанза иитахьаз ажәа азы акәын. Амала Аллаҳ дышиағаз анеилкааха, уигъи дацәхьацит. Хәарада, Ибраҳим, агәыңшаара злаз, згәи ңағаз уағы кәымшәышәк иакәын.
- 115-Жәларык, амға иашахь инаганы, зхы зцәырыхьчашақәагыи иаартны ирамхәазакәа, Аллаҳ уи ажәлар мғахикьарц дыказам. Хәарада, Аллаҳ зегъи ишахәтоу ала издыруа иоуп.
- 116-Ажәфанқәеи адгыли рыңсҳара Аллаҳ мацара итәуп. Уи, аңсґазаарагыи аңсрагыи узто иоуп. Шәара шәзы, Аллаҳ ида, тынхакгыи цхыраафыкгыи дзыкалом.
- 117-Иңабыргыңкәаны Аллаҳ, уи аңааимбар лыңхала дизныкәеит, иара убасңкәа ауадафра аамґазы гәыңфык агәфарақәа анроугъи дырзылңханы, реидкылар дацхрааны, абас ала аңааимбар ицыз амҳаңьырцаеи енсарцаеи

иранаижьхъан. Хэарада, Аллах, иңааимбари, амхаңырьцэеи, енсарцэеи рзы кырза дгэыбзыгуп, дааразагъы дрыцхашьафуп.

118-Хьызрацара иацэынхаз хфык ратамзаарагъы идикылеит. Адгьылтэыла иагъа итбаатыцэзаргъы, урт ирзытшэаханы, рыгэкэа еивѣаханы ианыкала, Аллах иргэакра акынтэ, еицах рхы иара иѣакра ада уаха ңсыхэа шрымамыз еилыркааит. Абри амшала, Аллах урт атамзаара шытѣара иакэититэит. Даргъы гэыкала атамзаара шытарѣеит. Хэарада, Аллах, атамзаарақэа ирацэазаны издызкыло, зрыцхашьарагъы даараза ирацэоу иоуп.

119-Уа азхѣафцэа! Аллах иѣагылара шэеацэышэыхъча, насгъы ауаа иашақэа шэрыцла.

120-Медине инхо ауааи, акэша-мыкэша инхо Абедуинцэа, Аллахи, иңааимбари ирѣагыланы, урт рыцымныкэареи, рыңсқэа аңааимбар иңсы ааста аиғъашьареи иакэнагам усуп. Избанзар урт, Аллах имѣафы изықэшэаз, азба акреи, ааңсареи, амлакреи, насгъы азхамѣафцэа ргэы ңыржэарц азы икарѣаз ашьаѣақэеи, ага иѣаңхъа иаадырңшыз ақѣиарақэеи ухэа зегъы рхатыңаны, дара рзы ңсаңак анырымѣакэа икамызт. Хэарада, Аллах, абзиара кэзѣаз рхамтэ ахаан ирзуам.

121-Аллах имѣафы, имаңыз, ирацэаз ак нызхыз ракэзааит, аѣхаак итысыз ракэзааит, Аллах урт икарѣаз азы, иеиғъу ала атѣак каимѣакэа, рыхъзала ңсаңак азгэеимтэакэа дыказам.

122-Уи адагъы, азхѣафцэа есымша ишынеибакэу еицны хьызрацара рцарагъы ииашазам. Избанзар, рыбжьара гэыңфык, адин аганахъала иѣауланы аѣара ѣаны, рыжэлар аныхынхэлак ргэы реанырѣарц азы шытахъка иаанхароуп.

123-Уа азхѣафцэа! Азхамѣафцэа ркынтэ, раңхъаза шэааигэара икоу шэрабашьы, шэара ңытк шэыцъбараны шэырбааит. Ижэдырузааит, Аллах иѣагылара зэацэызыхъчаз дрыцуп.

124-Иарбан аамтэзаалак, ажэаңкара ҕыцк анылбаалак, агъангъашцэа рыбжьара гэыңфык, «Уажэы абри зызхѣара иацнаѣаз шэарбану?» хэа иѣэылхны иѣаауеит. Уи иазхэзѣо ауаа ыками, убартѣ разхѣара иацнаѣеит, насгъы урт игэыргъѣа иеибаныхэоит, ироуз агэыргъаеҳэашагъы ргэы иахэаны икоуп.

125-Згэафы ачымазара зызтѣоу ауаа ракэзар, рыхэымгара акара ацлоит, насгъы урт, абас ала иазхамѣафцэаны рыңсы рхыѣуеит.

126-Ирымбазо есышықэса знык, ҕынтэ амашэыр иакэыршэаны ишңышэахо. Нас, атамзаарагъы шытарѣом, лкаакгъы рзыкаѣом.

127-Жэаңкара ҕыцқэак анылбаалак, «хара зэыр хэибарымашь?» хэа ишэаңырхаңуа инаңшы-ааңшуа, дара-дарагъы инеилацэкаѣысны,

инхәййәшәшәи ицойт. Аилкаара змам жәларыкны иахыйкоу амшала, Аллаһ урт рыгәкәа ааирхәхәеит.

128-Иашәйәкәаны, шәара ишәйлйыз ркынтә ңааимбарк дшәызнеит, уи, ауадафра шәәкәыршәара даараза ицәыхәантоуп. Избанзар, кырза ишәыхзызаауа иоуп, азхәйәфцәа рзы дгәыбылфуп, дааразагәы дрыцхашәфуп.

129-(Уа сңааимбар! Уара абас ушырыхзызаауагәы) Урт, уареи умфәи иацәхәйыр, убас рахәа: «Сара Аллаһ дсызхоит. Уи ида анцәа дыказам. Сара, уи мацара сикәгәыгуеит. Уи, иҳаракзоу жәфәнтәылақәа драңшәымоуп» хәа.

10. Иунус

Иахзылңхауа иҳаназыжәуа Аллаһ ихәзала!

- 1- Елиф. Лам. Ра. Арт, кәығара ала итәу ашәкәы ажәәңқарақәа роуп.
- 2- Рыбжәара уәфңсык: «Ауааңсыра ргәыреанңа, рынцәа ифәңхәа, иазхазйаз рзы дара ирызкны ишәартәдароу тыңк шыкоу гәырғәсәхәашаны ирымт!» хәа ахыйцәхәаз, дара рзы ицәаршәаша усны икалама? Абри амшалоума, азхамцәфцәа, «Абри иаартыйәкәаны длаңшхырңафуп!» ззырхәо?
- 3- Хәарада, шәара шәынцәа, ажәфәнкәеи адгәыли фымш рыла изшаз, насгәы ажәфән аҳаракыра дахыланы аусқәа зегәы ртың икәызйаз Аллаһ иоуп. Уи дақәшахатымкәа, азәы даеазәы дзихашшаауам. Уи, шәынцәа Аллаһ иоуп. Ус анакәха, уи шәиашәапк. Абыржәгәы шәрызхәыцны, абартқәа зегәы ркынтә алкаак шәзалымхзоу?
- 4- Аңыхәтәан зегәы шәахыыхынхәуагәы иара ишкә ауп. Избанзар, Уи, акымзарак ыкамкәагәы ишоит, насгәы ишшаз (ианыңслак ашьтаһы) даеазнык рыңсы рхеицойт (ирбзоит). Абас ала, иара дазхәйәны абзиарақәа кәзйаз, аҳамтәқәа ритәр итәхуп. Азхамцәфцәа ракәзар, рызхамцәара амшала, зыршыла арыжәтәи агәәкра гәгәеи рзыкоуп.
- 5- Уи Аллаһ иоуп, амра алашара зхылйуа хыйхыртак акәны иказйаз; амзагәы (Амра иадхәаланы) илашо икайәны, ашықәс хыңхәазареи, аамтәи, аҳасабреи шәдырыц азы анеиртәқәа азаңицеит. Аллаһ абартқәа зегәы, баша акәымкәа, хықәкык инақәыршәаны ишеит. Уи, адырреи аилкаареи змоу ауаа рзы иажәәңқарақәа еитәицәоит.

- 6- Аїхи амши раамтақаа аеаңсахуа иеишьтаргыланы рааира аїны, Аллаҳ ажағанқаеи адғылы рыїны иишаз зегғы рыїны, насгғы ахтысқаа зегғы рғы, зыгәқаа Аллаҳ упату ала итәу, зыңстазаарағғы Уи иғагылара зеаңыхчаны, иргәаїрагғы иаңашәаз ауаа рзы, кырза адырғақаеи аршаҳатғақаеи ыкоуп.
- 7- Аха убас ауаагғы ыкоуп, уртң нарцәы ҳара иаҳңылап ҳәа гәаҳәараки, гәығыртаки, азыңшраки рымазам; уртң, адунеитә ңстазаара алырххьеит, уи иалазоит. Уртң ирзылбааҳгаз ашәкәы ажааңкарақаагғы зынза ирцәыхароуп, иагғырзхәаңшуам.
- 8- Хаҗала идырҳаз агәырңсақаа рымшала, аїыхәтәантәи рнеирта амца ауп.
- 9- Уртң рыда; иазхәйафцааханы, разхәйара иалнахыз ахырхыртә ала; иахәтоу, игәгәоу, насгғы иатаху аус шыахәқаа кәзїаз ракезар: Рынцәа, разхәйара иабзоураны, уртң, иара иахь инагзаны, ргәыхәтәы иахыгзоит, зығныїқа иеиуеиңшым аразккәа ахыырчаңо, зыїака азиасқаа ахылеиуа аңыанатқәа ирхыгзоит.
- 10- Уртң, (ргәы иатаху зегғы имазеины иахьроуша) уи аңыанатқәа рыїны рныхәарақаа рғы иуаҳауа: «Уара иарбанзалак гхак удкылазам, авақәыла думазам, ииашам уск акаїарагғы уацәыхароуп с-Аллаҳ!» абартң ажаақаа роуп. Уака еиқәшәацыңхәза аразра зцу «Аңсәа еибыҳәара» мацара ауп. Рныхәарақаеи реиқәғытреи еснагь, «Арехәаңхызқәа жағантәылақәа рынцәа Аллаҳ изкуп!» ажаала ихдыркәшоит.
- 11- Аллаҳ ауааңсыра абзиара иаарласны ишратәеишьо еиңш, ирыхәтоу ахырхәрагғы, иаразнак аамта иахымгазакәа иакәиршәондаз, рїыхәтәа аины иқәзааны иахьазаарын. Аха ҳара ҳатәара, агәаҳәареи, ақәгәыгреи, азыңшреи иазхьамңшыз ауаа, ҳамтакы рхы иазынҳажьуеит, рахырқьарала, җакыда, хықәкыда, изазо иаанҳажьуеит.
- 12- Ауафңсы гәақрак дақәшәаны дкамлааит, дтәазааит, дгылазааит, дзеиңшразаалак ҳара дҳаҳәоит. Игәақра аниңыраҳғалакғы, уаанза абри афыза зхәаз иара иакәымшәа даеа хымфәңгашьак ааирыңшуеит. Аллаҳ, дара иритәз (аңстазаареи, ахшыфи, иеиуеиңшым ачыдарақаеи ухәа...) амазара баша иныхны, иахзырқьаңәаз ауаа, икарїаз аусқәа (афстаа инапала) абас иңшзаны идирбоит.
- 13- Иҗабыргыҗәкьаны, шәара шәкынза имфасыз ажәларқәа азәырфы, ирзынашьтыз аңааимбарцәа имазамкәа иаартыз аїабыргкәеи аршаҳатғақәеи шрызнаргазгғы, (амцҳәара рыдкыланы, аиаша ағагыларала) агәымбылцьбара ахырзаадырңшыз, насгғы иахьазхамҗафцаахаз амшала иқәзаа иаҳгеит. Зыңстазаара агәырңса арҳара иазку амапкыфцаа абас ауп ахырхәра ишақәҳаршәо.

иалоганы: «Ииашайѣканы, абри ахлымзаах халугар, хымѣада, иѣабун хѣа уазхѣо хреиуахоит!» рхѣоит.

- 23- Аллаx урт, уи ахлымзаах ианалигалакѣы зегѣы аархаштѣны, адгѣылтѣыла аѣкны рхырѣкѣараѣеи ржѣыларакѣеи инарылагоит. Уа ауааѣсыра! Ижѣдырузааит, абартѣ шѣхырѣкѣараѣеи шѣжѣыларакѣеи зегѣы шѣхы маѣара иаѣырхагоуп. Шѣзышьѣалаша, шѣнапаѣы иѣоу ахархѣара маѣара ауп. Уи ашьѣахѣ шѣахѣыхынхѣуагѣы хара хашѣка ауп. Ускан, адунеи аѣкны ижѣуыз, иѣашѣѣаз зегѣы акакала шѣѣаѣхѣа инѣѣырганы, хшѣазѣаараны хѣѣоуп.
- 24- Адунеитѣ ѣѣѣазаара, ажѣѣан аѣкынтѣ илбаахгаз аѣѣа аѣагылазаашѣа иеиѣшуп. Ауааѣсыреи, агѣыртѣ ѣсы зхоу зегѣы ирѣфо аѣиааѣѣа убри азы ала иеизханы ихибартѣаауеит. Аѣыхѣтѣан, адгѣылтѣыла иѣшзаза ихѣканы, ажѣларгѣы убраѣка ирѣтаху ѣарѣѣап хѣа ргѣы иаанаго, ашѣырѣѣеи ѣѣаѣреи ѣаргалар рѣтаххоит. Амала, уахынла, мамзаргѣы ѣынла хадѣѣа нагзатѣханы, уи аѣыѣ, мышкы аѣхѣа иблахкыганы иѣарѣаруа ишгылаз акѣымѣѣа, ѣѣаѣра ѣагаланы, ирхны иѣоушѣа иаѣѣахѣѣоит. Абас ауп, иѣауланы иазхѣыѣны алѣаа ѣазѣѣаша ауаа рзы аѣабыргѣѣеи уртѣ ыршѣахѣтѣаѣѣеи инартѣбааны иеитѣаххѣоит.
- 25- Аллаx, иуааѣсыра абзабааи ашѣартѣадареи рѣѣыла ахѣ дрыѣхѣоит, Уи изиѣтаху амѣа иашахѣ дѣылигоит.
- 26- Аллаx, ишибо иазхѣыѣны еснагѣ ибзианы зхы мѣѣыѣызго, рхымѣаѣгашѣа азы иратѣѣеишьо ахѣмѣѣѣѣа, шѣара шѣыззымхѣыѣуа аѣара ираѣѣоуп. Уртѣ, ахаан рхы лазырѣѣыша хѣымзгѣык ргазом. Уртѣ, ѣѣанатѣуаа роуп, уаѣа наунагза инхараны иѣоуп.
- 27- Аѣѣѣара ѣѣѣаны, гѣырѣсала инхо раѣѣзар, иѣарѣѣаз аѣѣѣараѣѣа инарыѣѣыршѣаны иеиѣау ала ахѣырхѣара иаѣѣыршѣахоит, ахѣымзг дыргѣахоит. Аллаx иѣаѣхѣа уртѣ хѣѣаѣы дроузом. Рхѣѣсахѣѣѣа, еиѣѣылашьѣоу аѣѣх иагѣылаханы иѣазшѣа иѣалоит. Уртѣ ѣѣахѣанымуааѣѣаны, уаѣа наунагза инхаша роуп.
- 28- Уи амш, уртѣ зегѣы (рнышѣынѣтраѣѣа рѣкынѣа иргыланы) ѣѣарак иеизганы, адунеи аѣкны Аллаx иваѣѣыларѣа аѣшьызгаѣѣоз рахѣгѣы, «Шѣареи, Аллаx иваѣѣыларѣазы иаѣшьыжѣаѣѣази шѣѣыѣѣѣѣа рахѣ шѣеихѣ!» хѣа раххѣоит. Уажѣшьѣѣа азхѣѣѣѣѣѣеи дѣреи еидыхны, Аллаx иваѣѣыларѣазы иаѣшьыргѣаѣѣази дѣреи иеиѣѣахѣргылахѣеит. Амала, ваѣѣылаѣѣѣѣа иаѣшьыргѣаѣѣаз убас ѣѣартѣуеит: «Шѣартѣ хара шѣѣамѣѣахырхѣѣазомызт!»
- 29- «Шѣареи хѣареи хѣбжѣара шѣахѣтс Аллаx дѣазхоит. Шѣартѣ шѣышѣамѣѣахырхѣѣаз аганахѣ ала хара адырра хѣамамызт» хѣа.

- 30- Уақа зегьы, адунеи акны икарџақаз рыла иааизынхоит. Уажашьта зегьы, ираңшәймаџакьаны иказ Аллаҳ ишка идырхынхәхьеит, адунеи ианықәынхоз Аллаҳ ахәынџаа игәыдырџарц, ивакәыларазы иаңшыьргақәозгьы, урт рхала иааныжьны уафы имбо икалахьеит.
- 31- Убас хәа: «Шәарт ажәфанд акынтәгьы адгьыл акынтәгьы аразкы шәызтәудә? Шәахареи шәбареи иаңшәймаџакьоу дызустәдә? Аңсы икынтә абза, абза икынтәгьы аңсы далзхуадә? Жәфандәылақәа рәы имфәңысуа аусқәа зегьы ртәың икәызџода?» зегьы, «Аллаҳ!» хәа атәк карџараны икоуп. Ус анакәха, убас хәа: «Нас, шәзыкәныкәо абри амфә аңыхәтәа шәацәымшәазоу? Уи иахьырхәра хәаас ишәымкзоу?»
- 32- Шәара шәынцәахәы, Аллаҳ иоуп! Аиашара анеилажәга, гьангьашрада уаха икалари? Ус анакәха, агьангьашра ашка шәышңамфәхьыркәоу?
- 33- Унцәа, имфәхкьаз ауаа ирызкны: «Урт уаха иазхарџараны икоу ракәзам» хәа иихәаз ажәагьы абас ала иџабыргхьеит.
- 34- Убас хәа: «Аллаҳ ивакәыларазы иаңшыьжәгақаз рыбжьара, иарбанзаалак акы, раңхәа аңсы ахәйаны, нас ианыңслак ашьтахьгьы, дәәазнык аңсы ахәйара зылошә зәыр дыкоума?» Убас хәа: «Аллаҳ, изакәызаалак акы, раңхәа аңсы ахәйаны, нас ианыңслак ашьтахьгьы дәәазнык аңсы ахәйаны ибзаны иргылоит. Абас ишыкоугьы ирфәшьоу шәышңашәтәныкәоу?
- 35- Убас хәа: «Аллаҳ ивакәыларазы иаңшыьжәгақаз рыбжьара, аиашахь шәназго акы ыкоума?» Убасгьы рахәа: «Аллаҳ аиашахь укылигоит». Ус анакәха, аиашахь уназго иоума реихә азхәйара зыхәтәоу, мамзаргьы рнапы кны амфә иаша икәумџакәа зхала амфә ззымыңшаауа роума? Ишәыхьуеи шәарт? Абри афьыза ииашам азбарақәа шңашәыдышәкыло?
- 36- Урт реихәрафьык ргәәанагара иашәтәныкәоит. Агәәанагара акәзар, аџабырг афәңхәа акагьы аанагазом. Хәарада, Аллаҳ, урт зәу ишахәтәоу ала издыруа иоуп.
- 37- Абри Акәыркан, азәы ихытхәааны, нас Аллаҳ ихьзала ирхәазшәа ахәара ңсыхәа змам усуп. Уи, уаанза илбаагаз ашәкәкәа ырџабыргны, урт зыдхәалаз ахыџхьртақәагьы еитәнахәоит. Абри акны хәхәа-ңахәак ыказам. Уи жәфандәылақәа рынцәа иеитәиухәаз ауп.
- 38- Мамзаргьы уи (Мухәммед) ихәтә ихы итәихәааит рхәома? Убас рахәа: «Аиаша зхәо шәакәзар, шәааи, Аллаҳ ида зегьы цыхьраафьыс шәрыңхәаны, шәхәтәқәагьы абри афьыза ажәаңкара еикәшәыршәа!»
- 39- Мап, ражәа рзынагзазом. Урт макьана цкәа иеилкааны, ииашоу дыррак роуаанза, иаразнак Акәыркан мцыс ирыңхьазарц иалагеит. Уаанза ирзааиз

ашәкәкәагы абас ырызныкәон. Ииашамкәа ишәаны-изаны, изкапануа, абри афыза агәымбыльбафцәа рйыхәтәа зейишрахаз унахәаши!

- 40- Урт (Меққые инхо ажәлар) рыбжьара, Акәыркан азхазйаз, уажәшьтан иазхазйаша шыкоугы, иахьа иазхазымйо, аринахысгы иазхазымйаша ауаагы ыкоуп. Уара унцәа ацәгьаршыфцәа ибзиазаны идыруеит.
- 41- Уара, амицәара удкылара иакәымйыр, уаргы убас рахәа: «Сара икасйо, сара истәуп, шәара икашәйо, шәара ишәтәуп; шәарт, сара икасйақәаз рыла атакнхықәра шәйдзам; саргы, шәара икашәйақәаз рзы атакнхықәра сьдзам».
- 42- Рыбжьара уара иузызырфырц иааиуа ауаа ыкоуп. Амала ихәыцны ахшыфзышьтра арымтозар, адагәацәа уара идурхәуеи?
- 43- Урт рыбжьара уара иухәашиуагы ыкоуп. Аха, ркәыгара цагәызар, алашәкәа уара уоума амфа иашахь иназго?
- 44- Ицабыргыцәкьаны, Аллаҳ, ауааңсыра иарбанзаалак акала иргәакзом; ауааңсыра рхатақәа роуп зхы зыргәакуа.
- 45- Аллаҳ, урт зегы рнышәынтракәа ркынтә иргыланы цьарак ианеизига амш аены, адунеи акны аибадырха рмоуа акынза, аамтакьәк инхазшәа рзааиуеит. Амала мышкызны Аллаҳ ифәахьа ишнейша имцны изыпхьазаз ауаа, хәарада, рхы рыцхартәит, урт аиаша иаңыланы, згәыхәтәы иахьазз ракәымхеит.
- 46- Урт ырызкны хажәакәеи, хәгәеанйарақәеи рыхәтак уара уңсы штоу инахәгзар, мамзаргы иаразнак уңсы ааухыхны инахәгзар, кыр аеаңсахуазма? Зегьдарароуп урт зегы ахьыхынхәыша хара хашка ауп. Насгы, Аллаҳ, урт икарйаз зегы ишахәтоу ала дазышахәтуп.
- 47- Жәларыцыпхьаза аңааимбар дрымоуп. Аңааимбар данырзааилак (иажәа ңытфык иазхәйаны, даеа ңытфыкгы афәгылар), рыбжьара иашарала азбара мфәаңаны азәгы ддыргәакзом.
- 48- (Аха урт,) «Ишәхәаз иашазар, шәажәа анбаназо?» хәа ийаауеит (абас алагы рмапкра аадырйшуеит).
- 49- Убас рахәа: «Аллаҳ игәампхакәа сара пхастак схы сзацәгом, мамзаргы схазы хәартарак сзыкайом. Жәларыцыпхьаза ирзыпйәоу аамтак ыкоуп. Уи аамта анааилак, аамтацк шытахька узнахом, пхьакагы иузаагом».
- 50- Убас хәа: «Аллаҳ иахьырхәра, уахынла, мамзаргы еынла ишәықәшәар ишәылшари, уи шәазхәыцхьоума?» хәа. Абас ишыкоугы, рыпстазаара зегы агәырпса акайара иазку мапкыфцәа абри ахьырхәра иаарласны ирзааир ртаххаратәы изықәгәыгуеи?

- 51- Икалаша аныкалалак ашьтахь аума Уи (Аллах) даназхашәџо? (Амала уи аены, абри афыза шәархәоит:) «Абыржәоума? Уажәшьта икьасаџәоуп! Насгьы шәартъ уи агәәкра иаарласны ишәзааир шәтахзамзи?»
- 52- Нас, уи агәымбылцьбаџәа абас рархәоит: «Агьама жәба, нїдара зкәым абри агәәкра! Адунеи акны ишәырхәкәаз рыцкы ада даеакы жәбазом усгьы!»
- 53- «Ицәбыргыцәкьаны, ииашоума ари?» хәа уара иуазцәашт. Убас рахәа: «Ааи, Анцәаиныс аиаша ахатәңсатә шакәу; насгьы шәартъ уи иззахырҗаша шәакәзам» хәа.
- 54- (Уи амш аены) Агәымбылцьбара аазрыцшкәаз, адгьылтәыла акны икоу абейара зегьы дара иртәны, убартъ зегьы рхыршәааргьы, ргәәкра рзахырҗазом. Уи агәәкра анырзааилак, ргәы тқьаны, рґы акуеит, рыфныңцка ирызцәырцыз рахьхәрәйкәа рзеитәхәом. Уи аены, ауааңсыра рыбжьара иашарала ирыкәызбоит, дарбанзаалак азәгьы иашамрак дакәшәазом.
- 55- Ибзианы ижәдыруаз, ажәфанкәеи адгьыли рыкны икоу зегьы Аллаҳ итәуп. Еитәх ибзианы ижәдыруаз, Аллаҳ иажәа цәбыргуп, амала ауааңсыра реиҳарафык адырра ахьрымам азы абри рыздыруам акәымзар.
- 56- Аңсәзаара шәызтәогьы Иара иоуп, шәыңсы шәхызхуагьы, насгьы Уи ишкә шәхынхәуеит.
- 57- Уа ауааңсыра! Ицәбыргыцәкьаны, шәара шәзы шәынцәа икынтә алабжьара рцәганы, шәгәышпкәа (шәыгәкәа рдоухатә чымазаракәа) рзы ихәшәны, насгьы азхәйәџәа рзы зегь рыла илашаларцы лыңхәйкәк шәзааит.
- 58- (Уа сңааимбар!) Убас хәа: «Аллаҳ иатәашьареи илңхеи рзы игәыргьалааит, избанзар ари, уртъ адунеи аґы иеидыркылаз зегь раастә иеиңьуп».
- 59- Убас хәа: «Ишәымбазои? Аллаҳ шәартъ аразкы шәзылбааигоит, шәара шәакәзар, уртъ рыбжакы хәрәмс, рыбжакгьы хәлалс ишәыңхәзоит». Еитәх убас рахәа: «Исашәхәа сара, Аллаҳ иоума шәартъ азин шәызтәаз? Мамзар, шәара иаңышәцәз аңкаракәа рыла, Аллаҳ ахәынцәа игәыдшәымцәозааит?» хәа.
- 60- Дара ртәала аңкаракәа аңшьганы, Аллаҳ ахәынцәа игәыдызцәз ауаа, акааметъ амш иазкны ирхәыцуеи? Ицәбыргуп, Аллаҳ, ауааңсыра рзы кырза датәашьафуп; амала ауаа реиҳарафык итәбууп зхәо ракәзам.
- 61- (Уа Мухаммед!) Ушыкәзаалак указ, Акәыркан иану ажәаңкаракәа узыңхьозаалак уаңхьа, шәартгьы (уа ауааңсыра!) шәызфьызаалак шәәфьы, уи аус шәәтәны шәаныкоугьы, хәра шәхәтҗра шәзахуеит. Адгьыл акынгьы, ажәфан акынгьы, хәыцк акара ихәантәоу акы унцәа иґаңхьа цәахышьа амам; уи аастә ихәычу, мамзаргьы идуу, хымңада, зегьы згәылоу, иаарту шәкәык акны итәфуп.

- 62- Абри ижәдыруазааит, Аллах изыуаау рзы ашәартә хәа акагы ыказам. Урт зынза гәхәакгы роузом.
- 63- Урт Аллах ишахәтоу ала дазхәйаны, рыгәкәа ипату ала иртәны, уи иҗагылара рәацәыхчаны, идҗақәагы назыгзас роуп.
- 64- Урт рзы адунеитә ңсҗазаара ақынгы, нарцәгы гәырғәәхәаша ыкоуп. Аллах избарақәеи иажәақәеи рыкны зынза ңсахрак калом. Абри ауп ахеиқәырхара дуззагы.
- 65- (Уа сҗааимбар!) Урт ражәақәа угәы унамырхәааит. Иҗабыргыҗәкәаны, адунеи аҳарақыреи, ахыз-аңшеи зтәу Аллах иоуп. Уи, зеггы ишахәтоу изахауа иоуп, ишахәтоугы издыруа иоуп.
- 66- Ибзиазаны ижәдыруаз, ажәфанқәа рғы икоугы, адгыл ағы икоугы зеггы Аллах итәуп. Аллах ивакәылара аңшығаны, урт ирымҗахырхәауа ауаа, изакәызеи изышьтәныкәо? Хәарада, урт гәаанагарак иашытәныкәаны, рҗахрақәа инарықәыршәаны амц рхәоит.
- 67- Аллах, шәыңсы шәшьаларц, шәтҗынчхаларц азы аҗх шәзишеит, насгы ғынла, абареи аусуреи ираамтәны ишәзаңиҗеит. Хәарада, изахауа рзы абри акны кырза ршахәтҗақәеи алкаақәеи ыкоуп.
- 68- Агъангышцәа, «Аллах ахшара диоуит!» рхәеит. Калашыа амоума! Уи, абартқәа зынза иузидкылом. Иара, акы дазрыцхамкәа, зеггы зтәыҗәкәоу иоуп. Ажәфанқәеи адгыли рыкны икоу зеггы иара итәуп. Насгы абри акны ршахәтҗаггы шәымазам. Аллах изкны дыррак шәымамкәа шәцәажәаны, уи ишакәызаалак ак идышәкыларц шәтәхума?
- 69- Убас хәа: «Аллах изкны амц аңшығаны, уи ахәынҗәа игәыдызҗо ауаа ахеиқәырхара зынза изахызазом.
- 70- Адунеи акны аамтәк ала анхароуп дара рзы икоу, нас, хара хашка ауп иахыыхынхәуа. Хара, урт рмапкра амшала агәаҗра гәгәа агәама дхарбараны хәкоуп.
- 71- Урт, Ныхә изку ахтыс рзеитәхәа. Уи, ижәлар абас реухәахән: «Уа сыуаажәлар! Сара абас сшәылагыланы, Аллах ижәаңкарақәа сышәзаңхәаны сахшәылабжыо ишәцәыхәнҗазар, ижәдыруазааит, сара Аллах мацара сикәгәығны сыҗеидысхәалоит. Шәаргы шәәаидкыланы, сара исызкны шәхы шымҗаңыжәаша шәазхәыц, ишәтәхызар, Аллах ивакәыларазы иаңшығаны ишәымоу рыцхыраарагы шәхы иашәырхәа. Убас икашәҗа, нас, абас икаҳҗандаз хәа шәахыымхәааит! Саргы аеҳәара сышәымтәкәа исзышәызбаз, иаразнак инашәызга!
- 72- Амала сара ишәыдызгалази, ишәабжыызгази шәрызхәмҗшуа шәкалар, сара исцәызуа хәа акагы ыказам; избанзар шәара шәкынтә ахәыңса сазыңшзам!

Сара сыхә зшыауа Аллаһ иоуп. Дјас исымоугыи уи зегърыла иеизтјаз ацсылманцәа сыруазәкны акалароуп».

- 73- Аха иуаажәлар Ныхә изымзырфыхәа, амцхәара идыркылеит. Харгыи, иареи иғба ицтәкәази, адгъылтәыла аҕны ххатҕиҕуафцәаны икаҳјарц азы рыҕсы еикәхархеит; хажәаңкарақәа мап рцәызккәазгыи азы (амшын) итәххәаеит. Агәеанјара ззыкајаз (аха иазхьамҕшыз) ауаа рјыхәтәа зеиҗирахаз убама?
- 74- Ныхә инафсгыи, ажәларқәа азәырфы аҕааимбарцәа рзынахашьтјит. Урт, рыуаажәлар, иаартыјәҕьаз аршахатҕақәеи аҕыашьахәқәеи рыла ирызнеит. Амала рыуаажәлар, рҕааимбарцәа ирзааргаз аиаша мыҕны аңхьазареи, иддырбаз аҕыашьахәқәагыи мап рыцәкреи изакәымјит. Иахзырҕьаз ауаа, рыгәқәа абас иахшәахауеит.
- 75- Нас, урт аҕааимбарцәа рашьтәхь Мысеи Харуни еитәх хәҕыашьахәқәа рыла Фараони ифызцәеи рахь инахашьтјит; аха, уртгыи рҕагыахара амшала азхәјара ратәарымшьақәа, еснагь агәырҕса аазрыхуа жәларыкны акалара мфас иалырхит.
- 76- Хара хҕынтә ирызнагаз ајабырг анырбагыи: «Ари, хәарада лаҕшхырҕароуп!» рхәеит.
- 77- Мыса иакәзар, абас реиҳәеит: «Шәарт ишәзааиз аиаша абри аума иахышәхәауа? Абри лаҕшхырҕароуп, ус аума? Аха алаҕшхырҕафцәа ргәыхәтәи иахьзаны, рхеиқәырхара рбартәахазом?»
- 78- Убас рхәеит: «Уара, хабдуцәа рымфә аҕынтә хамфәхуҕьарц, абри атәылафы амчра шәарт шәфыҕьа шәнапахьы ииашәгарц азы аума узаҳзааи? Мап, мап! (Уа Мысеи Харуни!) хара, шәарт шәазхәхјом!»
- 79- Фараон: «Атәылафы икоу хар змамхәа ижәдыруа алаҕшхырҕафцәа зегъи сзаажәга» иҳәеит.
- 80- Алаҕшхырҕафцәа анааигыи, Мыса урт рахь: «Ишәыршәырц ишәтәху, шәыршә!» хәа реиҳәеит.
- 81- Алаҕшхырҕафцәа (рлабашьақәа) андыршә, Мыса абас реиҳәеит: «Шәарт икашәјаз алаҕшхырҕароуп. Аллаһ, хәарада уи лјшәада иаанижьуеит. Избанзар, Аллаһ аиҕакшафцәа рус нагзара аитом.
- 82- Насгыи агәырҕса архәфцәа иргәамҕхозаргыи, Аллаһ, иажәақәа иашарыла ишьақәиргәгәоит».
- 83- Ижәлар рыбжьара фыц игылоз ҕытфык афәр рыда Мыса дазхарымјеит. Избанзар, Фараони ифызцәеи идыргәаҕыр хәа ирыцәшәон. Ијабыргыјәҕьаны, Фараон, атәыла мчыла инапәфы иааганы иман, аиашарагыи хьаас измамыз гәымбылҕьбафык иакәын.

- 84- Мыса: «Уа сыуаажалар! Иџабыргыџаџьаны, Аллаџ дазхашаџазар, зегърыла уи шэыеишэџазар, уи шэиџэгэыџ!» хэа иуаажалар дрылабџьон.
- 85- Уртџыы: «Аллаџ мацара хџэгэыџеуит!» хэаны, абасџы наџырџон: «Ханџаахэы! Хара, абартџ агэымбылџьбаџцаа рыргэаџкра хазныџьны, дара рзы џышэагас хџаумџан!
- 86- Улыџхала, азхамџаџцаа рџынтэ хџых!»
- 87- Мысеи иашьеи: «Шэыџалар рзы Мысра аџнџэа рхианы, уртџ анамаз ахышэџа тџыџны иџашэџа. Анамазџы ишахэџоу ала ишэџы, насџы азхаџаџцаа агэыргэахэаша рытџ» хэа рыџахџеуит.
- 88- Мысаџы Аллаџ абас диџеуит: «Уа ханџэа! Уара, Фараони инапхгареи иблахџыгоу адунеитэ џстџазаареи, амазареи руџеит, уртџыы абартџ рхы иархэаны ауааџсыра уара умџа иахганы амдырра иаларыџьеуит. Уа ханџэа! Уртџ рмазара иџџа иџэџаны, ргэы хэаала иртџы. Уртџ агэаџкра иаџымшэаџэа уазхазџаша раџэзам.
- 89- Аллаџџы: «Шэџыџэа ахэара иџашэџаз сыдыскылеит. Шэарџы, уажэраанџа шэшыџаз еиџш, уажэшыџарнахысџы аиашара шэыџэныџэа, амдырыџцаа рымџа ашџа шэмеихан» иџеуит.
- 90- Израил иџаџэа амишын ирахџеит. Фараонџы, ируаа рыла уртџ дрыџжаланы иргэаџырџ азы дрышьџалеит. Аха айџыхэџэан азааџџарылара даналага: «Израил иџаџэа иазхарџо ида даџа нџэахэыџ дшыџам азхасџеит. Сарџы уажэшыџџа аџсылманџэа среиуоуп!» иџеуит.
- 91- Абырџэы аума (ханазхауџо)? Аха уаанџа уаџџагыланы аџэгъаршыџцаа уреиуаахэан.
- 92- Харџы иахэа, уџэеиџь хэчаны, уара ушьџахэ игылараны иџоу абиџараџэа рзы џатэхэыс инхажьеуит. Избанзар, ауааџсыра реиџараџыџ хажэаџџараџэа иџабыргыџаџьаны иазхэаџшом.
- 93- Израил иџаџэа, изыџэхарџэыџыз зегъы, иманшэаланы иахэроуша иџшьоу тэылак аџны инырханы, иџџоу, ихалалу, ргэабзиараџыы иазеиџьу араџџџэа раџэахшыџеит. Амала, аиаша иазџыз адырра анырзааи нахыс рееиџыршеит. Хэарада, рыгезеиџыршаз атэы, рынџаахэы аџаметџ амш аены даџэызбараны дыџоуп.
- 94- Уара иузылбаахџаз аганахэ ала гэыџбарак умазар, уара уаџхэаџыы ашэџэы ззылбаахџаз ураџџаа, хэарада, унџэа иџынтэ айабырг ахатџаџџэа узааит. Ус анаџэа, зынџа алаџџаџкра злоу уреиуамхан!
- 95- Аллаџ иџэаџџараџэа имџны изыџхэаџо уреиџшымхан! Ускан аџэыз зауз уреиуахоит.
- 96- Уртџ, дара ирызџны анџэа иажэа (избара) анынаџа ашыџахэџыы иазхарџом.

- 97- Иагъа ацъашьахэкэа рбаргъы, хъаала итѣу агэакра иакэшэаанза иазхарѣазом.
- 98- Иунус ижэлар рыда (зыуаажэлар ыкэаххыз егъырт атэылакэа ркынтэ), даеа жэларык, агэакра иакэымшэакэа иазхайафцэаханы, разхайарагъы рыхэанда! Иунус ижэлар ианазхарѣа, рыңсѣаарафы изыкэшэаша арѣхашьагаракэагъы иркэыганы, даеа аамтѣак адунеи акэынхара иакэитѣахтэит.
- 99- Хэарада, унцэа итѣаххандаз, адунеи икэынхоз зегъы ишынеибакэу иазхайафцэахон. Абас ишыкоугъы, уара мчыла иазхайафцэахааит хэа ирыдуцалоума?
- 100-Аллах игэампѣхакэа азэгъы дзазхайафхом. Аллах, зыхшыф зхы иазмырхэо ауаа агэакра итѣаиргылоит.
- 101-Убас рахэа: «Ажэафакэеи адгъыли рыкны, икоуи-иануи, имѣаңысуеи шэнарыхэаңши! Иазхазымѣаша жэларык рзы, абриакара ажэаңкаракэеи, аршахатѣгакэеи, агэеанѣаракэеи кыр аанагома?
- 102-Абри афыз ахымѣаңгашьала, уаанза дара реиңш имѣасыз ажэларкэа зыкэшэаз агэакра ада уаха иззыңшузеи? (Уа сѣааимбар!) Убас хэа: «Шэыңшыз, саргъы шэара сшэыцыңшлоит».
- 103-Уи афыз амыш аены, уаанза хѣааимбарцэеи рызхайафцэеи шеикэхархаз еиңш, иахъагъы убасѣакъа иеикэхархоит. Хара излахақэнагоу ала, насгъы еснагъ изланахагзо ала, азхайафцэа, хэарада, еикэхархауеит.
- 104-(Уа сѣааимбар!) Убас хэа: «Уа ауааңсыра! Сара сдини, сазхайареи, сзымѣахырхэои рганахъ ала гэыфбарак шэымазар, ижэдырузааит, сара, шэарт Аллах ида шэзымѣахырхэакэо зынза срымѣахырхэом. Аха зегъы шэыңсра знапэы икоу Аллах симѣахырхэоит. Сара дѣас исымоу, азхайафцэа среиуахарц ауп».
- 105-Сара уи адагъы: «Ицкъашэкъа икоу анцэа иазэыкра азхайаны, иааулиш зегъ рыла, ииашаѣэкъоу адин ашѣа (аңсылманрахъ) уеиха; насгъы зынза Аллах ивакэылар аңшыызго уреиуамхан!» хэа исыдѣан.
- 106-Аллах дааныжъны, цэгъарак уацэырыхъчаратэы амч змам, хэыцк акара хэартѣак уѣарагъы злымшо акы нѣаахэыс ишьѣыхны уамѣамныхэан. Абас аныкауѣа, хэарада, уаргъы, Аллах ивакэылар аңшыызго уреиңшханы, зхы иаңырхагахаз урѣызахоит.
- 107-Аллах, уара гэаѣрак уақэиршэар, мамзаргъы рѣастѣак уитѣар, Аллах ида уи акынтэ уалзырго даеазэы дыкам. Уара бзиарак узеиѣаишьаргъы, уи иатѣашьара аанызкылаша дзыкалом. Уи, иатѣашьара изитѣаху ирхыгзгоит. Иара, кырза иуаназыжьуа иоуп, кырзагъы урыцѣазшьо иоуп.

108-Убас хэа: «Уа ауааңсыра! Шэара шэынцэа икынтэ айабырг (Акэыркан) шэзааит. Уажэштарнахыс, амфа иаша ианылаз, ихазы данылеит, имфахкьазгы ихазы дымфахкьеит. Сара, шэарт шэтакпхыкэра сыдзам» хэа.

109-(Уа Мухаммед!) Уара, иуыцахэаз уацныкэаны, Аллах иизбаз ааирпшаанза ичха! Уи, азбафцэа иреигьзоу иоуп.

11. Хэйд

Иахзылпхауа иҳаназыжьюа Аллаҳ ихьзала!

- 1- Елиф. Лам. Ра. Ари кэыгарала итэу, насгыи зеггы здыруа (Аллах) ила ишыахэыргэзэоу, иаартны иеитахэоу шэкэуп.
- 2- Уи (Акэыркан), Аллах ида даеазэи шэимцямхырхэарц азоуп. Хэарада, сара Аллах икынтэ ишэзаашыту гэеанйафык, гэыргьаеҳэашафык соуп.
- 3- Насгыи, Аллах икынтэ анажыра шэахэаны, иара иахь шэхы шэырхарц азы илбаагоуп. Абри ала Аллах, шэара ишэзыпцэоу аамтца хыркэшахаанза иреигьу ала шэнырханы, зыпстэзаара шыахэны изхызгазгыи меигзарах ахамтэқэа ратэаишыоит. Аха абас камцакэа, шэазхьампшыр, ускан сара, ишэпеицшхараны икоу уи амиш дузза ишэзаанаго аргэакра сацэшэоит.
- 4- Шэахьыхынхэуа Аллах иахь ауп; Уи, зеггы зымч ақэхо иоуп.
- 5- Ацааимбар икынтэ реырцэахуеит, шэрыхэапши, рыматэақэа рхы итадырцоит. Аха Аллах урт рыфэныцка ирцэахуагыи, аргама икарцоггы идыруеит. Хэарада, Уи, агэқэа иртцоу зеггы ишахэцоу ала издыруа иоуп.
- 6- Адгылтэылаф икоу, цсы зхоу зеггы рразкы Аллах мацара идхэалоуп. Аллах, урт зеггы адунеи акны иахьаангылоггы нарцэи иахьнанагашагыи здыруа иоуп. Арт зеггы иаарту ашэкэи (жэфангэашэпхьара акны) иануп.
- 7- Уи, шэара шэахьтэ еиха еигьны зхы мфэпызго пишэарц азы, жэфан қэацэ азы ианахыз аамтэзы, ажэфанқэеи адгылыи фымш рыла (ф-шафак рыла) изшаз иоуп. Абас ишыкоуггы: «Аңсра ашытахь, хэарада, даеазнык шэыбзахоит» хэа раухэар, мапкыфцэа «Ари иаартыцэкьоу лапшхырпчарак ада уаха даеакы акэзам» рхэоит.
- 8- Излахаршэаз агэакра иаразнак иакэмыршэакэа, аамтэак азы ирхахгар, «Уи даанызкылеи?» хэа ицэылхра иалагоит. Ибзиазаны ижэдыруаз, уи агэакра рзааираны икоу амиш хырпашьа амазам. Убаскан уи ицэылырхуаз агэакра ауразауроу ирыкэшараны икоуп.

- 9- Ауафһсы лыпһак агьама ирбаны, насгьы ианимахһлак, хәарада, гәкаһарак дақәшәаны, абзиара пату ззақәымҕақаз дырфызахоит.
- 10- Амала иңырхагаз цәгьарак ашьтахь бзиарак агьама иҳарбар, хымһада, «Ацәгьарақәа наҕ исңырҕит» иҳәоит. Избанзар, иқыынцыцу, иңагьо азә иоуп.
- 11- Аха ичҳаны, аус бзиақәа назыгзо рзы анажьреи идуззоу аҳамтҕеи ыҕоуп.
- 12- (Уа Мухаммед! Аллаһ ивакәыларә аңшьгафцәә) «Уи хазынак изылбаандаз, мамзаргьы маалықьк дацылбаандаз!» хәә ахьуархәә амшала, иузылбааз ахәтак умбошәә ҕауҕома? Уи амшалагьы угәы еивҕахома? Амала уара, угәеанҕафы мацароуп. Зегьы еиқәыршәаны аҕың иқәызҕо, Аллаһ иоуп.
- 13- Мамзаргьы, «Уи (Акәырҕан) ихытхәаауп» рхәоума? Убас хәә: «Аиаша зхәә шәәкәзар, Аллаһ ида, шәара шәымч зықәхо зегьы рыцхыраара шәәхәаны, шәаргьы абри афыза ажәәңҕара хәтәқәә жәәба еиқәшәыршәә».
- 14- «Амала ацхырааразы шәзыхәаз, шәәаңхьара аҕак рзыҕамҕар, усқан ижәдыруазаит, Акәырҕан Аллаһ мацара идырра ишадхәалоу. Уи, идырра иадхәаланы ишәзылбаауеит, насгьы иара ида анцәә дыҕазам. Убри ашьтахьгьы шәара шәәңсылманымхазои?»
- 15- Адунеитә ңсҕазаареи уи аңшзарақәеи алзхыз рзы, иҕарҕаз ацымхәра иагмыжкәә ирхәхшәауеит. Уаҕа уртҕ иашамрак иақәыршәахазом.
- 16- Аха, уртҕ убас еиңш иҕоу уаауп; дара рзы нарцәы амца ада уаха акагьы ыҕазам. Адунеи аҕны иҕарҕаз зегьы шьтахьҕа иаанханы, нарцәы азыхәан аky аанамгазо, ибашаханы ицахьеит.
- 17- Ус анакәха, шәазхәыц, Инцәә икынтә изааз иаарту аршахатҕа (Акәырҕан) иадхәалоу, зхатәгьы Анцәә иатҕеишьаз ашахатҕ ила ахылаңшра змоу, уаанзагьы мфәқәйагас, лыңхас иаашьтыз Мыса ишәкәы алагьы ишьақәырғәгәоу ауафы, (амапкыфцәә) дреиңшума? Абартҕ реиңшымра агәатара зылзыршаз, Акәырҕангьы азхарҕоит. Жәларыс дзеиуазаалак; дарбанзаалак, абри дырны мап ацәызкыз, аҕыхәтәан дахьнанагаша амца ауп. Ажәакала, (Уа сңааимбар!) уи, хара хҕынтә ишуҕахәә ала, уара агәыфбара шуымам еиңшҕәкьа егьыртҕы ирымамзароуп. Хәарада, уи, Унцәә икынтә иузааиз аҕабырг ахатәңсатҕа ауп, аха ауааңсыра реиҳарафьк иазхарҕом.
- 18- Аллаһ изкны амц аңшьызго рақара игәымбылцьбафу дарбану? Уртҕ, Аллаһ иҕәаңхьа ианнарғалак, ашахатҕәагьы: «Аллаһ иҕагыланы амц зхәәоз абартҕ ракәын!» рхәоит. Ижәдыруазааит, агәымбылцьбафцәә зегьы, Аллаһ илыңха иалхәдаитәхьеит.
- 19- Уртҕ, ауааңсыра Аллаһ имфә иакәыганы, уи амфә, арблакьара зҕаху ауаа азхамҕафцәә роуп. Уртҕ, нарцәгьы азхазымҕо роуп.

- 20- Урт, адгьылтәыла акны Аллаһ иизбаз анагзара зынза изаңырхагахазом. Насгьы (рхазы имачымкәа анцәахәкәа аңырцазаргьы) Аллаһ ида дара хылаңшра рызташа, рускәагьы назызгаша уаха цхыраафк дрымазам. Урт ргәакра акара ацлараны икоуп. Избанзар, адунеи акны ианыказ, ацабырг ахареи абареи ахьырцәызыз амшала, уажәшьтә иагьрахауам, иагьырбауам.
- 21- Абарт ауаа, ацәыз зоуз роуп; адунеи акны иаңшьыргакәазгьы (ирфашьоу анцәахәкәагьы) уажәшьтә наӀ ирңырцны рыла иамбо ицахьеит.
- 22- Хәарада, нарцәы зегь рааста ацәыз зоуз дара роуп.
- 23- Амала иазхайафцәаханы, разхайара ишақәнагаз ала абзиарақәа назызгаз, насгьы рынцәа гәык ала зыгеидызхәалаз ауаа ракәзар, урт цьанатүаа роуп. Урт уа наунагза инхаша роуп.
- 24- Арт аф-гәыңк ртагылазаашьа, алашәцәеи адагәацәеи ргәыңи, избои изахауеи ргәыңи ирфызоуп. Абарт, дара-дара изеиңшхоума? Абыржәышьтәгьы, шәхәыңны алкаа шәзыкамцәзоу?
- 25- Ицабыргьыцәкьаны, хара, Ныхә иуаажәлар ңаимбарс дырзынахашьтит. Иара, урт абас реиҳәеит: «Сара, шәара шәзы иаартыцәкьаны сыгәеанцәфуп».
- 26- «Аллаһ ида дәеазәы шәимцәмхырхәан. Амала, ишәтәгылазаашьоу ала ишәңеиңшхараны икоу, хьаала итәу уи ами аргәакра сацәшәоит».
- 27- Иуаажәлар рыбжьара азхамцәафцәа ираңхьагылафцәаз, иаразнак рыбжьы ақәдыргеит: «Хара хтәала уаргьы, хара хәиңшцәкьа ууафыңсуп, насгьы хабжьара агәаанагара змам ацәхәыкьантазқәа рыда иушьтаныкәогьы дахбом. Уи адагьы хәаңхьа, шәхаразкуа хәа ак шәымам! Уимоу, шәымцәафцәаны шәхәңхьазоит» хәа.
- 28- Ныхә абас реиҳәеит: «Уа сыуаажәлар! Абас шәхәоит, сара анцәа икьнтә иаартыцәкьоу ршахатгак сшьақәнаррәгәаны, иара икьнтә лыңхак сәтәашьаны, шәаргьы убри збаша абла шәымамзар? Икаҳцари, шәара ишәтәхымкәа, уи мчыла излашәыдахгалари?
- 29- «Уа сыуаажәлар! Абри ишәабжьызго азы, шәара шәкьнтә малк сәхым. Сара сыхә зшьаша Аллаһ иоуп. Уи адагьы, исыдгылоу азхайафцәагьы исзыңхәацәом. Избанзар урт, рынцәа иңылараны икоуп. Амала сара, шәарт ииашәкьаны амдырра иалахаз жәларыкны шәызбоит».
- 30- «Уа сыуаажәлар! Сара урт ңхасцар, Аллаһ иәаңхьа сзыхьчода? Шәарт абри шәазымхәыцзои?
- 31- Сара, «Аллаһ имазара зегьы сақәитуп», хәа шәасхәом; икалалашәгы здыруа сакәзам. «Смаалыкьуп» хәагьы схәом, шәарт икәнышәшьо ауаа рзыхәангьы, «Аллаһ урт бзиарак рзыкаицом» хәа сызхәом. Аллаһ, урт ргәы итәу хара

хааста иеиҕыны идыруеит. Урт ҥхасҕар, ускан агэымбылҕбафцаа среиуахоит.

- 32- Абас рхэеит: «Уа Ныхә! Ихамаукит, мыцхэыҕы иуроуит. Аиашаҕаҕа зхэо уакэзар, хазлауршээз агэаҕра хэаа!» хэа.
- 33- Ныхэҕы убас реиҕэеит: «Уи Аллаҕ иҕааҥхар, ишэзааиуеит; шэара Аллаҕ дымчыданы дышэзыкаҕом».
- 34- Аллаҕ шэирбыжкыр иҥахызар, сара сшэылабжыара ҕыарҕы ишэыхэартҕахазом. Уи, шэара шэынцэа иоуп, шэартҕ зегы (аҕыхэтэан) иара иахь шэырыхнхэхоит.
- 35- (Уа Мухаммед!) Мамзарҕы, «Уи (Акэырҕан), ихи иҥиҕаама?» рхэоит. Убас рахэа: «Уи схы иҥысхэаазар, агэырҕса зду сара соуп. Амала шэартҕ, шээзхамҕара иаеыҕганы абас ахэынҕэа сгэыдышэҕозар, шэызҕалаз агэырҕсақэа сырцэыхароуп».
- 36- Ныхә абас иҕахэахеит: «Ужэлар рыбжыара уаанза уазхазҕаз рыда уаха азэҕы уазхеиҕом. Ус анакэха, уртҕ иҕарҕақэо хэаас иумкын».
- 37- «Ххылаҥшрала, ишуҕаххэо еиҥш, уи аҕба ҕаҕа. Агэымбылҕбафцаа ирызкынҕы сара акҕы саумхэан. Избанзар уртҕ азы иҥаххэаеуеит».
- 38- (Ныхә) Аҕба аҕаҕара дшаҕыц даҕын. Ижэлар раҥхыагылафцааҕы иааигэа иааиыҕхыаза аҕэы илырхуан. Убас ихэон: «Хара аҕэы халшэхуеит, аха, шэартҕ ишхалышэхыз еиҥшҕаҕа харҕы аҕэы шэылаххраны хаҕоуп!» хэа.
- 39- Уажэшьта ахымзг дзыргаша, уи агэаҕра ззааишаҕы, иааиҥмырҕыазақэа уи агэаҕра иақэшэаша зустҕаахоҕы, хаҥхыаҕа иеиышэакараны шэыҕоуп».
- 40- Аҕыхэтэан хадҕа аамтҕа ааины, азқэа хыҕуа иалагеит. Усканҕы Ныхә абас иаххэеит: «Рахэыыҕхыаза рбаҕыки-рцынаки, цэыки-жэыки рыла иудкыл, дара ирызкны ақэызбара ззыҥҕаоу рыда, уҥахцэеи егьырҕ уазхаҕафцааҕы аҕба иҥагала!» Аха, Ныхә дазхазҕахэаз даараза имаҕфын.
- 41- (Ныхә), «Шэааины аҕба шэтәл! Уи азсараҕы, аангылараҕы Аллаҕ ихэзалоуп. Хэарада, сынцэа кырза иҳаназыжыуа, кырзаҕы хрыцхазшыауа иоуп» ихэеит.
- 42- Аҕба, ашьхақэа реиҥш ацэқэырҕақэа иргэылсны, уртҕ аманы ицон. Аҕба дацэыхараны иказ Ныхә иҥа даниба, иаразнак: «Сычкэын, уааи, аҕба уҕацтәл, азхамҕафцаа уреиуамхан!» хэа иқэҕитит.
- 43- Аха, ичкэын: «Иҳараку шьхак схалар азы сахьчап!» хэа атәк ҕаиҕеит. Ныхә иакэзар: «Иахь, Уи иргэаҕра аҕынтә, илыҥха чыдала иаҕанакыз рыда, дарбанзаалак азэы, дзыхьчаша мчрак ыказам!» ихэеит. Уи аамтҕазы цэқэырҕак аарыбжыалан иҥаҕы азы иҥахэаеыз дыруазэкхеит.
- 44- Аҕыхэтэан, Аллаҕ: «Уа адгьылтэыла, узы лбаада! Уа жэфантэыла, уарҕы узы аанкыла!» хэа адҕа ҕаиҕеит. Азы лакэны атҕыҥ аҕны инеит, Аллаҕ идҕа

- анынагзахагы аҗба Ыуди ашыа аҗааца ағы иныкәтәеит. Насгыы «Агәымбылцьбафца ргәың җаханым ртыңхааит!» җа бжык ныкәыфцит.
- 45- Ныхә, инцаа ибжыы найкәырганы абас ихәеит: «Сынцаа! Җәарада, азы иҗахааеыз сычкәын дзхәйафны сҗаацаара дахәҗакын. Уара (азхәйафцаа шеикәурхауала) уажәагы иҗабыргун. Насгыы уара; азбафцаа рызбафы уоуп».
- 46- Аллаҳ: «Уа Ныхә! Уи зынза уара уҗаацаара датәзамызт. Иңсҗазаара зеггы иееим ала ишыақәгылан. Ус анакәха, адырра уамкәа сара усмыхәан. Амдырцаа реиңш ухы мҗаңыумгарц уабжыызгоит».
- 47- Ныхә: «Уа сынцаа! Ииашаны адырра зласымам ала, зҗаарак аганахәала акы ухәара сеацәысыхычойт. Уара, усанаумыжыы, лыңхалагы усзымныкәар, ацәыз сауз среуахойт» ихәеит.
- 48- Анафс уи абас адҗа иҗан: «Уа Ныхә! Аҗба шәҗы; уареи, иуыцу азхәйафцаеи шәхылҗышьтракәа, уажәшьҗа агәҗынчреи, ашәартәдареи, абарақәҗреи шәзыкоуп. Аха аңхәака, азхамҗафцаақәагы калашт, уртҗыы адунеи аҗны аамҗала ахныкәгара рахҗойт, амала нас; хҗанахә ала агәаҗра ду иакәшәараны икоуп.
- 49- Абартқәа, икалаша рҗынтә уара иуыҗаххәаз аҗәабжықәа роуп. Уаанза уаргыы иуыздыруамызт, уҗәларгыы. Ус анакәха, ичҗа. Избанзар, алҗшәа бзиа (ичҗаны), Аллаҳ иҗагылара зеацәызыхычаз иртәхойт.
- 50- Ад (Адит) җәларгыы рашыа Хәйд дырзынахашыҗит. Хәйд убас ихәеит: «Уа сыуаажәлар! Аллаҳ шәимҗахырхәа. Уи ида шәара нцаа дшәымазам. Шәарт, уи ивакәылара аңшьгарала, Аллаҳ ахәынҗәа игәйдҗара ада уаха дәеакы кашәҗом».
- 51- «Уа сыуаажәлар! Сара абри ишәабжыызго ахәңса сҗахым. Сара сыхә зшәараны икоу, сара сызшаз мацара иоуп. Абыржәгыы шәыхшыф шәақәитҗами?»
- 52- «Уа сыуаажәлар! Шәынцаа ишәанаиҗыырц шәихәаны, гәыкалагыы иара ишҗа шәхы шәырха; абас ала, аҗәфан (ақәа)меигзарах ишәзылбааганы, шәымч амчра ациҗап. Агәырңса аҗалара зеаҗаны, Аллаҳ изхәмҗира мфас илшәымхын!»
- 53- «Уа Хәйд!» рхәеит иуаажәлар: «Уара уажәа шыақәзыргәғәаша ршахәҗаки җыашыахәыки хәумырбазац. Хәрт, уара уажәақәа мацара хрыхәаңшыны ханцәахәқәа хазкажыуам, уаргыы ухәзхәҗом».
- 54- «Иаххәарц иахтаху убри ауп; хара ханцәахәқәа уара гәғәала укыдырҗыазар акәхан!» Хәйд, абас аҗак ритеит: «Аллаҳ шахәҗс дсымоуп, шәаргыы шәшахәҗыз; сара, Аллаҳ ивакәыларазы иаңшыганы ишәймоу зеггы сырцәыхароуп».

- 55- (Нцэас, нцэахэыс) «Уи мацара дыздыруеит. Абри кыр ахышэхэаар шэтәхызар, шәеизганы сара иашәтәху ашәацхәа сзыкәшәыргыл, аблахтыхагы сышәымтән!»
- 56- Сара; схатәгы исынцәоу, шәаргы ишәынцәоу Аллаҳ сикәгыгуеит. Аллаҳ, адгылтәыла аҕны зыхцәхэыц кны имчреи ихылаңшреи иайаимкыц, ңсы зхоу хәа акагы ыҕам. Хәарада, Сынцәа амҕа иашәйәҕыа дануп.
- 57- «Мамзаргы шәсызхәамңшуазар, ижәдыруазааит, сара сыла ишәзынашьтыз шәабжыызгеит. Сынцәа (игәәңхар) шәхатыңаҕы даҕа жәларык ааигоит, шәартҕ уи ишәзаанкылом, ңхастәкгы шәзатәоуп. Избанзар, сара сынцәа, зегы хылаңшра рызтә иоуп».
- 58- Рыкәзаара иазкыз хадҕа анааи, Хәыди, ицны иҕаз азхәйәфцәеи, ҳарзылңханы иеиқәхархеит. Уртҕ аҕәәҕра хыантә рңырахгеит.
- 59- Абар, Ад жәлар! Рынцәа иажәәңҕарақәа шырдыруаз мап ацәыркиит. Абри аҕынгы иаанымгылакәа аңааимбарцәа ирҕагыланы аҕәымбылңбафцәа рыдҕа нарызгеит.
- 60- Убриала, адунеи аҕынгы, акааметҕ амш аҕынгы алңха рҕәыганы, ашәиңхыыз иакәшәеит. Хәыд ижәлар Ад (Адит), рынцәа мап ицәкны изхамҕара мҕас иалырхит. Аңыхәтәангы иқәзаа ицеит!
- 61- Семуд жәларгы ңааимбарс, рашәа Салих дырзынаҳашытҕит. Уигы, абри аҕыза рабжыгеит: «Уа сыуаажәлар! Аллаҳ шәиашәапк; шәара шәзы уи ида нцәа дыҕазам. Шәара шәаныҕамызгы уи анышә шәалхны шәыбфаркыра аңҕаны, адгылтәыла аҕны аңстәзаара шәзышәақәыргыланы убраҕа шәынирхеит. Ус анакәха, шәгәырңсақәа рзы ианажәра шәәхәаны, гәык ала иара иахь шәхы шәырха. Ииашәйәҕыаны сынцәа иуааңсыра кырза дырзааигәоуп; ахәара иҕарҕақәогы здызкыло иоуп».
- 62- Ижәлар убас рхәеит: «Уа Салих! Уара, иахәа уажәраанза хабжәара хзыкәгыгуаз азә уакәын. Уажәы икалеи, хабдуцәа зымҕахырхәоз анцәахәқәа рымҕахырхәара хәхьурхәыр утәхума? Аиашазы, ҕыц иҳадугалаз ари азхәйара аганахәала аҕәыфбара гәгәа ҳамоуп» хәа.
- 63- Салихгы абас аҕак ритҕеит: «Уа сара сыуаажәлар! Абас шәхәоит, аха ма сара сынцәа иҕынтә ршахатҕак сшәақәнаргәгәозар, сара Уи илыңха чыда сатәашәазар? Абас ишыҕоугы, Аллаҳ сифагылар, Уи иҕаңхәа сара сзыхьчарыда? Ускан шәаргы, сара аңхастә сытара ада уаҳа шәабасыхәари?»
- 64- «Уа сыуаажәлар! Абар сара сҕынтә шәызыңшу аңьашәхәы, Аллаҳ шәара шәзы иишаз абри амахеҕша ауп. Шәәҕың уи, ахала Аллаҳ идәы иқәхәааит. Амарҕыа! цәгьарак азыжәымун, мамзар, хара имгакәа гәәҕрак шәәкәшәоит».

- 65- Амала Сумуд жэлэр амахецша ашыапкэа ңыкканы иршыит. Салихгы убас реихэеит: «Шэтэыла даеа хымш шэықэынха, ашытаһь икалаша хбап!» ихэеит.
- 66- Рықэзаара иазкыз ҳадја аамта анааи, Салихи идгылафэеи ҳалңха ала уи амш ахымзг иалаҳеит. Хэарада, уара унцэа амчрайэкьа дақэитуп, аҳаракыреи аиааирақэеи дрықэитуп.
- 67- Аллаҳ ивакэылара аңшыгарала зхатақэеи ауааңсыреи зырғэакуаз уи агэымбылцьбафэа, игэыткьагаз бжыцэгьак иааннакылан, ңысыхагыы рмоукэа адгьыл рэықэыжыны иаанхеит.
- 68- Зынза инымхазшэа акэын ишыкэз! Ишэымбеи, Семудаа, Анцэа мап ицэкра акны ишымхэыңыз. Ишэымбеи, айыхэтэангыы инықэзаа ишцэз!
- 69- Аамтақ азы ҳацҳаражэхафэа гэырғэаехэашак ала Ибраҳим инаидгыланы аңсшэа иархэеит. Ибраҳимгыы «шэаргыы абзиара шэымаз» хэа атқак кайаны аамта мгазакэа ацэңыс ажыы изны раңхэа инықэийеит.
- 70- Амала афатэ ишаламкьысуа ангэеитэ, ртагылазашыа игэамңхакэа, игэы гэфарак ташэеит. «Умшэан!» рхэеит даргыы, «Хара Лут ижэлэр рзы хаашьтуп».
- 71- Уи аамтази Ибраҳим иңшэмаңхэысгыы рааигэара дгыланы дырзызырфуан. Иаразнак лшыабара аагэалтан (дыңхашыаны дааңышэрыччеит). Харгыы уи, раңхэа Исхак; уи инафсгыы Иакэың дышлыхшо гэырғэаехэашаны илаҳхэеит.
- 72- «Унан, сара рыцха! Сара стэкаажэны, схайагыы дтаҳмаданы, ахшара дсоурцу? Аиашазы ңыаушыаша усун!» лхэеит.
- 73- Даргыы: «Бара, Аллаҳ иус ңыабшыоума? Аллаҳ илыңхеи ибарақьатреи шэықэзааит шэарт афны аңшэмацэа! Хэарада, Аллаҳ, меигзарах атэашыара змоу, арехэаңхыызкэагыы зыхэтэңэкьоу иоуп» рхэеит.
- 74- Уажэшьта Ибраҳимгыы игэыфбара ихыңны ҳгэырғэаехэаша аниоу, иаразнак Лут ижэлэр ирызкны ҳацҳаражэхафэа рымакра далагеит.
- 75- Избанзар, Ибраҳим кырза дкэымшэышэын, ачҳара иман, игэы ңшқан, Аллаҳ кырза ихэоз, гэык алагыы иара иахь зхы хаз, уи зыгеизтэоз уафын.
- 76- Ҳацҳаражэхафэа убас рхэеит: «Уа Ибраҳим! Ҳамакра уакэың! Уажэшьта Унцэа азбара идикылахьеит, аназарагыы иафуп. Урт ирзааираны икоу агэафра хырңашыа амазам!»
- 77- Ҳацҳаражэхафэа, (арңарацэа рсахэа рытаны) изнеихэан азы Лут, урт шизымыхьчаша дазхэыңны агэатеира далагеит, игэы еивдаҳаны «иахэа ихэантэоу мшуп!» ихэеит.
- 78- Лут иуаажэлэр, ргэахэара кьашькэа рыла ифны иажэлеит; усгыы кыраамта абри афыза ахэымгарақэа ирфын. Лут, раңхэа дфагыланы, «Уа сыуаажэлэр!»

иҳаеит: «Абар стыпҥацаа; шәара шәзы ицқьоу, насгьы иҳалалу дара роуп. Аллаҳ шәицәшәа, саргьы сысасцаа рҕапҥаа сышәмырҥашәан. Шәара шәыбжәара зхатыпҥафы икоу уафҥсык дыкҥазами?»

79- «Уара иудыргәышьозеи, ҳартҥ утыпҥацаа рахь усс иҳамои? Уара, ҳара иахҥахуйәкәа ибзиазаны иудыруеит!» ҳәа икәмақарит.

80- «Шәара сызлашәҕагылаша мчык сымандаз, мамзаргьы хыҥақыртҥас баагәарак сымандаз, уаҳа истахыз!» иҳаеит Лутҥ.

81- Ҥацҳаражәхәафцаа, абас иахәаны ддыртҥынчит: «Уа Лутҥ! Ҥара, Унцәа ицҳаражәхәафцаа ҳауп. Хәаас икаумҥан, уара изуылакьысзом. Цҳагәазы утаацәеи уареи шәыфны ааныжьны шәындықала, азәгьы шыҥахька дыхнымхәааит, ушәма пҥаыс лыда. Ужәлар зықәшәаша уигьы дақәшәароуп. Рықәзааразы иазыпҥәоу аамтҥагьы иахьа ашьыжә ауп. Мшәан ашьыжә ааигәазами?» рхәеит.

82- Аҥыхәтәаны ҳадҥа анагзашәа атҥаны, уи (икәашьыз) атәыла хыла-гәыла иеилаҥаны, рхыхь ала изыз анышәапшь иалхыз ахахәқәа рзаҳаруит.

83- (Уртҥ ахахәқәа) Унцәа икны рыцыпҥхәаза иахьцаша еилырган. Абри афыз ахахә алеира, есаамтҥа, иахьабалак агәымбылцьбафцаа ирцәыхаразам.

84- Медиен (Маданитиан) жәларгьы рашәа Шуаиб дырзынахашьтҥит. Уигьы (егьыртҥ реипш) «Уа сыуаажәлар!» иҳаеит: «Аллаҳ шәиашәапк, шәара шәзы уи ида Анцәа дыкҥам. Ашәага-загеи, акапанреи иагшәмырхан. Сара, шәартҥ (аиашамрала ишәырҳаз, иҥабуп ҳәагьы изхышәымхәаауа) беиарак шәагәылатәаны шәызбоит, насгьы ишәыкәшараны икоу амш цәгьа аргәәкҥра сацәшәоит».

85- «Уа сыуаажәлар! Ашәага-загеи, акапанреи шәахзызааны инашәыгза; ауаапсыра дара иртәу иагырханы ишәмыргәәкын, атәылафы шәыцәгьаршыфцәаны, аилафынтра цәыршәымган».

86- «Шәазхәйәфцаазар, ижәдыруазааит, Аллаҳ, арҳареи алҥшәеи рганахь ала иҳалалны ишәзалихыз, шәартҥ еиҳа ишәзеиғьуп. Сара, (шәыбзиара сазхәыцны сшәылабжьоит) ахьчафыс сшәымазам».

87- Даргьы: «Уа Шуаиб! Ҥабацаа зымҥахырхәақәоз ҳаркәаҥны, ҳмалгьы ишахҥаху ахархәара аҳамтҥарц, уара унамаз аума иудызҥо? Аха уара, икәымшәышәу, насгьы зхы атҥыпҥафы икоу уафҥуп» рхәеит.

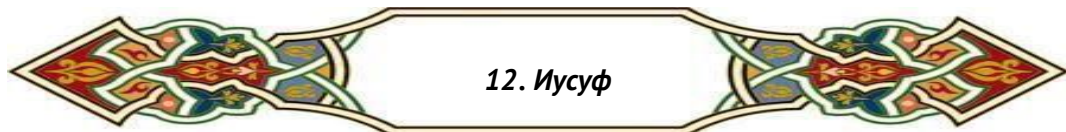
88- Шуаибгьы абас иҳаеит: «Уа сыуаажәлар! Сара сынцәа икынтә (иааиз) иаарту ршахатҥак сымазар, мамзаргьы иара икынтә иреиғьзоу аразкы саҥәашәазар иахышәхәауаузеи? Сара, шәартҥ сышәҕагыланы, мап ацәышәкырц ишәыдызгалақәаз рыкәйара стҥахзам. Сара, иахьынзасылишо ала шәсыриашар

стахуп. Исыкәҗиар, Аллаһ ицхыраара алоуп. Иара мацара сиқәғәығит, иара иахь мацара схынхәуеит».

- 89- Уа сыуаажәлар! Сара шәысҗагыланы аиҗара ахысзыжәуа амшала Ныхә иуаажәлари, Хәйд иуаажәлари, мамзаргыы Салих иуаажәлари зықәшәаз афыза ахлымзаах шәақәымшәааит! Лут итәылагыы шәара ишәцәыхаразам».
- 90- (Уажәраазатәи) Шәғәырҗсақәа рзы, Анцәа иҗынтә ишәанаиҗыырц шәиҳәаны, гәык ала иара иахь шәхы шәырха. Хәарада, сынцәа (гәык ала иара иахь зхы зырхаз рзы) илыңха чыдеи, ирыцхашьареи меигзарахдоуп, ибзиабарагыы тҗбаазоуп.
- 91- Убас рхәеит: «Уа Шуаиб! Уара иухәо еиҳарак хәеилкаауам, насгыы уара, хабжьара умчыданы уахбоит. Ушьтра рахатыр ыҗамызтҗгыы, ахахә уахаргарын. Иудыруазааит, хәаңхьа амчгыы умазам».
- 92- Шуаиб абас реиҳәеит: «Уа сыуаажәлар! Сара сышьтра, Аллаһ иааста хатыр рықәума? Уи шәизхьамҗшкәа, шәызқәа иеиашәырхеит. Хәарада, сынцәа, иҗашәцәз зегыы здыруа, избауа, насгыы изахауа иоуп».
- 93- «Уа сыуаажәлар! Шәымч зықәхо җашәымҗакәа шәаанымгылан! Саргыы исылшо җасҗан! Изеиңшрахо макьана ишәзымдыруа, аха иаңылазгыы ахьымзә изырҗаша, игәытҗьагоу уи агәаҗра иақәшәараны иҗоу, амц зхәо дызустоу, иара убасҗан ижәбараны шәыҗоуп. Уажәы шәаазыңшы, саргыы шәара сшәыцыңшуеит».
- 94- Аҗыхәтәан, дара рыргәаҗра иазкыз хадҗа анагзара анааи, харгыы Шуаиб изхәиҗаҗәи хатәашьара ала иеиқәхархеит. Агәымбылҗьбаҗәа рақәзар, игәытҗьагоу бжьык ала, изықәгылаз адгыыл илықәхажьит.
- 95- Аамтәицк иалагзаны амазареи абарақьатреи рымамызшәа иааҗалеит. Иеилабгааит, иқәзааны ицааит Медиенаа (Медианитианаа), Семуд жәлар иқәзаа ишцәз еиңш!
- 96- Мысагыы иаартыз аршахатҗақәеи аңьашахәқәеи рыла,
- 97- Фараони ифызцәеи дырзынахашьтит; амала урт, Фараон инапхгара алырхит. Аха Фараон идҗақәа аиаша иадхәалазамызт.
- 98- Уи, акаамет амш аены; ижәлар драңхьагыланы, урт (арахә азахьы ишырго еиңш) амца ашҗа инаигоит. Аиашазы шаҗа итың бааңсузеи уи амца!
- 99- Урт, ари адунеи аҗынгыы, акаамет амш аеынгыы ашәиңхьыз иақәшәеит. Шаҗа иҳамтә бааңсузеи ари афыза ашәиңхьыз!
- 100- (Уа сҗааимбар!) Абарт иузеитаххәақәо, иқәзааз уи атәылақәа ражәабжьқәа рҗынтә ауп. Урт рышьтыбжь иахьанза иаанагаз шыҗоугыы, идырхыз аеафра еиңш иҗамызшәа, ицахьоугыы ыҗоуп.

- 101-Хара урт, иахмыргәәкзеит, амала дара рнапала рхы агәәкра итадыргылт. Унцәа агәәкра иазкыз идца анааи, Аллаһ дааныжыны изымцахырхәоз (ирфашьаз) рынцәахәкәа цьаргыы ирмыцхрааит; рыхәара акәым, рцәыз иацнацәит.
- 102-Унцәа, агәымбылцбара зәазтәз атәылақәа абас ауп ишақәикуа. Хәарада, Уи, абас уахьақәикуа кырза ихьаагоуп, кырзагыы иғәғәоуп.
- 103-Хымңада, нарцәйтәи агәәкра иацәшәо рзы, абри акны ацатәхәы ыкоуп. Уи амш, ауааңсыра (ахасаб еилыргареи ахьырхәреи рзы) ианеиқәшәаша мшуп. Ари, зеггы иеизаны цьарак ианнанаго амш ауп.
- 104-Хара уи (акаамет амш), иазңаңцәаз ехәарак аынза иаххарңоит.
- 105-Уи аамтә анааилак, Аллаһ азин каимцакәа азәгыы ажәак изхәом. Урт рыбжьара зылахь еиқәуггы ыкоуп, игәырғьацәа икоуггы.
- 106-Зылахь еиқәу ауаа; цьаханымуаа роуп. Урт уа, ирыцхәхәа иқәыңсычхауа игылоуп.
- 107-Ажәфанқәеи адггыли ыканайгыы наунагза амца итанхараны икоуп. Амала унцәа даеакала игәаңхар, хымңада, ус калазом. Унцәа акы аницәххалак, хәарада, уи ехада инаигзоит.
- 108-Игәырғьацәа икоу ракәзар; урт цьанат иңоу роуп. Ажәфанқәеи адггыли ыканайгыы наунагза убра итанхараны икоуп. Амала унцәа даеакала игәаңхандаз, хымңада, абас каларымызт. Ари, дара рзы меигзарах ахамтәеи атәашьареи ауп.
- 109-Уажәшьта абарт, Аллаһ ивакәылара аңшьағцәа изымцахырхәақәоз рымшала ирңеиңшхараны икоу агәәкразы гәыфбарак умоуааит. Урт, уаанза рабдуцәа зымцахырхәоз роуп изымцахырхәо. Харгыы убарт ирықәнагоу (агәәкра) иагмыжькәа иақәхаршәараны ҳакоуп.
- 110-(Абыржәы уара ишуахтәз еиңш) Убасцәкьа Мысагыы ашәкәы иахтәеит, аха уи ашәкәы иазкынгыы аимақ калеит. Унцәа уаанзатәи иажәа ыкамызтгыы, хәарада, урт реимаггыы збахон. Ицабыргыцәкьаны урт, (Аллаһ ивакәылара аңшьағцәа) Акәыркан иазкны агәыфбара гәғәа рымоуп.
- 111-Хымңада, уара унцәа, зеггы икарцәз ацымхәра иагмыжькәа иритараны дыкоуп. Избанзар, урт зәу ишахәтәоу ала идыруеит.
- 112-Ус анакәха, уа сңааимбар! зцаарацыңхьаза, излауыдңоу ала, ухы ииашаны имфәңга. Аллаһ иахь рхы рханы иудгылазгыы, рхы убас имфәңыргааит. Шәхырхартә шәацәхьайны амфә иаша шәанымцын. Хәарада, икашәдалак зеггы Аллаһ ишахәтәоу ибауеит.

- 113-Аллах ивакәылоу ыкоушәа рхьазаны, зхы рхастазтәыз ауаа шәырмеилахан. Мамзар, амца шәаргыи ишәылакысуеит. Шәара, Аллаһ ида хылаңшфы дшәымазам. Нас (уи икынтә) ацхыраарагыи шәоузом.
- 114-Амш, афганкы афынгыи, аїх ашыжы ианазааигәоу аамтақәа афынгыи, унамаз ишахәтәоу ала икы. Избанзар, абзиарақәа, ацәгыарақәа ықәнагоит. Абри, аилкаара зманы иазызырәуа рзы агәаларшәареи алабжәареи ауп.
- 115-Насгыи ичха! Избанзар, Аллаһ абзиареи аңшзареи аңшыызго рҕыбааа ирззом.
- 116-Шәара шәаңхәатәи абиңарақәа рыбжәара иказ ауаа кәыгақәа, ауааңсыра адгылтәыла афны ацәгыаршра акайара иакәырхындаз, ишңакаларыз? Амала урт, рыбжәара, зхатақәа еикәхархахьаз, даараза имаңфыз ауаа роуп абри афыза аус зәазызыкыз. Агәымбылҕьбафцәа ракәзар, аңагыарахь икылызгаз рбеиара инашәталаны, агәырҕсауаа ирфызәхеит.
- 117-Уара унцәа, зыуаажәлар абзиареи аиашареи рзы ақәңара иахьәфәу атәылақәа агәаҕра иңаргыланы иқәихзом.
- 118-Унцәа иҕаххандаз, ауааңсыра зеггы жәларыкны икайцон.
- 119-Амала унцәа дыззылыңхаз аламҕакәа, агьырт рәиҕагылара иацырҕалоит. Аллаһ урт зишазгыи убри азыхәан ауп. Абас ала унцәа: «Ийабыргыҕәкыаны ҕахәаным; аҕныишцәеи, ауааңсыреи рҕынтә ахьырхәра зықәшәаз рыла исыртәуеит» хәа иихәаз ажәагыи назеит.
- 120-Уара иузеиҕаххәаз абарт ажәабжы кьафқәа, аңааимбарцәа рыңсҕазаарақәа рҕынтә, угәи зырғәгәаша аїатәхәкәа роуп. Абарт рҕынтә уара иалухша, аиаша ахатаңсатә ауп, азхайафцәа рзыхәангыи имфакәйҕагоу алабжәареи, агәәанҕареи, агәаларшәареи роуп.
- 121-Иазхазымҕо убас рахәа: «Шәымч зықәхо зеггы ишшәылшо ала икашәйҕа, харгыи излаҳалшо ала хәфәуп».
- 122-«Ус анакәха, шаазыңшы алҕшәа зеиңшрахо; хәарада, харгыи хәңшуп».
- 123-Ажәфанҕәеи адгылы иргәылаїәаху зеггы здыруа, насгыи зеггы знапафы икоу Аллаһ иоуп. Аусқәа зеггы аїыхәтәаны иара иахь икылсуеит. Ус анакәха, уи уеитаны уикәгәыҕ. Иудыруазааит, икашәйҕо унцәа изымдыруа дыказам.

12. Иусуф

Иахзылңхауа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихьзала!

- 1- Елиф. Лам. Ра. Арт, иаартзоу ашәкәы ажәаңкарақәа роуп.

- 2- Хара уи Акәыркан иеиышәкаарц азы араб бызшәала илбаахгеит.
- 3- (Уа сңааимбар!) Хара, абри акәыркан уйахәарала, ажәйтәтәи ажәларқәа ирызку ажәабжықәа ибзиазаны узеитәххәоит. Ийабыргыйәкьаны, уара, абартқәа рызбахә уаанза иуздырзомызт.
- 4- Аамтәк азы Иусуф иаб (Иакәың) абас иеихәеит: «Уа саб! сара пхызла аеїәақәа жәеиза цыреи, амреи, амзеи исымйахырхозшәа збеит».
- 5- Иакәыңгы, «Сычкәын!» ихәеит: «Абри аңхыз уашьцәагы ирзеитәумхәан. Икалап, иуїашьыцны, ашьацхәа узықәдыргылар. Избанзар, афсҭаа иаартыйәкьаны ауафҭсы диагоуп».
- 6- «Уңхыз атәы ххәозар; Унцәа уара уаликаауеит, аңхызи ахтысқәеи рыххәаа акаїдаразы, уабдуцәа Ибраҳими Исхәки ачыдара иратәеишьаз еиңш уаргыы ухылїшьтрагыы иратәашьаны, Иакәың итәацәара ирызку илпхәгыы наигзоит. Хәарада, уара унцәа зеггы ишахәтәоу ала издыруа иоуп; акәығарагыы дақәитуп.
- 7- Айабырг иашьтә, насгыы азғлымхара азтә рзы; Иусуфи иашьцәеи ирыхтысқәаз рыкны кырза аїатәхәқәа ыкоуп.
- 8- Иашьцәа убас рхәеит: «Хара игәгәаза икоу гәыпк шәкәуггы, Иусуфи иашьеи (Биуниамин), хаб урт еиха бзиа ибоит. Аиашазы хаб агха ихьуеит». (Иусуфи Биуниамини ран дхазын)
- 9- Руазәк: «Иусуф дышәшы, мамзаргыы дахьымааша цьара дыншәыжь! Абас ала, шәаб ибзиабара шәара мацара ишәзынхап, насгыы атәмзаара шьтәйаны, ауаа цқьақәа шәреиуахап» ихәеит.
- 10- Даеазәгыы абас реихәеит: «Иусуф дшәымшьын, уи йеҭык дтәашәыжь, уаантәи ииасуа караванқәа руак, дбаны дышьтырхып» хәа.
- 11- (Абри акны рхәоу еиқәыршәаны) Раб икны иааин: «Уа хаб! Уара Иусуф хнапы дануїом, аха қарт еснаг уи ибзиара тҭаху ҳауп!»
- 12- «Икалозар, уайәы хара дхаїйа, ифааит, ижәааит, дыхәмарааит. Гәыфбаракгы умоуааит, хара уи ҳаихылапшуеит» рхәеит.
- 13- Иакәың: «Уи дшәыманы шәцара, ийабыргыйәкьаны сархьаауеит. Избанзар шәара уи дышәхаштны, шәхы шәшашьтәоу, қәыцьмак ааины дафар хәа сшәоит» ихәеит.
- 14- «Ииашәйәкьаны, хара абас ҳагәгәаза ҳшыїкоу қәыцьмак ааины убри дафар, Аллаҳиныс, ахьымзг згаз ҳакәхоит!» хәа атәк кәрҭеит.
- 15- Айыхәтәан (раб дақәыршахәтны), Иусуф дрыманы ицеит. Насгыы уи аїеҭы йака дтәрыжьыри рызбеит. (Уи, аїеҭы дантәрыжьыуаз аамтәзгыы) хара Иусуф абас ийаххәеит: «Гәыфбарак умоуааит, мышкызны, зынза ианазыпшым аамтәзы, абри икарҭаз ргәалауршәараны укоуп» хәа.

- 16- (Иусуф айеңь дтажьны) Ахэылбыгеха иеибарїаыуо раб ишка инеит.
- 17- «Уа хаб! Хара хаицлабуан, Иусуфгы дырхылаңшырц азы хаматәакәа ахышьтәз ааигәа дынҳажьит. Шьтәхька ханааи, аума хбеит; қәыңьмак Иусуф дафазаап! Аха хара иагьа аиаша ххәаргы уара ҳагәра угарым!» рхәеит.
- 18- Иусуф ихарң, дәеа шьак ақәтәаны изааргахьан. Раб: «Ман! Шәара шәыңсы шәазымиааикәа ак шәамхакайазар акәхап. Уажәшьтә сара исуалу ачхара ауп. Шәажәакәа ирызкны ацхыраара сахьахәашагы Аллах ифәуи» ихәеит.
- 19- Ас ишыказ, караванк ааин, еицыз рахьтә азәы, азы ааигарц азы айеңь ахь дрышьтит. Азы тызгоз, аныга айеңь ахь илбаишьтит, аха данфаха чкәынак дахьынхалан азы дыхәхәеит: «Агәыргәаеҳәаша! Хайарңыск дызбеит!» Уи, илахәаахәтразы дрыдкыланы, дрыхьчеит. Амала Аллах икарїогы, икарїараны икоугы ибзиазаны идыруан.
- 20- Айыхәтәаны, хәмариала, разны кәрышькәак рзы дыртїиит. Усгы ихә харакны ирызшьомызт (иаразнак дырңырыргар ртәхын).
- 21- Уи, даазхәаз Мысратәи ауафы, иңхәыс лахь ихы рханы: «Абри ибзианы бихылаңш, иахәтыр шьтых. Икалап ңара дхәхәар, мамзаргы ңас дкаҳдар» ихәеит. Абас ала, Иусуф, атәылафы иғәғәаз тагылазаашьак изаңаҳїеит. Дзызкыз аус инакәыршәангы (аңхызкәагы налаїаны), ахтыскәа рыххәаа акаїара иҳарїараны ҳакан. Аллах акы игәаңханы, ак избар, хымңада уи наигзоит. Аха, ауааңсыра реиҳарафьк абри рыздыруам.
- 22- Ус, Иусуфгы деизҳаит, дхайарңыскеит, ацәгьей абзиеи аилыргареи, акәыгареи, адыррей дыркәитхеит. Хара, зхы абзиара иазызкуа, абас ахамтәкәа ратәахшьоит.
- 23- Аха абри аамтәзы, афнатә аңшәма ңхәыс, дхылхырц иакәылкхьан. Ашәкәа зегьы иїаркаца иаркны «Уажәшьтә, уааи сара сахь!» хәа иалхәеит. Иусуф иакәзар: «Аллах сацәихьчааит! Избанзар, бара бхайа, сара даара ибзианы дысхылаңшит, ибзианы дсызныкәеит. Иашайкәаны, агәымбылңьбафәцәа аеицәтәра зынза изакәшәом!» ихәеит.
- 24- Аңхәыс, Иусуф лнапәфы даалгарц лгәы италкхьан. Иара ишка лғыналхеит. Анцәа иршахәтга мбакәа дыказтгы, икаларын Иусуфгы лара леиңш дныкәар. Амала хара, ацәгьарей акалткьашьрей Иусуф ицәыхарахәтәхьан. Аиашазы уи, хара аерыцкьара иахьахәгзәз хуааңсыра дыруазәкын.
- 25- (Иусуф, адәахьы адәылїразы данеиха) Рфыңьагы ашә ашка иццакит. (Уи аамтәзы иаанкылара дшашьтәз) Ишьтәхьала ихарң дамҕысны ифылжәеит. Ашәхымс ихыїаанзәгы аңшәма даарңылеит. Аңшәмаңхәыс иаразнак

даарыпхъагылан: «Уара уңшәма иакәымала илызныкәаз абахта атакра ада уаха ихәтаны уңхъазои?» лхәеит.

- 26- Иусуф: «Аиашазы, лара лхатә лхы салырхәар лтәхын!» хәа ихы ихъчеит. Аңшәмапхәыс лтәынхәцәа ркынтә азәы, дақәызбо абас ихәеит: «Иусуф ихарпә апхъала ипжәазар, аңшәмапхәыс диашоуп, Иусуф дымцхәафуп».
- 27- «Ман, ишьтахька ипжәазар, усқан аңшәмапхәыс амц лхәоит, Иусуф диашоуп» хәа.
- 28- Аңшәма, Иусуф ихарпә ашьтахь ала ишыпжәаз ангәеитә, ипхәыс лахь: «Хәарада, ари ахәса шәшьацхәоуп. Избанзар, шәара шәшьацхәақәа рымехак кырза итбәауп».
- 29- «Уа Иусуф! Абри аус ухаршт, уахагыы уаламцәажәан!» хәа Иусуф дилабжъеит, нас «Баргыы бгәырпсақәа рзы атәмзаара шьтәйә. Избанзар, агәырпса ду кәбдәеит» хәа ипхәыс илеихәеит.
- 30- Ақалақь акны ңытфык ахәса: «Ишәахама?» хәа ухәан-схәан аитәхәара иалагахъан: «Ишәахама? Аңыза ипхәыс, тәыс ырымаз бзиа дылбазаап. Лыбзиабара убаскәк илылсзар акәхап, зынза дыхнаңааит. Аиашазы, хара абри афызә хәзләтәашьом!»
- 31- Лара илызкны игәараз ухәан-схәанқәа захәз аңшәмапхәыс, ахәса зегъы лыфныкә аапхъара рылтәеит. Аишәачара рызлырхиеит, рыцыпхъазагыы хәызбак хәызбак рзыкәылдәеит. Ахәса ахәызбақәа кны ашәыр аныцәдырпсоз аамтәзгыы Иусуф, «Уажәшьта уаины уфнал!» хәа илырбеит. Ахәса, Иусуф рфәпхъа данцәырпә ишанханы иаанхеит, уи иңшара изалымдәу, ырызгәамтәзақәа зегъы рнацәкьарақәа ңырккәеит: «Калашьа амам, Аллаҳиныс, ари дуафәңзам; ари, кырза ихараку маалықьк иакәзар калан!» рхәон.
- 32- Аңшәмапхәысгыы убас ралхәеит: «Абар, сара сгәы зызцаз, уи амшалагыы лахь зсышәтәз арңыс! Уи, схы дасырхәарц стәххеит, иашоуп; амала иара, иламыс дағрагыланы, агәырпса иеимтәеит. Ииашәйкәканы, уи идысцәз кәимдәр, абахта дтәжъны, аларкәра иакәшәаз дреиуахоит».
- 33- (Иусуф, Аллаҳ иахь ихы рханы): «Сынцәа! Абарт, сара ысыдыркыло акайара аастә, абахта аталара еиғәасшьоит. Урт, ршьацхәақәа сңырумғар, сгәы рызцаны, амдырыфцәа сырфызахоит» хәа диҳәеит.
- 34- Инцәа, уи икаийәз ахәара идкыланы, ахәса ршьацхәақәа нақ иңыригеит. Хәарада, уи зегъы ишахәтәу изахауа иоуп, зегъы ишахәтәу издыруа иоуп.
- 35- Ахтынра анапхгарагыы, аиашәйкәкә еилкааны, изхараз рыбла дшабазгыы, аамтәк азы акәзаргыы, Иусуф абахта итакра мфәс иалырхит.

- 36- Абахта, ыыңа арҕарацаагы ицталеит. Рыуазак, зны иибаз ҥхызк Иусуф изеитҕеиҕаеит: «Ҧхызла афы ҕасҕарц азы ажъ шысхаоз збеит», иҕаеит. Уи аамтазы агы арҕысгы: «Саргы ҥхызла, ача-мгыал схы иҕаҕаны изгон, амала аҕсаатҕаагы уи афара иаҕын», иҕаеит. «Ҧаҕхызҕа иаанаго ҕаухаар ҕалома? Аиашазы ҕара, уара абзиара ҕазҕо, уаҕы иашаны уахбоит» рҕаеит.
- 37- Иусуф убас реиҕаеит: «Шарт ишэааргараны иҕоу афатҕаа шэзааианза, арт рыххаа заанаҕы ишэасхаап. Ари адырра, сара Анцаа исылаиҕаз ауп. Аиашазы сара, Аллаҕ дазхазымҕо, нарцагы мап ацаызкуа жэларык рдин садхаалазам».
- 38- «Сабдуцаа Ибрахими, Исхаки, Иаҕыҕи рдин сыҕаныҕаеит. Ҧара, Аллаҕ иваҕылара аҕшыгара ҕахэтҕазам. Ари, ҕареи ауааҕсыреи Аллаҕ иҕатҕеишыаз ауп, аха ауааҕсыра реиҕарафык итабуп ҕаа аҕашыа изаҕашаом».
- 39- «Уа исыцтаку сфызцаа! Хаз-хазы анцаахҕаа роума еиҕа иеиҕыу, мамзаргы иазэу, зеггы ирыҕаитү Аллаҕ иоума?»
- 40- «Шарт, Аллаҕ дааныжыны; шаареи шаабдуцаеи зыхыз ршыаз (ирҕашыоу анцаахҕаа) шэрымҕахырхаоит. Аллаҕ уртҕ ирызкны ршахатҕаагы лбааимгазац. Амала ихадароу, Аллаҕ иизбаз ауп. Уи, иара ида даа мчрак амҕахырхаара шааҕаитҕитэуам. Абри ауп зегь рыла ииашоу адингы, аха ауааҕсыра реиҕарафык ирыздыруам».
- 41- «Уа исыцтаку сфызцаа! Шэҕхызҕаа рызбахэ хҕаозар; раҕыа исазҕааз афыза, ажэйтэ дшыҕаз еиҕш иҕшама имайура дазыхынханы, уаанза еиҕш афынахара дызҕыз наигзалоит; егы иакэзар, дыкнарҕауеит, аҕсаатэ иxy дыркэиҕауеит. Шэара аххаа ҕасҕарц шэысзыхааз аус иазкны, уажашыта азбарагы рыдыркылахыеит!»
- 42- Иусуф, уртҕ афыңа рҕынта зыҕсы еиҕахоит ҕаа ииҕыазаз ифыза: «Уҕшама иҕны сара сызбахэ (ак шысхарам) еиҕахаа!» ҕаа иеиҕаеит. Аха афстаа, ифыза абри ахаара ихаирштын, Иусуф даа шыҕсҕаак абахта дтахеит.
- 43- Ус ишыҕаз, зны атаыла ах: «Сара ҕхызк збеит! Сыҕхыз аҕны ажэ ссаҕаа быжыба, ипсыла-ичах иҕаз ажэ дуззаҕаа быжыба аанкыланы ирфон; насгы ииҕаза иҕаз ачахэҕаа быжыбеи, иҕаны иҕаз ачахэҕаа быжыбеи иеивагылан. Уа сабжыааҕцаа! Ари сыҕхыз иаанагозеи? Иеилырганы исашэхаа, аҕхыз аилыргашыа шэдыруазар» иҕаеит.
- 44- Уртҕ: «Иеилаҕтоу ҕхызҕаоуп; ҕара ари афыза аҕхыз аилыргара халшом» ҕаа атаҕ ҕарҕеит.
- 45- Абахта итаз ыыңа дыруазакны иеиҕахаз ауаҕы, кыр аамта цахызаргы, ифыза (Иусуф) дааигэалашаан: «Сара уи иҕаиҕаша аххаа шэеитҕасхаап, абыржэиҕаа абахтахы сдэыҕышэҕаа» иҕаеит.

- 46- (Абахтәҗы даннеи) «Иусуф! Зажәа иашоу! Аңхыз аҗны, изгыу ажәкәа быжьба, иңсыла-ичах икоу ажәкәа быжьба аанкыланы рыфарей; насггы ииәҗәаза икоу ачахәҗәкәа быжьбеи, ифаны иҗаз ачахәҗәкәа быжьбеи еивагыланы рбарей, ххәаас ирзыҗауҗои? Агәыгра сымоуп, иахәтоу аххәаа ала шыҗахьҗа схынхәны, сзызнеир, абри ала уара иухәтоу еилыркаап хәа» ихәеит.
- 47- Иусуф убас ихәеит: «Быжь шықәса, ишапу еиңш адгьыл шәықәаарых. Аха, аеафра антәжәғало, ишафаша амач ада, иаанхаз зеггы ачахәҗә аҗны ишыкоу ишәҗәахы».
- 48- «Анафстәи быжь шықәса аарфара гәгәа калоит. Арт ашықәсқәа рзы, ажәлазы иааншәыжьуа рыда, иҗәахны ишәымоу аеафра зеггы ифаны шәрылгашт».
- 49- «Нас уи ашыҗахьггы убас шықәсык шәзааиуеит, ажәлар рызхара ақәа леиуеит, ргәәкҗақәа рыхганы, ашәырггы меигзарахда ашәырзиу ахәшеи алырхуеит».
- 50- (Иңхыз аххәаа анизеитҗархәа) Ах: «Уи арахь дысзаажәа!» ихәеит. Ах ицхаражәафы, Иусуф дааигарц азы абахтәхь даннеи: «Мап, рапхьа уах иҗны унеины: уи знацәкьарақәа ңызыҗкәз ахәса гәәкрас ирымаз закәыз? хәа уиәзҗаа. Хәарада, сынцәа урт, ршьацхәақәа даараза ибзианы идыруеит» ихәеит.
- 51- Ах, (ахәса еизганы): «Иусуфи шәарей шәыбжьара иҗалеи? Уи шәхы дашәырхәарц анышәтәхха, ихы иңамфәиғаз?» хәа дразҗааит. «Аллаҳиныс, калашьа амам! Хәра уи изкны ицәгьоу акы хәздыруам!» рхәеит. Ах ицхырааф иңхәысггы даацәырҗын: «Сара уи истәху иласыгзар стәххеит, аха уи, ииашоу, ачархәара злам уафуп» хәа лыгха еиҗалхәеит.
- 52- Иусуф (абартқәа зеггы аниаха): «Уаха даеаказы акәым, ах ицхыраафы, ианимбо ачархәара шизызымуз, насггы ачархәафцәа ргьангьашрақәа Аллаҳ ақәҗиарахь ишкылимго зеггы ирдырырц азоуп абас схы зымфәиғызгәз» ихәеит.
- 53- «Абас ишыкоуггы, сыңсы (сгәахәара-сыңсыцәгьара) срыцкьеит сзыхәом. Избанзар уңсы есымша ацәгьара уҗанахәоит; акыизәык иухәаша, Анцәа дузылҗханы уихьчар ауп. Хәарада, сынцәа агәырҗсақәа кырза иуаназыжьуа иоуп, кырзаггы урыцхәзшьауа иоуп».
- 54- Ах: «Уи арахь дысзаажәа, схазы далкааны бжәагафыс дҗасҗап!» хәа рыдиҗеит. Иусуф даниацәажәа ашыҗахьггы: «Иахьарнахыс иреихәзоу аҗың змоу, зыгәрагоу цхыраафыс уҗаҗоуп» ихәеит.
- 55- Иусуф: «Сара, атәыла амазарақәа сырхаргыл. Избанзар, зегьрыла зыгәрагоу, урт ишахәтоу изыхьчаша, насггы зус ибзиазаны издыруа соуп» ихәеит.

- 56- Абас ала Иусуф Мысра дынхархеит, амчреи алшареи иахтеит. Иахытаху даңшэыман. Аллаҳ, ирыцхашьара иззиттаху рзы меигзарахдоуп. Насгьы хара, абзиара зезызыкыз рхамтҗа харзуам.
- 57- Хэарада, Аллаҳ дазхаданы, ацэгьара зезаэзыыхьчаз ауаа рзы нарцэытэи ахамтҗа зегьы иреигуп.
- 58- Аамтҗа анааи, (ртэылакны иказ амлакра иархэацэаз) Иусуф иашьцэа, Мысра иааны, Иусуф икны иныдгылт. Иусуф уртҗ идырит, аха дара дырзымдырзеит.
- 59- Иусуф, изааз агэың реидарақәа андырхиа: «Дәҗазнык шәанаауа абырла ишәашьоу егыи шәашьагыи даажәга. Ишәымбазои, сара ииашайкыаны ишәаны, изаны, инаццаныгыи ишшәыстҗо, сысасцэагыи хатырла исыдыскылоит!» ихәеит.
- 60- «Аха, уи даажәымгар, ижәдырузааит, сара скынтә уаңсцәык ачарыцгыи шәоузом; баша сааигэарагыи шәмааин!» (Ихәит).
- 61- «Иаб дақәыршахатны, цсыхәак ахтҗаң» хәа атҗак иртҗеит.
- 62- Иусуф, арыц рызтҗоз аусуфцэа убас реиҳәеит: «Ачарыц злаархәазгыи, реиадара иалацаны шьтәхька ишәырхынхәы. Ртәацэа рахь ихынхәны ианнеилак, реидарақәа анаадыртлак игәатаны дәҗазныкгыи ргәы тынчны иахзаап».
- 63- Иусуф иашьцэа, раб (Иақәың) ишкә ианыхынхәы: «Хаб ухайкы! Хара, уаха ачарыц хартҗазом. Уи амшалагыи икалозар, дәҗазнык ханцо хашьа дхадцә, абас алагыи ихәгу арыц ааххәап. Уи, хаблагәы еиңш дшахәхьчо алагыи ажәа уахтҗоит» рхәеит.
- 64- Иақәың убас реиҳәеит: «Уаанза шәыгәра ганы, иашьа шәнапы дшанысцәз еиңш, уажәгыи иара дшәыцысцәп, ус аума? Амала, ицәбыргыцкыаны узыхьчаша Аллаҳ иоуп, Уи, арыцхашьафцэа зегьы раастҗа дрыцхашьафуп».
- 65- Реидарақәа анаадырты, ахәыңса хәа иршәаз зегьы убракә ишрылаз гәатаны: «Хаб, хаб!» рхәеит: «Ари ацкыс еигьу бзиара ыкоума? Абар арыц злааххәазгыи шьтәхька идырхынхәызаап. Уажәшьтә дәҗазныкгыи хцаны арыц аахәара халшоит. Хашьагыи дхәхьчоит! Абас ала, махәк иазышьтыхуа акара арыцгыи инаццаны иааххәоит. (Избанзар ари ах, дарбанзаалак азәзәала хазы ачрыц ритҗон.) Даара иманшәалоу хәаахәтрахоит ари хара хзы!»
- 66- «Мап!» ихәеит Иақәың: «Уаха цсыхәа шәымамкәа шәаанымхакәа, уи деибганы дшаажәго ала Аллаҳ иҗаңхьа җыгәгәала ажәа сышәымтҗар, уи шәара дшәыцны дсышьтуам!» Аха, ажәа аниртҗагыи абас реиҳәеит: «Иеибәххәаз Аллаҳ дазышахатны хылаңшфыс дамоуп».
- 67- Насгьы: «Уа сыцкәынцәа! Уа шәаннеилак (ақалакы) цьарантә мацара акәымкәа, иеуеиңшым аталартҗақәа рыла шәнеи; сара усгьы Аллаҳ шәара

ишәызкны иизбаз сзыңсахуам. Хәарада, азбарей амчрей Аллаһ мацара итәуп. Уи мацара симҗагыланы, уи мацара сикәгәыгуеит. Дазхазҗо ауаагы, иара мацара имҗагыланы, икәгәығааит».

- 68- Раб ишрыдиҗаз еиңш, хаз-хазы атыңқәа рыла ақалақь иалалеит. Анцәа дара ирызкны ак избахъазар, ари афыза аегәатара Иақәың изцәырҗыз игәыфбара аңыхра ада уаха дәеакы иахәомызт. Иақәың, иара илаҳҗаз ичыдоу адырра дақәитын. Аха ауааңсыра реиҳарафык уи рыздыруамызт.
- 69- Аҗыхәтәан, Иусуф итың аҗкны инеит. Иусуф, иашьа гәакьа иңхаза дидкыланы, чыдала дизныкәеит. Насгыы: «Иудыруазааит, сара уашьа соуп; уртҗ аханатә аахыс икарҗақәазгыы хьаас ишьтумхын!» хәа иеиҳәеит.
- 70- Иусуф, иашьәца реидарақәа ирмазеины амахеқәа ирықәдирҗеит. Уи аамтҗазы зыхә ҳарактаз зыржәтәгакыы иашьа гәакьа иеидара иалейҗеит. Амфа иқәланы ңытрак ианца ашьтахь, маҗуфык дрыхьзан, «Шәартҗ уа шәаанғас! Избанзар, шәгыычәдоуп!» хәа ибжыы нарықәиргеит.
- 71- Иаразнак шьтахьҗа инаҳәны, ишшанхаз мфашьо: «Ишәыңшаауазеи? Икалеи?» хәа иразҗааит.
- 72- «Ах иҗа ызит; иңшааны изназгогыы, махек иазышьтҗахуа аҗара аҳамтҗа изыңшун!» хәа атҗак җарҗеит. Уртҗ рыбжьара азәы: «Саргыы, уи ңшааны ишназго ала ажәа рыстҗахьеит!» иҳәеит.
- 73- «Аллаҳиныс! Шәаргыы ишыжәдыруа еиңш, ҳара араҗа ацәгыаршразы хмааит; ҳартҗ хҗгыычәазам» рхәеит.
- 74- Иааиз агәатәфәә: «Ибзиоуп, ус анакәха, амала амц шәхәозар, шәара шәғы аҗгыычра җазҗаз ихәтәоузеи?» хәа иразҗааит.
- 75- «Ихәтәоу убри ауп, уи азыржәтәга аҗа зеидарағыы ицәырҗыз ауафы, изцәиҗгыычыз тәыс диоуеит. Хартҗ, иҗгыычыз, агәымбылҗьбара җазҗаз абри афыза ахьырхәра дақәхаршәоит» рхәеит.
- 76- Иусуф, иашьа гәакьа иаңхьа, агьыртҗ реидарақәа гәартҗарц рыдиҗеит. Азыржәтәгагыы аҗыхәтәаны иашьа иҗкны ирҗшааит. (Абас ала, иашьа иара иҗкны дынхараны дыҗан). Хартҗ абартҗқәа Иусуф изы иеиқәхаршәеит. Мамзар, атәыла ах иҗқарақәа рыла иныкәандаз, иашьа дизаанкылазомызт; аха Аллаһ акы игәаңхар, уи хымҗада иқалоит. Хәра иахтҗаху, абас атың ҳаракқәа рахь днахгоит. Избанзар, адырфәца зегыы реиҳа издыруа Аллаһ дыкоуп.
- 77- «Иахаххәари, уи иҗгыычзар? Уаанза иашьагыы дҗгыычхьан» рхәеит. Иусуф, абри иаҳаз игәы инархьзаргыы, ирыдмырдыркәа ғныҗқала: «Уажәы абас шәхәоит, аха шәара, еиҳа еицәоу шәтҗагылоуп. Аллаһ уи азҗаара иазкны, аиаша ибзиазаны идыруеит» иҳәеит.

- 78- «Уа аңыз! Ари крызхыџуа абык димоуп. Икалозар, уи ихатџыңаны ҳабжъара даеазъы даанкыл. Аиашазы, ҳарт, уара аилкаара змоу, насгъы зегъ рыла абзиара зеазтџаз азъ уакъны уахъоит» рхъеит.
- 79- Иусуф: «Аллах саџаихъчааит!» хъа атџак кџаиџеит: «Хара хмал здахъбалаз даанахъкылоит. Мамзар, аиашамра ду кџаџаны, агъымбылџбаџцаа харџызахоит!»
- 80- Аџыхъетџан, Иусуф дышриимтџоз анеилыркаа, реиџхъакны, дара дара иааиџаеџеит. Реиџабза: «Ишъхаштџма, хъаб, Аллах ихъз ала ажъа ишъаимихыз. Уаанзагъы Иусуф изкны агъа ду иџахъџахъаз, шъхаштџма? Сара, саб уажъшьтџа уааи хъа сзаиџџаанза, мамзаргъы Аллах сара исызкны ак избаанза, абраантџи шъаџакгъы кџасџом. Аллах еснагъ иреиџгъзаны изызбо иоуп» ихъеит.
- 81- «Уажъы, шъартџ шъџаны, шъаб убас иашъхъа: Хъаб ухаџкы! Ииашаџџкъаны уџа агъычра кџаиџеит. Иахъдыруаз, хъаблала иахъбаз хтџыск шахъатџра азахуит. (Уи дхъахъчоит хъа ажъа ануахътџоз) Хъаџхъаџа иахъџеиџшхъоз злахъдыруаз. Хъара иџкалараны иџкоу хъчаџыс хъамоума?
- 82- «Хъхъатџы хаумџозар, хъахъыџаз атџиџ, ауааџсыра, мамзаргъы ихъаџыз ауаа уразџаа. Хъара иаашаџџкъа хъхъоит».
- 83- Ихъынхъаны ианааи, абартџ зегъы раб иархъеит. Иаџхъыџ (гъааныла) абас ихъеит: «Мап, абри иџкалаз зегъы, шъара шъаџысыџгъара шъаџызтанаргъылаз аус аџџара ада уаџа даеакы акъзам. Сара исуалугъы ишахътџоу ала ачхъара ауп. Ус сгъаџгъеит; Аллах уртџ зегъы сара исзааганы, исџаџзны иџкоу зегъы срыџкџиршъаашт. Избанзар уи, зегъы ишахътџоу издыруа; зызбарей зусџаеи аџхъаџара згъаџлоу иоуп.
- 84- Уинахыс уаџа дрызхъамџшкџа «Уа Иусуф! Уабаџкоу Иусуф?» хъа алагъырз кџаитџон, дгъызуан. Иџџаџуара иахъкъаны иблаџаа аш рхылан, длашъхеит.
- 85- Икџаша-мыкџаша иџказ ауаа: «Аллахыныс, абриаџара аамтџа шџазгъы Иусуф ихъз ахъара уаџаџмџит. Абас маџара уџар, ухъаа уарчмазаџеит, мамзаргъы уахыџсааџеит» рхъон.
- 86- Иаџхъыџ: «Сара схъааџаеи сгъаџрџаџаеи Аллах изеитџахъаны, сырхашшааџеит. Насгъы Аллах исирџаз, издыруа, убри аџыза аусџаа ыџкоуп, шъартџ уртџџаа шъаџыздыруам» хъа атџак кџаиџон.
- 87- «Уа сыџкъынџаа! Иаашъылшо зегъы шъахы иархъџаны, Иусуфи иашъеи ирызку акыр шъзеилкаауазар, иеилышъааа. Аллах илыџха аџгъаџыгъра шъаџахъамџын. Абри иџабыргъыџџџоуп, уи дазхъазымџо рыда дарбанзаалак азгъы, Аллах илыџха аџгъаџыгъра даџахъаџуам».

- 88- Инеин еитӕх Иусуф иӕаӕхъа ирхӕеит: «Уа аӕыза! Ххатӕкӕагъы хӕуаажӕларгъы, амамзаареи аарӕареи ааха гӕгӕа хнатӕеит; даара имачны, акы злааххӕаша хаманы хӕаит; амала уара хнапы иаку уамыхӕаӕшкӕа итӕны ихат, уигъы уара уӕсатӕ акӕны иӕалааит! Хӕарада, Аллаӕ абзиара мыцхӕы иӕазӕо, меигзарах ахамтӕ ратӕеишьоит» рхӕеит.
- 89- Иусуф иакӕзар: «Шӕарт, шӕыхшыӕдара ала Иусуфи иашъеи ирзыжӕукӕаз шӕдыруама?» хӕа ӕааитӕит.
- 90- «Уара Иусуф уоума?» хӕа иааилауатӕирит. «Ааи! Сара Иусуф соуп, абригъы сашъа иоуп» хӕа атӕк ритӕеит Иусуф. «Аллаӕ, хартӕ иатӕашъара хӕйеикит. Ииашӕйӕкъаны, дарбанзаалак уи ишахӕтӕоу пату иӕийӕар, иӕагылара иеацӕыхъчаны, дзыкӕшӕазгъы ичхар, хӕарада, Аллаӕ, абас бзиарала зхы мӕаӕызго рхамтӕ бжъаирззом».
- 91- «Аллахыныс, иӕабыргыӕйӕкъаны, Аллаӕ, хара хӕастӕа уара уеигъаишьеит. Хартӕ ииашӕйӕкъаны агха хӕхъит».
- 92- Иусуф иаразнак ражӕа даӕылеит: «Иахъа, шӕара лахъ шӕытӕахазом. Аллаӕ ишӕанаижьааит. Избанзар уи, арыцхашъаӕцӕа зегъы раастӕа дрыцхашъаӕуп».
- 93- «Уажӕы абри схарӕ наганы саб иӕы иныкӕшӕшь, иблакӕа аатуеит. Насгъы шӕтӕаацӕа зегъы аайдкыланы арахъ исзаажӕа!»
- 94- Агъыӕ амӕа иӕӕлеит. Уи аамтӕазгъы раб, икӕша-мыкӕша иӕаз рахъ: «Ииашӕйӕкъаны, Иусуф ифӕы сахӕауеит, амала ухшыӕ цеит хӕа сашӕымхӕан!» иӕӕон.
- 95- Аха ивагылаз ауаа: «Анцӕаиныс уара ажӕытӕтӕи ушанхара уалагылоуп» рхӕеит.
- 96- Ус ишыӕаз, агӕыргъаеӕхӕашахӕаӕы дааин, ахарӕ Иаӕыӕ ианааиӕишь, иблакӕа аатит. (Уи аамтӕазы агъырӕ ичкӕынцӕагъы ааит) Иаӕыӕ: «Сара уаанза, Аллаӕ исирӕаз адырра чыдакӕа сымоуп, аха шӕартӕ ишӕыздыруам хӕа шӕасымхӕазози?» иӕӕеит.
- 97- Иӕацӕа: «Уа хӕаб! Хара хӕгӕырӕсакӕа ханаижьырц азы Аллаӕ ухӕзихӕа. Избанзар, хартӕ ииашӕйӕкъаны, агӕырӕса хӕйӕалеит» рхӕеит.
- 98- Иаӕыӕгъы: «Хӕаӕхъаӕа шӕара шӕзы, Анцӕа ишӕанаижьырц сиӕӕоит. Хӕарада, уи агӕырӕсакӕа шӕаназыжьуа иоуп, меигзарахгъы дрыцхашъаӕуп» иӕӕеит.
- 99- (Нас) Иусуф иӕны инеит. Иусуф, иани иаби игъыдиӕхӕӕалеит, насгъы иааз зегъы: «Аллаӕ игӕаӕхарала, шӕымшӕа, шӕмырхӕа Мысра шӕтӕал» хӕа реиӕӕеит.
- 100- Иани иаби итӕартӕа хӕарак иӕӕиртӕеит. Зегъы иӕаӕхъа хӕтӕырла ихырхӕеит. Иусуф иаб убас иеиӕӕеит: «Саб ухайкы! Абри, уаанза избаз аӕхыз аххӕаа ауп. Сынцӕа уи ирӕабыргит. Аӕстӕа, сареи сашъӕеи данхӕвӕала ашьтӕахъ;

сынцәа сара абахта стыганы, шәаргы асакара шәахыганы, абранза шәааганы, абзиара дузза сзиуит. Ииашайәкыны сынцәа, иааигәаңхалак, зегь рааста еиғыны, ауаагы ирызгәамтәзакәа ртың икәиџоит. Хәарада, уи зегьы ишахәтџоу издыруа иоуп, зызбарақәеи зусқәеи ақәығара згәылоу иоуп».

101-«Сынцәа! Сара анапхгареи амчреи сатәаушьеит, ажәақәеи ахтысқәеи рыххәаа ақайашыа сурџеит. Уа ажәфанқәеи адгылыи зшаз! Уара адунеи ақынгы, нарцәгы, ңшәымас, хьчафыс исымоу иоуп. Сара сыңсылманны сыңсы схыхны аңсыцқакәа сырхыңхызала!»

102-(Уа сңааимбар!) Абартқәа зегьы (Иусуф ихтысқәаз) амазақәа рызбахәқәа роуп, урт уара иуыџахәаны иухардыруеит. Избанзар, ашыацхәа ықазыргылоз ауаа, абартқәа зегьы анықарџоз уара рааигәара угылазамызт.

103-Уара, гәгәала иутахызаргы, ауааңсыра зегьы иазхайафцәаханы изықалом.

104-Арахь, уара абри азы дара ркынтә ахәыңсагы утәхзам, уи (Ақәырқан) издыруа рзы алабжьара мацара ауп.

105-Ажәфанқәеи адгылыи рыкны убасқак аршахатгакәа ықоуп, аха абартқәа зынза ирызхәаңшуам.

106-Урт реиҳарафык, Аллаҳ, авақәыла диваргыланы дазхарџоит.

107-Мамзаргы, Аллаҳ икынтә изықәшәаша гәақрак шырzymaаиуа, акаамет амшгы иаалыркыны ишрыдымгылашала гәыграк рымоума?

108-Убас хәа: «Абри сара сымџоуп. Сара, Аллаҳ иахь шәаасыңхьоит. Сареи сыдгылафцәеи амџа лаша хануп. Аллаҳ, авақәыларакәа зегьы дыркәыгоуп. Сара, Уи авақәылаф дивазыргыло среиуазам!

109-Хара, уара уаңхьагы, атәылақәа рыуаажәлар рахьтәгы, хажәаңқарақәа зыџаххәаз ахацәа рыда аңааимбар дырзынахмышьтзеит. Адгьылтәыла иакәшаны, дара раңхьа имфасыз ажәларқәа ирлахьынџахаз иахәаңшааит! Хәарада, Аллаҳ ифәгылара зеацәызыхьчаз ауаа рзы нарцәйтәи атәыла еиҳа еиғыуп. Абыржәгы шәыхшыф аус шәзамырузои?

110-Ацыхәтәаны, аңааимбарцәа ргәыграқәа рцәызны, амцхәара ҳадыркылоит хәа азхәыцра ианалагоз аамтәзы, ҳацхыраара рхьыгзаны иахгәаңхазгы ахфыхра иахьахәгзеит. Хәргәақра акәзар, ахьырхәра зыхәтџоу ауаа ркынтә шытәхька хнырхәышыа амазам.

111-Ииашайәкыны, урт ражәабжьқәа, ахшыф змоу рзы ајатәхәқәа ргәылоуп. Ақәырқан, ухы итүхәаша ажәа акәзам. Уаанзатәиқәа зырџабыргуа, насгы зегьы акакала иеитәзхәо, иазхазџо жәларык рзыҳәангы имфакәџагоу лыңха зцу ауп, илашароуп.

13. Рад- Адыд

Иахзылңхауа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихьзала!

- 1- Елиф. Лам. Мим. Ра. Абарт, Акәыркан ажәаңқарақәа роуп. Унцәа икынтә уара иузылбаагоу аїабырг ахатаңсапта ауп. Аха абас ишыкоугьы, ауааңсыра реиҳарафык иазхарїом.
- 2- Шәыбла иабо ажәфанқәа ашьақәеи аїаргылақәеи ыкамкәа иҳаразкыз, уи ашьтаҳь жәфан аҳаракыраза дахыланы, амреи амзеи инапы аїака иаазгаз Аллаҳ иоуп. Арт зегьы ирзыңїәоу аамтақ акынза иныкәоит. Уи, аусқәа зегьы ишахәтәоу атың икәиїоит, напхгара ритәоит, насгьы аїабырг нартбааны ишәзеитәиҳәоит, абасала, шәынцәа шәеикәшәараны шәшыкоугьы азхашәїап.
- 3- Адгьыл зырхиаз, уи акны иҳараку ашьақәеи азиасқәеи зшаз, насгьы рбагыи рцынеи рыла зегьы фба-фбала иаңызїаз, аїхгьы иааиңмырқьазакәа амш ахыхь иахызкьаз Иара иоуп. Абартқәа рыкны, ихәыцуа рзы, хәарада, аїатәхәқәа ыкоуп.
- 4- Адгьылтәыла акны иеизааигәоу, мамзаргьы иеицәыхароу адгьыл җацәқәеи, азахәатрақәеи, амхурстақәеи, дацк, мамзаргьы адац рацәа иахылїуа ахәырмаїлақәеи ыкоуп. Арт зегьы зык ауп иржәуа, аха хара, зегьы гьамалеи фылеи иеиуеиңшым ахккәа рыла иаңцаны, ак аїкыс ак еиғны икаҳїоит. Хәарада, икәышу жәларык рзы абрака акыр аїатәхәқәеи, адыргақәеи ыкоуп.
- 5- Ицәашәятәу: «Хара хцәеижь анышә ианалазлак ашьтаҳь, еиҗах хабзахоума?» хәа ирхәо ажәоуп. Абарт ауаа, Анцәа мап ицәызкыз роуп. Урт, зыхәдақәа акәарағқәа зхарҗоу ауаа роуп. Абарт ауаа, цәаҳанымуаа роуп. Урт уака наунагза инхаша роуп.
- 6- Насгьы, дара раңхьа ахьырхәра иакәшәакәаз шыкоугьы, рхатақәагьы иңшзаза анхара шрымоугьы: «Иааг, абри хазлауршәаз агәақра!» хәа иуҗагылоит. Аиашазы, ауааңсыра абас ацәгьара ишалагылоугьы, Унцәа, дара рзы ирзеилымкаауа акара анажьра ду имоуп. (Иагьа убас иказаргьы) Унцәа иахьырхәрагьы даараза игәгәоуп.
- 7- Аллаҳ, идырны мап ицәызкуа азхамїафцәа (аҗааимбар изы): «Инцәа икынтә иаарту ршахатҗак (цәашәахәык) лбааигар акәзамзи?» рхәоит. (Аха) Уара угәеанїафуп. Жәларыцыңхьазагьы мҗақәїафык дрымоуп.
- 8- Аллаҳ ахшара аиура иазку зегьы, рымгәартә иҗоугьы, иацлоугьы иагхоугьы идыруеит. Уи икны зегьы ашәага-зағалоуп ишыкоу.

- 9- Аллаҳ, иумбогъы, иумахауагъы, цааныррала иузеилмыргогъы, икалахьоугъы, икалашагъы здыруа иоуп. Уи идуззоу, насгъы ихаракзоу иоуп.
- 10- Шэыбжьара зажа мазала, мамзаргъы иартны изхэогъы, мамзаргъы аїх зхы ицэїаахырц иакэызкызи, еынла аныкаара иафугъы, уи изы, идырра афапха иеишуп.
- 11- Уафэсыцыпхаза, рапхакагъы рышьтахькагъы Аллаҳ идца ала ирхылапшны изыхьчо амаалыкыцаа ыкоуп. Хэарада, жаларык дара ртагылазаашья рмыпсахкаа Аллаҳ урт ипсахуам. Амала, Аллаҳ жаларык рзы ацэгъара итапхаргъы, уи шьта аанкылашья амазам. Урт, Аллаҳ ида цхыраафгъы дрымазам.
- 12- Уи, ашэареи агэыгреи шэитарц азы амацэыс шэзырбо, насгъы еидарас акаа змоу аптакаа шэзапызїо иоуп.
- 13- Адыдра, уи ирехэапхьыз еитанахэоит. Амаалыкыцаагъы, уи ицэшэаны дхараркуеит. Урт Аллаҳ ифагыланы ианыкэро, иаргъы амацэыскаа рзынашьтны иззитаху ирааирхоит. Уи, захьырхэра даараза игэгэоу иоуп.
- 14- Узыхэалашья Иара мацара иоуп. Уи ида изашьапкуаз, апакїакагъы рзыкаїазом. Урт ртагылазаашья, азы сзаиндаз хэа знапы еицыхны ипшуа ауафы итагылазаашья иафызоуп. Азы ахала иаины ифы изталом. Азхамїафцаа рыхэаракаа, рхырхартэ еснагъ абас ибашоуп.
- 15- Ажэфанкэеи адгъыли рыкны икоу зегъы, рхатэкаагъы, рыгагакаагъы, иртэахы иртэахым, шыжьи хэылбыхечи Аллаҳ иеихырхэоит.
- 16- Убас хэа: «Ажэфанкэеи адгъыли рынцаа дызустэада?» Убас хэа: «Аллаҳ иоуп!» Ус анакаха, убасгъы хэа: «Уи дааныжъны, зхыїакаа изамыхэо, апхастэагъы злымшо ауацаа (атынхэцаа) шьтышэхма?» Убас хэа: «Илашэуи илашэыми зеипшхома? Уи адагъы, алашьцареи алашареи иеипшума? Мамзаргъы урт, Аллаҳ иишаз шишаз еипш, изшаша алахэцаак пшааны, абри ашара аус иеипшу цъашьаны, ашарэїакаа зылыш иеилкаара рцаыуадафхама? Убас хэа: «Аллаҳ зегъы зшаз иоуп, насгъы уи, дэзэуп, ахраїакаагъы иакэитиу иоуп.
- 17- Уи, ажэфан акынтэ азы лбааигоит, афхаакэа рыбжьара илеиуа азидаскаагъы убри ала итэны илеиуеит. Абас ицо арфашкаа, ирхыло ашэахгъы шьтыхны иргоит. Ауаапсыра ахьыматэа, мамзаргъы дэа матэарк алырхырц азы амаденкаа амцафы иандыртэогъы абри афыза ашэах хылоит. Аллаҳ, иаашеи ахэахэеи абас ыырпшыла иеитеихэоит. Ашэах аанхэом, икэзаа ицоит, аха ауаапсыра ирыхэаша аус акэзар, атып акны иаанхоит. Аллаҳ, абас ауп афырпшкэа шышэзааиго.
- 18- Зынцаа ихэатэы хэзїо рзы иреиэьзоу ахамтакаа ыкоуп. Уи изхьампшуагъы, ирпэипшхараны икоу иакэымшэарц азы, адгъылтэыла акны икоу зегъы дара

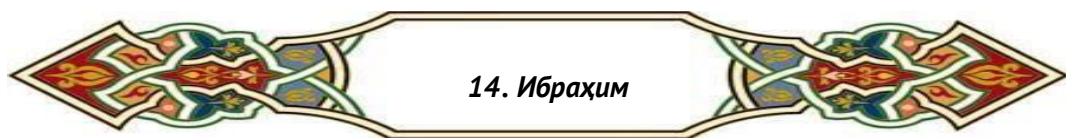
иртәны, ахәыһсазы иршәар ртаххоит. Дара убарт роуп, ахасабеилыргара иреицәзоу зыкугы. Урт ахьнанагаша җаханым ауп. Уа шака тьың бааңсузеи!

- 19- Унцәа икынтә иузылбааго иҗабыргу здыруа ауафы, алашә диеиңихома? Аха, абри зыхшыҗ иакәитү мацара роуп иеилызкаауа.
- 20- Урт, Аллаһ иртәз ажәа нагзаны, зеиқәшахатрагы иаграмгыло роуп.
- 21- Урт, Аллаһ изыкәныкәарц ирыдиҗаз азгәазтә, рынцәа ихаҗгыло, насгы ицәгыоу ахасаб иацәшәо ауаа роуп.
- 22- Урт, рынцәа илҗха архаразы изычхауа, знамаз ииашаны изкуа, дара иратәахшыаз акынтәгы мазалеи аргамеи Аллаһ изы инызхуа, насгы бзиарала ацәгыара аңырызхуа роуп. Адунеитәыла алҗшәа бзиақәа дара мацара ирызкуп.
- 23- Уи алҗшәа, Аднтәи җанатқәа роуп. Рабшьтреи, рыңшәмацәеи, рычкәынцәеи ркынтә ибзиақәо рыла уахь итәлоит. Амаалықьцәагы ашәқәа иарбанзаалак ирзаатуеит.
- 24- «Шәычхара иабзоураны, абзиара шәымаз! Адунеитәыла алҗшәа (җанат) шака иңшзоузеи!» хәа рархәоит.
- 25- Аллаһ иритәз ажәа, ианышьяқәгыла ашьтахь иаграгылаз, ирыхьчарц азы Аллаһ рнапы ианиҗаз (аҗынхаратә еизыкәзаашьяқәа) назмыгзаз, насгы адгьылтәыла акны ацәгыаршра цәырызгзаз; ашәиңхьыз рзыкалааит, иреицәоу атәылагы, (җаханым) дара ирызкуп.
- 26- Аллаһ, аразкы зитә меигзарах иратәеишьоит; (иззитәху рызгы) ирмачуеит. Амала урт, адунеитә ңсҗазаара иеигәырҗаны иахнаҗауеит. Арахь, адунеитә ңсҗазаара нарцәйтәи аңсҗазаара иафурңшуазар, ибашоу, җакы змам хныкәгашьяк иафызоуп.
- 27- Мапкыҗцәа убас рхәоит: «Уи, инцәа икынтә җашьяхәык изылбаагазар акәымзи?» Ускан убас хәа: «Хәарада, Аллаһ изтәху / иитәху дымфахикьоит, иара ишка зхы зырхазгы амфа иашахь дкылигоит».
- 28- Урт, иазхәйәҗцәаханы, зыгәқәа Аллаһ игәалашәарала иҗынчхаз роуп. Ижәдыруазааит, агәқәа, Аллаһ игәалашәара мацарала аҗынчрахь икылсуеит.
- 29- Иазхәйәҗцәаханы, аус бзиақәа назыгзаз ракәзар, агәырҗареи, анеиртәа ңшзеи рзыкоуп.
- 30- (Уа Мухаммед!) Абас ала, уара, дара раңхья имачымкәа ажәларқәа имфасхьоу жәларык җааимбарс урзынахашьтит. Ашатара ду змоу иганахьала, азхамҗара аазрыңшуа арт ауаа, уара иуыҗаххәаз Акәырқан иаартыҗәкьаны

урзаңхьа. Убасгьы хэа: «Уи, сара сынцэа иоуп, уи ида анцэа дыказам. Сара, зегь
рыла уи сыеидысхэалеит, сыззыхынхэуагьы иара мацара иоуп» хэа.

- 31- Ашьхақэа ныкэаратэы, адгьылтэыла еикэычча ицаратэы, аңсэагьы
цаажэаратэы иказцоз шэкэык калондаз, убри Акэыркан мацара акэхон.
Амала, адца, Аллаҳ мацара итэуп. Азхадцаа абыржэгы ирзеилымкаазаци?
Аллаҳ итаххазтэгы, ауааңсыра зегьы амца иашахь икылигон. Аллаҳ иажэа
нагзахаанза, мапкыцэа икарцакэаз рымшала, ма рхы гээкрак
ицадыргылоит, мамзаргьы уи агэакра рыфнқэа рзааигэара илбаауеит.
Аллаҳ, иажэа зынза дахыңазом.
- 32- Ииашадэкэаны, уара уаңхьагьы аңаимбарцаа ацэы рылырхит. Амала, сара
уи азхамцаацаа раңхьа аамта рыстэит, ашьтахьгьы инакэыскит. Сара
сахьырхэра зеиңшрааз?
- 33- Ауааңсыра зегьы идырхауа гэатэны, иахылаңшуа Аллаҳ мап ицэкра калома?
Аха урт, Аллаҳ ивакэылара аңшыргеит. Убас хэа: «Урт хьызқэак рышэта
(изустцаада урт?), мамзаргьы, шэара Аллаҳ изымдыруа ак иашэхэо
цышэшэома? Мамзаргьы баша шэцаажэома?» Аиашазы, мапкыцэа
ргыангыашрақэа иңшзаны идырбан, насгьы урт, амца иаша акынтэ
имфакэан. Аллаҳ имфакыкэазгьы, уинахыс амца иашахь дназгаша дыказам.
- 34- Урт, адунеитэ цстазаарафы иззыңшым акара аргэакра рңеиңшуп.
Нарцайтэи рыңстазаара акэзар, еухагьы ихьантоуп. Урт, Аллаҳ иргэакра
акынтэ изыхьчашагьы дзыкалазом.
- 35- Аллаҳ ифагылара зеацэызыхьчаз, ажэаны ирытоу цанат ацагылазаашьагьы
абас ауп: Уи афныцка азиасқэа тысуеит, ашэырқэеи рышэшьырақэеи
ңымкрадоуп. Абри, Аллаҳ ифагылара зеацэызыхьчаз рцыхэтэа бзиа ауп.
Мапкыцэа рцыхэтэа акэзар, амца ауп.
- 36- Зхатақэа ашэкэы заухьаз ауаа, уара иузылбааз Акэыркан иеигэыргэоит. Аха,
урт рыбжэара, Акэыркан ахэтак мап ацэызкуагьы ыкоуп. Убас хэа: «Сара
Аллаҳ имцахырхэара, насгьы уи ивакэылара мап ацэкра сыдцоуп. Сара, Уи
мацара иахь ааңхэара касцоит, сахьыхынхэуагьы иара ишка мацарауп.
- 37- Ишыжэбаз еиңш, абри Акэыркан, араб бызшэла ацыхэтэантэи збараны,
акэыгарагьы иашьатэны илбаахгеит. Уара, иузааиз абри адырра ашьтахь,
урт ргэахэарақэеи ртахрақэеи урыцныкэар, Аллаҳ иганахьала ауагьы,
ахьчафгьы дуоузом.
- 38- Ицабыргыцэкэаны, уара уаңхьагьы аңаимбарцаа нахашьтит. Уртгьы
ахатэфызцэеи ахшареи рахтеит. Аллаҳ игэамңхакэа, дарбанзаалак
цааимбарк ацэашьахэы изаагом. Ёхэарацыңхьаза изну шэкэык ыкоуп.

- 39- Аллаҳ иитаху анихуеит, иитахугъы атың акны иаанижьуеит. Ашәкәқәа рхатақәа ракәзар, Уи иааигәара икоуп.
- 40- Урт злаҳаршәаз агәакра ахәтак уара иухарбар, мамзаргъы иумырбазақәа уңсы ухахыргъы, уара иуду, (Аллаҳ иуыдицаз) рзеицәхәара ауп. Аҳасаб аилыргара акәзар, ҳара мацара иахусуп.
- 41- Урт, ҳара адгъылтәылахь хнеины акәша-мыкәша ишагхархо рымбазеи? Аллаҳ ииитаху избоит. Уи иизбаз зыңсахшагъы дыказам. Насгъы Уи, зҳасаб иаарласны иеилзырго иоуп.
- 42- Урт раҳхәтәиқәагъы, (аңаимбарцәа рзы) ашьацхәақәа дырмазеихьан. Аха, ашьацхәақәа зегъы Аллаҳ итәуп. Уи, зегъы идырхаша идыруеит. Мапкыцәагъы адгъылтәыла айыхәтәа этәыцәкьоу ааигәа иеилыркаараны икоуп!
- 43- Мапкыцәа: «Уара уңаимбарзам!» рхәоит. Убас раҳәа: «Шәареи сареи хабжьара шахатс Аллаҳи, Акәыркан адырра змоуи (аңаимбар) азхоит» хәа.

14. Ибраҳим

Иахзылпхауа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихьзала!

- 1- Елиф. Лам. Ра. Ари Акәыркан, Анцәа икаицаз аңкарала, ауааңсыра алашьцарахьтә алашарахь икылугарц; амчрайкәа иакәиту, арехәаңхьызқәагъы ырыңсоу Аллаҳ имфахь инаугарц азы иузылбаахгаз шәкәуп. х
- 2- Аллаҳ – ажәфанқәеи адгъыли рыкны икоу зегъы этәу иоуп. Игәгәазоу агәакрақәа рҗеицшуп азхамцәцәа!
- 3- Адунеитә ңсҗазаара нарцәы ааста иеиғашьаны, (ауааңсыра) Аллаҳ имфа иахыганы, уи амфа иашамкәа, ихәахәаны идзырбо ауаа, убарт ийаулазоу мфахкьарак иҗагылоит.
- 4- Җара (Аллаҳ идцәкәа) ибзианы иеитархәап хәа, аңаимбарцәа рыжәлар рбызшәа ала ирзынаҳашьҗит. Уажәшьҗа, Аллаҳ изҗаху / ииҗаху дымфахиҗоит, изҗахугъы / ииҗахугъы амфа иашахь дирхоит. Избанзар, Уи, амчреи акәығареи дырқәитуп.
- 5- Иара Мысагъы: «Ужәлар алашьцара аҗынтә алашарахь инага, урт, Аллаҳ ажәларқәа уаанза ахьырхәра ишақәиршәаз ргәаларшәа» хәа хҗашьахәқәа

рыла дырзынахашьтит. Хэарада, абри акны ачхареи атәбуреи аазырңшыз зеггы рзы аїатәхәкәа ыкоуп.

- 6- Мысагыи ууаажәлар рахь: «Аллах ишәатәеишьаз анасың шәгәалашәыршәа. Уи, шәара Фараон ууаажәлар ркынтә шәғиххьан. Урт, шәара иреихазоу агаафра шәақәдыршәон, шәычкәынцәа тәрханы, шәыхәсахәычкәа мацара аанрыжьюан. Абарт ишәзеитәхәақәоу шәынцәа шәызхигаз аңышәа дуззақәа ракәын» хәа реихәахьан.
- 7- Насгыи, шәынцәа ишәеихәаз шәгәалашәыршәа: «Ииашәйәкьаны, итәбуп хәа сашәхәар, хәарада, сатәашьара ишәзацысїауеит. Амала, абзиара ззеилымкаауа шәреуахар, ускангы, сахьырхәра даараза иғәгәахоит!»
- 8- Мыса убас иҳәеит: «Шәарт адгылтәыла икәынхо зеггы, абзиара ззеилымкаауа шәреуахар, ижәдыруазааит, Аллаҳ зегь рыла ибеиазоу, насгыи арехәаңхьызкәа зеггы ирыңсоу иоуп» хәа.
- 9- Шәара шәаңхьа имфасыз, Ныхә, Ад, Семуд рыжәларкәеи, насгыи урт рышьтахьтәикәеи рызбахә шәмаҳазаци? Урт рызбахә, Аллаҳ ида уаха азэггы издырам. Рңааимбарцәа иартыи аңьашьахәкәа шрызнаргазгыи, рнапкәа рңааимбарцәа рғыи инақәырғәгәаны: «Хәара, шәарт ишәзаашьтү зеггы мап рцәахкуеит. Ааңхьара иҳашәтәз аганалахьгыи агәыфбара гәгәа хамоуп!» рхәеит.
- 10- Рңааимбарцәагыи убас рхәеит: «Ажәфанкәеи адгыили зшаз Аллаҳ изкны агәыфбара шәымоума? -хәа. Аха Уи, шәгәырңсақәа шәанажьны аеҳәарагыи шәытаны азхәйарахь ааңхьара шәитәоит». Уртгыи: «Шәаргыи, хәара хәиңиш шәуаауп, хәара хабдуцәа зымїахырхәоз хәркәышәхыр шәтәхуп. Ус анакәха, иартыиәкьоу ршахәтгак хәаажәга!» рхәеит.
- 11- Аңааимбарцәа ракәзар, абас рархәеит: «Хәргыи шәара шәеиңиш хуаауп. Амала, Аллаҳ иуааңсыра рыбжьара ииңаху иратәеишьоит. Уи, азин каимїакәа хәара ршахәтгак шәзаагара хәқәнагам. Азхәйафцәа ирыхәтоу, Аллаҳ мацара иазхәйара ауп» хәа.
- 12- «Насгыи, Аллаҳ амфә иаша анахирба ашьтахь, хәара уи дзәзхәхамїари? Шәара хәзтәшәыргылаз агаафрагыи, хымңада, иҳачхәуеит. Азхәйафцәа Аллаҳ мацара дзәхарїааит».
- 13- Мапкыфцәа ракәзар, рңааимбарцәа рахь: «Хымңада, хтәыла шәалахцәоит, мамзаргыи хәара хдин шәазыхынхәроуп!» хәа рархәеит. Рынцәа икынтәгыи убас ажааңқара ааит: «Хәара, агәымбылцьбафцәа хымңада инхәрїәоит!»
- 14- «Урт рышьтахьгыи уи атың акны, хәарада, шәара шәынхәрхоит. Ари, хтың иацәшәаны хәршәара зәацәызыхьчаз ирызкуп».

- 15- (Аңааимбарцаа) Аиааира ртаххан, (Аллахгы) ирптеит. Айыхэтэан, агэымбылцьбафцаагы ргэыгракэа башахеит.
- 16- Згэыгракэа башахаз, агэымбылцьбафы иңеиңшу ыаханым ауп. Уака уи ашьақзык злоу азы идыржэуеит.
- 17- Ари азы, ғамға ғамғала мацара илбааидар итаххоит, аха, икаркы изкылсзом. Уи, ганрацэала аңсра изааиуеит, аха дыңсзом, ашьтахьгы агэакра гэгэа дақашэоит.
- 18- Рынцаа мап ицэызкуа ртагылазаашьа абас ауп: Урт русқэа, аңшатлакэ анасуа аамтазы, аңша ицкыа иқэнайаз ахэа иафызоуп. (Адунеи ағы) Идырхаз акымзarak, (нарцэы) ирыхэараны иказам. Абар, ицаулазоу ақьалара.
- 19- Аллаҳ ажэфанқэеи адгылы, аиашеи ақэығареи инарықэыршэаны ишишаз умбазеи? Уи итаххар, шэарт шэықэганы даға жаларык ааигоит.
- 20- Ари, Аллаҳ изы иуадафзам.
- 21- Ауааңсыра зегы Аллаҳ иғаңхыа ианнеилак, имчыданы иказ ауаа, рхы иазпагыаны зхы мғаңызгоз абас иразцаауеит: «Адунеи ақны шэара хшэйдхэалан. Уажэы, Аллаҳ иргэакра ағаңхыа хашэзыхьчочма?» Агьыртгы абас атак карцоит: «(Икаҳцари) Аллаҳ, амға иашахь хкылигандаз, ҳаргы шэара уахь шэнаҳгарын. Уажэшьта иагы ҳазхьааргы зегьдарароуп, ҳара хзы ахеиқэырхара ҳа акгы ыказам».
- 22- Рыҳасаб еилырганы, рус анынагзахалакгы, афстаа абас драцаажэоит: «Хымңада, Аллаҳ, икалаша шэақэиргэығит; сара сакэзар, ус баша акы шэақэсыргэығын, насгы сахьхэит. Сара усгы, сажэа зланасыгзаша алшара сымазамызт. Мапкразы ааңхыара мацара шэыстеит, шэаргы шэығауа сааңхыара шэахайгылеит. Уи амшалагы, уажэы гэыбған сышэымтан, шэхы шэақэызба. Иахы, шэара шэыцхыраара сзахьзарангы сыкам, сара сыцхыраарагы шэарт шэзахьзом. Адунеи ақынгы сара Аллаҳ сахывашэырқэылаз мап ацэыскхьеит». Хэарада, агэымбылцьбафцаа рзы хьаала итау гэакрак ыкоуп.
- 23- Иазхайафцааханы аус бзиақэа назыгзaz ракэзар, Рынцаа игэаңхарала науназа изтынхаша, зыфныцка азиасқэа зтысуа ыанатқэа итарцоит. Урт, уака еиқэшэацыңхыаза ирхэаша «абзиара умаз» ажэа ауп.
- 24- Иумбазеи, Аллаҳ ажэа ңшза ғырңшыс ишааигаз? Ажэа ңшза, здацкэа адгьыл ақны игэгэоу, зымахэқэагы ажэфан ақынза иназо цлак иафызоуп.
- 25- Ари айла, Анцэа игэаңхарала еснагь ашэыр ғалоит. Аллаҳ, ихэыцны айтэхэы алырхырц азы ауааңсыра абас ағырңшкэа рзааигоит.
- 26- Ажэа бааңсы атэгылазаашьагы; адгьыл ийжэаны икажыу, здацкэа гэгэам айла иафызоуп.

- 27- Аллаҳ дaзхaзйo ауaа, ңcaхpa зкәым, иғәғәoу, нaсғьы ийaбыргу рaжәa иaхьaцныйкәo aзы, aдунeи aкынғьы, нaрцәғьы ртйың ғәғәoуп, ршьaпы иқәкьoм. Aғәымбылцьбафцәa рaкәзар, Аллаҳ, урт, ирблaкьoит, имфaхикьoит. Аллаҳ, иaаигәaңхaз кaийoит.
- 28- Аллаҳ ибзиaрaқәa, aчaрхәaрa рзуны, зьуaажәлaр инаганы, иқәзaашa атәылaфь инзырхaз умбaзeи?
- 29- Урт ңьaҳaным итәлaшa рoуп. Шaкa нхaртa бaaңсузeи уи!
- 30- Ауaаңсырa, Аллаҳ имфa иaхьргaрц aзы, уи, aвaкәылaцәa ивaдыргьeит. Убaс хәa: «Дaғeа хaмтaкьы шәынхa. Избaнзaр, шәaхьнaнaгaшa aмцa ауп».
- 31- Иaзхaйaфцәoу суaажәлaр aбaс рaхәa: Рнaмaз ииaшaны иркaаит, иaрбaнзaалaк хәaахәтpаки aифьзaрeи aныкaмлaшa уи aми aаиaанзa, дaрa ирaтәaхьшaз ркынтә, Аллаҳ имфaзы мaзaлeи aргaмeи инырхaаит.
- 32- Аллаҳ, aжәфaнқәeи aдгьыли зшaз, aжәфaн aкынтә aқәa лбaашьтны, убри aлa шәaрт рaзкьыс ишәoушa, иeиуeиңшым aшәырқәa цәырызгaз; идйa aлa aғбaқәa aмшын aкны изсaлaрц шәнaпы иaнызйaз, aзиaсқәaғьы шәмaйурa иaзызкьы иoуп.
- 33- Уи, ишырзaңу aлa aныкәaрa иaфу aмрeи aмзeи шәaрa хәaртaс ишәзыкaзйaз, айхи aмишa шәaрa шәмaйурa иaзызкьы иoуп.
- 34- Уи, ишәтaхьыз зeғьы шәитeит. Шәaрт, Аллаҳ ирaзкқәa aиқәыңхьaзaрa шәaлaгaр, шәзaхьзaрым. Aиaшaзы, ауaфңсы кьырзa дгәымбылцьбафуп, кьырзaғьы aбзиaрa знымaалo иoуп!
- 35- Ибpaҳим aамтaк aзы aбaс иҳәaхьaн: «Сынцәa! Aбри aқaлaқь ишәaртaдaрoу тьыңны икaйa, сaрeи сьхшaрeи aныхaбaкaқәa рьымйaхьрхәaрa хaцәыхьчa» хәa.
- 36- «Сынцәa! Избaнзaр уи aныхaбaкaқәa, ауaаңсырa рeиxapaфьк мфaхьркьeит. Уaжәшьтa дaрбaнзaалaк сaрa исыцлaз, уи сaрa дыстәуп. Дaрбaнзaалaкгьы схәaтәы хaмйaкәa исфaгьылaз, хәaрaдa, уaрa кьырзa уaнaжьфуп, кьырзaғьы урыцхaшьaфуп».
- 37- «Хaнцәa! Сaрa сьхшaрa рьхәтaк, уaрa иңшьoу уфны (Кьaабa) aвaрaфьы, aарьхpa aхьaлымшoз aфхaак aкны инсырхeит. Хaнцәa! Урт, рнaмaз ииaшaны иркьырц aзы aбaс кaсйeит. Уaргьы ауaаңсырa ңьтфьк рьгәқәa дaрa рaхь ирхa, урт уaалыйқәa рьлa aрaзкьы рaтәaшьa, икaлaп дaргьы итәбуп хәa уaрхәар».
- 38- «Хaнцәa! Хәaрaдa, уaрa, иaхзoғьы иxаргaмoугьы удыруeит. Избaнзaр, aдгьыл aкынғьы, aжәфaн aкынғьы aкьмзaрaк Аллаҳ изы имaзaны изaанхoм».
- 39- «Сaжәымтьeхa Иcмaили Иcхaки хaмтaны исызтaз Аллаҳ aрeхәaңхьызқәa зeғьы дрыңсoуп! Хәaрaдa, сaрa сынцәa aныхәaрaқәa ишaхәтoу изaхaуa иoуп».

- 40- «Сынцаа! Сарей схылцшьтрей, анамаз аңкарақаа инарықайршааны, ианаамтоу, насгьы иагмыжкэа изкуа хрейцштэ. Уа ханцаа! Ахэара икасцаз удкыл!»
- 41- «Ханцаа! Ахасаб анеилыргахо амш аены, сарей, сани, саби, азхайафцаеи иханажэ».
- 42- (Уа сцаамбар!) Урт агэымбылцбафцаа зёқаоу Аллаҳ изымдыруа цьумшьан. Уи, аблақаа ҳагеимшхара баны ианыткьаша амш аенынза, урт аехэара ритойт.
- 43- Уи аены урт, рыхшыф тацэны, иаахэны рхы рымбо, рыбақаагьы цьарак мацара икыдхаланы, иеибарыфуа иказаауеит.
- 44- (Уа Мухаммед) Ауааңсыра, уи агэакра амш шырзааиша аганахьала агэеанызаара рыт. Избанзар, уи аены агэымбылцбафцаа: «Уа ханцаа! Хамтакы ихараза, харгьы уааңхара ҳеақэхаршаап, уңааимбарцаа рымфа хнанылап» рхаашт. Аха урт абас раҳаахоит: «Шэара уаанзагьы ңырхагак шышэмоуа алагьы шэымқэзаззи?»
- 45- «Рнапала, рхы агэымбылцбара азуны, зйыхэтэа зхала иаазгаз ажэларқаа ртэылақаа шэрықэынхеит. Урт ҳашрызныкэаз иаартны ишэбартан, уи адагьы шэарт аёырңшқэагьы шэхарбахьан».
- 46- Дара ртэала, ацэцашьа змам ашьацхэақаа ықэдыргылахьан. Аха Аллаҳ урт ршьацхэақаа шидыруа еиңш, илцшэаданы рыкайарагьы имч ақэхойт, ршьацхэақаа, ашьхақаа ртың ырыхнацартэ иказаргьы.
- 47- Аллаҳ иңааимбарцаа иритаз иажэа наумыгзо цьумшьан! Избанзар, Аллаҳ амчрайкьа дақэитуп, ахьырхэра ақайршэарафгьы ишьаура аанижьюам.
- 48- Уи амш, адгьылтэыла, даеа дгьылтэылак, ажэфанқэагьы даеа жэфанқэак реиңш инархэы аархэхойт, насгьы ауааңсыра иазэыку, зегьы зымехаку Аллаҳ ифаңхьа инагахойт.
- 49- Уи аены ацэгьауцаа азынцьырқаа рыла иеикэфахэа иубап.
- 50- Рхарңқаа иршэу, акатран иалхуп, рхафсахьагьы амца ацралахьеит.
- 51- Аллаҳ, зегьы (адунеиафьы) идырхаз ацимхэра ритарц азы абас кайцойт. Хэарада, Аллаҳ зыхасаб лассы иеилзырго иоуп.
- 52- Абри Акэыркан; ргэыреанырцап, Аллаҳ дшазэыку рдырып, насгьы ахшыф змоу ауаа ихэыцны ацатэхэы алырхып ҳа ауааңсыра ирзынашьту шэкэуп.

15. Хицър (Ахахәра)

Иахзылпхауа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихьзала!

- 1- Елиф. Лам. Ра. Арт ажәәқәа, ахьз-аңша змоу, иаарту, насгьы аїабырг еитазхәауа Ақәырқан ажәаңқарақәа роуп.
- 2- Аамтқак ааиуеит, азхамїафцәа «харгьы ҳаңсылманцәазтгьы!» ҳәа анырхәаша.
- 3- Урқәаї урт; ирфалааит, иржәлааит, аңсқәзаара қяф алыхра иағызааит; ргәахәарақәеи ртахрақәеи аамтқа рцәагааит. Хара имгақәа иеилыркаараны иқоуп!
- 4- Хара, иарбанзаалак жәларык, шәкәык рзынамышьтқәа иқәхамгазеит.
- 5- Жәларык, дара раңбал аамтқа, аңхьақәагы изаахом, шытаҳьқәагы изнахом.
- 6- Азхамїафцәа уїәылхны: «Уа аїахәара ззааиуа ауафы! Уара, хымқада, зыхшық цаз уоуп!» ҳәа уархәеит.
- 7- «Аиаша зхәо уакәзар, ҳарт амаалықьцәа ҳзааугар ақәын!» рхәоит.
- 8- Ҳарт амаалықьцәа иаарту аїабырг азы илбаахгоит, аха усқангьы урт аеҳәара рытахазом.
- 9- Ижәдырузааит, абри ашәкәы ииашаїәкьаны ҳара илбаахгеит, уи зыхьчогьы хымқада ҳара ҳакәхоит.
- 10- Иїабыргыїәкьаны, уара уаңхьагы ажәларқәа дара рыбжьарантәи ацҳаражәхәафцәа рзынахашьтхьан.
- 11- Аңаимбарцәа анрызнеилак, урт иаразнак аїәы рылырхуа иалагон.
- 12- Абас ала, ҳара убри (Ақәырқан) ахара зду рыгәқәа итаҳїоит.
- 13- Урт, уаанзатәиқәа ирыхтысқәаз аїатәхәы алхра шрыхәтгоугьы, ахаан абри (Ақәырқан) азхарїараны иқам.
- 14- Дара убарт ажәфан ақьнтә фнашәк рзаартны, афада ихаҳгаларгьы,
- 15- Еитах: «ҳаблақәа аш хылеит, мамзаргьы алаңшхырқарак ҳзықайазар ақәхан!» рхәоит.
- 16- Иїабыргыїәкьаны, ҳара ажәфан ақьны еїәацьаа аңїаны, иахәаңшуа рзы уи ҳарқшзеит.
- 17- Насгьы урт, ахахә иаргоу (иңхайоу) афсқәацәа рқьнтә иҳахьчеит.
- 18- Амала, алымҳа аїагычра зәазыкыз (акылзырфы) дхазуп. Уигьы ицырцыруа ибылуа ағәашьа цәымзак ишьталоит.
- 19- Адгьылтәылагьы еиїаххит, уақа иғәғәоу ашьхақәа шықьаны иалаҳаргьылт, иара убра, ашәага-загала аїиаа хкқәагы иазҳартә иаңаҳїеит.

- 20- Убрака шәара шәзыхәангы, зразкы шәара ишәыдым, ңсы зхоу зеггы рзгы, ахныкәгатәкәагы аңахәеит.
- 21- Зеггы рыхазынарақәа хара хнапәы икоуп. Амала хара урт шәага-загак инакәыршәаны илбаахгоит.
- 22- Аңшақәа, еихақәас инашьтны, насгы ажәфан акынтә зык лбаахашьтүеит, абри ала ишәзымхо азгы шәоуеит. (Абартқәа кәхамцәзтгы) Шәара уи азы, адгыл аңака ишәзеизгазомызт.
- 23- Хәарада, аңстәзаара шәызтогы, ишәымызхуагы хара мацара хауп! Аңыхәтәаны зегь ззаанхогы хара хауп.
- 24- Хара, ииашәйкәаны, шәара шәкынтә ңхьака ицақәазгы хдыруеит, шьтахька иаанхазгы ибзиазаны иахдыруеит.
- 25- Урт зеггы, акаамет амш аены иеидызкылашагы уара унцәа иоуп. Избанзар, Уи, зеггы кәығарала ирқәитү, зеггы здыруа иоуп.
- 26- Иңабыргыңкәаны, хара ауафңсы ифоу ахәынцәеи, анышәаңшь еиқәаңәеи далаххит.
- 27- Аңнышцәа ракәзар, уаанза ашхам злоу мцак иалахххьан.
- 28- Уара унцәа амаалықьцәа рахь: «Сара, ифоу ахәынцәа акынтә, ичаңоу анышәаңшь еиқәаңәа акынтә уафңсык дысшоит» хәа реихәахьан.
- 29- «Уи теитыңшла дчаңаны, сыңсы акынтәгы санихәләтәхәалак, шәаргы иаразнак (уи ипату шәахәйгыларазы) асаара шәыекашәыжь!»
- 30- Амаалықьцәагы иаразнак асаара рыекарыжыт.
- 31- Амала, Иблис; уи, асаара зыеказыжьыз рыерылаимырхәзеит.
- 32- Аллахгы абас ихәеит: «Уа Иблис! Уара иухы, асаара зыеказыжьыз узрылахәми?» хәа.
- 33- Иблис, абас аңак кәиңеит: «Сара, ифоу ахәынцәа, анышәаңшь еиқәаңәа иалухыз уафңсык изы сыесызкажьзомызт».
- 34- «Удәылң!» ихәеит Аллаҳ: «Уара уажәшьтарнахыс ара узынхом!»
- 35- «Акәызбара амш аңнынза абри ашәиңхьыз ала указаауеит!»
- 36- «Сынцәа! Ус анакәха, ауааңсыра даеазнык аңсы анырхауңаша амш аенынза аеҳәара сыт» – ихәеит Иблис.
- 37- Аллахгы: «Аеҳәара уңоуп!» ихәеит.
- 38- «Амала, иазыңцәоу аамта (акаамет амш) аңынза».
- 39- Иблис: «Сынцәа, сара амфәхкәара азин суңазар, саргы урт адгылтәыла аңны (агәырңсақәа) иңшзаны идырбаны, зеггы мфәхыскьоит».
- 40- «Амала, уара утәқәа, аерыцкәара иахьаз ауаа аламқәа».
- 41- Аллаҳ, убас ихәеит: «Абар, сара сахь иназаша, ииашәйкәоу амфә абри ауп».
- 42- Хәарада, имфәхкәаны, уара умфә ианыло рыда, сара истәқәоу рахьтә уара амчра уам.

- 43- Хәарада, уара иуцныкәаз зегъы рзы, җаханым еикәшәартә тыңны икалоит.
- 44- Уа агаашәкәа быжьба җоуп, урт зегъы зызку хазхазуп.
- 45- Аллаҳ иҗагылара зеацәызыхьчаз, хымңада, җанаттәи абахчақәа рҗы азыхькәа рхықә аҗны икалашт.
- 46- «Шәазызарада, гәтҗынчрала шәтал уахь!» (Хәа рахәахоит).
- 47- Урт рыгәкәа аиҗара тыгоуп, уажәшьтә зегъы иеишьцәаны, ацәардагәкәа рыкны наҗ-ааҗ еиҗаңшуа иныкәиалоит.
- 48- Уаҗа иарбанзаалак ааңсарак рныңшран иҗам, наунагзагъы уаантәи итыргазом.
- 49- (Уа сҗааимбар!) Суааңсыра адырра рыт, хәарада, сара ишәаназыжьуа, ишәзылыңхауа шсакәу.
- 50- Амала сара сҗынтә аргәаҗрагъы, кырза ахьаа узтә шгәаҗроу рзеитәхәа!
- 51- Урт, Ибраҳим исасцәагъы ргәаларшәа.
- 52- Уи иаидгыланы аңсшәа иархәеит. Ибраҳимгъы: «Шәганахь ала агәтҗынчымра хәмоуп» хәа реиҳәеит.
- 53- «Умшәан!» рхәеит: «Уара гәырғәеҳәашаны адырра змоу ңак дуахтҗоит».
- 54- Ибраҳим: «Сажәымтҗеҗа абри аҗыза агәырғәеҳәаша сышәтҗома? (Ахшара дызласмоуа ала) Гәырғәеҳәаша сытҗаразы шәзыкәгәыҗуеи?» иҳәеит.
- 55- «Айабырг, гәырғәеҳәашас иуаххәеит. Згәыгҗра зцәызыз уреиуамхан!» рхәеит.
- 56- «Аиаша иацәхьайыз рыда Анцәа иҗынтә згәыгҗра зцәызуада?» иҳәеит.
- 57- «Уа ацхаражәхәафцәа! Дйас ишәымои?» хәагъы дразҗааит.
- 58- «Харт, ахара зду жәларык ахьырхәра иақәхаршәарц азы хаашьтҗуп».
- 59- «Амала, Лут иҗаацәа аңхастә роузом, урт зегъы еикәхархоит,
- 60- Иңхәыс мацара лыда! Уи илызку азбара – иқәзаараны икоу дышрыцу шьтәхькә лаанхара ауп.
- 61- Ацхаражәхәафцәа, Лут иҗаацәарахьгъы инеит.
- 62- Лут, урт рахь: «Шәарт, иахдырқәо шәреиуазам!» хәа реиҳәеит.
- 63- «Ус ауп, аха харт ауааңсыра ргәы зызфоз (аргәаҗреи, ақәзаареи) узаахҗеит».
- 64- «Уара аиаша узаахҗеит. Харт, хымңада аиаша уаххәоит».
- 65- «Уажәы, айх иалагзаны, уҗаацәа иаарласны амҗа иқәйа, уаргъы урышьтәгыла уҗынаха! Азәгъы ишьтәхькә дхьамңшааит! Иахьшәыдҗоу атҗың ашкә шәца!»
- 66- Уи (Лут), абри аҗыза хазбара ийаххәеит: «Урт, ашьыж аламтәлазы рдарақәац җахйәахоит!»
- 67- Ақалақьуаа гәырғәйцәа (Лут иҗныкә) иааит.
- 68- Лут урт абас реиҳәеит: «Арт, сара сысасцәа роуп. Сшәыхәоит рҗаңхьа сышәмырҗашьан» хәа.

- 69- «Аллах шәицәшә, сара ахьымзә сышәмырган!»
- 70- «Харт, атәымуаа рыхьчара уеалаумырхәын хәа удхамҗазази?» хәа иҗаҗеит.
- 71- Лут: «Абарт сыңхацәа роуп, кыр шәгәы иҗазар (урт җәна ижәга)», иҗәеит.
- 72- (Уа сҗааимбар!) Уара умсааит, урт, арыжәтә иашьны иҗарҗара рзымдыруа иҗан.
- 73- Аҗыхәтәаны, амра агыламтәз игәытҗагаз уи абжыцәгәа урт ааннакылеит.
- 74- Ашьтахьгәы ртәыла хылагәыла иаахархәит, ихахәхәз анышәгәал рзахаруит.
- 75- Хәарада, еилызкаауа рзы, абри аҗны иагәа адыргақәеи аҗатәхәқәеи ыҗоуп.
- 76- Урт аҗаңтәжәқәа, мҗак аганаҗы абыржәгәы игылоуп.
- 77- Уи аҗны азхаҗацәа рзы аҗатәхәы ыҗоуп.
- 78- Еуҗе инхо аҗәлар иҗабыргыҗәҗаны игәымбылҗбацәақәаз раҗәын.
- 79- Хара урт, ирыхәтәз иақәхаршәеит. Арт аҗқалақькәы, иаарту мҗак иаңнуп.
- 80- Иҗабыргыҗәҗаны, Хиҗьр аҗәларгәы рҗааимбар амцхәара идыркылеит.
- 81- Хара урт, хәжәаңқарақәа рзынахашьтәзгәы, иазхәамҗшит.
- 82- Ашьхақәа рҗы, дара рзы ишәартәдараны иахьырыҗхәазоз аҗңқәа дыргыларц итҗыржаауан.
- 83- Шыҗыҗык, уртгәы иаалырҗәны игәытҗагаз уи абжы иааннакылеит.
- 84- Идырхәхәз амазарагәы, рылшарақәагәы җьаргәы ирмышәеит.
- 85- Хара, аҗәҗанқәеи адгәыли, насгәы абарт рыбжәара иҗоу зегәы баша аҗәымкәа, хыкәкык инақәыршәаны, зегәы ртҗың аҗны, аҗабрг иадхәалоу шәақәгылашьак ала иахшеит. Хымҗада, акаамет амшгәы ааираны иҗоуп. Ус анакәха, уара ауааңсыра еилкаарала урызнеи.
- 86- Хәарада, уара унцәа, дхарақзоуп, зеиңи дыҗам ашаҗы иоуп, насгәы зегәы ишахәтәҗәҗоу издыруа иоуп.
- 87- Ииашәҗәҗаны хара, лассы-лассы иеиҗахәатәу аҗәаңқарақәа быжьбеи, хьзи-ңшеи змоу Аҗәырҗани уахтәеит.
- 88- Азхамҗацәа рыбжәара гәыңфык, ирахтәз адунеитә мазара улаңи адымхалааит! Уи амшала умхәан, насгәы азхаҗацәа лыҗхала урызныҗәа!
- 89- «Хәарада, сара иаартыҗәҗаны сыгәеынҗаууп» хәа рахәа.
- 90- Аҗәакала, хара, (Аҗәырҗан) хәтәла иааишаны иеиҗазыргыло агәәҗра рзылбаахҗеит.
- 91- Урт, Аҗәырҗан җыт-җыт иеиҗызшо роуп.
- 92- Унцәаиныс, иҗарҗақәаз рымшала,
- 93- Хара урт зегәы хразҗаараны хәҗоуп.
- 94- Уара, дҗас иумоу иаартны ирзеиҗахәа, Аллаһ иваҗәылара аңшьызго урызхәамҗшын.

- 95- Уртҗ айдылхыҗцаа рҗаҗхьа, ҳара ҳузхоит.
- 96- Аллаҳ дышрымоу, даеа нҗаахәык дышьтызхыз ракәзар, җхьака иеилыркаараны ыҗоуп!
- 97- Ражәақәа рымшала угәы шеиҗахо ҳдыруеит.
- 98- Амала, уара, унҗаа арехәаҗхьызқәа рыла ихьз ырҳаракны, уеитҗаны, уимҗахырхәа!
- 99- Хырҗашьа змам (аҗсра) ааиаанза, унҗаа уиашьапкла!

16. Нахл - Ашьхыцқәа

Иаҳзылҗауа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихьзала!

- 1- Аллаҳ идҗа хымҗада инагзахоит. Ус анакәха, уи арласра шәахымыццакын. Аллаҳ иваҗкәыларазы уртҗ иаҗшьырگاқәаз кырза дырцәыхароуп, дҳаракзоуп.
- 2- Аллаҳ иуааҗсыра рахьтә иажәаҗқара иззитҗаху ирзнаргарц азы амаалықьцаа лбаашьтны, абри афыз а дҗа ритҗоит: «Сара сыда анҗаа дшыҗам ала сыуаажәлар ргәыреанышәҗа, насгьы, сара мацара шәсыцәшәа» хәа.
- 3- Уи, ажәфанқәеи адгьыли хыкәкык инақәыршәаны, аиаша иадҳәаланы ишеит. Уи, ивадырҗкәылақәаз дырҗкәыгоуп.
- 4- Уи, ауафҗсы цәыкәбарк далихит, амала уи иаартыҗкәыны инҗаа диаҗахеит.
- 5- Жьы шәфо аҗсасеи ашьамаҗеи уи ишеит. Уртҗ рыҗкны шәзырҗаша, насгьы иҗегьы ишәыхәартҗахаша ыҗоуп. Уртҗ чыссгьы шәхы иашәырхәалоит.
- 6- Уртҗ ахәылбыҗеа рхыбрахь иааганы, ашьыжь рхәырҗақәа рахь ианкашәцо еакала гәахәак алышәхуеит.
- 7- Артҗ арахәқәа, шәара җабаала тыҗк ашҗа инажәгаша шәеиадарақәа еитҗаргоит. Хәарада, шәынҗаа кырза дҗкәымшәышәуп, кырзагьы дрыцхашьафуп.
- 8- Шәрықәтәарц, насгьы рыҗшзара шәгәы иахәарц азы аеқәеи, агәыжькәеи, аеадақәеи ишеит. Уи ишахьеит шәара ишәзымдыруа акыр, макьана иагьа ишараны дыҗоуп.
- 9- Амфа иаша этәу Аллаҳ иоуп. Амфа иаша шыҗоу еиҗш, ихәахәоу амфагьы ыҗоуп. Аллаҳ игәаҗхандаз зегьы амфа иашахь шәкылигон.
- 10- Ажәфан аҗынтә азы шәзылазышьтҗа уи иоуп. Уи, шәхазы азыржәтә шыҗоугьы, шәырахәқәа злашәырхәыша аҗиаақәагьы убри ала иеизҳауеит.

- 11- Аллаҳ, убри азала, шәара шәзы, аїиаакәеи, азетынтракәеи, ахәырмаҗракәеи, азахәатракәеи, иеиуеиңшым ашәыркәеи иеизирҳауеит. Абри аҕны ихәыцуа жәларык рзы кырзїазкуа аїатәхәкәа ыҕоуп.
- 12- Уи, аїхи амиши, амреи амзеи шәмайура иазикит; аеїәакәаггы зеггы иара идїала иныкәоит. Абри аҕны зыхшыҭ зхы иазырҳауа жәларык рзы кырзїазкуа аїатәхәкәа ыҕоуп.
- 13- Шәара шәзы иеиуеиңшым аңшшәкәа рыманы адггыл аҕынтә изызҳауа ашәтқәа ишеит, убартҗ рҕынггы ихәыцуа жәларык рзы идуззоу аїатәхәкәа ыҕоуп.
- 14- Зжыы шәфо (аңсыз), ишәыкәнышәїо (абырлашкәа) тҕыжәгарц азы амшын шәмайура иазыкызггы Иара иоуп. Азбақәа амшын аҕны азы наҕ-ааҕ еиҭшаны ишцо жәбоит, абриггы уи иатәашьара шәаїанакыри, насггы иара шәихатәбури азыҳәан ауп.
- 15- Шәартҗ шәамырхыңхыңыри азы, адггыл ашьаҕақәа (ашьхақәа) аирсит; шәхырхартәкәаггы шәыңшааларц азы азиаскәеи амҭакәеи шәзаңиҕеит.
- 16- Шәымҭа аңшааразы уи еиңш иагъа дыргакәа шәзыкәиҕеит; уртҗ, аеїәакәа рылаггы рымҭа рыңшаауеит, рхырхартә ылырхуеит.
- 17- Ус анакәха, абас шәназхәың; изшази (Аллаҳ), аҕымзarak ззымшази (аныхабаҕақәа) иеиңшхома? Абыржәггы шәазымхәыңзои?
- 18- Аллаҳ иатәашьарақәа иагъа ишәыңхәазарггы шәзахьзарым. Аллаҳ иїабыргыїәкәаны кырза данажьҭуп, даараза дрыңхашьаҭуп.
- 19- Аллаҳ ишәмырзоггы ишәырзоггы идыруеит.
- 20- Уртҗ зымїахырхәакәо аҕымзarak рызшазом Аллаҳ ида. Избанзар дара рхатәкәа ишоу роуп.
- 21- Уртҗ ибзоу ракәзам, иңсқәоу роуп; еиҭах ианыбзахашаггы рыздыруам.
- 22- Шәара шәынцәа иазәу иоуп. Нарцәы азхазымїо ракәзар, уртҗ рыгәкәа мапкра иазкуп; рхатәкәаггы рыехарззаланы иныкәо роуп.
- 23- Хымңада, Аллаҳ уртҗ ирзоггы идырзоггы идыруеит. Уи, аехарззалаҭцәа бзиа ибазом.
- 24- Уртҗ, «Шәынцәа илбааигазеи?» хәа ианразїаалак: «Уи – ажәытәтәи ажәларқәа рлакәкәа роуп!» хәа атәк ҕарїоит.
- 25- Аїыхәтәаны, акааметҗ амш аены дара ргәырңсақәа инагзаны ишырїло еиңш, амдырра ала имҭахырҕьаз ауаа ргәырңсақәа рҕынтәггы хәтәк рыдлараны иҕоуп. Ииашәїәкәаны, шаҕа аидара бааңсузеи уртҗ изїало!
- 26- Уртҗ раңхәа имҭасқәазггы ашьацхәкәа ықәдыргылахьан, аха Аллаҳ уртҗ рыргылартәкәа руасхырқәа рҕынтә иїжәаны, рхыбқәаггы рхы итәириҕеит. Ари агааҕрақәа, уртҗ зынза ргәы ахьазымҭоз аганала ирзааит.

- 38- Урт, иңсхьоу азэы ирбзара Аллаһ ишилымшо хэа гэгэала икэхьеит. Ман! Ари Аллаһ чыдала ихахыы иигаз иажэа ауп, аха ауааңсыра реихарафык ирыздыруам.
- 39- Аллаһ убри амшала, гэыфбарас ирымоу рзеитәхэаны, мапкыфцаа ишымцхэафцаоу рхатәкәа иеилыркаарц азы (рыңсы рхеиџоит).
- 40- Хара, акы каларц анахтәххалак, хажэа: «Укала!» ахэара мацароуп. Иаразнак иаакалоит.
- 41- Агәәкра изыкәшәаз ашьтахь, ртҕыңкәа ирхыџны ахџәарагыы иакәшәаз ауааңсыра ракәзар, урт, абри адунеи акны хымҕада тҕың ңизак акны инхархоит. Амала ирдыруандаз, нарцәытәи рхамтә, еихагыы ишеиҕьхо!
- 42- Урт, ауаафракәа чханы, Анцәа икәгәыҕыз ауаа роуп.
- 43- Уара уаңхьагыы, хажәаңкаракәа зыџаххәакәаз рыда азәгыы ңааимбарс днахмышьтзеит. Ишәзымдыруазар, адырра змоу шәразџаа.
- 44- Урт, иаарту аршахатҕакәеи иңшьоу афыракәеи рыла инахашьтит. Ауааңсыра ирзынахашьтыз рзеитәухәарц, насгыы иазхәыцны иеилыркаарц азы, абри ашәкәы узылбаахгеит.
- 45- Уажәы, ацәгыаршира иаџу ауаа, Аллаһ урт, адгыыл аџа ишыџаимыргыло, мамзаргыы зынза иахьазыңшым ала гәәкрак ишақәимыршәо хәа агәыгра рymoума?
- 46- Мамзаргыы, реырҕагыы ишыкоу, Аллаһ иаалыркыаны иакәикрым хәа игәыгуама? Урт, абри афыза аус аанкылшьа рымазам.
- 47- Мамзаргыы, ргәы ашәартә аџаџаны ашьшьыхәа ирыгырхо, Аллаһ ахьырхара ишақәимыршәо ала агәыгра рymoума? Хәарада, шәара шәынцәа, кырза дгәыбзыгуп, кырзагыы дрыцхашьафуп.
- 48- Аллаһ ишамтәкәа рымбазои? Урт, рышәшьыракәа Аллаһ идџа аџаңхьа ихырхәаны арҕарахыи армарахыи инахәы-аахәуа, реырмашьцаны асаара рыекарыжьеуит.
- 49- Ажәфанқәеи адгыыли рыкны ңсы зханы икоу зеггы, насгыы амаалықьцәа, рхы иахҕагыамкәа Аллаһ иџаңхьа асаара ихырхәоит.
- 50- Урт, зеггы раастә иҳаракзоу Рынцәа ицәшәоит, ирыдџоу нарыгзоит.
- 51- Аллаһ урт, убас рыдиџеит: «Q-ңцәак шәыдшәымкылан. Ижәдыруазааит, Анцәа дазәуп. Ус анакәха, сара мацара шәсыцәшәа!»
- 52- Ажәфанқәеи адгыыли рыкны икоу зеггы Иара итәуп. Хьахәа-ңахәада уи мацара иҳәатәы хайатәуп. Жәфантәылақәагыы уи иҳәатәхайарала ишьақәгылоуп. Абас ишыкоугыы, Аллаһ ида даџазәы шәицәшәоума?
- 53- Ишәымоу абзиарақәа зеггы Аллаһ икынтә ауп. Уи адагыы гәәкрак шәанақәшәалакгыы, шәзыхәо иара мацара иоуп.

- 54- Амала, Аллаһ агәәкра шәанаңиһьчалак, шәыбжьара ңытфык, иаразнак уи ивакәылара аңшьгара реазыркуеит.
- 55- Ускан, дара иратәахшьақәаз ачархәара рзыруеит. Ус анакәха, макьаназы ишәфала-ишәыжәла; амала абартқәа закәу лассы еилышәкаараны шәыкоуп.
- 56- Урт, иратәахшьақәаз рқынтә, изызку рхатқәағьы ирзымдыруа (аныхабакақәа ирызкны) рыхәтәа рзалырхуеит. Аллаһиныс, абри иаңшьыжәгақәаз рымшала, хымңада шәфахәы шәфырхраны шәыкоуп.
- 57- Урт, (Калаша змам ала): «Атңыңхақәа Аллаһ итәуп» рхәоит. Иргәаңхақәазғы (аңақәа) рхы иакәнадыргоит.
- 58- Урт, рыбжьара азәы, хшараны атңыңха гәыргәаеҗәашас данрырталак, ргәы ңжәаны рхафы еикәйәаза икалоит.
- 59- Абри агәыргәаеҗәаша (дара ртәала) иахьыцәгыоу азы, ауаа рқынтә ирцәахуеит. Ужәы икаийари? Дара ртәала изықәшәаз ахьымзг чҳаны, уи арыцха дааныркыларыма, мамзаргы анышә дарттарыма? Шәахәаңши (аңеи аңхаи реилыхрала), рызбарей рцаси шака ицәгыоу!
- 60- Ахьыз цәгыәқәа ахцара нарцәы азхазымцәо ауаа ирқазшьоуп. Аллаһ иакәзар, иреиҳазоу ахьызқәа иқәнагоуп. Уи дҳаракзоуп, амчрайкәа иакәити уоуп, дкәызгазоуп, ахьз-аңша змоу иоуп.
- 61- Аллаһ ауааңсыра, рықәнамгақәа рзы иаразнак ахьырхәра иакәиршәөзтгыы, адгыылтәылакны ңсы зхоу хәа акагыы аанижьуамызт. Урт, ехәарак ақынза аразара ритәоит. Аха, ирзыңцәоу аамтә анаилак, аамтәцкгыы ирзахырңом, иагыырзааигәатәуам.
- 62- Иргәамңхақәо, рхы иакәнадмыргәқәо зеггы Аллаһ ихарартәуеит. Иреиҗызоу алцшәақәа дара ирыбзоуруошәа амцхәара иафуп. Хәарада, урт, рзы икоу амца мацароуп, уахь иагыалажьхоит.
- 63- Аллаһиныс, уара уаңхьагыы иеиуеиңшым ажәларқәа ацхаражәхәафцәа рзынаҳашьтит; амала, афыстәа уи ажәларқәа икарцаз аусқәа (иазхамцәафцәахарц азы) ирңшзеит. Уи афстәа, иахьагыы убас икоу ауаа хылаңшфыс дрымоуп. Аха урт, рзы игәыткәагоу гәәкрак ыкоуп.
- 64- Абри ашәкәы, азхәйафцәа аееишара иахьақәшәаз азцәарақәа рзеитоухәарц азы, насгыы иазхәйафцәоу жәларык рзы мфакәйаганы, илңханы икалааит хәа иузылбаахҗеит.
- 65- Аллаһ, ажәфан ақынтә азы лбаашьтны, уи ала иңсхьоу адгыыл аңсы ахаийоит. Хәарада, абри акны азырфышьа здыруа жәларык рзы иаарту ацатәхәы ыкоуп.
- 66- Хәарада, ахш змышәхуа арахәқәа рқынгыы, шәара шәзы ацатәхә ду ыкоуп. Хара урт, ркәатеи ршьеи рыбжьара икоу ирылхны, марiała илбаажәдо ахш цқәа шәхәржәуеит.

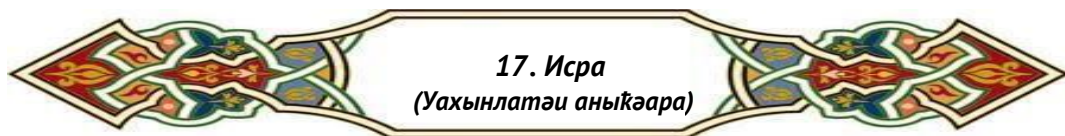
- 67- Ахэырмайлақәеи азахәақәеи раалыққа ркынтә арыжәтәи, ибзиоу афатәқәеи рылшәхуеит. Абри аҕны зыхшыф зхы иазырхәо ауаа рзы иаарту аршахәтга ыкоуп.
- 68- Нас, унцәа ашьхыц абас аҕеиҳәеит: «Ашьхақәа ркыны, айлақәа ркыны, ауааҕсыра идыргыло ақьалақәа ркыны ахыбрақәа ылх.
- 69- Насгьы иеиуеиңшым ашьырқәа ркынтә ифала; Анцәа иузаңиҕаз азақәанқәа урықәныкәаны, уи иузалихыз амфала уцала!» Урт, рыфәныҕка ркынтә иеиуеиңшым аңштәықәа змоу ацха ылх. Уи, ауааҕсыра ргәабзиаразы ихәартоуп. Абри аҕынгьы ихәыцуа жәларык рзы иаарту ршахәтгак ыкоуп.
- 70- Шәарт, Аллаҳ шәишеит, нас шәыңсы шәхихраны дыкоуп. Шәыбжъара, зегьы шырдыруагьы уаха акгьы рзымдыруа иажәны, неихыркәа рымамкәа икәлаанза аңсынҕыра ду зитәшагьы кәлашт. Хәарада, Аллаҳ адырреи амчреи дрықәитуп.
- 71- Аллаҳ, шәыбжъара ңытфык, еиҳа аразкы ратәеишьеит. Абас меигзарахда аразкы затәашьақәоу, урт, рнапаҕака икоу ауаагьы ирызшаны, еикарахар ртахым. Абас ишыкоугьы, Аллаҳ иритаз аразкы мап ацәыркуама?
- 72- Аллаҳ, шәарт, ишәеиңшу ахатәфызцәа ишеит, шәхатәфызцәа ркынтәгьы шәара шәзы аңацәеи амотацәеи ишеит; насгьы ицқьоу афатәқәа шәатәеишьеит. Урт, абыржәгьы амц азхәҕаны, Аллаҳ иратәеишьаз мап ацәыркуама?
- 73- Аллаҳ дааныжъны, дара рзы ажәфанқәа ркынтәгьы, адгьыл аҕынтәгьы разкык рзаагара злымшо (аныхабакақәа) ирымҕахырхәоума?
- 74- Аллаҳ изкны аҕырҕшқәа раагара шәакәыҕ. Избанзар, аҕабырг здыруа Аллаҳ иоуп, шәарт, ишәыздырам.
- 75- Аллаҳ, акагьы имчымкәа тәыс икоу уафьки, аразкы бзиа затәахшьахьоуи, насгьы убарт, ркынтәгьы мазалеи, аргамеи инызхуа ауафь ҕырҕшыс ишәзааигоит: Абарт, ауаа еикарахоума? Арехәаңхьызқәа Аллаҳ мацара изкуп, аха урт, реиҳарафьк абри рыздыруам.
- 76- Еитах, Аллаҳ абас фыңьа ҕырҕшыс ишәзааигоит: Руазәк дҕаҳауп, акгьы злымшо иоуп, иңшәма ңьабаас димоуп, дахьдәықәиҕалак ихәартоу лҕшәак ала дзыхынҳуам. Уажәы, абас азәы ила, аиашеи аҕабырги здыруа, насгьы иарбан усзаалак аҕы ишахәтоу ахылаңшра азызуа ауафь зеикарахоума?
- 77- Ажәфанқәеи адгьыли ирыҕоу амазақәа ирықәитуп Аллаҳ мацара иоуп. Акаамет, акаларагьы (Аллаҳ имчра аҕаңхьа) лацәкәысрак, мамзаргьы еиҳа еиҕаны аамтәк афныҕка имфәңысуеит. Хәарада, Аллаҳ зегьы имч рықәхоит.
- 78- Шәарт, акымзарак шәзымдыруа шәшыҕаз, Аллаҳ шәанацәа рымгәартәқәа шәыртҕаны; Иара иңьышәшьаларц азы алымҳақәеи, аблақәеи, агәқәеи шәатәеишьеит.

- 79- *Ажәфән аїака Аллаҳ идїа ағапхьа ихырхәаны иңыруа аңсаатә рымбазои? Урт, уа, Аллаҳ ида даеазәы изкзом. Хәарада, абри аҕны иазхайәфәу жәларык рзы аїатәхәкәа ыҕоуп.*
- 80- *Аллаҳ, тынч нхартас, насгьы ңсшьартас ишәымазарц азы афнқәа шәзыкаийеит; шәырахәкәа рцәақәа ирылхны, шәныкәарақәа рфы, мамзаргьы аамтала шәахьынхаша атыңқәа рыкны шәхы иашәырхәарц азы, зейтагара мариоу ахыҕакыртақәеи, урт рхәыц ирылхны ахашәалахәы алышәхырц азы икашәїо аматәарқәеи амаругақәеи шәатәеишьеит.*
- 81- *Аллаҳ, иишаз ркынтә шәарт ашәшьыра тыңқәа шәзәпийеит, ашәхәкәа рфы ахыҕакыртақәа шәзәпийеит; ашоураи ахьтеи шәырцәызыхьчә аматәақәаи, аибашьрафы аҕа шәицәызыхьчә акәылзы ачапашьа шәатәеишьеит. Аллаҳ, зегьрыла ихәатәы азхашәїарц азы иатәашьарақәа абас ихартәааны ишәзәпийоит.*
- 82- *(Уа сҕааимбар!) Абас ишыҕоугьы, урт уара иузхьампшыр, уинахыс уара иузкашәо, иартыїәкьаны аитәхәароуп.*
- 83- *Урт, Аллаҳ иатәашьарақәа рдыруеит, аха убас ишыҕоугьы, мап ацәыркуеит. Урт реиҳарафык имапкыцәоуп!*
- 84- *Аамтә ааины, жәларыцыңхьаза шаҳатк данрылаххуа амш аены, урт атәмзаара ашьтаїахагьы рытаҳазом, атәмзаара шьтарїарцгьы ирахәаҳазом.*
- 85- *Урт агәымбылцьбафцәа, агәаҕра анырбалак иаадырңшуа ахьхәра, дара рахьырхәра иагнархазом, аеҳәарагьы рытаҳазом.*
- 86- *Аллаҳ ивакәылара апшьафцәа, уи ивадыркәылақәаз анырбалак: «Уа ханцәа! Абарт иубо, уара уааныжьны хзымїахырхәақәоз роуп!» хәа рыгха еитәрхәоит. Амала, Аллаҳ ивадыркәылақәозгьы: «Шәарт иїабыргьыцәкьаны шәымцхәафцәоуп» хәа ирыхәтәоу атәк рыртәоит.*
- 87- *Даргьы уажәшьтә иртәхы иртәхым, Аллаҳ имчра иамїахырхәоит; иапшьыргаз ирфашьоу рынцәахәкәа ракәзар, рхала иааныжьны реырзоит.*
- 88- *Рхатәкәа ахьмапкыфцәақәоу азырхәкәа, ауаапсыра Аллаҳ имфә ашкә рнеирагьы иаңырхагахаз ыками, убарт рыцәгьаршрақәа рымшала, изыкәшәараны икоу ргәаҕра аҕара иацахїоит.*
- 89- *Уи амш, жәларыцыңхьаза шаҳатк дрылаххуеит; уаргьы убарт зегьы шаҳатс урзыкахїоит. Уара, абри ашәкәы, зїаарацыңхьаза аиаша рзеитәхәаразы мфәқәїагас, алашареи алңхеи ируасхырхари, насгьы Аллаҳ гәык ала зыеидызхәалаз рзыхәангьы игәырғьаеҳәашахари иузылбаахгеит.*
- 90- *Хымҕада, Аллаҳ, аиашареи, абзиареи, атынхәцәа ацхьыраара рытареи шәыдиїоит; аңхамшьареи, ацәгьареи, ахыркьареи мап рцәышәкырцгьы ишәыдиїоит. Уи, шәазхәыцны алкаа кашәїарц дшәылабжьоит.*

- 91- Ажәа анышәтилак, Аллаҳ ишәтәз шәажәа нашәыгза; Аллаҳ хәдақәйафыс дкайәны, ишьақәшәыргәгәаз шәажәақәа шәрыгграмгылан. Аллаҳ шәызфү зегъы шидыруа шәхашәмырштын.
- 92- Гәыпқ, еиҳа амч рымоуп хәа, шәажәа имчыдоу ирңырхагахаратәы иңсахны, аласа анылхаха ашьтаҳь, икәыкәны ишьтайәны зус ңхастәзтәыз аңхәыс шәылмеиңшхан. Аллаҳ, абри ала шәара шәңишәоит. Насгъы уи, еимактәыс ишәоуз азйәара иазку айабырг, акаамет, амиш аены хымңада ишәзеитәишәараны дыкоуп.
- 93- Аллаҳ итәххандаз, хымңада, шәарт зегъы иазхәйафцәоу жәларыкны шәкаиңон. Амала уи, изитәху амфәхкәара дақәититәуеит, изитәхугъы амфә иашахь дкылигоит. Икашәйақәаз рзы, хымңада, шәфәхәы шәфәырхуеит.
- 94- Шәықәрақәа, шәыбжәаратәи аибажәарақәа рзы хархәагас икашәымңан! Мамзар шәшьапы иғәгәаза шәшықәгылоу шәлықәкәаны, Аллаҳ имфә шәахьымфәхкәаз азгъы ацәгәара агъама жәбоит, уи ада (нарцәгъы) агәәкәра гәгәа шәңеиңшхоит.
- 95- Аллаҳ ишәтәз ажәа, амач азы (адунеитә тахрақәа рзы) ишәмыңсахын! Аллаҳ ифәңхәа икоу аңсаңа шәара еиҳа ишәзеиңгуп.
- 96- Шәарт шәнапәфы икоу нышәхуеит, аха Аллаҳ икны икоу нйәара ақәзам. Хәарада, изычхаз, иреиңгзоу ала ахамтәқәа ратәахшьоит.
- 97- Дхәйазааит, дыңхәысзааит, дарбанзаалак адунеи нарцәи рзы ихәартоу аусқәа назыгзаз, хымңада, хара уи иңшзоу ңстәзаарак ианахшьоит. Абас зхы мфәңызгаз ауаа рхамтәқәагъы, икарйаз аусқәа инарықәыршәаны иреиңгзоу рахтәоит.
- 98- Ус анакәха, Акәыркан уанаңхәаша аамтәзы иңхарсу уи афстәа икынтә ахыхьчаразы Аллаҳ уеимйакы!
- 99- Ийабыргыйәкәаны, иазхәйафцәаны Рынцәа икәгәыгыз ауаа рфәңхәа афстәа илшо хәа акгъы йказам.
- 100-Афстәа имч зықәхо – иара хылаңшфыси цхыраафыси дыңхәазаны, Аллаҳ ивакәыларә аңшьызгази роуп.
- 101-Аллаҳ, ажәаңкарак ахатйәаны даеа ажәаңкарак анылбааигалак (хәарада, Аллаҳ илбааигаша ибзиазаны идыруеит): «Уара ухы итүхәаауеит» рхәоит. Ус акәзам, аха уртә реиҳарафык ирыздыруам.
- 102-Азхәйафцәа ачхара рнатәп, аңсылманцәа мфәқәйагас, гәырғәеҳәашас ирзыкалап хәа унцәа икынтә ийабыргны, ацкәа (Гаврил) Акәыркан шуитәз хәа.
- 103-Хәарада: «Абартқәа, уи уафңсык иириңоит» хәа шырхәогъы хдыруеит. Аха, уи иириңоит хәа ззырхәо ибызшәа тәым бызшәоуп, Акәыркан абызшәа акәзар, иаартыйәкәаны араб бызшәоуп.

- 104-Аллах иажәәңқарақәа азхазымџақәо, Аллаҳ урт алашарахь икылигазом; урт рзы хьаала итәу гәәкрак ыкоуп.
- 105-Аллах иажәәңқарақәа азхазымџо мацара роуп абри афыз аицқәа аңшыьзго, урт аицқәафцәа рхатәңсатәқәа роуп.
- 106-Аллах даназхаиџа ашьтахь (қәымчрала, уаҳа ңсыхәа анимоу, дмапкыфхазшәа зхы аазырңшуа ида) дарбанзаалак Аллаҳ мап ицәикыр, Аллаҳ игәыңжәара убарт ирықәуп, урт рзы игәгәазоу агәәкра ыкоуп.
- 107-Урт адунеитә ңсҟазаара нарцәы ааста иахьеиғьаршьаз азыҳәан ауп. Аллаҳ азхамџафцәа алашарахь икылигом.
- 108-Арт, Аллаҳ зыгәқәеи, злымҳақәеи, зыблақәеи ишәаҳаз ауаа роуп; амдырра итагылайәкьоу убарт роуп.
- 109-Хәарада, нарцәы зцәызраны икоугьы дара роуп.
- 110-Абас ишыкоугьы, уара унцәа, агәәкрақәа рыла иңышәаны, зтңыңқәа ркынтә ихырџәаз, аха уи ашьтахьгьы ичҳаны ихандеиз рзы дыцхыраафуп; абартқәа зегьы рышьтахь унцәа, хәарада, кырза иуаназыжьуа, кырзагьы урыцҳазшьауа иоуп.
- 111-Уи амш анааилак рхы ахьчара иашьталоит, зегьы икарџаз ацымхәра роуеит, азәымзар азәгьы қәнымгак дақәшәазом.
- 112-Аллах қалақьк ғырңшыс ишәитоит: Ари ақалақь, ишәартадаран, итңынчран; ган рацәала аразкы азааиуан. Ус ишыказ, ауааңсыра Аллаҳ иратәеишьаз аразкы ачархәара азыруит. Аллаҳгьы абри амшала, урт гәгәала амлакреи ашәартәи интәиргылеит.
- 113-Арахь, рхатәқәагьы ңааимбарк дрылңны дрызнейхьан. Аха, аицқәара идыркылеит, убри амшалагьы риашамрақәа ишырғыз, агәәкра рзааин иааннакылеит.
- 114-Уажәшьта, Аллаҳ ишәитаз, иҳалалу, иңшзоу аразкқәа ркынтә ишәфала, ишәыжәла, Аллаҳ шәимџахырхәозар, уи ишәатәеишьаз рызгьы итәбуп шәхәа.
- 115-Аллах шәара, аңсхаңси, ашьеи, аҳәажьи, Аллаҳ ида даеазәы ихьзала ишы афара шәақәитимтәзеит. Амала гәәкрак шәтагылар, аҳәаа шәахымскәа ңсымышьтыгак ақара афара шәақәитуп. Хәарада, Аллаҳ кырза ишәаназыжьуа иоуп, дагырыцҳашьафуп.
- 116-Шәғы ишааташәо еиңш шәцәажәаны: «Абри ҳақәитуп, абри ҳақәитзам» шәымхәан; избанзар, абас ала Аллаҳ изкны ииашам шәхәартәхоит; Аллаҳ изкны икам ианым зхәаз, рхы рзырееиуам.
- 117-Урт адунеи ақны идырҳаз даараза имачуп, нарцәы акәзар, хьаала итәу гәәкрак рзыңшуп.

- 118-Уара цузеитаххаақаз (аңсхаңси, ашьеи, ахәажьи, Аллаҳ ида даеазәи ихъзала ишьу), уаанза ауриацаа рызгыи мап ацаахкхьан. Хара урт, ақәнамга рзахмузеит, аха рхатқақа рхы иазыруит.
- 119-Ицабыргыцакханы, уара унцаа, мдыррала агәырңса замхакайаз, аха нас атәмзаара шытаңаны зхы зыриашаз рзы дыцхыраафуп; аеыриашарақаа рышьтахь, унцаа ианажьрей илңхеи кырза итбаазоуп.
- 120-Хымңада, Ибраҳим, анцаа иазәкра шәыдызгалоз, Аллаҳ гәык ала ихәатәи хазцоз ңызак иакәын, Аллаҳ ивакәылара аңшьгафцаа дреиуамызт.
- 121-Аллаҳ иатәашьарақаа дырхатәбуан; избанзар, Аллаҳ уи далкааны, амфа иашахь дирхахьан.
- 122-Хара уи, (Ибраҳим) адунеи аҕны абзиара иатәахшьеит; хәарада, уи нарцагыи ацқацаа дырхыңхьазалахоит.
- 123-Насгыи уара: «Анцаа иазәкра шәыдызгалоз Ибраҳим идин удкыл. Уи, анцаа ивакәылара аңшьгафцаа дреиуамызт» хәа уйаххәеит.
- 124-Асабшатәи ңсшьарамш азгәатара, уи иазкны аймак зыбжьалаз рзы мацара иатәхны иңхьазан. Унцаа, урт ирбжьалаз уи аймак, хымңада дақәызбараны дыкоуп.
- 125-Уара унцаа имфа ашқа кәығарала, насгыи иңшзоу алабжьарала ааңхьара кайа; урт ажәа анрымаукуа, еиха иңшзоу ажәақәа ухы иархәа. Хәарада, уара унцаа имфахкьаз зустцаоу зегь рааста иеиңыны издыруа иоуп. Уи, амфа иаша ианугыи ибзиазаны идыруеит.
- 126-Ахьырхәра иакәшәыршәар шәтахызар, шәара ишшәызныкәаз еиңш шәрызныкәа, амала ачхара аашәырңшыр, ижәдырузааит, изычхауа рзы еиха еиғьуп.
- 127-Уара ичха! Избанзар учхарагыи Аллаҳ иҕынтә ауп. Урт рзы умхьаан, иқәдыргылаз ашьацхәақәа рымшалагыи умгәырфан!
- 128-Избанзар, Аллаҳ, агәрыңса зхы ацаыхьчаны абзиара кәзцо дрыцуп.

17. Исра (Уахынлатәи аныкәара)

Иахзылңхауа иханазыжьуа Аллаҳ ихъзала!

- 1- Уахык, иажәаңқарақаа рыхәтәк иирбарц азы итәи (Мухаммед), Месҕьид-и Харам аҕынтә, зыкәша-мыкәша иңшьаны иңхьазоу Месҕьид-и Ақса дназгаз

Аллах агха-ңхақаа дырқаыгоуп. Ицабыргыцаканы Уи, зеггы збо, зеггы захауа иоуп.

- 2- Хара, Мыса ашакэы итаны, Израил ицацааггы: «Сара сыда уаха азэггы шэмыкагэызын» хэа рахэаны, уи ашакэы мфакацагас ирзыкахеит.
- 3- Уа Ныхэ ицны (збала) ииахгакааз рхылцаштра! Ижадыруазааит, Ныхэ кырза итабуп зхаоз уафңсык иакэын.
- 4- Хара, ашакэакны Израил ицацаа абас раххаахьан: «Адгылтэыла акны фынтэ ацагьаршира аңшьганы, шэцагьара хэаак амамкэа шэхы шэыхнахт».
- 5- Абри ацагьарширакэа раңхьатэи аамта акны, зымч гэгэаз хуааңсыра шэыжаахеит. Арт афңкэа ирбжьаланы кэакытацыңхьаза шэарт шэрыңшааит, ари инагзахараны иказ хажэа акэын.
- 6- Аамтак ашьтахь, урт рфаңхьа шэара шэхарахкит, беиаралеи, цеиаралеи еихаггы амч шэахтеит; шэуаажэлар рхыңхьазараггы еизхархаит.
- 7- Абзиара кашацар, шэхазы икашэиоит; ацагьараггы шэхазы. Афбатэи шэыцагьаршира аамта анааиггы, шэыпату иагзагыланы, уаанзатэи еиңш Беитул Макдисггы италаны иаарңыхьашэо зеггы иңыххаа икацаны ирблырц азы шэагацаа шэыжаахеит.
- 8- Агэыгэра ыкоуп Анцаа шэрыцхаишьап хэа. Амала еицах шэыцагьаршира шэазыхынхэыр, харггы уи афыза ахьырхэра еица шэакахаршэоит. Хара, азхамцафцаа рзы цааханым, наунагзатэи бахтаны иалахххьейт.
- 9- Хэарада, абри Акэыркан, аиашацакэа шэанахэоит. Абзиара казцо азхацафцаа рзы хамта дуззак шыкоу гэыргьаехэаша рнатэоит.
- 10- Нарцаы азхазымцо ракэзар, урт рзы ихьантазоу гэакрак хармазейт.
- 11- Абас ишыкоуггы, ауафңсы ацагьараггы абзиареиңш итахуп. Ицабыргыцаканы, ауафңсы кырза дыцакцаэоуп.
- 12- Хара, айхи амиши идырганы иахшеит. Абас ала, Шэынцаа ишэатэеишьақэо шэыңшаарц, насггы ашықасқэа рхыңхьазареи, аамта ахасабреи жэдырырц азы, айх алашьцара аыххны, амш алашара шэзаахгеит. Хара, зеггы иаартыцакэаны иеицаххэейт.
- 13- Уафыңсыцыңхьаза итакңыхькэра, иара икаакэа икаахеит. Акаамет амш аеынггы ауаа, иаартны раңхьа икаэырцаша шакэык рызцаырахгоит.
- 14- «Абыржэы ушакэы уаңхьа! Иахьа ухы уақэызбарц азы, ухатца мацара уазхоит!»
- 15- Дарбанзаалак амфа иаша ылызхыз – ибзиаразы илихит, имфахкьазггы ихы аңхастца азиуит. Дарбанзаалак азэы ихара, иара ихахьы изгом. Хара, цааимбарк дырзынамышьткэа жэларык агэакра итахмыргылазац.
- 16- Тэылак ақэхра анатаххалак, уи, зхы иахцагьацаахаз анапхгафцаа (абзиара иазку) адцакэа рахтеит; дара ракэзар, агэырңса архара ишафыц

иафызаауеит. Абриалагы, уи атэыла ақэзаара ахэтэхоит, харгы, хылагэыла иаахархэуеит.

- 17- Ныхэ инафсгы иагы абиңарақэа ықэаххит. Иуааңсыра ргэырңсақэа рдырреи рбарей рзы, унцэа дазхоит.
- 18- Дарбанзаалак, нарцэы дагэтасны аамтала икоу абри адунеи алихыр, убри ауаф, адунеиафы итаху иахынзахтаху итаны; насгы ағыңныхэа зманы, иңхарсу азэы иахасабала ңааханым далахажьуеит.
- 19- Дарбанзаалакгы нарцэы итахханы, зхайафык иахасабала уи ишақэнаго ала дхандеир, абас икоугы иңабаа ишахэтоу ала атэк иоуеит.
- 20- Дарбанзаалак, (уртгы, агыртгы) Анцэа иатэашьара акынтэ иаартэху зегы меигзарахда ирахтоит.
- 21- Адунеи акны ңытфык ауаа, агырт иреиңшымкэа иҳараххит. Хэарада, нарцэытэи афазарақэеи аиңшымрақэеи еиха идуззоуп.
- 22- Аллаҳ ида даға Нцэак дышьтумхын! Мамзар, ағыңныхэа зманы зымацара иаанхаз азэ уакэхоит.
- 23- Унцэа, иара мацара уимңахырхэаны, уани уаби ибзиазаны урызныкэарц удиңоит. Урт рыбжьара руазы, мамзагы рфыңагы, рықарахь ианнеилак, «уф!» хэаңкэа роумхэан! Урт урмағылан! Рфыңагы ргэы кэзңаша ажэақэа рахэала.
- 24- Урт рыңхашьарыла, уеракаратэны урыхзызаа: «Сынцэа! Санхэычыз гэыразрала сшыраазаз еиңш, уаргы абыржэы арыңхашьара рзаарңшы!» хэа урықэныхэа.
- 25- Шэыгэқэа иртоу зегы, ибзиазаны издыруа шэынцэа иоуп. Шэыбзиахар, ижэдыруазааит, Аллаҳ иара ишкэ зхы зырхаз рзы данажьоуп.
- 26- Атынхеи, агари, амфасфи рыхэтэа рыт. Аха мыңхэгы иумкэан.
- 27- Избанзар, абас мыңхэы инызхуа, афстаа иуацэа роуп. Афстаагы Анцэа ифаңхэа абзиара ззеилымкауа иоуп.
- 28- Уара ухатэа уазрыңханы, Анцэа иатэашьара уазыңшны указаргы, ианамуза ргэы кэзңаша ажэақэак рахэа.
- 29- Укачбеимхан, иагыумкэацэан; нас ағыңныхэа зауа, зхы иазашшуа уреиуахоит.
- 30- Унцэа, иззитэху меигзарах аразкы иатэеишьоит, иззитэхугы иразаны иитоит. Хэарада, Уи, иуааңсыра зэу идыруеит, урт зегы ишахэтоу ибоит.
- 31- Амамзаара шэацэашэаны шэхэычқэа шэымшьын! Хара уртгы, шэаргы шэразкы шэахтоит. Урт рышьра, ииашаңкэаны гэырңса дуззоуп.
- 32- Акалткэашьара ааигэара шэымнеин! Избанзар уи фаастоуп, даараза ихэымгоу мфуп.

- 33- Ииашайѣкѣаны ыызгак амамкѣа, Аллаҳ дыззыразым дшѣымшьын. Азѣы қанамгарыла дыршыр, уи игѣакѣа, ашьауразы азин имоуп; амала уигѣы ашьаурафѣ ақанамгахь дахнамгааит. Хѣарада, уи, (закѣанла) иахѣтоу ацхыраара иоухѣеит.
- 34- Деизханы, ихы идыраанза, аетѣым имазара, уи иахьихѣартѣоу аламѣакѣа, шѣаламкѣысын. Шѣажѣа шѣахайгыла; избанзар ажѣа атѣакѣхықѣара ацуп.
- 35- Ианышѣшѣо, ианышѣзо, ииашайѣкѣаны ишѣаны, заны, ииашоу акапанга ала ишѣкапан. Ари иреигѣу ауп, зылѣшѣагѣы еиха иѣшзоу ауп.
- 36- Цѣа иузымдыруа уск, уақѣагѣыгѣны уашьтѣамлан! Избанзар, улымхѣа, убла, угѣы, абартѣ зегѣы атѣакѣхықѣара рыдлоит, атѣак аѣайѣара рықѣашѣоит.
- 37- Адгѣылтѣылақѣны ухы уахѣагѣаны умныкѣан! Адгѣылгѣы узеиѣшом, ашьақѣагѣы узырхықѣахѣом.
- 38- Абартѣкѣа зегѣы, Унѣа иѣаѣхѣа иѣѣгѣоуп, иатѣахым, иѣшзам хѣа иѣхѣазақѣоу роуп.
- 39- Иара абартѣ, унѣа иуйѣеихѣаз аѣѣығарақѣа роуп. Аллаҳ ида даѣа нѣѣак дышьтѣумхын; нас аеиѣныхѣа зманы, иѣхайѣоу азѣы иахѣсабала ѣѣахѣаным итѣарѣо уреиуахоит.
- 40- (Уа аварѣѣылаѣѣа!) Анѣѣа, шѣара аѣѣѣа шѣатѣашьыны, иара амаалықѣѣа рѣынтѣ атѣыѣѣѣа идикилоума? Ииашайѣкѣаны, шѣартѣ даараза ихѣантѣоу ажѣа шѣамхѣахѣоит!
- 41- Хѣара, ауааѣсыра ибзиазаны иазхѣыцырѣ азы, абартѣкѣа Аѣѣырѣкан аѣны инартѣбааны иеитѣахѣеит. Амала абри аѣыза аѣѣабыргѣкѣа уртѣ еихѣагѣы аиаша иѣѣѣыхаранатѣит.
- 42- Убас хѣа: «Дара ишырхѣо еиѣш, Аллаҳ ида даѣа нѣѣакѣак ыѣазтѣгѣы, рхѣѣѣѣа жѣѣантѣылақѣа раѣшѣама Аллаҳ иахь иназарѣ азы амѣѣѣа рыѣшаара ирышьтѣалахѣазаарын».
- 43- Аллаҳ, уртѣ Иара идырѣылақѣо дырѣѣыгоуп, Уи даараза дѣѣарѣкѣзоуп.
- 44- Быжѣ-жѣѣанки, адгѣыли рыѣны иѣоу зегѣы, Уи ибзырѣы рѣѣоит; Иара рѣѣѣѣхѣызла деитѣазымхѣо ыѣам. Амала, уртѣ реитѣахѣара шѣара ишѣзеилкаауам. Уи дѣѣымшѣышѣуп, данажѣѣуп.
- 45- Аѣѣырѣкан уанаѣхѣалак, уареи нарѣѣы азхѣазымѣои шѣыбжѣара, иубартѣам ѣарѣѣак шѣыбжѣахѣѣоит.
- 46- Насгѣы ирзеилымкаарѣ азы рыгѣѣѣа ахѣѣак аѣѣѣаршѣеит, рлымхѣѣагѣы хѣѣѣгѣоит. Уаргѣы Аѣѣырѣкан аѣнытѣ Унѣа ихѣз ухала маѣара ианеитѣаухѣалак, ргѣы иамыхѣѣѣа рышьтѣахь уаиархѣаны ихынхѣаны иѣоит.
- 47- Хѣара, уртѣ ауаа, уара ианузызырѣѣуа рлымхѣа ахѣкѣыдѣѣѣѣоугѣы, уи агѣымбылѣѣѣѣѣѣѣа рыбжѣара еиѣѣахѣѣтѣхѣѣтѣуа: «Шѣартѣ алаѣшхырѣѣара иахнагаз уаѣык шѣишьтѣаныѣѣоит!» хѣа шырхѣогѣы ибзиазаны иахѣдыруеит.

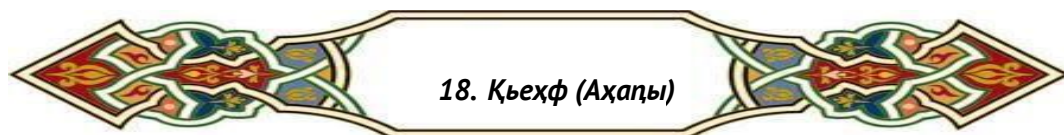
- 48- Урыхэаңш уздыркыло? Урт абас ауп ишымѡахъяз, уахагы амѡа иаша рзыңшаараны икам.
- 49- Убас рхэоит: «Хара, хабаѡқа иеиқэыңсаны, ианхэашхэшаха ашьтахъгы, даеазнык хаңсқа ххалозаап, усоума?»
- 50- Убас хэа: «Иатыхызар, шэхахэхааит, иатыхызаргы шэихахааит.
- 51- Иатыхызар, зынза зыңсы тамлаша (ибзамхаша) хэа шэзызхэыцуа акэыз!»
Ускангы: «Хара даеазнык аңсґазаарахъ хзырхынхэуада?» хэа иґаашт.
Ускан: «Шэара раңхэаза аңсы шэхазґаз!» хэа рахэа. Нас, рґайа иалаччаны рхы аарґысны: «Ианбыкэу уи аныкало?» хэа иґаахуеит. Убас хэа: «Иааигэазар калоит!»
- 52- Уи амш аены Аллах шэара дшэыңхыоит, (шэдамрақэа ркытэ) имачзас аамтқак шэыказ ңыша, арехэаңхыызқэа рыла деитахэны иааңхыара шэацныкэоит.
- 53- Суааңсыра убас рахэа, иреиғьзоу ажэақэа рхэалааит, мамзар аѡсґаа дрыбжыаланы еиѡаиргылар алшоит. Избанзар, аѡсґаа иаартыґақьаны ауаѡңсы диағоуп.
- 54- Шэарт зегы шэааста еиғьны шэыздыруа Шэынцэа иоуп. Уи, иґаххар шэрыцхаишьоит, иґаххаргы ахырхэра шэақаиршэоит. Хара, уара ауааңсыра рґакңхықэра зду хылаңшыѡыс унахмышьтзеит.
- 55- Ажэѡанқэеи адгылы рыкны икоу зегы, ибзиазаны издыруа Унцэа иоуп. Аиашазы хара, аґааимбарцэа ңытқык, агырт аґааимбарцэа рааста ихарахкит; Даутгы Аңсалтыр иахтеит.
- 56- Убас хэа: «Аллах иакэымкэа, (нцэахэқэас) иаңшыжэақэаз шэрыхэа! Аха урт, шэгақкрақэагы рзаңыхуам, агэтынчрахъгы шэрызкылгом».
- 57- Арт нцэахэыс ишьтырхыз рхатақэагы, Аллах еиха изааигэахарц азы икарґара иашьтоуп. Уи ирыцхашыара иақэгыгуеит, иргэақрагы иацэшэоит. Избанзар, Унцэа иргэақра уеызцэухычашыа гэақроуп.
- 58- (Агэырґса иалакыашыыз) Атэылақэа зегы акаамет амш аенынза, ма иқэзаа иқэахґоит, мамзаргы агэақра гэгэа иґахаргылоит. Ари, ашэкақны (жэѡангэашэңхыара ақны) иануп.
- 59- Хара, аңыашыахэқэа рынашьтра ақны хаанызкыло, уаанзатэи азхамґаѡцэа абарт зегы имцны иахырыңхэазаз ауп. Семуд жэлар, иаарту ңыашыахэыс ажэахе рзынахашьтхыан, аха уи ацэгыара азыруын, игэымбылңыбаѡцэахеит. Амала, хара уи аңыашыахэқэа, урт ршэаны ргэы реанахґарц азы ирзынахашьтүеит.
- 60- Ухатагы: «Унцэа ауааңсыра шынеибакэу амацэаз иґеикхыеит» хэа уаххэахыан. Иухарбаз аңхызқэеи, Акэыркан ақны ишэуу уи айлеи, ауааңсыра ңахшэарц азы иеиѡахкааит. Хара урт зыршэаша агэеанґарақэа кәхґоит, аха уигы рахыркыара ацґара ада даеакы иахэом.

- 61- Амаалыкыцаагы: «Адам шәиелхырхәа» хәа анрархәа, Иблис ида зеггы асаара рыекарыжыт. Иблис иакәзар: «Сара, ахәынцәа иалху ауафы изы сышпахырхәа?» ихәеит.
- 62- Анафсгы абас нацийеит: «Абри сара сайкыс ихараурыз уихәаңши! Сыканы иуасхәоит, сара акаамет амш аенынза аамтә сутар, мацфок рыда, уи ихылцыштра зеггы исыштыаныкәаратәы икасдоит!» хәа.
- 63- Аллахгы абас ихәеит: «Уца! Уаргы, дара рахытә уара иуцныкәазгы шәзыкәшәаша ахырхәра, хәарада, цәаханым акәхоит. Ахырхәрайәкәа убри ауп!
- 64- Уажәшты, умч ахынзарыкәхо урацаажәаны имфакхәала! Уеыуааи ушәакауааи рыла, ирфәагылаша аруаагы еизга; рмазареи рыхшареи уерылархәы, урт ажәа рыт. Усгы, афсҗаа ауаа излеижәшәа ада уаха иреихәари?»
- 65- «Ицәбыргыцәкәаны, суааңсыра (гәык ала исзыкоу) рыбжәара уара акгы улшазом». (Урт) Рыхчаразы, Унцәа дрызхоит.
- 66- (Суааңсыра!) Шәынцәа, иатәашәара акынтә ишәызкашәо шәоурц азы, амшын акны ағбакәа зырныкәо иоуп. Аиашазы уи, шәара шәзы кырза дрыцхашәафуп.
- 67- Амшын акны шәартарак шәанақәшәалак, Аллах ида зыцхыраара шәахәаз зеггы иныцәба ицоит. Аха, ашәартә шәалганы, адгыл шәшәпы анықәшәыргылалакгы, еитәх Уи шәизхәаңшом. Ауафңсы, абзиара кырза пату ақәзымцәо иоуп!
- 68- Аха, уи, адгыл акны анышә шәшыцеимцәо, мамзаргы ахахәкәа шышәзылеимыштыа агәра шәгома? Нас шәзыхчашагы дышәзыңшаазом.
- 69- Мамзаргы, шәара дәеазнык амшын ашкә шәырхынхәны, цшатлакә бааңсык шәыкәыршәаны, (шәызхамцәара амшала) амшын шәтәиухәаерым хәа шәгәыгуама? Ускан, хәаңхәа ишәыдгылашагы дышәзыңшаауам.
- 70- Ицәбыргыцәкәаны хәра, ауафңсы ахыз-аңша итәны далахкааит. Урт адгыл акынгы амшын акынгы изланыкәаша ратәашәаны, аразкы бзиақәа рзаңахцеит, насгы урт, иахшаз реихарафок раастә ихарахкит.
- 71- Амала, аамтә ааины, ауааңсыра зеггы рцызәцәа раңхәа иргыланы ханрыңхәаша уи амш аены, дарбанзаалак зыхтысшәкәы заргәарахә ала изауз, урт рышәкәкәа гәыргәарала иаңхәоит, хәыцк акарагы иашамрак иакәшәазом.
- 72- Аха, адунеи акны ацәбырг аңаңхәа илашәхаз, нарцәгы длашәхоит, уи адагы зынза имфакхәаз ракәхоит.
- 73- Дара ртәала, иуыцәххәаз уахыганы, хәра иахтәушәа ззухәаша ажәаңкарақәак аңшәугари, уыхны, убас алагы фызас ушәтырхыри ртәахын.

- 74- Уара утың акны уахмырғәғәар, маңк иадамзарғыы дара рышка ухьяңшыргыы каларын.
- 75- Аха усқан, хәарада, аңсҗазаареи аңсреи ргәафрақәа рғыама мыцхәы иухарбон; хәаңхәа иуцхраашағыы дузыңшаазомызт.
- 76- Насғыы, еитах урт, утәыла уахырцарц азы адунеи узаадырхәхән. Амала уара ушьтахь рхатәқәа ртың акны изаанымгылакәа иқәзаа ицауеит.
- 77- Уара уаңхәа инахашьтыз аңаимбарцаа ирызкыз азақәанғыы абри акәын. Хара хзақәан акны ңсахрак уңылазом.
- 78- Ёынла амра ташәаны, алашцара ахылаанза унамаз кы, иара убас ашьыжътәи унамаз; избанзар ашьыжътәи анамаз ашахат дамоуп.
- 79- Айхыбжьон азғыы уағылананы ухазы намазк кы, абас ала Унцәа арехәаңхыыз змоу атың ағазарахь ухаигалап хәа угәыглап.
- 80- Насғыы абас уиҳәа: «Сынцәа! Сахьталаша иашарала сҗаланы, сахьтыңшағыы иашарала атыңра сақәыршәа. Уганахьала, ишахәтоу исыцхрааша мчык сым!» хәа.
- 81- Убасғыы хәа: «Аиаша ааит, ирғашьагаз ықәзаа ицеит! Ирғашьоу усғыы ахыбгалара аңеиңшууп».
- 82- Хара, Акәырқан ала убри ағыза лбаахгоит, уи азхайафцәа рзы агәабзиареи алңхеи акәны икалоит; агәымбылцьбафцәа рақәзар, рцәыз иацнаңоит.
- 83- Ауафңсы аразкы аниахҗалак, дңағыаханы уаха дҳазхьяңшуам; цәғыарак данақәшәалакғыы, иаразнак агәақара ааирңшуеит.
- 84- Убас хәа: «Зегғы дара рказшьеи руафышьеи инарықәыршәаны рус рчаңоит». Убри акны, амға иаша ианыңәкьюуғыы ибзиазаны издыруа шәынцәа иоуп.
- 85- Уара, аңсы иазкны азҗаара уртҗоит. Убас хәа: «Аңсы закәыңәкьюу сынцәа мацара иоуп издыруа, шәарт даара имачу адырра шәытоуп».
- 86- Иңабыргыңәкьаны, хара иахҗаххар, уара иуыңаххәаз зегғы ықәахгоит; уи ашьтахь уарғыы, хәаңхәа узықәғәыгша цхыраафык дузыңшаазом.
- 87- Амала, унцәа илыңха ала, Акәырқан наунагза иаанхоит. Избанзар, Уи иатәашьара, уара узы кырза идууп.
- 88- Убас хәа: «Сықәуеит, абри Акәырқан иеиңшу аңҗаразы, ауааңсыреи аңынцәеи зегғы иеизаны, рымқәа еибыртғарғыы акымзарак шрылымшо хәа».
- 89- Хәарада, хара абри Акәырқан ауааңсыра рзеитахәаразы иеиуеиңшым ахырхартәқәа ххы иахархәеит. Аха, ауааңсыра маңкра акынтә ихьамңит.
- 90- Уажәы убас рхәоит: «Уара, адғыыл акынтә зык хәаумышьтыр зынза уазхаңҗазом» хәа.
- 91- «Мамзарғыы ахәырмартҗеи, азахәартҗеи умазароуп; рыфныңкағыы агәарахәа азиасқәа лаушьтроуп».

- 92- «Мамзаргы ишухаахъз еиңш, ажәфан еиҕаырччаны иахзылоушьтроуп, иамур, Аллахи имаалыкыцаеи абас хәаңхъа иахзааугароуп».
- 93- «Мамзаргы ахы иалхны ҕнык умазароуп; мамзаргы ажәфанах ухалароуп. Хара хзыңхъаша шәҕәык хзааумгакәа уахъ ушхалазгы азхаҕцазом». Убас хәа: «Сынцаа агха-ңхақәа дырҕаыгоуп! Сара уаҕысык, ңааимбарк мацара соуп».
- 94- Усгы ауааңсыра мҕақәйагак анырзааилак, урт разхайара иаңырхагоу: «Аллах абри азы уаҕысык ида иаишьтшаз азәгы димоузеи?» хәа ахырхәа ауп.
- 95- Убас хәа: «Адгылтәыла аҕны амаалыкыцаа рымацара инхозтгы, усқан, ажәфан аҕынтә цхаражәхәафыс, хәарада, маалыкык дырзылбаахгон.
- 96- Еитах убас хәа: «Шәареи сареи хабжъара шахатс Аллах дхазхоит. Уи, иуааңсыра ишахәтоу ала идыруеит, ибаеит.
- 97- Аллах алашарахъ икылигаз, амҕа иаша ианылаз иоуп; илашара иацәыхараитәыз рызгы Иара ида ацхыраафы дузыңшаазом. Акаамет амш аены, урт илашәны, иҕаханы, идагәаны насгы ишыхәазо мацара иеидахкылоит. Урт рнеирта ңаханым ауп; уи амца атәара иалагацыңхъаза, хара амца иацахцойт.
- 98- Рахырхәра убри ауп! Избанзар урт, хажәаңкарақәа мап рыцәкны, абас хархәахъан: «Ииашайәҕканы, хара хбафы мацараны хаикәыжыны, ххәашхәашо ханыкалалак ашьтахыгы даеазнык хабзахоума?» хәа.
- 99- Ажәфанқәеи адгылы зшаз Аллах, урт иреиңшу ашарагы дақәитуп, абри зынза иазымхәыцзои? Аллах, урт аамтәк рзаңиҕеит, абри аҕны агәыфбара ықазам. Амала, агәымбылцьбафцаа мапкра ада уаха агыы рыдрымкылеит.
- 100-Убас хәа: «Сынцаа илңха ахазынарақәа шәаргы шәақәитны шәыкандаз, аныхра шәацәшәаны иахыынзалишо шәеигзон. Ауафыңсы инапы даараза икуп.
- 101-Ииашайәҕканы, хара Мыса иартыиәҕканы ажәаңкарақәа жәба иахтәит. Абар, Исаил иацаа уразцаа. Мыса урт данрызней, Фараон: «Уа Мыса! Уара лаңхырңарак уакәшәеит хәа сазхәыцеуеит!» ихәеит.
- 102-Мысагы абас ихәеит: «Ибзиазаны ишудыруа ала, абарт ңатәхыс ажәфанқәеи адгылы рынцәахәы илбааигеит. Уа Фараон! Саргы сызлахәыцуала, иҕабыргыиәҕканы, уара уусгы аринахыс иҕахцәоуп!»
- 103-Ус ишықаз, Фараон урт атәыла иалицар итаххеит. Харгы, уи амшала иареи ицыз ауааи амшын итаххәаеит.
- 104-Уи ашьтахыгы Исаил иацаа: «Шәтәылаҕы шәынха! Нарцәйтәи аамтә анааилак зегы ңарак шәеизахгоит!» хәа раххәеит.
- 105-Хара, Аҕаырқан, иаша ахатә аҕәны илбаахгеит; уаргы гәыргәеҕәашафыс, гәеанцәфыс мацара урзынахашытит.

- 106-Хара, уи ауааңсыра, уаатгыланы аамта аамтала урзаңхыаларц азы хэта хэтала илбаахгеит.
- 107-Убас хэа: «Шэара ихашэцаргыи ихашэмицаргыи, абри цабырзуп, уаанза адырра зыртахоу ауаа, Акэыркан ианырзаңхыалак, иаразнак асаара рыекарыжьюеит.
- 108-Насгыи абас рхэоит: «Анцэа арехэаңхыызкэа рыла деицэаххэоит, Уи иажэа хымцада инагзахоит» хэа.
- 109-Ишцэауо асаара рыекарыжьюеит; урт Акэыркан ирзаңхыацыңхыаза рыпату еизхауеит.
- 110-Убас рахэа: «Ишэтахызар, Аллах шэхэа, ишэтахызар Рахман (Иузылңхо) шэхэа. Ихызкэа ишэхэалак калоит, избанзар, иңшзоу ахызкэа зеггы иара мацара изкуп». Унамаз акынгыи, уныхэара акынгыи убжыи умырдуун, амцэхэгы илаумыркэын, рыбжыара мфак ылх.
- 111-Насгыи: «Ахшара дызмам, зымчраф лахэ дызмам, арыцхареи амчыдареи зыздыумкылаша, ацхыраареи адгылареи згым Аллах арехэаңхыызкэа зеггы дрыңсоуп» хэаны, ихыз еицэахэо ихэаадоу идуззара рылахэа!

Иахзылңхауа иханазыжьюа Аллах ихызала!

- 1- Арехэаңхыызкэа зеггы Аллах изкуп.
- 2- Уи иганахыала ирцеишхараны икоу агэакра гэгэазы ргэыреанцаны, адунеи нарцаи рзы абзиара назыгзас рхамтагыи, наунагза изтанхаша цыанат шакэхо гэыргысехэашас иритарц азы,
- 3- Насгыи: «Аллах аңа дидикылеит!» зхэазгыи, ргэыреаницарц азы,
- 4- Еикэымшэарак амамкэа, аицагыларакгыи агэыламкэа абри ашэкэы, ииашаза ауааңсыра ирзылбааигеит.
- 5- Абри акны («Аллах ахшара дидикылеит!» ахыирхэо акны), рхатакэа дыррак шрымам еиңш, рабацаагыи адырра рымамызт. Ирфэыцкэаз абри ажэа, шака идуззоузеи! Миымзар уаха даеакы рхэом.
- 6- Абас ишыкоуггыи, абри ацыхэтэантэи ашэкэы азхарымцар хэа ушырзхыауа ухы таурхашт!
- 7- Хара, еиха ибзианы зхы мфэаңызгараны икоу цахшэарц азы, адгылтэыла акны икоу зеггы, ауааңсыра рыбла хнахратэы ихарцшзеит.
- 8- Амала, уа икоу зеггы, хымцада, цсы зхам нышэны икахцарангыи хакоуп.

- 9- Мамзаргыы, уара хара хажэаңкарақэа рыкны, Асхабы Қыяхфи (ахаңы акны ицээз быжьык ағарацэа) Асхаб-ы Ракими (ахаңы итаһаз хык ағар) ирызку ажэабжьқэа мацара роума ицъашьатэны иудыруа?
- 10- Урт, ахаңы рхы аныцаркы ашьтахь «Ханцэа! Хара уахзылңханы хтагылазаашьа хазлалцша мфак харба!» рхэеит.
- 11- Абри азы харгыы, урт уи ахаңы акны шықасыла ацэа хьантқак иалацаны ихарцэеит.
- 12- Нас, ғ-гэыңкны ишаны, ахаңы шака аамта итанхаз еиха иеиғны изыңхьазо цэырахгарц азы ацэа иалаххит.
- 13- Уажэы, урт изыниаз ицатэхэу ахтыс, ишыкацэкъаз уара иузеитаххэоит. Урт, Анцэа гэыкала дазхазцаз ағар ракэын, харгыы ацабьирг еиха реадырхэалартэ икахцеит.
- 14- Ршьапы иқэгыланы абас анырхэоз ргэы харгэзэеит: «Хара ханцэа, ажэфанқэеи адгылыи дрынцэоуп; хара, уи ида даеазэы нцэас дыңхьазаны хихэазом. Мамзар, зынза ииашамыз акы кахцон».
- 15- «Абарт хаяуажэлар, Аллаһ ида нцэахэқак рыдыркылеит. Ииашазар, урт зланцэоу ала ршахатқак аадмырңшуеи! (Калаша амоума?) Ус анакэха, Аллаһ изкны амц аңшыызгаз ракара игэымбылцъбафцэаны икада?»
- 16- (Урт рахьтэ азэы абас ихэахьан:) «Шэарт, шэыуаажэлари урт Аллаһ ида изымцахьрхэақэози шэырцэыхарахеит, ус анакэха, ахаңы шэхы ныцашэк. Абас алагыы шэынцэа дышэзылңхан; шэусқэа рғгы ахэартареи аманшэалареи шэзааирңшын».
- 17- Урт урыхэаңшыр, иубашаз абри акэын, амра аңгылалак, ахаңы арғарахьтэи аган ала иакэшон. Ианташэозгыы ирыламкыыскэа, рармарахь ала ирывсны ицон. Дара ракэзар, ахаңы агэтацэкъа ицэан. Абар, абри Аллаһ иажэаңкароуп. Аллаһ, дарбанзаалак азэы алашарахь дкылигазар, уи ауаф, амфа иаша зыңшааз иоуп; дарбанзаалакгыы алашара далхэдаитэзар, уажэшьта уи аиашахь дзырхаша фызак дизыңшаазом.
- 18- Урт, ишыцээзгыы, уара иааңшуаз цыушьарын. Зны арғарахь, зынгыы армарахь инахархэы аахархэуан. Рлагыы ахаңы аталартағы, аңхьатэи ашьапқэа айхны ишьтан. Ртагылазаашьа убайэкьандаз, иаразнак ухынхэны урцэыбналарын, дара рымшалагыы угэы шэартқак нталарын.
- 19- Ишхарцээз еиңш, убасцэкъагыы иаахарңшын, дара дара аизцаара иналагеит. Руазэк: «Шака аамта шэыцэааз?» хэа дцааит. «Мышкы, мамзаргыы мышбжак акара хаанхеит» рхэеит; насгыы инацырцеит: «Хахьынзацээз, Ханцэа, еиха иеиғны идыруеит». Даеазэы: «Уажэы шэуазэк, абри аразны цара итаны ақалақь ашка ддэықэышэца. Еиха ицкыоу, ихалалу афатэқэа ркынтэ

иаахэаны ишэааигеаит, амала мазала, ихы цэырымгазакэа, ҳахыыкоу атың азэггы имырдырааит.

- 20- «Избанзар урт рнапэы шэаргар, ма ахахэ шэарганы шэыршыеит, мамзарггы дара рдин ашқа шэиаргоит; усқан наунагза ахеиқэырхара шэзахьзом» ихэеит.
- 21- Абас ала, Аллаҳ иажэа ишиашаїәкыоу, акаамет амш аены иазкынггы агэыфбара шатыхым ибзиазаны иеилыркаарц азы, ауаапсыра урт рызбахэ дхардырит. Рыңстазаара ианалї ашьтахьггы, аамтқ азы ауаапсыра рыбжьара урт ртагылазашыа еимактэыс иқан. Убас рхэеит: «Урт рыхьзала бақак шэыргыл. Ртагылазаашыа ҳара иаҳзеилымкаазарггы, Анцаа иеиғны идыруеит». Рнапхгара ракэзар, иеицэакны: «Ҳара урт рыварағы хымқада ныҳэартқак ҳаргылоит» рхэеит.
- 22- (Нас, иеиднагалаз ауааггы) Ирзымдыруаз зїаарак иазкны, алашьцарахь ахахэ зыршэуа реиңш ргеаанарақэа неиҗахэо: «Урт хғык ракэын; аңшьбатэи, рла акэын» рхэон: «Хэғык рхэарын, афбатэи рла акэын» зхэозггы дубарын. Убас ҳаа: «Урт рхыңхьазарайәкыа сынцаа еиғны идыруеит. Дара ирызкны адырра змоу шыарда имачфуп. Урт ирызкны аиаша аиҗахэара ада аймак уеалаумгалан, азэггы икынтэггы дара ирызкны адырра уамыҳэан.
- 23- Икауїар узызхэыцуа уск иазкынггы: «Уаїэы абри қасїап» умҳэан.
- 24- «Аллаҳ дысзылыңхар, иқасїап» ҳаа. Уи данухаштқак, иаразнак дугэаларшэаны «Сгэы иаанагоит, сынцаа, еиха аиаша иазааигэо амфа сирбап» ҳаа.
- 25- Урт аҳаңы ақны хышэ шықэса иаангылт, насггы даға жэы-шықэса ацырїеит.
- 26- Убас ҳаа: «Урт уа шақа инхаз Аллаҳ еиғны идыруеит. Ажэфанқэеи адггыли рымазақэа Иара итэуп. Уи убас ибзианы ибоит, убасггы ибзианы иаҳауеит, уаҳа қалашыа амам! Икоу зеггы Аллаҳ ида напхгағы дрымазам. Уи, иара иахра дағезэы далаирхэзом.
- 27- Унцаа ишәкэы акынтэ уара иуыїахэо уаңхыа! Уи иажэақэа зыңсахша мчрак ықазам. Уи ида хыїакыртаггы узыңшаазом.
- 28- Уи илңха роурц азы уахггы ғынггы ихэара иағу ауаа урыцларц азы ухандеи. Адунеи аңшзара уеатаны, урт убла рхымкын! Ҳара ҳгэалашэара зхаҳарштыз, ртахрақэа мацара ирышьталаз, зегь рыла иахзырқьаз ауаа ражэақэа урызхьамңшын.
- 29- Насггы убас ҳаа: «Аїабырг, Шэынцаа икынтэ иааиз ауп. Уажэшьта изтаху иазхаиїааит, изтахуггы мап ацэикааит. Ҳара, агэымбылцьбафцаа ауразоуроу ирыкэшаша мцак ҳармазеихьеит. Ишабаны, азы ҳаа иангэақлак,

иртәоу аиха еиңш, рҕы зыблыша зыршык ыртҕоит. Шака рыжәтә бааңсузеи уи, шака нхартә бааңсузеи уи атың!

30- Иазхайаҕааханы адунеи нарцәи рзы ихәартҕоу аусқәа ҕазҕаз ирдыруазароуп, хара аус бзиақәа назыгзаз рхамтә ахаан ишахмырзуа.

31- Убартҕ рзы, зығныҕка азиасқәа зтысуа Аднтәи ҕьанатқәа ыкоуп. Уртҕ уака атәартә бзиақәа ырықәтәаны, абырфын иалху, иблахкыгоу аматәа иайәақәа ршәырҕоит; рнапқәагы ахьтәи напхайақәа рыла ихыркьоит. Шака ихамтәа бзиоузеи, шакагы нхартә бзиоузеи!

32- Уртҕ ғырҕшыс абартҕ ғыҕьа ауаа рзаага: Руаза, зыкәша-мыкәша ахәырмайлақәа зкәыршоу азахәатрақәа ҕба иатәахшьеит, насгыы убартҕ рыбжьара иахылеиҕаша мхык изаҕахҕеит.

33- Азахәатрақәа ҕхастак рымамкәа аеафра бзиаза ааргеит, иара уи ақәайақәа рыбжьара зиаскгыы леиуа икаҕахьан.

34- Азахәатра аҕшәма, ийегыы аагартәкәа иман. Уи амшала ифыза даниацаажәоз: «Сара, мазарала уара уаастә сбеиоуп; ахшара рылагыы еиха сыгәгәоуп» ихәон.

35- Абри афыза аҕагыарала ихы ацәгыара азуны, иқәайа даныҕалалаак, иажәақәа абас инарыциҕон: «Абри ақәайа акы ахыны, иҕхастахап хәагыы сгәи иаанагом» хәа.

36- «Акааметгыы икалан хәа сыкам. Анцәа иҕаҕхьа снаргар, хәарада, абри аастә иеиҕьу тагылазаашьак сыҕшаауеит».

37- Дзацаажәоз ифызагыы иара иахь ихы нарханы: «Уара, раҕхьаза анышә ала узчаңаз, насгыы цәыкәбарк уалызхыз, ашьтахьгыы ауаҕҕсы исахьа узтаз Аллаҕ дазхаумҕазои?» хәа.

38- «Уара иутаху хәа, уи Аллаҕ сара сынцәа иоуп, насгыы сара уи авакаҕыла дивасыргылазом».

39- «Уара уқәайа уантала, Машьшьаллаҕ! Амчра Аллаҕ мацара итәуп, умхәоз! Уара, амали ахшареи рганахь ала, уаастә сымчыданы суҕхьазозар (иудыруазааит):»

40- «Саргыы, сынцәа, уара уқәайа аастә иеиҕьу ситҕап хәа сгәиҕуеит. Насгыы Аллаҕ уқәайа ажәфан аҕынтә хлымзаахк азылбааиганы, ҕсызхам дгыылк иафызаитәыргыы икамлоу?»

41- «Мамзаргыы, иамоу азы, адгыыл иныҕаба ицаны, уаха аҕшаарагыы улымшар?»

42- Дук мҕыкәа уи ауаҕы изахәатра, иқәайа, ахлымзаах иаатәгылеит. Амчындырқәа зегыы еилахаит, иаргыы инапқәа ркәиҕуа дахьырхагылаз, уаанзатәи ихымҕаҕашьа дахьханы: «Ах! Сынцәа авакаҕыла дивасмыргылазтгыы исхарааз!» ихәон.

- 43- Аллаҳ ида уи ицхрааша дзыкаломызт, дагьыкамлеит, иара имчгьы ихеикэырхара иазымхеит.
- 44- Абри афыза ахлымзаах аамтэзгьы ацхыраара Аллаҳ икынтэ ауп. Иара иоуп ахамтэқэа иреиғзоу уанашьаны, афеиңи бзиа уатэазшьогьы.
- 45- Урт, адунеитэ нстэзаара абри афыза афырңшы ала ирзеитэқэа: Уи (Адунеитэ нстэзаара), ажэфан акынтэ илбаағаз азы иафызоуп, уи ала адгьыл акны аџиаақэа еизҳаны дара-дара иеилаџэоит, насгьы хара имгакэа ифаны аңшақэа анахь-арахь идыршэуа асаба иафызахоит. Аллаҳ имч, зегьы ишахэтоу ала ирызхоит.
- 46- Амазарей аџаџей, адунеитэ нстэзаара арңшзагақэа роуп. Амала Аллаҳ имфафы икауџаз абзиарақэа ракэзар, Унцэа иџаңхьа, аңсаңа архарей, ақэағьгрей рганахьала, уи еиҳа иңхастамхо, имызуа бзиароуп.
- 47- Ишэхашэмырштын, уи амш анааилак ашьхақэа ҳарныкэоит, адгьылгьы каршараны ишыкало убап. Урт, амапкыџаџагьы, шытахька азэгьы даанмыжкэа рыңсы рхаџаны Маҳшер (аизартэ) атың акны иеизаҳгоит.
- 48- Уажэшьта урт зегьы неишьтаргыланы рынцэа иџаңхьа инагоуп: «Иџабыргыџаќьаны шэарт, раңхьаза шэшахьшаз еиңш, шэхала мацара шэаҳзааит. Аха, ҳаикэшэара аамтэ абас ишазыңџаз шэгэахэуамызт, ус ауми?»
- 49- Зегьы, рҳасабырба шэыкэқэа раңхьа иқэџоуп, уа иану рыцэгьарақэа ирыцэшэаны: «Абыржэы иҳаңсыхэои? Ари закэ шэќэузеи? Ихэычу-идуу акагьы аанмыжкэа зегьы анызаап!» ҳэа шырҳэо уаҳауеит. Абас ала, икарџақэаз зегьы рџаңхьа иаацэырџеит. Унцэа азэгьы иашамрала дизныкэазом.
- 50- Ишэгэалашэыршэа, ҳара урт амаалықьцэа: «Адам изы шэсымџахырхэа!» ҳэа рахҳаахьан; Иблис ида зегьы асаара рыекарыжьит. Уи, Аџьнышцэа (Аџстэаацэа) дреуан, Унцэа идџа дазхьамңшит. Уажэы шэарт, сара сааныжьны ишшэагацаоугьы убри ихатей, ихылџышьтрей уацэас ишьтышэхуама? Агэымбылцьбаџцэа рзы ари шаќа ицэгьоу збароузеи!
- 51- Сара урт, ажэфанқэей адгьыли ршарагьы, рхатэқэа ршарагьы дысмырбеит. Сара, имфахьќаз ауаа цхыраафьс ишьтысхраны сыќазам.
- 52- Иухаумырштын, мышкызны, Аллаҳ: «Сара исывашэырќэылақэаз шэрыңхьа!» ҳэа адџа қаиџашт. Даргьы урт, ирыңхьашт, аха атэак ҳэа акагьы роузом; избанзар, ҳара урт, рыбжьара узызхымңаша тышак бжэаҳейт.
- 53- Ацэгьауцэа амца анырбалак, рхатэқэа уахь рхы шхоу еилыркаауеит; амала рхы злафьрхша амфагьы рзыңшаазом.
- 54- Аиашазы ҳара, Акэырќан акны ауааңсыра рзы еиуеиңшым афырңшқэа ааҳгеит. Аха, ауафңсы даараза аимаќ бзиа избо иоуп.

- 55- Алашара анырзааилак, ауааңсыра азхайара иазхьамңшуа, Анцэа ианажьрагыи иамыхэо изыкало; дара раңхьа имфасыз ажэлэрқэа рңааимбарцэа айдэи рылхны, изладыршээз агэақрагыи рзааири шыртааххоз еиңш, насгыи уи агэақра ааины урт рхы иштэаңаз еиңш, уи афызайдэка атэагылазаашьа иахьазыңшу ауп.
- 56- Хара, аңааимбарцэа гэырзэаеҳэашагафыс, гэеанйафыс мацара инахашьтуеит. Азхамйафцэа ракэзар ирфашьоу шьатас икайаны, аиаша мап ацэыркуеит. Урт, хажэаңкарақэеи ирзыкайоу агэеанйарақэеи йэылырхлоит.
- 57- Анцэа иажэаңкарақэа игэаларшэаны, уи иазхьамңшыз, ихатэа инапала икайидэз изхаштны хьаас ишьтызымхыз иакара гэымбылцьбафыс икада? Хара урт рыгэқэа, хажэеанйарақэа реилкаара аанызкыло хьантэарак бжэахйеит, рлымхақэагыи хардагэеит. Уара урт, алашарахь иагыа урыңхьаргыи, иузнагарц указам.
- 58- Уара Унцэа, еснагь данажьфуп, дрыцхашьафуп. Урт, икарйақэаз рымшала иара иаразнак ахьырхэра иакэиришэар итааххандаз, иаарласны агэақра итаиригьолон. Ирзыңйаоу еҳэарак рымоуп, аха иара иацэыбналаны иахьцаша хьйцакыртаагыи роузом.
- 59- Абар уи атэылақэа, агэымбылцьбара реанартэа нак иқэаххит. Уиазгыи аеҳэара рызтаахйэахьан.
- 60- Аамтаа азы Мыса ифыза чкэынак: «Саанымгылазакэа ф-мышынк ахьеилало акынза сцоит, иатэаххар, абри азы шықэсылагыи сныкалоит» хэа иеиҳэахьан.
- 61- Ус ишыказ, ф-мышынк ахьеилало ианнеи, мфаныфас ишьтырхыз аңсыз убра ирхаштит. Аңсыз акэзар, амшын италаны ицахьан.
- 62- Иахьеибырхэаз атың рызгэамтазакэа иахысны ианца ашьтаахь, Мыса ифыза иахь: «Уажэшьта хамфаныфа ааг. Ииашайдэкааны хныкаара кырза харааңсеит» иҳэеит.
- 63- «Иубама?» иҳэеит ифыза. «Ацака аvara хыхьтээз атың акны аңсыз схаштит! Уи схазырштыз афстаа иакэымкэа даеазэым». Аңсыз акэзар, цыашьахэыла амшын италаны ицахьан.
- 64- Мыса: «Абар, хзышьтайдэкаыз абри акэын» иҳэеит. Иаразнак излааз амфа ианыланы шьтаахька ихынхэит.
- 65- Ацака иазааигэаны ианнеи, хауааңсыра рахьтэ иалкааз уафңс бзиаа иқэшэеит. Уи ауаф, хганахь ала адырра чыда затэахьахьаыз дыруазэакын.
- 66- Мыса: «Уара иуидэз, аиашахь укылызго адырра саргыи исуырйарц азы унапайака сыказар калома?» хэа иеиҳэеит.
- 67- Уигыи: «Аиашазы сара афызара сзура, уара учхара азхарым.
- 68- Изакаыйдэкаоу узымдыруа ачхара злаауырңшуеи?» иҳэеит.

- 69- Мыса: «Аллах иҳәозар, сара ачҳара злоу среиуаны субап. Уара уажәагы сахыңарым» иҳәеит.
- 70- Уигьы: «Ус анакәха, уара адырра устәанза иарбанзаалак уск иазкны сара азїаара сумтан!» хәа игәиeанийеит.
- 71- Абас ала амфа иеицықәлеит. Агаґақны инеины ғбак ианақәтәа ашьтахь, ауафы ағба кылижәеит. Мыса: «Итәу ауаа азы итаухәаеырц азоума абас изкылужәо? Аиашазы даараза ицәгыаз уск қауїеит!» хәа иеиҳәеит.
- 72- Ауафы: «Сара сыцныкәара узычҳауам хәа уасымхәахьази?» иҳәеит.
- 73- Мысагы: «Иахьысхаштыз амшала гәыбған сыумтан, сусгыи ңхастаумтәын!» хәа атәк қаиїеит.
- 74- Еитәх рґынархеит. Ишнеиуаз, чкәынак дырңылеит, уи ауафы иаразнак ачкәын дышьны дылкаижыит. Мыса убас иҳәеит: «Изхарамыз уафңсык дтәурхеит. Иїабыргыїәкьаны даараза ицәгыоу уск қауїеит!»
- 75- Ауафы: «Уара, сыцныкәара зынза иузычҳауам хәа уасымхәахьази?» иҳәеит даеазнык.
- 76- Мыса: «Ари нахыс иқауїо акы иазкны зїаарак устәр, уаха афызара сзуумун! Даеазнык атәмзаара шьтәсїаратәы схы мфаңызгарым» иҳәеит.
- 77- Еитәх иныкәеит. Ишнеиуаз, қытәк иналаланы ауаа ркынтә афатә иаҳәеит. Амала ақытауаа, уртґ исасцәаны ирыдрымкылеит. Ус ишнеиуаз, иеилабгараны иказ тзәмцк ианақәшәа, ауафы иаразнак уи атзәмц ириашеит. Мыса: «Иутәххар уґбаба ахәңса рымхра улшон» иҳәеит.
- 78- Уигьы абас атәк қаиїеит: «Абриала уареи сареи ҳаицныкәара хыркәшахеит. Уажәы уара иузымычҳаз аусқәа закәыїәкьаз узеитәсхәап» иҳәеит.
- 79- «Уи ағба ҳзықәтәаз, амшын ақны аус зуаз уаа ғарқәак иртәын. Икылжәаны ғрак астәеит. Избанзар, инеираны иахьыказ атәылақны, аңхастә змам ағбақәа мчыла ирымызхуаз ҳәынтқарк дықан.
- 80- Ачкәын иакәзар, иани иаби азхайафцәан; ачкәынгы, уртґ амфахкьареи ачархәареи итаирғыларц дықан.
- 81- Абасала, ҳара иахтәххеит, уи ачкәын иаастә иеиґу, ирыцхашьафу, иҳәатәхайафу хшарак Анцәа дритәрц.
- 82- Атзәмц атәы уҳәозар; уи ахыбра, фыңьа аиетым хәычқәа иртәын. Атзәмц айакагы дара иртәны ахьы хәыїан; рабгыи дуафңсы бзиан. Анцәа убас итәххеит, уртґ ахәычқәа анеизхалак Рынцәа илыңхала убри ахьы айыхра иакәшәарц. Сара абартқәа схала икасымїеит. Абар, иузымычҳаз азїаарақәа закәыїәкьаз.
- 83- Уара, Зулкарнаин изкны азїаара уртәоит. Убас хәа: «Шәара уи изкны хәтәк сышәзаңхьап» хәа.

- 84- Ииашайэкъаны, хара уи адгьылтэыла акны амчра иахтеит, уи ихыкэки дахьыызгаша зегь рыла дхахартэааит.
- 85- Уигьы мѳак дыкэлеит.
- 86- Айыхэтэан, мраташэаратэи атың акны даннеи, уа ахэынцэа еикэайэа акны изаакэрылошэа ибеит. Уи ааигэара жэлариыкгы дрыкэшэеит. Убри амшала харгы: «Уа Зулкарнаин! Урт, ма ахьырхэра иакэуршэоит, мамзаргы бзиарала рызныкэара алухуеит» хэа иаххэеит.
- 87- Уи, абас ихэеит: «Аиашамра кэзцэа, ахьырхэра дакэхаршэоит, насгы уи Инцэа иахь ддэыкэахоит. Аллахгы, уи агаакра гэгэа дакэиришэоит.
- 88- Иазхайафцэаханы аус бзиақэа назыгзэз ракэзар, урт рызгы иреигьу атак ыкоуп. Аманшэалара иакэыршэаны, аус уадафқэа иазахкуам».
- 89- Нас, еитах имѳа дыкэлеит.
- 90- Амра ахьгыло даннеи, убракагы жэлариык иңылеит, урт макъана амра акынтэ рхы зларыхьчашаз хыцакыртэакгы ратэахамшьацызт.
- 91- Хара Зулкарнаин уи ажэлари ибзианы дышырызныкэо хдыруан.
- 92- Нас, даѳа мѳак данылеит.
- 93- Айыхэтэаны ф-шьхак рыбжэара даннеи, урт раңхэа ажэакгы ззеилымкаауаз жэлариык дрыкэшэеит.
- 94- Убас рхэеит: «Уа Зулкарнаин! Ари атэыла акны Иецьуцэи Мецьуцэи (Гоги Магоги) ацэгьаршра иафуп. Дареи хэреи хабжэара, урт зызхымсша хэаак кэуцэри азы ашэахтэ уахтар иудуылоума?»
- 95- Зулкарнаин абас атак кэицеит: «Сынцэа сара исатэеишьаз араңки амчреи, шэара шэтэи ааста иеихауп. Шэара шэымч ала ацхыраара сышэт, саргы дареи шэареи шэыбжэара изызхымсуа хэаак кэсцэа.
- 96- «Сара, аиха рацэа сзаажэг». Айыхэтэан, афхаа еихала итартэааны ф-шьхак рыбжэара иеикареитэын: «Амца еикэцэаны, аңша айашэца!» ихэеит. Ианеиладгы: «Уажэи азытра иафуп абѳа сзаажэг, иеиладтэап» ихэеит.
- 97- Уи нахыс Иецьуцэи Мецьуцэи уи аанда иагэзахымсит, иагэрызкылымцэеит.
- 98- Зулкарнаин: «Ари, сынцэа илңхоуп. Амала сынцэа иажэа аеҳэара анааилак, абри ицкэа икэицеит. Сынцэа иажэа ииашайэкэоуп» ихэеит.
- 99- Уи амш аены (акаамет амш аены) хара урт, дара дара иеинкэаны изазо иаанхажыт; абыкыгы итатэҳахэеит, абас ала, урт зегь еидахкылахэеит.
- 100- Уи аены цэаханым, азхамцафцэа тахартэшуеит.
- 101- Азхамцафцэа рыбақэа роуп, (адунеи акны) сара сыргэалазыршэалоз аршахатэақэа рзы ихфаны иказ, урт рзызырфэрайэкэа ззымычхауаз.
- 102- Амапкыфцэа, сара сааныжыны, суааңсыра цхыраафыс ирзышьтыхуаз цьыршьозма? Аиашазы, хара цэаханым мапкыфцэа рзы нхартэаны ихархэеит.

- 103-Убас хәә: «Шәара, зуси зхымфәңгашьей рyla еуха ацәыз зауқәаз шәхардыррыма?» хәә
- 104-Урт, абзиа карјо җашьаны, здунеитә ңстазаарафь зҗабаакәа башахаз роуп.
- 105-Убарт, ауаа, рынцәа иажәаңкарақәеи Уи иңылареи мап ацәызкыз, уи амшалагьы зҗабаакәа башахаз роуп; уи азы, акаамет амш аены урт рдунеитә усқәа ахәшьара аҳтазом.
- 106-Рмапкреи, сажәаңкарақәеи сҗаимбарцәеи иахьйәылырхуаз амшала, урт рахьырхәра җаҳаным ауп.
- 107-Иазхәйафцәаханы, адунеи нарцәи рзы аус бзиақәа назызгаз рақәзар, урт рзыхәангьы нхартас иблахкыгоу аҗанатқәа ыкоуп.
- 108-Урт уа наунагза инхараны икоуп. Зынза аңсахрагьы ртаххазом.
- 109-Убас хәә: «Сынцәа иажәакәа аңҗаразы амшынқәа шәыгаханы, дәеа убриакарагьы рыцјандаз, амшынқәа табон, аха Сынцәа иажәакәа афәра ала инҗәомызт».
- 110-Убас хәә: «Сара, шәара шәеиңш суафңсы мацароуп. Сара, шәынцәа иазәкра аганахьала аҗахәара соуит. Уажәшьта, дарбанзаалак Анцәа диңыларц итаҳызар, адунеи нарцәи рзы ихәартҗоу аус кәиҗааит. Насгьы Инцәа иашәапкрафь авақәыла аңшымгааит.

19. Мариам

Иахзылңхауа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихьзала!

- 1- Каф. Хә. Иа. Аин. Сад.
- 2- Абри, Унцәа, иуафңсы Зеқьериа (Захариа) иатәеишьаз алңха аитәхәароуп.
- 3- Уи, мазала Инцәа диҳәеит.
- 4- «Сынцәа!» иҳәеит: «Сара сыбафқәа кәадахеит, схы шлеит. Сынцәа! Сара уара суҳәаны зныкгьы агәынхара сақәымшәац.
- 5- Ииашәйәкьаны, сара сышьтахь аус иахагылаша рганахьала агәтынчымра сьмоуп; сыңшәмаңхәысгьы ахшара длоуам. Уганахь ала стңы аанызкылаша цеик дсатәашьа.
- 6- Уи, сара стәеиңш, Иақәың иахрагьы ззынхаша иакәхааит. Сынцәа! Уи иаңсоу уафңсык иакәны дкаҗа!»
- 7- (Аллаҳгьы:) «Уа Зеқьериа! Хәра, Иаҳиа зыхьзуйаша ңак гәырғәеҳәашас дуахтҗоит. Ари ахьз иахьа уажәраанза азәгьы ихырымҗазац» иҳәеит.

- 8- Зеқыриа: «Сынца! Сыңшәмаңхәыс ахшара дылмоуа дыкоуп, саргыы сажәымта сҭагылоуп, сара аңа дызласоуеи?» ихәеит.
- 9- «Иагъа ус иҕазаргыы, уи сара сзы имариоуп, уара ухатҕагыы уаанза уаныкамыз усшахъан».
- 10- Зеқыриа: «Уа Анца! Иаарту дыргак сырба» ихәеит. Аллахгыы: «Уара узы дыргас иҕоу, аҕаабзиара уманы, хаха хымш ауааңсыра уахъырмацаажәо ауп».
- 11- Зеқыриа, аныхәартҕа дҕыҕны иуаажәлар напышьашәала мацара идирдырит: «Ашьыжы ахәылбыҕеи Аллах ихъз харашәкла» хәа.
- 12- (Ус ишыҕаз, Иаҳиа диит, деизхәит. Дцәажәаратәы даныҕала:) «Уа Иаҳиа! Излаумчу ала ашәкәы уеадхәала» хәа иаххәеит. Макъана дшыхәычзазгыы уи аҕәыҕареи адырреи иахтәеит.
- 13- Уи адагыы арыцхашьареи аҕсыцқыареи иатәахшьеит. Уи, ацәгыара даараза зәацәызыхъчоз азә иакәын.
- 14- Иани иаби даара ибзиа ибон дҕагыамызт, дхәатәхәйафын.
- 15- Уи, даниз амшгыы, даныҕсыша амшгыы, аңсҭазаара дәҕазнык даназыхынхәуа амш аҕеынгыы, абзиара икәзааит!
- 16- (Уа сҭааимбар!) Ашәкәакны Мариамгыы дугәаларшәа. Уи, лыфны ааныжыны аныхәартҕа мрагыларатәи аган ах ләыңхәалкит.
- 17- Дареи лареи рыбжьара ңардак рыбжьан. Ус ишыҕаз, лышҕа хәңсы лзынахашьтит, хәңсы, уи уафҕсык исахьала илызцәырҕит.
- 18- Мариам даатрысын, убасгыы лхәеит: «Уара уҕынтә, кырза ихъчафу хазшаз сыеумҕаскуеит! Уара Аллах ицәшәо азә уакәзар, усыламкысын!» хәа.
- 19- Амаалыкыгыы: «Сара ицқыашәкьоу ңак дбатәашьахарц азы Бынцаа ибзааишьтыз ацхаражәхәафы соуп» ихәеит.
- 20- Мариам: «Сара, хәйак инапыцәкәа скыымскәа, калтқыашьракгыы салахәымкәа ахшара дызласоури?» лхәеит иаацъашьаны.
- 21- (Амаалыкы:) «Бара ибызкны избоу абри ауп. Бынцаа, уи сара сзы имариазоуп, хара уи, ауааңсыра рзы ршахатҕас, насгыы хара хҕынтә лыңхас дкахҕоит» ихәеит.
- 22- Мариам лцәалтәымкәа дкалеит, уи амшалагыы инахараны тыңқаҕы ләыңхәалкит.
- 23- Илызцәырҕыз ахъаа аҕынтә ахәырмайла аҕаҕа днанагеит. Мариам: «Абри афыза сақымшәакәа иахъанза сыңсны, сырхаштҕны сыҕандаз!» лхәеит.
- 24- Цакантәи бжык лара лышҕа игеит: «Гәырфас иҕабымҕан! Бахәаңши, Бынцаа бара бзы быҕаҕа зыхьк цәыригеит».
- 25- «Абри ахәырмайлагыы рышәшәа, иҕоу, иҕалахьоу ашәырқәа бызкаңсап».

- 26- «Иф, ижэ. Амира бымазааит! Ауааңсыра зэыр брыкәшээр, напышьашәала, сара хазшаз изы афәтәхьа сыкәысдөит, убри амшала иахьа азәгы сиацәажәом, хәа рахәа».
- 27- Нас лхәычы далгәйдкыланы лыуаажәлар дрызнеит. Уртгы: «Уа Мариам! Бара ииашайкәыны, хәымгарақ бамхакадөит!»
- 28- «Уа Харун иахәшьа! Баб дуафыцәгыамызт, бангы ламысдақ лакәзамызт».
- 29- Абас аныкала, Мариам (сара сакәым, иара шәиаздәа лхәозшәа) ахәычы дыдлырбеит: «Игароу ахәычы хашһаиациәажәари?» рхәеит.
- 30- Аха, ахәычы ацәажәара дналагөит: «Сара Аллаһ иуафһы соуп. Уи, сара, ашәкәы ситөит, һаимбарс скаидөит».
- 31- «Сахьыказаалакгы, абзиареи, абарақьатреи сыланы скаидөит, сыңсы танаһы анамаз акреи, азеқьат атиреи ддас иситөит».
- 32- «Уи адагы, сан лахатыр абара сыдидөит, сара қәымчфыс, фәгылафыс скаимдөит».
- 33- «Санииз аеынгы, саныңсышагы, дәәазнык сыңсы анысхало амш аеынгы агәырғьара сыцаауөит».
- 34- Абар, иара изкны агәфара ыызцәырйуа рзы Мариам лһа Иаса изку, ицәбырғу ажәабжь абри ауп.
- 35- Аллаһ, ахшара имазара калашьа змам усуп. Уи, дыцқоуп. Уи, акы анизбо: «Укала!» хәа ахәара мацара азхоит, иаразнак иаакалоит.
- 36- «Хәарада, Аллаһ, саргы сынцәа иоуп, шәаргы шәынцәа иоуп. Ус анакәха, уи шәимцахырхәа, ииашоу амфа убри ауп». (Ихәеит Мариам лһа Иаса).
- 37- Нас, агәыңқәа дара-дара аимак рыбжьалеит, еиһнашеит. Уи амш ду ианахьзалақ, урт амапкыфцәа ирһеиңшу хәгеимшхароуп!
- 38- Урт, хәаңхәа ианнеиша аены, (изыкәшәаша) иагырахауам, иагырбауам! Аха, уи агәымбыльбафцәа, иахьа иаарту мфәхкәарақ итагылоуп.
- 39- Уара урт, аххәра амш иазкны ргәыреанца; избанзар, урт рымдырра иалахәаены, макьанагы иазхайафымкәа ишыкоу аусқәа зегы назөит.
- 40- Ииашайкәыны, адгылтәылеи уи иқәынхауеи зегы айыхәтәаны хара иахзынхоит, насгы рызынтәык хара хәхь ихынхәуөит.
- 41- Ари ашәкәакны Ибраһымгы дугәаларшәа! Хәарада, уи, зажәеи зуси иашаз уафһсын, дагыцаимбарын.
- 42- Мышкызны иаб убас иеихәеит: «Саб! Измахауа, изымбауа, насгы цьаргы иумыхәауа акы узамцахырхәои?» хәа.
- 43- «Саб! Уара иумоуз дыррак, ииашайкәыны, сара исзааит, ус анакәха, сара усыңныкәа. Абас ала амфа иашахь укылызгоит».
- 44- «Саб! Афстаа ихәура утамлан! Избанзар афстаа, хрыцхашьафы Аллаһ идца наимыззаөит».

- 45- «Саб! Аллаһ иргәәкра уақәшәаны, афстәа уидгылафхар хәа сшәоит».
- 46- (Иабгъы:) «Уа Ибраһим! Уара, сынцәақәа урыцәхьайуама? Ари уахьымхәыр, ийабыргыйәкьаны ахахә уасыргәоит, кыраамтә сыла уеаумырбан!» ихәеит.
- 47- Ибраһим: «Ус анакәха, абзиара узыкалааит! Сынцәа, иуанаижьырц азы сихәалоит. Избанзар, уи сара сзы кырза дәтәашьафуп» ихәеит.
- 48- Шәаргъы, Аллаһ ида шәзымйахырхәақәогъы сырцәыхараханы, сынцәа сахьихәало акынтә уи снәсыңданы саанижьырым хәа сгәыгуеит.
- 49- Айыхәтәан, Ибраһим, уи ауааңсыреи, Аллаһ ида изымйахырхәози данырцәыхараха, хара уи, Исхаки Иақәыңи иатәахшьеит. Дара афыңагъы ңааимбарцәаны икаҳйеит.
- 50- Уртҭ хәрзылңхан, ирыхәтәз хьзи-ңшеигъы насыңс ирахтҭеит.
- 51- Ашәкәәкны Мысагъы дугәаларшәа. Уи, ииашайәкьаны, агәыцқьара иахьзәз иакәын, дыцхаражәхәафын, дңааимбарын.
- 52- Хара уи, Тур ашьха арғьарахь ала хабжы иқәырғаны чыдала хабжы ихархарц азы даҳзааигәахтәит.
- 53- Халлҭха иалйшәаны, иашьа Харунгъы ңааимбарк иаҳасабала цыхыраафыс дивахаргылеит.
- 54- Ари ашәкәәкны Исмаилгъы дугәаларшәа. Уи, ииашайәкьаны зажәа назыгзоз иакәын, дыцхаражәхәафын, дңааимбарын.
- 55- Ижәлар анамази, азеқьатҭи анагзара рыдийон, уи Инцәагъы дизыразын.
- 56- Ари ашәкәәкны Идрисгъы дугәаларшәа. Ииашайәкьаны уи, дуаф иашан, дңааимбарын.
- 57- Уигъы атҭың харака иахтҭеит, дхарахкзеит.
- 58- Абартҭ зегъы, Аллаһ чыдала иатәашьара ззааирҭшыз ңааимбарцәоуп; Ныхә ицны (ағбафы) иеиқәхархаз рхылйышьтҭреи, Ибраһими Исраили рхылйышьтҭрақәеи, насгъы ииашахь икылғаны иалаҳкааз роуп. Уртҭ, кырза ирзылҭхауа Аллаһ иажәаңкарақәа ианырзаңхьалак, иқьызқьызуа асаара ишьтәлон.
- 59- Нас, дара рышьтәхь, знамаз зымкуа, зыңсыцәгъара иацныкәауа абиңарак ааит. Артҭ ауаа, хымңада рахырқьара амшала ахьырхәра иақәшәараны икоуп.
- 60- Амала, уртҭ рыбжьара, атҭамзаара шьтәзйәзи, иазхайафцәаханы аус бзиакәа назыгзази уахь иалазам. Артҭ ауаа, иашамрак иақәымшәакәа ңьанатҭ итәлоит.
- 61- Кырза иҳаназыжьуа Аллаһ, иуаажәлар изықәиргәығыз ңьанатқәа иртәлоит. Хәарада, Уи иажәа нагзахоит.
- 62- Уртҭ, уа ибашоу ажәақәа ракәымкәа, абзиареи атҭынчреи ирызку мацара раҳауеит. Уака, шьыжы хәылбыҭехеи реишәачарагъы хиоуп.
- 63- Хуааңсыра рахьтә, ахәатәхайафцәа ирахтҭо ңьанатҭ, абри ауп.

- 64- (Амаалықыцаа убас рхәеит:) «Хара, Анцаа идца мацарала халбаауеит. Хаңхьа икоугьы, хашьтахь икоугьы, убарт ырыбжыагылакоугьы, зегьы Иара итәуп. Уара Унцаа зынза хаштра зкәу иакәзам.
- 65- Иара, ажәфәнкәеи адгьыли, насгьы убарт ырыбжыара икоу зегьы дрынцаоуп. Ус анакәха, ичханы, умхьайкәа Иара ихәатәы хайа. Уи ишьашәалоу даеазы дудыруама?
- 66- Ауафсы: «Сара саныңслак ашьтахь, ицабыргыцакьаны даеазнык сыбзахома?» ихәоит.
- 67- Ауафсы дазымхәыцзои, уаанза зынза дшыкамызгьы дшахшаз?
- 68- Унцааиныс, хара уртгьы, афстаацаагьы Махшьер акны иеизахгоит, насгьы ишьамхныршгыланы амцакьоукьад акәша-мыкәша имазеины иахрыңшуеит.
- 69- Нас, жәларыцыңхьаза ркынтә, зегьы рааста Аллаһ ифагылаз ауаа хараыханы, иаарылаххуеит.
- 70- Нас, урт ырыбжыара еиха амцакьоукьад зыхәтоугьы, хәарада, ибзиааны иахдыруеит.
- 71- Шәыбжыара цаханым итамлаша азгьы шәыказам. Ари, Шәынцаа иганахьала хырпаша змам избароуп.
- 72- Нас хара, ацәгьаура зәацәызыхьчаз еикәхархоит, агәымбылцьбафцаа ракәзар, ишьамхныршгыланы ишыкоу иаанхажьуеит.
- 73- Хажәаңкаракәа иартыцакьаны ианырзаңхьо аамтәзы, мап рцәызкуаз, азхайафцаагьы: «Ө-гәыңк хкынтә, зтагылазааша бзиоу, зтыңгьы хараку харбану?» хәа ицаауан.
- 74- Аха, хара, урт раңхьагьы еиха ибеиаз, еихагьы ицагьаха иказ иагьа абицаракәа ыкәзаа икәахгәхьеит.
- 75- Убас хәа: «Имфахкьаны икоу дарбанзаалак, Хрыцхашьафы уи ицегьы аамтә иитәаит!» Айыхәтәаны, згәыреанцаз агәакра, мамзаргьы акаамет анырбалак, зтагылазаашьа еиха ицәгьоугьы, зыруаа еиха ихьысхаугьы еилыркаараны икоуп.
- 76- Аллаһ, амфа иаша иану рылашара иргәгәоит. Анцыра змоу абзиаракәа, унцаа ифаңхьа, ахамтә аганахьалагьы, алцшәа аганахьалагьы еиха иеизьуп.
- 77- Хажәакәа мап рыцәкны, ашьтахьгьы: «Сара, хымңада амалгьы ахшарагьы соуеит!» зхәоз ауафы дубама?
- 78- Уи, икалаша идыруама, мамзаргьы Аллаһ икынтә ажәа хәа кыр иаухьоума?
- 79- Хәарада, мап! Хара уи иажәакәа анахцоит, иахьырхарагьы иацахцоит.
- 80- Уи зызбахә имоугьы, айыхәтәан хара иахзынхоит, иаргьы дзайәны хара дахзааиуеит.
- 81- Урт хьзи-ңшеи амчреи роурц азы, Аллаһ ида даеа нцәахәкәак шьтырхит.

- 82- *Ман, ман! Урт (аныхабакақа) рымѝахырхэарагы азхарымѝакэа, рхатѝакэа гас ишьтырхуеит.*
- 83- *Иумбазои? Хара уи азхамѝаѝэа, иахѝагыларѝ азы изырбыжжуаз аѝстааѝэа рыжэахѝеит.*
- 84- *Ус анакэха, урт урхымыѝцакын, хара урт рымшкэа аиқэыпхъазара хѝеуп.*
- 85- *Аамтѝак ааиуеит, азхѝаѝаѝэаѝэѝакэа иалкаау сасѝэақэаны, кырза ирыѝхашѝаѝу Аллах иѝапхъа иеизахгоит.*
- 86- *Агэырѝсауаа ракэзар, ишшабо амѝақѝоуқѝад ахь икахѝоит.*
- 87- *(Уи аены) Азылпхѝаѝы иѝапхъа, ажэеи азини зауз рыда азэгы ахашшаара дақэитѝхазом.*
- 88- *«Иахзылпхѝауа аѝеи дидикылт» рхэеит.*
- 89- *Ииашѝэѝаны, уиала шэара даараза ихэымгоу акы апшьыжэеит.*
- 90- *Уи акынтэ, иѝалап ажэѝан еиѝшахар, адгыл еиѝэыжэжэар, ашьхақэа еиқэыбганы ихэашхэашо иѝар!*
- 91- *Избанзар, Азылпхѝаѝы аѝеи дидыркылоит.*
- 92- *Иахзылпхѝауа иқэнагам аѝа димазарѝ!*
- 93- *Ажэѝанқэеи адгыли рыѝкны иѝоу зегы дарбанзаалак, тэык иахасабала маѝара Азылпхѝаѝы изнеиуеит.*
- 94- *Уи, урт зегы имѝаиѝхъеит, рхыпхъазарагы еилиргѝахъеит.*
- 95- *Урт зегы, акаамет амш аены Аллах иѝапхъа изѝэны инеираны иѝоуп.*
- 96- *Иазхѝаѝаѝханы, адунеи нарѝеи рзы ихэартѝоу аусқэа ѝазѝоз ракэзар, ирыѝхашѝаѝу Аллах, урт рзы (агэқэа рѝы) бѝиабарак ѝэыригоит.*
- 97- *Хара, агэырѝса зѝаѝэызыхъаз, Акэырѝкан ала агэырѝгѝаеѝэаша рызнаугап, мапкраѝы имхѝайуагы ргэыреануѝап хэа уара убызшэала иѝармариеит.*
- 98- *Хара урт рапхъа шаѝа абиѝарақэа ықэаххъада. Уара, урт рахътэ азэы иадамзаргы иѝазаара уныруама, мамзаргы бжыѝтаак акэзаргы кыр уахауама?*

20. Таха (Уа ауаѝысы)

Иахзылпхѝауа иѝаназыжъуа Аллах ихъзала!

- 1- *Уа ауаѝысы!*
- 2- *Хара, Акэырѝкан ауадаѝра уақэшэааит хэа акэымкэа,*
- 3- *Аллах иѝэшэо рзы лабжыагас илбаахгеит.*

- 4- Уи, адгылы иҳаракзоу ажәфәнкәеи зшаз Аллаҳ икынтә хәтәхәтала илбаагоуп.
- 5- Азылпхафы Аллаҳ, ажәфәнкәәцә аҕны икоу итһыпхарақ дахылеит.
- 6- Адгылы ажәфәнкәеи рыкны икоугыы, урт рыбжьара икоугыы, адгыл аҕа икоугыы, зегыы Иара итәуп.
- 7- Уара, ажәа иаартны иухәаргыы, иудыруазааит, Уи, имазоугыы амаза иагәылаҕәахугыы идыруеит.
- 8- Аллаҳ, уи зыда анцәа дыкам иоуп. Иреиҕьзоу ахьзқәагыы Иара изкуп.
- 9- Мыса изкыз ажәабжь уара укынза иназама?
- 10- Уи, мцак аниба итәацәа рахь абас иҳәахьан: «Шәаасзыпшы, мцак гәастеит, сцаны сахәапшып, издыруада ңырҕық шәзаазгар, мамзар акәшамыкәша мәаңгафық дсыпшаар».
- 11- Уи ааигәара даннеи «Уа Мыса!» хәа (ҳара хкынтә) бжьық иқәырган.
- 12- «Иҕабыргыҕәкьаны, сара, уара унцәа соуп! Уажәшьтә ушьаҕақәа ушьых! Избанзар ипшьоу афхаа, Тува укоуп.
- 13- Сара, уара уалыскааит. Уажәы иуҕаххәараны икоу улымха азкыдҕа.
- 14- «Иҕабыргыҕәкьаны, сара, Аллаҳ соуп. Сара сыда анцәа дыкам. Ус анакәха, сара усымҕахырхәа, сгәалашәара уцәымзырц азы анамаз кы».
- 15- «Уи аамтә, зегыы рзы имазаны икасҕазаргыы, уафһсыцыпхьаза ируыз икарҕаз атәқ роурц азы акаамет, хымҕада, иааираны икоуп».
- 16- «Уи азхамҕакәа, зхатәы тәхрәқәа ирышьталаны ицо ауаа, уаргыы уи (Акаамет амш) азхәҕара уацәхьарымкааит, усқан ухатәгыы уқәзаа уцоит!»
- 17- «Уа Мыса! Уарҕьа напы иаку закәызеи?»
- 18- «Ари слабашьоуп. Уи саланыкәоит, уи ала суасақәа абҕыы рызфсыршәшәоит, уи адагыы кырҕьара исыхәоит».
- 19- Аллаҳ: «Уа Мыса! Икажь уи!» хәа адҕа кәиҕеит.
- 20- Мыса илабашьа анкаижь, уи матҳан, иласны иҳәазо афһынанахеит!
- 21- Аллаҳ: «Умшәакәа икы уи, ҳара иаразнак ажәытә ишыкәз иеиңшахтәуеит» ихәеит.
- 22- «Унапы укәа итәҕа, аахак амамкәа, даеа ңьашьахәык акәны, ишкәакәаза икалоит.
- 23- Абас ала хңьашьахә дуқәа рыхәтәқ уҳарбап.
- 24- Фараон иахь уца, избанзар уи аҳәаа кырза дахысит».
- 25- Мыса: «Сынцәа, агәытбаара сыт.
- 26- Сус ырманшәал.
- 27- Еиқәхәалоу сыбз ңыртла.
- 28- Сажәа еилыркаартә икаҕа.
- 29- Стәацәа ркынтә цхыраафысгыы азәы дсыт.

- 30- Сашьа Харун.
- 31- Уи ила сымч иазырха.
- 32- Уигьы сус далархэы.
- 33- Абас ала акырза ухьз еитаххэап.
- 34- Кырзагьы уахгэалахаршэап.
- 35- Хэарада, уара хаубартжоуп».
- 36- Аллах абас ихэеит: «Уа Мыса! Ухэара сыдыскылеит.
- 37- Уара уаанзагьы хатэашьара уајанакхьан.
- 38- Уан абас лыјаххэахьан:
- 39- «Уи шэындыкэрак дтајаны азиас дыхја; абас ала, азиас агафьы цьара днанаганы, саргьы исагоу, иаргьы иагоу азэы дбаны дышьтихып». (Уа Мыса!) Уара убаны уздыруа рыгэқэа рфьы, уара узы бзиабарак тасцеит, абас ала, сылапш ухны ураазап, уеизхап хэа.
- 40- Иара уахэшьагьы дара дрызцаны: «Уи ихылапшыша азэы дышэсырбарыма?» хэа ралхэон. Ајыхэтэаны, дхаргэырзбап, лылахьгьы еиқэымлааит хэа, уан улықэхаршэеит. Уара азэы дануамхашьгьы агэхьаа уалганы, ашьтахь апышэара гэгэақэагьы урхахгеит. Уа Мыса! Уи амшала, шықэсы рацеала Медиен жэлар рыбжьара уаанхеит, насгьы излаулахьынјааз ала арахь уааит».
- 41- «Уара, схазы уцхаражэхафны уалысхит».
- 42- «Уашьеи уареи, сьашьахэқэа рыла шэца; сара сгэалашэара акынгьы шэхы шэамеигзан».
- 43- «Фараон шэизца, избанзар уи ахэаа кырза дахысит».
- 44- «Иашэхэаша иркэымшэышэны иашэхэа, икалап ихатыңафьы иааргьы, дшэаргьы».
- 45- «Уа ханцэа! Аиашазы, иара иахыркьаны, еихагьы иеирбыжкып хэа ашэартја хамоуп».
- 46- Аллах убас реихэеит: «Шэымшэан, ижэдырузааит, сара шэартј сшэыцуп; зегьы сахауеит, зегьы збауеит.
- 47- Уи иахь шэнеины абас иашэхэа: Харт, уара унцэа ицхаражэхафцэа хауп. Уажэшьта Израил иңацэа рхы иазоужь, ихацны иааиааит. Урт умыргэакын. Ијабыргьыјэќьаны, хара, унцэа икынтэ иаарту ршахатгак узаахгеит. Агэырзгареи ахфьхреи Аллах имфа алызхыз мацара иртэуп.
- 48- Хара излахајахэо ала, аңааимбар амцхэара идызкылаз агэакрајэќьа рфеиңшхоит».
- 49- Фараон: «Уа Мыса! Шэара шэынцэа дызустада?» хэа дјааит.
- 50- «Хара ханцэа, зегьы зшаз, хықэкык инақэыршэаны амфа иаша иқэызјаз иоуп» хэа атјак каицеит Мыса.

- 51- Афараон: «Ибзиоуп, аха иҳафсыз абиҳарақәа рҗагылазаашьа зеиңшрахои?» хәа деиҗайааит.
- 52- Мыса: «Уртҗ ирызку адырра, ҳазшаз иҗаңхьа иҗоу ашәкәы иагәылоуп; ҳанцәа дагьҗашом, иагьихаштуам» иҳәеит.
- 53- Адгьылтәыла шәара шәзы игараны иҗазҗаз, уи аҗны амҗақәа шәзаазыртыз, насгьы ажәфан аҗынтә азы шәзылбаазгаз Иара иоуп. Уи азала иеиуеиңшым аҗиаақәа җба-җбала иеицҳаргылт.
- 54- Шәхатәқәа ишәфа, шәырахәгьы шәырхәы. Хәарада, абри аҗны ахшыҗ змоу ауаа иалыркааша аҗатәхәқәа ыҗоуп.
- 55- Шәаргьы убри (анышә) шәалахит, еиҗахгьы уахь шәҳархынхәуеит. Насгьы даҗазнык убраантәи шәҳаргылоит.
- 56- Иҗабыргьыҗәкьаны уи (Афараон), ҳаршаҳатәқәа зегьы иҳарбеит, аха имцны иҗхәзеит, адкылара мап аҗәикит.
- 57- Убасгьы иҳәеит: «Уа Мыса! Иҗауҗо алаҗшхырҗарала хтәыла ҳахугарц азоума узаҳзааиз?
- 58- Харгьы, уи иеиңшу лаҗшхырҗарак ала атәк узыҗахҗоит. Уажәы, уареи ҳареи иеицәхзеиңшу, зегьы мап зцәаҳамкыша тьыҗ алхны, аамтәгьы азыҗҗәа, убри аштәҗы ҳаиқәшәап».
- 59- Мыса: «Хәнеиқәшәаша, аныхәа амш аены ақәзааит, амра агыламтәзы ажәлар ахьеизо аштәҗы ҳаиқәшәап» иҳәеит.
- 60- Абри ашьтәхь, Фараон дцан иеазыҗаиҗеит, ианаамтәзгьы илаҗшхырҗаҗцәа зегьы еидкыланы иҗыҗ ааникылт.
- 61- Мыса уртҗ абас реиҳәеит: «Лахь шәоуааит шәара! Аллаҳ шәиҗагыланы амц аҗшьшәымган, мамзар ахьырхәра гәгәа шәақәыршәаны, шәдац ыҗихуеит! Ахәынҗәа агәыдҗаҗы, хымҗада ахлымзаах дҗагылоит.
- 62- Ари амшала даргьы, иҗарҗаша аус ҳамтәкы иеимаркит, иахьынзалшозгьы мазала иеицәажәон.
- 63- Абас рхәон: «Абартҗ рҗыҗьагьы лаҗшхырҗарала шәтәыла шәалцаны, шәызқәу, иҗырҗшыгоу амҗагьы аҗыхра зҗаху лаҗшхырҗаҗцәақәак роуп!»
- 64- «Ус анакәха, шәаргьы шәгьангьашрақәа еицышәҗа, иашәылишо зегьы аашәырҗшы. Иахьа аҗыжәара згаз роуп игәырғьараны иҗоу».
- 65- Убас рхәеит: «Уа Мыса! Ма уара иршә, мамзаргьы, раҗхьа ҳара иҳаршәып».
- 66- Мыса: «Мап, раҗхьа шәара ишәыршә» иҳәеит. Нас дыҗшызар, уртҗ ршахақәеи рлабақәеи, иҗарҗаз алаҗшхырҗара амшала иара иганахь иааиуазшәа убон!
- 67- Мыса җныҗқала даатрысит.
- 68- «Умшәан!» хәа иаххәеит: «Аҗыжәара згаша, хымҗада, уара роуп».

- 69- «Уаргъа унапæфы иуку ыршæ, урт икарцæз зегъы иахæлабгап. Икарцæз алапшхырцаратæ гъангъашроуп. Алапшхырцафы изакæйзаалак ақæфиара ифеицшхом».
- 70- Айыхæтæан, алапшхырцафцæа асаара рыекарыжъын: «Хара, Мысеи Харуни рынцæа дазхацъеит!» рхæеит.
- 71- Фараон иакæзар, абас дрыцæкъеит: «Сара азин шæысымтæкæа уи дазхашæцъеит, ус аума? Излазбо ала, шæарт алапшхырцара шæзырцæз шæеихабы Мыса иакæзаап. Ицæбыргыцæкъаны, шæарт шæнапкæеи шæшьапкæеи инеихда-ааихда ихыцæцъаны, ахæырмайла амахæкæа рфы шæыкнасхауеит! Абас алагъы, захъырхæра гæгæоу, насгъы нцыра змоу дарбану ибзиангъы еилышæкаап!»
- 72- Даргъы абас атæк кæрцъеит: «Харт абыскак иаартны иахзааиз аршахатгæкæеи, хазшаз анцæа ифæпхъа уара уахзалхуам. Уажæшьтæ уара иутæху, ишыутæху, избала, амала уара узбаракæа ари адунеи мацара иазкхоит.
- 73- Хæгхæкæеи, мчыла иахуркæйцæз алапшхырцареи рымшала иханаижъырц азы ханцæа хъахæа-цæхæада дазхацъеит. Аллах затæашъаракæа рыла зегъы иреицъу, захъырхæрагъы цымкрадоу иоуп.
- 74- Дарбанзаалак, Анцæа ифæпхъа игæырцæкæа дрыцæаланы днеир, идыруазааит, цæаханым ауп изыцшу. Уака убас дгæакраны дыкоуп, дыцсны ахæыхрагъы дзахъзом, апцæзаарагъы ибом.
- 75- Адунеи нарцæи рзы ихæартæоу аускæа кæйцаны, иазхацæфцæаханы, ифæпхъа инеизгъы ихаракзоу атыцкæа рзыкоуп.
- 76- Зыфныцка наунагза иахътанхаша, зыцæа азиаскæа ахълеуа наунагзатæи ацъанаткæа, абарт, агæырцæа акынтæ зæызрыцкæз ауаа ирхамтæоуп.
- 77- Мыса абас ицæххæахъан: «Суаажæлар уманы уахынла амфæ уқæла, ихæхъзап хæа умхæыцкæа, азы хæхæафæи хæагъы умшæакæа амшын уалаланы, амфæ рзаарты».
- 78- Убри амшала, уи (Фараон) ируаа рыла дрышьтæлеит, амала амшын урт иахæлабгеит, иахæаеит.
- 79- Фараон ижæлар мфæахикъахъан, амфæ иашахъ икылимгеит.
- 80- Уа Израил ицæцæа! Абас ала, шæара ага ифæпхъа шæеицæхæрхеит, насгъы Тур ашьха аргъарахътæи аган ахъ шæнеириц азы аехæара шæахтæит, шæарт амч шæызтæша ахæлуеи ачакæеи шæатæахъшьеит.
- 81- Шæара разкыс ишæахтæз ркынтæ ицкъоу шæфала, амала иахшæмыркъан, мамзар сгæицжæара шæақæшæоит, сгæицжæара иақæшæазгъы атыша дтæахæит хæа дыцхæазоуп.

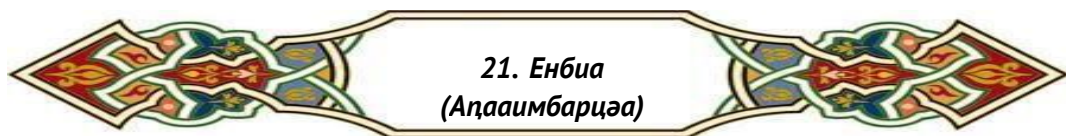
- 82- Абригы жэдырузааит, атамзаара шытайаны гэыкала иазхайафцаахаз, насгы ихэартюу аусқаа кэзйаз, изкэылаз амфэгы ачхара аазырншыз, иранасыжыует.
- 83- (Аллах убас дйааит:) «Уа Мыса! Уара, абас иаарласны ууаажалар аанужьыртэ узырцаки?»
- 84- Уигы атакс абас ихэеит: «Уа Сынцаа! Абар, даргы сара сышьта ихуп. Сара агааңхара уоурц азы сыццакны сузааит».
- 85- Аллаx: «Амала хара, уара ушьтахь ужэлар пахшэеит, Самариатэи урт мфэхихьхэеит» ихэеит.
- 86- Абри амшала, Мыса игэы пжэаны дхьаауа ижэлар дырзыхынхэит. Абасгы реихэеит: «Уа Сыуаажалар! Шэынцаа шэара ажэа бзиа шэмтэзацзи? Нас уи аамтэ шэара шэзы иауцаахама, мамзаргы шэынцаа игэыпжэара шэакэшэарц азы аума исышэтэз ажэа шэагэагылаз?»
- 87- Абас атак кэрейеит: «Иуахтэз ажэа идырны, иахтахханы хэхьымхэеит, аха хара уи ажэлар (Мысратэи ажэлар) рхьыматэа хэхьрыйэз, ихакэнагам ххэан, амца иалахажьит, избанзар Самариатэигы ус кайцахьан».
- 88- Ари ауафы, убарт ахкэа ртэаны, ихэауаз хэыск абака кайеит. Идгылафцаагы: «Абар шэара шэынцаа! Мыса инцаагы абри акэын, аха уи ихаштын, даеа нцаахэык дышьтихит» рхэеит.
- 89- Аха ирымбазоз? Уи абака рызйааракэа ратак азыканайомызт, урт пырхагак шырнамтэ еиңш, хэартарак рытарагы алшазомызт.
- 90- Аиашазы, Харунгы уаанза: «Уа суаажалар! Шэара, абриала пышэарак шэахысуеит, хэарада, шэарт шэынцаагы кырза иахзылыңхауа Аллаx иоуп. Ус анакэха, сара шэсыцныкэа, схэатэы хашэйа!» хэа реихэахьан.
- 91- Аха урт: «Мыса даианза хара абри амйахьрхэара хэцэхьайэом!» рхэеит.
- 92- (Мыса даныхынхэы) Убас дйааит: «Уа Харун! Урт анымфэхкэа иуңырхагахеи?»
- 93- Сара сышьта узыкэымлеи, мамзаргы, сьдйа уафэагылазар?»
- 94- Уигы убас атак кайеит: «Уа сан лңа! сыхцэы, сжакэа уамыхан. Сыгэра ганы указ: «Сажэа уацымныкэакэа Израил иңацаа рыбжьара агэыфбара бжьауеит!» хэа саухэар хэа сшэеит».
- 95- Мыса дйааит: «Нас гэакрас иумаз Уара Самариатэи?»
- 96- Егы ихэеит: «Сара урт ирымбакэаз збеит, уи амшалагы ацхаражэхаф ишьаптың акынтэ напык азна анышэ аашьтыхны (амца иалажыз ахьыматэа) инарыкэсыңсеит. Сыңсыцэгьара абри афыза снаркайеит».
- 97- (Мыса) Убас ихэеит: «Уажэшьта уца! Аринахыс ухала укоуп, иузааигэахарц тэаххогы учымазаракэа рымшала «Сара шэсыламкысын!» хэа раухэоит. Насгы зынза узыцэыбнамлаша ахьырхэра амш уңеиңшуп. Уажэы,

узымѣахырхэоз унцэахэы абака унахэаѣши, хара уи былны, иццышэны амшын
ихахаѣсалоит» хэа.

- 98- Шәәра шәынцәәцәкьа Аллаҳ иоуп, Уи ида нцәа дыказам. Уи, идыррала зегьы имехакуп.
- 99- Абас ала, ажәытә жәабжькәа рыхәтәк узеицәххәоит. Хәарада, уара хара хкынтә ашәкәгы уахтәиит.
- 100-Дарбанзаалак уи иазхьампшыр, ирдырузааит, акаамет амш аены ирзышьтымхуа еидара хьантәк иацаланы хәаңхьа иааиуеит.
- 101-Наунагзагы уи еидара ишәйоу иаанхоит. Акаамет амш аены дара рзы шака иеидара бааңсузеи ари!
- 102-Уи амш аены, абыкь иантәтәхәалак, агәырңсауаа зегьы рыбақәа ецәаза, ашәыта иаганы, ишабаны, илашәны иеизахгоит.
- 103-Уи агәыткьара амшала рыхәтәк иеиґахәытхәытүа: «Адунеиаґ жәамш роуп шәахьынзакәз» рхәоит.
- 104-Рыбжьара зегь рааста зхы атыңаґы икоугьы: «Мәп, мышкы иеиҳаны шәнымхазеит» рхәоит. Аха излацәажәо аус зегьы рааста издыруа хара хауп.
- 105-Уара ашәхақәа рзы иуазцәауеит. Убас рахәа: «Сынцәа урт ицышәны иқәицашт» хәа.
- 106-«Ацыхәтәангы адгьылтәыла, итәцәны, икказа иаанхаз, кьакьарак акәхоит».
- 107-Уака хылаґьаракгы, мардаракгы, тәхарақгы, хәыгәаракгы убазом.
- 108-Уи амш аены, зегьы рааңхьаґы (Исрафил) ицныкәоит. Ицәыбналара цсыхәа амазам. Азылыңхаґы Аллаҳ идуззара абзоурала зегьы рыбажькәа тәаза икалахьеит. Уи амшалагы, аарлахәа иуахауа быжькәак рыда улымха акгы тәґзом.
- 109-Уи амш аены (азылыңхаґы азин зитәқәаз, игәаңхара зду ауаа рыда) азәгы ахашшареи ацхыраареи илшазом.
- 110-Урт ирзыңшуи ирхыргахьоуи зегьы Уи идыруеит. Аха, дара рдырра, ари аилкаара алшазом.
- 111-Ибзоу, насгы зегьы рыкәзаара зыдхәалоу Аллаҳ иґаңхьа иңхашьаңхәйо ихырхәаны игылоуп, агәымбыльбара еидарас зкәакәа иқәу ракәзар, лахьеиқәйара дуззак иалагылоит.
- 112-Иазхәйаґцәаханы адунеи инарцәи рзы ихәартґоу аусқәа кәзцәз ауаа ракәзар, иашамрак иакәшәар, мамзаргы рхәмтә рыкәымшәар хәа ашәартә рымазам.
- 113-Хара урт, реырыхчәп, насгы ргәаларшәара алнаршәп хәа араб бызшәала Акәырканк акәны илбаахгеит, уи акны хәгәеанцәрақәагы акакала иаахәрңшит.

- 114-Ийабыргыйаҕыны зеггы иркэитү, ахас ырымоу Аллаһ дхарақзоуп. Уара иуыйахэо Акэиркан, узеитахэара хыркэшахааза уи ғырхэала аңхара уахымцакын: «Сынца! Сдырра еизырха» хэа уныхэала.
- 115-Хара, уаанза Адамггы адйа иахтахьан, аха уи (иажэа) ихаштит, иахэтэз ачхареи ахайгылареи изаамырқшит.
- 116-Амаалыкыцаа: «Адам шэеихырхэа» хэа раххэеит, уртгы асаара рыекарыжыын ихырхэеит, аха Иблис зазэык мап ацаикит.
- 117-Уи амшала: «Уа Адам! Иудыруазааит, Иблис, уаргы ухатэдызагы дшэагоуп. Амарца, шэегаашэа, цанат шэтимгааит, мамзар шэаыргыара шэаызуеит.
- 118-Арака уара узы амлакреи, матэада анхареи хэа акагы ыказам.
- 119-Иара убас, азбагы уакуам, ашоурагы».
- 120-Ус ишыказ, афстаа абри ажэақэа рыла ихшыф еилеигеит: «Уа Адам! Уара уаунагазатэау айлеи, қсра зқэым ахреи усырбарыма?»
- 121-Айхэтэан, рфыцагы уи айла акынтэ ирфеит. Уи амшалагы рыхашьартэа шыхтыз рбеит, даргы цанаттэи абызқэа рыла ихырфарц ртаххеит. Абас ала Адам, инца идйа данахамйгыла имфэгы дацэыхкэеит.
- 122-Нас инца уи даликааит, иатэмзаарагы идкыланы амфа иашахь дирхеит.
- 123-Абасгы иеихэеит: «Шэфыцагы, шэара-шэара шэеицаэаны уаантэи (цанат акынтэи) шэылбаа. Сара скынтэ шэара шэышка лашарак аннеилак ижэдыруазааит, иацныкээз уинахыс дагымфахкьом, арыцхарагы дақашэом.
- 124-Дарбанзаалакгы сара сгэалашэара дацэхьайыр, хэарада, иңстэзаара гэахраоит, уи, акаамет амш аеынгы длашэны дхаргылоит».
- 125-Ускан урт абас рхэоит: «Уа сынца! Избан слашэны сзушаз? Уаанза зыблақэа ирбоз сакэын».
- 126-Аллахгы убас ихэоит: «Абас ауп ишыкоу! Уаргы хажэаңкарақэа анузнеи, урт умбозшэа кайаны, ишухаштыз еиңш, харгы иахьа уара уаххаштит!»
- 127-Аиаша иацэхьайыз, анца иажэаңкарақэа азхазымцаз, абас ахьырхэра иақэхаршэоит. Хэарада, нарцэйтэи рахьырхэра еихагы игэагоуп, ицымкрадоуп.
- 128-Дара раңхьа кырза абицарақэа ықэзаа рықэхрагы, урт амфа иашахь рнагара алнамыршазеи? Арахь, урт ртэылақэа рфы анхара иафуп! Хэарада, ахшыф змоу рзы абри акны кырза айтэхэқэа ыкоуп.
- 129-Амала, Унца икынтэ, уаанза ырытаз ажэеи иазыңцаз аеҳареи ыкамындаз, иаразнак ахьырхэра иақэхаршэон.

- 130-Уара урт ражәакәа чха, амра гылаанзаггы, аташәамта аңхьаггы унцәа архәапхьызкәа рыла деиҗахәа. Аїх аамтақәеи, амш афганкы аїыхәағгы ихьз еиҗахәа, абас ала Аллаҳ игәапхара уахьзап.
- 131-Амарҗыа, җытҗык җахшәарц азы иратәахшыаз адунеитә җстазаара акаччара уазхьамҗшын! Унцәа, уара иуиҗаз аразккәа еиҗа ихәартоуп, еиҗаггы җымкрадоуп.
- 132-Утаацәа зеггы анамаз рыдҗа, ухатәггы уахьзызаны инагза. Уара уҗынтә аразкы хҗахым; хара хауп аразкы узтә. Алҗшәа бзиа, агәырҗса аеацәыхьчаралоуп ишыҗало.
- 133-Урт: «(Мухаммед) Инцәа иҗынтә җыашьахәык захзаимгои!» рхәеит. Аха, уаанза ирызнеиз ашәкәкәа рғгы иартыз аршахатҗақәа рмоухьази?
- 134-Хара урт, уаанза гәаҗрак иақәыршәаны иқәзаа иахҗазтҗгы, хымҗада, абас рхәарын: «Уа Ханцәахәы! Хара җааимбарк дахзауышьтҗызтҗгы, харггы абри афыза аларкәреи ахьымзҗи ххы иҗамҗакәа, убри аҗааимбар имҗа ханымларыз!» хәа.
- 135-Убас хәа: «Зеггы җшуп, ус анакәха, шәарггы шәыҗшыз. Амҗа иаша иану зустҗәоу, насггы алашара иазкылсыз зустҗәоу ааигәа иеиышәкаауеит!»

Иахьылҗауа иҳаназыҗьуа Аллаҳ ихьзала!

- 1- Ауааҗсыра рҗахәы анырҗырхша аамта ааигәахеит, аха урт, убас ишыҗоуггы акгы хьаас ирымкыкәа аиаша иазхьапшуам.
- 2- Ргәырәанҗаразы, мамзарггы рымҗа арлашаразы жәаҗкарак рзааир, уи хәмаррак акәушәа, иҗәылхны иазызырҗеуеит.
- 3- Урт агәымбылҗьбафцәа: «Абриггы шәара шәфыза уафҗсык иакәзами? Уажәы лабҗаба илапшхырҗара шәеашәтәума?» хәа иеиҗахәытхәытәуеит.
- 4- Аҗааимбар убас ихәеит: «Сара сынцәа, дгылы жәфани рҗы иеибырхәо зеггы идыруеит. Уи, ишахәтәоу изахауа иоуп, ишахәтәоуггы здыруа иоуп» хәа.
- 5- «Ман!» рхәеит: «Арт иеилаҗатәоу аңхызкәа роуп, иара ихы иҗихәаазар акәхан, иҗалап иҗапыцҗгы гәгәазар. Ус акәымзар, уаанзатәи аҗааимбарцәа ирзынашьтҗыз аҗыашьахәкәа иреиҗшу харггы иахирбааит».
- 6- Иахьа уажәраанза иқәаххыз ажәларкәа хазхарымҗазацызт, уажәы абарт роума хазхазҗараны иҗоу?

- 7- Хара, уара уаңхыағы хажәаңқарақәа зыңаххәақәаз рыда азәгыңа ааимбарс ауааңсыра дырзынахмышьтзеит, ишәзымдыруазар, издыруа шәразйаа.
- 8- Хара урт аңааимбарцаа, крыфара, крыжәра згым уааны ихамшазеит, қсра рықәымкәағы иқазамызт.
- 9- Нас, урт ирахтәз хажәа наҳагзеит. Абас ала даргыи хгәи иатәхыз егьырт ауаагыи, ахғыхра иахьахәгзеит, иахзырқьаз ауаа рақәзар, иқәаххит.
- 10- Ииашайқьаны, убри афыза ашәкәи шәзылбаахгзеит; уи ақны шәзықәныкәаша зегьи ануп. Абас ишыкоугьы шәымхәицзои?
- 11- Хара, зыуаажәлар агәымбыльбарә ихнахыз атәылақәа ықәыхны рхатйиңағи даеа жәларқәак аахгзеит.
- 12- Харгәақра шрыхьзо анырнырлак, ртыңқәа ирхыиңны абналарә иалагоит.
- 13- «Шәыбнамлан! Аңагыра шәахьыхнахыз, амазарей атәагылазаашьа бзиеи ахьшәымаз шәтәылахь шәхынхәи, иқалап азйаара шәыртәри азь иааины иаашәидгылар» хәа анраҳәахалақ,
- 14- «Унан! Иқәхйей хара? Ххы тәахархейт, хгәымбыльбафцәазаап, ииашайқьаны!» рхәоит.
- 15- Хара урт, ирху амхыртҕей, иеихәлацәаз амҕей ирфызахтәаанза абас рхы иазаишуа иқәаауейт.
- 16- Хара, ажәфанқәей адгыили, насгыи рыбжьара икоу зегьи, хәмаргас ихамшазеит.
- 17- Ахәмарга хтәаххандаз уи хара хқны иахшарын. Уи афыза қәхйари хтәахызтгьыи, хәарада, убас иқәхйарын. Аха, уи афыза қазйо хәақзам.
- 18- Уимоу, аиаша амц иагәидйаны иңыххаа иқәахйоит. Абас ала амц лыйашәкәа ицоит. Ус ишыкоугьы, Аллаҳ идышәкыло ибашоу шәхәицрақәа рымшала лахь шәоуааит!
- 19- Ажәфанқәей адгыили рықны икоу зегьи иара итәуп. Уи иңаңхьа игылақәоу, иашьапқра ратәарымшьо иқам, иагәаңсазом.
- 20- Урт гәиңйәарак қамйакәа уахи-ени Аллаҳ ихьз-иңша еитәрхәоит.
- 21- Мамзар, урт (Аллаҳ ивақәылара аңшьызго), адгьылтәыла ақны анцәахәқәак рыдкыланы, убарт роума аңсцәагыи зыргылаша?
- 22- Аха, ажәфанқәей адгыили рықны Аллаҳ ида анцәахәқәа ықандаз, ажәфани адгыили ршьақәгылазаашьа хымңада ихыбғалон. Ус анакәха, жәфан қәацә иаңшәымоу Аллаҳ, урт идыркылақәаз зынза дырцәыхароуп, дырқәыгоуп.
- 23- Аллаҳ ииуз, иқәицаз ағанахьала азйаара узитом, аха урт зегьи, рғәахы рғыххоит.
- 24- Мамзар урт, Аллаҳ ида даеа нцәақәак рыдыркылама? Убас раҳәа: «Иаажәг шәыршахатқәа! Абар, сара исыцу, зықәныкәо ашәкәи, абар, сара

сапхьатәикәа зықанықоз ашәкәқәагы!» Мап, урт реихарафык аиашаїәкәа
рыздыруам, уи амшалагыи узхьаңшзом.

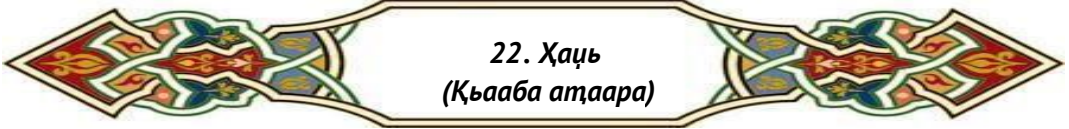
- 25- Уара уаңхьа инаҳашьтыз рыбжьарагы: «Сара сыда нцә дыказам, ус анакәха,
сара шәсымїахырхәа!» хәа зыїаҳамхәаз ңааимбарк дыкам.
- 26- Абас ишықоугьы, ифагыланы: «Иахзылыңхауа аңа диоут!» рхәоит. Калашьа
амоума? Уи, ари афыза зынзаск иуызидкылом. Иара ахшара хәа ззырхәогьы
(амаалықьцәа) уи иатәашьареи ихәшьареи иаїанакыз итәыуаа роуп.
- 27- Уи иажәа изаңылазом, идїа мацара нарыгзоит.
- 28- Уи, урт икарїахьоугьы, изеугьы, икарїараны иқоугьы ибзиазаны идыруеит.
Аллах игәаңхара зду рыда даеазы ацхыраара итара иакәитзам, насгьы
Аллах ицәшәаны иқыңқыңыуеит.
- 29- Урт рахьтә азәы: «Анцәа уи иакәзам, сара соуп!» хәа иамхаҳар, хара уи,
цыханым ала ахьырхәра дақәхаршәоит. Агәымбылцьбафцәа абас ауп
ишахьхархәуа.
- 30- Мапкыфцәа, ажәфанқәеи адгьыли иеидны ишықаз, ишеидаххыз, насгьы аңсы
зхоу зегьы азы ишалаххыз рымбазои? Абыржәыгьы иазхарымїазои?
- 31- Иамыршәырц азы, ашьха гәгәақәа адгьыл иалахаргылт, рхықәкы тариала
иахьзарц азгьы афхаақәеи амфакәеи рзаахартит.
- 32- Ажәфан, ихьчоу тунны иїахкеит. Дара ракәзар ажәфан адыргақәа
иазхьаңшуам.
- 33- Иара, аїхи амиши, амреи амзеи зшаз иоуп. Арт зегьы, мфак ағы азсара иафуп.
- 34- Хара, уара уаңхьагы азәгы наунагзатәи аңсҭазаара иаҳамтәзеит. Уара
уңсны, дара наунагза иаанхома?
- 35- Цсы зхо зегьы аңсра агьама рбашт. Шәңахшәарц азы ацәгьеи абзиеи рыла
шәгәахтәоит. Аїыхәтәангы хара хәхь шәхынхәуеит.
- 36- Мапкыфцәа уара уанырбалак: «Абри иоума шәынцәахәқәа мап рцәызкуа?» хәа
уїәылырхуеит. Арахь, Азылыңхафы ишәкәы мап ацәызкуа рхатәңсатәқәа
роуп.
- 37- Ауафңсы дыццакыфны дшоуп. Шәарт сажәаңқарақәа шәсырбараны сықоуп,
уажәы сышәмырццакын.
- 38- «Аиашаїәкәа шәхәозар, абри ҳазлашәыршәаз анбакало?» хәа иїаауеит.
- 39- Мапкыфцәа, рхафқәеи ркәақәеи ирыкәшаз амца рңыргара анрылымшаша,
ацхыраарагы анырмоуша уи аамтә иахьанатә ирдыруандаз!
- 40- Иаалырқьаны акаамет урт иаарызкылсны иаршанхоит. Уинахыс, шьтәхька
аргьежышьягы калом, аеҳәарагы рытәахазом.
- 41- Хәарада, уара уаңхьатәи аңааимбарцәагы иїәылырххьан, амала аїыхәтәаны
излаїәылырхуаз афызаїәкәа атәгылазаашьа дара инарыкәшеит.

- 42- Убас рахәа: «Шәиргәәкыр итәххар, иахзылңхо иҗаңхәа уахгъы-еынгъы шәарт шәзыхьчарыда?» Аха, иагъа убас иҗазаргъы, Анцәа игәалашәара иазхьаңшуам.
- 43- Мамзаргъы, җаңхәа урт зыхьчаша нцәахәқәак рымоума? Урт рхыңәкәа рзыхьчом, җара җганахьалагъы ацхырара җәа акгъы роуам.
- 44- Аха, җара урт рхатәқәагъы изхылңызгъы җатәашьара иаңанахкит. Уи амшалагъы, рыңстәзаара (инымңәозшәа) иауны ирңхьазоит. Уажәы җара җааины, рыдгъылқәа ганла рагырхара җшағу рымбазои? Ус анакәха, аиааира згаз дара роума?
- 45- Убас җәа: «Сара аҗәаңқара мацарала шәгәышәеанысңоит. Амала, згәы шәаханы иҗоу ауаа дагәақәа, иагъа ргәыреануңаргъы уааңхьара рахараны иҗазам».
- 46- Ииашаңкәаны, Анцәа иҗынтә аргәақразы ңшак аарзасыр, хымңада: «Икаҗдеи җара! Иңабыргыңкәаны ххы ацәгъара азахузаап!» рхәоит.
- 47- Җара акаамет амш аены, аиашара акапангақәа ықәхаргылоит, уинахыс дарбанзаалак иашамрак дақәшәазом. Икаңоу аус, абаңьар арыц иақаразаргъы ицәырахгоит. Ахасаб аилыргаразы җара җазхоит.
- 48- Аиашазы, җара, Мысеи Җаруни алашареи алабжьареи ирхыңхыртәны, зыгәқәа Аллах ихаңгыларала итәу рзы ашәкәы рахтҗеит.
- 49- Дара убарт, рыблала Анцәа дшырымбогъы ихаңгыланы имңахырхәоит, еиңах убарт, акаамет амшгъы иацәшәаны иқыңьқыңьуеит.
- 50- Абри Акәырқангъы, җара илбаахгаз абарақьатҗеи ахәартҗеи ирхыңхыртҗоу лабжьагоуп. Уажәы уи мап ацәышәкуама?
- 51- Җара, Ибрахымгъы ииашаны ахәыцра иатәахшьахьан. Җара уи, ибзиан дахдыруан.
- 52- Иара, иаби иуаажәлари рахь: «Абарт шәзымңахырхәо абакақәа закәызеи?» җәа драңцаахьан.
- 53- Уртгъы: «Җабдуцәа абарт ишрымңахырхәоз хбахьан» җәа атәк кәрҗеит.
- 54- Ибрахим: «Аиашазы, шәабдуцәа иаартыңкәаны маҳагъарак ишалагылаз еиңш, шәаргъы афызаңкәа шәтагылоуп» иҗәеит.
- 55- «Абри иҗаухәаз иашоума, мамзаргъы уҳалахәмаруама?» җәа иазңааит.
- 56- Ибрахим абас атәк кәиҗеит: «Мап, шәара шәынцәа аҗәфанқәеи адгъыли рынцәа иоуп, зегъы Иара иоуп изшаз, саргъы уи ашахатра азызуа соуп».
- 57- (Нас игәы итҗеиҗәеит): «Аллахыныс, шәара шәанцалак ашьтахь, абри шәныхабакақәа (шәтотемқәа) срылахәмаруеит!»
- 58- (Дара анца ашьтахь) Изымңахырхәоз рныхабакақәа иңыххаа иқәңаны, иреиҳаз руак даламкыскәа иаанижыт.
- 59- «Җанцәахәқәа абри афыза рзызуз дызустәда? Хымңада, уи агәымбылңьбафцәа иреиуоу азә иоуп» рхәеит.

- 60- (Урт рахьтә ңытфык:) «Арңыск абарт дрыхцаажәо дыкан. Ибраҳим захъыз!» рхәеит.
- 61- Егьыртгьы: «Ус анакәха, абыржәыїәкьа ажәлар рҭаңхьа даажәг, икалап шахатра зуышагьы калар» рхәеит.
- 62- Ибраҳим данаарга: «Ханцаахәкәа абри афыза рзызуз уара уоума?» хәа иазїааит.
- 63- Ибраҳим: «Абри иреихау иканайазар акәхап. Изцаажәозар, дара рхатқәа шәыразїаа?»
- 64- Инеихәаңшы-ааихәаңшын: «Аиашаїәкьа иацәхьаїыз шәара шәоуп, шәара!» рхәеит.
- 65- Аха, нас еитәх уаанза еиңш ихәыцуа иналагеит: «Арт ишзымцаажәо уара ибзиазаны иудыруеит» рхәеит.
- 66- Ибраҳимгьы: «Аллах дааныжьны, ңырхагак, мамзаргьы хәартарак шәытара злымшо роума анцаахәкәа хәа шәзымїахырхәақәо?»
- 67- «Шәхатқәагьы, Аллах дааныжьны шәзымїахырхәақәогьы шәаргьы лахь шәоуааит! Шәарт шәыхшыф аус шәзамырузои?» хәа атқак ритҭеит.
- 68- (Урт рахьтә ңытфык:) «Кыр кәшәїарц шәтәхызар, дшәыблы нак, абас ала, шәынцаахәкәагьы шәрыцхраап!» рхәеит.
- 69- Харгьы: «Уа амца! Ибраҳим изы ухьшәашәаны, уеиқәырхаганы укала!» ххәеит.
- 70- Уи шәацхәак дафәдырңар ртәххеит, аха хара урт еиха ацәыз роуратәы икаҳїеит.
- 71- Хара, иаргьы, Лутгьы ргәафра иалганы, ауааңсыра зегьы рзы ибарақьатраны иаңаҳїаз атәыла ашкә инаҳҭеит.
- 72- Ибраҳим, Исхак ишьтәхь, Иақәыңгьы диатәахшьеит, рфыңьагьы иуаацқьақәаны икаҳїеит.
- 73- Урт, хара хадїа инақәыршәаны ауааңсыра амфә иаша дзырбо ңызақәаны икалеит. Насгьы аус бзиақәа рынагзарей, анамаз акрей, азеқьат атїрей рыїаххәеит. Урт, еснагь ххәатәы хазїоз ракәын.
- 74- Лутгьы ииашаны азбарей адырра чыдеи иахтҭеит. Уи, агәымхара кәзїоз ақалақьуаа дрылахҭеит. Ииашаїәкьаны, урт имфәхкьаз жәлары бааңсык ракәын.
- 75- Лут халңха дагәылахҭеит, избанзар уи дуафы бзиан.
- 76- Ныхәгьы дугәаларшәа, уигьы уаанза дхәхәахьан, харгьы ихәара хадкыланы иарей итҭынхацәей агәафра ду иалахҭахьан.
- 77- Уи, хажәаңкарақәа мап рцәызкуа ажәлар дырцаахәхьчахьан. Ииашаїәкьаны, урт уаа хәымгақәан, уи амшалагьы зегьы азы итәххәеит.

- 78- Даутѝ Шәлиманѝ уәәаларшәә. Аамтәк азы аңхастә зауз әеәфәра аганахь ала уск рызбон. Жәларык руасақәә, җыхыбжьон хылаңшрада амхы иалаланы әеәфәра аңхастә артәхьан. Җаргыы уртҗ ирзбаз шахатра азахуан.
- 79- Шәлиман, аймак җкыа иеиликааратәы дкаҳҗеит. Җара уртҗ, рыцыңхьазагыы азбара аказшьеи, адырреи ратәахшьеит. Аңсаатәи, ашьхақәеи Даутҗ идҗа иайаҳҗеит. Иеицны анцәә ихьз еитәрхәон. Абартқәә зегыы җазҗаз җара ҳауп.
- 80- Уи, шәара шәзы акәылзы ачаңашьа иҳарҗеит. Аибашьрақәә рҗы еиҳа шәихьчон. Уажәшьтәгыы итәбуп ҳәә шәымхәазои?
- 81- Шәлимангыы, абарақьатра агәылайаны иаҳшаз аңша, иахытәху иаирсратәы алшара иаҳтҗеит. Җара зегыы ҳдыруеит.
- 82- Афстаацәә рахьтәгыы иҗан, иара изы иеиуеиңшым аусқәә назыгзоз, азы изаакәрылоз (азы аҗантәи абырлаш айҳра зылшоз) ыҗан. Җара уртҗ зегыы ҳалаңш рхын.
- 83- Еиубгыы дугәаларшәә! Уи: «Гәәкрак сақәшәеит, аха Уара арыцхашьафцәә иреихазои уоуп» ҳәә инцәә диҳәахьан.
- 84- Абри амшала, җаргыы, ҳганахь ала лыңхак акәны, насгыы иҳаихырхәо рзы иҗыишлари, иныҳәара ҳадаҳкылеит. Игәәкрей ихьааи зегыы иңырахҗеит, атәацәара имазгыы, аҗара еизҳархҗеит.
- 85- Исмаили, Идриси, Зулқьифлеи уәәаларшәә. Уртҗ ачҳара аазрыңшқәаз ракәын.
- 86- Уртҗгыы ҳалңха иагәылаҳҗеит, избанзар қәнагала иҗаз ауаа иреиуан.
- 87- Иунусгыы дугәаларшәә! Уи, игәы ңжәаны дцахьан, җара ҳамчра изхьымзоз җыишьон. Айыхәтәаны алашьцара дахьхәыҗаз: «Уара уда нцәә дыҗам! Уара уалыскаауеит. Иҗабыргыҗәкьаны, ицәгьаз аусқәә самхакаҗазаап!» ҳәә дҳаҳәеит.
- 88- Абриазы, җаргыы иҗаиҗаз аҳәара ҳадаҳкылан игәәкря иңырахҗеит. Азхәйафцәә абас ауп ишәаххуа.
- 89- Зеқьериагыы дугәаларшәә! Уи, инцәә абас диҳәахьан: «Сынцәә! Зегыы ззынхо Уара уоуп, сара схала (җәфаншьапыда) саанумыжьын!» ҳәә.
- 90- Җаргыы уи иныҳәара ҳадкыланы, Иаҳиа диаҳтҗеит, иңшәмаңхәысгыы абри лылшаратәы атәгылазаашьа лзаңаҳҗеит. Уртҗ, аус бзиақәә рзы ихандеиуан, гәыграла, насгыы иҳаңшәаны иҳаҳәалон, уртҗ ҳәаңхьа ахәйгылара гәгәә аадырңшуан.
- 91- Зыламыс зыхьчас аңхәысгыы (Мариам) дугәаларшәә! Уи, ҳаңсы аҗынтә ҳлытәҳәеит, лареи, лҗеи жәфантәылақәә зегыы рзы дыргас иҗаҳҗеит.
- 92- «Абас ала, шәара зегыы динк иайәанакуа шәоуп, сара, шәара шәынцәә соуп. Ус анакәха, сара шәсымҗахырхәә».
- 93- Ауааңсыра рахьтә иҗаз аидгылара иңыххаа иқәырҗеит, аха айыхәтәан зегыы җара ҳахь ауп иахьыхынхәуа.

- 94- Уи амшала, дарбанзаалак дазхайафханы, адунеи нарцаи рзы аус хэартақаа наигзар, уи тагда дынхазом, хара урт ранцара хаёуп.
- 95- Иқазза иқзахцаз тэылак азы акэзар, шытахька ахынхэра калашья змам усуп, урт шытахька изыхынхэзом.
- 96- Айыхэтэан, Иеууууи Меууууи ргэашэқаа аатны, урт зеггы ахэқаа ирхыцны ажэылара ианалага аамтазы;
- 97- Ажэа анцэбыргхаша аамтаггы анааигэахалак, мапкыцэа зеггы рыбақаа тќоит! «Лахь хамазает хара! Ииашацэќаны, амдырра хтагылазаарын, уимоу, агэымбылцэбараггы халаханы хакэзаарын» хэа рхы аќэызбара иалагашт.
- 98- Хэарада, шэарггы, шэзымцэахырхэоз шэынцэахэқааггы, цэаханым былтэыс шэамоуп, зеггы уахь шэталоит.
- 99- Урт, инцэахэқандаз цэаханым ахь ицарымызт. Аха урт зеггы наунагза уа итанхараны иќоуп.
- 100- Уаќа ағызра мацароуп ирыхэтоу. Уи ада уаха бжыкгы рахауам.
- 101- Уаанза хара хќынтэ, алцшэа бзиа аганахь ала ажэа заухыз ракэзар, урт цэаханым иацэыхароуп.
- 102- Урт, цэаханым абыжгы рахазом, рыцсы иатаху аразќқаа рыбажара наунагза иаанхоит.
- 103- Иреихазоу агэытќбараггы урт аршэазом. Амаалыќцэа: «Абар шэара ажэаны ишэытаз амш!» хэа ирцылоит.
- 104- Уи игэытќбагоу амш аены, ажэфанќаа аќбаадќаа шеикаадырхэуа еицшцэќаа иеикаахархэуеит. Ашара алагаанзатэи аамтахь ихархынхэуеит. Хажэа ажэоуп, хара абри хымцада, инахагзоит.
- 105- Ицэбыргыцэќаны, Цэора анафсггы Зебур акынгы: «Адгылтэыла суаабзиаќаа ирзынхоит» хэа анахцахьан.
- 106- Абри акны, Аллах имцэахырхэо жэлэрык рзы иахэтоу ахэамта иќоуп.
- 107- Насггы уара, жэфантэылаќаа зеггы рзы лыцхас унахашьцит.
- 108- Убас хэа: «Шэынцэа дазэуп хэа исыцахэоуп, абыржэгы ацсылманра шэыдшэымкылазоу?»
- 109- Иуэхьамцшырггы абас рахэа: «Сара, шэара зеггы айэбырг шэзеитасхэеит. Уажэшьта, ишэытаз ажэа ааигэоума, ихароума, исыздыруам.
- 110- Хэарада, Аллах, иаартны ишэхэоггы идыруеит, шэгэи иташэкуа амазаггы.
- 111- Исыздыруам, иќалап уи агэаќра аамта ахыгара, шэара шэцышэаразы, мамзарггы адунеи даеа аамтаќ аќара шэалачаразы акэзар калап.
- 112- Ацааимбар абас ихэеит: «Сынцэа! (Урт ирзку) узбарафы уиашара аарцшы. Ханцэа иахьылцхауа иоуп. Ахэынцэа иахгэыдышэцаќо рзы ххы зцахуаггы иара мацара иоуп.

22. Хацъ (Қыаба атқара)

Иахзылқхауа иҳаназыжъуа Аллаҳ ихъзала!

- 1- Уа ауааңсыра! Шәынцәа шәицәшәа! Избанзар, акаамет анықало аамтәзтәи адгьылцысра, иашайцәкьаны игәытқьагоуп.
- 2- Уи шәанакъза амш, зыхшара згәыхәңы иайо анацәа рыңшқакәа рхаштәуеит, зцәа зтәым ахәса ироураны икоу рыхшара рцәызуеит. Ауааңсыра ракәзар, ишырымжәыцгьы, афы иашыызшәа, ршьапы изықәымгыло иубоит, избанзар Аллаҳ иргәакра кырза ицъбароуп.
- 3- Ауаа рахьтә шьоуқы, Аллаҳ изку дыррак рымамкәа ажәа еимаркует, урт афстәа ишьтәныкәоит.
- 4- Афстәа изкны абас ауп ишәу: Дарбанзаалак, афстәа фызас дышьтызхыз идыруазааит, афстәа убри ауафы дымфакьаны цьаханым амца кьоуқьад ашкә дыширхәазо.
- 5- Уа ауааңсыра! Шәаныңслак ашьтахь дәәазнык шәыңсы штәло азы гәыфбарак шәымазар, ишәхашәмырштын; хара, шәарт рәңхьаза анышә, нас цәыкәбарк, нас ан лыгра иадцабло кәтагьк, насгьы бфаркырала цқәа инагзам цсы зхоу жьыхәтәхәычык шәалаххит. Абас алагьы, хамчра шәхарбоит. Хара иззахтәху, ехәарак акынза, ан лыграфы дааныжьны, нас дыңшқаны дцәырахгоит, насгьы аизхара дахьыхагзоит. Пытфык заа рыңстәзаара иалцәуеит, дәәа пытфык ирдыруа ргәаламшәо иажәны иқалаанза, рымчқәа зынза икәадахаанза инахгоит. Иубоит, адгьыл аңсы ахамкәа ишыкогьы, аха, қәак анахарулак, иаразнак аңсы таланы, иеиуеиңшым ацәиакәа ахылцәуеит.
- 6- Избанзар, Аллаҳ иашайцәкьа, ахатәңсатә иоуп. Уи, аңсәа рыңсы рхайцәоит, насгьы зегьы имч рықәхоит.
- 7- Акаамет аамтәгьы, хымңада, иааиуеит, насгьы Аллаҳ, зхатгәынқәа рфы ишьтәоу зегьы рыңсы рхайаны иргылоит.
- 8- Ауааңсыра рыбжъара, дыррак, ршахатгак, мфакәйцагак ыкамкәа, рыгәқәа зырлашо шәкәыкгьы рымамкәа, Аллаҳ изкны ажәа аимаkra иәфуп.
- 9- Рөырңагьаны ауаа ажәа рымазкуа рхықәкы хада, ауааңсыра Аллаҳ имфә акынтә рымфакьароуп. Убарт рфызцәа ауаа адунеи акны ахьымзг шыдхарго еиңш, нарцәгьы амцақьоуқьад аргәакра, агьама дхарбараны ҳакоуп.
- 10- «Абартқәа зегьы, адунеи акны ирҳаны, абрахь иааушьтыз агәырңсақәа ирылцәшоуп. Мамзар, Аллаҳ зыуаажәлар зыргәакра иакәзам.

- 11- Ауааңсыра рыбжьара ңытқык, акы иазыңшыны мацара ауп Аллаҳ ишимџахырхәо. Арт ауаа, бзиарак иакәшәар, даара ргәы иахәоит, аха ңышәарак айыхәала уадафрак ианақәшәалакгы иаразнак ихәйеит. Арт ауаа, рдунеигы рынареңгы рцәызхьейт, абриоуп арыцхарайџа.
- 12- Аллаҳ дааныжыны, зхы иамыхәо, ахәартарагы аңхастагы злымшо ирыхәоит. Ари, ирейхазоу амахагыра ахатәңсатә ауп.
- 13- Ахәартара аастә аңхастә иазааигәо абарт аңшыгамтәкәа ирыхәоит. Урт шака цыхыраафы бааңсқәоузеи, шака ифызатәгыкәоузеи!
- 14- Аллаҳ, дазхәйәны адунеи нарцәи рзы ихәартәоу аусқәа кәзџаз, зыџака азиасқәа зтысуа цәанатқәа иртеийоит. Хәарада, Аллаҳ ишитәху икаиџоит.
- 15- Дарбанзаалак, Аллаҳ адунеи нарцәи рыкны уи (иңааимбар), ацхыраара иитарым хәа дхәыцуазар, шахак ңшааны ажәфанахь инароуны, илшозар, иоураны икоу ацхыраара ааникылааит. Насгы, ииңшааз амфа днахәаңшааит, игәы ззыңжәоз изаанкылама?
- 16- Хәара, Акәыркан абас иартыџакоу ажәаңкарақәаны илбаахгейт. Хәарада, Аллаҳ, иззитәху амфа иашахь дкылигоит.
- 17- Азхәйәфцәеи, ауриәцәеи, асабиитцәеи, ақырсианцәеи, амца иамџахырхо ауааи, аваркәылафцәеи рзы Аллаҳ избара акаамет аены иааирңшуейт. Хәарада, Аллаҳ, зегы ишахәтоу ала шахатра рзиуейт.
- 18- Иумбазои, ажәфанкәеи адгылы рыкны икақәоу, амрей, амзеи, аейәакәеи, ашьхәкәеи, айлақәеи, арахәкәеи, насгы ауааңсыра реихарафык, еснагь уи имџахырхәоит! Иагыафгы агәәкра рлахьынџахахейт. Аллаҳ илаиркәыз ауафы дхаразкуа азәгы дзыкалом. Хәарада, Аллаҳ ишитәху икаиџоит.
- 19- Абарт афгәыңк рынцәахәкәа рганахьала аимак зыбжьақәоу роуп. Арт ркынтә мап зкуа рзы амца иалху ашәятәкәа мазеиуп, хыхьынтәгы ахәа рықәтәахейт.
- 20- Абри ала рыфныџагы, рцәеи-ржыгы изытны ицоит.
- 21- Урт ирызкны аиха иалху акамчкәагы ыкоуп.
- 22- Рхәа гәгәкәа рымшала, уахьынтәи атыџра ртаххацыңхәаза шытахька ирхынхәны: «Агәама жәба шәзыргәәкуа абылра!» хәа рахәахейт.
- 23- Иазхәйәфцәаханы адунеи нарцәи рзы ихәартәоу аусқәа назыгзәзгы, Аллаҳ, зыџака азиасқәа зтысуа цәанатқәа итеийашт. Урт уака, ахьтәы напхәйәкәеи абырлашкәеи рыла рыедырңшашт. Уака иршәырџараны икогы бырфын лыхуп.
- 24- Иара убарт, ажәкәа ирейгьзоу иазырхәаңшыны, арегәаңхьызкәа зыхәтоу Аллаҳ имфахь инаго ауаа роуп.

- 25- Рхатқаа ишазхайафцаам азмырхакәа, агьырт аҕаагы Аллаһ имфақынтә имфахызкьо, уи адагы; Меққые дынхозааит, антый дынхозааит, аҕааңсыра зеггы рзы ныхәартас иалахкааз Месцъиди Харам атаара иаңырхаго аҕаа ракәзар, абри афыза азалымдарала, аиашара иахьацәхьайуа азы агәәфра гәгәа агьама дхарбоит.
- 26- Аамтак азы, убри атың Ибраһим изы ныхәартас ирхианы, абасгы айдә иахтахьан: «Иарбанзаалак, сара ак сываумыркәылан, насгы сыфны иакәшаны исымйахырхәараны икоу рзы уи атың зеггырыла ицкьаны иныкәга» хәа.
- 27- Аҕааңсыра хаңьра ацара рылахәа, шьапыла, мамзаргы адунеи иеиуеиңшым акәакькәа ркынтә иааңсаны, икарахаз амахеқәа ирықәтәаны уара ушка иааиааит.
- 28- Абас ала, дара рзы ихәартоу аусқәагы иартыйкәкьаны ирбап. Насгы, иазыйңдоу аамтазы, Аллаһ разкыс иритаз, азатәкәа уи ихьз хәаны иңырқарц азы иааиааит. Уи нахыс уи азатәкәа ржкәа ркынтә шәаргы ишәфа, иғару аҕааңсырагы рызхара рәашәйә.
- 29- Нас, хаңьра иазкны ирзынхаз русқәа нагзаны реидрыцкьааит. Рзатәкәагы шьны, уи ажәйтә хыбра (Қьааба,) иакәшааит.
- 30- Икайатәу абри ауп. Дарбанзаалак, Аллаһ идйәкәеи мап зцәиккәази дырхайгылар, Анцәа иҕаңхьа иара изы еиха ихәартоуп. Шәарт, ажәаңқарақәа рыла ишәзеиқәыңхьазақәоу рыда агьырт зеггы ржыи шәзыхалалуп. Ус анакәаха, ахәымгақәеи, аныхабақәеи, ийәйгәйдоу, имцу ажәкәеи шәеирицәишәхьча.
- 31- Абартқәа зеггы, Аллаһ иазәкра иазхайәйкәкьаны икәшәйә. Аллаһ ивакәыларә аңшыызгаз аҕафы, ажәфән акынтә икаҳаны иңыххаа ицаз, айдарақәа иеимырдәо, мамзаргы аңша анахь-арахь иаршәуа акы дафызоуп.
- 32- Айабыргәйкәа абриоуп. Дарбанзаалак, Аллаһ идыргақәа дырхайгылозар, хәарада, уи игәы азхайдарала иахьхартәаау азоуп.
- 33- Урт (азатәкәа), ишәзыңдоу ехәарак акынза ахархәара шәакәитуп. Айыхәтәан иахьнанагаша, ажәйтәтәи афны (Қьааба) акынза ауп.
- 34- Хара, жәларыцыңхьаза, разкыс ирахтәз арахәкәа рыла Аллаһ ихьзгы еитәрхәалап хәа азатә ашьра рыдахйеит. Уажәы, зеггы шәынцәахәы, иазәыку Анцәа иоуп. Ус анакәаха, уи мацара шәыишәтә. (Уа Мухаммед!) Аллаһ идйәкәа гәыкала иназыгзо аҕааңсыра, агәыргәеҕәаша рыт!
- 35- Урт убас икоу уаауп, Аллаһ ихьз анырзеитәрхәалак, ргәы трысуеит, гәәкрак иакәшәар, ирычхауеит, рнамазқәа ирхызааны иркуеит, насгы иратәахьшаз ркынтә Аллаһ имфа иақәдырзуеит.

- 36- Ҳара, урт ашъамакақаагы, шәара шәзы Аллаҳ иказаара шъақазырғәғәаша дырғақааны ихаңхъазеит. Урт рыкны иеиуеиңшым ахәартарақаа шәзыкоуп. Урт, ршьапы ишықәгыло Аллаҳ ихъз рықәхәаны ишәшы (иңышәка). Ржы, шәхатқаа шәхы ишашәырхәо еиңш, шәхы иагыжыны, ишыгу ззо ағарцәеи, иаартны изтаххо ағарцәеи ирғашәйә. Абарт арахәқаа, итабуп хәа шәхәарц азоуп ахархәаразы изшәахтәз.
- 37- Урт рыжыгы ршьагы Аллаҳ иахь иназом, Уи ишқа иназаша шәара шәазхәйара ауп. Абарт шәара ахархәаразы изшәитәзгы, амәа иаша ахышәнарбо азы Аллаҳ хәтырла дышәғәалашәыршәарц азоуп. Бзиарала зхы мфыңызго ауаа гәырғәеҳәаша рыта.
- 38- Ижәдыруазааит, Аллаҳ иазхәйәфцәоу ихъчоит. Амала, ачархәафцәеи абзиара знымаало ауааи бзиа ибазом.
- 39- Ажәылареи ағәәкреи иақәшәаз аибашьразы азин рытоуп. Хәарада, Аллаҳ урт аиааира рәтәашьарагы дақәитуп.
- 40- Урт: «Ханцәа Аллаҳ иоуп» хәаны уи иахымидәхырхәаз мацаразы зыңсадгылы иахырцаз роуп. Амала Аллаҳ, ауааңсыра рыхәтәк, ағырт иуаа рыла иаанимкыландаз, зыфныйқа Аллаҳ ихъыз кырза иахьейтархәо аныхәартәқаа; амонотырқәеи, ауахәамақәеи, асинагогақәеи, аңаамақәеи иңыххаа ицон. Аллаҳ, иара идин иацхрааз, хымңада, ацхыраара ритараны дыкоуп. Хәарада, Аллаҳ, амчра змоу иоуп, аиааирайәкәагы зтәу иоуп.
- 41- Урт, убас икоу уаауп, ңара напхгарак рәтәахшәр, рнамаз ишахәтоу ала иркуеит, рзекәт ртиуеит, ауааңсыра абзиара рыларцәаны, ацәгыара мап ацәыркуеит. Аусқәа зегы аңыхәтәан Аллаҳ икны ихыркәшахоит.
- 42- Уара амцхәара удыркылозар, иудыруазааит, дара раңхәа имфасхьоу Ныхә иуаажәларгы, Ад жәларгы, Семуд жәларгы (ирызнеиз аңааимбарцәа) амцхәара рыдыркылахъан.
- 43- Ибраҳим ижәларгы, Лут ижәларгы убасцәкәа.
- 44- Медиен жәларгы, иара Мысагы амцхәара идыркылеит. Амала, сара мапкыфцәа аеҳәара рыстеит. Нас, уаҳа ианазхьамңшгы инақәыскит. Сара сахьырхәра зеиңшрахаз абар иубеит!
- 45- Зыуаажәлар иғымбыльцәафцәахаз иагы тәылақәа иқәзаа иқәахгеит. Уажәы уи атәылақәа иқәаңтажәханы икоуп. Хыла-гәыла иаахәыз афңкәеи, ахархәара узымуа инхаз аңейцәкәеи, итацәны игылоу ахан дуззакәеи рыла.
- 46- Урт амапкыфцәа адгылтәыла иқәныкәандаз, абартқәа зегы баны иеиызкаауа ағәкәеи, изаҳауа алымхәкәеи роуратәы икаларын! Ийабыргыцәкәаны, аблақәа ракәзам илашәхо, илашәхо ағәкәа роуп.

- 47- Урт, излауршээз агэафра иаразнак иааир ртахун. Аллах, иажэа зынза дахыңазом. Амала ирдыруаз, Аллах иғаңхьа мышкы, шэара шэыңхьазара ала зкыы шықэса ишафызо.
- 48- Иагьа тэылақэа ыкоуп, руааңсыра агэымбылцьбара реатаны ишыказгы аеҳэара рытаны сырңеиңшын, нас ргэыреанзамкэа инақэаскит. Усгыы, айыхэтэан иахьыхынхэуа сара сахь мацара ауп.
- 49- Убас ихэа: «Уа ауааңсыра! Сара, шэара шэзы иаартыңақьаны сыгэеанңафун».
- 50- Иазхайафцааханы адунеи нарцаи рзы ихэартюу аусқэа кэзцо рзы анажъреи, кырза иаңсоу аразккэеи ыкоуп.
- 51- Хажэаңқарақэа рғагыларазы иеиңхныфуа ракэзар, урт ңаҳанымуаа роуп.
- 52- Уара уаңхьагыы, цҳаражэҳафык, мамзаргыы ңааимбарк дыказам, хажэаңқарақэа ажэлар данырзаңхьо афстаа урт акы рыбжьагалара иеазимшаакэа. Амала Аллах, афстаа иациңарц дызфу аңырихуеит. Насгыы иара иажэаңқарақэа иғэғэаза иңаиуеит. Аллах зеггы ишахэтюу дырны, кэығарала напхгара рызто иоуп.
- 53- Аллах, афстаа абри афыза аус, ргэықэа чмазафханы, згэаңақэа жэпаҳаз ауаа ңишэарц азы ииркэиоит. Агэымбылцьбафцаа, ииашаңақьаны аңабырг инацэыхараны реыңхьякны икоуп.
- 54- Насгыы, адырра зытоу ауааңсыра, уи Анцаа икынтэ ишроуңақьаз еилкааны дазхэзңарц, гэык алаггы иеидырхэаларц азы абас кэиңоит. Хымңада, Аллах, азхайафцаа ииашаңақьоу амфа ашкэа икылигоит.
- 55- Мапкыфцаа ракэзар, ргэыреанзамкэа акаамет рзаины, агэафра реңеиңшхаанза, Акэыркан иазкны ргэыфбарақэа шрымоу иаанхоит.
- 56- Уи амш, аҳра Аллах мацара итэуп. Ауааңсыра рыбжьарагыы избара ааирңиуеит. Иазхайафцааханы адунеи нарцаи рзы ихэартюу аусқэа кэзцаз рзы разкыла иңэу аңьанатқэа ыкоуп.
- 57- Мап кны хажэаңқарақэа имңны изыңхьазаз ракэзар, илазыркэыша гэақрак рзыкоуп.
- 58- Аллах имфафэ ахңэара иакэшэаны, ашьтаҳьгыы иңадырхаз, мамзаргыы зыңстазаара иалңыз ракэзар, Аллах урт кырза иңизоу аҳамтэа ратэеишьоит. Уи, аразкы узто зеггы дреиңьуп.
- 59- Аллах, урт ргэы иахьахэаша тыңк иңеиңоит. Аллах хымңада зеггы ишахэтюу издыруа иоуп, дгэыбзыгуп.
- 60- Абас ауп ишыкоу, дарбанзаалак, дзыкэшээз аиашамреи ажэылареи иахэтюу ала атэак рытаны, ашьтаҳьгыы даеазнык убри афыза дақэшэар, Аллах уи хымңада дышицхраауа агэра игароуп. Иңабыргыңақьаны, Аллах кырза урыцхэашыо иоуп, кырзагыы иуаназыжьюа иоуп.

- 61- Абас ауп, избанзар Аллаҳ, аїх амш иациїоит, амшггы аїх иациїоит. Иара убасггы, Аллаҳ зеггы ишахәтоу изахауа иоуп, ишахәтоуггы избауа иоуп.
- 62- Абас ауп ишыкоу, избанзар Аллаҳ, аиаша ахатәсатә иоуп, Иара ида изымїахырхәо зеггы, ихәанчайәкьоу роуп. Хәарада, идуззоу, ихаракзоу Аллаҳ мацара иоуп.
- 63- Иумбазоу? Аллаҳ ажәфан акынтә азы лбааигоит, уи ала адггылтәылаггы ииайәкакараза икалоит! Хәарада, Аллаҳ датәашьафуп, зеггы ишахәтоу издыруа иоуп.
- 64- Ажәфанқәеи адггыли рыкны икоу зеггы Иара итәуп. Ииашайәкьаны, Аллаҳ, азәггы ицхыраара иазрыцхам, арехәаңхьызқәаггы зыхәтәйәкьоу иоуп.
- 65- Иумбазои? Аллаҳ, адггылтәыла икәу зеггы, насггы уи идїа ала амшын иху ағбақәаггы шәара шәымаїа аура иазикит. Иара азин каимїакәа, ажәфанггы адггыл иакәымхарц азы иаанкыланы имоуп. Избанзар, Аллаҳ, ауааңсыра рзы кырза дкәымшәышәуп, кырзаггы дрыцхашьафуп.
- 66- Шәарт аңсҗазаара шәызто, нас шәыңсы шәхызхуа, ашьтәхьггы даеазнык шәзыргылашаггы Иара иоуп. Иашайәкьаны, ауафыңсы абзиара знымаало иоуп.
- 67- Хара, жәларыцыңхьаза изықәныкәаша адинтә ңкарақәа рзаңаҳїеит. Абри иазкны баша ажәа умарымкааит. Уарггы, унцәа имфә ашкә ааңхьара ушафыц уафыз! Уара, амфә иашайәкьа уануп.
- 68- Зегьдарароуп ажәа умакра рҗаххар, абас рахәа: «Ижәуа-икәшәїо зеггы, Аллаҳ ибзиазаны идыруеит» хәа.
- 69- Аллаҳ, шәыбжьара икоу аймак-аиҗак иазкны акаамет аиш аены избара ааирҗшуеит.
- 70- Иузымдырзои? Жәфани дггыли рыкны икоу зеггы Аллаҳ ибзиазаны ишидыруа! Абартқәа зеггы шәкәык акны иҗафуп. Хәарада, ари афыза аус Аллаҳ изы кырза имариоуп.
- 71- Урт, Аллаҳ дааныжьны, дара ирызкны иарбанзаалак ршахатҗак шылбааимгац, рхатәқәаггы, адырра зларымам ала каїамҗақәак ирымїахырхәоит. Агәымбылцьбафцәа зынзаск ацхыраафы дроузом.
- 72- Хажәаңкарақәа иартыїәкьаны ианырзаңхьалак, мапкыфцәа ргәынамзара рхафсахьафы ирнубаалоит. Хажәаңкарақәа ирзаңхьо ауаа ирыжәларц азы ак рыгхом. Убарт абас рахәа: «Уажәы шәарт, абри шәгәыңжәара аастә иеицәоу шәасхәарыма? Аллаҳ, цьаҳаным заңиїаз, уи мап ицәызкыз рзы ауп. Закәытә цыхәтәа цәгьоузеи уи!»
- 73- Уа ауааңсыра! Шәара ғырҗшыс ишәзааго уажәы цкьа шәазызырфы: «Аллаҳ ида шәззыхәақәо зеггы, абри ахықәкы мацара азы иеизарггы, мїыкггы

74- Урт, Аллаҳ ишахәтәйәкьоу ала дырызымдырит. Хәарада, Аллаҳ кырза дыгәгәоуп, кырзагьы дхаракзоуп.

75- Аллаҳ, амаалықыңагьы ауааңсырагьы ацхаражәхәафцәа рыхуеит. Хәарада, Аллаҳ, зегьы ишахәтәу иахауеит, ишахәтәуғьы ибауеит.

76- Урт раңхәа икоуғьы, рашьтаһь икоуғьы идыруеит. Аусқәа зегьы айыхәтәаны иахьнанагашагьы Иара иахь ауп.

77- Уа азхәйәфцәа! Шәхьрхәа, асаара шәәекашәыжь, шәынцәа шәимҗаныхәа, адунеи нарцәи рзы ихәартәу аусқәа кәшәйә, абасалагьы ахеиқәырхара шәахьзап.

78- Аллаҳ имфәфьы ишахәтәу ала ңыхәд кәшәйә. Уи шәара шәаликааит, насгьы адин аганахь ала уадафрак шәыдимҗәзеит, шәабду Ибраһим идин аҕны ишыкәз еиңш. Шәара уаанзагьы, абри Акәырқан аҕынгьы, «аңсылманцәа» хәа ахьз шәитеит, убри ала, аңаимбарцәа шәара шахәтәра шәзыруп, шәаргьы ауааңсыра шахәтәра рзыжәуп. Уажәшьтә шәнамаз шәкы, шәзеқьат шәтии, Аллаҳ гәгәала шәыеидышәхәала. Шәара шәхылаңшфы Уи иоуп. Уи шака дхылаңшфы бзиоузеи, насгьы шака дыңхыраафы бзиоузеи!

23. Муминун (Азхаџаџа)

Иахзылңхауа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихъзала!

- 1- Азхайдафцаа, иишайдаканы ахеиқаырхара иахызас роуп,
- 2- Урт, рнамазқаа гайк ала иркуеит,
- 3- Ийакидоу, ихэарттам аусқаа ирцаыхароуп,
- 4- Рзеқатқаа ртииуеит,
- 5- Рыламыс рыхчоит,
- 6- Рыхәсеи, рнапайака икоу рыла рыеныркылоит, уи амшалагыы гайбған
рытахазом.
- 7- Аха дарбанзаалак абри ахаа дахысыр, урт иахзырқааз ракахоит.
- 8- Иара урт, ирыхчарц азы рнапы иануцаз иахызаауеит, ажаа иртиизгыы
нарыззоит.
- 9- Рнамазқаа иааиңмырқаазақаа иркуеит.
- 10- Абарт роуп аңстынхафыс икалогыы,

- 11- Фирдаустәи аңыанатқәа ззынхашағы, убрака наунагза инхашағы дара роуп.
- 12- Ииашайәкьаны, хара ауафңсы иразоу ахәынңәа далаххит.
- 13- Насғыы уи, цәыкәбарк иалху жәлак иакәны, гәгәала ихьчоу тыңк дагәылаҳәеит.
- 14- Ашьтахь, уи ажәла амгәартә атзамц иадчабларатәы алхаршеит. Нас, атәыц иакароу жьыхәтәк иафызәхтәит, уинахысғыы, ари ажьыхәтә абафқәа алаххит, нас абафқәа зегьы ажьышәкәа рыла ихаҳкьейт. Аңыхәтәанғыы, уи зынза даеа шарак ала дуафңсны даацәырахәеит. Зеиңшыкам ала, иреиғьзоу ашафы Аллаҳ, шака дхаракзоуеи!
- 15- Ашьтахьығы, хымңада. Шәарт шәыңсраны шәыкоуп.
- 16- Насғыы акаамет амш аены. Даеазных шәыңсы шәхалоит.
- 17- Иңабыргыңәкьаны, хара. Шәара шәхыхь бжьымфак хшеит. Хара, ашара хзымдыруа ҳакам.
- 18- Ажәфан акынтә иахьынзахәтәоу азы лбаашьтны, уи адгьыл акны иаанахкылоит. Хәарада, уи ақәгарағыы хамч ақәхоит.
- 19- Уи азы иабзоураны, ашәырқәа зтәгылоу, шәызлачо, ахәырмаҗрақәеи азахәатрқәеи аңаҳәеит. Абрака иеиуеиңшым ашәырқәа ыкоуп. Шәаргыы убарт шәрылачоит.
- 20- Уи адағыы, Синаи ашьхафы ңлак ҳаазеит, уи аңла ахәшағыы алңуеит, акрызфо ацыфағыы (азет) рнаҗоит.
- 21- Шәара шәзы, араҳә-ашәахә ркынғыы аңатәхәкәа ыкоуп. Шәарт, урт рымгәартәфы икало акы (ахи) шәхаржәуеит, урт ирылышәхуа иңегьы ахәартарақәа рымоуп, ркәац алағыы шәызхара шәчоит.
- 22- Дареи (аңстәкәа) ағбақәеи шәрықәтәаны шәныкәоит.
- 23- Иңабыргыңәкьаны, Ныхә иуаажәлар дырзынаҳашьҗит: «Уа суаажәлар! Аллаҳ шәимңахырхәа, шәарт уи ида Анцәа дшәымазам. Абыржәғыы иғагылара шәеацәышәмышьхазои?» ихәеит.
- 24- Ижәлар рмапкыфцәа рңызацәағыы убас рхәеит: «Ари ауаф, шәара шәеиңш уафңсык иоуп, аха дшәеиҳахарц иҗахуп. Аллаҳ цҳаражәхәафык иаашьтра иҗаххазтҗыы, маалыкьк дааимышьтүази. Хара ҳабдуца ркынтә абри афыза ҳмаҳазац.
- 25- Ари ауаф, афстаа диңырхагаҳазар акәхап, ҳамҗакы шәаиңеиңш.
- 26- Ныхә: «Сынцәа! Арт амцхәара ахьсыдыркыло азы ацхыраара сыҗ!» ихәеит.
- 27- Абри амшала убас иңаҳхәеит: «Хҳылаңшрала, иуңаҳхәаз инақәыршәаны гбакайца. Хадца ааины, азқәа дәықәланы ахыңра ианалагалак, ңсы зхоу ркынтә хкы цыңхьаза рбагкы рцынаки рыла ишеицу ағба иҗаңа, иара убас, мап

зцаахамккээзгы уахь урыҥха, амала, аиашамрахь имѡахыҥыз рзы сара
усмыхаан! Урт хымҥада, азы иҥахәехоит!»

28- Иуцу рыла агба уантатәалак: «Хара абарт агәымбылцбафцаа хрылызгаз
Аллах архәаҥхыызкәа имазааит!» хәа (Аллах аҥышара иҥ).

29- Убасгы хәа: «Сынцаа! Сара ибарақьату тьыҥк аҥны сылбаага! Иманшәаланы
атьыҥ бзиа алхра зылшо Уаразәк уоуп».

30- Хәарада, абарт ажәақәа рґы аҥатәхәқәа ыкоуп, иҥабыргыҥкәаны, хара
абартқәа рыла хуааҥсыра ҥахшәоит.

31- Нас, урт рышьтахь дәәа абиҥарак хшеит.

32- Убарт рахьтә дара рзы цхаражәхәафык далхны: «Аллах шәимҥахырхәа,
шәарт уи ида Анцаа дшәымазам. Уи иґагылара шәеацәышәмыхьчазои?» хәа
реихәарц дырзынахашьтит.

33- Уи ижәлар рахьтә, мап ицәкны нарцәйтәи аҥстәзаара имцны изыҥхәазази,
адунеи аҥны абзаара бзиа захтәзи, пату зқәу ауааи, абас рхәеит: «Абригы,
шәара шәеиҥшиҥкәа уафҥсык иоуп. Ишәфо ифоит, ишәжәуа ижәеит».

34- «Шәара, ишәеиҥшиҥкәоу уафҥсык ихәатәы хашәҥар, усқан ацәыз зоуа
шәреуахоит».

35- «Уи, шәыҥсны анышә шәалазфаны, шәыбафқәа мацара анаанхалак ашьтахь,
дәәазнык шәыҥсы шәхалоит хәа шәеихәоума?»

36- «Ари афыза ажәақәа аҥабырг кырза иацәыхароуп!»

37- «Иҥабыргыҥкәоу, адунеитә ҥстәзаара мацара ауп. (Шьоуку) Хабзахоит,
(шьоукгы) хәҥсуеит. Уахагы аҥсы ххалараны хәақазам.

38- Ари ауаф, Аллах изкны амцқәа еиқәзыреәео иоуп. Хара уи дазхаҥом» рхәеит.

39- Аҥааимбар абас ихәеит: «Сынцаа! Абарт амцхәара ахьсыдыркыло амшала
уцхыраара сыт!» хәа.

40- Аллахгы убас ихәеит: «Хымҥада, хара имгакәа иахьхәеит!»

41- Иара убасҥкәа, хырҥашьа змам рҥыхәтәа, игәыҥкәагоу уи абжы аины
иаарыкәшеит! Абас ала урт азхыҥ арфаш иагоз иафызатәит!

Агәымбылцбафцаа рыҥсы ҥахәаным иаҥыҥхааит!

42- Нас, урт рхатьҥаґы дәәа абиҥарақәак хшеит.

43- Иарбан жәларызаалак, раҥал ҥхәаҥа изаахом, иагызнахом.

44- Ашьтахь хәцхаражәхәафцаа иеишьтаргыланы ирзынахашьтит.
Жәларыҥхәаза рыцхаражәхәафцаа анрызней, амцхәара рыдыркылеит,
харгы, урт аҥоурых ианаххит, аҥатәхәы злыхтәу ижәабжкәаны
иҥахҥеит. Уажәшьта, иазхазымҥаз ажәлар рыҥсы ҥахәаным иақәшәааит!

45- Нас, Мысеи уи иашьа Харуни, Фараони ифызцәеи рахь хәжәаҥқарақәеи,
иаартыҥкәоу харшахатҥақәеи рыла инахашьтит.

46- Амала урт рыедырҥагыеит. Зегы иреихазшәа рхы рбо иалагеит.

- 47- Убас рхәеит: «Руаажалар хара тәйс ишхамоугъы, хара хаиңш икоу абарт
фыңа роума иазхаңдо?
- 48- Абас ала, амцхәара рыдыркылеит, айыхәтәаны рхатақәагъы ықәзаа ицаз
ирхыңхьазилахеит.
- 49- Аиашазы хара, урт амфа иаша ианылар калап хәа Мыса ашәкәы иахтәеит.
- 50- Мариам лпеи, лара лхатагъы ицьшьахәны икаҳйеит, рфыңьягъы анхартазы
иахьманшәалаз, азыхьгъы ахьыңыңуаз, иахьыҳаракыз тыңк акны инхархеит.
- 51- Уа аңааимбарцәа! Ицкыашәкьоу ачысқәа ркынтә ишәфала-ишәыжәла,
ихәартйоу аусқәа кашәйдала. Хәарада, сара икашәйдо зегъы ишахәтйоу ала
издыруеит.
- 52- Ижәдыруазааит, абри ажәлар, шәыжәларйәкьа роуп, сара, шәара шәынцәа
соуп. Ус анакәха, сымфа ацәыхкьара шәеацәышәыхьча.
- 53- Аха, аңааимбарцәа рышьтахь, ауааңсыра рыбжьара иказ аимадарақәа
иеиңыркәкәаны, хаз-хазы рееифыршеит. Досу, дара ртәы мацара ргәаңханы
иалаехәоит.
- 54- Уажәы уара, урт хамтакы рымдырреи рымфакьареи ирызныжь!
- 55- Урт, икарйдалакгъы, амали ахшареи ратәашьаны, рыбзиара мацаразы
харзыхандеиуа цьыршьоума!
- 56- Мап, урт икоу рзеилкаауам.
- 57- Анцәа ишка ирымоу ахәйгылара гәгәа амшала, тақңхықарала зхы мфәңызго,
- 58- Рынцәа иажәаңқарақәа азхазйо,
- 59- Рынцәа авақәылафы дивазмыргыло,
- 60- Инырхуа зегъы, Рынцәа ишка ишыхынхәыша азхәйаны, ргәы трысуа инызхуа,
- 61- Абарт зегъы, абзиара акны иеиңхныфоеит.
- 62- Хара, дарбанзаалак азәгъы изышьтымхуа ала дңахшәазом. Хара ҳакны,
аиаша зхәо ашәкәы ыкоуп, урт иашамрак иакәшәазом.
- 63- Мап! Уи амапкыфцәа рыгәқәа абри аус аганахьала илашьцоу мдыррак
итәгылоуп. Урт абри адагъы, иага аус цәгьақәа нарыгзоит.
- 64- Рыбжьара, зтагылазаашьа бзиоу ауаа, айыхәтәаны ахьырхәра рақәыршәара
ханалагалак, арйәаа хәа рыбжьы дыргзоит.
- 65- Иахьа баша шәхы шәмыргәакын! Хара ҳкынтә ацхыраара хәа акгъы шәоузом!
- 66- Избанзар, ҳажәаңқарақәа ианышәзаңхьа, шәеырқагъаны шәызқәа
аиашәырхон,
- 67- Уахынла аицәажәарақәа аныказ, иакәым ажәақәа шәхәалон.
- 68- Урт, абри ажәа (Акәырқан), иазымхәыцзои? Мамзаргъы, уаанза рабдуцәа
ирмоуцыз акы рзааима?
- 69- Мамзаргъы, рңааимбар макьана дырзымдыркәа, уи амшалоума мап
зицәыркуа?

- 70- Мамзаргъы, иара хеилагарак идырбалама? Мап! Уи аџабыргџаџа рзааигеит, аха реихарафык аџабыргъ бзиа ирбом.
- 71- Амала аиашара, уртъ рџахраџа ирыџашџандаз, хџарада, ажџанџеи адџыли, насџы уртъ рыбџара иџаџоу зегъы рџагылазаашџа бџыысуан. Мап! Хџара уртъ хџзи-џшеи рзаахџеит, амала дара рхџаџаа рыхџз-рыџша иазхџаџшуам.
- 72- Уара, дара рџынџа аџак уазыџшума? Унџаа иџаиџаша аџак еиџа еиџыуп. Уи, аразџы узџо зегъы дреиџазоуп.
- 73- Иџабыргъџаџаны, уара, уртъ ииашоу амџахџ урыџхџоит.
- 74- Нарџаы азхазымџо раџазар, амџахџара иаџаызкыџаџаз роуп.
- 75- Уртъ рыџџашџаны, изџагылоу рџаџкра рхџахџаргъы, зегъдарароуп ахырџара ишаџыц иаџызаауеит.
- 76- Иџабыргъџаџаны, хџара уртъ ауадаџра хџанџа ишџахџаргылазгъы Анџаа имџахырхџара рџаамџхеит, абыржџагы иџаазом.
- 77- Аџыхџџан, иџаџаазоу гџаџкрак агџашџ анырзаахџартлак, усџангъы иџарџара рзымдыруа гъыгырџада ишынхџаз убартџахоит.
- 78- Шџартъ, шџаыблаџеи, шџалымхџаџеи, шџаыхшџаџеи рыла шџеибызџаз Иара иоуп. Шаџа имаџны аџышџара ишџџоузеи!
- 79- Шџартъ шџашаны, адџылтџаыла шџанызџазгъы Иара иоуп. Аџыхџџан, Иара иџны маџара шџеизараны шџаџоуп.
- 80- Аџсы шџахџазџогы, ишџахызхуагъы Иара иоуп. Аџхи амши рџеитџныџсахларагъы Уи ибзоуроуп. Абыржџагы шџаыхшџаџ аус ашџамырузоу?
- 81- Абас ишџаџоугъы, ажџаџџауаа реиџш аџаажџара иаџуп.
- 82- Убас рџаџоит: «Ииашаџаџаны, хџара хџаџсны, хџнышџаны, еиџаыџсоу абаџџаа реиџш хџаныџкала ашџџахџ, еиџах хџаџсы џалоит, ус аума?»
- 83- Аиашазы хџаргъы, иара хџабдуџаагъы абри аџыза ажџаџаа уаанзагъы иџаџан. Аха ари, ажџаџџауаа рлаџџаа рыда уаџа даеаџы аџазам.
- 84- Убас раџаа: «Ижџадыруазар ишџџаа, абри адунеи, уи иџаынхои зегъы зџџаыда?» хџаа.
- 85- «Аллахџ иџџуп» рџааит. «Ус анаџџа, шџазымхџаыџзоу?» хџаа уразџаа.
- 86- Насџы: «Бџжџ-жџџанџи, иџараџзоу жџџанџџаџа иаџшџаымада?» хџаа уразџаа.
- 87- «Аллахџ иоуп!» рџааит. «Ус анаџџа, Аллахџ шџаихамџгылазоу?» хџаа уразџаа.
- 88- «Ижџадыруазар ишџџаа, иџоу зегъы анапхџара рызџџода? Зегъы ирхџылаџшуа, изыхџџо, аха зхџџа ахџџара иазрыџџам дызустџада?» хџаа уразџаа.
- 89- «Анапхџара Аллахџ иџџуп!» рџааит. «Ус анаџџа, абас шџаыхшџаџ рыџџџазшџа шџахџы зымџаџыжџаџоу?» хџаа уразџаа.
- 90- Иџабыргъџаџаны, хџара уртъ аиаша рџеитџахџџеит, дара раџазар, имџџаџџаџоуп.

- 91- Аллаһ зынза ахшара дидимкылазеит. Уи иначыданы, даеа нцәахәыкгыы дыказам, мамзар нцәахәыцыңхьаза, дара иршаз даеа ганк ашка ирыханы, агьырт анцәахәкәа ириааиларц иқәңалон. Аиашазы, Аллаһ, аваркәылафцәа уи идыркылақәо зынза дыркәыгоуп.
- 92- Аллаһ, амазақәагыы, иаартуггыы зеггыы здыруа иоуп. Уи, аваркәылафцәа иара ивадыркәылаз кырза дырцәыхароуп.
- 93- Убас хәа: «Сынцәа! Урт анурушәаша аамтә саргыы исурбараны указар,
- 94- Ускан, уи агәымбылцьбафцәа срылоумыргылан!»
- 95- Урт анхаршәаша аамтә урбара, хәарада, иҳалшоит.
- 96- Уара, ацәгыара, иреиғьзоу ахымфәңгашьала иухга. Урт иҳадыркылақәо хара ибзиаазаны иахдыруеит.
- 97- Насгыы убас хәа: «Сынцәа! Афстәа мазала ирбыжкрақәа ркынтә уара сыеумцаскуеит.
- 98- Урт сааигәара рыказаара акынтәгыы уара сыеумцаскуеит».
- 99- Ацыхәтәан, урт руазәк иацәал аины ианидгылалаак: «Сынцәа! Сара шьтәхька сдәыкәйә!»
- 100-«Иаансыжьыз адунеи акны ихәартәоу аусқәа кәсцәа» ихәоит. Ман! Уи ииҳәаз баша ажәоуп. Урт рышьтәхь акәзар, даеазнык рыңсы рхалаанза цынгылак ыкоуп.
- 101-Ус ишыкоу, абыкь иантәтәхәалак, уинахыс рыбжьара ртынхарагыы акы иахәом, дара-дарагыы изеибағшаауам!
- 102-Уинахыс, (зыбзиарақәа рыла) зыкапан хьантәхаз, ахеиқәырхара иахьяз ракәхоит.
- 103-Зыкапан ласхаз ракәзар, аңхастә зауз роуп. Урт цәаханым акны наунагза иаанхоит.
- 104-Амца рхы-рғы иабылуеит, ркышәкәа еизыцәаны, рхаңыцкәа хырцәаңыаны иччархәа иаанхоит.
- 105-Шәарт, сажәаңкарақәа ианышәзаңхьоз имцны ишәыңхьазон, ус ами?
- 106-Убас рхәоит: «Ханцәа! Хара, хәцәгыара хиааит, имфәхкьаз ауаа хреиуахеит».
- 107-«Ханцәа! Хара абраантәи хтыга, еитәх ажәйтә аамтәхь хазыхынхәыр, уажәшьтә иеилкаауп, хашгәымбылцьбафцәоу».
- 108-Аллаһ убас ихәоит: «Шәеыңхьашәк на! Уаха ажәакгыы сашәымхәан!»
- 109-Суааңсыра рыбжьара: «Ханцәа! Хартә уазхаңдеит, хара иҳанажь, хрыцхашьа! Уара арыцхашьафцәа иреиҳазоу уоуп» зхәозгыы ыкоуп, хәарада.
- 110-Шәарт, урт цәылшәхит, абри афыза шәхымфәңгашьа, сара сгәалашәарагыы шәханарьтит, еснагь шәырхыччон».
- 111-«Саргыы иахьа урт рычхара атәк азыкәсдеит. Урт, ицәбыргыцәкьаны, згәыхәтәы иахьяз роуп».

- 112-Аллах (мапкыџца): «Адгьылтэыла акны шака шықаса шэыкааз?» хэа дразџаауеит.
- 113-«Мышкы, мамзаргьы мшыбжак акара хаанхеит, абар аңхьазара знапы ианыз ахьыкоу, убарт уразџаа» рхэоит.
- 114-Аллах убас реухэоит: «Даара аамџа кьафк акара шэынхеит, аха ижэдыруандаз!»
- 115-Шэарт баша шэысшеит хэа шэыказма, насгьы сѣаңхьа шэаарымгоз џышэшэозма?
- 116-Амчрайџакьа иакэитиу Аллах, кырза дхаракзоуп. Уи ида нџа дыказам. Уи, ахьз-аңша змоу, жэфанџааџа иаңшэымоу иоуп.
- 117-Дарбанзаалак, ршахатџак шимамгьы Аллах диваркэыланы даѣа нџаак димџахырхэар, хэарада, уи иус Анџаа иѣаңхьа избахоит. Абригьы иџабыргыџэкьоуп, уи амапкыџца ахаан рхы рзеукэырхазом.
- 118-(Сџааимбар!) Убас рахэа: «Уа сынџаа, иҳанажь, хрыцхашьа! Уара арыцхашьаџца иреиџьзоу уоуп» хэа.

24. Нур (Алашара)

Иахзылңхауа иҳаназыжьуа Аллах ихьзала!

- 1- (Ари) Хара илбаахгаз, зыңкарақэагьы еилкаау, насгьы хьахэа-ңахэада акэныкэара зыхэтџоу ажэоуп. Шэазхэыџыри, мѣақэџагас икашэџарџ азы уи акны иаартыџэкьоу ажэаңкарақэа шэзылбаахгеит.
- 2- Калткышьрала зхы мѣаңызгаз аңхэыси ахэџеи, шэынтэ алаба раашэырха. Аллах и нарџэытэи амши азхашэџозар, Аллах идин анагзараѣы урт рѣаңхьа арыцхашьара шэыхнамхааит. Ахьырхэра ианақашэыршэо гэыңфык азхэџаџцагьы шахатс иказааит.
- 3- Зкалт кыашьу ахэџа, зкалт кыашьу, мамзаргьы аваркэылафык ңхэыс дааигоит. Зкалт кыашьу аңхэысгьы, зкалт кыашьу, мамзаргьы аваркэылафык хэџа диџоит. Абри афьза, азхэџаџэарзы икалом.
- 4- Зыламыс џкьоу аңхэыс ахьз лхызџаз, насгьы ңшыфык ашахатџца рылагьы абри ззышьақэмыргылаз ауаа ңшынѣажэантэ алаба раашэырха, уи адагьы, уи нахыс рышахатрақэа зынза ишэыдшэымкылан. Арт ауаа, амѣа иаша ианыџэкьаз роуп.
- 5- Амала, атамзаара шыџаџаны зхы зыриашаз ракэзар, уахь иалазам. Аллах кырза иуаназыжьуа иоуп, зрыцхашьарагьы кырза итбаау иоуп.

- 6- Зхатәфыза акалтқашьрала ахара здызкылаз ахайа, ңшьфык ашахатцәа имоур, аиаша шихәо ала, ңшьынтә Аллаҳ ихьзала дықаны ихы шахатра азиуроуп.
- 7- Ахәбатәи аангы, «Амц схәозар, Аллаҳ ишәиңхьыз сақәшәаит!» хәа дыбғароуп.
- 8- Ахәынңәа згәйдңоу аңхәысгы, лхайа амц злеихәо ала ңшьынтә Аллаҳ ихьз ала дықаны лхы шахатра азылуыр ахьырхәра дақәшәазом.
- 9- Амала уигьы, лхайа аиаша ихәозар, Аллаҳ ишәиңхьыз дшақәшәаша ала лхы лшәиуроуп.
- 10- Аллаҳ иатәашьареи илңхеи шәхьымзандаз, шәатәмзаарақәа еснагь идкыланы ишәаназыжьуа, азбарей ақәығарей шәзааимырңшындаз ишәыңсыхәоз?
- 11- Уи (Аңааимбар иңшәмаңхәыс), ахәынңәа лгәйдңара иалахәыз, шәыбжьара гәыңфык ыкоуп. Ари, шәхазы цәғьароуп хәа шәазымхәыцын, уимоу иагьшәзеиғьуп. Урт зегьы, икарңаз агәырңса иаңалараны икоуп. Рыбжьара агәырңса ду зхахьы изгазгы агәақра дузза изыңшуп.
- 12- Абри аншәаха аамтәзы, иазхайафцәоу ахацәеи ахәсеи дара дара рыбжьара абзиа иазхәыцны: «Ари иаартыңқьаны, ахәынңәа гәйдңароуп» рхәарц рыхәтәзамзи?
- 13- Абри афыза ахара адңаразы, ңшьфык ашахатцәа ааргааит. Ашахатцәа рзаамгозар, ус анакәха, урт, Аллаҳ ифәңхьа амцхәафцәа рхатәңсатәқәа роуп.
- 14- Адунеи нарцәи рықны Аллаҳ иатәашьареи илыңхеи еснагь ишәымамындаз, шәызгәылалаз абри афыза агәырңса амшала агәақра дузза шәңеиңшон.
- 15- Избанзар, шәарт ахәынңәа агәйдңара, еиңахәарала ауаа ирыларңәаны, ишәзымдыруаз акы шәалацәажәон, насгы шәарт, абри баша уск акәны ишәыңхьазон, аха иара, Аллаҳ ифәңхьа ус (ацәгьаура) дуззан.
- 16- Абри афыза шәлымха иантас: «Алацәажәара хара ихәқәнагам, ихаракзоу Аллаҳ ихьзала ари иаартыңқьаны ацәаңероуп» шәхәар акәзамзи?
- 17- Шәарт шәазхайафцәаңқьазар, Аллаҳ, даеазнык абри афыза кашәымңарц азы шәгәышәеиңоит.
- 18- Аллаҳ, иажәаңқарақәа шәара ишәзеиңеиңоит. Аллаҳ адыррей ақәығарей дырқәитуп.
- 19- Азхайафцәа рыбжьара алеишәадара аизырхара зтаху рзы, адунеиағьы нарцәгы игәгәоу ахьырхәра ыкоуп. Аллаҳ урт идыруеит, шәарт ишәыздырзом.

- 20- Аллаx иатѣашъареи илыңхеи шѣхъымзастѣгы, мамзарѣгы, Аллаx мыцхѣи дѣымшѣишѣны дрыцхашѣафны дыѣамызтѣгы?!.. Аллаx дрыцхашѣафуп, илңха мемгзарахдоуп.
- 21- Уа азхѣаѣцѣа! Афстѣаа ишьтра шѣхымлан. Дарбанзаалак, афстѣаа имѣа данылар, идыруазааит, уи аламысдареи ацѣгъареи шѣидиѣоит. Аллаx иатѣашъареи илыңхеи шѣара ишѣыцымзтѣгы, абри афызѣа агѣырңса шѣыбжъара азѣгы дзѣйѣйзомызт, амала Аллаx иитѣаху дрыцѣкѣоит, Аллаx зегъы ишахѣтоу ала иахѣуеит, ишахѣтоу алагъы идыруеит.
- 22- Шѣыбжъара, ацхыраара бзиа избо ауаа беиакѣа, ауацѣеи, атѣынхацѣеи, агарцѣеи Аллаx имѣаѣы амхѣаѣырра иакѣшѣази, акгъы шрырымтѣо ала имѣааит. Иранарыжъааит, иргѣагъааит, Аллаxгъы шѣартѣ ишѣананижъыр шѣтахзами? Аллаx кырза ишѣаназыжъуа иоуп, кырзагъы шѣрыцхазшѣо иоуп.
- 23- Иазхѣаѣоу, ицѣоу, ламыс змоу аңхѣыс ахѣз бааңс лхызѣаз, адунеи аѣынгъы нарцѣгы ашѣиңхъыз зѣау роуп. Уртѣ ахъырхѣара зѣгѣа рзыишуп.
- 24- Уи, ахъырхѣара амш аены, рыбзѣаеи, рнапѣаеи, ршьапѣаеи, ируыз, иѣарѣаз аусѣа рѣагыланы шахѣтра рзыруеит.
- 25- Уи аены, Аллаx уртѣ ирыхѣтоу ала, иагмыжъѣа иахъырхѣуеит, иара убас, Аллаx дышѣабыргъыѣѣѣоугъы иаартны иеилыркаауеит.
- 26- Ихѣымгоу зегъы, ауаа хѣымгаѣа ирзкуп, ихѣымгоу ауаагъы ахѣымга рыѣѣанагоуп. Ицѣѣаѣоугъы, ауаа цѣѣаѣа ирзкуп, ауаа цѣѣаѣагъы ицѣоу рыѣѣанагоуп. Артѣ ауаа, ахѣынѣагѣыдѣаѣцѣа ирхырхѣаауа кырза ирѣѣыхароуп, уртѣ рзы анажъареи, кыр иаңсоу анасыиѣи ѣѣоуп.
- 27- Уа азхѣаѣцѣа! Шѣхатѣы аѣны ада, азин ѣѣамкѣа, атѣым аѣнѣа, насгъы иѣноу аңсшѣа рамхѣазакаѣа шѣыѣнамлан. Шѣара шѣзы иеиѣу убри ауп. Агѣыгъра ѣѣоуп, шѣазхѣыцны иеилышѣаап хѣа.
- 28- Уртѣ аѣнѣа азѣгы дрыѣнамзарѣгы азин шѣымамкѣа шѣрыѣнамлан. «Шѣхѣазхѣадкылом, шѣтахѣѣа шѣхынхѣы» хѣа шѣархѣар, иаразнак шѣхынхѣы, избанзар, ари шѣара ишѣыхѣтоу хымѣаңгашѣоуп. Аллаx иѣашѣѣо зегъы идыруеит.
- 29- Азѣгы дахъыѣнам, амала шѣара шѣыматѣахѣѣа ахъыѣнагылоу аѣнѣа рыѣналаразы азин шѣтахзам. Аллаx ишѣырагармаоугъы, ишѣзоугъы ибзиазаны идыруеит!
- 30- Иазхѣаѣцѣаоу ахаѣа ирахѣа, рыблаѣа зѣитѣым иацѣыхъчаны рыламыс рыхъчааит. Абри, дара рзы еиѣа ицѣоу хымѣаңгашѣоуп. Хѣарада, Аллаx, уртѣ иѣарѣѣо зегъы идыруеит.
- 31- Иазхѣаѣцѣаоу ахѣсагъы ирахѣа, уртѣгы рыблаѣа зѣитѣым иацѣыхъчаны рыламыс рыхъчааит. Иаартны иаанужъша рыда, агъыртѣ рыңшзартѣѣа цѣыррымгааит. Рѣыршѣѣагъы ргѣыңхѣѣа хнаѣо иоурышьтѣаит.

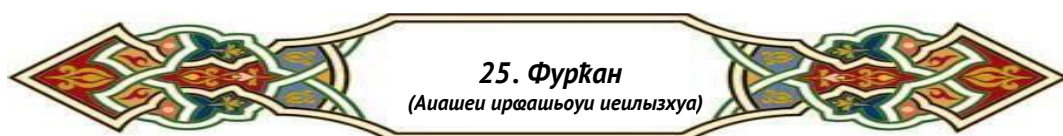
Рыңшзартқааггы, рхацәеи, рабацәеи, рабхәацәеи, рҕацәеи, рҕаңсацәеи, рашьцәеи, рашьцәа рҕацәеи, рахәшьаңацәеи, ахәсеи, риатымцәа рыхшареи, ахәса ирызхьампшуа иҕалаз рҕынтә майуфыс ирымоу ахацәақәеи, ахәса рыңшзареи рыңхашьартҕеи ззеилымкаауа ахәыцқәеи рыда агьырт рыҕны ипхьаркааит. Ипхьаркыз рыңшзарақәа аадырҕшырц азы ршьапқәа адгьыл иқәырмыкшааит. Уа азхәйафцәа! Зеггы Аллах иҕаңхьа атәмзаара шьташәйә, иҕалап абри алаггы ахеиқәырхара шәахьзар!

- 32- Шәыбжьара атәацәара иаламлаци, тәыс, мамзарггы майуфцәас ишәымоу рҕынтә, зтагылазаашьа маншәалоу атәацәара иалашәйә. Амамзаара итагылазар, Аллах иатәашьарала урт ргәақра рхиган. Аллах, мазарала зуаажәлар ирзылыңхауа иоуп, зеггы ишахәтоу алаггы издыруа иоуп.
- 33- Атәацәара алаларазы атәгылазаашьа змам, Аллах иатәашьара рыхьзаанза рыцқыра еиқәдырхааит. Рыхьыхыңса шәаны зхы иақәитхариц зтаху атәцәеи ауадалықцәеи абзиара рыдыжәбалозар, ишәыдыргало шәақәшахатха. Аллах шәара ишәатҕеишьаз амал аҕынтә уртггы ирышәт. Рыламыс ала анхара ртахызар, адунеи аамтәалатәи атахрақәа рзы, шәуадалықцәа мчыла акалтҕьашьра иазышәымкын. Урт абри азы ирықәымчыз ирдыруазааит, Аллах, дара рзы кырза дражажьәуп, дрыцхашьафуп.
- 34- Ицабыргыцәкьаны, шәара шәзы, иаарту ажәаңқарақәеи, уаанза имфасыз рҕырҕшқәеи рыла ацәгьара зхы ацәызыхьчо рызггы абжьгарақәа шәзылбаахҕеит.
- 35- Аллах, ажәфанқәеи адгьыли рылашара иоуп. Уи илашара, ҕырҕшыла аитәхәара абас иалшоит: Ацәашьқәа зтагылоу шьандалуп. Ацәымза абырлаш иалху рлашагак итагылоуп, уи арлашагаггы абырлаш иафызоу ейәак ауп. Мрагылараггы мратәашәараггы иатәым, зыхәша амца аламкьысырггы алашара зхылйуа, ипшьоу азетынйла (иалйуа ахәша) ала амца аркхоит. Алашара инахыкны даеа лашарак ахылйуеит. Аллах илашара, иитәху ихьигзоит. Аллах, ауааңсыра рзы аҕырҕшқәа ааигоит, Аллах зеггы ишахәтоу ала издыруа иоуп.
- 36- Аллах, рыргылареи рыфһныцка ихьз аитәхәареи азин ззыҕаицаз афһқәа рыҕны, шьыжьи хәылбьҕехеи Аллах дхарақзаны деитәрхәоит.
- 37- Урт реилахәаахәтрақәа, Аллах игәалашәареи, рнамаз ишахәтоу ала акреи, рзеқьат атҕиреи изаңырхагахазом. Урт, ргәытҕьаны ианытрысша амш иацәшәоит.
- 38- Аллах, уи амш азы иреигьзоу ахамта рытаны, иеихазоу ратәеишьоит. Аллах иитәху меигзарах аразкы ритҕоит.

- 39- Мапкыџцаа ракэзар, урт рус, ишабаны азы иашьто ауафы асакара дахьықәу ибаз азы асахьа иафызоуп, айыхэтәан, уи атыңағы даннеилак, акгыы избом, аха Аллаҳ иварағы дибойт. Аллаҳгыы уи иус, иагмыжкәа иеилиргойт. Аллаҳ иусеилыргара даараза иласуп.
- 40- Мамзаргыы, ацәқәырқақәеи аңтақәеи иеиқәыланы изхаңаз амшын дузза акны икоу алашьцарақәа ирфызоуп, аки аки иеиқәылаз алашьцарақәа! Алашьцара афныйка инапы ироур, убрийәкәа избарым. Аллаҳ илашара азәы иатәеимшьазар, уи нахыс алашара аганахь ала уаха анасың иоузом.
- 41- Иумбазои? Ажәфәнқәеи адгылы рыкны икоугыы, ажәфән акны зымцәыжәфақәа аартны имцысуа ахауа иалоу аңсаатәқәагыы Аллаҳ ирехәаңхьыз еитәрхәойт. Зеггы, рныхәаңхьызкәеи рырехәаңхьызи рдыруейт, Аллаҳгыы урт икарцо зеггы ишахәтоу ала идыруейт.
- 42- Ажәфәнқәеи адгылы рахра Аллаҳ итәуп, ахынхәрагыы – иара ишка мацара ауп.
- 43- Иумбазои? Аллаҳ аңтақәа ирныкәойт, нас иеидийойт, насгыы урт иеиқәйданы ижәпазоу ңтақәаны икаиийойт. Уи аамтәзы аңтақәа рыбжьарантәи ақәа аируейт. Ажәфән акынтә, убрака икоу аңта шьхақәа ркынтә акырцх аруны иахьитаху иақәиршәойт, иитәхугыы ирцәыхараитәуейт, уи аамтәзы амацәыс иахылйуа алашара ублақәа арлашәуашәа икоуп.
- 44- Аллаҳ, айхи амши дара-дара иеитниңсахлоит, хәарада, абри акны ихәыцуа рзы айтәхәыйәкәа ыкоуп.
- 45- Аллаҳ, ңсы зхо зеггы азы иалихит. Абарт рыбжьара, рыхәтак ргәышйа иқәхәазойт, рыхәтак џ-шьапык ирықәныкәойт, рыхәтакгыы – ңшь-шьапык. Аллаҳ иитәху ишоит, хәарада, Аллаҳ зеггы дрықәитуп.
- 46- Ицабыргыйәкәаны, иаартыйәкәоу ажәаңкарақәа шәзылбаахгейт. Аллаҳ иитәху амџа иашахь дкылигойт.
- 47- (Пытфык ауааңсыра): «Аллаҳгыы, иңааимбаргыы дазхаңцәейт, хреихырхәейт» рхәойт, ари анырхәо ашьтахьгыы рыбжьара гәыңфык мџахкәойт. Арт иазхайаџцәазам.
- 48- Рыбжьара еимакык рызцәырйны, ирбжьаказарц азы Аллаҳи иңааимбари рахь ианрыңхәалак, рыбжьара гәыңфык агәынамзара аадырңшуейт.
- 49- Амала ишрыхәаша агәра ргар, иеибарыџуа иара ишка иаауейт.
- 50- Арт ргәы хәаңсоума? Мамзаргыы гәфәрак рymoума? Мамзаргыы Аллаҳи иңааимбари иашамкәа ирызныкәар хәа ишәоума? Мап! Иашамкәа иныкәайәкәо рхатәкәа роуп.
- 51- Рыбжьара икоу аимак азбаразы Аллаҳи иңааимбари рышка ааңхәара анроулак, усқан азхайаџцәа: «Хазызырџит, хәихырхәейт» хәа мацароуп ирхәо. Абар, ахеиқәырхара иахьаззгыы абарт роуп!

- 52- Аллахи иџааимбари рхәатәы хайаны, Аллах иџагылара иацәшәаны, уи ахәымгара зәацәызыхьчаз ауаа, агәырғьара иахьзайәкьаз роуп!
- 53- Агьыртҕ ракәзар, адҕа анруталак, Аллах имџафы ишеибашьуала икәуеит. Урт убас рахәа: «Баша шәымкәын, ахәатәы шхашәйо иеилкаауп! Аллах икәшәйо зегьы идыруеит.
- 54- Убас рахәа: «Аллах шәиеихырхәа, аџааимбар шәиеихырхәа!» Амала шәрызхьамҕшыр, рхәатәы хашәымҕар, аџааимбар итәкҕхыкәра иара идуп, шәара шәтәкҕхыкәрагьы шәара ишәйдуп. Уи ихәатәы хашәйар, амџа иаша шәанылап, аџааимбар иуалу, Аллах иажәа иаартыӕкьаны, иеилырганы шәзеитәхәара мацара ауп.
- 55- Аллах, шәыбжьара иазхайаџцәаханы адунеи нарцәи рзы ихәартҕоу аускәа кәзӕаз ауаа, ажәа эларитӕаз ала, дара раҕхьатәикәа ишратәеишьаз еиҕш, даргьы адгьылтәыла аҕны амчра рытҕаны, игәаҕханы ирзалихыз рдин аеыртҕбаара алиршоит. Ршәартҕарақәагьы рхыхны, ашәартҕадара рзаҕийоит. Избанзар, урт сара азәгьы дсывармыркәылакәа исымҕахырхәоит. Абартҕкәа рышьтахь шьоукы мапкра хтәркыр, имџахкьаз агәырҕсауаагьы убартҕ роуп.
- 56- Шәнамаз ишахәтҕоу ала ишәкы, шәзеқьат, шәтҕи, шәџааимбар ихәатәы хашәйа, абас алагьы арыцхашьара шәақәшәап.
- 57- Мапкыџцәа адгьылтәыла аҕны узызғамгылаша мчык рымоу цьумшьааит! Урт ахьнанагаша цьахәным мца ауп, шәкә анеиртҕа бааҕсузеи уи атҕыҕ!
- 58- Уа азхайаџцәа! Шәнапаҕака икоу амайүцәеи, макьана имшәыц, цқьа иззымхәац ахәыцкәа, шәааигәара иааирц азы хтәагылазаашьак азы азин шәымырхлааит. Ишаанзатәи анамаз аҕхьа, шьыбжьонтәи ашоура аамтҕазы аҕсшьарахь шәиасны шәыматәақәа шәхышәхуаны, насгьы айыхтәи анамаз ашьтахь. Абартҕ аамтҕкәа, шәеыҕхьакны шәаныкәлаша аамтҕкәа роуп. Абартҕ аамтҕкәа рыда шәахьыкоу рнеира ҕырхага ыкәзам. Артҕ ауаа, ласылассы шәааигәара иааиуа, ишәыларсу ауаа роуп. Аллах иажәаҕкарақәа абас ишәзааиртуеит, Аллах зегьы идыруеит, насгьы зегьы ишахәтҕоу ала икәзйо иоуп.
- 59- Шәыхшарагьы аншәлалак, реиҳабацәа азин ишәымырхуаз еиҕш, даргьы азин шәымырхлааит. Аллах иажәаҕкарақәа абас ишәзааиртуеит, Аллах зегьы здыруа, насгьы зегьы ирықәитү иоуп.
- 60- Хайа ацаразы згәыгра зцәызхьоу, крызхыйуа ахәса, рыҕшзарақәа аамырҕшыкәа адәахьтәи рыматәақәа ршәыхра ҕырхага амазам, амала иагьа ус акәзаргьы рыламыс ахьчара дарарзы еиҳа ихәартҕоуп. Аллах, изаҳауеи, издыруеи иоуп.

- 61- Илашәу, ицыркыу, насгыи ичмазафу рзы игәйрңсам. Шәара шәызгыи шәыфнқәеи, шәабәцәа рыфнқәеи, шәанацәа рыфнқәеи, шәашьцәа рыфнқәеи, шәахәшьцәа рыфнқәеи, шәаб иашьцәа рыфнқәеи, шәаб иахәшьцәа рыфнқәеи, шәаншьцәа рыфнқәеи, шәан лахәшьцәа рыфнқәеи, зцапха шәнапафы икоу афнқәеи, шәфызцәа рыфнқәеи рыкны шәыкрыфарейи шәыкрыжәрейи гәйрңса амазам. Шәеицны, мамзаргыи хаз-хазы шәыкрыфарагыи ңырхага амазам. Афнқәа шәанрыфналалак Аллаҳ икынтәи иңшзоу ажәақәа рыла аңсиәа еибышәхәа. Шәазхәыцырц азы Аллаҳ иажәаңқарақәа абас ишәзеитәиүхәоит.
- 62- Аллаҳи иңааимбари мацара азхазңаз роуп иазхәйәфәоу. Урт, аңааимбар уск ицуразы ианеизалак, азин имымхкәа дааныжыны ицазом. Абарт, уара укынтә азин зтәхқәо, ааи, убарт Аллаҳи иңааимбари ишахәтәоу ала иазхазңаз ауаа роуп. Иеиуеиңшым русқәа рзы, уара укынтә азин аныртәххалак, иуҗаху азин рытәны Аллаҳ иранайжыырц азгыи ахәара кәйә. Хәарада, Аллаҳ кырза данажәууп, кырзагыи дрыцхашәууп.
- 63- Аңааимбар иааңхәара, шәыбжәара азәи даәазәи иахь икайңаз ааңхәара еиңш ишәмыңхәзан. Шәыбжәара мазала ибналаны ицақәаз, Аллаҳ, хәарада, идыруеит. Абри амшала, Уи идәа иәфәгылаз ауаа, рхы цәгыарак аҗаңарейи, ағәәкәра иҗазыргылаша хыырхәраки иацәшәалааит!
- 64- Ижәдыруазааит, ажәфнқәеи адгыли рыкны икоу зеггы Аллаҳ итәууп. Уи, иахьа ишәтагылазаашәоуггы, Иара ишкә шәаннарго аамҗазы ишәтагылазаашәахогыи ибзиазаны идыруеит. Ускан, рхатақәа ируз, икарңазгыи акакала ирзеитәиүхәоит. Аллаҳ, зеггы ишахәтәоу ала издыруа иоуп.

25. Фурқан

(Аиашей ирфашәоуи иеиызхуә)

Иахзылңхауа иҳаназыжыуа Аллаҳ ихьзала!

- 1- Адгылтәылақәа ргәйреанңахааит хәа, итәыуафы (Мухаммед) Фурқан (Акәырқан) изылбаазгаз Аллаҳ, аразкы узто иоуп, абарақәатра дахыңхыртоуп.
- 2- Уи, ажәфнқәеи адгыли рахра зтәу, ахшара дыздызымкыло, иахрафы алахәи дызмам, зеггы зшаз, иишазгыи лахьынңак инақәыршәаны тагылазаашәак рзаңызңаз иҳаракзоу Аллаҳ иоуп.
- 3- Абас ишыкоуггы, Аллаҳ дааныжыны акгыи ззымшо, уимоу, зхатақәа шоу, зхазы мацарәйәкәа аңхастәи ахәартәрейи акайара злымшо, аңсреи абзарейи,

аңсра ашьтаһығы дағазнык абзахара знапәғы икам (ирфашыу) анцаахәкәа рыдыркылоит.

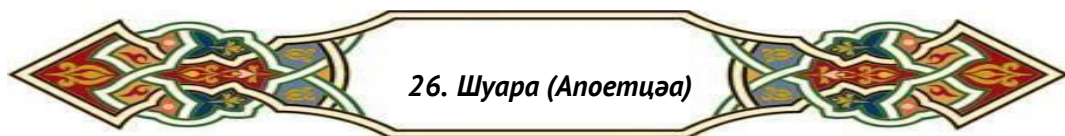
- 4- Мапкыфцәа: «Ари Акәыркан, уи ихы итйхәааз мцун, даға шыоукгы абри акны иара ицхырааит» рхәеит. Абас ала, иартыцәкыоу иашамраки ахәынцәа агәыдцареи ашка рхы дырхеит.
- 5- Иара убасгы: «Арт ажәакәа, шыоукы иддырфыз, уахгы-еынгы изаңхьоз, ажәытәуаа рлакәкәа роуп!» рхәеит.
- 6- Убас хәа: «Уи ашәкәы, ажәфанкәеи адгылы рымазақәа здыруа Аллаһ илбааигеит. Ииашайкәкыаны Уи, кырза данажәфун, кырзагы дрыцхашәфун.
- 7- Убас рхәеит: «Ари дызлаңааимбарузеи? Акрифоит, аңырмакыа далоуп. Иара изы шафык дылбаагзар, иара ила уи амаалыкыгы агәеанцара наигзар акәымзи?
- 8- Мамзаргы, беиара дуззак иманы, цәбаада крахыфаша, акрахыжәша бахчак имазар акәымзи». Урт агәымбылцәафцәа (азхайафцәа рзы): «Шәарт алаңшхырцара зызу уафык шәишьталаны шәцоит» рхәоит.
- 9- Иумбои, уара иузнкы шака хәатәы рыңшааз! Абас ала, урт имфәхкәаз иреиуахеит, уажәшьтарнахысгы амфа иаша рзыңшаараны икам.
- 10- Аллаһ, убас дбарақятун, убас дгәытбааун, итаххар, еиха ибзиоу, азиаскәа зтысуа абахча цшзақәагы уитоит, ахтынракәа узиргылоит.
- 11- Аха урт, акаамет амш мап ацәыркиит. Харгы акаамет амш имцны изыңхәаз рзы амцабз зхылцәа мцак хәрмазеихеит.
- 12- Уи амца харантәи ианырбартахлак, иара убри агәыңжәареи агәрымреи аууыбжыгы рахауеит.
- 13- Рнапкәа рыхәда игәгәаза иадфәхәаланы, уи (цәаханым) еиха иахытшәоу атың иантарыжылак, убрайкәа иңсыр ртаххоит.
- 14- Иахәа, баша знык аңсра шәамыхәан! Кырынтә шәыңсырц азы шәахәала!
- 15- Убас рахәа: «Абри аума еиха иеиңу, мамзаргы Аллаһ ихайгылаз рзы ажәаны ирытәз наунагзатәи цәанат акәу?» Уи ахамтә, наунагза нхартә тыңны ирзыкалоит.
- 16- Уака дара рзы, наунагза иартәху зеггы ыкоуп. Абри унцәа анагзаразы ихы иадицәз иажәа ауп.
- 17- Уи амш аены Аллаһ, Аллаһ ида изымцәхырхози дарей, цәарак иеизганы: «Абарт сыуаажәлар, шәара шәоума имфәхызкәаз, мамзаргы рхатәкәа роума имфәхкәаз?» хәа дразцәауеит.
- 18- Урт: «Уара уи афыза укәыгоуп! Уара уааныжыны даға ауацәакәак рышьтыхра хара иахнааломызт. Арт ауаа, рхатәкәагы рабдуцәагы аразкы меигзарахда ирутаһан, аха, аңыхәтәан угәалашәарайкәа рцәызит, абас алагы, атыша итаҳаз жәларык ракәхеит» рхәоит.

- 19- Абар, шэзымѣахырхаақоз, шәажәа шымцу ааңшит. Уажәшьта шэзықәшәаша агәәкра ахгара шшәылымшо еиңи цхырааракгыи шэзыңшаазом. Шәыбжәара аиашамрахь имфахыңыз дарбанзаалак, уи агәәкра дузза агьама иҳарбоит!
- 20- Уара уаңхьатәи аңааимбарцәагыи, хәарада, акрырфон, аңьырмыкыагыи иалан. Шәара шәкынтә ңытфык, агьырт ңзы ңышәагас шәкаңаны убри алагыи шәычхара гәахтоит! Унцәа зегыи ишахәтоу ала избо иоуп.
- 21- Сәаңхьа ишааргаша зынза иақәымгәыгуаз ауаа: «Хара, амаалықьцәа хзаашьтра, мамзаргыи Анцәа ибара хәхәтәзамзи?» рхәоит. Аиашәкыазы урт ңеырңагыара еиздырхауеит, ахыркыара акынгыи хәаак иааннакылом.
- 22- Амаалықьцәа анырбаша амш, агәыртса иалахәәеу ауаа ңзы зынза жәабжь бзиақ ықазам, урт, ускан: «Зегыи шәрылхәдахеит!» хәа рархәараны икоуп.
- 23- Урт икарңаз зегыи хнапағыи иааганы, аңша иаманы иаго асаба иафызәхтәуеит.
- 24- Уи амш, ңыанатәуа анхартә тңыңкәа иреиңьзоуи, аңсшьартә тңыңкәа еиха иңшзоуи ратәашьахоит.
- 25- Уи амш азы, ажәадан хызфә аңтәкәа хтуеит, амаалықьцәагыи иеишьтагыланы илбаагахоит.
- 26- Уи амш аены, ахрәкәкыа, иахзылңхауа ишитәу шақәрыгәгәахоит, мапкыцәа ңзы, даараза иуадафә мшуп.
- 27- Иара убри амш, аиаша иацәхьаңыз ауафы, инапкәа дрыцханы абас ихәашт: «Исыбаргыи, аңааимбар имфа санылазтңыи!» хәа.
- 28- «Исыбаргыи, абни ауафы (арфашьафы) фызас дышьтңысымхызтңыи!»
- 29- «Агәәанңаразы исзааиуаз ажәа, абри фызас изыңхьазоз ауафы сацәңхьеикузаарын!» Афстәа ауафы абас ихала дааныжыны ахьымзг ииргоит.
- 30- Уи аены аңааимбаргыи: «Сынцәа! Сыуаажәлар Акәырқан зынза иазхьамңшит» ихәеит.
- 31- Ааи, абас ауп. Хара, ңааимбарцыңхьаза абас агәыртса иалахәәеиз агацәа рызцәырахгеит. Аха амфа иаша ақәйафыс, насгыи цхыраафыс унцәа дузхоит.
- 32- Мапкыцәа: «Акәырқан знык ала иааизакны албаагара ахәтәзамзи?» рхәоит. Аха, хара уи, ибзиазаны игәныуыларц азы убас икаҳеит, иахәтоу аамтәкәа ңзы хәтә-хәтәла хәузаңхьеит.
- 33- Урт гәынамзarak аадырңшыцыңхьаза, харгыи аиашәкыа иреиңьзоу ала иаахмырңшыкәа камлазац.
- 34- Ирхәазаны ңәаханым итәхажьша ауаа ыками, убарт ңтың шака итың цәгьоузеи, рымфәгыи шака ииашами.

- 35- Ииашайѣкѣаны, хара, Мыса ашѣкѣы итѣаны, иашѣа Харунгѣы уи цхыраафѣы дизиѣахѣан.
- 36- Уртѣ: «Хажѣаѣѣараѣа имѣны изыѣхѣазѣ ажалар шѣрызѣа» хѣа рахѣѣеит. Аѣыхѣтѣангѣы уи ахѣатѣхамѣѣаѣѣа иѣѣѣа иѣѣахѣѣеит.
- 37- Аѣаимбарѣѣа имѣхѣаѣѣааны иахѣырыѣхѣазѣ амшала Ныхѣ ижаларгѣы азы иѣахѣаѣены, аѣааѣсыра рзы иѣатѣхѣаны иѣахѣѣеит. Хара агѣымбылѣѣбаѣѣа рзы даараѣа ихѣаагоу гѣаѣѣак хармаѣеит.
- 38- Ади, Семуди, Ресс жаларѣагѣы, абартѣ рыбѣѣара иѣаз абиѣараѣагѣы (ахѣхархѣеит).
- 39- Зегѣы иѣатѣхѣау аѣырѣшѣѣа дырбаны, ианырмуѣа иеилаѣѣыбаса ишьѣахѣѣеит.
- 40- Артѣ аѣаа, ахлымѣаахѣѣа зхызгахѣоу уи атѣылахѣ иѣахѣан, аха убартѣѣа рымѣазѣ? Мап! Артѣ аѣаа аѣсра ашьѣахѣ даѣазныѣ абѣахарагѣы иазыѣшыѣм.
- 41- Уртѣ урѣаѣыѣхѣаза: «Аллахѣ ѣаимбарс иаишьѣыѣ аѣафѣ абри иоума?» хѣа уѣѣылырхѣеит.
- 42- «Ханѣаахѣѣа гѣгѣала хѣерыдѣамхѣалар, уртѣ хрыѣрихыѣѣ азы аѣагѣ иѣзамыѣт» рхѣоит. Амала агѣаѣѣра анырѣалаѣ, имѣахѣѣѣѣѣаз зустѣѣоу еилыѣѣаараны иѣоуп.
- 43- Зѣахѣраѣа нѣѣахѣыѣ иѣазѣѣаз аѣафѣ дѣбама? Уажѣы уара, абри аѣафѣ амѣа иашахѣ инаѣара ухы иѣзадѣѣоума?
- 44- Мамзаргѣы уара, уртѣ реиѣхараѣыѣ уааѣхѣара иѣабыргѣѣѣѣѣаны иазхѣыѣѣа ѣѣушьѣоума? Мап, уртѣ арахѣѣа ирѣыѣоуп, изѣѣа амѣа аганахѣ ала еиѣагѣы илаѣѣуп.
- 45- Унѣѣа агага широуѣ умѣазѣи? Уи иѣаххандаѣ, хѣарада, зегѣы изымѣѣыѣа иѣаиѣѣон. Насгѣы хара амра убри азы шыѣѣырѣгѣѣагѣас иѣахѣѣеит.
- 46- Нас уи, ашьшьѣхѣа хара хашѣа хѣхеит.
- 47- Шѣара шѣзы аѣх ѣѣыршѣѣѣас, аѣѣарагѣы – ѣсшьѣараны иаѣызѣѣаз, ѣынлагѣы абѣазара иаамѣаны иѣазѣѣаз Иара иоуп.
- 48- Илыѣа аѣхѣа аѣшаѣѣа гѣырѣгѣѣѣѣашѣас ишѣзыназышьѣѣа Иара иоуп. Насгѣы ажѣѣан аѣынѣтѣ иѣѣѣашѣѣѣоу аѣѣа шѣзылѣаахѣоит.
- 49- Уи азы ала, иѣсу адгѣыл аѣсы ахахѣѣоит, рахѣыла, уаѣѣсыла иахѣаз зегѣы азы рыѣхѣархѣоит.
- 50- Аиашазѣ хара, абартѣѣа зегѣы аѣааѣсыра азхѣыѣны иеилыѣѣаап хѣа иаиѣѣыѣѣѣѣѣаѣа ирѣеитѣахѣѣон, аха, абас ишыѣѣоугѣы реиѣхараѣыѣ абѣиара агѣамѣѣара реадыѣѣалеит.
- 51- Иахѣаххазѣгѣы тѣылаѣыѣхѣаза гѣѣанѣѣаѣыѣ дырзынахѣашѣѣуан.
- 52- Ус анаѣѣа, мапѣѣѣѣа рѣаѣхѣа ухы лаумыѣѣѣын, абри Аѣѣырѣѣан ала, умѣѣѣа зегѣы еизганы урѣагѣыланы уѣѣѣала.

- 53- Рыуак изыцкыаны, азба уазмыркуа, еггы, аңыка аланы, иашаны икоу омшынк, еилеицеит. Урт, рыбжьара ңынгылак, узхымҕауа хэаак аңызцазггы Иара иоуп.
- 54- Ауааңсы зык далхны, ахылҕышьтреи аибагареи рыла атынхара изаңызцазггы Иара иоуп. Унцэа зеггы зымч ақхо иоуп.
- 55- Амала урт, Аллаҳ дааныжыны хэартҕаракггы ңырхагакггы злымшо матҕарқэак ирымҕахырхэоит. Мап зкуа ауафы, инцэа диҕагыланы дықәңоит.
- 56- Хара, уара гэырҕаеҕэашафыс, гәеанҕафыс унаҳашьтит.
- 57- Убас хэа: «Абри азы сара акымзарак стҕахзам, акызацәык истҕаху; ауааңсыра Аллаҳ иахь ицартэ амфа ранылара ауп».
- 58- Цсра зқәым, еснагь ибзоу Аллаҳ уиқәгәыгны, уихаҕабуны, арехәаңхьызқәа рыла деитҕахәа. Иуааңсыра ргәырҕсақәа Уи иахьидыруа азхоит.
- 59- Ажәфанқәеи адггыли насггы рыбжьара икоу зеггы фымш рыла изшаз, насггы жәфанқәацә иахылаз Иара иоуп. Уи, иишаз рзы кырза дрыцҕашьафуп. Абри азы издыруа уиазцәа.
- 60- Урт: «Ишэзылыңхо шәимҕахырхәа» хәа раухәар: «Азылҕхара закәызеи? Харт, уара иззухәаз хамҕахырхәарц хәкоума?» рхэоит. Ари афыза ааңхьара урт рҕагыареи рцәымыгреи иҕеггы еизнарҕаеуит.
- 61- Ажәфан акны аецәақәа ргәыңқәа аңызцаз, убарт рыбжьара цәымзак (амра) шықәзыргылаз, насггы уи ала амза зырлашаз Аллаҳ, иҳаракзоу раастаггы дҳаракзоуп.
- 62- Иазхәыцны ацатәхәы алырхыри, насггы итҕабуп зхәарц зтҕаху рзы, ацхи амши иеишьтазыргылазггы Иара иоуп.
- 63- Азылҕхафы итәыуаацәкьақәа убарт роуп, адггылтәылакны хьымзгыда иныкәаны, амдырцәа урт ажәала ианыладыркәуа: «Абзиара шәымаз» хәа нарахәаны иривсуеит.
- 64- Рыцхқәа, рынцәа иеихырхәаны, уи иҕаңхьа игыланы ирхыргоит.
- 65- «Уа ханцәа!» рхэоит: «Хара цьаҳанымтәи агәәкра хтәоумырҕшын! Избанзар, уи агәәкра аамтала акәымкәа, нцәарах змам ауп» хәа.
- 66- «Уи цьаҳаным, шака нхартҕа бааңсузеи, шака аангылартҕа бааңсузеи!»
- 67- (Утәыуаа бзиақәа) Аныхраҕы баша иркьазом, амала иагьеиҕазом, урт рныхра абарт рыбжьара еибаканрала имҕаңысуеит.
- 68- Аллаҳ иваркәылоу даеа нцәахәык имҕахырхәазом. Иашамрала, Аллаҳ мап зцәикыз аңсы баша иҕахырцәом, акалткьашьра ашка иныкәом. Избанзар, абартқәа кәзцаз рықәнага иақәыршәахоит.
- 69- Акаамет амш аены, урт ргәәкра иаццәахоит, рахатыр ларкәны наунагза убас иаанхоит.

- 70- Амала, атамзаара шытайаны ихэартюу аускэа кэзцэз ртэагылазаашыа хазуп, Аллах урт рыцэгъарақэа, абзиа ашка ирхоит. Аллах кырза данажьфуп, кырзагы дрыцхашьафуп.
- 71- Дарбанзаалак, атамзаара шытайаны ихэартюу аускэа кэицар, хэарада уи, Аллах иахь ихы ирхеит хэа дыңхэазоуп.
- 72- (Уи афыза атэуаа) Иахэтам азы шахатра рузом, ицакыдоу, ибашоу хымфэагашьяк ианахтыгэлалак, рхы пату ақэцаны инапырцны ицоит.
- 73- Рхатқэа анцэа иажэаңкарақэа аныргэаладыршэалак, уи ажэаңкарақэа рфаңхэа идагэацэоушэа, ифахоушэа рхы мфэапыргазом.
- 74- Урт: «Уа ханцэа! Хара агэырғара хэаазгаша ахатэфызацэеи ахшареи хатэашыа, хара агэырңса зэацэызыхьчо ауаа рхэагылафэцэас хрым!» рхэоит.
- 75- Абарт рфызцэа ауаа, рцабаа ахатыңан цыанаттэи аханқэа хамтас ирытэахоит, убрака ахайгылареи ажэаңхакэеи рыла ирңылоит.
- 76- Иара убрацэа наунагза иказаауеит. Уи, шака нхартэи аангылартэи ршзоузеи!
- 77- Убас хэа: «Шэтыуафреи, шэныхэарақэеи камлар, Аллах шэара хатыр зшэықэицари? (Уа амапкыфэа!) Шэарт, Уи идин имцны иахышэыңхэазаз амшала ишэырхаз агэырңса ахаангы ишэанажьхазом!»

26. Шуара (Аноетцэа)

Иахзылңхауа иханазыжьюа Аллах ихьзала!

- 1- Та. Син. Мим.
- 2- Арт, иаартыцэахоу ашэаы ажэаңкарақэа роуп.
- 3- (Сцааимбар!) Иазхарцом хэа ухы таурхарц ак уыгым!
- 4- Хара иахтэххар, урт ажэфан акынтэ цыашьахэык рзылбаахгон, даргы иаразнак иеихырхэон.
- 5- Ирзылңхауа икынтэ гэеанцарак рзаины, урт уи мап ацэырымкыкэа камлазац.
- 6- Еснагь имцны ирыңхэазоит, аха уи ицэылрхуа иқэу, ааигэа иаартыцэаханы ирызнеираны икоуп.
- 7- Урт амапкыфэа, адгылтэылагы иқэымңшзои? Уака иеуеиңшым ацэаақэа хэазеит.
- 8- Хэарада, абри акны имачымкэа ацатэхэқэа ыкоуп, аха еихарафык иазхарцом.

- 9- Хәарада, уара унцәа, амчрайәкыа дақәитуп, меигзарахгы арыцхашыара змоу иоуп.
- 10- Уара унцәа, Мыса абас ибжыы иқәиргахыан: «Урт, агәымбыльцбафцәа рахь, Фараон ижәлар рышка уца.
- 11- Урт (ирңеиңшу) абыржәыгы реацәырмыхьчазои?» хәа.
- 12- Мыса: «Сынцәа! Аиашазы сара амцхәара сыдыркылар хәа сшәоит».
- 13- «Сгәы еивцәхоит, сыбыз еилацәтоит, уи амшала Харунгы ацхаражәхәара идцә».
- 14- «Насгы, сара, урт ахара ысыдырцәхыоу амшала стәдырхар хәагы сшәоит» ихәеит.
- 15- Аллаҳ: «Мап, урызшыуам! Шәфыцәагы сцәашыахәкәа шәыманы шәрызца. Хәарада, харт шәара хшәыцуп, зегы хәхәуеит!
- 16- «Шәнеины Фараон, хара ицәбыргыцәкыаны жәфәнтәылақәа рынцәа ицхаражәхәафцәа хәуп».
- 17- «Исраил иңацәа рхы иақәитутәроуп, хара ихәицүароуп» хәа иашәхәа.
- 18- Фараон абас ихәеит: «Уара уанхәычыз нахыс ухадкыланы уахмаазәуеи? Уңстазаара ашықәсқәа имацымкәа хара хәы иухумгазәуеи?»
- 19- «Ацыхәтәан, аусцәгыагы кәуцәеит. Уара абзиара ззеилымкаауа уакәзаап!»
- 20- Мыса: «Сара, уи аус исзымдыркәа исамхакайеит» ихәеит.
- 21- «Насгы шәара шәыцынхара сацәшәаны сышәцәыбналеит. Ашәтахь, сынцәа сара аиашала азбашыа сирцән, иңааимбарцәа сыруазәкхеит».
- 22- «Уи, абзиара исзыкашәцәз хәа исәеңнухәогы ызызку, Исраил иңацәа ухазы тәыс рыкайара ада уаха даеагы акәзамызт».
- 23- Фараон: «Жәфәнтәылақәа рынцәа хәа ззухәогы дызустәада?» хәа дцәаит.
- 24- Мыса: «Ацәбырг азхәйара шәгәы азцозар, ижәдырузааит, Уи, ажәфәнкәеи адгылы, насгы рыбжәара икоу зегы рынцәа иоуп» хәа ацәк кәицәеит.
- 25- Фараон иааигәара иқаз: «Иихәаз шәахама?» хәа дразцәаит.
- 26- Мыса: «Уи, шәаргы шәынцәа иоуп, уаанза шәабдуцәагы рынцәа иакәын» ихәеит.
- 27- Фараон: «Шәара ишәзаашыту абри ацхаражәхәаф, хымцәада, еилагак иоуп» ихәеит.
- 28- Мысагы иажәа иаццә абас ихәеит: «Шәыхшыф аус ашәырур иеилышәкаап, уи, мрагыларагы, мратәашәарагы, урт рыбжәара икоугы дрынцәоуп».
- 29- Фараон: «Сара сыда даеа нцәахык дышәтұхыр, абахта ушәасыргәәкуа ала сыкәуеит!» ихәеит.
- 30- Мыса дцәаит: «Уара иаартыцәкыаны акы узаазгәзаргы, ус акәхоума?»
- 31- Фараон: «Аиаша зхәо уакәзар, ысырба уршахәтга!» хәа ацәк кәицәеит.
- 32- Ас ианыкала, Мыса илабашыа каиршәит, усқан ирбарыз? Алабашыа матхәеит!

- 33- Нас, инаны икәа иаатҗигеит, уигъы иблахкыгоу, лашара шкәакәак ахылҗуан.
- 34- Фараон, иуаажәлар абас реиҳәеит: «Аиашазы ари ауаф, кыр здыруа лаңшхырҗафык иоуп».
- 35- «Икәиҗаз алаңшхырҗарала, шәыңсадгъыл шәахигарц иҗахуп. Абри азы исабжыжәгои?»
- 36- Убас рхәеит: «Иаргъы, иашьагъы җамҗакы иаанкыланы, ақалақьқәа рышкә алаңшхырҗафцәа реизгаразы ауаа дәықәҗа,
- 37- Алаңшхырҗара иазкәзоу зегъы узааргааит».
- 38- Абас ала, алаңшхырҗафцәа зегъы, иазыңҗәоу амш аены, ианрылаҳәаз аамҗазы җыарак иеизыргеит.
- 39- Ажәларгъы: «Аизарахь шәнеи!» хәа рахәан.
- 40- (Фараон иуаажәлар) Алаңшхырҗафцәа аиааира ргар, җаргъы урт рымфә ханылап, рхәон.
- 41- Алаңшхырҗафцәа анеиза: «Аиааира анахғалак җамҗак хҗеиңшзар акәхан?» хәа Фараон иазҗааит.
- 42- Фараонгъы: «Ааи», ихәеит: «Ус ианыкәла, ииашәйәкьаны исзааигәазоу ауаа шәреиуахоит».
- 43- Мыса алаңшхырҗафцәа рахь: «Ишәыршәырц ишәҗаху шәыршә!» ихәеит.
- 44- Ас анреиҳәа, ршахақәеи рлабақәеи ыршәны инкарыжъын, убасгъы рхәеит: «Фараон иреиҳазоу имчра ахьзала! Хәарада, иаиааиуа хара хакәхоит».
- 45- Нас, Мысагъы илабашьа нкаиршәит, аха ирбарыз, урт рылаңшхырҗагақәа зегъы албаадара иналагеит!
- 46- Алаңшхырҗафцәа иаразнак асаара рычкарыжыит.
- 47- «Жәфантаылақәа рынцәа дазхахҗеит!» рхәеит.
- 48- «Мысеи Хәруни рынцәа!»
- 49- Фараон: «Сара шәысмазҗаакәа уи дазхашәҗоит, ус аума? Излеилкаахаз ала уи, алаңшхырҗара шәзырҗаз шәырҗафы иакәзаап! Амала, абыржәы ишәсырбоит! Шәнапкәеи шәшәпкәеи инеихда-ааихданы иңыкканы, шәыззегъы шәыкнархартә икәсҗоит!» ихәеит.
- 50- «Пырхага ханатом, хара усгъы ханцәа иахь ххынхәуеит» рхәеит.
- 51- «Раңхьаза дахьазхахҗаз иабзоураны ханцәа хәҗеиҗарым хәа хгәыгуеит».
- 52- Мыса иҗаххәеит: «Сыуаажәлар уахынла амфә иқәҗа, избанзар ишәышьҗашәарыҗоит» хәа.
- 53- Фараонгъы аруаа еизыргарц ақалақьқәа рахь ауаа дәықәиҗеит.
- 54- «Арт, хыңхьазарала имачу, иеиңхьыттоу жәларуп».
- 55- «Амала, хара хашкә агәағ дузза рымоуп».
- 56- «Харгъы, хәарада, агәеанызаара змоу, иазыку жәларк хәуп» (ихәон).

- 57- Нас, хара, урт (Фараон иуаажалар), рутра бзиақәеи рбахчақәеи, ииасны ицоз рзыхьқәеи,
- 58- Рыказынарақәеи рбеиарақәеи, дара ртәала кырза ирзаңсаз рмайурақәагы ирымпыџаххит.
- 59- Абас ала, абартқәа зеггы Ибраил иңацәа иратәахшьеит.
- 60- Ус ишыџаз, Фараони ируааи ашамтазы урт ирышьталеит.
- 61- Аџ-гәыңк анеибаба, Мыса иуаажалар: «Абар ҳахьааныркылаз!» рхәеит.
- 62- Мыса иакәзар: «Мап! Агәра ганы сыџоуп, сынцәа сара дсыцуп, ҳазлеиқәирхаша мџак сирбоит» ихәеит.
- 63- Абри азы ҳарггы: «Улабашьа ала амшын утас!» хәа, Мыса иџаххәеит. Амшын иаразнак иеиқәшеит, аџганкгы ашьха дуззақәа реиңш иаақәлеит.
- 64- Агьыртггы уа иазааиҟахтәит.
- 65- Мысаггы, ицыз ауааггы, зеггы еиқәхархеит.
- 66- Агьырт ракәзар, азы итаҳхәеит.
- 67- Хәарада, абри аҟны кырзџазкуа аџатәхәқәа ыџоуп, аха реиҳарафык азхәџаџаамхеит.
- 68- Хәарада, уара унцәа, Иара иоуп аиааираџәҟьа этәу, Уи зрыцхашьараггы ахәаа змам иоуп.
- 69- Урт Ибраҳим иажәабжьггы рзеитахәа.
- 70- Иара, иаби иуаажалари рахь: «Шәзымџахырхәои?» хәа дразџаахьан.
- 71- «Баҟақәак хрымџахырхәоит, рџаңхьа ахырхәара ҳагьаҟәыџуам» хәа атәк қарџеит.
- 72- Ибраҳим: «Ус ауп, аха шәанрыхәалак шәыбжьы раҳауама?
- 73- Мамзарггы, шәара хәартараки қырхаҟаки шәзыҟақара рылшоума?» хәа азџаара ритәеит.
- 74- «Мап, аха ҳабдуцәа абас ишықарџоз хрыхьзеит» рхәеит.
- 75- Ибраҳим убас ихәеит: «Ибзиоуп, аха шәзымџахырхәо маҟк иадамзарггы шәрызхәыцхьоума,
- 76- Шәабдуцәа рхаан аахыс шәззымџахырхәо?
- 77- Ибзиазаны ижәдыруз, жәфантаҟылақәа рынцәа ида шәзымџахырхәо зеггы сара исаҟацәоуп,
- 78- Уи, сара сызшаз, насггы амџа иаша сзырбаз иоуп.
- 79- Сара крысҟазџо, крысзыржәуа иоуп.
- 80- Санычмазаџхалакгы аҟәабзиара сызто иоуп.
- 81- Сыңсы схызхуа, ашьтаҳь еитәх аңсы схазџо иоуп.
- 82- Аҳасабеилыргара азбара аеынгы сыгхақәа санаижьып хәа сзықәгәыгуа Иара иоуп.
- 83- Сынцәа! Сара аҟәығара сытаны ауаа бзиақәа сырхыңхьазала.

- 84- Схылѝшьтѝра рыбжьара, сызбахэ ибзианы ирхэартэы исатэашьа!
- 85- Сара, разкыла итэу ыанат иахаанхаша ауаа среуатэ.
- 86- Сабгы ианажь, хэарада, иара амфа иаша иацэхьаѝыз дреуахеит.
- 87- Ауааѝсыра даеазнык рыѝсы рхэѝаны ианеизырго амш аены ахьымзг сумырган.
- 88- Уи амш, абеиарагы ахшарагы ацхыраара анрылымшо мшуп.
- 89- Аллах иѝаѝхьа, ицкыашэѝоу гэык ала инеира ада уаха даеагы аныумыхэо мшуп.
- 90- Уи амш, агэыргса зеацэызыхьчаз ауаа ыанат ирзааигэанатэуеит.
- 91- Имѝахькыаз азхамѝаѝцэагы иаартыѝэѝкыаны ыаханым дырбахоит.
- 92- Урт убас рыкэѝыртэуеит: «Иабэкоу адунеиэѝ шэзымѝахырхэаѝоз?
- 93- Аллах дааныжыны шэзымѝахырхэаѝоз уажэы ыаракыр ишэыхэартэахама, мамзаргы, рхыѝэѝа изамыхэо икалама?»
- 94- Нас, зегы хланѝы ыаханым ахэ идыршэуеит, имѝахыѝыз рхатэаѝеи,
- 95- Аѝстэа ируааи зегы.
- 96- Убраѝа дара дара еиѝагыланы абас рхэоит:
- 97- «Аллах иныс, харт ииашэѝэѝкыаны мѝахькыарак хтэагылан.
- 98- Шэарт, жэѝантэылаѝа рынцэа шэивахэарѝэылон.
- 99- Хара агэыргса халазгалаз, уи иалахэаены иѝаз амапкыѝцэа роуп.
- 100- Уажэшьтэ дгылаѝгы дхамам,
- 101- Гэык ала иахэыкоу атынхагы.
- 102- Ах! Шьтэахька ххынхэыртэ алшара хамазтгы, хазхэаѝцэахон!»
- 103- Абартэѝа рыкны хэарада кырза аѝатэхэы ыкоуп, аха еиѝарак иазхарѝом.
- 104- Хэарада, уара унцэа, аиааираѝэѝкыеи ахэаа змам арыцхашьареи ирѝэитэу иоуп.
- 105- Ныхэ иуаажэлэргы, рѝааимбар амѝхэара идыркылеит.
- 106- Рашьа Ныхэ, урт абас реиѝэхэан: «Мапкра шэеацэышэмыхьчазои?
- 107- Хэарада, сара, шэарт ишэзаашьтэ, зыгэрагоу цхаражэѝаѝык соуп.
- 108- Уажэшьтэ Аллах иѝагылара шэеацэыхьчаны схэатэы хашэѝа.
- 109- Абри азы шэара шэѝынтэ акагы стэахзам. Сара сьэбааѝса сызтэаша жэѝантэылаѝа рынцэа иоуп.
- 110- Уажэшьтэ, Аллах иѝагылара шэеацэыхьчаны схэатэы хашэѝа» хэа.
- 111- Абас атэа иртэит: «Уара, илаѝэзоу ажэлэ рхатэарнаѝцэа злаушьтэныѝэо ала, хартэ узазхэѝарызеи?»
- 112- «Урт, уаанза изѝыз сара исыздырам.
- 113- Урт азѝаара рытэара Анцэа зэѝэык иоуп изду. Шэазхэыцындэз абриѝэѝа еиышээкаарын!
- 114- Сара иазхэаѝцэахэз ауаа рхасѝараны сыкам.
- 115- Сара, аѝабырг иаартыѝэѝкыаны иеитэзхэо гэеанѝаѝык соуп».

- 116-«Уа Ныхә!» рхәеит: «Абри узәу уакәымҕыр, хымҕада, ахахә уахаргоит!»
- 117-Ныхә: «Сынцаа! Сыуаажалар сара сымҕхаафны срыҕхьазеит.
- 118-Уажәшьта дарей сарей хабжьара икоу, уара узбарала иеилырганы, саргыы, исыцу ауаагы еикәырха!» ихәеит.
- 119-Абри амшала, ихатәгы, ицыз ауаагы, зегьрыла итәыз уи аҕба афныҕка иеикәхархеит.
- 120-Насгыы, шытахька иаанхаз, азы итаҳхәеит.
- 121-Ийабыргыҕаҕыны, иеилызкаауа рзы абри акны айтәхәы ду ыкоуп, аха реихарафык иазхәйафцәамхеит.
- 122-Хәарада, уара унцәа, аиааирайәкьеи ахәаа змам арыцхашьареи ирыкәитү иоуп.
- 123-Ад жәларгыы рҕааимбар амцхәара идыркылеит.
- 124-Рашьа Хәйд, урт абас реихәахьан: «Аллах иҕагылара шәеацәышәмыхьчазои?»
- 125-Сара, шәарт ишәзаашьту, зыгәрагоу цхаражәхәафык соуп.
- 126-Уажәшьта Аллах иҕагылара шәеацәыхьчаны схәатәы хашәйа.
- 127-Абри азы шәара шәкынтә акагы сазыҕишам. Сара сьабаааҕса сызташа жәфәнтәылақәа рынцәа иоуп.
- 128-Шәарт иҳараку атыҕқәа зегьы рыкны абакақәа ргыло шәыхәмаруама?
- 129-Наунагза шәаанхоит хәа шәазхәыцны ахан дуқәа шәыргылоума?
- 130-Шәымчра, еснагь агәымбылцьбафцәа реиҕи аума шәхы ишашәырхәо?
- 131-Уажәшьта Аллах иҕагылара шәеацәыхьчаны схәатәы хашәйа.
- 132-«Шәицәшәа Уи, шәарт абриакара, ижәдыруа аразкқәа:
- 133-Арахә- ашәахәи, ахшареи,
- 134-Абахчақәеи, азыхьқәеи, шәатәеишьеит.
- 135-Аиашазы, шәара ишәызку уи амш ду аргәакра, даараза сацәшәоит».
- 136-Абас атәк кәрҕеит: «Уара ухалабжьаргыы уахмылабжьаргыы хара хзы зегь акоюп.
- 137-Хәрт қазкәу амфа, жәйтәнәтә аахыс хабдуцәа зкәу амфа ада дәеакы акәзам.
- 138-Уи амшала, агәакра хәкәшәарангыы хәкам».
- 139-Абас ала, уи амцхәара идыркылеит, хәрггы дара икәзаа икәахгеит. Аиашазы абри акны айтәхәы ду ыкоуп, аха реихарафык иазхәйафцәамхеит.
- 140-Хәарада, уара унцәа, аиааирайәкьеи ахәаа змам арыцхашьареи ирыкәитү иоуп.
- 141-Семуд жәларгыы рҕааимбар амцхәара идыркылеит.
- 142-Рашьа Салих, урт абас реихәахьан: «Аллах иҕагылара шәеацәышәмыхьчазои?»
- 143-Сара, шәарт ишәзаашьту, зыгәрагоу цхаражәхәафык соуп.

- 144-Уажашьта Аллаһ иҗагылара шәеаңыхьчаны сәәтәи хашәйә.
- 145-Абри азы, шәара шәкынтә акагы сазыңшам. Сара сәбабаңса сызташа жәфәнтәйлақәа рынцәа иоуп.
- 146-Шәарт абрака, абаҳчақәеи, аутрақәеи, азыхьқәеи рхықә аҕны,
- 147-Аеафреи, зшәырқәа ғалаз ахәырмартақәа рыбжьара,
- 148-Агәтынчреи ашәартәдареи шәыманы шәзаанхо ңышәшьоума?
- 149-Ашьхақәа рыкны, ахан ңшзақәа қазарала итаңқаны, иеиқәычаңа ишәыргылоит.
- 150-Уажашьта, Аллаһ иҗагылара шәеаңыхьчаны сәәтәи хашәйә.
- 151-Адгьылтәйла аҕны аңәгә зыршо ауаа ртахрақәа нашәмыгзан.
- 152-Ахыркәақәа рхәәтәи хашәымйән».
- 153-Убас рхәеит: «Хәарада, уара ику уафуп!
- 154-Уаргьы, хара ҳаиңш ууаңсуп. Уажәа ииашазар, ус анакәха, ңыашәхәык ҳзаарңшы».
- 155-Салихьы: «Абар, аңыашәхәы, абри ажәмахе ауп, азы ажәра агәаран мышкы иара иатәуп, мышкыгы шәара ишәтәуп.
- 156-Амала цәгьарак азахуп ҳәа иақәшәымкын. Мамзар идуззоу уи ами аргәәкра шәыхьзоит» ихәеит.
- 157-Абас ишықазгы, ажәмахе ршыт, аха нас икарҗаз иахьхәит.
- 158-Избанзар, агәәкра рыхьзеит. Ииашәңкәны, абри аҕны кырза аҗатәхәы ыкоуп, аха реиҳарафык иазхәйқәамхеит.
- 159-Хәарада, уара унцәа, аиааирайәкәеи ахәаа змам арыңхашьареи ирықәитү иоуп
- 160-Лут ижәларгы рҗаимбар амцхәара идыркылеит.
- 161-Рашьа Лут, урт абас реиҳәахьан: «Аллаһ иҗагылара шәеаңышәмыхьчазои?»
- 162-Ижәдыруазааит, сара, шәарт ишәзаашьтү, зыгәрагоу цхаражәхәафык соуп.
- 163-Уажашьта Аллаһ иҗагылара шәеаңыхьчаны, сәәтәи хашәйә.
- 164-Абри азы шәара шәкынтә акагы сазыңшам. Сара сәбабаңса сызташа жәфәнтәйлақәа рынцәа иоуп.
- 165-Шәынцәа шәара шәзы иишаз шәхатәфьзацәа ааныжыны,
- 166-Ауааңсыра рыбжьарантәи ахацәа шәырзааигәахоума? Аиашазы шәарт иахыркәаңааз (имаҳагьоу) жәларык шәоуп!»
- 167-«Уа Лут!» рхәеит: «Абри ухымқәаңашьа умыңсахыр, иудыруазааит, атәйла уалцахоит!»
- 168-Лут: «Аиашазы сара усгы, шәызғу аусқәа ихәымгасшьоит!» ихәеит.
- 169-«Сынцәа! Стәхцәеи сареи, абарт икарҗо ахәымгара атәкңхьқәра ҳаңыхьча!»
- 170-Абри азы, итаҳцәагы иаргы еиқәхархеит.

- 171-Шытаһыҥа иаанхаз, ирыланхаз таҥаажык лыда,
 172-Егьырт иааизакны иҥаахгеит.
 173-Уаф ииумбац ҕаак рзахаруит. Айыхэтэан, згэызеанахҕахыз ирзауыз аҕаа
 хаҕеимшхарахеит.
 174-Хэарада, абри акны идуззоу айтэхэы ыҕоуп, аха реиҕарафык
 иазхайафцэамхеит.
 175-Хэарада, уара унцэа, аиааирайҕаҕеи ахэаа змам арыҕашыареи ирыҕаиты
 иоуп.
 176-Еуҕе жаларгыы рҕааимбар амцхэара идыркылеит
 177-Рашы Шуаиб, урт абас реиҕаахыан: «Аллах иҕагылара
 шәеацэышәмыхьчазои?
 178-Ижэдыруазааит, сара шэарт ишәзаашыту, зыгэрагоу цхаражахэафык соуп.
 179-Уажашыта Аллаһ иҕагылара шәеацэыхьчаны, схэатэы хашаҕа.
 180-Абри азы шэара шәкынтә акагы сазыҕшзам. Сара сыбаааҕса сызташа
 жәфонтэылаҕаа рынцэа иоуп.
 181-Ашәага ииашаны иҕашаҕа, иагырханы икапанны, аҕырхага ҕазыо
 шәреуамхан.
 182-Ииашоу акапанга ала ишәкапанла.
 183-Ауааҕсыра ирыхэтөу иагшәмырхан, аиҕакишара аҕшыганы адгылтэыла акны
 аилафынтра цэыршәымган.
 184-Шәареи, уаанзатәи абиҕарақәеи зшаз шәихайҕыл».
 185-Даргыы абас атак изыкарҕеит: «Хэарада, уара иҕу уоуп!
 186-Уаргыы хара хаиҕш уафҕык уоуп. Иудыруазааит, харт, уара умцхэафны
 ухаҕхьазоит.
 187-Амала уажәа иашазар, иааг, ажәфан акынтә агәәкра (ахахә) хзаруы».
 188-Шуаиб: «Иҕашаҕо, зегыы рааста еиҕыны издыруа сынцэа иоуп» иҕәеит.
 189-Ажәакала, уи амцхэара идыркылеит, аха ус ишыҕаз еиҕылашыцоу, агага
 иахәаеыз уи амш, игәытҕаагоу хлымзаахк ааины урт ааннакылеит.
 Ииашайҕаҕыны, уи амш даараза ихлымзаахын!
 190-Аиашазы, абри акны идуззоу айтэхэы ыҕоуп, аха реиҕарафык
 иазхайафцэамхеит.
 191-Хэарада, уара унцэа, аиааирайҕаҕеи ахэаа змам арыҕашыареи ирыҕаиты
 иоуп.
 192-Хэарада уи (Аҕәырҕан), адгылтэылаҕаа рынцәахэы хәтә-хәтәла илбааигаз
 шәкәуп.
 193-Уи, зыгәра гоу ацҕа (Гаврил) илбааигеит,
 194-Агәәанҕафцәа уреиуахан хәа,
 195-Иаартыҕаҕыны араб бызшәала угәы акны илбаагоуп.

- 196-Уи, хэарада уаанзатэи ашэкэкэа рыкынгыи икан.
- 197-Исраил иңацаа рйарауаа ари ахьырдыруа, дара рзы иршахатгазами?
- 198-Амала хара, уи, араб бызшэа ззымдыруа азэи изылбаахгандаз,
- 199-Насгыи, дара харзапхьандаз, зегьдарароуп иазхарцомызт.
- 200-Абасала, уи агэырцсауаа рыгэкэа итахйеит.
- 201-Урт, ихьаагоу агэакра рбаанза уи азхарцазом.
- 202-Уи агэакра, ирызгэамтазакэа, иаразнак ирзаауеит.
- 203-Ускангыи: «Хара даеазнык аеҳэара хартоума?» хэа ицаашт.
- 204-Урт (цашьахэык абара ахьиртаху азы) ргэакра иаразнак ирзааир ртахума?
- 205-Усгыи иубартоуп, аразкы рацаа рыманы кыраамта инхархар,
- 206-Ашьтахьгыи излахаршэахьаз агэакра рзааир,
- 207-Рхы иадырхэакэоз акагыи цьаргыи ирыхэазом.
- 208-Хара, алабжьаразы агэеанцацаа рзынахмыштыкэа,
- 209-Жаларык нахмырцааца. Хара хгэымбылцбацаазам.
- 210-Уи (акэыркэан), афстаацаа илбаарымгазеит.
- 211-Ари, дара рус алам, рымчгыи азхазом.
- 212-Хэарада, дара, ацахэаракэа рмахаратэи иацаыпхьакуп.
- 213-Ус анакэха, Аллах ида даеа нцаахэык уимцахырхэаны уимыхэан, мамзар иахьырхэказ уреуахоит.
- 214-Утынха гэакьацаа ирыцахэа, ргэыреанца.
- 215-Иуцу азхайцацаа ахылапшра рыт.
- 216-Аха иуғагыларгыи убас рахэа: «Сара шэарт икашэцакэо, хымцада, сырцаыхароуп».
- 217-Уара, аиааирцакэа зтэу, ихэаадоу арыцхашьара злоу Аллах уикэагыг.
- 218-Уи уара, уангыло (уахынла анамаз акразы) иубартоуп,
- 219-Асаара рыекажыны, ахырхэара иаёу рыбжьара иутагылазаашьоугыи ибартоуп,
- 220-Избанзар, Уи, зегыи захауа, зегыи здыруа иоуп.
- 221-Афстаацаа ракэзар, иззылбаауа шэарт ишэасхэарыма?
- 222-Урт, агэырцсеи, ахэынцаа агэыдцареи иазгагоу ауаа ирзылбаауеит.
- 223-Урт, рлымха афстаа изкыдуп, реихарафыкгыи мцхэацаоуп.
- 224-Апоецаа ракэзар, урт рышьтахгыи имфахкьаз ауаа гылеит.
- 225-Иеиуеицшым апстакэа рфы хыкэкыда ишылеицеиуа умбазои?
- 226-Икарымцази ирзыкамцашеи рызбахэ ахэароуп изёу.
- 227-Амала, иазхайцацааханы, адунеи нарцаи рзы ихэартёу аускэа кэзцази, Аллах кырза дызгэалазыршэази, аиашамра ианақашэа зхы зыхьчэзи, ртагылазаашьа хазуп. Аиашамра кэзцаз, ирцеицшхараны икоугыи хара имгакэа ирбараны икоуп.

27. Немл (Ашышкамс)

Иахзылпхауа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихъзала!

- 1- Та. Син. Абарт, аїабыргқәа аазыртуа ашәкәы Акәырқан ажәаңқарақәа роуп.
- 2- Уи, азхайаџцәа рзы ицқашәкьоу лашарак ишахыїхыртоу еиңш, игьгәыргьаеҳәашоуп.
- 3- Урт азхайаџцәа, рнамаз ркуеит, рзеқьат ртиуеит, нарцәытәи аңстазаараггы хьахәа-ңахәада агәра ргоит.
- 4- Хәарада, хара, нарцәы азхазымїо ауаа, икарїо зеггы иңшзаны идҳарбеит, уи амшалаггы баша ихандеуа икәуп.
- 5- Иара убарт, зеггы рааста ихьантоу ахьырхәра зықәнаго роуп, нарцәы зеггы рааста аңхаста зауышаггы дара ракәхоит.
- 6- Хәарада, абри Акәырқан, адырреи акәыгәреи ирықәитиу Аллаҳ икынтә уара иутоуп.
- 7- Аамтәк азы Мыса итәацәа рахь: «Иїабыргыїкәыны мцак збеит. Шәарт уаантәи жәабжьк, мамзарггы шәгешәырңхаразы мцак злеикәышәїаша кәытқак шәзаазгоит» хәа реиҳәахьан.
- 8- Уака даннеи, бжьык икәырган: «Амца иавагылоуггы, ааигәара икоуггы иңшьоуп хәа иңхьазоуп! Аңсабарақәа рынцәахәы Аллаҳ, агха-ңхақәа дыркәыгоуп.
- 9- «Уа Мыса! Хәарада, сара аиааираїкәеи акәыгәреи зтәу Аллаҳ соуп!»
- 10- «Улабашьа наї икаршә!» Мыса илабашьа каршәны, уи амат еиңш ишхәазоз аниба, шытахька дмыңшыкәа дыїкьеит: «Уа Мыса! Умшәан, сара сәаңхәа аңааимбарцәа зыцәшәо хәа акаггы ыкам».
- 11- «Амала, аиашамрахь имџахыїыз шәоит, аха уртггы икарїаз ацәгәара ахатыңан бзиарак кәрїар, ирдырузааит, сара кырза санажьџуп, кырзаггы срыцхашьаџуп».
- 12- «Уажәггы унапы укәа итәїаны, чмазарак, аахак амамкәа ишкәакәаза, ицырцыруа иаатугап. Аңьашьахәқәа жәба рыла Фараони иуаажәлари урызца. Избанзар, урт имџахькьаз жәларны икалеит».
- 13- Уңьашьахәқәа урт рґәаңхәа ианцәыруга: «Ари, иаартыїкәыны лаңшхырңароуп» рхәеит.

- 14- Аңыашахәкәа хьахәа-ңахәада, иартыңәкәаны ишырбазгыи реырпагыареи ргәымбыльбарей амшала мап рцәыркиит. Аха аңыхәтәаны, аңәкшафцәа рлахынңа зеиңшрахаз унахәаңш!
- 15- Хәарада, хара, Даути, Шәлиман адырра ратәахшьейт: «Харт, азхәафцәа реихарафык хрейгызтәыз Аллаҳ арехәаңхьызкәа зеггы дрыңсоуп!» рхәейт.
- 16- Шәлиман, Даут итың дахагыланы убас ихәейт: «Уа ауааңсыра! Хара аңсаатә бызшәа харңоуп, насггы ауаа иратәашьоу зеггы ркынтә иахәтоу акара хатәашьоуп. Ииашәкәаны абри, иартыңәкәоу атәашьарак ауп».
- 17- Шәлиман аамтәк азы аңынцәей, ауааңсырей, аңсаатәи рыла иеиңкааз ируаа, зеггы шеицыз напхгара ритон.
- 18- Аңыхәтәан, Ашышамскәа рыңстә акны ианаи, шышамск убас ахәейт: «Уа Ашышамскәа! Амарца, шәйтәкәа шәйтәл, Шәлиман ируаа шәрызгәамтәкәа шәйдмыркәацаит!» хәа.
- 19- Ари ажәа захаз Шәлиман дааңышәарччан: «Уа сынцәа! Сани, саби, сарей ихәтәашьаз сырхәтабуны, угәы иахәаша аускәа рыкаңара сахьызга, улңхала, сара ауаа бзиақәа сырхыңхьазала!» ихәейт.
- 20- Шәлиман аңсаатә днарылаңшын: «Ашамыхәаж зысымбоц, мамзар изыз ирылахама?» хәа дңаит.
- 21- «Иартыңәкәоу ыызгак сзаанамгар, ма гәгәала иахьсырхәып, мамзарггы ахәда хысңаит!» ихәейт.
- 22- Дук мырңыкәа Ашамыхәаж ааин убас ахәейт: «Сара, уара иузымдыруаз акы еилыскаит. Сабатәи ажәлар ирызкны ииашәкәоу жәабжк узаазгейт».
- 23- «Урт ахкәажәк напгара рылтәит, лара алшара чыдақәа лытоуп, иблакхыгоу тәартәкгы лымоуп.
- 24- Амала, ларей лыуаажәлари, Аллаҳ дааныжыны амра иамңахырхәоны избеит. Афстәа, икарңо ибзиоушәа идырбаны имфәахикәазаап. Абри амшалаггы амфәа иаша рзыңшаауам.
- 25- Ажәфанкәей адгылыи рыкны икоу зеггы цәырызго, иахзозггы ихарзозггы зеггы здыруа Аллаҳ имңхырхәазом.
- 26- Аха идуззоу жәфанкәацәа иаңшәымоу Аллаҳ ида нцәа дыказам».
- 27- Шәлиман: «Иухәо иашоума, мамзар умңхәафма, хәхәаңшып.
- 28- Абри сышәкәы рзнаганы раңхьа инықәа, насггы унаскәаны угыл, ирызбоггы унахәаңш» ихәейт.
- 29- (Ашәкәы зауз Сабатәи ахкәажә абас фәалтәит:) «Афызцәа! Сара кыр зңазкуа шәкәык сзаашьтуп!
- 30- Ашәкәы, Шәлиман икынтә иахзаауейт, «иахзылыңхауа, иханазыжьуа Аллаҳ ихьзала» хәа иалагоит,
- 31- «Сара шәысфамгылан, шәаины схәатәы хашәңа», хәа ианиңоит» лхәейт.

- 32- Ахкаажэ убас лхэеит: «Афыцэа! Стэгылазаашыа иазкны шэгэаанагара сашэхэа. Шэара шэгэаанагара еилымкаакэа зынза акгыы сызбазом».
- 33- Абас атэк карйеит: «Хартэ хэгэгэоуп, айбашыфы цыбаракэа хауп, аха иагыа ус акэзаргыы, азбара бнапы иануп, ибызбаша бара базхэыц».
- 34- Ахкаажэ убас лхэеит: «Ахцэа тэылак ианалалак, хыла-гэыла иеилайаны ажэлэр рапхыагылафцэагы рахатыр ладыркэуеит. Абартгыы уи афыза карйозар акэхап.
- 35- Сара уртэ, хамтэк рзысышьтэуеит, нас хэцхаражэхэафцэа шытэхька ишыхынхэуа хэхэаңшып».
- 36- (Ацхаражэхэафцэа) Шэлиман ианизнеи, убас реиэхэеит: «Шэартэ, сара амал ала цхыраара сышэтэоума? Аллах сара исатхэишьаз, шэара исышэтэз ааста иеигэуп. Ман, ман! Шэара шэхамтэ, шэара шэеиңи икоу мацара роуп иеигэыргэо.
- 37- (Уа ацхаражэхэафы!) Уахэ урзыхынхэы, ибзианы ирдыруаз, зынза изырфамгылаша ар рыла хнеины, хымңада иайарханы, рахатыр ларкэны, ртэылагыы иалахцоит!»
- 38- (Нас иабжыагафцэа рахэ днахэны): «Сфыцэа! Уртэ машыцаханы, сара исзааианза, шэыбжыара уи ахкаажэ лтэартэ тың сзаазгарыда?» хэа дразйааит.
- 39- Аңынцэа рыбжыара зегы раастэ игэгэаз, насгыы зсахыа цэгэаз: «Утэартэ уахыйаанза сара уи узаазгоит. Ииашайкэаны, уи сымч акэхоит, сара узыкэгэыгша соуп» ихэеит.
- 40- Ашэкэы иазкны адырра змаз дэа цынк иакэзар: «Сара уи, ублакэа хфаны ихыутаанза иузаазгоит» хэа атэк кайеит. Шэлиман атэартэ иварафы ианиба, абас ихэеит: «Ари, итэбуп ахысхэаауама, мамзаргыы абзиара сзеилымкаауа скалома хэа сңызшээз сынцэа иатэашыароуп. Итэбуп зхээз, ихазы ихэоит, абзиара ззеилымкаазгыы идырузаааит, сара сынцэа акы згыу иакэзам, гэытбааралагыы дхаракзоуп».
- 41- «Уи лтэартэ лзымдыруа икашэя, хэхэаңшып, еилызкаауа, мамзаргыы иzzeилымкаауа дреиуоу» ихэеит.
- 42- Ахкаажэ данаи: «Бара бтэартэагыы абас аума ишыкоу?» хэа илазйааит. Лара: «Ахатэңсатэ акэушэа избоит!» лхэан, инацылйеит: «Хартэ уаанзагыы, шэара ишэызкны адырра ахьхауз азы уажэшэтэ хэңсылманцэахоит» лхэеит.
- 43- Уи, уаанза Аллах ида дзымцахырхэакэоз дымфыхыркыахьан, избанзар лара имапкыфцээз жэлэрык дреиуан.
- 44- Илархэеит: «Ахан быфнал» хэа. Ахкаажэ зык дталоз цылышьян лкалтэ ааидылкылеит. Шэлиман: «Ари абырлаш иалху ахан, асаркыа иалху адашьям

- ауп» хәа ахкәажә лгәылчәниҗеит. Ахкәажәгы: «Сынцәа! Сара ииашаҗәкыны схы агәымбылцъбара азызуазаарын! Уажәшьта Шәлиман ила адгьылтәылақәа рынцәахәы Аллаҳ иҗәпхәа сшьамхнышгылеит» лхәеит.
- 45- Семуд жәларгы: «Аллаҳ шәимҗахырхәа» хәа реиҳәарц азы рашьа Салих дырзынаҳашьтит. Аха иаразнак иеиҗагылаз җ-гәыпкны рҗааиҗыршеит.
- 46- Салих: «Уа сыуаажәлар! Избан, абзиара шыҗоу, ацәгыара ашкә шәхы зшәырхо, дышәзылпхарц азы Аллаҳ ианажьра шәахәар кәмлазои?» ихәеит.
- 47- Абас атәк кәрҗеит: «Уареи уҗызцәеи шәымшала мышьтәцәгыарак хәкәшәеит». Салих: «Шәара шәзыкәшәақәаз Аллаҳ иҗынтә ауп. Аиашазы шәартп иҗыршәо жәларык шәоуп» ихәеит.
- 48- Уи ақалақь аҗны жәҗык ыҗан, артп ауаа адгьылтәылаҗы ацәгыаршра иаҗын, абзиара ашкә рхы хазамызт.
- 49- Рыбжәара тәуба уны абас иеицәажәан: «Уахынла хрықәланы, иаргыи итәацәагыи тәахархап, насгыи ихылапшҗы; хара уа хәкәзамызт, иҗабыргыҗәкыны аиаша ххәоит хәа иаххәап» хәа рызбеит.
- 50- Уртп абас шыацхәак ишазхәыцуаз, харгыи дара ирызгәамтәзакәа хьырхәрак рзаҗахҗеит.
- 51- Уахәапш, ршьацхәа аҗыхәтәа зейпшрахаз: Рхатәкәагыи рыуаажәларгыи иааизакны, иқәзаа инықәахҗеит.
- 52- Абар, риашамра амшала иеилабгаз рыҗәкәа! Иеилызкаауа жәларык рзы хәарада, абри аҗны аҗатәхәы ыҗоуп.
- 53- Иазхаҗаҗцәаханы Аллаҳ иҗагылара зәацәызыхьчаз ауаа ракәзар, уи ахлымзаах иалахҗеит.
- 54- Лутгьыи дугәаларшәа! Уигьыи иуаажәлар: «Шәыбла ишабо, абри аҗыза аламысдара кәшәҗома?»
- 55- «Ахәса рцымхәрас, ахацәа гәахәарала шәрызнеиуама? Аиашазы шәартп җаастәала зхы мҗаҗызго жәларык шәоуп» ихәеит.
- 56- Аха иуаажәлар: «Лутгьыи итәацәагыи шәтәыла иалышәца, избанзар уртп, зыцкьареи зыламыси иазҗагыоу ракәзаап!» хәа атәк кәрҗеит.
- 57- Абри амшала, ипхәыс лыда, иареи итәацәеи еиқәхархеит. Ипхәыс шытәхька иаанхаз дрылахәзарц хәзбеит.
- 58- Уртп, гәгәала қәак рзахаруит, уаанза згәызәанахҗахьаз (аха, хьаас ишьтәызымхыз) ауаа ирзахаруз ақәа кырза ицәгыәхеит.
- 59- Убас хәа: «Арехәапхьызқәа зызку Аллаҳ сихатәбуеит, абзиара рымаз иаликааз иуаажәларгыи. Аллаҳ иакәу мамзаргыи ивадыркәылаз ракәу еиҗа иеиҗьу?»
- 60- Ус анакәха, аҗәҗанқәеи адгьыли зшаз, аҗәҗан аҗынтә азы шәзылбаазгаз дызустәада? Хара уи азы ала, шәартп җла зәҗәык аазара шшәылымшазгыи

абахча ңизакәеи ашәырыртақәеи аңахҕеит. Аллаҳ ида дәеа нцәак дыкоуп рхәоума? Аиашазы урт зымфакхъара иацызңо уаауп.

- 61- Насгъы адгъылтәыла ақынхаразы изырманшәалаз, аңсқақәа рыбжьарантәи азиасқәа рызназгаз, адгъыл мҕысырц азы ашьхақәа шыақақәаны изшаз, ф-мышынк рыбжьара (еиламларатәы) ңынгылак бжьазңаз дызустәда? Аллаҳ ида дәеа нцәахәык дыкоума? Аиашазы урт реиҳарафык аҕабырг рыздыруам.
- 62- Ауадафара уақәшәаны уаниҳәалак иухъзо, угәакра ухызго, насгъы адгъылтәылаф напхгафыс указңо дарбану? Аллаҳ ида дәеа нцәахәык дыкоума? Шака илакәны шәхәыцуазеи!
- 63- Уи адагъы, адгъыли амшынкәеи рылашьцарақәа рыкны амфа шәзырбо дарбану? Аңшақәа, илыңха аңхәа иргылары гәырғәеҳәашас иаазышьтәуа дарбану? Аллаҳ ида дәеа нцәахәык дыкоума? Аллаҳ, урт ивадыркәылақәаз рааста кырза дҳаракуп, урт дыркәыгоуп.
- 64- Нас, раңхъаза изшаз, ашьтаҳъгъы иааиңмыркъазакәа зшара иацызңо дарбану? Шәарт, ажәфәан ақынтәгъы, адгъыл ақынтәгъы аразкы шәызтәо дарбану? Аллаҳ ида дәеа нцәахәык дыкоума? Убас раҳәа: «Аиаша шәхәозар, ус анакәха, шәыршахатга хшәырба!»
- 65- Убас хәа: «Ажәфәнкәеи адгъыли рыкны Аллаҳ ида икалаша здыруа дыкам». Урт ңсны, рыңсы анталашагъы рыздырзом.
- 66- Мап, урт нарцәы иазку рдыррагъы назам, уи адагъы, абри иазкны есымша агәыфбара рымоуп, аиашазы урт нарцәы иазкны илашәыҕәкьоуп.
- 67- Мапкыфцәа убас рхәеит: «Хәреи хабдуцаеи анышә ханалаз ашьтахъ, дәеазнык хабзахоума?
- 68- Аиашазы, абри афызә ажәабжь ала хабдуцаагъы дыршәахъан. Амала уи, ажәытәуаа рлакәқәа рыда уаҳа дәеакы акәзам».
- 69- Убас раҳәа: «Адгъылтәыла шәакәшаны, агәырҕсауаа рҕыхәтәа зеиңшрахаз шәнахәаңи!»
- 70- Уаргъы, дара рымшала умхәан, ашьацхәа ахъыузықәдыргыло азгъы умгәырфан.
- 71- Урт: «Шәиашаҕәкьазар, шәажәа анбаназо?» хәа иҕаауеит.
- 72- «Лассы иааирц ззышәтаху агәакра, хәтак шәхы ишәаңара иказаргъы ашшоит» хәа раҳәа.
- 73- Хәарада, уара унцәа ауааңсыра рзы дшәтафуп, аха урт реиҳарафык итабуп хәагъы рызхәом.
- 74- Унцәа, урт ргәы итарҕәахызгъы, идыраргамоугъы хымҕада идыруеит.
- 75- Жәфәни дгъыли рыкны имазоу акы ыказам, иаартыҕәкьоу шәкәык ианымлакәа.

- 76- Аиашазы, абри акәыркан акны, Исраил иңацаа еимактәыс ырымоу иазкны реиҳарак иартны иеиҗахәоуп.
- 77- Хәарада, урт, азхәйафцаа рзы, алашареи аллҗхеи ирхыҗхыртоуп.
- 78- Ииашәйәкәаны, унцаа урт рыбжъара иҗоу дақәызбараны дыҗоуп. Уи аиааирайәкәа зтәу иоуп, зегъы здыруа иоуп.
- 79- Ус анакәха, уара Аллаҳ уиқәгәыг, избанзар иартыҗәкәоу аҗабырг мфа уануп.
- 80- Иудырузааит, уара аңсцаа ирахартә иузыкайом, рышьтахь аиарханы ицо адагәацаагъы ирахартә иузыкайом.
- 81- Уара, илашәу ауаа ихәанчоу амфа акынтә амфа иашахь иузаагом. Уара, хажәаңқарақәа рыгәра ганы, иазхазҗаз дырҳара улоиут.
- 82- Уи ажәа (акаамет) аныназалаак, адгъыл акынтә, иахшаз акы рызцәырганы, ауааңсыра хажәаңқарақәа инагзаны ишазхарымҗаз раҳаратәы икаҳйоиут.
- 83- Уи аены, жәларыцыңхәаза хажәаңқарақәа мыцны изыңхәазоз агәыңқәа, цъарак иеизахгоиут. Урт еиҗкаарала (рҳасаб ахьеилдыргаша атың ашқа) идәықәйахоиут.
- 84- Айыхәтәан, уа ианнеилак, Аллаҳ убас ихәоиут: «Шәарт, сара сажәаңқарақәа изакәу еилымкаакәа, имцны ишәыңхәазеиут, ус ами? Ус акәымзар, шәызғыз закәыз?»
- 85- Агәымбыльцъбарахь иахьымфахыҗыз амшала, дара ырызкны иихәаз ажәа нагзахеиут, уажәшьта изцәажәазом.
- 86- Рыңсы ршьааит хәа айх шахшаз, җынлагъы илашаза ишыҗахҗаз рымбазеи? Иазхазҗаз жәларык рзы абри акны хәарада, аҗатәхәкәа ыҗоуп.
- 87- Абыкь (Сур) иантәтәхәо амш, Аллаҳ игәаңхаз рыда, ажәфанқәеи адгъыли рыҗкны иҗоу зегъы ргәы тҗкьоиут, зегъы рыхқәа ларкәны Иара иахь иааиуеиут.
- 88- Ашьхақәа урыхәаңшны, игыло цъушьоиут, аха уртҗгы аңтақәа реиңш иныкәоиут. Арт зегъы гәгәаза иказҗаз Аллаҳ иказара ауп. Хәарада, Уи, икашәйцо зегъы ырызкны адырра имоуп.
- 89- Дарбанзаалак, бзиарала дааир, еиҗа иеиҗу иатәашьахоиут, урт уи амш, акаамет агәытҗкәагарагъы иацәыхьчахоиут.
- 90- Амала, цәгьарала иааиз ракәзар, урт хланҗы, цъаҳаным иҗарыжъуеиут: «Икашәйқааз рышьтахь даеакала ишәңылозма?» хәа раҳәахоиут.
- 91- Убас хәа: «Сара, абри ақалақь (Меқькье) ишәартаданы изыңхәааз анцаа имацара имҗахырхәара сьдҗоуп. Усгъы зегъы Иара итәуп. Насгъы сара сыҗсылмынхарц сьдҗоуп».
- 92- «Акәыркангъы саңхьарц сьдҗоуп». Уажәшьта амфа иаша ианылаз ихазы данылеиут, имфахкьазгъы ихазы. Убас раҳәа: «Сара сыгәеанҗафы мацароуп».

93- Еитах ихәа: «Арехәаңхьызкәа зегъы Аллаҳ изкуп, Уи, идыргақәа шәара ишәирбоит, шәаргъы урт баны иеилышәкаауеит. Унцәа, икашәйқәа изымдыруа дыказам».

28. Касас (Ажәабжъ)

Иахзылпхауа иханазыжъуа Аллаҳ ихъзала!

- 1- Та. Син. Мим.
- 2- Арт, иаартыңәкьоу ашәкәы ажәаңқарақәа роуп.
- 3- Иазхаїафу жәларык рзы, Мысеи Фараони ражәабжъкәа ркынтә хәтәк, ишыкаїәкьаз ала иузеитәххәоит.
- 4- Хәарада, Фараон, адура иеатаны, иуаажәлар гәың-гәыңла ишахъан. Убарт рыбжьара гәыңк имчыданы ибон азы, ахшара анроулак рычкәынцәа тәрханы, ртыңхацәа мацара аанижъуан, избанзар уи дыцәгъаршфын.
- 5- Аха хәргъы, уи атәыла акны, амчра змамкәа икоу ауаа иратәахшьар, рыбжьара аңызацәа рзалхны, иңшыоу адгъылкәа рңеиңшгъы дара рнапы ианахїар хтәхын.
- 6- Насгъы урт уи атың акны инырханы, Фараони, Хамани, дара рыруаи, (Исраил иңацәа ркынтә ирзаириц) изыцәшәоз аусгъы дхәрбарц хтәхын.
- 7- Мыса иан: «Уи бгәыхәңы дайәа цәгъарак дақәшәап хәа ашәартара анбоулак, азиас дазныжъ. Бымшәан, бымхәаан. Хәара уи дбызхәрхынхәуеит, насгъы ңааимбарс дкахїоит» хәа лыңаххәеит.
- 8- Убас иагъыкахеит. Фараон итаацәа уи (азиас акны) дырбан, дрыдыркылеит. Амала аїыхәтәан драгахараны, гәырфасгъы дырзыкалараны дыкан. Хәарада, Фараони, Хамани, дара рыруаи изтахашаз тыжаарак ажра иафын.
- 9- Фараон иңхәыс: «Уи, уаргъы саргъы гәыргъаеҳәашас дахзыкалеит! Уи дшәымшьын, ңара дхәхәар калоит, мамзаргъы ңас дкахїап» лхәеит. Урт икалаша рзеилкаауа икамызт.
- 10- Мыса иан лгәы акәзар, лїеи мацара изкын. Уи дазхаїафны, дыгәрагафны дкаларц азы лгәы хмыргәгәазтгъы, аус илыраргамон.
- 11- Мыса иахәшьа: «Азәгъы изеилымкаауа, уи бицклаңш» хәа лалхәеит. Ларгъы агъырт идырбазакәа харантәи лашәа дицклаңшуан.

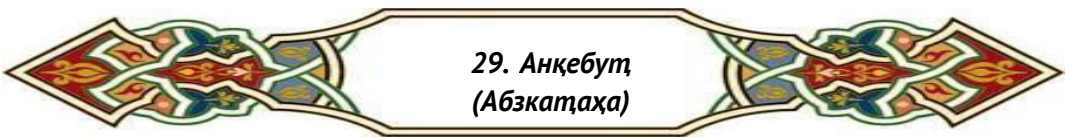
- 12- Хара уаанза, уи аназеицэа идимкыларц хазбахъан. Уи амшала иахэшьа: «Шэара шэыхъзала уи дзаазааша, ихзызааша таацэарак шэзысыңшаарыма?» лхэеит.
- 13- Абас ала, иан лгэы тынчханы, агэхъаа дамгарц, насгъы Аллах иажэа шйабыргызы лбарц азы, уи итаацэа дрызхархынхэит, амала реиҳарафык ари рздырзомызт.
- 14- Мыса, деизханы дантышэынтэала, акэыгареи адырреи иатэахшьеит. Ибзианы зхы мѡапызго, хара убас иратэахшьоит.
- 15- Мыса, ауаа ианрызгэамтэаша аамтэак азы ақалақь далалеит. Уака иара ижэлар иреиуази, рагацэа иреиуази, ҫыңыа шеисуаз ибеит. Иуаажэлар иреиуаз ауафы, Мыса икынтэ ацхыраара дахэеит. Абри амшалагъы Мыса, агъы ауафы тацкэымла дисын, иңсы ааихихит. Мыса: «Ари аѡстэа иусуп, уи иаартыйэкъаны ауааңсыра драгоуп» ихэеит.
- 16- «Сынцэа! Аиашазы сара, иакэымны схы мѡапызгеит, абри амшала исанажъ!» аниҳэа, Аллаҳгъы уи ианаижьит. Избанзар, Уи, кырза данажьѡуп, кырзагъы дрыцхашьѡуп.
- 17- Мыса: «Сынцэа! Исатэаушьаз аразккэа мсааит, уажэшьтарнахыс ацэгъара зуа ахаан срыдгылазом» ихэеит.
- 18- Ақалақь акны дшэаңырхапуа аарлаҳэа иршеит. Аха ашьыжъ; иацы ацхыраара зитэз ауафы, еитэах дыхэҳэа, иара икынтэ ацхыраара дахэон. Мыса уи ауаф: «Уара иаартыйэкъаны хытйкыак уоуп» хэа иеиҳэеит.
- 19- Мыса, рѡыңыагъы ирагаз ари ауафы дааникыларц анитэаххагъы, уи ауафы абас ибжы иргеит: «Уа Мыса! Иацы уафыңсык дшыушыз еиңш, уажэгъы сара сушьыр утаҳума? Уара, аиашамра арееира зтаҳу уакэны уқаларц акэымкэа, атэылафы гэымбылцьбафыс уқаларц утаҳызаап!»
- 20- Ақалақь егъы аган акынтэ иѡуа иааиз азэы убасгъы ихэеит: «Уа Мыса! Аңхьагылаѡцэа уара уршьырц азы аицэажэара мѡыңыргоит, иаарласны ақалақь уалйны уца! Сара убзиара зтаҳу азэ соуп, сыгэра га».
- 21- Мыса, дшэаңырхапуа, днаңшы-ааңшуа ақалақь далйит: «Сынцэа! Сара абарт агэымбылцьбаѡцэа срылга!» хэа диҳэеит.
- 22- Мыса, Медиан ашкэа ихы анирха: «Агэыгра сымоуп, сынцэа амѡа иашахь скылигап» ихэеит.
- 23- Медиан азы азааигэара даннеи, рырахэ азы дзыржэуаз гэыңфык ауаа дрыкэшэеит. Уртй рнаѡсгъы рырахэ аанкыланы иңшыз ҫыңыа аҳэса шыказ ибеит. «Гэақрас ишэымоузеи?» хэагъы данразйаа: «Ахьчаѡцэа рырахэ азы дзыржэны имнаскыакэа, хартй хазнеиуам, хабгъы кырза дтаҳмадоуп» рхэеит.
- 24- Ас анырхэа, Мыса уртй рырахэ азы диржэит. Насгъы днастханы: «Уа сынцэа! Иарбанзаалак исатэаушьаша абзиара сазыңшуп!» хэа диҳэеит.

- 25- Уи аамтэзы атыңхацаа руазэк дыңхашыаңхацо иааигэара дааин: «Хара икаҳцараны иказ, ххатыңан хараха азы дуржэит, абри ахэ ишэарц азы хаб дүңхьоит» лхэеит. Мыса уи (Шуаиб) иааигэара днеины, ихтысыз зеггы анизеитеиухэа: «Умшэан, агэымбылцьбафцаа ухы рцэугеит» ихэеит.
- 26- Атыңхацаа руазэк: «Хаб ухайкы! Ари ихэ шэаны дудкыл. Избанзар, қарала иудуылаша зегь рааста игэғэоу, насггы узықэғэығша азэ иоуп» лхэеит.
- 27- Аб, «Аашықаса аус сыцура ацымхэрас, сыңхацаа руазэк хатфызас дустоит, амала, жэа-шықэсанза иацуцарггы уара иудырып, суқэымчыр стахым. Анцаа ихэозар, сарггы ауаа бзиақэа сышреиуоу убартахан» ихэеит.
- 28- Мыса: «Уи, уареи сареи хабжьара иказ, аамтақэа ркынтэ инасыгзоаалакггы, иашамрак сақэымшэароуп, иеибххэаз азы Аллаҳ дшахатуп» хэа атқак кайцеит.
- 29- Мыса, ари аамта нагзаны итаацеи иареи амфа иқэланы ишцоз, Тур ашьха аганахь ала мцак аниба: «Шэарт, абрака шэаасзыңшы, сара мцак збеит, издыруада убрантэи жэабжък, мамзарггы шэзырңхаша мцак элеиқэахцаша кэйтқак сзаагозар» хэа итаацаа иреихэеит.
- 30- Уахь даннеи, иңшьоу уи аңсқа арғарахь игылаз айла аганахьынтэ, абас бжык иқэырган: «Уа Мыса! Сара жэфэнтэылақэа ирынцоу Аллаҳ соуп».
- 31- «Улабашьа шытайа!» Мыса илабашьа шытайаны, уи амац еиңи ишьтаҳэазо ианалага, дшэаны шытахька дхьайит: «Уа Мыса! Арахь уааи, умшэан, избанзар уара ашэартара утагылазам!
- 32- Уажэы унапы укэа итайа, чмазарак амамкэа, ишкэакэаза итугараны укоуп. Ушэаны иеицыхыз унапкэаггы ртың ахь иааг. Абарт, уара Фараони ифызцеи унцаа икынтэ идурбаша ихьахэа-ңахэадоу аршахатгақэа фба роуп. Избанзар, урт имфахьяз жэларык ракэхеит».
- 33- Мыса: «Сынцаа! Сара, убарт дреиуаны уафык дсамхашьхьан, сыршьыр хэа сшэоит!
- 34- Сашьа Харун сара сааста ифаңыц гэгэоуп, уиггы цхыраафыс дсыцда. Избанзар сара амицхэара сыдыркылар хэа сшэоит».
- 35- Аллаҳ убас ихэеит: «Уара, уашьа ила ҳауцхраауеит, насггы шэара, убри афыза мчык шэахтэит, уи амшала урт шэааигэара изааиуам, хцъашьахэқэа рыла шэареи, шэхэатэи хазцкаэази аиааира шэхаргоит».
- 36- Мыса, урт иаартыз хажэаңқарақэа анрызнеига: «Ари иеиқэыреаео лаңшырңарак акэзар калап. Уаанза, хабдуцаа рхаанггы абри афыза хмаҳазацызт» рхэеит.
- 37- Мыса убас ихэеит: «Иара икынтэ алашара аазгазггы, атэыла айыхэтэан иззынхашаггы зегь рааста ибзианы издыруа сынцаа иоуп. Агэымбылцьбафцаа зынза ахеиқэырхара изахьзом».

- 38- Фараон: «Уа иалкаау ауаа! Шәара шәзы сара сыда дәеа нцәак дыкам. Уа Хаман! Абыржәыцәкәа ақырмытзыртә сзеикәйаны, ашьтахьгьы баа харазык сзыргыла. Издыруада, убра схаланы Мыса инцәа дызбаргьы. Амала уи, зынза дымцхәафуп хәа сазхәыцуеит» ихәеит.
- 39- Фараони ируааи хара хашка ихынхәраны ишыкоу иазымхәыцкәа адгьылтәыла акны ииашамкәа адура рҕартҕеит.
- 40- Харгьы, иареи ируааи аанкыланы азду (амшын) ахь ихаршәит. Уахәаңши агәымбылцьбафцәа рйыхәтәа зеицшрахаз!
- 41- Урт, ажәлар амца ашка аапхъара рызтәз пхъагылафцәаны икахйеит. Урт, акаамет амш аеынгьы ацхыраара хәа акгьы роузом.
- 42- Ари адунеи акынгьы ашәицхьыз рышьтахйеит, акаамет амш аеынгьы еыцныхәа змоу уааны ицхъазахоит.
- 43- Хәарада, хара уаанзатәи абицарақәа иқәзаа ианахга ашьтахь, уи ашәкәы иазхәыцны айтәхәы алырхааит хәа, ауааңсыра рзы иарту ршахатганы, илашарбаганы, насгьы илпханы Мыса иахтеит.
- 44- Мыса адја аниахтәз аамтәзы, уара мраташәаратәи аган акны указамызт, иказ, ианыз блала избазгьы уреиуамызт.
- 45- Уимоу, шәыбжъара иагьа абицарақәа мфасит, урт рышьтахь акыр шықәсқәагьы цеит. Уара, сажәаңкарақәа дара ркынтә уаңхәаны ирфәуаарц азы Медиан жәларгьы урыцнымхазеит. Аха хара, ацхаражәхәафцәа назышьтәу хауп.
- 46- Ааи, Мыса аниқәфахтәуаз, уара Тур ашьха ааигәара указамызт. Уара уаңхәа агәеанцәафы дыззынамышьтыз жәларык, ргәыреануцарц азы унцәа икынтә илыцханы убартқәа уара иуцәххәеит, агәыгра ыкоуп, иазхәыцны айтәхәгьы алырхып хәа.
- 47- Ргәырцса амшала цәгъарак иакәшәар: «Ханцәа! Аңааимбар дахзаауышьтызгьы, иажәаңкарақәа хрықәныкәаны харгьы хазхәйәфцәаханы хкамларыз!» рымхәааит уажәшьтә.
- 48- Амала, хганахьала уи ацәбырг (Акәыркан) анрызней: «Уи Мыса иатәашьаз (ацәашьахәкәа) зиатәашьами?» рхәеит. Аха иара Мыса итәашьазгьы мап ацәырымкзәзи? «Иеиқәфызтәу ф-лапшхырцагақәоуп!» хәаны, насгьы: «Аиашазы, иарбанзалак акы азхәхйом» хәагьы иацрымцәзи.
- 49- Убас хәа: «Аиаша шәхәйцәкьозар, Аллах икынтә, абарт фшәкәык раастә амфә иаша узырбо дәеа шәкәык сзаажәг, саргьы уи сақәныкәап!»
- 50- Уара атәк урмтар, иудыруазааит, урт дара ртәхрақәа мацара ирықәныкәоит. Аллах имфәқәйәафы дрымамкәа, рхатәы тәхрақәа мацара ирықәныкәо раастә имфәхкәафны икада? Хәарада, Аллах, игәымбылцьбафцәоу жәларык амфә иашахь икылигом.

- 64- «Аллах ивашәйркәйлақәаз шәрыңхьа!» хәа рахәахоит. Ирыңхьоит, аха аҗак роузом, агәаҗра иакәшәоит! Ианаамтәаз амҗа иаша ианылазтҗыи уаха иртәаххарыз?
- 65- Уи аены, Аллах урт дрыңхьаны: «Аңаимбарцәа аҗакс ирышәтҗеи?» хәа дразҗаауеит.
- 66- Иара убри амш, хеикәырхагас иҗоу аҗаккәа зегьы ргәашәкәа дара рзы иаркхоит, дара дара рыбжъарагьы азҗаара рзытҗиуам.
- 67- Аҗамзаара шьтаҗаны, аус бзиақәа назызгаз ауафы иакәзар, уи зхы еикәзырхаз рыбжъара дҗалап хәа агәыгра ыҗоуп.
- 68- Унцәа, иитаху ишоит, насгьы иаликаауеит. Урт алхра азин рымазам. Аллах урт ивадыркәйлақәаз дыркәыгоуп, уи ихьз-иңша харақзоуп.
- 69- Унцәа, урт ргәы иҗарҗаахызгьы идырзазгьы идыруеит.
- 70- Уи Аллах иоуп, Иара ида анцәа дыказам. Аханатәгьы аҗыхәтәангьы архәапхьызкәа Иара изкуп, азбарагьы Иара итәуп. Шәарт Иара мацара шәизыхынхәуеит.
- 71- Убас хәа: «Шәазхәыцхьоума, Аллах, акаамет амш аҗынза иаиңмыркъазакәа иҗхны иҗаиҗарц избазтҗыи, Иара ида лашарак шәзаазгаша дарбан анцәаз? Абыржәгьы ишәмаҳазои?»
- 72- Убас хәа: «Ус анакәха, ишәхәа, Аллах, акаамет амш аенынза иаиңмыркъазакәа амшаша избазтҗыи, Иара ида, шәыңсы шәзыршьо аҗх шәзаазгаша дарбан анцәаз? Абыржәгьы ишәымбазои?»
- 73- Аллах, илңха ала, аҗхи амши шәзишеит, абри ала шәыңсы шәшьап, иатәашьара аҗынтә шәразкы шәыңшаап, насгьы абартқәа зегьы, иҗабуп хәа рхышәхәаап, хәа.
- 74- Уи амш азы, Аллах урт ибжъы рыкәырганы: «Сара исывашәйркәйлақәоз абаҗоу?» хәа дразҗаауеит.
- 75- Жәларыцыңхьаза шахатқ далхны: «Шәыршахатқәа хәаажәг!» хәа рахәахоит. Аҗабыргәҗкәа Аллах шиакәу, иваркәыларазы иаңшьыргақәазгьы дара ааныжъны ишцахьоу убаскан ауп ианеилыркаауа.
- 76- Карун (Корей), Мыса ижәлар дреиун. Уи, имчра дақәгәыңны ижәлар иргәаҗуан. Хара уи, убриаҗара ахьыматәа иахҗахьан, рцаңхақәа мацара гәыңфык ахацәа аарлаха иеиҗаргон. Ижәлар убас иархәахьан: «Амарцәа, ухы уахҗагәамхан! Аллах аңагәацәа бзиа ибазом.
- 77- Аллах уара иуатәеишьаз ала, нарцәйтәи аңстазаара архара уазхәыц, адунеи аҗынтәи унасып ухаумырштын! Аллах, уара ишуатәеишьаз еиңш, уаргьы ауаа иратәашьа. Адгьылтәыла аҗны аичырчара уеазумкын! Хәарада, Аллах, аичырчафцәа бзиа ибазом» хәа.

- 78- Карун: «Абри афыза амазара сдырра мацарала исырхаит» хэа атэк ритеит. Аллах, уаанзатэи абицарақэа рфынтэ иара иаастэ иғэғаз, еиханғыы амазара эмаз иағыафы иқэзаа ишықэицыхаз изымдырзоз? Аха уажэшьта, зус збоу ауаа рғэырқса азйаара атыхым.
- 79- Карун, иеырцағыаны ижелар рғаңхэа дцэырйуан. Адунеитэ цстэзаара иеилахаз: «Карун имоу афыза харғыы ихамандаз! Аиашазы, уи шака насың имоузеи!» рхэон.
- 80- Адырра затэашьюу ауаа ракэзар, абас рхэалон: «Лажь шэоуааит шэара! Иазхайацэаханы ихэартюу аусқэа кэзйо рзы Аллах ихамта еиха ихаракуп. Уигыы, ачхара аазырқшыз мацара ақэшэоит».
- 81- Айыхэтэан хара, ихатэағыы ихыбрақэағыы адғыыл инахэлабга ицартэ икахйеит. Уажэшьта Аллах иғаңхэа ицхраашаз иуаа шизнымхаз еиңш, ихы мацара еиқэирхартэғыы дыказамызт.
- 82- Иацы, уи ихатыңағы акалара иеилахаз ауаағыы, абыржэы: «Лажь хэуындаз хара! Аллах, аразкы изитэху инацйаны, изитэхугыы ишэаны изаны иритэозаап. Аллах, иатэашьара халеимырхэыр, харғыы абыржэы адғыыл хайабгозаарын. Закэытэ рыцхароузеи! Мапкыцэа икарйалакғыы ахеиқэырхашьа рымамзаарын!» хэа рхэо иналагеит.
- 83- Абар, нарцэытэи атэыла! Хара уи, адғыылтэыла акны аехарззалареи аичырчареи зтэхымыз ауаа рзы ихармазеит. Айыхэтэа бзиа, Аллах иғагылара зэацэызыхьчаз ауаа ирцеиңшхоит.
- 84- Дарбанзаалак, бзиарак ала иааиз, еихау абзиара изыкоуп, дарбанзаалакғыы ацэгыарала иааиз, икайцэз ацэгыаура акара атэк иоуеит.
- 85- Акэыркан уара иузылбаазгаз, хэарада, уарғыы иахьыхынхэтэу уи атың ашка уирхынхэуеит. Убас хэа: «Дарбанзаалак, амца иаша ианугыы, имфахыйны икоугыы, зегь раастэ иеиғыны издыруа Аллах иоуп».
- 86- Абри ашэкэы, уара ишуцаххэашаз уақэагыгуамызт, аха уи, унцэа икынтэ илыңханы иузааит. Ус анакэха, мапкыцэа зынза адгылара румтан!
- 87- Аллах иажэаңкарақэа уара ианузылбаа ашьтахь, уртэ иахэтюу акайара уахырымгааит. Ауааңсыра унцэа ишка ааңхэара рыт, насгыы аваркэылацэа урфызамхан!
- 88- Аллах диваркэыланы даца нцэахэык уимыхэан! Уи ида нцэа дыказам. Уи ида зегыы ақэзаара рцеиңшуп. Азбара иара мацара дақэитуп, насгыы шэартэ айыхэтэан Иара иахь шэдырхынхэуеит.

29. Анқебут (Абзқатқа)

Иахзылңхауа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихъзала!

- 1- Елиф. Лам. Мим.
- 2- Ауааңсыра, аңышәара иахмыжькәа, «иазхаҳџеит» ахьырхәаз мацаразы рхы иазынрыжьуаз џьыршьама?
- 3- Иџабыргыџәкьаны, ҳара уртџ раңхьатәиқәагы аңышәара иахаҳгахьан. Аллаҳ, ҳәарада амфа иаша иану џәыригараны дыкоуп, амџхәафцәагы џәыригашит.
- 4- Мамзаргы, ацәгьара кәзџаз ауаа, ибналаны изҳацәцо џьыршьома? Шака ииашамкәа ихәыцуазеи!
- 5- Дарбанзаалак, Аллаҳ иңылара зтаҳу идырузааит, Аллаҳ иазңиџәаз аеҳәарагы хымңада, айыхәтәа ааираны икоуп. Уи зегьы идыруеит, зегьы иаҳаеит.
- 6- Дарбанзаалак, иахьынзаилшо акара ихы аџабаа аирбар, идырузааит, иара ибзиаразы џабаа ибоит, избанзар Аллаҳ акы дазрыцҳаны дыказам.
- 7- Ҳара, иазхаџафцәаханы, адунеи нарцәи рзы ихәартоу аусқәа кәзџаз, уаанзатәи рыцәгьарақәа хаҳфоит, икарџаз абзиарақәагы иреиғьзоу ала атакқәа раҳтоит.
- 8- Ҳара ауафңсы, иани иаби бзиарала рызныкәара идахџеит. Амала уртџ, макьана иузымдыруа акы сывауркәыларц азы иуқәымчыр, рхәатәы хаумџан! Шәахьыхынхәыша сара сышка мацароуп. Иара убри аамтәзы, уаанза икашәџаз зегьы шәапхьа ицәырызгараны сыкоуп.
- 9- Иазхаџафцәақәаны, адунеи нарцәи рзы ихәартоу аусқәа кәзџаз ракәзар, ҳара уртџ, хымңада, ауаа бзиақәа ирхаҳаңхьазалоит.
- 10- Ауааңсыра рыбжьара убри афызцәа ауаа ыкоуп, «Аллаҳ дазхаҳџоит» рхәоит, аха Аллаҳ имфафы гәафрак ианақәшәалак, изықәшәаз ауадафра Аллаҳ икынтә ирзааиз хьырхәраны иазхәыцуеит. Амала унцәа икынтә цхыраарак рзааир, усқангы хымңада, «ҳара еснагь шәартџ хшәыцын» рхәоит. Ибзиоуп, аха ауаа ргәы итаку, зегьы раастә еиғьны издыруа Аллаҳ иакәзами?
- 11- Хымңада, Аллаҳ, азхаџафыџәкьақәагы идыруеит, иазхаџафцәоушәа кәзџогьы идыруеит.
- 12- Мапкыфцәа, азхаџафцәа рахь: «шәаи, ҳара ҳамфа шәаныла, шәгәырңсагы ҳара хҳахьы иаҳгап» рхәоит. Аха уртџ, уи афыз агәырңса здызкылаша ракәзам, аиашазы дара мыцхәафцәоуп.

- 13- Урт, хымңада дара ргэырңса еидара ада, иҕегыи аударақәа ркәакәа иқалараны икоуп. Иаңшыргаз амцкәеи, ауаа иргэыдырңаз ахэынңақәеи рганахьала акааметҕ амш аены, хәарада, рҕахэы рҕыххоит.
- 14- Хара, Ныхә иуаажәлар ҕааимбарс дырзынахашьтхьан. Урт рзы Ныхә дықан, зкыы шықәса рзы ҕынҕажәежаба агны (950 шықәса). Айыхәтәаны ргэымбылцьбара ишацырңозгыи азхыңра ду урт ааннакылеит.
- 15- Аха хара, Ныхәи аҕба ицтақәази еиқәхархеит, насгыи ауааңсыра зеггыи рзы ҕатәхәыс икаҳҕеит.
- 16- Ибраҳимгыи ҕааимбарс днахашьтит. Уи ижәлар абас реиҳәахьан: «Аллах шәимҕахырхәаны иҳәатәы азхамҕара шәеацәышәыхьча. Ижәдырузааит, абри шәара шәзы еиҳа еиҕуп» хәа.
- 17- «Шәарт, Аллаҳ дааныжыны аныхабакақәак шәрымҕахырхәоит, ииашам азхыңарақәа аңшыжәгоит. Хәарада, Аллаҳ дааныжыны шәзымҕахырхәо аныхабакақәа, шәара аразкыи шәытара рылшом. Ус анакәха, шәразкыи Аллаҳ иҕаңхьа ишәыңшаа, Уи шәимҕахырхәа, Уи итәбуп хәа иашәхәала, айыхәтәан иара иахь шәхынхәуеит».
- 18- «Амала, айабырг, имцны ишәыңхьазо шәалагар, ижәдырузааит, шәара шәаңхьагыи ажәларқәа имацымкәа убри аҕыза амҕа ылырххьан. Ацхаражәхәаҕы дҕас имоу, икоу иаартыңақьаны аиҕахәроуп».
- 19- Урт, Аллаҳ ашара дшалагаз, иааиңмыркьазакәагыи ацҕара дшаҕу рымбазои? Хәарада, ари Аллаҳ изы кырза имариоуп.
- 20- Убас хәа: «Адгьылтәыла аҕны шәныкәаны, Аллаҳ раңхьаза ашара дшалагази, уи ацҕара дшаҕуи шәнахәаңш. Аллаҳ, нарцәытәи шәыңстәзаарагыи абас ишараны дыкоуп. Аллаҳ зеггыи имч рықәхоит».
- 21- «Уи, ииҕаху иргәаҕуеит, ииҕахугыи дырзылңхоит. Зеггыи айыхәтәан уи иҕаңхьа шәнанагараны шәыкоуп.
- 22- «Адгьылтәыла аҕынгыи, ажәфан аҕынгыи Аллаҳ мчыда дышәзааныжьуам. Аллаҳ ида хылаңшҕык, мамзар цхырааҕыкгыи дышәзыңшаазом.
- 23- Аллаҳ, иажәаңкарақәеи уи иҕылареи мап рцәызкуа, -иара убартҕ роуп сара сылңха ақәҕыҕра зцәызызгыи, урт ихьаагоу гәаҕрак рҕеиңшуп.
- 24- Иуаажәлар Ибраҳим изкны аҕакс икарңаз: «Уи дышәшыи, мамзаргыи амца далашәыжь» акәхеит. Амала, Аллаҳ уи амца дацәихьчеит. Абри аҕны иазхыңаҕцәоу жәларык рзы аҕатәхәқәа ыкоуп.
- 25- Ибраҳимгыи урт абас реиҳәахьан: «Шәарт, адунеитә ңстәзаара ашка ишәымоу шәыбзиабара ацҕаразы, Аллаҳ дааныжыны аныхабакақәак аңшыжәгеит. Нас, акааметҕ амш аены шәара-шәара шәзеибамдыруа, шәеиқәышәиуа шәаақәгылоит. Шәахьнанагаша аҕың акәзар, ҕаханым ауп, иарбанзаалак цхырааҕкгыи дшәоузом».

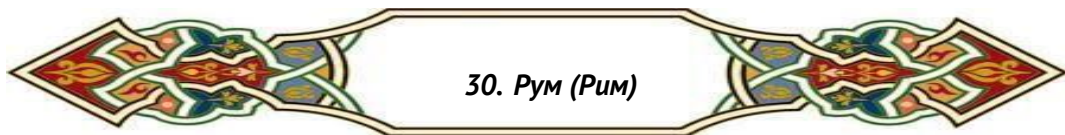
- 26- Абри амшала Лутъ уи дазхаиѝеит. Ибраҳимгъы: «Уажашьтѝа сара сынцѝа ишка амѝа сықѝалоит. Хѝарада, уи дыгѝэгѝазоуп, акѝыгѝарагъы дақѝеитуп» ихѝеит.
- 27- Уи, Исхаки Иакѝыңи иатѝахъеит, ихылѝшьтрагъы аңааимбарреи ашѝкѝаи ратѝахъеит. Хѝарада, иара, нарцѝгъы абзиақѝа дырхыңхъазалахоит.
- 28- Лутъ иакѝзар, уигъы иуаажѝлар абас реиҳѝахъан: «Шѝарт, жѝларык рхы иатѝарымшьаңыз пхамшьарак кѝашѝѝоит».
- 29- «Шѝарт, абыржѝгъы ахацѝа шѝырзааигѝаханы, иахѝтѝоу амѝа мап ацѝкны, шѝеизарақѝа рыкны ицѝырпхашъагоу аусқѝа шѝырѝума?» Иуаажѝлар ракѝзар, абас атѝак кѝарѝеит: «Аиаша зхѝаѝѝкѝо уакѝзар, Аллаҳ иргѝақѝра хѝааумго!»
- 30- Лутъ: «Абри иламысдоу ажѝлар рѝаңхъа ацхыраара сыт, сынцѝа!» ихѝеит.
- 31- Хѝацхаражѝхѝаѝѝа, Ибраҳим агѝыргѝаехѝаши анизаарга аены: «Хѝарт абри атѝыла ауааңсыра ықѝаххуеит, избанзар урт агѝымбылцьбара рѝадырцѝалеит» рхѝеит.
- 32- Ибраҳим: «Аха, уака Лутъгъы дынхоит!» ихѝеит. «Хѝарт уа икақѝоу ибзиазаны иахдыруеит, иареи итѝаацѝеи, хымңада, иеиқѝахархоит, иңхѝыс лакѝзар, шытѝахъка иаанхаз дреиуахоит» рхѝеит.
- 33- Хѝацхаражѝхѝаѝѝа анизнеи, Лутъ агѝтынчымра изцѝырѝын икаиѝара изымдыруа даанхеит. Уи: «Умшѝан, умгѝырѝан!» хѝа иархѝеит: «Хѝарт, уаргъы, утѝаацѝагъы еиқѝахархоит, уңхѝыс лакѝзар, шытѝахъка иаанхаз дреиуахоит» рхѝеит.
- 34- «Хѝарт, урт рымѝахъкѝара амшала ари атѝыла ауааңсыра, ажѝѝан акынтѝа илазырѝѝыша рыцхарақ рзылбаахгоит!»
- 35- Абар, убри атѝыла, зыхшыѝ аус аруны иеилызкаауа жѝларык аѝатѝхѝы алырхырц азы, хара, уи иаартзоу ршахѝтѝганы иаанхажъит.
- 36- Медианаагъы, рашъа Шуаиб данырзынахашът, иара ус ихѝеит: «Уа сыуаажѝлар! Аллаҳ шѝимѝахырхѝа, нарцѝытѝаи амшгъы гѝыграла шѝазыңшы, дгъылтѝыла акны аиѝақшара аңшьганы аилафынтра кѝашѝымѝан!»
- 37- Аха иара, амцѝѝара идыркылеит. Убри амшалагъы игѝытѝкѝагаз дгъылѝысрак иакѝшѝѝаны, ртѝыла акны ишьамхнышгыланы иаанхеит.
- 38- Ади Семуди ажѝларқѝагъы убас ауп. Урт ртѝагылазаашъа зеиңшраз, рхыбрѝатѝ цѝынхақѝа иаартны ишѝнарбоит. Аѝѝѝа дара икарѝақѝоэ бзиаушѝа идырбаны имѝахикѝеит. Амала, аѝабырг рбарѝтѝгъы икан.
- 39- Харуни Каруни рѝыхѝтѝа абри иафѝзахеит. Аиашазы, Мыса урт иаартыз аршахѝтѝақѝа рызнеигахъан. Амала дара, адгъылтѝыла акны адура рѝеартѝеит. Арахъ, ибналаны ицѝарѝтѝыѝѝѝа амч рымазамызт.
- 40- Абас ала, урт зегъы, ргѝырпсақѝа рымшала иахъархѝит, шыоукы ахахѝ зыршѝуаз аңшатѝлақѝа рыжѝахѝеит, шыоукы бжъыцѝагъак иааннакылт, шыоукы адгъыл рыѝахрыбгеит, даѝа шыоукгъы азы итѝаххѝеит. Аллаҳ

иитахыз, урт ацэгъара ракъыршэара акэзамызт, аха дара рхатқаа рхы ацэгъара итадыргылон.

- 41- Аллаҳ дааныжъны даеа хъафык ишьталаз ртагылазаашъа, абызкатаҳа атагылазааша иафызоуп. Абызкатаҳа, акатала ахазы нхартқак канайоит, аха зегъы рааста игэгэам уи анхарта, ҳэарада, иара абызкатаҳа атрайэкьоуп. Абри мацара рдыруандаз!
- 42- Аллаҳ, иара дааныжъны, даеа шыоукы ирыхэо ирычо ишыкоу, ҳэарада, идыруеит. Уи, дыгэгэазоуп, акэызарагъы иакэитү иоуп.
- 43- Ҳара, ауаапсыра абас афырқикэа рзеитаххэоит, амала уи кэызарас иайоу, адыррайэкъа иакэитү рыда агырт ирзеилкаауам.
- 44- Аллаҳ, ажэфанкэеи адгылыи акэызара инарыкъэыршэаны ишеит. Ҳэарада, иазхайафцэоу рзы абри акны айтатэхэи ыкоуп.
- 45- Уара, иуйахэо ашэкэи уаңхъаны унамазгъы уахзызааны икы. Ҳэарада, анамаз ахъымзги ацэгъауреи урпырнагоит. Аллаҳ игэалашэара зегъы рааста ихадоуп. Аллаҳ икашэйо ибзиазаны идыруеит.
- 46- Урт рахътэ аиашамрахъ имфахыцыз рыда, ашэкэиуаа рыла шэеиҫыхара, иреигъу амфала имфаңганы абасгъы рашэхэа: «Ҳара иахзылбаагоугъы, шэара ишэзылбаагоугъы азхажэит. Ҳара ханцэагъы, шэара шэынцэагъы дазэыкуп. Ҳарт зегъы Уи ҳаеиахтэхэит» хэа.
- 47- Абас ала, абри ашэкэи уара иузылбаахгеит. Уи азы, ашэкэи захтқааз уи азхарйоит, агырт аваркэылафцэа рыбжьарагъы иазхазйо ыкоуп. Ҳажэаңқарақэа, азхамйафцэа рыда азэгъы идырны мап рцэикуам.
- 48- Уара уаанза шэкэик узаңхъомызт, унапалагъы иузыфуамызт, ус акэмызтгъы, ирфашыоу азхазйо ауаа агэыфбара рызцэырйуан.
- 49- Ман! Уи (Акэыркан), адырра затэашыоу ауаа, ргэаҫы атың аанызкыло, иаартзоу ажэаңқарақэа роуп. Ҳажэаңқарақэа агэымбылцэбафцэа рыда азэгъы идырны мап рцэикуам.
- 50- Урт абыржэгъы: «Уи, инцэа икынтэ цъашъахэқак изылбаар акэымзи?» рхэоит. Убас рахэа: «Ацъашъахэқэа анцэа иҫаңхъа мацароуп иахъыкоу, сара сыгэеанйафы мацароуп» хэа.
- 51- Абри ирзаңхъо ашэкэи, уара иахъузынашьту урт ирзымхазоу? Ҳэарада, иазхайафцэоу ауаапсыра рзы убри акны алңхеи айтатэхэи ыкоуп.
- 52- Убас хэа: «Шэареи сареи ҳабжьара шахатс Аллаҳ дазхоит. Уи, ажэфанкэеи адгылыи рыкны икоу зегъы идыруеит» хэа. Ирфашыоу азхажэи, Аллаҳ мап ицэызкуа ракэзар, лахъеиқэйара зҫеиңшхараны икоу убарт ракэхоит.
- 53- Урт, уара укынтэ агэакра урцакыр ртахуп. Уи аеҳэара, уаанза иазыңйаамызтгъы, ҳэарада, агэакра рхы итаңараны икан. Аха уи, зынза ирызгэамтэзақэа иаалыркъаны ирзааираны икоуп.

- 54- Урт уара укынтә агәәкра лассы ирзааугарц ртахуп. Агәыфбара рмоуааит, мапкыфцәа җаханым рыкәшараны икоуп!
- 55- Уи амш, рхы инаркны ршьапакынза агәәкра рыкәшоит. Аллаҳгы: «Икашәйәкәаз рагыама (рахьырхәра) жәба!» хәа реиҳәоит.
- 56- Уа иазхәйәфцәоу сыуаажәлар! Сара сыдгыыл тәбаауп, ус анакәха, сара мацара шәсымҗахырхәарц азы шәыццакы.
- 57- Псы зхоу зегы аҗсра агәама рбаит. Аҗыхәтәан, хара хәх шәхынхәуеит.
- 58- Иазхәйәфцәаны, адунеи нарцәи рзы ихәартоу аусқәа кәзйәз, хымҗада, наунагза изтәнхаша, зыҗакагы азиасқәа зтысуа аҗанатқәа рҗы икоу аханқәа ирыфнаҗоит. Зыңсҗазаара, ихәартоу аусқәа ирзыкыз рхәмтә шака иңшзоузеи!
- 59- Урт, ичханы рынцәа мацара икәгәыгуеит.
- 60- Ахныкәгара хәас имкыкәа икәәңза анхара иәҗу имаҗымкәа псы зхоу ыкоуп. Даргы шәаргы аразкы шәызто Аллаҳ иоуп. Уи зегы иаҳәуеит, зегы идыруеит.
- 61- Амапкыфцәа: «Ажәфәнкәеи адгыли зшаз, амреи амзеи изакәан аҗәңхәа иеиырхәаратәы икәзйәз дызустәда?» хәа уразйәар, хымҗада, «Аллаҳ иоуп» рхәоит. Ус анакәха, аиаша ишәцәхәйәуеи?
- 62- Зыуаажәлар рыбжәара аразкы, иззитәху меигзарахда, иззитәхугы ишәаны изаны ирызто Аллаҳ иоуп. Аллаҳ зегы ишәхәтоу ала идыруеит.
- 63- Еитәх урт: «Ажәфәнкәа ркынтә азы лбааганы, уи ала иңсу анышә аҗы ахәзҗо дызустәда?» хәа уразйәар, хымҗада, «Аллаҳ иоуп» рхәоит. Убас рахәа: «Арәхәәңхызқәа Аллаҳ изкуп, амала урт реиҳарафк, рахшыф рхы ирзәрхәом».
- 64- Аиашазы, адунеитә псҗазаара агәыргәареи ахәмарреи мацара роуп, нарцәйтәи атәыла акәзар, аҗсҗазаарайәкәа убри ауп. Аха ирдыруандаз!
- 65- Урт, гбак ианәкәтәалак, гәык ала дазхәйәны Аллаҳ ихәоит, аха рыңсы тәны, ршьапы адгыыл ианыкәиргылалак унарыхәәңшыр, еитәх Аллаҳ ивакәыларә аңшыргәоит.
- 66- Дара иратәәхшәкәаз рҗәңхәа, абзиара рзеилымкаакәа қәаф рулааит! Амала иаарласны еилыркаараны икоуп!
- 67- Ирымбазои, рыкәша-мыкәша икоу ауаа ртәң иахцаны ианыргәо аамтәзы, хара Меқкәе дара рзы ишәартәдароу тәңны ишыкәхйәз! Абыржәгы икәм-ианым азхәйәны, Аллаҳ иратәеишьо рзеилымкаауа икоума?
- 68- Аллаҳ изкны амцқәа аңшызго, мамзаргы аҗабырг анизааи, уи мыцны изыңхәазз иаастәа игәымбыльбәафхәрыда? Мапкыфцәа рзы, иааиңмыркәзакәа иахынхаша җаханым акны, тәңымзар икоу?

69- Ҳара иҳазкны изларылшо ала ихандеиз рақазар, урт, хымқада, ҳара ҳахь икылызгаша амғақәа рахь рхы ҳархоит. Ҳәарада, Аллах, абзиара қазіо рааигәара дыкоуп.

30. Рум (Рим)

Иаҳзылҗауа иҳаназыжьуа Аллах ихъзала!

- 1- Елиф. Лам. Мим.
- 2- Римиаа аҳәаа иахъазааигәоу (арабцәа ирзааигәоу) тьыңк аҗны иаїахеит.
- 3- Аха урт, абри аїахара шықәсқәак рнафс аиааира ргараны икоуп,
- 4- Аусқәа зегьы, аїыхәтәаны, Аллах ишизбаз алоуп ишықало. Мышкы азхайафцәақәагы Аллах ицхыраарала игәырғьараны икоуп.
- 5- Иара амчрайқьа дақәитуп. Кырза дыгәгәоуп, ирыцхашьарагы меигзарахдоуп.
- 6- Ари Аллах иажәауп. Аллах иажәа дахьхәуам, амала ауааҗсыра реиҳарафык ирыздыруам.
- 7- Урт, адунеитә ңсҗазаара иубартюу аган ауп ирдыруа, нарцәйтәи аңсҗазаара аганахьала акәзар, амдырра иҗагылоуп.
- 8- Дара-дара иазымхәыцзои? Аллах, ажәфәнқәеи адгьыли, урт рыбжьара икоу зегьы ақәығареи еҳәараки шыатас ирытаны ишеит. Аха, имақымкәа ауааҗсыра рынцәа ишиқәшәаша абыржәгы мап ацәыркуеит.
- 9- Адгьылтәыла еимданы, дара раҗхьа иқакәаз рїыхәтәа зеиңшрахаз гәарымҗазои? Урт дара раастагы амч-алшара змаз рақын, адгьыл иқәаарыхны, дара идыргылаз ахыбрақәа раастагы ибзиақәаз дыргылахьан. Урт рҗааимбарцәагы иаартыз иагьа ршахатҗақәа рзааргахьан. Ус анакәха, Аллах урт агәымбылцьбара рзимузеит, агәымбылцьбара дара рхы иазыруит.
- 10- Аїыхәтәан, Аллах иажәаңқарақәа мап рыцәкреи аїәылхреи аҗны иахзырқьаз ауаа рҗеиңш, рїыхәтәа даараза ицәгьахеит.
- 11- Аллах, раҗхьаза ишоит, анафсгы уи иаицїоит. Аїыхәтәангы иара иахь мацара шәдырхынхәуеит.
- 12- Акаамет анықалаша амш аены, агәырҗсауаа гәыгыртәда, иқарҗара рзымдыруа иаанхоит.
- 13- Аллах ивадырқәылаз рқынтә ирхашшаауа дқалазом, усгы дара рхатқәа Аллах иахьивадырқәылаз мап ацәыркуеит.

- 14- Акаамет аныкалаша амш, иара убри амш аены ауааңсыра зынза рееикәыроит.
- 15- Иазхайафцааханы, адунеи нарцаи рзы ихэартюу аусқаа назызгаз, ыанат бахчақаа рфы игәырғалоит.
- 16- Мапкыфцаа, хажәаңқарақәеи нарцаытәи аиңылареи имцны изыңхьазаз ракәзар, уртғыи агәақра афныңқа иааныжхоит.
- 17- Абри амшала, ахәылңаз шәанахызалак, насггы ашьыж шәангылалак, Аллаҳ ирехәаңхьыз еиҗашәхәала.
- 18- Ажәфанқәеи адггыли ркны икоу арехәаңхьызқәа зеггы иара изкуп. Шыбжьони, шыбжышьҗахьтәи аамҗақәа рзы, Уи ирехәаңхьыз еиҗашәхәала.
- 19- Уи, аңсы икынтә абза, абза икынтәггы аңсы далихуеит, адггылтәылаггы аңсра ашьҗахь еиҗах аңсы ахеиҗоит. Шәарггы убас (шәнышәынҗрақәа ркынтә) шәиргылашт.
- 20- Уи зырҗабыргуаггы шәара анышә шәахьалихыз ауп. Нас шәара, хыңхьазарала шәеизханы адггылтәыла иахыҗәаз шәуааңсырахеит.
- 21- Шәырзааигәаханы, шәеилаҗәарц азы, шәарт шәыңсы иалхны ахатәфызациа шәызшареи, шәыбжьара абзиабареи арыңхаибашьареи аҗиареи, Уи иршахатҗақәа иреиуоуп. Аиашазы, абри аҗны иеилызкаауа рзы хәарада, аҗатхәқәа ыкоуп.
- 22- Уи иршахатҗақәа руакггы, ажәфанқәеи адггыли ршареи, шәбызшәақәеи, шәыңшишәқәеи хаз-хазы рыказара роуп. Хәарада, издыруа рзы абри аҗны аҗатхәқәа ыкоуп.
- 23- Уахынлеи ыынлеи шәыңаара, Аллаҳ иатәашьара аҗынтә шәразкы аңшааразы ахандеираггы Уи иршахатҗақәа иреиуоуп. Абри аҗны изырәуа рзы хәарада, аҗатхәқәа ыкоуп.
- 24- Еиҗах, Уи иршахатҗақәа ракәны, ашәартеи агәызгреи шәыҗаразы амацәыс шәирбоит, ажәфан аҗынтә азы лбааганы, аңсра ашьҗахь убри ала адггылтәыла аңсы ахеиҗоит. Аиашазы абри аҗны зыхшыф аус азыруа рзы аҗатхәқәа ыкоуп.
- 25- Ажәфани адггыли, Аллаҳ идҗа ала рышьақәгылашьаггы Уи иршахатҗақәа ируакуп. Аҗыхәтәан Уи, шәара даншәыңхьалак, иаразнак (шәнышәынҗрақәа ркынтә) шәаҗылоит.
- 26- Ажәфанқәеи адггыли ркны икоу зеггы Уи итәуп, зеггы Уи иеихырхәоит.
- 27- Раңхьаза изшаз, анафсггы уи иацызҗаша Иара иоуп. Убриггы Иара изы даараза имариоуп. Ажәфанқәеи адггыли рыкны иреихәзоу ахьыз иара изкуп. Уи аиааирайҗкыа зтәу иоуп, аҗәызара иақәитү иоуп.

- 28- (Уа аваркәылафцаа!) Аллаһ, шәхатәкәә шәкәынтә афырңшы шәзааигоит: Шәнапәйәкә икоу атәцәә рыбжьара, шәарт ишәахтәз аразкы, уртгъы иеиқараны ирызшаны, ишәыларханы, зхы иақәитү шәышрыцәшәо еиңш уртгъы шәрыцәшәоума? Абар, зыхшыф аус азыруа рзы хажәаңқарақәә абас иеиҗаххәоит.
- 29- Аха, агәымбыльбара зкәзшьоу ауаа, дыррак иадымхәалазакәә рхатәы тәхрақәә ирышьталаны ицоит. Аллаһ ирбләкьаз ауафы, уи нахыс амфа иашахь дкылызгарыда? Арт рфызцәә ауаа ацхыраафгъы дроузом.
- 30- Ус анакәха, Анцәә иазәкра азхәйаны, зегьрыла адинахь, Аллаһ ауааңсыра ззишаз ашкә ухы рха! Аллаһ ишара акны аңсахра калом. Абар, ииашоу адингъы абри ауп, аха ауааңсыра реиҳарафык ирыздыруам.
- 31- Зегь рыла иара иахь шәеиха, ихамйгылара шәеацәышәыхьча, шәнамаз шәкы, имфахкьаз аваркәылафцаа шәреиңшымхан.
- 32- Рдин аеафшарахь икылганы, хаз-хазы ицәзгъы шәреиңшымхан.
- 33- Ауааңсыра уадафрак ианақәшәалак, анцәә мацара рыеимйакны, уи ихәоит, аха нас, иара иатәашьарала разкык агьама анырбалак унарыхәыңшыр, рыхәтәк фагыланы ивадыркәылаз рынцәахәкәә рахь ифועит.
- 34- Иратәахшьаз абзиарақәә рзеилымкааит! Уажәазы адунеи ақьаф алыжәгала, амала ааигәә ижәбараны шәыкоуп!
- 35- Мамзаргъы, урт ршахәтгәк рзылбаахгахьаны, авақәыларә аңшьгара убри аума ирыйцәзхәо?
- 36- Ауааңсыра бзиарак агьама аныдҳарбалак иеигәырғьоит, аха дара иқарйаз амшала цәгьарак иакәшәар, иаразнак агәкаҳара рызцәырйеит.
- 37- Аллаһ, иззитәху аразкы меигзарахда ишритә, иззитәхугъы ишәаны изаны ишритә рымбазои? Хәарада, абри акны иазхәйафцаоу рзы айтәхәкәә ыкоуп.
- 38- Ус анакәха, атынхацәагъы рыхәтәа рыт, ағаргъы амфа ианхалазгъы. Абри, Аллаһ игәаңхара зтәху рзы еиҳа иеигьуп. Ииашәйкәаны, ахеиқәырхарахь икылсуа ауаагъы убарт роуп.
- 39- Ауаа рмазара еузшәырҳарц азы, назынала ңсахра ирышәтәз, Аллаһ ифәаңхәа иеизхәзом. Аллаһ игәаңхара шәазхәыцны, ирышәтәз азеқьат акәзар, кырза изцылараны икоу ауп.
- 40- Аллаһ, шәара шәызшаз, аразкы шәызтәз, шәыңсы шәхыхны даеазныкгъы аңсы шәхазйараны икоу иоуп. Аха, шәара уи ивашьыркәылақәаз рыбжьара, абарт руак зыйкәйо дыкоума? Аллаһ, уи ивадыркәылақәаз зынза дыркәыгоуп, Уи дҳаракзоуп.
- 41- Ауааңсыра дара рнапала иқарйәкәаз рымшала, адгъыл акынгъы, амшын акынгъы, атәгылазааша цәгьахеит, абри ала Аллаҳгъы, урт ахьхәып хәа иқарйәкәаз рыхәтәк агьама дирбоит.

- 42- Убас хэа: «Адгьылтэылафы шэеимданы, шэара шэаңхьа икакээз рдыхэтэа зейишрахаз шэнахэаңш. Урт реиҳарафык аваркэылара имфахнакьаз ауаа ракэын».
- 43- Ус анакэха, Аллаҳ хырңаша змам имш ааианза, зегь рыла уи идин ашкэ ухы рха. Уи аены, ауааңсыра хэтэ-хэтала иеилырхуеит.
- 44- Дарбанзаалак мап зкыз, имапкра иара ифэагылоит. Адунеи нарцэи рзы ихэартюу аускэа кэзйаз ракэзар, уртгьы дара рхазы (цэанат акны) ртңи дырхиоит.
- 45- Избанзар, Аллаҳ, иазхайафцэаханы иара игэаңхара ишақэшэо ала зхы мфэңызгаз, иатэашьарала ирцыишьоит. Хэарада, Уи, мапкыфцэа бзиа ибазом.
- 46- Агэыргьаехэаша еитэзго аңшақэа рынашьтрагьы, Уи иршаҳатғақэа иреиуоуп, абас ала шэара илыңха агьама шэырбаны, идйала агбақэа ныкэап, шэаргьы иатэашьарала шэынасың аңшаара шэашьталаны итабуп хэа иашэхэап.
- 47- Ийабыргьйкэаны хара, уара уаңхьагьы иагьа аңааимбарцэа рыуаажэлар ирзынаҳашьтит. Аңааимбарцэа, урт иаартыз аңьашьахэқэа рызнаргеит. Абас ишыкэзгьы, ирзымзырфыкэа агэырңса зэалазыжьыз ауаа, ирыхэтэз ала иахьхархэит. Иазхайафцэоу ирхэтюу ацхыраара рытарагьы хара иахуалуп.
- 48- Аңтақэа иеитайырц азы аңшақэа назышьтызгьы Аллаҳ иоуп. Уи, аңтақэа ажэфан акны ишитаху иеидихуеит, зны-зынлагьы хэтэ-хэтала иеидихуеит, айыхэтэаны рыфныйкэнтэи ақэа шыргэылйуагьы убап. Уи, иуаажэлар иззитаху ақэа анырзаирулак, уртгьы агэыргьара ихтэанакуеит.
- 49- Аха урт қэак шырзауа аганахьала ргэыграқэа рцэызны, икарйара рзымдыруа икан.
- 50- Аллаҳ илыңха иахылйуа унахэаңш: Адгьыл аныңслак ашьтахь аңсы шахеййо убап! Аңсэагьы абас аңсы рхэзйараны икоугьы Иара иоуп. Уи зегьы имч рықэхэит.
- 51- Ийабыргьйкэаны, цшак рзынашьтны, уи (аеафра) ифеижьханы ирбар, иаразнак абзиарақэа аархаштүеит.
- 52- Иудыруазааит, аңсэа дырҳара улшазом, рызқэа уаиарханы ицо адагэацэагьы уааңхьара дырҳара улшазом.
- 53- Уара, илашэу ауаа ииашам амфа акынтэ амфа иашахь иузнагазом. Уара, хажэаңқарақэа иазхайаны рыгерызтэз мацара убжьы дурҳауеит.
- 54- Шэара шэымчиданы шэышаз, ашьтахь амч шэызтэз, амч шэыманы шэаныкала ашьтахьгьы амчымхара шэтэзыргылаз, шэыхцэи шэжакьей зыршлаз Аллаҳ иоуп. Уи иитаху ишоит. Уи ишахэтюу издыруа иоуп, ихарақзоу амчра иақэитү иоуп.

- 55- Агәырҗса иагәылаханы иказ ауаа, акаамет амш аены (адунеи акны) аамта кьағзак шыказ ала икәуеит. Убарт ауаа, аиаша акынтәггы абас имфахыркьон.
- 56- Адырреи азхайцареи затәашьоу ауаа ракәзар, абас рхәоит: «Ицәбыргыцәкьаны шәара, Аллаһ ишифәхьаз инакәыршәаны, еиҗах шәыңсы анышәхало амш акынза шәанхеит. Абар, иахьа аиҗаира амш ауп, аха шәарт уи азхашәцазомызт».
- 57- Уи нахыс, агәымбылцьбафцәа икәдыргыло амзызкәа цьарггы ишырмышәо еиҗш, дара ркынтә, Аллаһ игәы акайцаразы ахандеираггы рҗаххазом.
- 58- Ицәбыргыцәкьаны, хара, абри Акәыркан акны, ауааңсыра иеиуеиҗшым афырҗшкәа дхарбеит. Аха, урт цьашьахәык рзааугазтггы, уи амапкыфцәа хымҗада, абас рхәон: «Шәарт икам-ианым мацара ауп иҗадыжәгало!» хәа.
- 59- Абар, Аллаһ идырра акынтә анасың змам ауаа рыгәкәа абас ишәахахоит.
- 60- Уажәы уара ичха. Иудырузааит, Аллаһ иажәа цәбыргуп. Азхайцара иазхьамҗшуа ауаа, агәтынчрахь ухы дмырхааит!

31. Локман

Иахзылҗауа иҳаназыжьуа Аллаһ ихьзала!

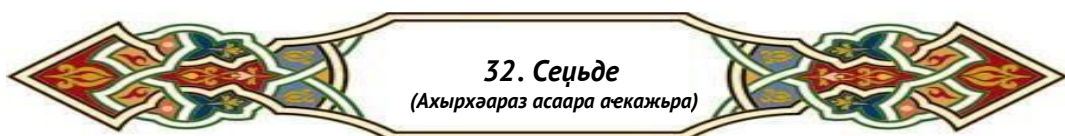
- 1- Елиф. Лам. Мим.
- 2- Абарт уара иузылбааз, кәығарала итәу Ашәкәы ажәаңкарақәа роуп.
- 3- Ари ашәкәы, аус бзиақәа ирышьтоу рзы илашараны, алҗахәггы иахыцхыртаны икаларц (илбаагоуп).
- 4- Урт, гәыкала иеицхыраауеит, рзеқьат рҗиуеит, нарцәггы хьахәа-ңахәада иазхарҗоит.
- 5- Рынцәа икынтә ирзааиз амфа иаша иануп, ахеикәырхара иахьаззггы дара роуп.
- 6- Ауааңсыра рыбжәара убри афызцәа ауаа ыкоуп, рымдырра амшала агьырт ауааггы Аллаһ имфа иахыганы, насггы ицәылырхырц азы ибашоу ажәақәа рхы иадырхәоит. Абарт ауаа, илазыркәыша гәаҗрак рҗеиҗшуп.
- 7- Абас икоу азәы, ҳажәаңкарақәа ианизаңхьалак, илымҳақәа хьанҗарак рықәханы имаҳауашәа кәйаны, иехарззаланы изқәа аиаирхоит. Уарггы, хьаа зиу агәаҗра гәырғәеҳәашаны иҗ!
- 8- Иазхәафцәаны адунеи нарцәи рзы ихәартҗоу аусқәа кәзҗо ракәзар, урт, разкыла итәу, наунагзаггы иахьынхаша цьанатқәа рҗеиҗшуп.

- 9- Ари, ийабыргйэкьюу Аллаx иажэауп. Уи дыгэгэоуп, дхаракзоуп, зегь зызбо иоуп.
- 10- Иубарто ажэфанкэа йаргылак рымамкэа, Иара ишеит, шэарт гэгэала шэымйысырц азы адгыылгыи игэгэоу ашыхакэа ыкэиргылеит, уака иеуеишым аңсаатэ еизхарц атэгылазаашыа рзаңийеит. Хара ажэфан акынтэ азы лбааганы, адгыылтэыла акны хкы рацэала айиаакэа фба-фбала еицны иеизхархаит.
- 11- Абарт, Аллаx иишакэаз роуп. Уажэ сара исшэырба, Уи ида дарбану акы зшахью? Мап, агэымбыльбафцаа иартыйэкэаны махагыарак итэгылоуп.
- 12- Ииашайэкэаны, хара Локман акэыгара иахтеит: «Аллаx уихатэбу! Итэбун зхэаз, ихазы ихэоит. Абзиара ззеилымкаауагыи идыруазароуп, Аллаx акгыи дазрыцхазам, Уи арегэапхызкэа зегьи дрыңсоуп» хэа иаххэеит.
- 13- Локман, ичкэын данилабжэоз абас иеихэеит: «Сычкэын! Аллаx азэгьи диваумыркэылан, избанзар, Уи иваркэыларэ аңшыгара гэымбыльбара дуззоуп».
- 14- Хара, ауафңсы иани иаби ирызкны хилабжэеит. Иан, лымчкэа шкэадахазгыи, уи лымгэартэфы дныкэылгеит, аңшкэа агэыхэңы ийыйрагыи фышыкэсанза иназоит. (Абри азы) раңхэа сара, нас уани уаби итэбун хэа хэхэатэуп хэа хилабжэеит. Айыхэтэан, ахынхэрагыи сара сышкэа мацара ауп.
- 15- Уани уаби, иузымдыруа акы, сара исывауркэыларц иукэымчыр, ускан рхэатэы хаумцан, аха зегьдарароуп адунеи акны уртэ ибзианы урызныкэа, сара сахь зхы зырхаз рымфа уаныла, айыхэтэан, шэахыыхынхэыша сара сышкэа ауп. Ускан, ижэуз, икашэйаз зегьи шэсырдыруеит.
- 16- Локман: «Сычкэын! Икауйаз аус (ацэгьеи абзиен) абаца рыцк ахэантэара иакэаразэргьи, хэхэык иагэылайэахны иказаргыи, ажэфанкэа рфы, мамзэргьи адгыыл айа иказаргыи, Аллаx уаңхэа иузцэыригоит. Хэарада, Аллаx, зегьи рымазакэа збо, издыруа иоуп. Уи зегьи рызбахэа идыруеит».
- 17- «Сычкэын, угэыхалалра уахызыаа, ауаа абзиара рыдйа, рыцэгьгара уафэагыл, узыкэшэаз чхэа. Абарткэа зегьи, азэлымхэхара иаңсоу аускэа роуп».
- 18- «Уехарззаланы ауааңсыра уатэаумышьюушэа ухы мфэпумган, ауаа рыбжэара уеырпагыаны умныкэан, иухаумырштын, Аллаx зыгхарззаланы зхы иахпагыо бзиа ибазом».
- 19- «Адгыылтэыла акны ухы разаны указ, убжыи мыцхэы иумырдуун, избанзар абжэкэа зегьи иреицэоу аеада ахэаабжэ ауп» ихэеит.
- 20- Аллаx, ажэфанкэеи адгыили рыкны йкоу зегьи шэмайура ишазикиз, иразккэагыи мазалеи аргамеи, меигзарахда иишэатэеишыаз шэымбазои? Убри афыза ауааңсыра йкоуп, дыррак, пхэагылафык, мамзэргьи илашарбагоу шэкэык рымамкэа, аха Аллаx изкны ажэа аимакра реазыршэоит.

- 21- Урт, «Аллах илбааигаз шэыкэныкэа» хэа анрархэа: «Мап, харт хабдуцаа ркынтэ иахбахыз хақэныкэаит» рхэеит. Аха афстаа, урт амцабз зхылйуа амца ашка дрыпхьозар?!..
- 22- Дарбанзаалак ихы абзиара иазкны, ихы-иңсы Аллах инапы ианийар, амаа гэгэа икит хэа дыпхьазоуп. Аусқэа зегьы рцыхэтэа Аллах иахь ауп иахькылсуа.
- 23- Дарбанзаалакгы мап икыр, уи имапкра уара улахь еикэнамйааит, избанзар урт зегьы айыхэтэаны иахьнанагаша хара хашка ауп, ируз, икарйаз рцыхэтэа убаскан идхардыруеит. Аллах, агэқэа (рыфэныйқа) иртоу ибзиазаны идыруеит.
- 24- Урт, аамта кьафк азы адунеитэ цстазаара абзиарақэа ргыама дырбаны, нас агэафра дузза интахаргылоит.
- 25- Урт: «Ажэфанқэеи адгылыи зшада?» хэа уразйаар, хымцада, «Аллах» хэа уархэаит. Убас хэа: «Арехэапхьызқэа зегьы Аллах изкуп», аха урт реихарафык уи рыздыруам.
- 26- Ажэфанқэеи адгылыи рыкны икоу зегьы Аллах мацара итэуп, хэарада, акы иазрыцхам, акгы згым, арехэапхьызқэагы зегьы ирыңсоу Аллах мацара иоуп.
- 27- Адгылтэыла акны икоу айлақэа зегьы ифыгандаз, амшынгы, шытахьла иааиуа бжымшынкгы инацйаны, ишэыгандаз, Аллах иажэақэа ранйаразы иазхарымызт. Хэарада, Уи дыгэгэазоуп, дкэыгазоуп, зегь зызбо иоуп.
- 28- Шэарт зегьы шэшарагы, нас еитах шэыңсны аңсы шэхайцарагы, азэы зазэык ишареи, даеазнык аңсы ихайареи иафыззоуп. Аллах зегьы иахауеит, зегьы ибауеит.
- 29- Аллах, айх иахыхны амиш ишацийо, амиш иахыхны айхгы ишацийо, рыцыпхьаза ехэарак ала иныкэаларц амреи амзеи идйа ишацныкэа, насгы ижэуа, икашэйо зегьы рызбахэ шидыруа узымдырзои?
- 30- Избанзар, айабырг ахатаңсатэа Аллах иоуп. Уи ида изымйахырхэо зегьы башоуп, Аллах идуззоу, ихаракзоу иоуп.
- 31- Иказаара аршахатгақэа рыхэтэак шэирбарц азы, амшын акны агбақэа Аллах иатэашьарала изсаны ишцо убартэазами? Абри акны ачхара аазырңшуеи ирацааны итабуп зхэауеи рзы иаарту айатэхэқэа ыкоуп.
- 32- Ацэқэырпақэа, агага еикэайэақэа реиңш урт ианрыкэшалак, адин Аллах идкыланы ихэаит. Аллах урт еибганы адгьыл ианықэиргылалакгы, рыбжьарахьтэ хэтэак зегьы аархаштуеит. Ачархэара иагэылахаз, абзиара ззеилымкаауа ауааңсыра рыда даеазэы хажэаңкарақэа мап рцаикуам.
- 33- Уа ауааңсыра! Шэынцаа ихамыйгылара шэеацэышэыхьча, дарбанзаалак абык ихшара ркынтэ хэартэак анимоуша, ахшарагы иаб икынтэ хэартэак

анимоуша амш шәацәшә. Аллаһ ишәитәз ажәа җабыргун. Адунеитә ңсҗазаара шәамҗәаит, уи шәымҗахызҗыогы (аҗсҗаа) Аллаһ ианажьра шәақәырғәығны шәимҗәаит.

- 34- Акаамет, аамҗа иазку адырра Аллаһ иҗны мацароуп иахьыҗоу. Уи, ақәа аируеит, амғартҗа иҗоугы дидыруеит. Дарбанзаалак, уаҗәы ирҳараны иҗоу издыруам, дарбанзаалакҗы дахьыңсыша издыруам, аха Аллаһ зегы идыруеит, уи зегы рызбахә ала адырра имоуп.

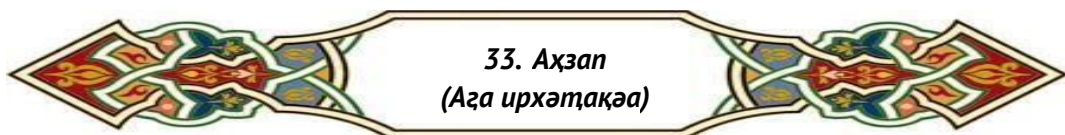
32. Сеҗде
(Ахырхәараз асаара аекажьра)

Иахзылҗауа иҳаназыҗьуа Аллаһ ихьзала!

- 1- Елиф. Лам. Мим.
- 2- Ари ашәҗәы, адгьылтәылақәа рынцәахәы инапала ишылбаагоу ала гәыҗбара ыҗам.
- 3- Абас ишыҗоугы: «Уи аҗааимбар ихы иҗихәааит» рхәоит, ус аума? Мап! Уи, уара уаҗхәа гәеанҗафык дыззымнеиз жәларык, амҗа иаша рыҗшаарц азы, ргәыреануҗарц унцәа иҗынтә инашьту, ииашоу шәҗәуп.
- 4- Ажәфанқәеи адгьыли, уртҗ рыбҗьара иҗоу зегы фымш (ф-аамҗак) рыла изшаз, уи ашьтаҳьҗы имчра ажәфан аҳаракыраза иахызҗаз Аллаһ иоуп. Уи ида шәара, ауагы ахашшаҗы дшәымазам. Абыржәҗы шәазхәыңны аҗатәхәы алшәымхзои?
- 5- Уи, ажәфан аҗынтә адгьыл аҗынза зегы напхгара ритҗоит. Насҗы аусқәа зегы шәара шәаҳасаб ала зқы шықәса хәа ззышәхәо мышкала Уи ишҗа ихалоит.
- 6- Иара, иубартҗоугы, иубартҗамҗы идыруеит, имч-илшара ихәаадоуп, ирыцхашьареи илҗхеи меигзарахдоуп.
- 7- Уи, иишаз зегы ибзиазаны иаҗҗаны, раҗхәазаҗы ауаҗҗы анышә далихит.
- 8- Нас, уи ихылҗшьтра, амч змам зык агәағь аҗынтә еизирҳаит.
- 9- Иишаз, иҗшра-исахьала нағзаны, иҗсы аҗынтә дитәхәеит. Шәарт алымҳақәеи, аблақәеи, агәқәеи рыла шәхаиртәааит. Шаҗа имачны иҗабуп шәхәозеи!
- 10- Мапкыҗәа абас рхәоит: «Анышә хәлазытңы ханцалак ашьтаҳь, еитҗах хәҗсы ххалоума?» хәа. Аиашазы, уртҗ рынцәа иҗаҗхәа инеираны ишыҗоу мап ацәыркуеит.

- 11- Убас хэа: «Шэара ишэызкны адѣа змоу аѣсѣаха шэыѣсы шэхихуеит, нас шэаргыы шэынѣа ишѣа шэггыжъуеит».
- 12- Урт агэырѣсауаа, рынѣа иѣаѣхъа рыхѣа ларѣаны: «Ханѣа! Иахбеит, ихахаит, харт шътахъѣа хдэыѣѣа, угэы иахэаша аусѣа ѣахѣап, уажэшьѣа зынза уазхаѣѣеит» хэа шырхэо убандаз!
- 13- Иахѣаххандаз, ауаа зегыы амѣа иаша ианыларатэы иѣахѣон. Аха: «Ѣаханым аѣынѣѣеи ауааѣсыреи рыхэтѣа ала исыртэуеит!» хэа ажэа, хымѣада, сара сажэоуп.
- 14- «Абри амш шэаѣшэараны шэшыѣаз ахышэахашѣыз азы, уажэы ахырхэра агыама жэба! Абыржэггы, хэра шэарт шэахашѣит, уажэшьѣа иѣашэѣаѣаз рхатѣѣаны науагзатэи агэаѣра агыама жэба!»
- 15- Хажэаѣѣараѣа иѣабыргыѣѣѣаны иазхазѣаз ауаа раѣэзар, арт ауаа уанрылабжыалак адурэа рэазырымкыѣа ихырхэаны асаара рыѣкарыжъуеит, рынѣа иѣабуп хэа иахэаны, ирехэаѣхъыз еитѣархэоит.
- 16- Ашэареи агэыггреи рыла, рынѣа имѣахырхэареи ихэареи ишаѣу аиартѣа рѣазом, дара иратэахшыаз аразѣы аѣынѣтэггы Аллах имѣазы инырхуеит.
- 17- Иѣарѣаѣаз рѣымхэра, урт рзы закэытэ гэыргъараѣоу иѣаахны иѣоу азэггы илдыруам.
- 18- Иазхаѣаѣу ауаѣы, агэырѣса иалахаз диеиѣшума? Арт хымѣада иеиѣаразам.
- 19- Иазхаѣаѣѣааханы адунеи нарѣэи рзы ихэартѣоу аусѣа ѣазѣаз рзы, иѣарѣаѣаз рѣымхэра, имазеины урт ирзыѣшу – ѣынѣ изѣынхаша аѣыанатѣѣа ыѣоуп.
- 20- Агэырѣса иалаханы иѣоу ауаа раѣэзар, урт ахънанагаша – амѣа ауп. Уаантэи атѣѣѣа рѣаххаѣѣѣаза, шътахъѣа идырхынхэуеит, насгыы абас рахэахэит: «Имѣуп хэа ишэыѣхъазоз ѣаханым агэаѣра агыама жэбала!» хэа.
- 21- Идуззоу агэаѣра аѣхъа, урт, хымѣада, иааигэоу агэаѣра агыама дѣарбоит. Иѣалап (азхаѣѣарахъ) ихынхэырггы.
- 22- Анѣа иажэаѣѣараѣа анигэаладыршэалак, уи иазхъамѣшыз иаастѣа игэымбылѣѣѣаѣны иѣаларыда? Хэра, агэырѣсауаа ирыхэтѣоу ахырхэра хымѣада иаѣэхаршэоит.
- 23- Иѣабыргыѣѣѣаны, хэра Мыса ашэѣэы иахѣахъан, уара уи ушаѣшэашала агэѣара умоуааит, хэра уи ашэѣэы Израил иѣаѣа лашарбагас ирзыѣахѣахъан.
- 24- Ичханы, хажэаѣѣараѣа хъахэа-ѣахэада ианазхарѣа, урт рыбжъара, хадѣа инаѣыршэаны амѣа иаша дзырбоз аѣхъагылаѣѣа рылаххит.
- 25- Хэарада, унѣа урт еимактэыс ирымоу аусѣа ирызкны аѣаамет амш аѣены избара ааирѣшараны дыѣоуп.

- 26- Абыржэгъы изкэынхо ртэылақәа рфы иагъа абиңарақәа иқәзаа иахьықәахьауогъы урт ама иашахь икылнамгазеи? Абри акны хәарада, айтәхәқәа ыкоуп. Абыржэгъы иазымзырфызои?
- 27- Ирымбазои, хара аарфара ахьыкоу азы наганы, уи ала арахәқәагъы, дара рхатәқәагъы ирфаша аеафра ишыҳаазо. Абыржэгъы айтәхәы элалырхшала иамыхәаңшзои?
- 28- «Ишәхәаз ииашайәкьазар, ианбаназои?» хәа ийәауеит.
- 29- Убас рахәа: «Хара хажәа аныназахо аены, мап зкыз разхәйара ңыарамзар ңыара ирыхәартәхазом, урт аеҳәарагъы рытәхазом.
- 30- Уажәшьта уара урт хәас ишьтумхкәа уааңшы. Дара рхатәқәа усгъы иңшуп.

Иахзылңхауа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихьзала!

- 1- Уа аңааимбар! Аллаҳ иҳәатәхамҕара уеацәыхьча, мапкыџцәа ражәа уазымзырфын. Хәарада, Аллаҳ зегъы идыруеит, насгъы зегъы кәығарала напхгара ритҕоит.
- 2- Унцәа икынтә иуҕахәо уықәныкәа. Аллаҳ икашәйҕо зегъы здыруа иоуп.
- 3- Аллаҳ уықәгәыг, хьчафысгъы дгылафысгъы Аллаҳ дузхоит.
- 4- Аллаҳ, уафңсык ицәеижь афы џ-гәык итаны дшимшаз еиңш, шәхәсақәагъы шәанацәа ракәны икаимҕазет, ңас икашәйқәазгъы шәңацәа гәакьақәаны имыңхәзеит. Абартқәа, шәара шәгәаанагарақәа роуп. Аллаҳ иакәзар, аиашеи аҕабырги шәеиҳәоит, ама иашагъы Уи ишәирбоит.
- 5- Њас ишәыдышәкылақәаз, рабацәа рыхьызқәа рыла рықәфешәтла. Ари, Аллаҳ иҕаңхәа аиашара еиҳа иазааигәоуп хәа иңхәазоуп. Аха урт рабацәа зустцәоу шәзымдыруазар, ускангъы шәдин аганахьала шәашьцәа роуп, шәыуацәа роуп. Шәфашьар, уи акны агәырңса шәықәзам, амала идырны икашәйҕо азы атәкңхькәра шәыдуп. Аллаҳ, кырза ишәаназыжьуа, кырзагъы ишәзылыңхауа иоуп.
- 6- Аңааимбар, азхәйаџцәа дара рыңсқәа рааста дырзааигәоуп, иңшәмаҳәсақәагъы урт ранацәа роуп. Еигәакьацәоу ракәзар, Аллаҳ ишәкәы аганахьала (аңсҕынхара иазкны), агьырт азхәйаџцәеи амҳаңьырцәеи рааста, дара-дара еиҳа еизааигәоуп, аха шәыуацәа иратәашәшьо абзиара акәзар, уи ихазуп. Артқәа, избаны ашәкәы иануп.

- 7- Хара, аңааимбарцаа зегъы ркынтә; уара укынтә, Ныхә укынтә, Ибраһим укынтә, Мыса укынтә, Мариам лңа Иаса укынтә җыгәгәала ажәа ҳаухъан.
- 8- Аллаҳ, абри ажәа, ииашоу риашарала аҗакһықәра рыдидҗарц азы ырымихит. Уи, мапкра мөас иалызхыз рзы, ихъаагоу гәаҗрак ирмазеихъеит.
- 9- Уа азхәйәҗәа! Аллаҳ иатәашъара шәгәалашәыршәа. Шәартҗ аҗа ируаа анишәыжәла, ҳаргъы уртҗ аңшатлакә гәгәеи, ишәызгәамтҗоз аруааи рыжәахәхъан. Аллаҳ, икашәйоз зегъы ибартҗан.
- 10- Җадантәгъы ладантәгъы ианишәыжәла, ашәартҗара амшала шәыблақәа наҗааҗ икхәхәханы, шәгәықәа шәкыркаҗы иааихъан, уи аамтҗазы Аллаҳ изкны агәҗарақәагъы шәызцәырдҗхъан.
- 11- Иара убри аамтҗазы азхәйәҗәа аңышәара дузза рхыргеит, кырзагъы ааха роуит.
- 12- Иара убри аамтҗазы, агъангъашцәеи агәы хәаңсақәеи: «Аллаҳи иңааимбари ражәақәа ҳара хҗьара мацара иазкызаарын!» рхәон.
- 13- Уртҗ рыбжъара гәыңҗык: «Уа Иасрибаа! (Мединатәикәа) Шәара шәус, абрака агыларә акәзам, иаразнак шәхынхәы!» рхәон. Рыбжъара гәыңҗыкгъы: «Хәаңқәа хьчазам!» хәа аңааимбар укынтә азин ртҗаххон, аха уртҗ иртҗахыз абналарә ада уаха даеаки акәзамызт.
- 14- Медине ган рацәала жәыларак иакәшәаны иеибашъырц ыридҗандаз, усқан рыфәңқәа рығъы иаанымгылакәа, иаразнак уахъ иҗраны икан.
- 15- Аха уртҗ, шьтәхька ишымхынхәуала Аллаҳ ажәа иртҗахъан, Аллаҳ иртҗаз ажәагъы анагзара аҗахын.
- 16- Убас рахәа: «Аңсреи аҗахареи шәацәыбналозар, уи шәара цъаргъы ишәыхәартҗахазом. (Шәацәал мааицзар) Ускангъы шәыбналаны ахеиқәырхаразы аамтҗа кьаҗк шәоуеит».
- 17- Абасгъы рахәа: «Аллаҳ шәара шәзы цәгъарак иҗаххар, Уи иҗаңхъа шәара шәыхъчара зылшарыда? Мамзаргъы, шәара дышәзылҗхарц иҗаххар, дарбану уи алызмышаша?» Аллаҳ уртҗ илаңш рхихзар, Уи ида хылаңшҗык, мамзаргъы цхырааҗык дырзыңшаазом.
- 18- Аллаҳ идыруеит, шәыбжъара аибашъра шәацәхъазкырц азы рмайуцәеи рашьцәеи: «Шәхы ашәартҗара иҗашәмыргыларц азы ҳара хашка шәааи!» хәа разхәогъы. Уртҗ рыбжъара даара имачны ауаа аибашъра реаладырхәуеит.
- 19- Ишәзааиргъы, уртҗ даараза реыркыңцыңцы, иртҗахымкәа иааиуеит. Ашәартҗара аныкоугъы рыңсы маңхазшәа, рыблақәа аахәызшәа убан. Ашәартҗа анырхыңсаалак ашьтәхьгъы, абзиара рнымаалакәа, рыбзқәа тҗырхуеит. Артҗ ауаа ииашәйәкьаны иазхәйәҗәазам, Аллаҳгъы уртҗ икардҗо башаны иңхъазоит. Абри, Аллаҳ изы даараза имариоуп.

- 20- Аға ируаа макъанагы имцац цыыршыоит. Аға еазнык дааиргы, асакарағы инхо Абедуинцаа рааигэара инханы, шэара ишэызку ажэабжыкэа харантэ ирахаларц ртэххоит. Шэыбжэара иказтгы, зегьдарароуп аибашыра имачны реаладырхэлон.
- 21- Аллахи, нарцайтэи амши ахызара иакэгэыгуеи, Аллах кырза дызгэалазыршэо рзы, Аңааимбар хэарада дфырпшыга бзиаазаны дыкоуп.
- 22- Азхайафцаа ракэзар, аға ируаа рфапхэа ианырба: «Ари, Аллахи иңааимбари ажэаны ихартаз тагылазаашыоуп, Аллахи иңааимбари еснагь аиаша рхэоит» рхэеит. Абри, урт разхайареи Аллах рыеидхэалареи иеизнархаеит.
- 23- Азхайафцаа рыхэтэк, Аллах иртэз ражэа нарыгзеит, цытфыкгы уи имфа рыңсы ақэырцеит, иаанхаз ракэзар, раамта иазыңшуп, ражэеи рхымфаңгашыеи зынза ирмыңсахзеит.
- 24- Хэарада, Аллах, жэжэа назыгзэз ауаа, рхэатэахэара амшала ирцыишыоит. Агьангыашцаа ракэзар, итэххар иахырхэып, итэххаргы иранижып! Аллах, кырза данажьфуп, кырзагы ишэзылпхауа иоуп.
- 25- Аллах, мапкыфцаа, акгы рмоузакэа, ргэаги ргэыңжэареи рыла шытахька ирхынхэит. Азхайафцаа аибашырағы Аллах дрызхеит. Аллах дызгэгоуп, зегы дрейхауп.
- 26- Аллах ашэкэыуаа рыкынтэ, урт (азхамцафцаа) адгылара рызтозгы рбаашкэа иртыганы, рыгэкэа ашэартара теицеит, уажэшьта урт рыхэтэк ташэырхоит, рыхэтэкгы шэйткэоит.
- 27- Урт рыдгылкэеи, рыфнкэеи, рмазареи, уаанза шэшыапы зықэшэмыргылахэз адгылкэеи шэара ишэзынижыт. Аллах зегы имч рыкэххоит.
- 28- Уа аңааимбар! Ухатэфызцаа абас рахэа: «Адунеитэ нстазаареи аңшзаракэеи шэтэхызар, шэааи, аилыңразы шэыхэтэа шэыстап, ншзала шэхы шэакэитыстэып.
- 29- Аха Аллахи, иңааимбари, нарцаи алышэхуазар, ижэдыруазааит, шэыбжэара абзиара алзхыз рзы, Аллах ахамта дузза ирмазеиухеит.
- 30- Уа аңааимбар ихэса! Шэыбжэара азэы, иаартыңэкэаны пхамшыарак ламхакайар, уи лахырхэра фынтэ иеихахоит, уи Аллах изы имариазоу усуп.
- 31- Шэыбжэара, Аллахи иңааимбари рхэатэы хэяны аус бзиақэа назыгзэзгы, илыхэтоу ааста фынтэ иеиханы илатэахшыоит, уи адагы лара лзы меигзарахда анасың хармазеиуеит.
- 32- Уа аңааимбар ихэса! Шэхы ацэгэара иацэышэыхэча, шэарт баша шэуафнқэазам. Уи амшала, атэым хэцаа рфапхэа шэанцаажэо, шэажэа урт хнахратэы, иркэымшэышэны ишэымхэан, згэы хэаңсоу агэыгра изцэырцыр калоит. Шэарт излашэыхэтоу ала ажэа ншза шэхэала.

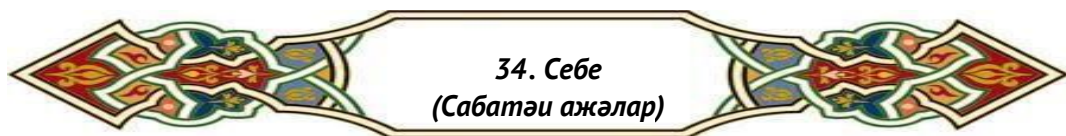
- 33- Шәыфнқәа рҕы шәтәа, уаанза амдырра шәантәгылаз аамтә еиңш, шәеыхтны шәеушәмыжын, шәнамаз иңшзаза ишәкы, шәзеқьат шәтһи, Аллаһи иңаамбари рхәатәы хашәй. Уа аңаамбар иңаацәа! Аллаһ шәара шәкынтә иитәху: шәарт шәыкьашьра шәңырганы, шәыцкьашәкьа шәыкалара ауп.
- 34- Шәыфнатәкәа рҕы изыңхьо Аллаһ иажәаңкарақәеи, урт ркәығареи шәгәалашәыршәала. Аллаһ иңаулазоу амазақәа идыруеит, уи зегьы рызбахә иахауеит.
- 35- Аңсылман хацәеи, аңсылман хәсеи, иазхәйәфцәоу ахацәеи, иазхәйәфцәоу ахәсеи, ихәатәхәйәф ахацәеи, ихәатәхәйәф ахәсеи, жәжә ииашәйәкьоу ахацәеи, жәжә ииашәйәкьоу ахәсеи, ачхара злоу ахацәеи, ачхара злоу ахәсеи, згәы амңахырхәара иазтәз ахацәеи, згәы амңахырхәара иазтәз ахәсеи, Аллаһ изы ацхыраара кәзңо ахацәеи, Аллаһ изы ацхыраара кәзңо ахәсеи, ачгара назыгзо ахацәеи, ачгара назыгзо ахәсеи, зыламыс зыхьчо ахацәеи, зыламыс зыхьчо ахәсеи, Аллаһ кырза дызгәалазыршәо ахацәеи, Аллаһ кырза дызгәалазыршәо ахәсеи – абарт рзы Аллаһ идуззоу хамтәк ирмазеихьеит.
- 36- Аллаһи иңаамбари зйәарак збаны, дйәк аныкарңалак, иазхәйәф ахацәеи, иазхәйәф аңхәыси, уи нахыс дәеа мфәк алхра азин рымам. Аллаһи иңаамбари рыдйә назмыгзәз, иаартыңкьаны амфә иаша иацәхәйыз роуп.
- 37- Аамтәк азы, Аллаһ иатәашьарала дыззылыңхаз, уаргьы хәтһырла узызныкәоз ауафы: «Уңшәмаңхәыс лыла уфнра хьча, Аллаһ уицәшәа!» хәа иауҳәахьан. Ари аныуҳәоз, Аллаһ нак-нак иааиртыша акы угәы итәуцәахуан. Узыцәшәаша Аллаһ шиакәызгьы, уара ауаа ирхәаша уацәшәон. Зеид иңхәыс данлылй ашьтәхь, хара уи хатәфызас уара дуахтәеит. Абриалагьы, азхәйәфцәа ңас икарңаз, рыхәса ианрылйлак, урт дара хатәфызас раагара ңырхага шамам реилхаркааит. Аллаһ идйә хымңада инагзахоит».
- 38- Аллаһ, иара изы иизбаз, мамзаргьы дйәс икайңаз акы анагзаразы, аңаамбар изы уадафреи ңырхагеи ыказам. Аллаһ иизбаз иузымңсахуа лахьынйоуп.
- 39- Урт аңаамбарцәа, Аллаһ иажәаңкарақәа ажәлар ирызназгоз, уи ицәшәоз, Аллаһ идагьы азәгьы ицәымшәоз роуп. Аҳасабеилыргаразы, Аллаһ зегьы дрызхоит.
- 40- Мухаммед, шәара шәыбжьара дарбанзаалак хәйәк иаб иакәзам. Амала уи, Аллаһ ицхаражәхәаф иоуп, аңаамбарцәагьы рйыхәтәантәи иоуп. Аллаһ зегьы ибзиазаны идыруеит.
- 41- Уа азхәйәфцәа! Аллаһ кырза дышәгәалашәыршәа.
- 42- Шьыжы хәылбыҕехеи уи деитәшәхәала.

- 43- Шәара алашыцарақәа рҕынтә алашарахь шәкылигарц азы, ылыңха ала ишәатәишьоит, ишацәаггы шәарт ишәықәныхәоит. Уи, азхәйәфцәа рзы кырза дкәымшәышәуп.
- 44- Иара ифәңхәа ианнеиуа амш, урт абзиара гәыргъәехәашас ирытаны, ажәаңхәкәа реиҳәоит. Аллаҳ, урт рзы крызїазкуа аҳамтә ирмазеихъеит.
- 45- Уа аңаимбар! Харт уара иҕабыргыҕәкыаны шахатс, гәыргъәехәашафыс, насггы гәеанҕафыс унаҳашьтит.
- 46- Аллаҳ игәыңхарала ауааңсыра рымфа зырлашо лашарбагас унаҳашьтит.
- 47- Аллаҳ иатәашьара дузза шырҕеиңшу, азхәйәфцәа гәыргъәехәашас ирыт!
- 48- Мапкыфцәеи агъангъашцәеи урзымзырфын, урт уара уахьдыргәәкуа хәас ишьтумхын. Аллаҳ уимҕагыланы уқәгәыҕ, ақәгәығразы Аллаҳ дузхоит.
- 49- Уа азхәйәфцәа! Иазхәйәфцәоу ахәса аиқәшахатра рыцқайаны, насггы шәеинмиазақәа шәрылҕыр, урт ирзку әехәара айыхәтәанза ишәырңшырц азин шәымазам. Ус анакәаха, ирхәтәоу рытаны, ргәы кайаны, ңшзала шәрылҕ.
- 50- Уа аңаимбар! Зычмакәа ушәахъоу ухәсеи, Аллаҳ аибашьра аҕны иткәаны иуатәеишьаз ауадалықьцәеи, уара уеиңш Мединека мхәңгырра имфәхыҕыз; уаб иашьцәа ртыңхәцәеи, уаб иахәшьцәа ртыңхәцәеи, уаншьцәа ртыңхәцәеи, уан лахәшьцәа ртыңхәцәеи, ачма зтахымкәа хатгәаңхарала аңаимбар иццарц зтаху ахәсақәеи (ари айыхәтәантәи уара мацара иузкуп) рыла афнрахара, уара узы мацара иҳалалны иҳаңхәзеит. Азхәйәфцәа ракәзар, рыхәсеи рнапайака икоу руадалиқьцәеи ирзкны рыдйәкәа шәхәрдырхъеит. Ари азбара, уара уадафрак уақәымшәарц азоуп. Аллаҳ кырза данажьфуп, хатала ирыцхашьбараггы меигзарахдоуп.
- 51- Урт рыбжьара, иутаху шьтәхька дааныжьны, иутаху уааигәара даауган. Узлыҕызггы даеазнык раагара азин умоуп. Абри афыза азбара, урт ргәы каларц, имхәарц, насггы уара ируташа иақәшахатҳарц азы иреиғу ауп. Аллаҳ шәгәы итәшәккәо идыруеит, Аллаҳ адырреи ачҳареи дрықәитуп.
- 52- Уажәшьтарнахыс даеа хәсақәак раагара, унапайака икоу ауадалықьцәа рыда, рыңшзара ухнахырггы, ахәса иумоу аушьтны, рхатыңаны даеа хәсақәак раагара уақәитзам. Аллаҳ зеггы ишахәтәоу ала хылаңшра ритәоит.
- 53- Уа азхәйәфцәа! Аңаимбар ифнатә, акрыфаразы азин аншәытам зынза шәыфнамлан, ааңхәара аншәоулакгы афатә дырхиаанза заанайы шәымнеикәа, ианаамтәоу шәнеи. Кранышәфалак ашьтәхьггы иаразнак шәеимпы, баша ажәа шәеатаны шәаанымхан. Абартқәа шәңаимбар даруадафуеит, аха игәаггыны изыхәом, Аллаҳ аиаша ахәара дацәшәом. Аңаимбар ихәса рҕынтә акы анышәтәххалак, урт аңарда ашьтәхь ианыкоу ишәтәхха, ари, урт рыгәкәаггы, шәарт шәыгәкәаггы цкыаны иаанхарц азы иреиғу ауп. Аллаҳ иңаимбар ирхәара азәггы азин шәымазом, иара

ишьтахьгьы уи ихәсақәа рыла афнрахара науынагза азэгьы шәақәитзам. Ари аеазкра Аллаҳ иҭаҭхьа игәырҭса дуззоуп.

- 54- Шәарт акы ишәыргамаргьы, ишәзаргьы, Аллаҳ хәарада, зегьы идыруеит.
- 55- Урт (Аңаимбар ихәса), рабацәеи, рҭацәеи, рашьцәеи, рашьцәа рҭацәеи, рахәшьаҭацәеи, урт рыхәсеи, рнапәҭака иҭоу амайуцәеи рыла аңарда рыбжамкәа рацәажәара иақәитуп. Аллаҳ ихәатәхамҭара шәеацәышәыхьча. Хәарада, Аллаҳ зегьы рзы дшахатуп.
- 56- Аллаҳи ишацәеи аңаимбар кырза икәныхәоит. Уа азхайафцәа! Шәаргьы уи шәикәныхәаны, гәыкала абзиара умаз хәа иашәхәа.
- 57- Аллаҳи иңаимбари ргәы нзырхаз рзы, Аллаҳ, адунеи нарцәи рыкны ашәиҭхьыз иақәыршәаны, илазырҭкәыша гәаҭрак ирмазеихьеит.
- 58- Иазхайафцәоу ахацәеи ахәсеи, ирыхәтәмкәа ргәы нзырхақәазгьы, ахьз ахҭареи иартыҭкәоу агәырҭсеи рҭәаҭкәа икәлоит.
- 59- Уа аңаимбар! Ухәсеи, уҭхәцәеи, азхайафцәа рыхәсеи ирахәа, адәахьы иандәылҭуа ирзымдырратәы рҭеилархәалааит. Урт идырны ргәы ныдмырхарц азы иреиҭу амфа абри ауп. Аллаҳ кырза данажьфуп, кырзагьы ишәзылҭхауа иоуп.
- 60- Агьангьашцәеи згәы хәаңсақәоуи, ақалақь аҭы иҭам-ианым ала ажәабжь цәгьақәа гәаразҭо ауаа, изҭу ианаҭәымҭ, дара урыжәахҭоит, уи ашьтахьгьы уара уааигәара аамтә кьаҭк аҭара инхоит.
- 61- Урт рфызцәа ауаа, Аллаҳ ирыцхашьара иаҭәыгоуп, уи амшалагьы иахьырҭхьашәалак иаанкыланы хымҭадагьы иҭадырхоит.
- 62- Аллаҳ, уаанза имфасыз ауаа рзы иаҭиҭаз аҭҭара абри ауп. Аллаҳ иҭҭара аҭны зынза ҭсахрак уҭылазом.
- 63- Ауааҭсыра акаамет аамтә иазкны иуазҭаауеит: «Ари адырра Аллаҳ иҭны мацара ауп иахьыҭоу» хәа рахәа. Акаамет аамтә ааигәазаргьы уи уара иабаудыруеи?
- 64- Аллаҳ, мапкыфцәа дрықәшәины ибыжку мцак рзирхиахьеит.
- 65- Уаҭа, хьчафык, мамзаргьы цхыраафык дрымамкәа науагза иҭанхоит.
- 66- Рхаҭқәа амцахь иандырхалак аены: «Аллаҳ ихәатәы хахҭазтгьы, аңаимбар хаизызырфызтгьы уажәы иаххараз!» рхәашт.
- 67- Насгьы инацырҭашт: «Ханцәа! Харт хәҭхьагылафцәеи, хәиҭабацәеи харзызырфит, хара урт хамфыхырҭеит» хәа.
- 68- «Ханцәа! Урт фынтә иеиҭаны агәаҭра иақәыршәа, насгьы гәгәала урықәшәи!»
- 69- Уа азхайафцәа! Мыса игәы нзырхаз шәырфызамхан. Аллаҳ, уи дыцкьашәқьа дшыҭаз ааирыҭшит. Иҭабыргыҭкәыны уи, Аллаҳ иҭаҭхьа пату зқәыз иакәын.
- 70- Уа азхайафцәа! Аллаҳ ихәатәхамҭара шәеацәыхьчаны, ажәа иаша шәхәала.

- 71- Абас алагы, Аллаһ шәүсқәа риашаны шәгәйрҗсақәа шәанаиҗып. Дарбанзаалак, Аллаһ иңааимбар ихәатәи хайңар, иңабыргыңәкәаны уи ахашәалахә дузза ирҗауеит.
- 72- Җара абри анапынҗа, ажәфанқәеи, адгылыи, ашәхақәеи ирыдаҳҗалеит. Аха, урт мап ацәыркиит, иацәшәеит, ауафҗсы иакәзар, уи даңҗалеит. Җарада, ауафҗсы кырза дгәымбылҗбафуп, кырзагыи амдырра злоу иоуп.
- 73- Аллаһ, игъангыашу ахацәеи аҳәсеи, иаварқәылафцәоу ахацәеи аҳәсеи ахырхәны, иазхәйафцәоу ахацәеи, аҳәсеи ратҗамзаарақәа идикиларц азы абас икаийеит. Аллаһ даараза данаҗфуп, кырзагыи шәрыцхазышауа иоуп.

34. Себе (Сабатәи ажәлар)

Иаҳзылҗхауа иҳаназыҗьуа Аллаһ ихъзала!

- 1- Арехәаңхызқәа, ажәфанқәеи адгылыи рыкны икоу зеггы этәу Аллаһ изкуп, нарцәгыи арехәаңхызқәа Иара мацара изкуп. Уи, ақәығара иакәиту, насгыи зеггы рызбахә здыруа иоуп.
- 2- Адгыыл иңалоггы иңыңуагыи, ажәфан ақынтә илбаауагыи уахь ихалоггыи зеггы идыруеит. Уи дрыцхашәфуп, данаҗфуп.
- 3- Мапкыфцәа: «Җара акааметҗ хзааизом» рхәоит. Убас раҳәа: «Мап! Амаза здыруа анцәа имафәоуп, уи хымҗада ишәзааираны икоуп». Ажәфанқәеи адгылыи рыкны, хәыцк иақароуггыи, Уи изы имазаны изыкалом. Зегҗ расҗкыс ихәычу, мамзаргыи идуу, иаартыңәкәоу шәкәык итәфымкәа икам.
- 4- Аллаһ иазхәйафцәаханы адунеи нарцәи рзы ихәартҗоу аусқәа назыгзаз ирҗыишьярц азы (иаартыңәкәоу шәкәык ақны иаирбеит). Убартҗ рзы, анаҗьра дуззеи иңшзоу аразки икоуп.
- 5- Җажәаңқарақәа илҗшәадахарц азы зхы цәбааа азырбазгыи, иреицәазоу, ихъаагоу гәақрак рзыкоуп.
- 6- Адырра зытҗоу ауаа, унцәа иқынтә уара иузылбаагоу (Ақәырқан), аңабырг ахатә-ңсатә шакәу, уи игәғәазоу, арехәаңхызқәагыи ирыңсоу Аллаһ имфа шышәнарбо ибзиазаны ирдыруеит.
- 7- Мапкыфцәа абас рхәеит: «Шәбааны шәеиңхыитта шәаныкала аамтҗазы еитҗах шәиираны шәшыкоу зхәо ауафы дышәҳарбарыма? –хәа.
- 8- Аллаһ изкны мцык аңшыгоу, мамзаргыи ихшыф цахьоу?» (Рхәеит). Мап! Нарцәи азхазымҗо агәақра итәгылоуп, иңаулазоу маҳагыарак иалагылоуп.

- 9- Иаарыкэыршаны икоу ажэфани адгылы иахаапшыны имхэыцзоу? Иахтэххар, урт, адгыл ицарбганы, ажэфан акынтэгы аңеыхақәа рзылбаахгоит. Хәарада, абри акны Аллаҳ ишқа зхы хоу ауаа рзы ацатэхэы ыкоуп.
- 10- Ицабыргыцэкыаны, хара хганахыла Даут чыдарак итәахшыеит. «Уа ашьхақәа! Уи ила Аллаҳ ирехәаңхыыз еитәшәхәала. Уа аңсаатә! Шәаргыы убас!» ххәеит, насгыы аиха иара изы иҳартатеит (иҳаркәымшәышәит).
- 11- «Шәусқәа инагзаны, ишәаны изаны икашәйа. Адунеи нарцаи рзы иҳәартгоу аусқәарзы шәхандеи, хәарада, сара икашәйа сбартоуп» (ххәеит).
- 12- Ашьыжь, мызктәи амца ианылоз, ахәылбыеагыы мызктәи амца акынтә ихынхәуаз аңшагыы Шәлиман мацауфыс иахтәеит. Иара изы абца ртәаны илаҳашытит. Аңынқәа ркынтәгыы анцәа игәаңхарала имай зыукәоз ыкан. Урт рыбжьара азәы ххәатәы дацәхыайыр, дызблыша амца агыама иҳарбон.
- 13- Урт Шәлиман изы, иҳараку, иблахкыгоу ахыбрақәеи, абакақәеи, ахәы знырцоз, азтәрчқәа иракароушәа, иузеитамго ақәаб дуззақәеи изыкарйон. Уа Даут итәацәара! Ицабуп шәхәа. Суаажәлар рахытә ицабуп зхәо даараза имачәуп.
- 14- Шәлиман иңсра аныҳазба, уи дшыңсыз, илабашыа иагәылаланы изфаз аф икамзар иагьрызгәатомызт. Шәлиман данкаҳа ауп дшыңсыз анеилкааха, аңынцәа икалаша рдыруазтгыы, илазыркәышаз уи агәакра итәгылазомызт.
- 15- Ииашайкәкыаны, Себе жәлар рзы, иахынхоз атың акны дырга дуззак ыкан. Акы арғыарахь, агыи армарахь ф-бахчак. (Урт:) «Шәынцәа ишәатәеишыаз аразкы агыама баны, ицабуп хәа иашәхәа. Абар атәыла цшзеи даараза ишәаназыжыуа Анцәеи иахыыкоу!» (Хәа рахәан).
- 16- Амала урт, иазхьамцшеит. Хәргыы Арим захьзу азхыйра рыжәахцәеит. Абахчақәа рыфбагыы, иашоу шәыркәаки, ахыараць йлақәаки, акы-фба аңса йлақәеи зтәгылаз қыаңтажәкәак ракәны иаакахцәеит.
- 17- Абзиара ахыырзеилымкааз азы абас иахыҳархәеит. Хара, абзиара ззеилымкаауа рыда зәыр дахыҳархәхыоума?
- 18- Урт ртәылеи барақятрала иахыкыаз атыңқәеи рыбжьара тариала иубартгоу иеиуеиңшым ацутәқәа аңцаны, дара дара рыбжьара аитәанаиаирагыы ишахәтгоу ишыақәхаргылт. «Убрака уахгыы-еынгыы шәартарак шәымамкәа шәеитәнаиаи» ххәеит.
- 19- Уи амшала: «Уа Ханцәа! Ханхартә тыңқәа (хақалақьқәа) иеицәыхараны икайа!» рхәан, рхы рхастартәит. Хәргыы урт, ацатәхәқәа рзы ифырңшыны икайаны, ицкыа икәахцәеит. Хәарада, абри акны, иахәтгоу ачҳареи ацабуреи аазырңшуа рзы ацатәхәқәа ыкоуп.
- 20- Ииашайкәкыаны, Иблис, дара ирызкны дзызхыцыз игәтәкы дақәшәеит, иазхыафцәоу гәыңфык рыда агыырт зегыы, уи иҳәатәы азхарцәеит.

- 21- Арахъ, уи дызларыкъымчуа хъа акъы имазамызт. Аха (Афстаа уи афыза атыгылазаашъа зиахъаз) нарцъы иазхайафцаахазу, агъафбара змази иеилхаргарц азоуп. Унцъа, ииашайкъаны зегъы ирхылапшуа иоуп.
- 22- Убас хъа: «Аллах ида, (ицъшоу, амчра змоу) хъа шъызыхъыцуа шърыпхъа! Урт, ажъафкъаеи адгъыли рыкны хъыцк иакароу акы иакаитым, иагъалахъылацаам, Аллахъы урт ркынтъ ацхыраафы димазам».
- 23- Аллах ифапхъа, иара ихатъа иакаититъыз рыда азгъы иахашшаара алпшаа аиузом. Айыхатъаны, урт рыгъкъа ашъартъа антгыгалак: «Шъынцъа дйас ишъыкаийеи?» хъа иразцаауеит. Уртгъы: «Аиаша анагъара дйас ихадиъеит. Уи дхаракзоуп, ддуззоуп» хъа атъак карйоит.
- 24- Убас хъа: «Ажъафкъаеи адгъыли ркынтъ шъартъ аразкы шъызтода?» хъа. Убас хъа: «Аллах иоуп. Ус анакъа, хара, мамзаргъы шъара, аф-ганк хъкынтъ хъткъ, мфа иаша иануп, мамзаргъы иартыпкъаны махагъарак итагылоуп».
- 25- Убас хъа: «Хара ихамхакайаз ацгъаракаа рткъпхыкъара шъартъ ишшъыдымло еипш, шъара икашайкааз ирхыркъаны харгъы ихазцаазом».
- 26- Убас хъа: «Ханцъа зегъы цъарак хаизигоит, насгъы хабжъара иашарыла дхакаызбоит. Аиаша зегъ раастъа иеигъны иеилзыргауа, насгъы зегъы ишахътоу ала здыруа Иара иоуп.
- 27- Убас хъа: «Уи илахъуп хъа ивашъыркъылакааз сара иаасшъырбеишъ! Ман! Уи зынза ишъылшазом. Уимоу, аиааира згайкъаз, насгъы зегъы кыгъарала напхгара рызто Аллах мацара иоуп!»
- 28- Хара, уара даеаказы акъымкъа, гъырзъаеъааша рутарц, гъеанйафыс ауаапсыра урзынахашъит, амала ауаа реихарафык абри рыздыруам.
- 29- Дара цъаит: «Аиаша шъахайкъозар, шъажъа анбаназо?» хъа.
- 30- Убас хъа: «Шъара убри афыза ехъарак шъыпйаоуп, уи аамтцк акарагъы шъаагхом, пхъакагъы шъацацом» хъа.
- 31- Мапкыфцаа абас рхъеит: «Хара абри Акъыркангъы, уаанзатъа ашъакаагъы азхапком!» Уара уи агъымбылцъбафцаа; рынцъа ифапхъа иткъаны ианыкоу ажъа шеимаркуа убандаз! Иладыркъуаз ауаагъы, зхы иахпагъаз рахъ абас рхъоит: «Шъартъ шъыкамызтгъы, хара, хъарада хъахайафцаахон» хъа.
- 32- Зхы иахпагъазгъы, иладыркъуаз ауаа рахъ: «Шъара амфа иаша анышъдырба, хара хаума шъымфахызкъаз? Ман! Агъырцъа зырхъаз шъахъакаа шъоуп» рхъоит.
- 33- Иладыркъуаз ауаа раказар, зхы иахпагъаз рахъ абас атъак карйоит: «Ман! Хара Аллах мап ицъкреи уи ивакылара апшьгареи анхайашъаеоз, уахгъы-еынгъы шъызыфыз хъжъара мацара акъын». Айыхатъан, агъафра анырбалак фныцкъала абылра иалагоит. Харгъы мапкыфцаа рыхъадакаа аихатъа агъажъкаа рхахаршъеит. Урт ируз, икарцаз мацаразы иахъырхъоит.

- 34- Хара, тәылацыңхьаза агәеанџафы дыззынахашьтыз рыбжьара, ақьафура зманы иказ ауаа, хымҗада: «Харт, шәара иҳадыжәгалаз азхәхџом» хәа хархәахьейт.
- 35- Ашьтахьгьы абас нацырџейт: «Амазара алагьы, ахыңхьазара алагьы хшәеихауп, ус анакәха, агәәкра иакәшәараны икоугьы хара хакәхазом».
- 36- Убас хәа: «Сынцәа аразкы иззитәху меигзарахда иитџойт, иззитәхугьы ирмачны, амала ауааңсыра реиҳарафык абри рыздыруам!
- 37- Шәара шәахзааигәазтәуа, шәмазарей шәыхшарей ракәым. Амала иазхәйафцәаханы адунейи нарцәи рзы ихәартџоу аускәа кәзџо ртәы дәеакуп, урт, икарџақәаз мыцхәыла ирейханы аңьшьарақәа рзыкоуп, насгьы урт, (цәанаттәи) рханқәа реы атҕынчрей агәыгрей рыла инхауейт.
- 38- Хажәаңқарақәа имчыдахарц азы зхы аңьабаа азырбазгьы, агәәкра афныңка иааныжьхойт».
- 39- Убас хәа: «Сынцәа аразкы иззитәху меигзарахда иитџойт, иззитәхугьы ирмачны. Абзиара иазкны ианнышәхлак, Аллаҳ ацкы шәитџойт. Уи аразкы шәызтџо ирейгьзоу иоуп».
- 40- Уи амш азы, Аллаҳ, урт зегьы еизганы, насгьы ашацәа драздәауейт: «Абарт, ракәызма шәара ишәымџахырхәоз?» хәа.
- 41- Ашацәагьы абас атәк кәрџашт: «Уара иҳаракзоу уреихауп. Харт хәуахтынха дара ракәым, Уара уоуп. Аиашәйкәызы урт аңьинцәа ирымцәахырхәон, реиҳарафык урт азхарџахьан».
- 42- Уажәшьта, шәара-шәара шәыбжьара хәартҗаракгьы, рхастакгьы шәибатҗара шәылшазом. Хара, агәымбылцьбафцәа: «Имцуп хәа ишәңхьазоз амца аргәәкра агьама жәба абыржәы!» хәа раххәойт.
- 43- Урт, иаартыџәкьоу хажәаңқарақәа ианырзаңхьалак: «Ари, шәабдуцәа изымџахырхәақәоз шәырцәыңхьаикырц зтәху азә иоуп» хәаны, абасгьы ацырџахьан: «Ари, иеиқәыреәео мцык ада уаҳа дәеакы акәзам». Мапкыфцәа аџабырг дара ианрыхьзагьы уи иазкны: «Ари, иаартыџәкьаны лаңшхырҗароуп» рхәахьан.
- 44- Аха хара, урт изыңхьаша ашәкәқәа раҳамтәзацызт, уара уаңхьагьы гәеанџафык дырзынахмышьтәацызт.
- 45- Урт раңхьатәиқәагьы (сҗааимбарцәа) мап рцәыркхьан. Арт, уаанзатәиқәа ирахтәхьаз жәаба ркынтә хәтәк ишахьымзәагьы, сҗааимбарцәа имцхәафцәаны ирыңхьазейт. Саргьы убарт шахьсырхәыз жәдыруандаз!
- 46- Убас хәа: «Шәарт, акы зәйәк шәабжьызгойт: Аллаҳ изы, шьоуки шәрыцны, мамзаргьы шәхала абас шәхәыц! (Ишыжәбо еиңш) Шәфыза (аңаимбар) ихшыф атҕыңафы икоуп, уи, игәгәоу гәәкрак афәңхьа шәгәышәеанызџо ңааимбарк иоуп».

- 47- Убас хэа: «Шэара шэынтэ кыр сазыңшызар, уи шэара ишэымаз. Сара исцыызшьараны икоу Аллаҳ мацара иоуп. Уи зеггы рзы дшахатуп».
- 48- Убас хэа: «Хэарада, сынцэа аїабыргїэкьа цэыригоит, Уи, амаза ишахэтоу ала издыруа иоуп».
- 49- Убас хэа: «Аиаша ааихьеит, уажэшьта ирѡашьоу, иѣыцу акы ацэыргараггы алшом, ажэытэ, шытахька архынхэраггы».
- 50- Убас хэа: «Сара ииашам амѡа санызар, изхарахо сара соуп. Амала амѡа иаша санызар, сынцэа ибзоуроуп. Хэарада, Уи зеггы иахауеит, дагьхзааигэоуп.
- 51- Ашэартѣи алаѡеиласреи ианрыкэшэалак уртї убандаз! Уинахыс ахеикэырхара рылшазом, иааигэазаны иаанкылахоит.
- 52- «Уажэшьта дазхахѣеит» рхэашт, аха убриакара харантэи (уңсѣзаара анухууга ашьтахь) уеикэзырхаша азхайара азааигэахара излалшари?
- 53- Арахь, уаанзаггы уи (аиаша) мап ацэыркхьан. Икалаша иазкынггы ирзымдырзакэа ажэа рхэон.
- 54- Уажэшьта, дарей рѣахракэеи рыбжьара; уаанза дара иреиңшкэаз ишырзыкаїаз еиңшїэкьа аандак бжыаїоуп. Избанзар уртї, есаамѣа игэыгырѣаданы гэыѡбарак иѣагылан.

Иахзылпхауа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихьзала!

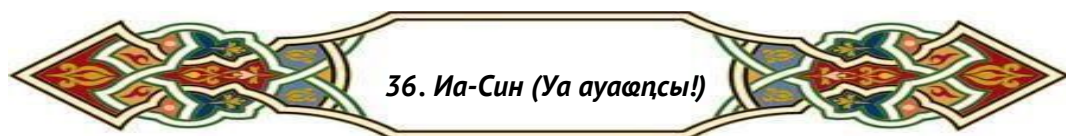
- 1- Ажэѡанкэеи адггыли ыкамкэа изшаз, ѡба-ѡба, хїа-хїа, ѣшьба-ѣшьба амѣэыжэѡакэа змоу амаалыкьцэа цхаражэхэѡѣцэаны иказїаз Аллаҳ, арехэапхьызкэа изкуп. Уи, иахьынзаитаху акара, инацїанггы ишоит. Хэарада, уи зеггы дрыкэитуп.
- 2- Аллаҳ ауаапсыра рзы иааиртыз алпха азыркыша дыказам, Уи иаиркызггы Иара ида азэггы изаартуам. Уи, амчрей иїаулазоу акэыгараеи ирыкэитү иоуп.
- 3- Уа ауаапсыра! Аллаҳ ишэзикыз аразккэа шэгэалашэыршэа. Аллаҳ ида ажэѡани адггыли ркынтэ шэара аразкы шэызѣаша нцэак дыкоума? Уи ида Анцэа дыказам! Ус анакэха, аиаша шэзацэхьаїуеи?
- 4- Уара умцхэаѡны урыпхьазозар (ихьааумган), иудыруазааит уаанзатэи аѣаимбарцэаггы убас ирыпхьазахьан. Аускэа зеггы аїыхэтэаны Аллаҳ мацара иахь ихынхэуеит.

- 5- Уа ауаапсыра! Аллаһ иажәа ѓабыргун. Адунеитә ңсҗазаара шәыхнамхааит, насғыы ажъара иазҗазоу (афсҗаа) шәарт җәхимхааит!
- 6- Афсҗаа шәара дшәагоун, шәарғыы уи ағас дышьтышәх. Избанзар, ихәатәы хазҗо ауаа, амца иалаҳарц азы аапҳъара ритҗоит.
- 7- Мапкыџәа рзы даараза иғәғәоу гәаҗрак ыҗоун, иазхәаџәаханы адунеи нарцәи рзы ихәартҗоу аусқәа җазҗаз раҗәзар, анажъреи аҳамҗа дуззеи рҗеиҗшун.
- 8- Ацәгъаус иғәаҗханы, иҗшзаны изыҗхәазо ртәы уазҗаама? Аллаһ, изҗаху агъангъашра дҗаиргылоит, изҗахугғы амџа иашахь дирхоит. Ус анакәха, урт рзы ухәаны ухы умыргәаҗын. Аллаһ урт зҗу идыруеит.
- 9- Аҗшақәа рзынашьтны аҗҗақәа зырныҗәо Аллаһ иоун. Хара урт, иҗсхьоу тҗыҗк ашҗа идәықәахҗоит, аҗсра ашьтахь адгъылтәыла убриала аҗсы ахахҗоит. Аҗсцәа дәеазнык рыбзәхарагғы абас аун ишыҗало.
- 10- Ахъз-аҗша зҗаху идыруазааит, хъзи-җшеи зегь рыла Аллаһ изкуп. Уи иахь, ажәа җшзәа мацара халоит. Уртҗғы ишҗа иназго, иғәы иақәшәаша аусқәеи ахымџаҗашәақәеи роун. Цәаҗа-цәаҗала ацәгъара еиқәзырәәәо раҗәзар, урт рзы иғәғәоу гәаҗрак ыҗоун, иара убарт җшәацхәақәагғы лҗшәадахоит.
- 11- Аллаһ, шәара раҗхәаза анышә, нас цәыкәбарк шәалихит. Насғыы шәара шәара шәеинаало хәҗеи җхәыси шәакәны шәаиҗеит. Уи идырра аламкәа иарбанзалак җсы зхо акы ацәа ак залашәом, изыҗеиом. Җсы зхоу зегғы рыҗсынҗра ацлара мамзаргғы агҳара хымҗада рлахъынҗа инадхәаланы имџаҗысуеит. Хәарада, абартқәа Аллаһ изы даараза имариоун.
- 12- џмшынк, дара-дара еиҗшзам, еиҗаразам, акы хааун, ушәбара ухнагоит, ажәшьә бзиоун, агы акәзар, аҗыыка алоун, иашоун. Афба рҗынтәгғы иҗыцу, акәац шәфоит, ишәҗәнышәҗаша арҗшзәақәа рылышәхуеит. Ағбақәагғы амшын иефырфҗаны ишҗо убартахоит, абригғы Уи иатәашъара шәәҗанакны иҗабун хәа иашәхәарц азоун.
- 13- Аллаһ, аҗх амш, амшгғы аҗх иагәылеиҗоит. Амреи амзеи идҗа иаҗанакхъеит, рыҗыҗхәаза ирзыҗҗәоу аамҗак аҗынза рхатәы амџа ианызаауеит. Абар, шәара шәынцәа, уи – Аллаһ иоун. Аҳра Иара итәун. Уи ида шәыззыхәо зегғы, гәағьк ацәбагъҗәҗәа иақәитзам.
- 14- Урт шәрыхәаргғы, шәыхәара раҳазом, иаххәап, ираҳаргғы, аҗак рзыҗаҗазом. Акаамет амш аены, Аллаһ иахъивашәыркәылазгғы мап ацәыркуеит. Дарбанзаалак азәгғы, зегғы здыруа Аллаһ иеиҗш адырра уҗара илшом.
- 15- Уа ауаапсыра! Аллаһ ицхыраара зҗаху шәара шәоун. Аллаһ акымзәарак дазрыцхазам. Ибеиоу, арехәаҗхъызқәагғы зегғы ирыҗсоу Иара иоун.
- 16- Уи иҗаххар, шәарт шәықәзаа шәықәганы шәҗыҗаҗы дәәа шъоукы ааигоит.
- 17- Ари, Аллаһ изы иуадаџзам.

- 18- Дарбанзаалак гәыргәсауафык, даеазы иғәыргәса дэаїалазом. Згәыргәса зцәыхъантәхаз ауафы, иеидара ицеифыршарц азы ааңхъара кәиїар, изааигәазақәоугы аңхъа инаргыланы, азәгы уи иеидара даїалазом. Зынцәа рыблала дрымбакәа ицәшәаны, знамазгы иахзызааны изкуа ргәыреанїара уара иулоиут. Дарбанзаалак зөызрыцкәаз, ихазы иеирыцкәоиут. Ахынҳара Аллаҳ иахъ ауп.
- 19- Илашәуи илашәыми,
- 20- Алашьцареи алашареи,
- 21- Ашәшьыреи ашоуреи иеиңшхазом.
- 22- Абзәцәеи аңсәеи иеиңшзам. Аллаҳ, ҳәарада иззитәху иирҳауеит, аха уара зхәтгәынкәа рҕы ишьтоу дырҳара улашазом.
- 23- Уара угәәанїафы мацароуп.
- 24- Хара, гәыргәеҳәашафыс, насгы гәәанїафыс унаҳашьтит. Иарбанзаалак жәларык, рыбжьарантәи гәәанїафык дырзымнеикәа икамлац.
- 25- Уара амцҳәара удыркылозар, иудыруазааит, уаңхәатәикәагы амцҳәара рыдыркылахъан, рҕааимбарцәа, иаартыїәкәаз адыргақәеи абгъыцкәеи, изырлашоз ашәкәгы шрызнаргахъазгы.
- 26- Нас, сара амапкыцәа нақәыскит, иудыруандаз закәйтә ахьырҳараз уи!
- 27- Аллаҳ ажәфан акынтә азы шылбааиго убартәзами? Нас уи ала, зыңшшәи зыхккәеи хазу аалыїкәа цәырахгеит. Ашьхақәа иргәылсуа иеиуеиңшым аңшшәкәа змоу: ишкәакәоу, икаңшьу, иеикәаїәамлаҳза икоу амқақәа шәзылаҳхит.
- 28- Иара убас, ауааңсырагы, узыкәтәаша араҳәкәеи, зжы уфаша араҳәкәагы иеиуеиңшым ахккәеи аңшшәкәеи рылоуп ишыкоу. Иуааңсыра рыбжьара издыруа мацара роуп Аллаҳ идурә аҕаңхъа згәы хыт-хытүа икоу. Хәарада, Аллаҳ кырза дҳаракзоуп, кырзагы данажьфуп.
- 29- Аллаҳ ишәкәы иаңхъаны, знамаз иахзызааны икны, иратәахшьаз аразкы акынтәгы мазала, мамзаргы аргама инызхыз, зынза ңхастә злармоуша хәаахәтрак иакәгәыгыртә икоуп.
- 30- Избанзар Аллаҳ, урт рҳамтә ишахәтоу ала ишишәо еиңш, иатәашьарала инацїангы иритоиут. Уи кырза данажьфуп, аҕабурагы меигзарахла аҕак азто иоуп.
- 31- Уара иуїаххәаз ашәкәы, уаанзатәи ашәкәкәа зырїабыргуа ауп. Хәарада, Аллаҳ иуаажәлар рызбахә идыруеит, уи зегы збауа иоуп.
- 32- Нас ҳара уи ашәкәы ҳуааңсыра рахьтә иалаҳкааз ирахтәеит. Урт рыхәтәк рхы иаңырхагоуп, рыхәтәк абжьара икоуп, рыхәтәкгы, Аллаҳ игәаңхарала абзиара акны иеицлабуеит, абар, иреихазоу абзиарагы убри ауп.

- 33- Урт ахыцаша, Аднтәи җанатқәа роуп. Уака ахытәы напхайқаәеи абырлашқәеи рыла рыедырңишоит. Уака иршәырҗараны икоу бырфын лыхуп.
- 34- Убас рхәоит: «Харт, хгәырқа ххызгаз Аллаҳ җиатәбуеит. Ииашәйәкәаны, ханцәа даараза данажәууп, атәбура атәкгыи иагмыжкәа иҗазҗо иоуп.
- 35- Уи иоуп, иатәашьарала наунагза хәхынхаша атәылагыи (җанат) хазтәз. Уака хара ааңсаракгыи хныруам, агәҗыгърагыи хәзцәырйуам.
- 36- Мапкыцәа ракәзар, урт җәаханымтәи амца рзыкоуп. Излаушьри, усгыи иңсзом, җәаханымтәи ргәәкра иацымлозар иагхазом. Мапкра мәас иалызхыз зеггы абас ахьырхәра иақәхаршәоит.
- 37- Иара убрака: «Ханцәа! Абрантәи хтыга, зынза даеакала хқаланы, угәаңхара иақәшәаша аусқәа җахйап» хәа ийәаа-йәаауеит. Шәарт ихәыцуа ауафы изхаша акара аңсҗазаара шәахамтәзеи? Агәеанйағгыи дышәзынахмышьтзеи? Уажәы агәама жәба (агәәкра)! Агәымбылҗьбацәа ацхыраафы друзом.
- 38- Хәарада, Аллаҳ ажәфанқәеи адгыли рымазақәа дрықәитуп, насгыи Уи, агәқәа иртәйәахуггыи ибзиазаны идыруеит.
- 39- Шәара, адгылтәыла аҗны хатыңуацәас шәказйаз Иара иоуп. Уажәшьта дарбанзаалак азәы мап ацәикыр, имапкра иара иңырхагоуп. Азхамйацәа рмапкра рынцәа иҗаңхәа рыргәәкра ацйара ада уаха даеакы иахәазом. Ус анакәха, азхамйацәа рмапкра аңхаста мацара рнатәоит.
- 40- Убас хәа: «Аллаҳ дааныжыны шәзымйахырхәоз, уи ивашәырқәылақәоз ирызкны зынза шәхәыцхәоума? Исшәырба сара, адгылтәыла аҗны иахьанза иршахәоу акы? Мамзаргыи урт, ажәфанқәа рҗоума алахәылацәа ахьрымоу? Мамзаргыи, хара урт, шәкәык рахтәхәаны, убра иану ийәбыргыйәкәоу ршахатҗак аума изықәгәыгуа? Мап, мап! Уи агәымбылҗьбацәа дара-дара иеибырхәо, аибажьара ада даеакы акәзам.
- 41- Аиашәйәкәа убри ауп, Аллаҳ ишьақәиргылаз атың иқәымкьарц азы ажәфанқәеи адгыли кны дыкоуп. Аиашазы урт рышьақәгылашьа знык атың иқәкьар, Иара ида азәгыи изаанкылом. Хәарада, уи дкәымшәишәзоуп, кырзагыи данажәууп.
- 42- Урт, гәеынйафык дырзааир, уи нахыс даеа жәларык иреиңшымкәа амәа иаша ишанылашала гәгәала иқәхьан. Амала агәеанйафы данырзааи, ари ахтыс, урт аиаша рацәхәйра мацара иацнайеит.
- 43- Избанзар, адгылтәыла аҗны аңагыара ихнахны, ацәгыаразы ашьацхәақәа ықәдыргылон. Аха, ашьацхәа ықәзыргылаз иара дағашәоит. Мамзаргыи урт, дара раңхәатәиқәа ирызкыз аңқарақәа рыда даеакы иазыңшызма? Аллаҳ иңқарақәа рҗны иарбанзаалак ңсахрак уңылазом, Аллаҳ иңқарақәа рҗны иарбанзаалак мәахкьаракгыи уңылазом.

- 44- Адгьылтәыла аҥны имныкәазои, дара раҥхәатәикәа рҥыхәтәа зейишрахаз рымбазои? Иара убарт, дара раастаггы иғәғәакәан. Ажәванкәеи адгьыли рҥны Аллаҳ имч иағагылаша мчрак ыказам. Хәарада, Иара зеггы идыруеит, зеггы дрықәитүп.
- 45- Аллаҳ, ауааҥсыра ируыз, икарҥаз амшала иаразнак дрықәызбозтҥы, адгьылтәыла аҥны ҥсызхаз акгы нхарымызт. Аха, Уи, ехәарак аҥынза иахигоит. Аамтә анааилак, зеггы еилыркаараны икоуп. Хәарада, Аллаҳ, иуааҥсыра ишахәтоу ала избо иоуп.

Иахзылпхауа иҳаназыжьюа Аллаҳ ихьзала!

- 1- Уа ауааҥсы!
- 2- Кәығарыла ихартәау Акәырҥан мсааит хәа сықәеит.
- 3- Уара, хәарада аҥаамбарцәа уреиуоуп.
- 4- Амҥа иаша уанүп.
- 5- Ари ашәкәы, иҳаракзоу, зрыцхашьараггы меигзарахдоу Аллаҳ иҥынтә илбаагоуп.
- 6- Забдуцәа агәеанҥара змоухьаз, абри амшала зхәтәкәаггы амдырра итәгылоу жәларык, ргәыреануҥарц азы илбаагоуп.
- 7- Иҥабыргыҥкәаны, уртҥ реиҳарафык рымдырра амшала ахьырхәра рыхәтоуп. Избанзар иазхәйаҥцәазам.
- 8- Хәра уртҥ, рыхәдакәа, рыцламхәакәа рҥынза иназо акәарақкәа рхәхҥеит, уи амшалаггы рыхкәа аҥадака иханы икоуп.
- 9- Раҥхәаггы рашьтахьггы абаашкәа ргыланы итәхкит, уажәшьтә ирбазом.
- 10- Ргәыреаныуҥарггы, ргәыреанумҥарггы акгы аанагазом, зынза иазхарҥом.
- 11- Акәырҥан иаҥныкәо, Аллаҳ зынза дшырымбоггы, рзылпхафы ицәшәаз ауаа мацара ргәеанҥароуп уара иулишо. Абас икоу ауаа, анажьреи, кырзҥазкуа ахамтәи гәырғәеҳәашаны ирыт.
- 12- Хәарада, аҥсцәа зыргылаша хәра хауп. Уртҥ икарҥо зеггы, насггы шьтахька иаанрыжьюа русқәаггы аҥцара хәеуп. Аиашазы, хәра уртҥ зеггы иаартыҥкәоу шәкәы хадак аҥы ианахҥахьеит.
- 13- Уртҥ, уи ақалакьюаа ҥырҥшыс ирзаага. Убартггы ацҳаражәхәаҥцәа рызнеихьан.

- 14- *Хара ускан, ҫыңа ацхаражәхәаҫәа рзынахашьтит, амала рҫыңагы имцхәаҫәаны ирңхәзеит. Ас ианыкала, ахңатәи дырзынахашьтит: «Харт, шәара ишәзаашьту ацхаражәхәаҫәа хауп» хәа рархәеит.*
- 15- *Агыртгы абас атәк кәрҫеит: «Шәаргы хара хаиңш шәуаауп. Иахзылңхауа акы лбааимгазац, шәарт ишәхәо зегь мцуп» хәа.*
- 16- *«Ханцәа идыруеит, харт иашайәкьаны, шәара ишәзаашьту ацхаражәхәаҫәа хауп.*
- 17- *Хара иахуалу, Аллаҳ идйәкәа иартыйәкьаны шәеитәхәароуп» рхәеит.*
- 18- *Абас атәк роуит: «Аиашазы шәара шәымшала мышьтацәгыарак хәкәшәеит. Шәахьымхәыргы ижәдырузааит, ахахә шәахаргоит, насгы шәзыргәакша шәәкәхаршәоит».*
- 19- *Уртгы убас рхәеит: «Шәымшьтацәгыара шәара ишәицуп. Шәарт хәхьшәылабжәаз азоума амшьтацәгыара шәзәкәшәаз? Ман! Шәара ахәаа иахысыз жәларык шәоуп».*
- 20- *Уи аамтәзы ақалақь егы аган акынтә уафык дыфуа дааин, убас реиҳәеит: «Уа сыуаажәлар! Абарт ацхаражәхәаҫәа рхәатәы хашәйә!»*
- 21- *«Шәара шәкынтә ахәыңса хәа акгы зтәхым ауаа рхәатәы хашәйә, урт амҫа иаша иану роуп!»*
- 22- *«Насгы исыхы сара? Избан саргы сызшаз, шәаргы айыхәтәаны зыкны шәнеиша Аллаҳ сышңаимңамхырхәо?»*
- 23- *«Иара ида дәәа нцәахәкәк сыдыскылоума? Иахзылыңхауа сара ңырхагак ситәрц итәххар, урт (ивәкәылақәоу) изласыхәартәхари, сызлеиқәдырхари?»*
- 24- *«Убәскан, иартыйәкьаны гьангыашрак салагылеит ауп».*
- 25- *«Хәарада, сара, шәынцәа дазхасҫеит, сара шәысзызырфы».*
- 26- *(Аха изымзырфыкәа, ахахә дадыргеит. Даныңсыша аамтәзгы уи:) «Цьанат утәл» хәа иахәан. Иара иакәзар, «Сынцәа сара ишсанайжыз,*
- 27- *Иреиғьзангы сышидикылаз, сыуаажәлар ирдыруазтгы!» ихәеит.*
- 28- *Хара, уи ашьтәхь иуаажәлар ирыжәахңарц азы ажәфан акынтә аруаа лбаахамгазеит, иагылбаахгазомызт.*
- 29- *Урт рахьырхәра, игәйткьагаз бжык акәын. Иаразнак инеихәлацәаз амца иафызәхеит.*
- 30- *Лахь роуааит урт ауаа! Пааимбарк дрзынеир, иаразнак иңәылхра иалагоит.*
- 31- *Дара раңхәа иагы абиңарақәа иқәзаа ишахгаз, ртың ахьгы уаха ишзымхынхәуа рбартәзами?*
- 32- *Хәарада, урт зегы иеидкыланы хәаңхәа иаргашт.*
- 33- *Урт рзы иңсу анышә, иреиғьзоу ршахатгоуп. Уи, аңсы ахахҫеит, насгы арыцқәа еицхархәит, убри акынтә акрырфоит.*

- 34- Уака, иагъа ахәырмаҗрақәеи азахәтрақәеи аҭахҕеит, рыфныҕҕантәи азыхькәа ыҕхәраа ицо иҕахҕеит.
- 35- Убартҭ ршәырқәеи, уртҭ раалыҕқәеи рфаларц азы. Абыржәгы иҭабун рзымхәазои?
- 36- Адгъыл иахылҕуагы, ауааҕсыра рхатқәагы, насгъы ирзымдыруа иҕегъы иагъа хкы, җба-җбала изшаз Аллаҳ, иарбанзаалак гхак даҕәыгоуп.
- 37- Айхгы дара рзы иаарту ршахатҭгоуп. Амш айх акынтә хааханы иаалаххыр, алашьцара иныҕахоит.
- 38- Амра акәзар, иара иазку хырхарҭак ала изсо (игъажьуа) ицоит. Ари, кырза игәгәоу, насгъы зегъы здыруа Аллаҳ иизбаз ауп.
- 39- Амза азыхәангы ахырхарҭакәа алахкааит. Айыхәтәан уи, ахәырма амахәйә кынаа (амзаға) еиҭш аеырхәны, аеикаанаҕсоит.
- 40- Амра, амза ишзахьымзо еиҭш, айхгы амш изаҕысуам, иарбанзаалак дара рхырхарҭакәа рҕы изсоит.
- 41- Рхатқәагы рхылҕышьтрақәагы, ағбақәа ртәны иахьейтахгоугъы дара рзы аршахатҭа дуззоуп.
- 42- Урт, абри афыза иҕегъы изықәтәашақәа рзахшеит.
- 43- Иахҭаххар, азы иҭаххәеуеит. Ускан азәымзаразәгы рыцхыраара дызнейуам, ахеикәырхашьагы роуам.
- 44- Амала, хрыцхашьарала, ехәарак акынза адунеитә ңсҭазаара хырхәагас ирахҭо уахь иаламҕакәа.
- 45- Урт: «Шәаҕхьагы шәышьтахьгы иҕоу аусқәа зегъы рҕы Аллаҳ шәицәшәа, иҕалап илыҕагы шәоур» хәа раххәаргы, хьаас иркуам.
- 46- Уртҭ рынцәа иажәаҕқарақәа ркынтә ирзнеиз зегъы, цасхәагы иазхьамҕшьит.
- 47- «Аллаҳ шәара ишәатәеишьаз аразкы акынтә егыртҭ ауааҕсыра рызгы инышәх» хәа анраҳәахалак, мапкыҗцәа азхәйәҗцәа абас рархәоит: «Аллаҳ иааиҭаххар зызхара ҕаиҕаша ауаа, хара кырҕахҕома? Аиашазы шәарт, иаартыҕәкьаны мҗахьарак шәтагылоуп».
- 48- Насгъы абас нацырҕоит: «Аиашәйәкьа шәхәозар, абри хазлашәыршәо шәажәа ианбаназо?» хәа.
- 49- Уртҭ дара-дара ишеиҕыхо, иаалыркьаны иаанызкылаша, игәыткьагоу бжьык иазыҭшуп!
- 50- Уи аамҭазы, руасиатгы рзеиҭахәом, рҭаацәа рышкәгы изхьаҭшуам.
- 51- Айыхәтәан, абыкь (Сур) инҭатәхәоит. Уажәшьта рхатгәынқәа ркынтә иҗагыланы, иҗуа рынцәа ишкә рҕынархоит.
- 52- Убас рхәоит: «Унан! Хзықәшәаз закәи? Хартҭ хәхьышьтаз хзыргылада? Ари, Азылҕаҗы иажәоуп! Аңаимбарцәа аиашәйәкьа хәрхәозаарын!»

- 53- Икало, абжыгэгэа зайаык аун! Амала уи ашьтахь, абар зеггы иаразнак хьагхьа икалоит.
- 54- Уи амш, дарбанзаалак азэггы, имацзоуггы иашамрак дакэшэом. Ижэуэ, икашэйдэз мацара ртэк шэоуеит.
- 55- Уи аены цыанатуаа, ицабыргыйдэбаны игэиргэоит.
- 56- Дареи рхатэфызцэеи ашэшырафэ, ртэартэакэа инарыкэтэоит.
- 57- Уака дара рзы, хкыцыпхьаза ашэыркэа калоит. Иаартэху зеггы нагзахоит.
- 58- Арыцхашьара дузза злоу рынцэа абас реихэоит: «Абзиара шэымаз!»
- 59- Насггы: «Уа агэырцсауаа! шэарт иахьа абас шэнаскьа!» хэа рархэоит.
- 60- Уа Адам ицацаа! «Афстаа шэимцамхырхэан, уи иаартыйдэбаны дшэагоуп» хэа шэасымхэахьаз?
- 61- «Сара шэсымцахырхэа, ииашоу амфэггы абри аун» хэа шэасымхэахьаз?»
- 62- Афстаа шэыбжьара иагьафэ мфэхикьеит. Шэыхшыф шэхы иашэырхэар акэымзи?
- 63- Абар, ажэаны ишэахтахьаз цьаханым!
- 64- Шэмапкра амшала уажэы уахь шэтал!
- 65- Уи аены, урт рыкэа хшэахауеит, ируыз, икарцаз рнапкэа ихархэоит, ршьапкэаггы шахатра руеит.
- 66- Иахтаххар, рыбапкэа зынза ихарлашэуан, ускан амфа иаша рыпшаарц азы иеибарыфуа икэзаауан, аха иштарбарыз?
- 67- Иахтаххар, иахьыкайдэбьаз ртагылазаашьа хьапсахуан, уинахысггы (ахахэ еипш) пхьакаггы изцарымызт шьтахькаггы изыхынхэрымызт.
- 68- Ашыкэс рацаа захтакэоггы рыпстазаара ацашья аахархэуеит. Зынза иазымхэыцзоу?
- 69- Хара уи, (Мухаммед) ажэеинраала иахмырцазеит, уи иагыинааломызт. Уи ицахэоу, алабжьара мацареи, иаартыйдэбьоу Акэыркани роуп.
- 70- Ибзоу ргэыреаннайарц, мапкьацааггы ирыхэтоу ахьырхэра ишақэшэаша ранахэарц азы инашьтуп.
- 71- Ирбартэаами, хара хамчра иалцшэаны дара рзы иагьа арахэ-ашэахэ хшахьеит.
- 72- Урт зеггы, дара рнапайака икахцеит. Рыхэтак ирыкэтэоит, рыхэтакггы ржыы рфоит.
- 73- Абарт арахэкеа рыкны дара рзы иагьа ахэартаракеи иржэыша ахши ыкоуп. Абыржэггы итабуп рзымхэазоу?
- 74- Урт, ацхыраара роуп хэа игэыгны, Аллах ида дэеа нцэахэкаак рыдыркылеит.
- 75- Аха, ирфашьоу анцэахэкаа ацхыраара рылшазом, уимоу дара рхатэакэа урт рымайуразы аруаа ирфызцоуп.

- 76- Уртҗ ражаакәа улахь еикәнамҗааит! Хәарада, хара уртҗ ирзогы, идырзогы хдыруеит.
- 77- Ауафҗсы ихатҗ цәыкәбарк дшалху имбазои? Аха уихәаңши уажәы, уи иаартыҗәкьаны иахәагылоу азә иакәхеит.
- 78- Ихатҗ дышшаз ихаштҗны, афырҗшкәа хзааигарц иеазикуюеит, насгыы «Абартҗ ибаахьоу абафкәа аңсы рхазҗода?» ихәоит.
- 79- Убас хәа: «Уртҗ раҗхьаза изшаз иоуп аңсы рхазҗо. Избанзар, Иара ашара аганахьала хкыс иҗоу зеггы идыруеит».
- 80- Ииаҗәкаҗараза иҗоу айла акынтә, шәара амца шәзалызхуа иара иоуп. Шәаргыы убри акынтә ауп амца элеибашьыркуа.
- 81- Ажәфанкәеи адгылыи зшаз Аллах, уртҗ иреиңшу ашара дақәитҗами? Хәарада, дақәитҗуп. Уи зеиңшыҗам шафуп, зеггы здыруа иоуп.
- 82- Уи, акы ишарц аниҗаххалак «Укала!» хәа мацара ихәоит. Иаразнак иааҗалоит.
- 83- Зеггы рахра знапаҗы иҗоу Аллах, ихьз-иңша шаҗа ихаракзоузеи! Шәартҗ зеггы Иара иахь шәхынхәуеит.

Иахзылҗхауа иханазыҗьуа Аллах ихьзала!

- 1- Еицрыхәхәа ацәахәа иқәгылақәоу,
- 2- Еидкыланы идәықәызҗақәоу,
- 3- Ажәңқарақәа ирыҗхьақәоуггы мсааит,
- 4- Шәара шәынцәа – дазәуп!
- 5- Уи, ажәфанкәеи адгылыи, уртҗ рыбжьареи иҗоу зеггы рынцәа иоуп, уртҗ рыдагыы мрагыларақәагыы дрынцәоуп.
- 6- Хара, иааигәоу ажәфан рҗшзагак ала, аеҗәақәа рыла ихархиеит.
- 7- Насгыы уи, имфахкьаз афстәацәа зеггы ирцәахәхьчеит.
- 8- Уртҗ уажәшьтҗа иахаракзоу ахеидкыла иазызырфуам. Зехьынцьарантә ахахә раадырхоит.
- 9- Иңхарсны идәықәырҗоит. Уртҗ рзы иааиҗмыркьазакәа агәаҗра ыҗоуп.
- 10- Амала (ашацәа рцәажәарақәа ркынтә) ажәак рымзҗаауа дҗалар, уиггы ишьтәлашит ижжаза ахыкәлаа иафызоу амца.

- 11- Уажэы урт уразџаа! Ашара аганахь ала, дара ршара акэызма еиха иуадафыз, мамзаргы хара иахшаз (ауааңсыра) ракэзу? Хэарада, хара урт рхатқаа ичабуа хэынџаак иалаххит.
- 12- Мап, уара иџаушьоит, аха урт уџэылырхуеит.
- 13- Урылабжьаргы акгы рзалхзом.
- 14- Џашьахэык рбар, уигы џэылырхуеит.
- 15- Ари, баша лаңхырңагак ауп, рхэоит.
- 16- «Ииашаџэьаны, харт ҳаңсны, хнышэханы, ҳабафқаа мацара анаанхалак аума ханыбзахо?»
- 17- «Раңхьазатэи ҳабдуцаагы бзахома?» рхэоит.
- 18- Убас ҳаа: Ааи, насгы иларкэзоу шэакэны (шэшахоит).
- 19- Уи игэыткьагоу бжьык ала икалоит, уи аамтазы иаразнак рыбақаа аатны рыкэша-мыкэша инаңшы-ааңшуеит.
- 20- «Унан, хара! Абри, ахьырхэра иамшуп» рхэашт.
- 21- Абар иара! Имцы ишэыңхьазоз ақэызбара мшы!
- 22- (Уи амш аены, Аллаҳ ишацаа адџа ритоит:) Агэымбылџьбафцаагы, рфызцаагы, Аллаҳ дааныжыны изымџахырхэақозгы џьарак иеизыжэга!
- 23- Џьаханым амфа дшэырба!
- 24- Ишэырбаандафы урт! Адунеи аҕны ируз, икарџаз азы рґахэы рґыххоит!
- 25- (Уа амапкыфцаа!) Шэарт ишэыхы, шэара-шэара шэзымеицхыраауеи иахьа?
- 26- Ааи, уи амш, урт уаха ңсыхэа рымамкэа иаанхоит.
- 27- Азэы, даеазэы ишкә деихоит, наҕ-ааҕ дара-дара ахара рықәеибайоит.
- 28- Убас рхэоит: «Шэарт бзиарак шэгэы иґашэкызшэ кәҕаны, шэахзааигэахон».
- 29- Егьырт ракэзар: «Ус акэым, шэара шэхатқаа шэазхаџафцаазамызт,
- 30- Харт, шэара шэганахьала ақэығэғэарак ҳалшаратэы амч ҳамамызт, амала шэара шэхатқаа иахзыркьаз жэларык шэакэын.
- 31- Уи амшалагы, ханцаа иахизибаша иҳахэтґо ауп, уажэшьґа хымңада, (иҳақәнагоу ахьырхэра) агьама ҳбараны ҳаҕоуп.
- 32- Шэарт шэымфахахкьеит, избанзар ххатқаа ҳамфахкьахьан».
- 33- Уи аены урт агэаҕраґы иеилахэуп.
- 34- Хара, ахара зду абас рзахуеит!
- 35- Избанзар урт «Аллаҳ ида нцаа дыказам» ҳа анраҳхэоз, реырңагыаны рыхадырззалон.
- 36- «Афґаа зґааз поетк иажэақәа рыла ханцаахэқәа ҳаңсахуама?» рхэон.
- 37- Аха уи, аиаша шэзааигеит, Аллаҳ ишэзааишьґыз егьырт ацҳаражэҳафцаагы ирџабыргит.
- 38- Хэарада, ихьаагоу уи агэаҕра агьама жэбарц шэыҕоуп.

- 39- Амала, икашәйәкәз рзы мацара ахьырхәра шәәкәшәоит.
- 40- Аллаҳ, гәыкала изыкоу иуаажәлар ракәзар, абри ахьырхәра иайәнакзом.
- 41- Урт рзы чыдала иеиҥкаау разкык ыкоуп.
- 42- Урт ашәыр хккәеи иеиуеиҥшым аразккәеи рыдыргалоит.
- 43- Разкыла итәу җанатқәа рҥы,
- 44- Нак-аак изыкәтәоу ртәартәәкәа рыкны,
- 45- Рыбжәара азыхь акынтә идыртәыз айәцакәа еимырдоит,
- 46- Ицкәакәәараза икоуп, изжәуа агьама хаа рнатҥоит.
- 47- Уи арыжәтә, изжәуа ирҥырхагахом, иагьа ржәыргьы иашьзом.
- 48- Рывараҥы, зыбла ҥизакәа даеазы дзымбо, дара мацара ирыхәәшүа ахатҥызцәа,
- 49- Амра зымбац акәтәгь еиҥш ишкәәкәаза игылоуп.
- 50- Абас иштәоу, дара-дара инеиҥаҥшны, цәажәара хаак иналагоит.
- 51- Рыбжәара азы убас ихәоит: «Сара ҥызак дсыман,
- 52- Убас ихәон: Уара ииашәйәкьаны уакәшахатума?
- 53- Харт ҥаҥсны, хнышәны, хбаҥханы хәнеиқәыжьу, аҥсы ххәйәны хҥахәы хҥырхуазаап, ус аума?» хәа.
- 54- «Уажәы уи дыжәбар шәтәхума?»
- 55- Абас днахәны данынаҥшы, иҥыза җахәным агәтә дшалагылаз дибеит.
- 56- «Аллаҳ иныс! Кыр сыгымхеит, саргыи сҥаурхон!»
- 57- «Сынцәа иатәашьара камлазтгыи, саргыи җахәным инаргаз ауаа срылазаауан».
- 58- «Уажәшьтә уаха ҥаҥсзом, ус ауми?»
- 59- «Уаанзатәи аҥсрада даеа ҥсрак ыказам, агәәкргыи хбазом».
- 60- Ари ииашәйәкьаны алҥшәа дуззоуп.
- 61- Ихандеиуа зегьы абри аҥыза ахеиқәырхаразы аус руааит.
- 62- Ари акәу еиҥа иеиҥьу ахамтә, мамзаргыи Олеандр йла акәу?
- 63- Хара уи (Олеандр йла), агәымбылҗбаҥцәа рзы ҥышәагас икаҳҥеит.
- 64- Уи, җахәным айәйәкьа иеизхауа йлак ауп.
- 65- Аҥтырақәа аҥсҥаацәа рхеиҥш ауп ишыкоу.
- 66- Агәымбылҗбаҥцәа хымҥада уи рфараны икоуп, рымгәа уи ала идыртәышт.
- 67- Нас, уи анырфалак ашьтахь, азыршы рыжәлоит.
- 68- Айыхәтәан иахьнанагашагыи, хымҥада, амцақьауқьад ашкә акәхоит.
- 69- Избанзар урт рабдуцәа мҥахкьаны ирбеит.
- 70- Рхатқәагыи иҥуа урт рышьтә ихылеит.
- 71- Дара раҥхәа имҥасыз ауаа реиҳараҥыкгыи абас имҥахкьахьан.
- 72- Аха, рыбжәарантәи гәеанҥаҥыс ацхаражәхәаҥцәа рзынахашьтхьан.
- 73- Агәеанҥара ззыкайаз ауаа рҥыхәтәа зеиҥшрахаз уахәаҥш

- 74- Аллаҳ, ғәйкалә изыкоу иуааңсыра рыда.
- 75- Ныхәгы җара дҗахәахьан, җаргы шака ибзианы атак иахтәзеи!
- 76- Абас ала иареи итаацәеи ахлымзаах дузза иалахҗеит.
- 77- Иара мацара ихылцшьтра анцыра рахҗеит.
- 78- Ишьтахь иааиуа рыбжьарагы ихьз-иңша рзынхажьит.
- 79- Адгьылтәылақәа зеггы рыкны абзиара имаз уи!
- 80- Абар, абзиақәа җара абас ирҗахшьоит.
- 81- Избанзар урт, иазхәйафцәаз хуааңсыра ракаын.
- 82- Адыхәтәаны егырт азы итаххәаеит.
- 83- Хәарада, Ибраҳимгы, Ныхә имфа ианыз дреиуан.
- 84- Уи, ицкәшәқьюу ғәйк ала инцәа иахь ихы ирхеит.
- 85- Иаби иуаажәлари: «Шәарт шәзымҗахырхәо закәызеи?» хәа реиҳәеит,
- 86- «Аллах ида, ирфашьоу даеа нцәахәқәак шәыдышәкыларц шәтахума?»
- 87- «Ус анакәха, адгьылтәылақәа рынцәахәы изкны шәгәаанагара зеиңшироузеи?»
- 88- Нас аеҗәақәа абас днарыхәаңшын:
- 89- «Сара сычмазафуп» иҳәеит.
- 90- Уи амшала ифызцәа шьтахька инахәын ицеит.
- 91- Ибраҳим, мазала урт рынцәахәқәа рааигәара днеит, «Избан, акрызышәымфои?» иҳәеит,
- 92- «Ишәыхы, шәзымцәажәои?»
- 93- Нас, рааигәара днеин иаргы напала, ғәгәала дрысит.
- 94- Егырт, ари анраха, ргәы ңжәаны иеибарыфуа Ибраҳим иахь иааит.
- 95- Убас реиҳәеит: «Шәнапала ишәцәыз абакақәа шәрымҗахырхәоума?»
- 96- Аха шәаргы, абарт икашәйақәазгы, Аллаҳ иоуп изшаз.
- 97- Егырт: «Хыбра дук ргыланы, иаразнак убра амца далашәыжь» рхәеит.
- 98- Абас ала, имфа ркырцгы рызбеит, аха җара, урт аҗахархеит.
- 99- Ибраҳим: «Сара сынцәа ишка сцоит, уи мфак сирбап» иҳәеит.
- 100- «Сынцәа! Сара абзиақәа иреиуахаша җеик дсатәашьа!»
- 101- Абри амшала, ахшыфи аламыси змоу җеик гәырзәеҳәашас диахҗеит.
- 102- Ахәычы, иаб аус ициуратәы ианизха, иаб: «Сычкәын! Сыңхыз акны, уаргы, саргы хгәақха хшықаз збеит, иахыуҳәауази абри?» иҳәеит. Ачкәынгы абас атак каиҗеит: «Саб! Уара иуыдҗоу нагза, Анцәа иҳәозар, саргы ачҗара сыманы скалап».
- 103- Рфыҗагы реанеиқәырк, иабггы ичкәын, иган дықәырианы данышьтеиҗа,
- 104- «Уа Ибраҳим!» хәа икәҗахҗит.
- 105- «Иазхеит, уңхыз назеит». Җара абзиақәа абас ирҗахшьоит.
- 106- Ари, иаартыҗәкәыз ңышәарак акәын.
- 107- Җара, уи машәыр дуззак дацәахәхьчеит.

- 108-Анафстәи абиңарақәа рызгы ахъз-аңша бзиагы изынхажьит.
- 109-Абзиара имаз Ибраҳим! ххәеит.
- 110-Ҳара, абзиақәа абас ирҗахшьоит.
- 111-Избанзар иара иазхайафцәаз хуааңсыра дыруазәкын.
- 112-Ауаа иашақәа рҗынтә җаимбарк иакәны, Исхакгы уи гәырҗаеҳәашас дихәтеит.
- 113-Иареи Исхак изы абарақәатрақәа лбаахгеит. Урт рхылҗшьтрақәа рахьтә абзиақәа шыкалаша еиңш, иартыҗәкәаны зхы ацәгәара азызушагы калап.
- 114-Мысеи Ҳаруни аразкқәа ратәахшьеит.
- 115-Дареи рыуаажәлари агаакра дузза иалахгеит.
- 116-Урт хрыцхрааны аиааирагы дхаргеит.
- 117-Дара рфыҗагы иартыҗәкәоу ашәкәи рахтеит.
- 118-Рфыҗагы амфа иашахь инахгеит.
- 119-Анафстәи абиңарақәа рыҗгы ахъз бзиа рзынхажьит.
- 120-«Абзиара рымаз Мысеи Ҳаруни!»
- 121-Ҳара ауаа бзиақәа абас ирҗахшьоит.
- 122-Хәарада, урт рфыҗагы иазхайафцәаз хуааңсыра иреиуан.
- 123-Илиасгы, хәарада, ҳацхаражәҳәафцәа дыруазәкын.
- 124-Иуаажәлар «Агәырҗса шәеацәишәмыхьчазои?» хәа дразҗааит.
- 125-«Шәхатәкәеи шәабдуцәеи рынцәахәи, иреиҗзоу ашафы Аллаҳ дааныжыны
- 126-Баль анцәахәи хәа шәимҗахырхәоума?» ихәеит.
- 127-Аха урт, амцхәара идыркылеит. Уи амшалагы җахәным аталара рыкәшәеит.
- 128-Аллаҳ гәикала изыкоу иуааңсыра уахь иаламҗакәа.
- 129-Анафстәи абиңарақәа рҗы ихъз бзианы инхажьит.
- 130-Абзиара имаз Илиас!
- 131-Ҳара ауаа бзиақәа абас ирҗахшьоит.
- 132-Избанзар иара, иазхайафцәаз хуааңсыра дыруазәкын.
- 133-Хәарада, Лутгы ҳацхаражәҳәафцәа дреиуан.
- 134-Иареи иазхайафцәахаз итаацәеи еиқәхархеит,
- 135-Шытахька иаанхажьыз иразкыдаз аңхәиыс лыда.
- 136-Нас, агьырт зеггы иқәзаа иқәахгеит.
- 137-Шыжы хәылбыҗеи урт рқәаңтажәкәа шәыртааеит,
- 138-Уажәшьта шәишыхә аус аруны абри аҗатәхәи алшәимхзои?
- 139-Хәарада, Иунусгы ҳацхаражәҳәафцәа дреиуан.
- 140-Аамтәк азы, итәыз гбак дталаны дыбналахьан.
- 141-Аҗәтаңсара дахьалахәыз даҗахеит.

- 142-(Уи амшалагыы амшын даларыжыт) Иунус, ихы дакэызбо дшыказ ңсызк
дылбаанадеит.
- 143-Аллах ихъз-иңша харазкуаз дреиуамызтгыы,
144-Акаамет амш акынза аңсыз амгэартэ дтэхон.
145-Игэабзиара бжысны, дкараха, иахыпхыакыртэз ңшахэак акны дынхажыт.
146-Ашэшыра изыканайарц азы акаб иафыаз, збыгкэа дуззэз циаак
ивахаргылт.
- 147-Иара, шэнызкыфыла иказ, ийегыы аизхара иафыз иуаажэлэр цхаражэхэафыс
дырзынахашыт.
- 148-Ускан, иуаажэлэр иазхайафцэахеит, харгыы ехэарак акынза урт хразккэа
рыла инхархеит.
- 149-Уажэы убарт, абри афыза азцаара рыт: Атыпхэцэа Анцаа итэны, ачкэынцаа
мацара роума дара иртэу?
- 150-Мамзаргыы харт, ашацэа урт рфапхыа итыпхэцэаны иахшама?
151-Ицабыргыцэканы, урт рхы итхэааны ицаажэоит.
152-«Аллах дихшеит» рхэоит. Хэарада, урт мцхэафцэоуп.
153-Аллах, хайеи-пхэыси иеилыхны, атыпхэцэа роума иалихыз?
154-Ишэыхыи шэара? Абри афыза ипашэызбои?
155-Зынза шэымхэыцзои?
156-Мамзаргыы, иарту ршахатгак хэа шэзыкэгэыгуа акы шэымоума?
157-Аиаша шэхэозар, нас иаажэг шэыршахатгакэа.
158-Насгыы, Аллахи ацынцэеи рыбжыра хылцышытрала еимадарак ыкоушэа
иапшыргеит. Аха уртгыы, ирыкэызбарц азы Аллах ифапхыа ишнаргаша
рдыруеит.
- 159-Аллах, мапкыфцэа идыркылакэо зынза дыркэыгоуп.
160-Аллах, гэыкала изыкоу иуаапсыра, абас рхы мфапыргазом.
161-Шэара шэакэзар, шэаргыы, шэзымйахырхэакэогыы,
162-Аллах гэыкала изыкоу иуаапсыра рымфахкыара шэылшазом.
163-Амала азэы, хатала цыаханым аталара итахыцэкызар, уи даеакуп.
164-(Зызбахэ рымаз ашацэа ракэзар, абас рхэашт:) «Харт зегыы Аллах ифапхыа
уски тыпкыи хамоуп.
165-(Уи идйакэа анагзарэы) Иеицрыхэхэа игылоугыы хара хауп.
166-Хэарада, хара, уи гха имамкэа дшыкоу дырны иааиңмыркыазакэа ихъз
еитэххэоит.
167-Урт агыангыашцэа еснаг абас рхэалон:
168-«Хнапэфы, уаанзатэикэа ироуз иеиңшны шэкэык хкызтгыы,
169-Хэарада, харгыы Аллах дазхэзцоз ауаапсыра хреиуахон».

170-Уажэы, абри ашэкэы (Акэыркэан) мап ацэыркуеит! Аха хара имгакэа зеггы еилыркаараны икоуп!

171-Ицэбыргыцэкэаны, ицхаражэхэафцэаны инахашытыз хуааңсыра, ускан ажэа рахтахьан:

172-Урт, хымңада аиааира ргоит.

173-Аиааира згаз, хэарада, хара хар ракэхоит.

174-(Уа сңааимбар!) Уажэы уи амапкыфцэа хамтэагы рхы иазныжь.

175-Урт ртэагылазаашьа унахэаңш, хэңхьака рхатэаэагы ирбашт изыкэшэаша!

176-Харгэафка арцэахроума иртэху?

177-Иртэху рхы иантэаңалак, згэызеанңаз ауаа рышыжь даараза ицэгьахоит.

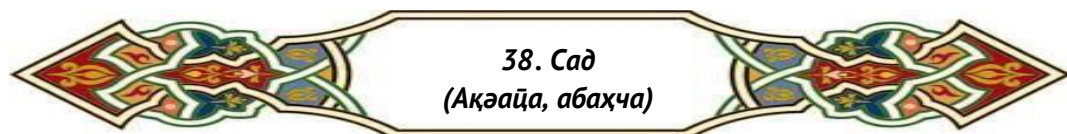
178-Ааи, уара урт, хамтэагы рхы иазныжь.

179-Наггы ртэагылазаашьа унахэаңш, хэңхьака рхатэаэагы ирбашт изыкэшэаша!

180-Амчрайэкэа иакэити унцэа, урт идыркылакэаз зынза дыркэыгоуп, дхаракзоуп.

181-Абзиара рымаз аңааимбарцэа зеггы!

182-Арэхэаңхьызкэа зеггы адгьылтэылакэа рынцэахэы Аллаҳ изкызааит!

38. Сад (Акэаца, абахча)

Иахзылңхауа иханазыжьуа Аллаҳ ихьзала!

- 1- Сад. Шэзакэыцэкэоу шэгэалазыршэо, гэеанңарала итэу Акэыркэан мсааит.
- 2- Мапкыфцэа, агэеанңара азызырфэра ахатыңаны, аңагыара ихнахны афэагылафцэа иреиуахеит.
- 3- Урт раңхьа, иагьа абиңаракэа ыкэзаа иахгахьеит. Урт, уи аамтэазы ицэаауан, аха уажэшытэ ахеикэырхара иаамтэамызт.
- 4- Уажэы абартэ ауаа, дара ирылңыз азэы гэеанңафыс дахьрызнеиз цьаршыоит, насггы дара амапкыфцэа абас рхэоит: «Ари ауафы дыкфуп, дымцхэафыцэкэоуп» хэа.
- 5- «Анцэахэкэа хэа икэз зеггы иазэыкны икаицэама? Ари, ицэбыргыцэкэаны ицэаушыаша усуп».
- 6- Урт раңхьагылафцэагы: «Шэымфэа шэаныз! Шэынцэахэкэа рызхэацэагы шэацэхьамңын! Шэара ишэыхэтэацэкэоу убри ауп.
- 7- Аңыхэтэантэи адин акны абри афыза хмахэзеит, ари хытхэаауп, уаха дэеакы акэзам.

- 8- *Хабжьарантәи иара (Мухаммед) иоума Акәыркан ззылбаагаз?» хәаны иагагыланы ицеит. Аиашазы, урт агәеанцара икасцә аҭаҭхьа агәыфбара рымоуп. Мап! Сыргәакра агәама макъана ирымбазац.*
- 9- *Мамзаргьы, иҳаракзоу, насгьы затәашьара меигзарахдоу унцәа ирыцхашьаратә хазынарақәа дара рывара игылоума?*
- 10- *Мамзаргьы, ажәфәнкәеи адгьыли, насгьы урт рыбжьара икоу зегьы рахра дара рнапәфоума иахьыкоу? Ус анакәха, мфак цшааны, ажәфән ахь ихалааит!*
- 11- *Урт, еиуеицшым ахәтақәа рыла реиуфыршахьеит. Ус анакәха, урт уажәнатә иацхаша ауааҭсыра роуп.*
- 12- *Абарт рацхьагьы, Ныхә иуаажәлари, Ад жәлари, Апирамидақәа ирацшәымаз фараонцәеи иааиҭмыркьазакаә ацәбырг имцны ирыцхьазон.*
- 13- *Семуд жәлари, Лут жәлари, Еикье жәларгьы ықәзаа иқәгаз ажәларқәа ракәын.*
- 14- *Урт зегьы, ирзынашьтыз ацхаражәхәафцәа имцхәафцәаны ирыцхьазеит, уи амшалагьы ахьырхәра рақәыршәара сара исуалхеит.*
- 15- *Абартгьы уажәы, хырцашьа змам, игәыткьагоу уи абжьыцәгьа иазыцшуп.*
- 16- *Урт, «Ханцәа! Харт хәхәтаа, аҳасабеилыргаратә мшы ааианза уажәнатә ихат!» рхәоит.*
- 17- *Уара, урт ражәақәа чхә, амч гәгәа змаз хуафҭсы Даут дугәаларшәа! Уи, ихы еснагь Аллах иахь ихан.*
- 18- *Ашьхақәа идца аҭаҭхьа ашьамхнышгылара иақәиршәеит, абас ала хәылбьехеи шарҭази иара ицны (Даут) Аллах деитархәон.*
- 19- *Идеизалаз аҭсаатәгьы, зегьы Аллах деитархәарц рҭынархон.*
- 20- *Уи иахра ргәгәаны, акәыгәреи аҭаҭыци иатәахәшьеит.*
- 21- *Уара, зус азбартәхь иназгаз ауаа ражәабжь уаҳахьоума? Арт ауаа, аныхәартә атзамц икыдланоп Даут дахьыказ ишыфналаз.*
- 22- *Даут урт аниба, агәтынчымра изцәырҭит. «Умшәан!» рхәеит, «Хара хуазәы, егьы ахара идызцә ҳауп. Хабжьара икоу аймак иашарала иахьызба, аиаша уацәхьамҭын, хара амфә иаша ҳарба».*
- 23- *«Абри ауаф, сашьа иоуп. Уи, цшынфәжәизеижә (99) хы ауаса имоуп, сара хык мацара сымоуп. Абас ишыкоугьы, уигьы сара исыт хәа сыхтәикит. Аймак акны иҭаҭыц алагьы дысиаиуеит».*
- 24- *Даут иаразнак абас ихәеит: «Уара уахь иашамкәа дузныкәеит. Усгьы иеилахәу реиҳарафык рыбжьара абас аиашамрақәа рамхакәйоит, амала иазхәйафцәаханы адунеи нарцәи рзы ихәартәу аусқәа назыгзо ауаа абас икам, аха урт рхыцхьазарагьы шака имачузеи!» Даут дышцәхшәоз еиликаан, иаразнак асаара иекажьны анцәа икынтә анажьра дахәаны, гәык ала Аллах иахь ихы ирхеит. (Избанзар, егьы ауафгьы дизиызырфыр акәын).*

- 25- Ҳаргъы, абри акны ианаҳажыт. Ҳэарада, уи ҳғаңхъа атың ҳараки аңеиңш бзиеи имоуп.
- 26- «Уа Даут! Уара адгъылтэыла акны хатыңуафыс ушьақәҳаргылеит, уи азы, ауааңсыра рахътә ицәырїуа аимакқәа иашарала изба, аңсыцәгъара атәхрақәа урыцымнакәан, ус акәымхар, Аллаҳ имфа уахнакьоит. Ҳэарада, Аллаҳ имфа иацәхъаїыз ауаа, аҳасабеилыргаратә мшы ахьырхаштыз азы, ихъантәзоу агәакра рңеишхоит».
- 27- Ажәфани адгъыли, насгъы уртҭ рыбжьара икоу зегъы баша ихамшазеит. Ари, мапкыфцәа ргәаанагара ауп. Уртҭ ңаҳаным амцакны, аумаїәкыа иакәшәараны икоуп!
- 28- Мамзар, иазхәїафцәаханы адунеи нарцәи рзы ихәартҭоу аусқәа назыгзо ауааи, адгъылтэыла акны ацәгъара зыршо ауааи иеиңшны хрызныкәозма? Агәырҭса зәацәызыхъчаз ауаа, уи иалахәаеыз иреиңшны ихәңхъазозма?
- 29- Ари, иңшьоу шәкәуп, ауааңсыра ажәаңкарақәа ирызхәыцлааит, насгъы ахшыф змоу ауаа аицәтәхәы алырхлааит ҳәа иузылбаахҭеит.
- 30- Ҳара Даут, Шәлиман диатәахшыеит. Уи шака дуафңсы бзиааз! Ихы еснагъ Аллаҳ иахь ихан.
- 31- Хәылңазык, иблахкыгаз аеыжәла бзиақәа иғаңхъа ианнарга:
- 32- «Сара, аеқәа, сынцәа дахьсгәаладыршәо азы бзиа избоит» ихәеит. Амра тәшәаны илашьцаанза абас ихәон.
- 33- Нас, «Уртҭ (аеқәа), иргъежны арахь исзаажәга» ихәеит. Ршьапкәеи рыхәдақәеи ишышыуа далагеит.
- 34- Ицәбыргыїәкыаны ҳара Шәлиман ңышәарак дахыганы, итәартә ахыхь ңсыбафык иеиңш дықәхартәеит, нас еиҭах игәабзиара ҳархынхәит.
- 35- «Сынцәа!» ихәеит, «Исанажь, сара, снафс уаҳа азәгъы имоуша ахрак сатәашьа. Затәашьара ҳәаадоу уара мацара уоуп».
- 36- Ари афыза ахымфаңгаша иабзоураны, адїа аныкаицәлак иахыҭаху аган ахь ихааза иасуаз аңшеи,
- 37- Ахыбрақәа зыргылоз, азы аїакагъы зыгәазыкәрылоз афсҭаацәеи,
- 38- Азынңыркәа рыла иеибаркыз агьыртҭ ҳшамтәқәагъы иара идїа иаїахїеит.
- 39- Ари, ҳара хгәыҳалалратә цхырароуп, иуҭаххар унапәы икы, иуҭаххаргъы уамеигзакәа ауаа ирызша.
- 40- Ҳэарада, уи, ҳғаңхъа ихаракзоу аҳатыри, атың бзиеи имоуп.
- 41- Ҳуафңсы Еиубгъы дугәаларшәа. Уигъы: «Афсҭаа сара агәҭынчымреи, ахъааи ситҭоит» ҳәа инцәа икәфитҳъан.
- 42- «Шъапыла адгъыл унас, абар узлаеукәабаша, насгъы иужәша азы!» (Хҳәеит).
- 43- Ҳганахъала илҭханы, ахшыф змоу ауаа иргәалашәаша ғырҭшны икаларц азы, уи иҭаацәа, насгъы ирыцыз ауаагъы зыкьфыла иеизырҳаны иратәахшыеит.

- 44- «Уаңсѝаык айиаа аашьтыхны, убри ала уңхәыс улыс, абас ала уажәагыи науззап» ххәеит. Ииашайәкьаны, хара уи, агәәкракәа дышазрыжәызгыи хбеит. Уи шака дуафңсы бзиааз! Ихы еснагь Аллаһ иахь ихан.
- 45- Изәгәаз, насгыи хара ихәыцуаз хуааңсыра иреиуаз Ибраһими, Исхаки, Иақәыңи угәаларшәа.
- 46- Хара урт, нарцәытәи атәыла гәтыгьгәаала иахьазхәыцуаз азы, зәызрыцқьахьоу уааны икаҳѝеит.
- 47- Аиашазы урт, хара хәаңхәа иалкаау ауаа бзиақәа хәа иңхәазоуп.
- 48- Исмаили, Елиасеи, Зиулқыфлгыи угәаларшәа. Урт, иуаа бзиақәан.
- 49- Ари гәаларшәароуп. Хәарада, Аллаһ ихәатәхамѝара зәацәызыхьчаз рңеиңш бзиоуп.
- 50- Згәашәқәа дара рзы мацара иаатуа Аднтәи цьанатқәа рзыкоуп.
- 51- Убрака, ртыңқәа ирықәтәаны хкы рацәала ашәырқәеи арыжәтәқәеи ртаххоит.
- 52- Рыварафь, зыблақәа зфызцәа рыда уаха азәгыи дзымбо, ихааза ирыхәаңшуа рхатәфызцәа калоит.
- 53- Иара абарт, ахасабеильтргаратә амш азы шәара ишәытәаз ажәақәа роуп.
- 54- Хәарада, ари нѝәара зқәым хразкоуп.
- 55- Ари абас ауп. Аха агьырахь, ахырқьафцәа рзы аңеиңшыцәгьа ыкоуп.
- 56- Урт цьаҳаным итәлашт. Уа шака инхартә бааңсузеи!
- 57- Абас ауп уи, иеилашуа ази, ашьақзыки ирылхуп! Ирбалааит уажәшьта уи агьама!
- 58- Ари иеиңшу иѝегьы иагьа ргәәкракәа рзыкоуп!
- 59- (Мапкыфцәа рңызацәа:) «Абарт шәара ишәыцны цьаҳаным итәлаша ауаа роуп» (хәа анрархәалак), «Аңстәзаара тынч рмоуааит урт!» рхәоит.
- 60- Егьырт ауаа ракәзар: «Мап, тынч аңстәзаара змоушайәкьа шәара шәоуп, хара абри афыза хтәашәыргылеит. Шака итың бааңсузеи абра!» рхәоит.
- 61- «Уа ханцәа!» рхәашт насгыи: «Хара абри афыза хтәазыргылаз, амца ақны изықәшәаша агәәкра акара рзаци!» рхәашт.
- 62- Насгыи (амапкыфцәа) цәашт: «Ишәакалеи ари? Хара адунеиафьы ицәгьоуп хәа иахаңхәазоз ауаа уажәы арака изаҳамбои?»
- 63- «Урт иатәамбазакәа, иахьѝәылаххуаз агха кәхѝазар? Мамзаргыи абра иканы хабла иѝамшәозар?»
- 64- Иара, цьаҳанымуаа дара-дара реимак цәбыргыѝәкьоуп.
- 65- Убас хәа: «Сара сыгәеанѝафьы мацароуп. Узызғамгылаша амчра иақәиуу Аллаһ ида уаха нцәа дыказам.
- 66- Уи, ажәфанқәеи адгьыли, насгыи урт рыбжьара икоу зегьы зтәу иоуп, еснагь иаиааиуа иоуп, кырзагьы данажьфуп».

- 67- Убас хэа: «Ари кыр зйазкуа жэабжьюп.
68- Аха шэара уи шэазхьаңшуам».
69- «Иахарақзоу ахеидкыла анеицэажэоз рыбжьара сыканы, дыррак смоузеит.
70- Сара, иаартыйдэ́кьяны сахьыгэеанйафу азы, айахэара соуеит».
71- Унцэа имаалықыцэа абас реимхэахьаз: «Сара ахэынйэа далхны уафэсык дышоит.
72- Уи дшыақэыргылары, сыңсы а́кынтэ санитэ́хэалак иаразнак ифа́нхьа шэы́рхэа!»
73- Ас ианы́кала, амаалықыцэа асаара рыекарыжыит.
74- Иблис ида. Уи, иңагыара дыхнахны азхамйафэца дыруазэкхеит.
75- «Уа Иблис! Сыфнапык ала исшаз абри ауафэсы ифа́нхьа ахырхэара уацэхьазкеи? Адурә уеаутоу, мамзаргыы ухатэ и́харақзоу уреуоу?» хэа Алла́х диазйааит.
76- Иблис: «Сара, уи иааста сеи́хауп. Избанзар амца салухит, уи иакэзар, ахэынйэа далухит» хэа атэк каййеит.
77- Алла́х: «Ус анакэха, иаразнак уты́й уахьы́коу!» (Цыанат а́кынтэи) и́хэеит, «Уажэшьта уңхайоуп!
78- Акаамет а́мш аенынза сылңха уалхэдаханы уаанхоит!»
79- «Сынцэа! Ус анакэха, ауааңсыра даеазнык рыңсы анырхауцаша аамта а́кынза ае́хэара сыт» и́хэеит.
80- Алла́хгы: «Иазыңйэоу аамта а́кынза,
81- Ае́хэара утоуп» и́хэеит.
82- Иблис: «Сынцэа, уара умчра мсааит! Гэык ала иузы́коу рыда,
83- Ауааңсыра зегыы хымңада имфахыскыоит» и́хэеит.
84- Алла́х абас и́хэеит: «Ус анакэха, аиаша́йдэ́кья схэоит.
85- Саргыы, уареи у́хэатэы хазйази рыла цыа́ханым ипеи́пеиуа исыртэ́уеит!»
86- (Сыңааимбар!) Убас хэа: «Сара инасыгзо адйазы шэара шэ́кынтэ акгыы стэхзам, сара, сызла́коу акэымкэа, даеакала зхы аазырңшуа среуам.
87- Абри (А́кэыркан) акэзар, адгыылтэ́ылақэа зегыы рзы алабжьага мацароуп.
88- Хымңада еилышэ́акаараны шэ́ы́коуп, ишэанахэо шиашоу.

39. Зумер (Агэыпқәа)

Иахзылпхауа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихьзала!

- 1- Ари ашәкәы, амчреи а́кәығареи ырықәитү Аллаҳ и́кынтә хәтә-хәтала илбаагоуп.
- 2- Хара уи, а́йабырг ахатәпсатә акәны иузылбаахгеит. Ус анакәха, гәык ала дазхәйаны, уерыцқьаны Аллаҳ мацара уиашьапк.
- 3- Иудыруазааит, ицқьашәкьа и́коу адинхәйара, Аллаҳ мацара иитәу ауп. Аллаҳ ицымхәрас да́еа нцәахәкәак хьчафьыс издызкылаз: «Арт, Аллаҳ хәизааигәартәыри хрымцахырхәоит» рхәозаргьы, азхәйафцәеи дарей еимактәыс ироуз азцаарақәа ры́кны, рыбжьара Аллаҳ дызбафхашт. Хәарада, амцхәареи мапкреи имфахна́кьаз ауафьы, Аллаҳ, уи амфа иашахь дирхарц ды́кам.
- 4- Аллаҳ, урт ишырхәо еи́ш, ахшара диоурц ита́ххазтгьы, хәарада, иишаз ркы́нтә ии́тахыз далихрын. Аха иара, абри афьыза атәгылазаашьа узидкылом. Уи, иазәу Аллаҳ иоуп, зегьы ырықәитүгьы, хымңада, Иара иоуп.
- 5- Уи, ажәфәнкәеи адгьыли хыкәкык инакәыршәаны ишеит, иааиңмыркьазакәа а́йх амиш ақәиршоит, амишгьы а́йх акәиршоит, амрагьы амзагьы иңкара а́фәпхьа ишамхнышгылартә ика́ицәхьеит. Зегьы ирзыпцәоу ехәарак а́кынза анеира (азсара) иа́фуп. Ижәдыруазааит, Аллаҳ кырза дыгәгәоуп, кырзагьы данажьфуп.
- 6- Уи шәара, гәагьк шәалихит, насгьы иара убри а́кынтә афьызагьы аңхәыс дишеит. Шәара шәзы ара́хә ркы́нтәгьы аа-угәк (рбагьки-рцынаки рыла еи́цны) ишәзишеит. Шәарт, шәанацәа рымгәартәкәа ры́кны, х-лашьцарак афны́цка иеиуеиңшым аамтәкәа шәырхыганы шәишоит. Уи шәшафьы, шәынцәа Аллаҳ иоуп. Ахрагьы Иара мацара итәуп, Иара ида нцәа ды́кам. Абас ишы́коугьы а́йабырг шәашпәцәхьәйуеи?
- 7- Мап ицәышәкуазар, ижәдыруазааит, Аллаҳ шәара шәыцхыраара иазыи́шу иакәзам, амала Уи, иуаапсыра абзиара ахьырзеи́лымкаауа дзақәшахәтхом. Аха ита́буп изышәхәар, идикылоит. Дарбанзаалак азәы, да́еазәы игәырңса дза́йалом, а́йыхәтәаны шәахьыхынхәуагьы шәынцәа иш́ка ауп, уи ашьта́хьгьы, ижәуз, икашә́йаз зегьы шәара ишәирдыруеит. Хәарада, Уи, агәкәа ры́йәфьы и́цәаху амазақәагьы здыруа иоуп.
- 8- Ауафәсы гәа́крак данакәшәалак инцәа иш́ка ихы рханы, Уи ди́хәоит, нас инцәа, уи данизылпхалакгьы, уаанза дыши́хәаз ааихаштны, аваркәылафцәа

иваркэылара дналагоит. Абас ала, ихатэ дшымфэхкьо еиңш, ауаагыи мфэхикьоит. Уи убас иахэа: «Умапкрала аамтэак азы кьаф ула! Аиашазы, амца иалажьхараны икоу азэи уоуп!

- 9- Абас икоу иакэу, мамзаргыи нарцэи дазхэицны, инцэа илңха иоурц азы йхыбжьон, асаара зыкеажьны, мамзаргыи ишьапы дыхгыланы анцэа иашьапкра зеазтэз ауафы иакэу (еиҳа иеиғьу)?» хэа. Убас хэа: «Издыруеи иззымдыруеи зеиңшхома?» хэа. Аиашазы ахшыфэ агэеилгареи змоу мацара роуп абри еилызкаауа.
- 10- Убас хэа: «Уа иазхэицэу суааңсыра! Шэынцэа ифэагылара шэеацэишэиыхча. Абри адунеи аҕны абзиара кэзцэз, абзиара рңеиңшхоит. Аллаҳ иатэашьара кырза итбаауп. Изычхэз, меиғзарахда ахамтэқэа рытэахоит.
- 11- Убас хэа: «Хэарада, саргыи, гэиык ала дазхэицаны, сыгерыцкьаны, Аллаҳ иашьапкра сьидцоуп.
- 12- Насгыи сара, раңхэатэи аңсылман сакэны аҕалара сьидцоуп».
- 13- Убас хэа: «Сынцэа идцэ сафэагылар, игэиыткьагоу уи амш аргэаҕра сықэшэар хэа сацэшэоит».
- 14- Убас рахэа: «Сара, ихатэ гэиык ала дазхэицаны, насгыи сыгерыцкьаны, Аллаҳ мацара сиашьапкуеит» хэа.
- 15- «Шэаргыи уажэшьтэ, Иара ида иззышэтэаху шэрымцэахырхэала! Хымңада, ацэиыз ду заураны икоу, акаамет амш аены рхатэқэеи рңынхэцэеи аңхастэ рзаазгаз ауаа ракэхоит. Ижэдыруазааит, убри ауп агэиығьиртэқэа рхыбгаларайцэкьагыи!»
- 16- Урт рхыхьгыи, рыцэакагыи, еиқэицэ-еиқэицэ амца рзыкалараны икоуп. Аллаҳ, иуааңсыра абарт рыла иршэаны ргэиыреаницоит. Уа суааңсыра! Сара сгэиыңжэара шэеацэишэиыхча!
- 17- Ирфашьоу анцэахэқэа рымцэахырхэара зэацэиыхчаны, Аллаҳ иахь зхы зырхэз ауаа гэиыргэеҳэаша рыт. Ажэақэа иреиғьзоу ирзызырфэны, иакэныкэаз суааңсыра гэиыргэеҳэаша рыт!
- 18- Урт, Аллаҳ амфэ иаша иқэицэз, ахшыфэ агэеилгареи змоу ауаа роуп.
- 19- Иара изкны агэаҕра ззызбоу, айыхэтэангыи амца иаларыжьраны икоу ауафы, уара уоума деиқэзырхо?
- 20- Аха зынцэа ифэагылара зэацэиызыыхчэз ракэзар, урт, зыцэака азиасқэа зцэисуа аханқэа рзыргылахоит. Абри Аллаҳ иажэоуп! Аллаҳ иажэа дахьхэзом.
- 21- Аллаҳ, ажэфан аҕынтэ азы лбааганы, адгыиыл аҕны икоу азыхь тьыңқэа рахь ишнеиго рымбэзои? Насгыи, уи ала ңишэи рацэала айиаақэа иргылоит, урт еиэҳаны ишэтуеит, анафсгыи ифежьхоит, айыхэтэан, Аллаҳ урт ирфэны,

исабаны иаакаиџоит. Хэарада, абри акны ахшыџи агэеилгареи змоу рзы аџатэхэкэа ыџоуп.

- 22- Аллаҳ, азэы игэы аңсылманразы иааиртызар, уи инцэа икынтэ изаауа лашарак далагылазами? Аллаҳ игэалашэаразы зыгэкэа хахэхаз шака ирцхақәоузеи! Иара уртҕ иаартыџэканы махагыарак итагылоуп.
- 23- Аллаҳ иреигэзоу ажэакэа, иеиқэышэшэа иџоу, аџабыргкэагыи еишьтаргыланы иқэзыргыло шэкэык акэны ишэзылбааигеит. Зынцэа ицэшэо ауаа, уи аныррала рхэыржыи гылоит, нас, Аллаҳ ихыыз еиґахэарахь рхы рханы рыгэкэа дыртынчуеит. Иара абри ашэкэы, Аллаҳ илашарбага акэны, изтаху ауаџы убри ала амџа иашахь ихы ирхоит, аха Аллаҳ ирблакыаз, уи амџа иаша изырбашагыи дзыкалазом.
- 24- Ус анакэха, акааметҕ амиш аены, зхасесахыа мацара амца ацэыхычара иаџу ауаџы иакэу (зтагылазаашыа цэгэоу), мамзаргыи цыанатҕ иџоу азхайдџы иакэу? Уи аены агэымбылцьбаџца: «Иашэрыхыз агыама жэба!» хэа рахэахоит.
- 25- Уртҕ раңхыатэиқэагыи, аиаша имцны иахыырыңхыазоз азы, иахыынтэааз рзымдыркэа гэаџрак рзылбаахыан.
- 26- Абас ала, Аллаҳ уртҕ адунеи акны ахыымзг диргеит, нарцэытэи ргэаџра акэзар, кырза иеиґахоит. Амала ирдыруандаз!
- 27- Хара, хэарада, ихэыцны аџатэхэы алырхааит хэа ауааңсыра рзы ғырңшыс иџоу зегыи Акэыркан акны иахарбеит.
- 28- Ауааңсыра Аллаҳ иџагылара реацэырыхычааит хэа, араб бызшэала, аџагылара злам Акэыркан шэкэны илбаахгеит.
- 29- Аллаҳ абас ғырңшык шэзааигоит: Уаџңсык шэизхэыц, дара-дара аимақ змоу, хыңхыазаралагыи ирацэаџу ахцэа имазааит, даџазэгыи ахак мацара димазааит; уажэы абартҕ ауаа ртагылазааша еиңшыи изыкалоума? Арехэаңхыызкэа зегыи Аллаҳ изкуп, амала ауааңсыра реиґараџык абри рзеилкауам.
- 30- Хэарада, уаргыи уңсуеит, даргыи ңсыуеит.
- 31- Нас, акааметҕ амиш аены, шэынцэа иџаңхыа шэеизашуеит.
- 32- Аллаҳ изкны икам, ианым аңшыызгаз, аиаша анрыхызалак, уи имцны изыңхыазаз рааста игэымбылцьбаџны икада? Азхамџаџца рзы цыаханым акны тыңымзар иџоузеи?
- 33- Аџабырг рзаазгази, уи азхазџази ракэзар, Аллаҳ иџагылара зеацэыхычаны, ихычара иаџанакыз убартҕ роуп.
- 34- Рынцэа иџаңхыа уртҕ рзы иаартаху зегыи ыџоуп. Иара абри, зхы бзианы имџаңызгаз рхамта ауп.

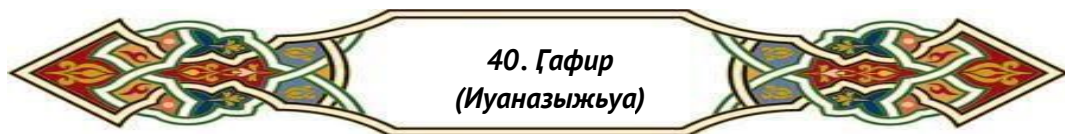
- 35- Избанзар, Аллах, урт уаанза ирамхакайаз ацэгъарақәа ранажъны, икарџаз абзиарақәа зегъы рџыишьоит.
- 36- Иуаџџсы, Аллах дызымхазои? Ус ишыџоугъы, иџагыланы, Иара ида мчрақәак рыла удыршәарџ иџџуп. Аллах азәы дымџахыџъазар, уинахыс уи амџа иаша изырбаша дзыкалом.
- 37- Дарбанзаалакы, Аллах, амџа иашахъ ихы ирхазар, уигъы дымџахыџъааша мчрак зыкалом. Аллах, ацэгъарақәа зегъы ириааиуа, амчраџәкъагъы иакәиуџа иакәзами?
- 38- Ииашаџәкъаны урт: «Ажәџанқәеи адгъыли зшада?» хәа уразџаар, хъахәа-џахәада «Аллах!» рхәоит. Убас хәа: «Ус анакәха, нас изышәымхәои, Аллах дааныжъны абартџ шәзымџахырхәақәо, Аллах сара џырхагак ситџарџ иџаххар, ирзаанкылоума? – хәа. Мамзаргъы, дысзылыџхарџ иџахызар, илџха рзаанкыларыма? – хәа. Убас хәа: «Аллах сара дсызхоит! Ачхара змоу зегъы, Уи маџара икәгъыгъеит».
- 39- Убас хәа: «Уа суаажәлар! Иашәылшо зегъы кәшәџа! Хәарада, саргъы исылшо кәсџоит!
- 40- Илазырқәыша агәәкәра ззааираны иџоу, џымкра змам агәәкәрагъы зхы иџаџаша зустџәоу ааигәа ижәбараны шәыџоуп.
- 41- Хәарада, абри ашәкәы, ауааџсыра аџабыргъ рызџәырахгарџ азы иузылбаахгәит, уажәшьџа амџа иаша ианылаз, ихазы данылоит, амџа иаша иацәхъаџызгъы, ихазы дымџахъоит, урт рџакџхықәра уара иудзам.
- 42- Раџьал анааилак, Аллах, ауааџсыра рыџсы рхихуеит, имџсызгъы дшыџәоу иџсы ихихуеит. Нас аџсра ззизбаз рыџсы рхамџакәа иаанкыланы, егъыртџ иаанхаз ехәарак аџынза рыџсы шыџахъка ирхынхәуеит. Хәарада, абри аџны ибзианы ихәыџуа рзы аџатәхәқәа ыџоуп.
- 43- Мамзаргъы урт, Аллах ида ирхашшааша дрыџшаама? Убас хәа: «Урт ахашшааџцәа акыр рымч ақәымхауа, акымзарак рзеилымкаауа икәзаргъы хашшааџцәас ишәыдышәкылома?»
- 44- Убас хәа: «Ахашшаара зегъ рыла Аллах итәуп. Ажәџанқәеи адгъыли рахра Уи инапәкны иџоуп. Аџыхәтәангъы Иара иахъ шәхынхәуеит» хәа.
- 45- Аллах ихъз маџара анеиџахәахалак, нарџәы азхазымџо ргәагъ рхаџсахъақәа ирнубаалоит, аха Аллах ида агъыртџ рызбахә анрахалак, игәыргъаџәа, рхырџы лашаза иаакалоит.
- 46- Убас хәа: «Уа ажәџанқәеи адгъыли зшаз, имазоугъы иаргамоугъы, зегъы здыруа с-Аллах! Ууааџсыра аимак ахъроуа, збаџыс, рыбжъара Уара уоуп иџоу» хәа.
- 47- Урт агәымбылџбаџцәа, адгъылтәыла аџны иџоу зегъы, уимоу, ирымоу инаџџаны ирымазаргъы, акааметџ амш аены игәытқъагоу уи агәәкәра

ацәцаразы уи иахтһырҕон. Аха, уаанза иззымхәыцуаз аусқәа зегҕы Аллаһ иганахьала раҕхәа ицәырҕахоит!

- 48- Икарҕаз ацәгьарақәа иаартыҕәкьаны раҕхәа ицәырҕыны, иҕәылырхуазгьы иааины иаарыкәшоит.
- 49- Ауафҕсы ҕхастак аниоулак, ҳара дҕахәоит, нас уи разкык иатҕахшыар: «Ари сара сдыррала исырхаз ауп» ихәоит. Ман! Уи аразкы иара изы иҕышәагоуп, аха еиҳарак уи рыздыруам.
- 50- Уртҕ раҕхәатәиқәагьы абри афыз аажәақәа рхәахьан, аха идырхәқәаз хәартас ирзыкамлеит.
- 51- Абри амшала икарҕаз ацәгьарақәа хьырхәраны ирзыхынхәит. Рыбжьара аиашамрахь имфәхыҕызгьы, икарҕаз ацәгьарақәа рзы ахьырхәра иақәшәараны икоуп. Уртҕ, Аллаһ имч изацәцазом.
- 52- Ирзымдырзои, Аллаһ, аразкы изитаху меигзарахда, иззитахугьы ишәаны-изаны ишритҕо. Хәарада, иазхәйафцәоу жәларык рзы абри аҕны аҕатәхәқәа ыкоуп.
- 53- Убас хәа: «Уа зхы иафәгыланы, агәырҕсафы ахәаа иахысыз суааҕсыра! Аллаһ илҕха аҕынтә шәгәыгра шәцәымзааит. Аллаһ итәххар агәырҕсақәа зегҕы шәанаижьеуит, аиашазы Уи, кырза данажьфуп, кырзагьы дрыцхашьафуп».
- 54- Агәаҕра ааины ишәыдгылаанза, шәынцәа ишкә шәхы рханы, Уи шәыҕеишәтә, мамзар, уаха ацхыраара шәоузом.
- 55- Иаалыркьаны ишәзааираны икоу уи агәаҕра калаанза, шәынцәа иҕынтә ишәзылбагоу, иреигьзоу аҕкарақәа шәрықәныкәа!
- 56- Ауафҕсы: «Аллаһ ихәатәхәйара аганахьала иахәтҕоу ахьысызкамҕаз азы лахь соуааит! Сара ииашәйәкьаны аҕәылхыфцәа среиуазаарын!» (Хәа ихы данақәызбааша аамтә шәеацәышәыхьча).
- 57- Мамзаргьы: «Аллаһ сара алашарахь акылсра сатҕеишьандаз, агәырҕса зәацәызыхьчаз срылаҕхьазахон».
- 58- Мамзаргьы, агәаҕра анибалак: «Дәеазнык аамтә сытҕандаз, абзиақәа среиуахандаз!» хәа анихәаша аамтә шәеацәышәыхьча.
- 59- (Аллаһ уи абас иеиҳәоит:) «Ман! Сажәаҕкарақәа узнеиҳьан, амала уара уртҕ иҕәйгәыданы иупхьазеит, адура уеатаны мапкыфцәа рыбжьара утыҕ аанукулеит».
- 60- Акааметҕ амш аены, Аллаһ изкны ирфәашьоу азхәйарақәа аҕшыызгоз ауаа, рхыреқәа еиқәәйәаза иубартахоит. Аехарззалафцәа ртыҕ цьаханым акаэами?
- 61- Аллаһ ифәгылара зәацәызыхьчаз ауааҕсырагьы, Аллаһ, ргәыхәтәы иахьыгзаны ахеиқәырхарахь икылигоит, уртҕ цәгьарак иақәшәом, лахьеиқәйарақәагьы рызцәырҕуам.

- 62- Аллаһ зегъы зшо иоуп, зегъы хъчаны напхгара рызтогъы Иара иоуп.
- 63- Ажәфәнкәеи адгъыли рцаңха, Иара икноуп иахъыкоу. Аллаһ иажәаңкарақәа мап рцәызкуа рақәзар, згәыгърақәа зцәызыз ауаа убартъ роуп.
- 64- Убас хәа: «Уа амдырыфцәа! Аллаһ ида дәәазы имџахырхәароума сара исыдыжәғало?»
- 65- Уаргъы, уаңхәатәиқәагъы абас ирыџаххәахъан: Аллаһ аваркәылафы дивауыргылар, иудырузааит, икауџаз зегъы башаханы, згәыгърақәа зцәызыз уреиуахоит.
- 66- Мап! Уара Аллаһ мацара уимџахырхәаны, итәбуп хәа зхәо уреиуаха!
- 67- Урт, Аллаһ ишахәтәоу дырзеилымкаазеит. Акааметъ амш аены адунеи зегъы Уи инапсыргәыџа иануп, ажәфәнкәагъы Уи имчра афәңхәа иархәны, ихъарены икалоит. Аллаһ, ивадыркәыло алахәылацәа дырцәыхароуп, уи дхаракзоуп.
- 68- Нас абыкъ итәтәхәоит, ашьтәхъгъы, Аллаһ игәәңхаз рыда ажәфәнкәеи адгъыли рыкны икоу зегъы ңсуеит, нас, абыкъ еитәх итәтәхәоит, уиалагъы зегъы ршьапы иаахгыланы, анаңшы-ааңшра иналагоит.
- 69- Уинахыс, унцәа илашарала адгъыл лашоит. Ахәсаб шәкәықәа цәыргәхоит, аңаимбарцәеи ашахәтцәеи аагахоит, ауааңсыра рыбжьара иашарала азбара мфәңгахоит, дарбанзаалак азәгъы иашамрак дақәшәазом.
- 70- Зегъы икарџаз ацымхәра нагзаны ироуеит. Аллаһ, урт икарџақәаз ибзиазаны издыруа иоуп.
- 71- Аиаша мап ацәызкыз ауаа, гәың-гәыңла цәахәным ашкә идәықәџахоит, аџыхәтәан уа ианнеилак, цәахәным агәашәқәа рзаатуеит, ахъчафцәагъы: «Шәыбжьара, шәынцәа иажәаңкарақәа ишәзаңхәаны ишәзырхәауаз, насгъы абри афызә амш шышәңеиңхоз шәахәаны шәгәышәеанызџоз цхәаражәхәафык дкамлазеи?» хәа иразџаауеит, уртгъы «Ааи, дкамлеи» рхәоит. Аха уажәшьтә мапкыфцәа рзы агәақра збаны иалгахъеит.
- 72- Урт: «Наунагза шәызтңынхаша цәахәным агәашәқәа рыла шәтал!» хәа рахәахоит. Аамтала адурә зеатәны, зхы иахңагъаз ауаа ртңың шака ицәгъоузеи!
- 73- Анцәа ифәгылара зеацәызыхъчаз ауааңсырагъы, гәың-гәыңла цәанат ашкә идәықәџахоит. Аџыхәтәан уа ианнеилак, цәанат агәашәқәа рзаатуеит, ахъчафцәа, урт: «Абзиара шәымаз! Бзиала шәаабеит! Наунагза шәызтңынхаша цәанат шәтал!» хәа рархәоит.
- 74- Даргъы: «Хәра ажәа хәтәны иназыгъаз, цәанат акны иахъахтәху атңың нхартәс ихәзтәз Аллаһ, арәхәаңхъызқәа имазааит! Аус бзиазы ихәндеиз рылңшәа шака иңшзоузеи!» рхәоит.

75- Амаалыкыцаагы, арехеаңхызқа рыла рынцаа иахаракыра еитаҳааны, жәфангәашә акәша-мыкәша ишакәшало убартахоит. Уажәшьта, ауааңсыра рыбжъара иашарала ирықәызбаны абас раҳәахоит: Арехеаңхызқа зегъы адгъылтәылақәа рынцаа Аллаҳ изкуп!

40. Гафир (Иуаназыжьуа)

Иахзылпхауа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихъзала!

- 1- Ха. Мим.
- 2- Ари ашәкәы, иңшьоу, иҳаракзоу, зегъы здыруа Аллаҳ икынтә илбаагоуп.
- 3- Иара, агәырңсақәа аназыжьуа, атәмзаарақәа здызкыло, захьырхәра кырза игәгәоу затәашъарагъы меигзарахданы икоу Аллаҳ иоуп. Уи ида нцаа дыказам, ахынҳарагъы Иара иахъ мацароуп.
- 4- Мапкра имфахнакъаз рыда, Аллаҳ иажәаңкарақәа аимакра азәгъы иеазикуам. Урт ақалақьқәа рфәы (тынч) рныкәара уара уамжъааит.
- 5- Дара раңхәа, Ныхә иуаажәларгъы, рнафс иааиз егъырт ажаларқәагъы иңшьоу аїабырг имцны ирыңхәазахъан. Жәларыцыңхәаза, рхатәы ңааимбар инкыларә реазыркхъан, икам-ианым ахытхәаақәа рыла аїабырг ықәыргарц иқәһахъан. Аха аїыхәтәаны, урт рымахцә кны иааныскылт. Абар, ижәбеит сахьырхәра зеиңшроу!
- 6- Абас ала, мапкра ашкә имфахыїыз ирызкны: «Урт, аринахыс ңаҳанымтәқәоуп!» Хәа унцаа иизбаз ңабыргхеит.
- 7- Жәфангәашә иаїагылоугъы, уи акәша-мыкәша икоугъы, рынцаа арехеаңхызқәа рыла деитәрхәоит. Уи дазхаїаны, азхаїафцаа иранаижьырц азы ихәоит: «Уа ханцаа! Уара, улыңхеи удырреи зегъы рымеханакит, атәмзаара шытәїаны умфа ианылаз ауааңсыра иранажъ, урт ңаҳаным агәақра иацәыхъча!» (Рхәоит).
- 8- «Ханцаа! Даргъы, изхылїызгъы, рыхәсагъы, амфа иаша ылзхыз рхылїышьтрагъы, ажәаны ирутәз уңьанатқәа рахъ иудкыл. Хәарада, Уара, ихәаадоу аҳаракыреи, амчреи урықәитуп».
- 9- «Урт, ацәгъарақәа ирцәыхъча, уи амш аены, уара ацәгъарақәа ирцәухъчаз, улыңха даїданакит хәа дыңхәазоуп. Ари, иреихәзоу ахеиқәырхароуп».
- 10- Мапкрахъ имфахкъаз ауааңсыра (нарцәы) абас рықәғьыртүеит: «Шәарт азхаїаразы аапхъара шәоуны, мап анацәышәкуаз, Аллаҳ ишәзааирыңшыз

агәыпжәара, абыржәы шәхазы иашәырңшуа ааста иеиҳан хәарада. Избанзар, азхәйарахь ишәытәз ааңхәара мап ацәышәкуан».

- 11- «Уа ханцәа! Харт, ҫынтә хәңсы ххухит, ҫынтәгәы хәңсы ххауҫеит. Уажәы икәхҫаз хгәырңсақәа ххәоит, абраантәи (амца аҫынтә) хәзлатҫыиша мфак ыкәзәми?» хәа иҫаашт.
- 12- Абри аҫыза аҫагылазашә шәзакәшәаз, Аллаҳ ихьз анеитәрхәалак мап ацәкны, вақәылак данивадыргылоз, иаразнак уи ағәра ахьыжәгоз азоуп. Уажәшьта азбара, иҳаракзоу Аллаҳ итәуп.
- 13- Шәара, идыргакәа шәырбаны, ажәфан аҫынтә аразкы (ақәа) шәзылбаазгәз Иара иоуп. Амала, Аллаҳ иахь зхы хоу ида, абри азәгы ҫатәхәык изалхуам.
- 14- Шәааи, мапкыҫцәа ргәы иамыхәозаргәы, гәык-ңсыкала Аллаҳ мацара шәыҫидхәаланы, Уи шәиҳәа!
- 15- Ахәшьарақәа харазкуа, жәфангәашә этәу Иара иоуп. Аиҫылары амш иазкны ргәыреаниҫари, иуааңсыра рҫынтә ииҫаху рзы иажәаңкарақәа лбаазгогәы Иара иоуп.
- 16- Урт уи аены, Аллаҳ изы мазак рымамкәа (рнышәынтрақәа) иртҫыиҫеит. Иахьа ахра этәыида? Хымҫада, иазәу, насгәы хьахәа-ңахәада ахра иақәиҫу Аллаҳ иоуп.
- 17- Уи аены, зегәы икарҫаз аҫымхәра роуеит. Уи аены, иарбанзаалак иашамрак калазом, хәарада, Аллаҳ иҳасаб даараза иласуп.
- 18- Иааигәахаз уи амш ағанахьала ргәыреанҫа! Избанзар, гәытқьарала рыңсың анылбаардо, ргәы ркыркахьы иааиуеит. Агәымбылҫьбаҫцәа, ауагәы, жажәа мфасны ирхашшааша аҫынхагәы дырзыкалазом.
- 19- Аллаҳ, аблақәа гәагәла рыңширагәы, агақәа иҫарҫәахуагәы зегәы идыруеит.
- 20- Насгәы Аллаҳ, зегәы иашарала избоит. Урт Аллаҳ дааныжьны изымҫахырхәақәоз рақәзар, акимзарак рзызбазом. Хәарада, Аллаҳ зегәы ибзиазаны изахауа, избауа иоуп.
- 21- Адгәылтәыла иакәшаны, дара раңхьа имфасыз рҫыхәтәа зеиңширахаз рымбазеи? Урт, рымчреи, адунеи аҫны иаанрыжьыз рыкаҫамҫақәеи рыла дара рааста кырзагәы игәгәан. Абас ишақазгәы, Аллаҳ, урт аанкыланы ахьырхәра иақәиршәеит. Аллаҳ иҫаңхьа урт зыхьчозгәы дзыкамлеит.
- 22- Ари зыхькьаз, иартыз аршахатҫақәа рҫааимбарцәа ишырзааргазгәы мап ахьырцәыркыз ауп. Абри амшала, Аллаҳ урт аанкыланы иахьырхәит. Избанзар, Уи, даараза дыгәгәоуп, иахьырхәрагәы кырза ицәгәоуп.
- 23- Иҫабыргыҫкәыны, хара Мыса, хажәаңкарақәеи иартыз аршахатҫеи рыла,
- 24- Фараони, Хамани, Каруни рахь днахашьтит. Аха урт: «Ари дымҫхәафуп, длаңшхырҫафуп!» рхәеит.

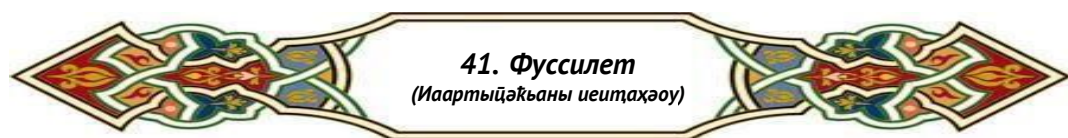
- 25- Мыса, ҳганахь ала итӳз аӳабырг анырзааига: «Ихатӳггы, дазхазӳаз ауаа рӳеицӳаггы шӳшы, ртӳиӳхацӳа мацара ааншӳыжь!» рхӳеит. Аха мапкыцӳа ршӳацхӳаӳаггы башахеит.
- 26- Фараон: «Соушӳыжь шӳысӳырхагамхан, абри Мыса дтӳасырхан; (дзеекхӳозар) инцӳа дихӳалааит! Избанзар, хдин ӳсахны, хтӳыла аӳны хынтӳафынтӳарак цӳыригоит хӳа агӳтынчымра сымоуп» ихӳеит.
- 27- Мыса иакӳзар: «Ахасабеилыргаратӳ мшы азхазымӳаз аехарззалацӳа ркынтӳ, сарггы исынцӳоу, шӳарггы ишӳынцӳоу Аллах сгеимӳаскит!» ихӳеит.
- 28- Фараон иуаа дахьрылахӳыз азы, зызхайцара ззоз азӳы, убас ихӳеит: «Ауафы, сынцӳа Аллах иоуп ахыхӳаз мацаразы дышӳшьуама? Аха уи, шӳынцӳа икынтӳ ажӳаӳкарақӳа шӳэааигеит. Дымцхӳафызар, имцхӳара иара иӳырхагоуп, аха аиаша ихӳозар, ишӳахӳаны, шӳгӳы злашӳеаниӳаз хӳтӳак акӳзарггы иааины ишӳыкӳшӳоит. Хӳарада, Аллах, иахзыркӳаз, насггы имцхӳафу азӳы амфӳа иашахь дкылигазом.
- 29- Уа сыуаажӳлар! Иахьа, атӳылафы анапхгара знапӳы икӳоу ауаа рахасабала, ахра шӳара ишӳтӳуп. Амала, Аллах иахьырхӳара ххы итӳаӳар, ускан ихӳацхрауада?» хӳа. Фараон иакӳзар: «Сара сгӳаанагара мацара ауп ишӳасхӳо, насггы шӳара амфӳа иаша мацара шӳсырбоит» ихӳеит.
- 30- Иазхайафыз ауафы иажӳа иациӳеит: «Уа сыуаажӳлар! Аиашазы, зны зыӳааимбарцӳа ирфӳагылаз, ажӳытӳ жӳларқӳа зыкӳшӳаз арыцхӳарақӳа, шӳарггы ишӳӳеиӳшхар,
- 31- Ныхӳ ижӳлари, Ади, Семуд жӳларқӳеи, насггы урт ышӳытӳахь имфӳсыз ажӳларқӳа зтӳагылахьаз агӳаӳра афызӳа шӳэааир хӳа сшӳоит. Аллах иуааӳсыра гӳаӳрак иакӳшӳар итӳахым.
- 32- Уа сыуаажӳлар! Иӳабыргыӳӳкьаны, шӳара-шӳара шӳеибарӳӳауа шаныкӳахаша мшык шӳӳеиӳшхар хӳа агӳтынчымра сымоуп.
- 33- Уи амиш азы, шӳызқӳа рханы шӳыбналоит, аха Аллах ида шӳеикӳзырхо мчрак шӳзыӳшааазом! Аллах азӳы дирблакьар, уи ашӳытӳахь амфӳа иашахь ихы зырхаша мчрак зыӳалазом.
- 34- Уаанза Иусуфггы иаартыз аршахӳтӳақӳа шӳэаааигахьан, аха урт рганахьалаггы агӳыфбарақӳа шӳызцӳӳырӳит. Аӳыхӳтӳан уи иӳстӳазаара даналӳ: «Уажӳшьтӳарнахыс Аллах, ацхӳаражӳхӳафы дааишьтӳзом!» шӳхӳеит. Иахзыркӳацӳаз, насггы агӳыфбарақӳа ирылахӳафыз ауаа, Аллах абас ирблакьоит.
- 35- Урт, рнапӳы ииашоу ршахӳтӳагк ыӳамкӳа Аллах иажӳаӳкарақӳа ирызкны ажӳа аимакра реазыршӳоит. Абри афызӳа ахымфӳаӳашьа, Аллах иганахьалаггы, азхайафцӳа рганахьалаггы агӳаг дузза цӳырнагоит. Аллах, зхы иахӳагьоу, агызшӳыгра злоу агӳымбылцӳа ргӳы абас амхӳыр ааирхоит».

- 36- Фараон: «Уа Ҳаман! Сара ихаракзоу баашк сзыргыл, уи ала мѡак сыңшаап,
 37- Насгъы уи ала ажѡфанкѡа рымѡақѡа рахъ сназаны, Мыса инцѡагъы дызбап! Аиашазы уи дымцѡаѡуп хѡа дсыңхъазоит!» ихѡеит. Абас ала, Фараон иѡаицѡаз ахѡымгара ибзиоушѡа ирбаны, амѡа иаша дахырѡъан. Фараон ишѡацѡхѡа зынза лцѡшѡада иаанхеит.
- 38- Иазхѡацѡфыз ауафы иажѡа абас иаицѡеит: «Уа сыуаажѡлар! Схѡатѡы хашѡацѡа, шѡартѡ амѡа иашахъ шѡкылызгоит.
- 39- Уа сыуаажѡлар! Адунеитѡ цѡстазаара, аамтѡала ахархѡара ада уаха даѡаеаы акѡзам, нарцѡы акѡзар, наунагза уахъынхаша тѡыпуп.
- 40- Дарбанзаалак цѡгъарак кѡзцѡаз, ицѡгъара аѡара ахъырхѡара дақѡыршѡахоит, дарбанзаалакгъы, дхѡацѡааит, дыңхѡысзааит, дазхѡацѡфы адунеи нарцѡи рзы ихѡартѡу аусқѡа кѡицѡазар, абас иѡоу ауаагъы цѡанатѡ итѡлоит, уаѡа уртѡ меигзарахда аразѡкѡа ратѡашѡахоит».
- 41- «Уа сыуаажѡлар! Ишѡтагылазаашѡоузеи? Сара ахеиқѡырхарахъ шѡаасыңхѡоит, шѡара шѡакѡзар, амѡа ашѡа ааңхѡара сышѡтѡоит!
- 42- Шѡартѡ, Аллах мап ицѡкны, зынза исзымдыруа матѡарқѡак уи ивасырѡѡыларѡ ааңхѡара сышѡтѡоит, сара сакѡзар, ихаракзоу, кырзагъы анажѡра змоу Аллах иахъ ааңхѡара шѡыстѡоит.
- 43- Аиашазы шѡартѡ, абри адунеи азгъы, нарцѡы азгъы, иаңсам ааңхѡарак сышѡтѡоит. Хѡарада, хѡхъыхынхѡуа Аллах ишѡа ауп, аиаша иацѡхъацѡыз ауаа ракѡзар, цѡахѡанымуаа роуп.
- 44- Шѡара ишѡасхѡаз зегъы хара имгѡаѡа ишѡгѡалашѡараны шѡыѡоуп. Сара, сус Аллах инапы ианысѡоит. Хѡарада, Уи, зуааңсыра избо, изыхъѡо иоуп».
- 45- Ацѡыхѡтѡан, Аллах, уртѡ иқѡадыргылаз ашѡацѡхѡа бааңсқѡа рѡынѡтѡ ари ауафы дихъѡеит. Фараони итѡаацѡеи ракѡзар, агѡаѡкрацѡгъа иақѡиришѡеит.
- 46- Шъыжъы хѡылбъѡеи цѡахѡаным амѡа ргѡаладыршѡон. Акааметѡ анааилакгъы: «Фараони итѡаацѡеи игѡгѡазоу агѡаѡкра иалашѡыжъ!» (Рхѡашт).
- 47- Амѡа аѡныцѡѡа иахъѡеѡыѡо, имчыдоу ауаа, адурѡа зѡатѡаны иѡаз аѡагъаацѡа рахъ: «Аамтѡала шѡхѡатѡы хѡцѡахъан, уажѡы абри амѡа хѡтѡак хѡлгара шѡылымшѡазои?» хѡа иразѡаауеит.
- 48- Аха абри аѡыза атѡак роуеит: «Аиашазы, хара зегъы амѡа хѡаажъуп, уажѡшьтѡарнахыс Аллах иуааңсыра ирызкны иизбашагъы избѡхъѡеит».
- 49- Амѡа иалажъу, цѡахѡанымѡтѡи амацѡурауаа рахъ: «Шѡынцѡа шѡицѡа, мышкы иадамзаргъы хгѡаѡкра ирмаѡааит!» хѡа рықѡѡырѡѡеит.
- 50- Амацѡурауаагъы: «Иаартыз аршахѡтѡақѡа шѡѡааимбарцѡа ишѡызнарымгѡазази?» хѡа иразѡаауеит. «Ааи, иахѡзаргахъан» хѡа атѡак рырѡѡоит. Ускѡн амацѡурауаа: «Уажѡшьѡа, шѡхѡала шѡицѡаала!» рхѡоит. Аха мапкыѡѡѡа рыхѡарақѡа башоуп.

- 51- Хэарада, адунеи а́кынгы, ашахатцэа мазеины ианы́калаша аеынгы, хацхаражэафцэеи азха́йафцэеи ацхыраара рахтоит.
- 52- Уи амш аены, агэымбыльбафцэа реызгакэа рыхэазом. Ашэи́ххы́з дара ирыкэуп, анхартэ ты́ңкэа иреи́цазоугы дара ирзкуп.
- 53- Ииаша́йкыаны, хара Мысагы дхарлашахьан.
- 54- Исраил и́цаца, ахшыфи агэеилгареи змоу рзы мфакэ́йагас, насгы гэеан́цагас ирзы́каларэ азы, абри ашэ́кэи ирзынхажыт.
- 55- (Сңааимбар!) Уара, уажэазы ичха, избанзар Алла́х иажэа хым́ада инагзахоит, угэыр́сакэа уанаи́жыри́ц уи́хэа, шы́жыи хэ́йлпа́зи арехэа́ххы́зкэа рыла унца́а деи́таха́ала.
- 56- Зыгэарагоу аршахат́гакэа рнапа́фы и́камкэа, Алла́х иажэа́ңкара́кэа реима́кра иалагаз ра́кэзар, урт ргэа́фы, зынза ирзынамы́гзаша аехарззаларатэ гэа́хэара ада даеа́кы та́зам. Ус анакэ́ха, уара Алла́х уеи́мца́кы. Хэарада, зегы́ заха́уа, насгы зегы́ збо Иара ма́цара иоуп.
- 57- Ажэа́нкэеи адгы́или ршара, хэарада ауаа́ңсыра ршара аастэ иеи́хау усуп, аха ауаа́ңсыра реи́хара́фык абри рызды́руам.
- 58- Избои изымбои изеи́ңшом, иазха́йафцэа́ны адунеи́и нарца́и рзы ихэарт́оу аускэа ка́зца́зи, аца́гыара ка́зца́зи зеи́ңшхазом. Ша́ка икыа́фэны шэ́хэы́цуазеи?
- 59- Акааме́т амш, хым́ада, иааи́уеит, уи хы́ахэа-па́хэадоуп! Амала ауаа́ңсыра реи́хара́фык абри рызха́йом.
- 60- Шэынца́а убас ихэеи́т: Сара шэсы́хэа, саргы́и шэны́хэара сыды́скылоит. Избанзар, сымца́хырхэара зхы иатэ́азымшо́у ауаа, хы́ымзгы́ла ца́ханы́м ита́лараны и́коуп!
- 61- Шэы́ңсы шэшы́ап хэа а́йых, насгы́и шаарла́шарэ азгы́и амш зшаз Алла́х иоуп. Хэарада, Алла́х, ауаа́ңсыра рзы да́ташья́фуп, аха ауаа́ңсыра реи́хара́фык ита́буп рызхэом.
- 62- Убас ауп дшы́коу шэара ишэынца́оу Алла́х. Уи зегы́и зшаз иоуп. Уи ида нца́а ды́кам. Ус анакэ́ха, шэы́шпа́мфахы́ркыо?
- 63- Алла́х иажэа́ңкара́кэа цасхэа ма́п рца́ызкуа роуп абас имфа́хыркыо.
- 64- Адгы́ылтэ́ыла шэара шэзы́и нхартэ ты́ңны и́казца́з, ажэа́нгыи шэ́хазы́ргылаз, шаарт́ а́шра-сахы́а шэызта́з, шэзы́рңшаз, насгы́и ара́зкыи ша́атэазшы́аз Алла́х иоуп. Абар, шэара ишэынца́оу Алла́х! Жэа́нтэ́ыла́кэа ирынца́оу Алла́х, ихара́кзоу рааста́гыи дха́ракзоуп.
- 65- Уи есна́г ды́бзоуп, Иара ида нца́а ды́кам. Ус анакэ́ха, гэ́ик ала шэ́еидха́аланы Уи шэи́хэа. Арехэа́ххы́зкэа зегы́и жэа́нтэ́ыла́кэа ирынца́оу Алла́х изкуп.

- 66- Убас хәа: «Сынцәа икынтә, иаартыз аршахатҗақәа анысзааи, шәара Аллаһ ида шәзымҗахырхәоз рымҗахырхәара мап рыцәкны, жәфантаылақәа ирынцәоу Аллаһ сыеитҗара дҗас исытан.
- 67- Шәарт, анышә ашьтахь азыцкәа (ахзы), насггы җытк ажы (иеихахоу акәтагь) аамтәқәа шәырхыганы шәызшаз Иара иоуп. Уи, шәара шәхәычы ңышқаны аңсҗазаара ашҗа шәықәиргылоит, уи ашьтахь амч алшара шәоуны, ақәра рацәаггы нышәҗаанза аңсҗазаара шәитҗоит, шәыбжьара шәоукгы рыңсҗазаара заанайы иалҗуеит. Ажәакала, җәхәарак ақынза шәыңсы җаны шәынзырхо Иара иоуп. Агәыгра ыкоуп абарт җеггы ахшыҗзышьтра ашәталап хәа.
- 68- Аңсҗазаараггы аңсраггы знапы иану Иара иоуп. Уи, акы анизбалак «Укала!» ихәоит, иаразнакгы иаакалоит.
- 69- Аллаһ иажәаңқарақәа реимакра җеазызшәо ауаа, аҗабырг шака иацәыхароу умбазои?
- 70- Урт, ашәкәи хацхаражәхәаҗәа рыла ирзынахашьтқәази иҗаҗгәыдоуп хәа изыңхьаз роуп. Амала хәңхьака (аҗабырг) еилыркаараны икоуп!
- 71- Ускан рыхәдақәа ақәарагқәеи азынҗыырқәеи рхарҗаны ңахәаным ашка ирхәазо инаргоит,
- 72- Ашьтахьггы амца иаларбылуеит.
- 73- Нас иразҗаауеит: «Аллаһ дааныжыны шәзымҗахырхәақәоз абакоу?» хәа.
- 74- «Җааныжыны ицеит, харт ыкам, ианым хрымҗахырхәозаарын» рхәоит. Аллаһ, мапкыҗәа абас ауп ирблакьаны, гәыгыртәданы ишаанижьуа.
- 75- Абри аҗыза аҗагылазашьа шәақәшәара зыхкәаз, адунеи ақны шәаныказ, ииашамкәа шәыхы ахҗагыареи шәахырқьареи роуп.
- 76- Аҗныҗка наунагза шәызтанхаша ңахәаным ағәашәқәа рыла шәтәл! Аехарззалара җеазҗаз ауаа иахьынхаша аҗың шака ицәгьоузеи!
- 77- Уара, уажәазы ичхәа, Аллаһ иажәа хымҗада инагзахоит. Ишәхардырны згәызеанахҗақәаз рыхәтәк ухарбоит, рыхәтәк убаанзаггы уңсы ухаххуеит. Уртггы аҗыхәтәаны зегьдарароуп хара хәхь ихынхәуеит!
- 78- Аиашазы, уара уаңхәаггы ацхаражәхәаҗәа нахашьтит, урт рыбжьара жәабжькәа узеитәххәақәаз шыкоуггы иузеитәхамхәақәазггы ыкоуп. Аллаһ дақәшахатымкәа дарбанзаалак цхаражәхәаҗәк жәаңқарак аагара илшазом. Аллаһ идҗа аныназалак, аиаша аҗыңахь инеины, аҗабырг ықәызгарц зҗаху ргәыгракәа ыҗабгоит.
- 79- Рыхәтәк шәрықәтап, рыхәтәкгы афатә рылышәхың хәа арахәқәа шәызшазггы Аллаһ иоуп.

- 80- Урт рыкны шэара шэзы иагъа хэартарақәа ыкоуп, шэыгәтәкы урт шэрықәтәаны шәахъап, дара рыла, мамзаргъы ағбақәа рыла шәнарга-аарган.
- 81- Аллаҳ иршахатғақәа шәырбара дафуп. Шәарт абри аршахатғақәа ркынтә иарбану мап зцәышәкыша?
- 82- Адгъылтәыла аҕны иахъеимдо, дара раҕхъа имфасыз ауаа рҕыхәтәа зеиҕшрахаз рымбазои? Урт рхыҕхъазара еуха ирацәан, рымчқәагъы адгъылтәылаҕкны иапырҕаз аҕайамтәақәагъы рааста игәгәан. Аха убас ишыҕазгъы, идырхақәаз ахеиқәырхаразы ирзымхеит.
- 83- Иаартыҕәҕъаз аршахатғақәа рыцхаражәхәафцәа ианырзаарга, ирымаз адыррақәа рыла рхы иахҕагъеит. Амала иҕәылырхуаз агәаҕрагъы ааины рхатақәа нтәагылеит!
- 84- Игәытҕбагоу ахъырхәра ианақәшәалак: «Аллаҳ иазәра азхаҕҕеит, Уи ивахарҕәылақәазгъы мап рцәахкуеит» рхәоит.
- 85- Амала, хәхъырхәра анырба ашьтахьтәи разхаҕара хэартарак рнатәзом. Аллаҳ, иуааҕсыра ирызкны ажәйтә аахыс имфәҕигә иҕҕара абас ауп ишыҕоу. Иара убаскан ауп мапкыфцәа ргәыгграқәа шырцәызыз анеилыркаауагъы.

41. Фуссилет

(Иаартыҕәҕъаны иеитәхәоу)

Иахзылҕхауа иҳаназыжъуа Аллаҳ ихъзала!

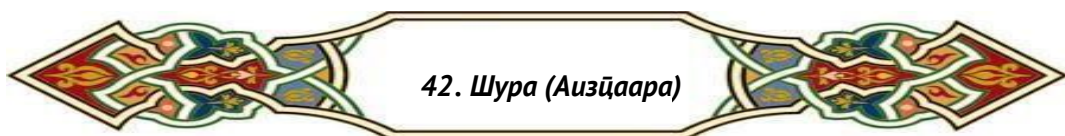
- 1- Хә. Мим.
- 2- Абри Аҕәырҕан, ишәзылыҕхауеи ишәаназыжъуеи Аллаҳ икынтә илбаагоуп.
- 3- Иеилызкаауа жәларык рзы, жәжәаҕҕарақәа араб бызшәала узыҕхъо, иаартыҕәҕъоу шәкәуп.
- 4- Гәырҕәаехәашаси гәеанҕагаси илбаагоуп. Аха реиҳарафык иазхьамҕшуам, иагъазызырфуам.
- 5- Убас рхәеит: «Хәра, ааҕхъара иҳаутаз азы хәагәқәа аркуп, хлымхәқәа дагәоуп, насгъы уареи хәреи хабжъара ҕардак хабжъоуп. Уара иутаху ҕайа, харгъы хазҕыц хәҕызаауеит!» хәа.
- 6- Убас хәа: «Саргъы шәара шәеиҕи уафҕсык соуп. Сара, анцәа дшазәу сыҕахәоуп. Уажәшьтә шәышиашоу Иара иахь шәхы шәырха, Уи икынтә анажъра шәахәа. Аварҕәылафы дивазыргыло ракәзар, хәгоу имшхара рҕеиҕшуп!

- 7- Дара убарт, рмал аҕынтә аҕарцәа ырытаны аерыцкыара иазхәыцуам, нарцәгыы зынза иазхарҷом.
- 8- Иазхәйәфцәаханы адунеи нарцәи рзы ихәартҕоу аускәа кәзйәз ракәзар, урт рзы нйәара зкәым хамтәк ыкоуп.
- 9- Убас хәа: «Шәарт, адгьылтәыла ф-аамтәк рыла изшаз мап ицәкны, аваркәылафцәа ивашәыргылоума? Уи дшафуп, насгьы жәфәнтәылақәа зегьы рынцәа иоуп.
- 10- Адгьылтәыла, иузеитамго ашьхақәа ыкәыргыланы, барақьатралагыы ихикъеит, иатәху афатәкәагыы ңсы зхоу зегьы рзы иеиқараны ирзишеит. Абартқәа зегьы ңшьаамтәк рыла иаңиңеит.
- 11- Насгьы, алфа еиңш икәз ажәфән ахь деиханы, жәфәни дгьыли рахь: «Ишәтахны, мамзаргыы ишәтахымкәа шәааи!» хәа реиҳәеит. Уртгьы: «Иахтахны хәаит» хәа атәк кәрңеит.
- 12- Абасала урт, ф-аамтәк рыла быжь-жәфәнкны ишаны, зегьы рыдйәқәа рыңеиҳәеит. Хара, иааигәоу ажәфән, ацәашьқәа рыла (аеҕәақәа рыла) ихархиеит, насгьы ихәхьчеит. Иара абри, зегьы зымч рықәхо, зегьы здыруа Аллаҳ игәаңхаралоуп.
- 13- Урт, иагьа кәуйәргьы азғлымхара арымтәр, убас рахәа: «Шәара, Ади Семуди жәларқәа, ираахаз амацәыс ахатәңсатә шәмаахарц азы, шәгәышәеанысйоит.
- 14- Аңаимбарцәа мфәс икәз зегьы рхы иархәаны ирызнеины: «Аллаҳ ида дәәзәы шәимйамхырхәан» хәа рархәахьан. Аха урт: «Ханцәа абри афьза итәхыңәкьәндәз, ицхаражәхәфцәаны, хымңада, амаалықьцәа хзәаишьтуан. Ус анакәха, хартҕ уара ула иаашьту, ийәбыргны ихәзхәйом» рхәеит.
- 15- Зызбахә хәмоу Ад жәлар, адгьылтәыла аҕны ииашамкәа аехарззалара рәатәны: «Хара хәастә игәгәаны икада?» рхәеит. Урт зшаз Аллаҳ, дара раастә дшыгәгәаз рымбәзеи? Урт, хажәаңқарақәа гәгәала мап рцәыркуан.
- 16- Уи амшалагыы, адунеитә ңсҕәзаара аҕны илазыркәыша ахьырхәра агьама дхарбарц азы, уи аамтә еиқәаҕәақәа рғы изырдәашаз аңша хьшәашәак рыжәәхңеит. Нарцәйтәи ргәәкәра акәзар, еиҳагыы илазыркәыша акәхоит. Урт ацхыраарагыы роузом.
- 17- Семуд жәлар ракәзар, уртгьы амфә иаша дхарбеит, аха дара амфә иаша абара аастә, алашәра мфәс иалырхит. Айыхәтәан ируз, икарңаз иалйшәаны, илазыркәыша амацәыс аргәәкәра урт ааннакылеит!
- 18- Иазхәйәфцәаханы, Аллаҳ иғагылара зәацәызыхьчаз ракәзар, еиқәхархеит.
- 19- Аллаҳ иағәцәа, амца ашка иандықәырңаша аены, жәйтәгыы ғәтәгыы зегьы ңьарак иеизгахоит.

- 20- Аңыхатан уа ианнеилак, аамтала ируз, икарџаз ирызкны, рлымхақәеи, рыблақәеи, рцәеи-ржьи дара ирџагыланы шахатра руеит.
- 21- «Избан, шәахәагыланы шахатра зыжәуз?» хәа, рцәеи-ржьи иразџаашт. «Зегъы узырхәо Аллаҳ, ҳаргъы ҳаирцәажәеит» хәа атәк карџоит. «Шәара, раңхәаза шәызшаз Иара иоуп, уажәгъы Иара ишқа шәхынхәуеит» рхәоит.
- 22- Шәара, шәлымхақәеи, шәыблақәеи, шәцәеи-шәжьи шәџагыланы шахатра шәзыруп хәа хәаас ишәкуамызт, уимоу, икашәџоз реиҳарак Аллаҳ идыруеит хәагъы шәыкамызт.
- 23- Шәынцәа иганахәала ишәымаз абри афыз агәәанагара, шәарт шәықәнахит, аңыхатангъы ацәыз зауз шәреиуахеит.
- 24- Уажәшьта ирзычхауазар, иахьынхаша атың амца ауп, ахеиқәырхаразы дәәазнык аңсҟазаара иахәаргъы, мап рыцәкхоит.
- 25- Урт ҟызцәақәак рхы иҟахарҟан, раңхәа иказгъы, рышьтахь иказгъы, иңшзаны иддырбеит. Абас ала, дара раңхәа имҟасыз аңынцәеи ауааңсыреи ирзкны иказ ақәызбара, рхатәқәа рзыхәангъы анагзара хырҟашьа змам усхеит. Хәарада, урт зегъы ргәыграқәа, уажәшьта ихыбгалахьеит.
- 26- Мапкыҟцәа: «Ари Ақәырқан, азәлымхара ашәымҟан, ианаңхәо атызшәа кашәџа, икалап, абжьи шәзыхәәеыр» рхәеит.
- 27- Ус анакәха, урт игәгәазоу гәәкрак агәама дырбаны, ирамхакаџаз ркынтә иреицәазоу ала ахьырхәра иақәхаршәоит.
- 28- Аллаҳ иаҟацәа рзы ахьырхәра – уи Амца ауп! Хәжәаңқарақәа мап ахьырцәыркуаз азы, уи амца, наунагза иахьтанхаша ҟыңны ирзыкалоит.
- 29- Мапкрахь имҟахькәаз ауаа абас рхәашт: «Ханцәа! Хамҟахькәаз аңынцәеи ауааңсыреи ҳарба, урт хрыграгыланы зегь рааста илаҳаркәып!»
- 30- «Хәарада, ханцәа Аллаҳ иоуп» хәаны зыңсҟазаара ииашаза изхызгаз ракәзар, амаалықьцәа абри афыз агәырғәеҳәаша ала ирзылбаауеит: «Шәымшәан, шәымгәырҟан, аҟәаны ишәыҟаз ҟәанат шәалагәырғәала!
- 31- Хәра, адунеи ақны еиңш, нарцәгъы шәарт хшәыуацәоуп, аңьанат ақны шәыңсы иаатәху зегъы ишәзымазеихоит, уақа иаашәтаху зегъы шәрықәшәоит.
- 32- Занажъреи зрыцхашьареи меигзарахдоу Аллаҳ иатәашьара ала».
- 33- Аллаҳ иахь ааңхәара кәзџо, адини адунеи рызгъы ихәартҟо аусқәа назызго, насгъы «Саргъы аңсылманцәа среиуоуп» зхәо иааста зажәа ңшзада?
- 34- Абзиареи ацәгъареи акны изыкалом. Уара (ацәгъара), иреиғъзоу ахымҟаңгашьа ала иуңырга, усқан иуағаз ауағгъы, гәыкала иузыкоу уафык иакәны дшыузыкало убартәхап.
- 35- Абри афыз ахымҟаңгашьа, ачхара злоу мацара роуп иахьзаша, иара убас, ауағра злоу мацара роуп абри афыз алҟшәа бзиа зырхашагъы.

- 36- Амала афстаа икынтә цәанырра бааңсык узааир, иаразнак Аллаһ уеимцакы! Избанзар, Уи изахауа иоуп, издыруа иоуп.
- 37- Айхи амши, амреи амзеи, Уи идыргақаа иреиуоуп. Аллаһ шәимцахырхәозар, амреи амзеи шәырмаихырхәан, урт зшаз Аллаһ шәеиихырхәа.
- 38- Уи аваркәылафцаа, реырңагыара иакәнадмыргозаргы, ирдыруазааит, рынцаа ифаңхәа икоу зеггы, гәыңдәарак камцазакәа, уахи-ени Уи ихъз еиҗахәара иафуп.
- 39- Уи идыргақаа иреиуоу даеакгы абри ауп: Адгыл ңсызшәа ифаны иубоит, аха хыхьынтәи қәак анылбаахгалак, аңсы таланы, иңшазәа икалоит. Уи аңсы ахаздо, хымңада, аңсцаагы иргылоит. Уи, зеггы имч рықәхоит.
- 40- Хажәаңқарақәа рганахәала аиаша иацәхәайны, ийабыргыйәкәаны имфахкәаз ауаа, хәаңхәа ацәцара рылшазом. Ус анакәха, амца иаларыжыуа ракәу еиҗа иеиңбу, акаамет амш аены шәартадарала иахзааиуа ракәу? Ишәтаҳу кашәца! Хәарада, Уи, икашәдо зеггы ибоит.
- 41- Игәеанцагоу абри ашәкәы анырзааи мап ацәызкыз, ахыырхәра иакәшәараны икоуп. Ари, ийабыргыйәкәаны зеиңшыкам шәкәуп.
- 42- Ирфашыоу, уи аңхәа алаггы, ашәтахь алаггы изадгылом. Уи, акәыгара иакәитү, арехәаңхыызқәа ирыңсоу Аллаһ икынтә илбаагоуп.
- 43- Уара, уаанзатәи аңааимбарцаа ирахәаз ада уаҳа даеакы уахәазам. Ийабыргыйәкәаны, уара унцаа, анажырагы, гәгәала аргәакрагы дрықәитүп.
- 44- Хара уи, даеа бызшәак ала ирзылбаахгазтгы, хымңада, абас рхәашан: «Ажәаңқарақәа иеилырганы иказар ахәтазамзи? Араб, тәым бызшәала шәкәык идгалара иашоума?» Убас хәа: «Уи, ауааңсыра рзы имфақәцагоуп, ихәшәуп, иазхазымдо ракәзар, урт рлымҳа хәантәрак амоуп, Акәырқан дара рзы ихфоуп. Урт, харантәи рықәфутуашәоуп ишыкоу» хәа.
- 45- Уаанза, Мысагы ашәкәы иахтаҳәан, аха уи акынгы аимақ рызцәырцит. Унцаа икынтә ажәа ыкамызтгы, ирызкыз ақәызбара хыркәшахон. Абас ишыкоугы, ийаулазоу гәыфбарак иҗагылоуп.
- 46- Дарбанзаалак, адини адунеи рзы ихәартоу уск каиңар, иара ибзиаразы икаиңоит, дарбанзаалакгы цәгыарак каиңар, иара ихазы икаиңоит. Уара унцаа, иуааңсыра аиашамра рзиузом.
- 47- Акаамет аамта адырра Аллаһ мацара иоуп издыруа. Уи идырра аламкәа, шәырк (агәагы) ацәа ркәаны изыптуам, ңхәыск лцәалтәымкәа дзыкалом, дызфеиом. Аллаһ урт: «Нцәахәыс исывашәыркәылақәаз абакоу?» хәа анрықәфитша амш, «Иаартны иуаххәап, хабжәара уи шахатра азызуа азәгы дыкам» рхәоит.
- 48- Уажәшәта, уаанза изымцахырхәақәоз зеггы, дара кажьны ицахъеит. Рхатәқәагы ибналаны иахьцаша тыңқ шрымам еилыркаахъеит.

- 49- Ауафңсы, абзиара атаххарағы гәыңдәара иоузом. Аха уадафрак данақәшәалакғыы, агәырфа иееитоит, дгәығыртадахоит.
- 50- Дзыкәшәаз агәәкра ашьтаһь, ҳганаһь ала разкык агәама иҳарбар, хымңада абас иҳәоит: «Ари сара исыхәтоуп, сара акаамет шықалаша хасцәзом, аха сынцәа ишқа снейуазарғыы, Уи иґаңхә абзиарақәа шысзыңшу агәра згоит». Ҳара, мапкра имфахнакыаз ауаа, икарїақәаз иаартыїдәкыаны идҳардыруеит, насғыы урт, хымңада, ихьантәзоу гәәкрак агәама дҳарбоит!
- 51- Ауафңсы акы иатәахшыацыңхәаза, изқәа ҳаиаарханы хара днаскыоит, ихы цәгыарак антаңалакғыы, ҳаҳәара дналагоит.
- 52- Убас ҳәа: «Абри ашәкәы, Аллаҳ икынтә ишәзаины, шәарт уи мап ацәышәкуазар ҳәа шәазхәыцхыоума? Ускан, абри афыза аґагылара иалахаз иааста иблакыоу, имаҳагыоу дзыкаларыма?» ҳәа.
- 53- Акәыркан шїабыргу, рхатақәа рзы иґаґаза иеилкаахаанза рыкәша-мыкәшеи рхатақәеи рыкны икоу ҳаршаҳатґақәа еснагь идҳарбалоит. Уара унцәа, зегыы ашаҳатра ахырпиуа (дара рзы) азымхазои?
- 54- Иудыруазааит, урт рынцәа иґаңхә ишнейиша ала агәыфбара рымоуп. Амала, Аллаҳ дыррала зегыы имехакуп.

42. Шура (Аизїаара)

Иаҳзылңхауа иҳаназыжыа Аллаҳ ихызала!

- 1- Ҳа. Мим.
- 2- Аин. Син. Каф.
- 3- Иҳаракзоу, насғыы иїаулазоу ақәығара иақәитиу Аллаҳ, уареи, уара уңхәатәиқәеи абас аїаҳәара шәзааишьтит.
- 4- Ажәфанқәеи адгылыи рыкны икоу зегыы Иара итәуп. Уи кырза дҳаракуп, ддуззоуп.
- 5- Ажәфанқәа хыхыла ишейкәыццара икоуп. Амаалыкыцәагыы, рынцәа иҳаракра еитәҳәаны, адгылтәыла иқәу рзы анажыра иаҳәоит. Ижәдыруазааит, занажыреи зылңхеи меигзарахданы икоу Аллаҳ мацара иоуп.
- 6- Иара ида, даеа шыоуки ауацәас ишьтызхыз ауаа, Аллаҳ иааиңмыркыазакәа дрыцклаңшуеит. Уара урт ирзкны аґакңхықәра удзам.
- 7- Меқкые икоу, насғыы акәша-мыкәша инхо ауаа ргәыреануїарц, ихәаҳәа-ңаҳәадоу уи аизара амиш ашәартара рзеитәуҳәарц азы араб бызшәала абри

афыз аҕаыркан узылбаахҕеит. (Ауааңсыра) Рыхаттак ыанат акны, рыхаттакгы, иеиашуа ыаханым акны икалоит.

- 8- Аллах игааңхандаз, харада, урт зеггы акы азхаздо жаларыкны икайон. Аха Уи, иитаху илҕа дайеикуеит. Агаымбылҕыбафцаа раказар, хылаңшыкгы, ыхыраафыкгы дырзыкалазом.
- 9- Урт, Аллах ида ахылаңшыфцаа рыдыркылеит, ус аума? Аха урт, ырыуайаҕоу, иагызыхчаша Аллах мацара иоуп. Аңсаагы зыргыло Уи иоуп. Уи зеггы имч акахоит.
- 10- Еимактаыс ишэицэиҕиу азцааракаа зеггы рыкны, збафыс Аллах иоуп икоу. Иара убри Аллах иоуп сара сынцаагы, Уи мацара сикаггыны сиеихырхоит, насгы еснагы Иара иахь схы сырхоит.
- 11- Ажафанкаеи адгылы зшаз Иара иоуп. Шара ишэиҕишу ахатэфыцэа шишаз еиҕи, араха-ашаахэгы фба-фбала ишеит. Абас ала шэеизхара алиршоит. Уи иеиҕишу дыказам. Уи изахауа иоуп, избо иоуп.
- 12- Ажафанкаеи адгылы рцаңхакаа Иара икуп. Аразкы иззитаху меигзарахда иитоит, иззитахуггы ишэаны-изаны. Избанзар, Уи зеггы здыруа иоуп.
- 13- Уи, Ныха идицакааз, уара иуҕеихаакааз, Ибрахими, Мысеи, Иасеи ыридицакааз, шара динс ишэыикайеит. Аха ааңхара зутаа аваркаылафцаа ари адин рцаыхантахеит. Аллах иитаху (ҕааимбарс) далихуеит, иара иахь зхы хоуггы аиашахь икылигоит.
- 14- Урт, адин иазкны чыдала адырра анроу ашьтахь, рыбжара ырызцаиҕиыз айдашыыцра амшала реиифыришеит. Унцаа иганахь ала афхаара азыҕдааны икамызтгы, иаразнак рус акаызбарала айыхэтэа ҕдаахон. Дара рышьтахь иааины, ашакаы ҕстынхафыс иззыкалакаазгы, уи иазкны ийаулазоу гыфбарак итагылоуп.
- 15- Иара убри амшала, уааңхара ушафыц уафыз, насгы ишуыддо еиҕи уиашара иаица. Уртгы, ртахракаа урыцымныкаакэа абас рахаа: «Сара Аллах илбааигаз ашакакаа зеггы азхасеит, насгы сара, шэибжара иашарала шэизныкаара сыддоуп. Аллах, харгы дханцаоуп, шаргы дшэынцаоуп. Хара икахдо – хара, шара икашэдогы шара ишэтэуп. Шареи хареи хабжара аимак атахзам. Аллах зеггы ыарак хаизигараны дыкоуп. Ахынхарагы Иара иахь мацара ауп.
- 16- Уи иааңхара анрыдыркыла ашьтахь, Иара изкны ажаа аимакра аңшызгаз рыршахатгакаа Аллах ифаңха имчыдоуп. Урт агаакра рхаахэеит, иеицаоуггы рҕеиҕишоит.
- 17- Аиашеи айабырги згаылоу ашакагы, уи иабзоурангы ашаага-загеи, аибаканреигы шэзылбаазгаз Аллах иоуп. Акаамет аамта зынза иааигэазаргы иалудыраауеи?

- 29- Ажәфәнкәеи адгылыи, насггы уаҕа ирҕеианы икәынирхаз ҕсы зхоу зеггы ршара, Иара иршахатҕақәа иреиуоуп. Уи, ианиҕаху аамтәзы зеггы ҕыарак реидкылараггы дақәитуп.
- 30- Шэзықәшәаз ацэгъарақәа зеггы, шәарт ишәуз, икашәйаз рымшалоуп, иара уртҕгы реиҳарак Аллаҳ ишәанаижьеуит.
- 31- Шәара, адунеи иарбан тыңзаалак ҕыарггы Уи имчра шәзәҕагылазом. Аллаҳ ида шәара шәзы, ауаггы ацхыраафгы дзыкалом.
- 32- Амшын аҕны ашьхақәа реиҕш изасаны ицо ағбақәаггы Уи имчра аршахатҕақәа иреиуоуп.
- 33- Уи иҕаххар, аҕша еиқәыртәаны ағбақәа амшын иахьху изымҕысуа иааҕаиҕоит. Хәарада, абри аҕны, кыр зычхауа, кырзаггы иҕабуп зхәо рзы аҕатәхәқәа ыҕоуп.
- 34- Мамзарггы, ируыз, икарҕаз рымшала, урт изааркәрыланы, иқәзаа иқәигоит, аха абас ишыҕоуггы реиҳарафык иранижьеуит.
- 35- Хажәаңқарақәа ирҕагыланы ақәңара иаҕу ирдыруазароуп, дара рзы бналартә хәа тыҕк шзыҕамло.
- 36- Шәарт ишәытоу зеггы, адунеи аамтәлатәи аҕама ҕизақәа роуп. Аллаҳ иҕны иҕоу ракәзар, еиҕа иеиҕу, наунагзатәиқәа роуп. Абартқәа зеггы, зынцәа иқәгәыҕны зыҕеимҕазкыз азхәйафцәа ирзкуп.
- 37- Урт, агәырҕса дуқәеи, аңхамшьареи рҕацәырыхьчоит, ргәы аныҕжәйәҕьоуггы анажьра аадырҕшуеит.
- 38- Рынцәа иааңхьара иацныҕәоит, рнамаз иахзызааны иркуеит. Русқәаггы аизҕаарала имфәңыргоит. Иратәахшьаз аҕынтә, атәым уааггы ирыхтнырҕоит.
- 39- Урт, ииашамкәа, жәыларак иақәшәар, напеибаркрыла рхы рыхьчоит.
- 40- Цэгъарак ақәшәара ацкы, уи иаҕароу ала атәк аҕайароуп. Аха дарбанзаалак, анажьра аарҕшыны ариашара мфас иалихыр, уи изы аҳамтә, Аллаҳ ихы иадиҕоит. Хәарада, Уи, ииашамра кәзҕо бзиа ибазом.
- 41- Ииашамра иахьақәшәаз азы атәк кәзҕаз ракәзар, урт аҕеиҕныхәа рытара калазом.
- 42- Атәкҕхықәра, ауааңсыра зырғәаҕуа, насггы адгылтәыла аҕны ииашамкәа ижәыло мацара ирыдуп. Урт ирҕеиҕшу, ихәаагоу гәаҕрак ауп.
- 43- Амала ичҳаны, анажьра аарҕшра акәзар, убри ауп аңсы иаиаирайәҕьа!
- 44- Аллаҳ азәы имаҳагъара дазынижьыр, уи ауафы, иунахыс ахылаңшы диоузом. Агәаҕра ааины ианырҕагылалак, агәымбылҕьбафцәа: «Шьтахька ахынҳара ҕсыхәак амазами?» хәа ишыҕәаауа убартәхоит.
- 45- Амца ианаларыжьуаггы, рыхқәа хьымзгыла иларкәны, рыбақәа тҕраа, рыкәша-мыкәша мазала ишхьаңшуа убап. Азхәйафцәаггы ирбаз аҕаңхьа:

«Ацәыз зауѳәкьаз, акаамет ами аены рхатәкәеи ртәацәеи ргәыгьрақәа хазырбгалаз ауаа ракәзаап!» рхәашт. Ибзиазааны ижәдыруаз, агәымбылцьбафцәа еснагь агәафра итәгылазаауеит.

- 46- Урт, Аллаҳ ифәпхьа ырыцхрааша ауацәа рымазам. Аллаҳ, умаҳагьара уазынижьзар, уинахыс ахеиқәырхарахь уназгаша амфәгы зыкалазом.
- 47- Аллаҳ избара инақәыршәаны, хырқашьа змам уи ами аиаанза, шәынцәа иаапхьара шәацныкәа. Уи ами аены шәара шәзы хыѳакыртак, мамзаргыи шәгәырқсақәа мап эларцәышәкыша мфак зыкалазом.
- 48- Урт, еитәх иузхьампшыр, иудыруазааит, дара рзы хьчафьыс унахмышьтзеит. Уара иууалу, адырра рытара мацароуп. Абри ѳабыргыѳәкьоуп, хара ауафңсы халпха агьама аниҳарбалак, деигәырғьоит, амала иууз, икаийаз рымшала цәгьарак данақәшәалакгыи, абзиара ззеилымкаауа дреиуахоит.
- 49- Ажәфәнкәеи адгьыли рахра Аллаҳ итәуп. Уи, иитәху ишоит. Иитәху – атыпңацәа, иитәхугьы – ацкәынцәа ратәеишьоит.
- 50- Мамзаргыи, ацкәынцәеи атыпңацәеи иеицратәеишьоит. Итәххар, хшарадагыи инижьуеит. Хәарада, Уи зегьы здыруа иоуп, зегьы зымч ақәхо иоуп.
- 51- Аллаҳ, дарбанзаалак уафңсык ила, аѳахәареи, мамзаргыи аңарда ашьтахьала абжьи иқәыргареи, мамзаргыи маалыкьк днашьтны икаийаз азин ала иитәху иѳахәареи рыда, иацәажәашьа зыкалом. Хымңада, Уи кырза дҳаракзоуп, ихәаадоу ақәығара дақәитуп.
- 52- Иара убас, ухатәгыи хара ҳадѳала ңсык (Ақәырқан) уѳаххәеит. Уара ашәкәи закәыз, азхәйара закәыз уздыруамызт. Аха хара, уи, иахтәху ҳуааңсыра аиашахь излакылағаша лашарак акәны ирзыкаҳѳеит. Хымңада, уаргыи зегьрыла амфә иаша дурбоит.
- 53- (Уи амфә) Ажәфәнкәеи адгьыли рыңшәмаѳәкьа Аллаҳ имфәоуп. Шәгәышәеаныз, аусқәа зегьы иахьцалакгыи, аѳыхәтәаны Аллаҳ иахь икылсуеит.

43. Зухруф (Арпшзага)

Иахзылпхауа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихьзала!

- 1- Хә. Мим.
- 2- Ишәзаарту ашәкәи мсааит.
- 3- Иѳабыргыѳәкьаны, хара уи араб бызшәала Кәырқанны икаҳѳеит.

- 4- Хэарада, уи, хара хэы ихаданы икоу ашэкэы (жэфангэашэпхэара) иагэылоу, кырза иахараку, кэыгаралагэы итэу шэкэуп.
- 5- Шэара, зхэаа ззымдыруа жэлэрык шэакэхеит хэа шэыгэеанцара хакэыцрызма?
- 6- Шэара шэапхэа имфэсыз ажэлэркэа, шакафы аңааимбарцэа рзынахашытхэеит.
- 7- Ирызнеиз аңааимбарцэа зегэы ацэы рылырхуан.
- 8- Аха дара рааста ицэбараз ажэлэркэагэы икэзаа икэахгеит. Афырцшкэа уаанза иузеитахэан.
- 9- Рхатэкэа «Ажэфанкэеи адгэыли зшада?» хэа уразцэар, имлакфэакуа: «Урт, зымчи здыррей хэаадоу Аллах ишеит» рхэоит.
- 10- Адгэыл шэара шэзы ииартэны икэзцэз, шэахыцаша атың ашка шэымфэахымкэакэа шэнеирц азы, амфэкэа зшаз Иара иоуп.
- 11- Ажэфан акынтэ шэага-загала азы лбаазгогэы Иара иоуп. Абри ала, иңсу адгэыл еитэх аңсы ахахцэоит. Шэаргэы убасцэкэа шэыңсы шэхайэны, шэнышэынтракэа ркынтэ фыц шэыңсы шэхайэны шэтцигоит.
- 12- Хэцеи-ңхэыси, рбагыи-рцынеи ухэа, зегэы иеицны изшаз, шэзыкэтэаша агбакэеи арахаэкэеи ыкамкэа икэзцэзгэы Иара иоуп.
- 13- Шэрыкэтэап, шэманшэаланы шэанрыкэтэалакэы шэынцэа иразкы шэгэаларшэаны абас шэхэап: «Абри хара ихэхэо икэзцэз Аллах агхаэкэа дыркэыгоуп. Мамзар, хара абартэкэа хамч рыкэхарымызт!
- 14- Хэарада, хартэ зегэы ханцэа ишка хгыажыуеит» хэа.
- 15- Амала урт, иуаапсыра рахытэ ңытфык, Уи ихэтэакны ирыңхэзеит. Ауафңсы, иаартыцэкэаны абзиара знымаало иоуп!
- 16- Мамзаргэы Уи, иишаз рыбжэара атыңхацэа ихазы иалхны, ацкэынцэа шэара ишэзынижэма?
- 17- Урт руазэк, изылыңхафы иатэеишэз (атыңха) лыла ихатэ агэыргэаехэаша аниоулак, игэы ңжэаны деикэацэамлахэа даакэлоит.
- 18- «Ага ифэпхэа ак злымшо, аңагыара мацарала зыңсэзаара зхызгаша тыңхак лоума?» хэа игэы ңжэаны дцэауеит.
- 19- Урт, азылпхафы иуаапсыра иреуоу амаалыкыцэагэы, ихэсакэаны ирыңхэзеит. Урт аныршоз дара шахатцэазма? Абри икарцэо, хэарада, цэара ианцэахоит, уи иазкны рфэхэгэы рфыххоит.
- 20- «Иахзылпхауа игэапхандаз, хара урт хрымцэхырхэазомызт» рхэоит. Абри азцэаара акны иарбанзаалак дыррак рымазам, ргэаанагара мацэароуп ирхэо.
- 21- Мамзаргэы, абри апхэа даеа шэкэык рахтэхэаны убриала ицэажэома?
- 22- Мап, мап! Урт ирхэо абри ауп: «Хабдуцэа абри ишазхарцэоз хрыхызеит, харгэы абыржэы урт рышытэ ххуп!»

- 23- Уара уаңхыатәи ажәларқәа рахытә агәәанїафы дыззынаҳашытқәазгыы: «Хара ҳабацәа абри афыза шазхарїоз хрыхьзеит, ҳаргыы урт рышьтә ххыланы ацара ҳағуп» рхәон.
- 24- Аңаимбар: «Шәарт, зышьтә шәху шәабацәа рымға аастә иашоу шәзаазгаргыы ус акәхоума?» ҳәа дразїааит. Даргыы: «Харт, иаҳзааугаз ажәа мап ацәахкуеит» ҳәа атәк кәрїеит.
- 25- Урт ырыхәтәз ахьырхәра иакәхаршәеит. Аїабырг имцны изыңхьазаз рїыхәтәа зеиңшрахаз унахәаңши!
- 26- Уаанза Ибраҳимгыы, иаби иуаажәлари абас реухәахьан: «Сара, шәарт шәзымїахырхәақәо сырцәыхароуп,
- 27- Сара сызшаз даәазәуп (уи мацара симїахырхәоит). Уи сара амға иаша сирбоит».
- 28- Аллаҳ ари ажәа, ирғашьоу азхәїарақәа ркынтә адинїәкьа ашкә ихынхәааит ҳәа, анафстәи абиңарақәа ирзынижыит.
- 29- Иїабыргыїәкьаны, урт (Меқькье ауааңсыра), иаартыїәкьаны аиаша рзеитәзхәаша аңаимбарк дрызнеианзагыы ахныкәгара ратәасшьеит.
- 30- Аїыхәтәан аиаша рызнеит, амала дара: «Ари лаңшхырңароуп, ҳара уи ҳадаҳкылазом» рхәеит.
- 31- «Абри Акәыркан, ғ-қалақь дук ркынтә, уағ дук изизылбаагами?» ҳәагыы нацырїеит.
- 32- Унцәа илңха ауаа рызшара, дара ырызкашәама? Адунеитә ңстәзаарағы рыхныкәгартәқәа ҳара ирзәхшеит. Рыхәтәкгыы, агьырт аус ддырурц азы рығазара ҳараҳкит. Унцәа илыңха, урт ирҳаны еидыркылақәаз раастә еиғьуп.
- 33- Амала ауааңсыра азхамїарағы иеиңшханы жәларыкны рыкәлара (ашәартә) ыкәмызтгыы, азылңхафы мап ицәызкуаз рхыбқәеи, хыхь излахалоз рмардуанқәеи аразны иалхны ирзыкәхїарын.
- 34- Насгыы рыфнқәа рзы ашәқәеи, икыдиаланы рыңсы ахьыршьәлаша атәартәқәеи разныла ирзыкәхїарын
- 35- Хылагыы иаҳчаңарын. Амала абартқәа зегы адунеитә ңстәзаара иатәу аамтәлатәи ахәартәрақәа роуп. Унцәа иғәаңхәа икоу, нарцәйтәи (агәырғьара) акәзар, агәырңса зәацәызыхьчо ирзкуп.
- 36- Аллаҳ иҳәамтә змаҳазшәа кәзїо, афстәа дизаҳкуеит, уинахыс уи ифыза афстәа иакәхоит.
- 37- Арт афстәацәа, иаакәымїзақәа урт шымғахыркьогыы, рхәтәқәа амға иаша иану ңьыршьоит.

- 38- Аңыхатэаны хәаңхәа ианаилак афстаа иахь рхы рханы: «Уареи хареи, мрагылареи мраташэареи ракара хаицэыхарандаз! Уара шака уаыза бааңсузеи!» рхэашт.
- 39- Гәымбыльбарала шәахьныкәаз азы, иахьатәи шәахьхәра цьаргыи ишәыхәазом. Избанзар шәарт зегьы агәакра акны шәеилахәуп.
- 40- Уара, адагәа иуырхари, мамзаргыи алашә иурбари, мамзаргыи иаартыцәкьаны мфәхкьарак итагылоу ауафы амфа иаша дыкәуцари утахума?
- 41- Харт, уара уаашьтыхны, урылганы уахгаргыи, дара ирыхәтоу ахьырхәра иакәхаршәоит,
- 42- Мамзаргыи, урт изыкәхаршәаша агәакра, уара иухарбоит, хара урт иаахтау рзыкацара халшоит.
- 43- Уажәшьта, уара, иуыцәхәоу ашәкәы гәгәала уеадхәала, хәарада, уара ииашацәкьоу мфак уануп.
- 44- Уи ашәкәы, уареи ууажәлари рзы лабжьагоуп. Хәаңхәака абри иазкны шәәхәгьы шәфыххоит.
- 45- Уара уаңхәа инахашьтыз аңаимбарцаа (рыуаажәлар) унаразцәаи! Ирзылңхауа ида изымцәхьрхәаша даеа нцәахәкәак алшәх хәа рыдахцәхьоума?
- 46- Мыса, хәцьшьахәкәа рыла адгылара итаны, Фараони икәша-мыкәша икәзи рахь днахашьтит: «Сара адгьылтәылақәа рынцәа ицхаражәхәаф соуп» хәа реицхәеит.
- 47- Урт хәцьшьахәкәа аныдирба, ицәылхны ирхыччеит.
- 48- Аха, идхарбаз ацьшьахәкәа ак аасатә егы еиҳан. Издыруада, изкәу ииашам амфа ианыцыр хәа арыцхарақәа рылагьы ихаршәеит.
- 49- Абас ианыкала: «Уа алаңшхырцафы! Унцәа иуитаз ажәа инакәыршәаны харгыи ухәкәныхәа, избанзар уажәшьта амфа иаша ашәа ххынхәуеит» рхәеит.
- 50- (Аныхәара амчала) Изыкәшәараны икәз арыцхара анырхагәагыи, иаразнак ражәа аархаштны, иахьхәит.
- 51- Фараон, иуаажәлар ибжыи рыкәырганы абас реицхәеит: «Уа сыуаажәлар! Абарт шәымбазои? Мысратәи ахреи, сыцәка алеира иафәу абарт азиасқәа зегьы сара истәзами? Абыржәгыи ишәымбазои?»
- 52- «Сара, зыгәтыихацәкьа аитәхәара злымшо абри ауафы иаастә схарақәами?»
- 53- «Уи дңаимбарцәкьазар, ажәфан акынтә ахьтәы напхәақәа изааир акәзамзи, иварагыи уи дзыриашаша амаалықьцәа икәзар ахәтазамзи?»
- 54- Фараон, абри афыза ажәақәа рыла иуаажәлар рыхшыф еилеигеит, абас алагьы, ихәатәи харцәеит. Урт усгыи имфәхкьаз жәларык ракәын.

- 55- Хгэы ңызжэоз рхымѡаңгашья ианакэымї, ҳарггы ирықанагаз ахьырхара иакэыршэаны, зеггы азы итаҳхэаеит.
- 56- Рышьтахь иааираны икоу абиңарақэа рзы ицатэханы, иғырңшны иаанҳажьт.
- 57- Мариам лңаггы ғырңшыс данырзеитарҳэалак, ууаажэлар иаразнак атызшэа шытырхуеит.
- 58- «Ҳара ҳанцэахэқэа ракэу еигьу, мамзарггы иара иакэу?» рхэоит. Ари афыза ииғырңшра, уара уғагылара мацаразы икарїоит. Урт ииашайкэаны аимаки ииғагылареи хтэзкыз жэларуп.
- 59- Иаса, ыдыдала ҳатэашьарақэа зэаахарңшыз, Исраил иңацэа рызггы дғырңшны ирзыкаҳїаз уафңсык иоуп.
- 60- Иаҳтаҳызтггы, шэара шэхатыңаны адгылтэылағы ахра зуыша амалықьцэа хшарын.
- 61- Ижэдыруазааит, уи акаамет иадҳэалоу дырроуп. Уи акны зынза агэыѡбара шэмоукэа сҳэатэы хашэїа. Амѡа иашайкэа абри ауп.
- 62- Афстаа шэарт шэымѡахумкэааит, избанзар уи, иаартыїкэаны дшэагоуп.
- 63- Иаса иғэгээз аршаҳатғақэа рыла данаи, абас ихэеит: «Шэарт акэығара шэаазгеит, насггы аимак ахьшэызцэырїыз азїаарақэа рыхатқак шэзеитасҳэарц сышэааит. Аллаҳ иғагылара шэеацэыхьчаны сҳэатэы хашэїа.
- 64- Хэарада, Аллаҳ, сарггы дсынцэоуп, шэарггы дшэынцэоуп. Ус анакэха, уи шэимцахырхэа, убри ауп амѡа иашайкэаггы».
- 65- Аха (Иаса инаѡс) ицэырїыз агэыңкэа рыбжьара аимак калеит. Ихьаагоу амиш аѡаңхьа, уи агэымбыльбаѡцэа ҳагоу имшхара рңеиңшуп!
- 66- Урт, ргэыреанзамкэа ирзааираны икоу акаамет амиш ада даеакы иазыңшума?
- 67- Аллаҳ иҳэатэхамїара зэацэызыхьчаз рыда, иеиуацэоїкэа уи амиш аены дара-дара иеиғацэахоит.
- 68- Уа сыуааңсыра! Иахьа шэзыцэшэаша ҳэа акгы ыказам, иарбанзаалакгы аказы ахьаа шэоузом.
- 69- Сыуааңсыра убри афыза ауаа роуп, саждаңқарақэа зеггы азҳаїаны, зеггырыла сара рыесыртахьеит.
- 70- Шэареи шэхатэѡызцэеи, гэырғьарала шэахьымѡаңыргаша ыанат шэтал.
- 71- Уака ахьтэы саара кьаңсқэеи аїэацэаеи ыанатуаа рыбжьара иеимырдоит. Урт рзы, рыңсы иатаху, рыба иагэаңхо зеггы ыкоуп. Насггы шэарт убрака наунагза инхо шэоуп.
- 72- Иара абри, ижэуыз, икашэїаз ирылїшэаны ишэатэашьоу ыанат ауп.
- 73- Убрака шэара шэзы, хкы рацэала ашэырқэа ыкоуп, урт ркынтэ иашэатаху гьамала ишэѡоит.

- 74- Зыңсҗазаара агәырҗса архара иазкыз ауаа раказар, наунагза изтынхаша
цѣаханымка идәықәйоуп.
- 75- Уртҗ ргәакра иагхазом, ахеиқәырхара ақәгәыгра рцәызны, рыбжьқәагғы
еиқәыркуеит.
- 76- Хара уртҗ, иашамрак иақәахмыршәазеит, зхы иашамкәа иазныкәаз рхатқәа
роуп.
- 77- «Уа амаалық! Унцәа ҳаус хирқәшааит!» рхәашт. Уигғы: «Шәартҗ абрака
шәаанхоит» хәа атқак ритқашт.
- 78- Ииашайқәаны, шәара айабырг шәзеитқххәахьан, амала шәеихарафык уи
шәыдышәкылар шәтәхымхеит.
- 79- Уртҗ (аварқәылафцәа) акы рызбазар, ҳаргғы иҳазбахьеит!
- 80- Мамзаргғы, иеиғәахәйтхәйтүа, ирзо рцәажәарақәа хмахауа цыыршьоума?
Мам! Ирывагылоу ицхаражәхәафү ашацәа зегғы анцара иафүп.
- 81- «Алыңхафы ахшаара димандаз, хәарада, раңхьаза уи имцәхырхәоз сара
сакәхон!
- 82- Ажәфанқәеи адгғыли рынцәа, жәфангәашә анцәа, уртҗ идыркылақәаз
дырқәыгоуп.
- 83- Ирзааираны икоу, ирзеитқххәахьаз уи амш рыхьзаанза урқәай, адунеи
иалагәырғаны ихәмаруа аамтҗа рхыргалааит.
- 84- Жәфан акны икоу анцәагғы Иара иоуп, адгғыл акны икоу анцәагғы Иара иоуп.
Уи, ихәаадоу акығареи адырреи дрықәитүп.
- 85- Ажәфанқәеи адгғыли, насгғы рыбжьара икоу зегғы рхатқәаеи рахреи зтәу,
акааметҗ аныкалаша аамтҗагғы здыруа, зышкә ххынхәраны ҳакоу Анцәа, ихьз-
иңша шака иҳаракзоузеи!
- 86- Аллаҳ дааныжьны изымцәныхәақәо, уртҗ зынза изырхашшаазом, амала
идырны аиаша шахатҗра азызуша аламцәкәа.
- 87- «Уртҗ зшада?» хәа уразцәар, хәарада «Аллаҳ имшеи» рхәашт. Ус анакәха,
изымфәхкәои?
- 88- Аңааимбар: «Уа сынцәа! Артҗ азхамцәара зәадызцалаз жәларык роуп» хәа
анихәа.
- 89- Аллаҳгғы: «Уажәазы урқәай уртҗ, шәара шәыла уаха ус сымазам хәа рахәаны,
урызхәмҗшын. Ааигәа иеилыркаараны икоуп!» ихәеит.

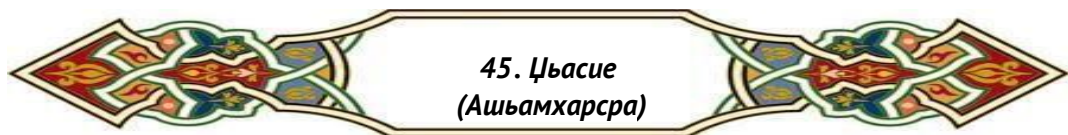
44. Дуҳан (Алға)

Иахзылпхауа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихъзала!

- 1- Хә. Мим.
- 2- Иаартыџәкьоу ашәкәы мсааит.
- 3- Хара уи, иңшыоу, ибарақьатү айых азы ишәзылбахгеит. Хәарада, хара хагәәанџафцаоуп.
- 4- Уи айых азы, хара ҳадџала акәығара зџоу аусқәа зегъы збахоит.
- 5- Шәынцәа икынтә лыңхак аҳасабала, иааиңмыркъызакаәа ацҳаражәхәафцаә шәзынаҳаштүеит.
- 6- Хәарада, Аллаҳ зегъы иаҳауеит, зегъы идыруеит.
- 7- Хьахәа-ңахәада иазхашәџозар, ижәдырузааит, Аллаҳ, ажәфанқәеи адгъыли, насгъы рыбжьара икоу зегъы дрынцәоуп.
- 8- Иара ида, нцәа дыкәзам, аңсҟазаара шәызтогъы, шәыңсы шәхызхуагъы Иара иоуп. Шәаргъы, имфасхьоу шәабдуцаагъы дрынцәоуп.
- 9- Аиашайәкьа абас шакәугъы, дара лакфакрала аамтҟа рхыргоит.
- 10- Ус анакәха, ажәфан алфа анахылџша амш азы уңшыхәла.
- 11- Ауааңсыра зегъы зымехазкша уи алфа, иңьбароу гәәкроуп.
- 12- Иара убаскан ауааңсыра: «Ханцәа! Абри афыза агәәкра хәхга, ҳарт уажәшьтҟа ҳазхайәфцаоуп!» рхәашт.
- 13- Дара абакоу, иазхәыцны аџатәхәы алхра абакоу? Урт, зиашара еилыкка икәз, иаартыџәкьаны аџабырг рзеитҟазхәоз аңааимбар дрызнейхан.
- 14- Аха рызқәа иеиарханы: «Ари, зыхшыф рыткәаз хеилаңсак иоуп!» Рхәеит.
- 15- Хара шәгәәкра маңк иҳарңсыҟеуеит, аха шәаргъы иаразнак ажәйтәтәи шәтагылазаашьа шәазыхынхәуеит.
- 16- Амала, игәгәазоу мчрак ала шәанақәахкыша аены, икәшәџақәаз рахьырхәрагъы ишахәтоу ала шәақәхаршәоит.
- 17- Дара раңхьа, Фараон ижәларгъы ңахшәеит. Урт, кыр иаңсаз ңааимбарк дрызнейт.
- 18- «Аллаҳ иуааңсыра сыңныкәарц азы рхы иақәитышәтә, сара, шәара шәзыхәан зыгәра гоу цҳаражәхәфык соуп» ихәеит.
- 19- «Аллаҳ, шәиғамгылан. Избанзар, сара, иаартыџәкьоу, ихьахәа-ңахәадоу ршахәтҟак ала сышәзааит».
- 20- «Сара, ахәхә сашәмыргарц азы, саргъы исынцәоу, шәаргъы ишәынцәоу Аллаҳ сыҟеимҟасқуеит».

- 21- «Сызгара шәымгозар, ма шәысмылаккысын, сымға шәаный».
- 22- Алйшәа аныкамлагы, Мыса инцәа иахь ихы рханы: «Арт агәырҗса иалаҳаз жәларык роуп» хәа дырзашиит.
- 23- Аллаҳгы: «Ус анакәха, сыуааҗсыра уахынла амға иқәйа, избанзар ишәышьташәарыцоит» ихәеит.
- 24- Амшын акны ишәзаатуа амға, ишыкоу иааныжь. Избанзар, урт ихәаеыша аруаа роуп.
- 25- Урт рышьтахька, иагьа бахчақәеи азыхьқәеи нрыжыит,
- 26- Иара убасгы, анхамқақәеи, иңшзоу ахан дуқәеи, ахьз-аңша змаз атың харакқәеи,
- 27- Насгы қыаф зларуаз иагьа беиарақәа аанрыжыит.
- 28- Айыхәтәан, икалашаз кәлеит. Харгы дара ирцәынхаз зегьы, даеа жәларык ңстынхайас иратәахшьеит.
- 29- Урт, ажәфангы адгьылгы рхымйәеуеит. Аблахтырагы, аеҳәарагы рытәмызт.
- 30- Израил иңацәа ракәзар, илазыркәыша аргәакра акынтә иеиқәхархеит.
- 31- Фараон, ииашайкәаны зхы иахңагьаз ауафы ңбаразак иакәын. Аллаҳ иатәеишьаз ачыдарақәеи алшарақәеи баша иныхны, иахзыркьоз дреиуан.
- 32- Израил иңацәа, идырны ускантәи ажәларқәа рыбжьара иалаҳкааит.
- 33- Дара ңахшәарц азы иаартыңкәаз аңьашьахәқәагы ратәахшьеит.
- 34- Урт (аваркәылақцәа) ракәзар, абас рхәоит:
- 35- «Хара знык ханыңсы, уи нахыс зегьы нйәеит, даеазнык ҳаңсы таланы ңсҗазаара ғыцк ахь ҳахынҳара ңсыхәа амазам!» хәа.
- 36- «Амала аиаша шәхәайкәьозар, ус анакәха ҳабдуцәа рыңсы ташәйа, ҳаргы иахбап!» хәа.
- 37- Урт ракәу еиха игәгәоу, мамзаргы Туба жәлари уаанзатәиқәеи ракәу? Урт зегьы иқәзаа иқәахҗеит, избанзар агәырҗса реаларыжхьан.
- 38- Ажәфанқәеи адгьыли, насгы урт рыбжьара икоу зегьы ахамарразы ихамшазеит.
- 39- Арт, айабырги акәығареи инарықәыршәаны иахшеит, аха еихарафык ирыздыруам.
- 40- Хәарада, ақәызбара амш, зегьы ңыарак ианеизаша амш ауп.
- 41- Уи амш азы, ауеи-атынхеи зеицхыраазом, рхатәқәагы ңыарантә ацхыраара роузом.
- 42- Амала, Аллаҳ илыңха иайәанакыз хазуп. Аллаҳ аҳаракыреи алңхеи дрықәитуп.
- 43- Хәарада, Олеандр йла,
- 44- Агәырҗса иалаҳаз ауаа рыфатә ауп,
- 45- Уи, иртәоу амаден иеиңшуп, рымгәартә акны иеилашуеит,

- 46- Азы анеишашуа еиңиңа. *Азы анеишашуа еиңиңа.*
- 47- (Аллах ыаханым аусуцаа абас ырыдиңоит:) «Даанышакыл уи агәырҥсауа!
Насгы ыаханым агәтахы шәигәтас.
- 48- Нас, хыхала азыршы икәтәаны, ахырхәра дақашәыршәа!»
- 49- «Агыама ба абыржәы (агәаҥра). Уара, кырза ахъз-аңша змаз, игәгәаз
уакәзамзи?
- 50- Абартә зеггы уара гәыфбараны иумақәаз роуп!» хәа иашәхәа.
- 51- Аллах икәтәхамҫара зәацәызыхъчаз ауаа рақәзар, иахьшәартәдароу тыңк
акны икоуп,
- 52- Абахчақәа рҫы, азыхъқәа рхықәқәа ркны,
- 53- Иңагоу абырфыни, ицырцыруа аба матәақәеи рышәңаны, наҥ-ааҥ
иәидтәалоуп.
- 54- Абасиңакоуп, хәра уиадагы урт, ицқашәқоу, зыбла тбаау, иңшзаза икоу
ахатәфызцәагы ратәахшьоит.
- 55- Уаҥа гәтынчрала ашәыр хыққәа зеггы роуеит.
- 56- Раңхәатәи аңсра ада, уаха ңсрак агыама рбазом. Унцәа, урт иратәашыаны
ыаханым амцагы иацәихъчоит.
- 57- Абар, абри ауп ахеиқәырхара дуззагы.
- 58- Иеилкааны иазхәыцырц азы, Акәырҥкан уара убызшәала иҳармариеит.
- 59- Ус анакәха, (азхамҫафцәа зықәшәараны икоу) уазыңшыз. Хәарада, урт
рхатәқәагы азыңшүп!

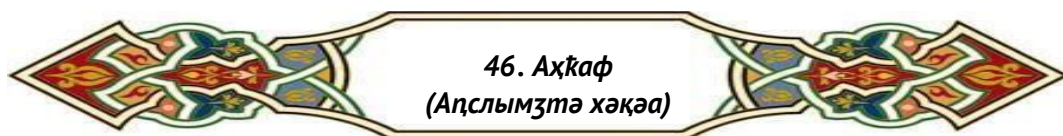
Иахзылҥхауа иҥаназыжьуа Аллаҳ ихьзала!

- 1- *Ха. Мим.*
- 2- *Абри ашәкәы, амчреи акәыгәреи иркәитү Аллаҳ икынтә илбаагоуп.*
- 3- *Хәарада, ажәфәнкәеи адгылыи рыкны, иазхайафцәоу рзы кырза адыргақәа ыкоуп.*
- 4- *Шәара шәшареи, адгылтәылафы ңсызханы иалаирцәаз егыртң зегыи рзи, хьахәа-ңахәада иазхазцә жәларык рзи аршахатгәқәа ыкоуп.*
- 5- *Айхи амши рееитңыңсахларақәеи, Аллаҳ ажәфән акынтә ишәзылбааигаз аразкы (акәа), аңшақәа еиуеңшым аганқәа рыла иахьаирсуеи рыкны, иазхәыцүа рзы айтәхәқәа ыкоуп.*

- 6- Абарт ажэақэагы, Аллаҳ иажэаңқарақэа рақаны, аїабырг ахатансама акэны ҳаузаңхьоит. Уажэшьта, Аллаҳи, уи иажэаңқарақэеи рақэымкэа, иарбан иазхарїараны икоу?
- 7- Амцхэаџи агэырґсауаџи, ҳагоу имшхара рґеиңшуп!
- 8- Уи, Аллаҳ иажэаңқарақэа изаңхьаны ишиаҳауагы, иехарззаланы имаҳазшэа кайаны, мапкра иеадицалоит. Убри амшалагы, дзықашэаша агэақра уажэнатэ ирдыр.
- 9- Хажэаңқарақэа ирызкны маҷк ақара адырра анроулак, иаразнак иїаылырхуа иналагоит. Иара убартґ рзы илазырқэыша гэақрак ыкоуп.
- 10- Раңхьа ґаҳаным гылоуп. Адунеи ақны икарїақэазгы, Аллаҳ дааныжыны изықэгэыгуаз рыуацэагы цырааџэас изырзыкалом. Уртґ идуззоу гэақрак рзыишуп.
- 11- Абри (Акэырқан) амџа иаша қэїагоуп. Зынцэахэы иажэаңқарақэа мап рцэыкыз рзы, иғэғэагоу, ихьаагоу гэақрак ыкоуп.
- 12- Уи (Аллаҳ), идїала агбақэа тазсалари, ишэатґеишьаз аразққэагы шэауны шэихатабуп ҳа амшын шэхархэара иазыкыз иоуп.
- 13- Уи адагы, ажэафанқэеи адгыли рықны икоу зегы, Иара икынтэ атэашьарак аҳасабала шэнапаїақа ишэитґеит. Абартқэа рықны, иазхэыцуа рзы аїатэхэқэа ыкоуп.
- 14- Азхэаџэа убас раҳэа: Аллаҳ (иахьырхэратэ) имшқэа азхазымїо иранарыжьааит. Избанзар, Аллаҳ, абри аџыза ауааґсыра, ахьырхэра иақэиршэараны дыкоуп.
- 15- Аус бзиа кэзїаз, ихазы икаийоит, ацэгьара кэзїазгы – ихазы. Шэартґ аїыхэтэан шэынцэа иахь шэыргьежьхоит.
- 16- Хэра, хэарада, Исаил иґацэагы ашэқэи азбарей, насгы аґааимбаррей раҳтґеит, уртґ, абзиарақэа разкыс иратэашьаны, агьыртґ ажэларқэа раастагы иҳараҳкит.
- 17- Уртґ, адин иазкны иартыз аршаҳатґақэеи аґашьахэқэеи ратэахшьеит. Абас ишыказгы, аїабырг иазкны адырра анроу ашьтахь, еиїашьыцрала рыбжьара аймак рызцэырїит. Хэарада, унцэа акааметґ амш аґены ирыбжьалаз аймак дақэызбараны дыкоуп.
- 18- Нас, уаргы адин амџа уанаҳїеит. Уи амџа уаныз, амдырцэа ртахрақэа урыцымныкэан.
- 19- Хэарада, уртґ, Аллаҳ иґаңхьа уара иухэазом. Аиашазы агэымбылцьбаџэа дара-дара иеиуацэоуп. Аллаҳ иакэзар ихэатэы хазїаз дрыуоуп.
- 20- Ари ашэқэы, ауааґсыра рыхшыџ арлашаразы, кэығарак, аиаша иашьтоу жэлариык рызгы лашарак, лыңхак ауп.

- 21- Мамзаргъы, ацэгъаура иалаханы иказ ауаа, зыңстазаареи зыңсреи акны; иазхайафцааны адунеии нарцаи рзы ихэартѳоу аускъа казѳаз ауаа реиѳш хрызныкѳоз ѳырышьоума? Шака ииашамкѳа ирызбозеи!
- 22- Аллах, ажѳанкѳеи адгъыли, хыкѳкык инарыкѳыршѳаны ишеит. Абас алагъы, дарбанзаалак азгъы иашамрак дакѳмыршѳакѳа, ишахѳѳоу ала атѳак ритѳоит.
- 23- Зегърыла адырра шрымоугъы; зѳахракѳа нѳаахѳыс иказѳаз, Аллахгъы имѳахъкѳаны зыгѳкѳа ишѳахаз ауаа урмышѳаѳшзѳи? Урт, Аллах, ида амѳа иашахъ иназгарыда? Абыржѳгъы шѳазымхѳыцзѳи?
- 24- Абасгъы рхѳоит: «Адунеитѳ ѳстазаара ада уаха даѳа ѳстазаарак ыказам. Хаѳсуеит, хабзахоит. Хара, аамѳа мацароуп хакѳыззо». Аха урт ари азѳаара иазкны адырра рымазам, ргѳаанагара мацаралоуп зегъ шырызбо.
- 25- Хажѳаѳкаракѳа иартны ианырзаѳхъалакгъы, «Аиашѳѳѳа шѳхѳозар, ус анакѳа, хабдуца шѳѳахъка иахзаажѳа» хѳа ахѳара ада акгъы рылшом.
- 26- Урт абас рахѳа: «Аллах шѳара шѳишеит, нас шѳыѳсы шѳхихуеит, насгъы ишыкалаша ихѳахѳа-ѳахѳадоу уи акааметѳ аамѳазы, ѳъарак шѳеидыкилоит! Аха, ауааѳсыра реиѳхараѳык абри рыздыруам».
- 27- Ажѳанкѳеи адгъыли рахѳа Аллах мацара итѳуп. Акааметѳ аамѳа анааилак, иара убри амш аены, аиаша ааныжъны ирѳашѳоу, иашѳѳалаз, ацѳыз шроуз еилкаахоит.
- 28- Ажѳларкѳа зегъы ишышьамхнышгыло убартѳахоит. Жѳларыѳыѳхъазагъы дара ирызку ашѳѳѳы ашѳа ирыѳхъоит. «Иахъа икашѳѳахѳаз рѳѳак жѳбараны шѳыѳкоуп» хѳа рахѳахоит.
- 29- «Абри, аѳабырг шѳазхѳо хашѳѳѳы ауп. Избанзар, хара иаакашѳѳоз зегъы анѳара хѳѳын» хѳа рахѳахоит.
- 30- Иазхайафцааны, адини адунеии рзы ихэартѳоу аускъа казѳаз ракѳзар, урт рынѳа меигзарахда дырзылыѳхоит. Абар, иартыѳѳѳоу акѳѳиарагъы убри ауп.
- 31- Аиаша мап ацѳызкыз ракѳзаргъы, абас рахѳахоит: «Сажѳаѳкаракѳа шѳара ишѳамыѳхъазоз? Аха шѳара, уи шѳазхъамѳшыкѳа, шѳыгхарззаланы, агѳырѳса иалахаз жѳларыкны шѳѳалеит».
- 32- «Аллах иажѳа ѳабыргуп, акааметѳ аганахъ ала агѳыѳбара ыказам!» хѳа шѳархѳаѳыѳхъаза: «Акааметѳгъы закѳызеи, хара уи аганахъала ахытхѳаа ада уаха дыррак хѳмоузаѳ!» шѳымхѳазеи?
- 33- Икарѳаз ацѳгъаракѳа иартыѳѳѳаны ирбартѳахан, иѳѳылырхуаз аѳабырггъы иааины иаарыкѳеит.

- 34- Ускан абас рахәахоит: «Шәара ишәахәаз шышәхаштыз еиңш, ҳарғыы иахья шәара шәаххаштүеит. Шәынхартә тың амца ауп, ишәыцхраашағыы дкалазом.
- 35- Ари агәафра, ҳажәаңқарақәа җәылхны, адунеитә ңсҗазаара шәахьяжъаз азоуп». Уи амшала, аринахыс уи амца иалгахом, аеыриашарағыы рыдгалахазом.
- 36- Арехәаңхызқәа зегғы ирыңсоу, ажәфанқәағыы, адғыылғыы, адғыылтәылақәағыы рынцәа, Аллаҳ мацара иоуп!
- 37- Ажәфанқәеи адғыыли рыкны адура Иара мацара итәуп. Уи, ихәаадоу амчреи аҗәығареи ирықәитү иоуп.

Иахзылңхауа иҳаназыжъуа Аллаҳ ихъзала!

- 1- Җа. Мим.
- 2- Ари ашәкәы, амчреи аҗәығареи ирықәитү Аллаҳ иҗынтә илбаагоуп.
- 3- Ажәфанқәеи адғыыли, насғыы уртҗ рыбжъара иҗоу зегғы, хәарада, иахьыртңу аҗкны, ехәаракғыы рытаны иахшеит. Мапкыџцәа раҗәзар, агәеанҗара ирзыкаҗо иазхьяңшуам.
- 4- Уртҗ убас рахәа: «Аллаҳ ида шәзыкәгәыгуа шәынцәахәқәа адғыыл аҗкны иарбан хәтҗоу иршаз сышәмырбо? Мамзарғыы, ажәфан аҗкны излахәу хәа кыр рымоума? Шәажәа иашазар, абри зырҗабыргыша, уаанза ишәзылбаагоу шәкәык, мамзарғыы дырра цәынхак шәымазар исзаажәг».
- 5- Аллаҳ дааныжъны, акааметҗ аҗынза, аҗакҗәкья аҗаҗара злымшо аматәарқәа ирымҗахырхәаз раҗара иблакьяз дарбану? Уртҗ, ауааңсыра ишрымҗахырхәогғыы рыздыруам.
- 6- Ауааңсыра цъарак ианеидыркылалак, уаанза изымҗахырхәақәоз ғас ишьтырхуеит, иахьрымҗахырхәахьоугғыы мап ацәыркуеит.
- 7- Аҗабырг анырзааи, уи мап ацәызкыз, иҗабыргыҗәкьяз ҳажәаңқарақәа ианырзаңхья: «Ари, иаартыҗәкьоу лаңшхырңароуп» рхәеит.
- 8- Мамзарғыы: «Уи, Аллаҳ ихъзала, ихы иҗиҳәауеит» рхәоума? Убас рахәа: «Уи, схы иҗысхәауазтҗғыы, Аллаҳ иҗәңхья сыхьчара шәара шәымч ақәхарымызт. Шәартҗ шәызлахаз ахәынҗәеиғәыдҗаратә тәгылазаашья, Уи ибзиазаны

идыруеит. Шәареи сареи хабжьара шахатсгыи Иара дазхоит. Уи иханазыжьуа, иахзылыпхауа иоуп.

- 9- Сара, аңаимбарцаа рыбжьара, уаанза ишәзымааиц, мамзарггыи зейиш дыкам азә сакәзам, шәареи сареи ихахьраны икоуггыи сыздырам. Сара, исыңахәо мацара сықәныкәоит. Насггыи сыгәеанцафы мацароуп.
- 10- Убас рахәа: «Абри ашәкәы, Аллаһ икынтә ишәзаашьтны, шәара мап ацәышәкуазар хәа шәазхәыцхьоума? Исраил иңацаа ркынтә аиаша здыруа шахатк абри афыза баны ишазхейцоггыи, шәарт ишәатәашымшьозар ишәңеицшьхари? Хәарада, Аллаһ агәымбылцьбафцаа амфа иашахь икылигом.
- 11- Мапкыфцаа, азхәйафцаа ирызкны абас рхәеит: «Абри ибзиоу акы акәындаз, харт хәаныжны дара ирызнеирымызт!» Аха урт, абри ала амфа иашахь анеира хәаас иахьрымам амшала: «Ари ажәйтәтәи мцык ауп» рхәоит.
- 12- Аха, абри аңхәаггыи, мфәқәйцагак, лыңхаак ахәсабала Мыса ишәкәггыи ыкан. Ари акәзар, уаанзатәи ашәкәкәа шықәзырзәгәо, имфәхкәаз рзы гәеанцагас, амфа иаша иану рызггыи гәырзәеҳәашас араб бызшәала иааз шәкәуп.
- 13- «Хәнцәа – Аллаһ иоуп!» зхәо, насггыи абри ажәа ишақәнагау ала зыңстәзаара мфәңызго рзы, шәартара ыкам, урт лахьейқәйараггыи иақәшәазом.
- 14- Урт, икарцаз рцымхәра наунагза цәанат итәнхалоит.
- 15- Ауафңсы, иани иаби ибзианы рызныкәара идаҳәеит. Иан, уи цәбаала дныкәылгеит, ахәа лыхганы длыхшеит. Амгәыртәфы аныкәгареи, агәыҳәңы дайәнаңы иазареи, фәжәижәаба мзы аамтә агоит. Айыхәтәан, ахәычы деизханы, фынфәжәа шықәса анихыцлак, абас дныхәоит: «Сынцәа! Сареи, сани саби, ихәтәаушьақәаз рзы итәбуп хәа уасхәарц, насггыи угәы иахәаша аускәа кәсцарц азы агәамч сьт. Ахылцшьтәра бзиа сәтәашьа, сахьхәны уара уышә сылагылеит, хәарада, уфәңхәа иуеихырхәо среиуоуп!»
- 16- Абарт рфызцаа цәанатүаа, ируз, икарцаз ркынтә, иреиңу хадкыланы, рыцәгәарақәаггыи ранахәжьеуеит. Абри, дара ирытоу, ицабыргыцәкьоу ажәоуп.
- 17- Зани заби рахь: «Иазхеит уажәшьтә! Сара саңхәа иагәа абиңарақәа шымфасхьоуггыи, ханыңслак ашьтәхь дәеазнык хәңсы шаххалашала сшәыршәоума?» хәа разхәаз ауафңсы, иани иаби Аллаһ ицхыраара иахәаны: «Ләхь уоуааит уара! Мапкра аеадцалара уакәыңны уазхәйафха. Аллаһ иажәа цәбыргуп» хәа иархәоит. Аха, иара: «Ари, ажәйтәуаа рлакәкәа рыда уаха дәеакы акәзам» хәа атәк ритәоит.
- 18- Абас икоу ауаа, дара раңхәа имфасыз ауааңсыреи, аңын жәларкәеи ирықәызбаны изықәдыршәахәаз ахьырхәра афызайкәа зықәнагоу роуп. Арт, зегь рыла ацәыз зауз роуп.

- 19- Зегъы ируз, икарџаз рыла афазарақәа роует. Аллаҳ, ауааңсыра ируз, икарџаз рџымхәра, иашамрак иакәымшәакәа инагзайџәкәаны ироури азы абас кәиџеит.
- 20- Мапкыџәа амџаџы ианнарғалак: «Шәара, ишәызкны икәз абзиарақәеи аџшзарақәеи, шәдунеитә џстәзаараџы инышәххьеит, уажәшьтә, адгъылтәыла акны иашамрала шәыехарззалареи шәымџахкәареи рымшала шәлазыркәыша ахьырхәра шәакәыршәахоит!» хәа раҳәахоит.
- 21- Ад иашәа (Хәыд) дугәаларшәа. Избанзар уи, аџслымзтә хәқәа аџы инхоз иуаажәлар: «Аллаҳ ида даеазәы шәимџамхырхәан. Сара, ишәџеиџшхараны икоу уи амш ду, аргәакра, иџабыргыџәкәаны саџәшәоит!» хәа реиҳәахьан.
- 22- Даргъы: «Уара ханџәахәқәа хрыџрухырџ азоума узаҳзааз? Аиаша ухәайџәкәозар, хәзлауршәаз уажәа нагза!» рхәеит
- 23- «Ари иазку адырра, Аллаҳ икноуп иахьыikoу, сара, шәарт, ишәзааџхәу шәасхәоит, амала амдырра акынтә имхәйуа жәларык шәакәны шәызбоит» хәа атәк ритәеит.
- 24- Ус ишыкәз, аџтә еиџш ажәџан иахыџәаны дара рыџстә ашкә ирзааиуаз ахлымзаах гәартәеит. «Абар, хәра ақәа хәаазгаша аџтә!» рхәеит. «Мап! Уи иаарласны иааири азы шәыззыхәоз агәакроуп. Ахьааи агәакреи згәылоу аџшатлакә ауп!»
- 25- Уи аџшатлакә, Анџәа идџала, аџхәа икәз зегъы иқәыџқәаа иагеит. Аџыхәтәан, рқәаџтәжәқәа рыда уаҳа акгъы рызнымхәзеит. Агәырџса иалаҳаз ажәлар, абас ауп ахьырхәра ишақәхәршәо.
- 26- Урт, шәара ишәатәахамшьаз атџыџкәеи алшарақәеи раҳтәхьан. Алымхәкәеи, аблакәеи, агәкәеи рыла иахәартәаахьан. Амала Аллаҳ иажәаџқарақәа мап рыџәкны иџәылызхуаз зегъы ааины ианаарыкәша, рлымхәқәагъы, рыблақәагъы, рыгәқәагъы акала ирмышәеит.
- 27- Шәыкәша-мыкәша иагъа ақалақьқәа ықәзаа иқәахгеит, амала, амџа иашахь ихынхәыр калап хәа ргәыреанџаны аршахәтәкәа рзеитәххәахьан.
- 28- Аллаҳ ида, рхазы ирыдыркылаз анџәахәқәа аџхыраара рзыкарџама? Уимоу, дара ааныжыны реырзеит. Абартқәа дара иаџшьганы иахьанза иааргаз рхытхәаақәа роуп.
- 29- Аамтәк азы, аџын жәлар ркынтә хәтәк, Акәыркан иазызырџыри азы уара уахь рхы хәрхәхьан. Уааигәара ианнеи: «Ғымтқәа шәзырџы!» хәа рархәеит, аџхәара анхыркәшаагъы, гәеанџаџәас рыуаажәлар рахь ихынхәит.
- 30- «Уа хәуаажәлар! Хәра Мыса инаџс илбаагоу, уаанзатәиқәагъы зырџабыргуа, Анџәеи амџа иашеи рышкә уназгаша шәкәык хәзызырџит.
- 31- Уа хәуаажәлар! Аллаҳ иааџхәаџы шәиџныкәаны, ихәатәы хашәџа, абас ала Аллаҳгъы шәгәырџсақәа шәанажыны, ихьаагоу агәакра шәаџәихьчәп» рхәеит.

- 32- Аллаx иааңхара атак казымџаз, адгылтэыла акны Уи лшарада дырзааныжбуам, Уи иѣаңхэ ирыцхраашагыы дырзыңшаауам, арт ауаа, иаартыџэкьюу мѣахкьарак итагылоуп.
- 33- Ажѣанкѣеи адгылыи зшаз, абарт анишоз акы иазрыцхамхаз Аллаx, аңсѣа ыргылары шилшо иазымхэыцзои? Хѣарада, Иара зегыи имч ыкѣхоит.
- 34- Мапкыѣѣа ааганы амѣа ианахадыргылалак: «Ари џабыргзами?» хѣа иразџаашт, «Анѣаиныс иџабыргызаап» рхѣашт, Аллаxгыи: «Ус анакѣа, шѣмапкра амшала шѣгѣакра агыама жѣба!» ихѣашт.
- 35- Зажѣа иаѣхѣамџыи аџааимбарѣа ишырычхаз еиңш, уаргыи ичхѣ. Урт рганахѣалагыи умыццакын. Шѣзыкѣшѣараны иџоу хѣа ирахѣахѣаз агѣакра анырбалак, адунеи аѣы ѣынлатѣи аамџа кѣѣк акара икѣз џыыршьоит. Ари рзеитѣахѣара маѣара ауп. Агѣырџса ашѣа имѣахыџыи ыда, даѣа жѣларык ыкѣгѣара кѣлашьа амоума?

47. Мухаммед

Иахзылңхауа иҳаназыжбуа Аллаx ихѣзала!

- 1- Мапкыѣѣеи Аллаx имѣа ахыркѣаѣѣеи рускѣа, Аллаx лџшѣада иаанижбуеит.
- 2- Иазхѣаѣѣаханы, ихѣартџоу аускѣа кѣзџо, ырыңѣа икынѣа џабыргык акѣны Мухаммед изылбаагоу азхазџо, Аллаx ргѣырџсакѣа рыххны, рѣагылазаашѣагыи иреѣеиуеит.
- 3- Абри зыхкѣоугыи, амапкыѣѣа илџшѣадоу рускѣа роуп, азхѣаѣѣа ракѣзар, ырыңѣа икынѣа ирзааиз аџабырг иахѣашѣџоу ауп. Аллаx, ауааңсыра абас аѣырџштѣкѣа рзааигоит.
- 4- Азхамѣаѣѣа ыла, аибашьраѣы шѣанеиѣагылалак иаразнак ырымѣкѣа хыжѣжѣа, нас ианшьамхнышгылалак, итѣѣаны, гѣгѣала иѣашѣхѣа. Аибашьра анеилгалак, ишѣѣаххар иоушѣыжыи, ишѣѣаххаргыи аѣыхыңсала рхы иаѣѣиѣышѣѣыи. Абас ауп ишыџоу, Аллаx иѣаххар, урт хѣѣала ахырхѣара иаѣѣиршѣон, амала шѣаргыи, шѣара-шѣара шѣыбжѣара шѣѣишѣар иѣахуп. Аллаx имѣа зхы аѣѣызџаз ракѣзар, Аллаx урт иргѣагыи азы ахаан, ус баша инижбуам.
- 5- Аллаx, урт ргѣахѣѣы иахыгзаны рѣагылазаашѣа иреѣеиуеит.
- 6- Дара рзы фѣы хаала ирыхиаз џѣанѣ иѣѣиџоит.
- 7- Уа азхѣаѣѣа! Шѣарт Аллаx аѣхыраара ишѣѣар, уигыи шѣара дшѣыцхраауеит, адгыл шѣшьапы гѣгѣала иѣѣиргылоит.

- 8- Мапкыџцаа ракэзар, урт, рыхэтџаа – хыбгаларауп. Урт, зџу зегъы лџшџада иаанхоит.
- 9- Ари зыхџџо, Аллаџ илбааигаз ахъырцџымџу ауп. Аллаџгъы урт, иџарџо лџшџада иниџџеит.
- 10- Адгъылтџыла иакџшаны, дара раџхъатџикџа рџыхџтџа зџиџшрахаз рымбазџеи? Аллаџ урт, рдаракџац ыџихит. Азхамџаџцаагъы убри аџыза айџхџтџа рџеиџшуп.
- 11- Абас ауп, избанзар азхџаџцаа рыцхырааџы Аллаџ иоуп. Азхамџаџцаа ракэзар, уи аџыза ацхырааџы дрымазам.
- 12- Хџарада, Аллаџ, иазхџаџцааханы ихџартџоу аускџа џазџаз, зыџаџа азиаскџа зџысуа цџанатџџа ирџеиџџоит. Мапкыџцаа ракэзар, уртгъы адунеитџа разџџаа рхы иадырхџоит, арахџџа реиџшџџџа ирџоит, ирџџеит. Амала наунагза иахъынхаша атџыџ – цџаџаным акџхоит.
- 13- Уахъалырцаз аџалаџ аастџа еихаз иагъа аџалаџџџа ыџџаа иџџаџхъџеит, урт, ирыцхыраауазгъы зыџамлеит.
- 14- Унџа иџынтџа иааиз ихъаџџа-џаџџадоу аршаџатџа иаџџгъыгъыз аџаџы, иџаиџо аџџџараџаа ибзиоушџа зџџы иабо, насгъы зхатџа џахыраџа маџара ирышџџанџџа аџаџы диеиџшхоума?
- 15- Унџа ихџатџахамџара зџаџџызыхъчаз, аџџаны ирыџоу цџанатџ абас еиџш иџоуп: Аџнџџџа ззы зынза иџхастџамхџауа азиаскџеи, зџџама змыџсахџа ахш азиаскџеи, изџџауа агъамахаа рызџо аџы зиаскџеи, ицџџоу ацхџа зиаскџеи зџысуа џыџуп. Уаџа ашџыр хџџаа зегъы ыџоуп, насгъы рынџаа иџынтџа анаџџрагъы рџџџашџоуп. Уаџџы абартџ аџаа, наунагза амџа иалахаз, зџџатеиџџа еиџџџаа изго зырышџык здырџџауа аџаа иреиџшхоума?
- 16- Рыбџџара, иузызырџџаа џыџџыкгъы ыџоуп, аха уара ианудџлак ашџџахъ, адырра заухоу аџаа инарыдгыланы: «Аџхъан иихџазџеи?» хџа иџџџылхны иразџџауеит. Урт, Аллаџ зыгџџаа ишџаџаз, зџахыраџаа ирыцнџџџа аџаа роуп.
- 17- Амџа иаша иану ракэзар, Аллаџ, урт, агџырџџа иаџџыхъчаны, ахдырра рџџџеишџоит.
- 18- Урт, иаалырџџаны аџаамџ ианырзааиша аума иззыџшџу? Аха, уи адыргаџџа ааихъџеит. Уи иааины ианрыдгылалак ашџџахъ, рыхышџџ атџыџахъ иааит хџа кыр иаџџоума?
- 19- Иудыруазааит, Аллаџ ида нџџа дыџазам. Уара, ухазыџџангъы, хџџеи џџџыси азхџаџцаа зегъы рзыџџангъы, Аллаџ иџынтџа анаџџра уаџџа. Аллаџ, шџахъыџоугъы, шџахънанагашагъы здыруа иоуп.
- 20- Азхџаџцаа: «Аибашџразы жџаџџарак лбаагазџгъы!» рџџоит. Аха, иаарту, ихъаџџа-џаџџадоу жџаџџарак рзылбааганы аибашџџа азџаџ анраџџахалак,

згэы хэаңсоу ауаа, аңсра иацэшэаны рыңсы маңхазшэа ишуеаңшуа убартахоит. Урт, изыцэшээз рхы итаңааит!

- 21- Ирыхэтәйәкьоу, ахэатәхәйареи иңшзоу ажәакәеи роуп. Атагылазаашьа аныхъантәхалак, Аллаҳ иртәз ажәа иацәхьамцызтгыи еиҳа ирзеиғьхон.
- 22- Шәажәа шәаграгылар, адгылтәылаҕы ацәгьара ыршаны, ажьрацәара аимадарақәагыи еиңышәкьарц шәхынхәит, уи акәзами иаанаго?
- 23- Иара убарт, Аллаҳ ашәиңхьыз рхьыгзаны, рлымхәкәа ирмаҳауа, рыбақәагыи ирымбо икайцаз ауаа роуп.
- 24- Урт Акәыркән иазымхәыцзоу? Мамзаргыи, рыгәкәа шәаҳаума?
- 25- Хәарада, амҕа иаша дара рзы иаартыңкьаны ианыкала ашьтаҳь, уи иазхьамңшыз, аҕстәа имҕахькьаны агәыграгыи зитәз роуп.
- 26- Уи зыхькәз, Аллаҳ иааишьтыз зцәымыгу ауаа: «Зцәарақәак рыкны шәарт ишәхәо кәхцоит» хәа ахьрархәаз ауп. Амала Аллаҳ урт ргәаҕы ицәахугьы идыруеит.
- 27- Аха, амаалыкьцәа урт рҕы иаатасуа, ркәакәа иаакыдсыло, рыңсы анырхьыруа аамтәзы ртагылазаашьа зеиңирахои?
- 28- Абригыи зыхькәо, Аллаҳ игәы ңызжәаша ирышьтәныкьаны, уи игәы иахәаша ахьырцәымгу ауп. Уи амшалагыи, Аллаҳ урт русқәа хирбгалахьеит.
- 29- Згәы ахәаңсара иамеханакыз ауаа, ирыгроу агәаг Аллаҳ изцәырымго цьыршьоума?
- 30- Иахтәххар, урт уаргыи иухарбон, рхаҕсахьалагыи иеилукаауан. Хәарада, рцәажәашьала усгыи иудыруеит. Аллаҳ иаакәшәцәо зегьы идыруеит.
- 31- Ицәбыргыңкьаны, шәыбжьара Аллаҳ имҕа иазыкәңози, ауадаҕрақәа ирҕагылақәози цәыраҳгарц азы шәңахшәалоит.
- 32- Амҕа иаша, дара рганахьала ишеилкаахьоугьы, мапкра иацәхьамцүа, Аллаҳ имҕа аңынгылақәа аңызцәо, насгыи аңааимбар иҕагыло ауаа, Аллаҳ аңхастә итара рылшазом. Аллаҳ, урт русқәа лцшәаданы икайцоит.
- 33- Уа азхәйаҕцәа! Аллаҳ ихәатәы хашәйә, аңааимбар ихәатәы хашәйә, икашәйәз лцшәаданы иаанышәмыжьын.
- 34- Мап зкыз, Аллаҳ имҕаҕ аңынгылақәа аңызцәз, насгыи рмапкрала зыңсы зхьыыз ауаа, Аллаҳ зынза иранайжьом.
- 35- Шәара шәымчкәа анеиҳау аамтәзы, шәеыркәаданы аинааларазы ааңхьара кәшәымцән! Аллаҳ шәара дшәыцуп, шәңьабаа ацымхәрагыи зынза иагирхазом.
- 36- Аиашазы, адунеитә ңстәзаара хәмарралей гәырғьаралей аамтә ахгароуп. Шәарт шәазхәйаҕцәаханы Аллаҳ ихәатәхамцара шәеацәышәыхьчар, Уигьы ишәықәнагоу атәк шәитоит, шәмазарагыи (зегьы нышәхыр) итаҳхазом.

- 37- Уи, урт зеггы итаххазтгы, шакачбеира аашырцшуан, абас алаггы шэицэгъарақаа цэырыжэгар алшон.
- 38- Абар, Аллаҳ имфазы шэмал аныхразы ааңхъара шэыкайоуп, аха шэыбжьара шыоукы акачбеира аадырцшеит. Амала, акачбеира казџаз ихазы икаиџеит, избанзар Аллаҳ дбеиазоуп, шэара шэоуп игару. Аллаҳ иааңхъара шэазхъамңшыр, Уиггы шэхатыңаџы шэара ишэеиңшым даџа жэларык ааигоит.

48. Фетих (Аиааира)

Иахзылңхауа иханазыжъуа Аллаҳ ихъзала!

- 1- Харт, иаартыџэкъаз иааирак уатэахшьеит.
- 2- Аллаҳ абас ала, уаанзатэиγγы ушьтантэиγγы угэырңсақаа зеггы иуанажьны, иатэашъараγγы угмыжкэа амџа иаша уаниџап.
- 3- Насγγы, ахъз-аңша змоу иааирак ала дуцхраап.
- 4- Разхайара иџеггы еиздырхарц азы, азхайаџцаа рыгэқаа рџы агэыгра рзеихазхауаγγы Иара иоуп. Ажэфанқеи адγγыли рыруаа Аллаҳ итэуп, Уи, зеггы здыруа иоуп, зеггы кэыгарала иказџо иоуп.
- 5- (Абарт атэашъарақаа зеггы) иазхайаџцаоу ахацэеи, иазхайаџцаоу ахэсеи, наунагза изтанхаша, зыџака азиаскэа зтгысуа аџанатқэа итаџаны, рыгхақаа хиффарц азоуп. Ари, Аллаҳ иџаңхъа хеиқэырхара дуззоуп.
- 6- Дхайазааит, дыңхэысааит, Аллаҳ иганакъала ицэгъахэыцуа агъангъашицэеи, Аллаҳ ивакэылара аңшьгаџцаеи ирыхэтоу иақэиршэап. Ацэгъареи амашэыри урт рхы итаңааит! Аллаҳ, урт дрықэшэины, џаханым дара рзы ирхиахъеит. Уи атың шака неиртэа бааңсузеи!
- 7- Ажэфанқеи адγγыли рыруаа Аллаҳ итэуп. Уи, амчрайэкъа иақэитиу иоуп, зеггы здыруа иоуп.
- 8- Хэарада, харт уара шахатс, гэыргъаеҳэашаџыс, насγγы гэеанџаџыс унахашьтит.
- 9- Абас ала, (Уа азхайаџцаа!) Аллаҳи иңааимбари азхашэџап, иңааимбар шэицхрааны Аллаҳ идурра аџаңхъа шэхырхэап, шыжы хэылбыхэеи деиташэхэалап.
- 10- Хэарада, тоуба уны, ажэа узтэз (ухэатэ хазџаз) ауаа, Аллаҳ иоуп ажэа зыртэо. Аллаҳ иажэаγγы урт ражэа иақэкуп. Ус анакэха, зажэа иаграγγылаз

ихы даграгылеит ауп. Дарбанзаалак, Аллаҳ иитаз ажәа ишақәнагоу дацныкәар, Аллаҳгыи уи, хара имгакәа хамтә дук иатәеишьоит.

- 11- Араб жәларкәа рыбжьара аибашьра зәалазмышхәыз, насгыи ргәи итәм рғи иархәаны: «Харт хмалкәеи хтаацәеи хәандырхеит, уи амшала ихәнаижьырц азы Аллаҳ ухәзихәа» рхәашт. Урт убас рахәа: «Шәарт ңырхагак шәзааигарц итәххар, мамзаргыи бзиарак шәакәиршәарц иакәикыр, Аллаҳ ифәңхәа кыр зыларыда? Ман! Аллаҳ икашәйаз зеггыи ишахәтәоу ала идыруеит.
- 12- Уимоу, шәарт, аңааимбари азхәйәфцәеи аринахыс ртәацәа рышкәгыи изыхынхәрым хәа шәыкан, абри шәыгәгыи иахәаны, иеим агәаанагара азхәшәеит. Абри алаггыи ацәыз зауз шәреиуахеит!»
- 13- Дарбанзаалак, Аллаҳи иңааимбари азхәимйар, идыруазааит, хара азхәмйәфцәа рзы ибылны изчычыша мца қюуқьадк хәрмазеихеит.
- 14- Ажәфәнкәеи адгыили рахәра Аллаҳ итәуп. Уи, иззитәху ианаижьеит, иззитәхуггыи диргәәкәеит. Аллаҳ, кырза иуназыжьуа, кырзагыи иузылыңхауа иоуп.
- 15- Аибашьра иатынхаз амал ашкә шәхы анишәырхалак, аибашьра иацәхәйны икәз: «Шәахңырхагамхан, хәрггыи хшәышьталаны хнеип» рхәашт. Урт убас рахәа: «Зынза шәхәшьталаны шәызнеиуам. Аллаҳ, (шәыцәгәхәыцреи шәхымфәңгәшьеи рымшала) уи азйәара избахәеит». Абас ианыкәлалакгыи: «Ман, шәарт хара шәхәйәшьыцуеит!» рхәашт. Дара рхәтәкәа зеилкаара даараза имачу роуп.
- 16- Шьтәхәкәа иаангылаз араб жәләкәа убас рахәа: «Ааигәа игәгәазоу жәларык рфәңхәа аибашьразы ааңхәара шәытәхоит, ма шәыңсаанза шәрабашьеит, мамзаргыи рхәтәкәа рыешәыртоит. Абри ааңхәара шәахәйгылар, Аллаҳ иңшзоу атәк шәзыкаийоит. Амала, уаанзеиңш шәеыңхәашәкыргыи, ихәантәоу хьырхәрак шәакәиршәоит» хәа.
- 17- Зыбла иамбо идцалара кәлом, ицыркыу идцалара кәлом, ачымазаф идцалара кәлом. Аллаҳи иңааимбари ражәа икәныкәаз, Аллаҳ урт зыңака азиаскәа зтысуа аңанаткәа итәеицәоит. Аха, ари ажәа иазхәамңшызгыи ихәантәоу хьырхәрак дакәиршәоит».
- 18- Айла амйән, тәоуба уны, ажәа ануыртоз, иалахәыз азхәйәфцәа Аллаҳ игәәңхәра иакәшәеит. Урт ргәи итәз еилкааны, агәтынчреи агәыгыртәи рәтәашьаны, иааигәоу иааиракгыи хамтәс иритәеит.
- 19- Уи адагыи, ироураны икоу аибашьратә хәшәала, ихәмтәны ирзыкаийеит. Аллаҳ амчрайәкәа иакәитү иоуп, акәыгара змоу иоуп.
- 20- Аллаҳ, шәара ишәоураны икоу аибашьратә хәшәала, ажәаны ишәитәхәеит. Абарткәа иаразнак ишәатәашьаны, ауаа рнапкәа нак ишәңыригеит, абригыи азхәйәфцәа рзы идыргахан, шәаргыи амфә иашәхь шәкылнагап.

- 21- Макъаназы ишэызмырхац аибашьратә хашәала ыкоуп. Хәарада, урт, Аллах идырреи имчреи ирыџанакуеит, Аллах, зегъы зымч ақәхо иоуп.
- 22- Азхамџаџәа (ишәнымаалакәа) шәарт ишәабашьызтгъы, шьтәхька рџааханы ибналараны икан. Нас, хьчафьк, мамзаргъы цхыраафькгъы дырзыџшаауамызт.
- 23- Ари, Аллах аханатәтәи иџкара ауп. Аллах иџкара аҕны џсахрак уџылазом.
- 24- Меқъкье агәтәџәкьа, урт рџаңхьа аиааира шәатәашьаны, дара рнапы шәарт ишәңырганы, шәара шәнапгъы дара ирңырызгаз Иара иоуп. Аллах, иаакашәџо зегъы ибоит.
- 25- Мапкрахь имџахьџыз, шәара Месџьиди Харам ашҕа шәназымышьтуа, ишәырңшуаз шәзатәқәагъы ртџыңахь рнагара иаңырхагаз дара роуп. Меқъкье, макъаназы шәарт ишәзымдыруа иазхайәџәоу ахацәеи, иазхайәџәоу ахәсеи ыҕамызтгъы, насгъы урт ишәзымдыркәа иркьацны ахьааи, аңхастеи рытарагъы ашәартә ыҕамызтгъы (Аллах аибашьра ааникылазомызт). Ииҕаху илыңха иаџеиқырц азы Аллах абас ҕаиџеит. Аха, зегъы хаз-хазы иеидыҕны иҕазтгъы, мапкра мџас иалзхыз гәгәала гәаҕрак итаиргыларц дыҕан.
- 26- Ускан мапкрахь имџахьџыз рыгәқәа, аңагьареи, амдырра аамтәзтәи аехарззалареи иамеханакхьан. Аллахгъы, иҕааимбари иазхайәџәеи рыгәқәа, агәтынчреи агәыгреи тәҕаны, агәырҕса аеацәыхьчаразы иртџииз ражәа нарыгзартә иҕаиџеит. Урт, усгъы ари ажәа зықәнагаз ауаа раҕын. Аллах, зегъы ишахәтәоу издыруа иоуп.
- 27- Аллах, иҕааимбар аџабырг иақәшәоз рхьызк ала аиаша иирдырхьан. Аллах азин шәитәр, шәхахәы зынза иамхны, мамзаргъы иааркьафьны, шәартәдарала Месџьиди Харам шәатәауеит. Аллах шәара ишәзымдыруа идыруеит, насгъы абри ашьтәхь ишәңеиңшу даеа иааиракгъы шәзизбахьеит.
- 28- Адинхайарақәа зегъы рыбжьара ирхьхәхәаны атџың ааннакылааит хәа, алашареи ииашоу адини рыла зҕааимбар дназышьтызгъы Иара иоуп. Абри азы шахатс Аллах мацара дазхоит.
- 29- Мухаммед, Аллах ицҳаражәхәафь иоуп. Уи ицугъы азхамџаџәа рзы ицъбарацәоуп, дара-дара рыбжьара акәзар, ирыцҳаибашьаџәоуп. Урт ихьрхәаны, насгъы асаара рыекажьны, Аллах игәаңхареи иатәашьареи ишазгәыхәу убартәхоит. Асаара рыекажьра адырга, рхафь ианыубаалоит, Тора аҕны дара ирызкны иану абри ауп. Инҕыл аҕны акәзар, дара рџырңшы абас ауп: Урт, анхафь дзыргәырғьо; еизҳаны, игәгәаханы, ижәпаханы, зшьапы иқәгылоу аеаџра иафьзоуп. Аллах, урт абас реизырхареи рыргәгәареи рыла азхамџаџәа ргәы џижәоит. Аллах, урт рыбжьара

иазхайаџааханы ихэартюу аусқаа казџазгыы анажьреи ахамтџа дуззеи
ажэаны ирџоит.

49. Хуџурат (Ауадақәа)

Иахзылџхауа иханазыжьуа Аллаҳ ихъзала!

- 1- Уа азхайаџаа! Аллаҳи иџааимбари рахатџыр шәаграмгылан. Аллаҳ шәицәшәа. Хәарада, Аллаҳ изахауа иоуп, издыруа иоуп.
- 2- Уа азхайаџаа! Аџааимбар ибжьы аастџа шәыбжьқәа харашәымкын. Шәара-шәара шәыбжьара шәыбжьы рдуны шәшеицәажәо еиџш, аџааимбаргыы шәимацәажәан. Мамзар, ишәызгәамтәзакәа шәусқәа зеггы башахоит.
- 3- Аллаҳ ицхаражәхәаџы иџаџхъа зыбжьы лазыркәыз, хәарада, Аллаҳ, агәырџса ацәыхъчара аганахъала зыгәқәа џишәаз ауаа роуп. Урт, анажьреи идуззоу ахамтџеи рзыџшуп.
- 4- (Сџааимбар!) Уара ауада ндәылџ уықәғызтџуа реиҳараџык зыхшыџ назам ауаа роуп.
- 5- Амала, урт, рааигәара унеианза ирзычхандаз, хәарада, еиҳа ирзеиғъхон. Аллаҳ, кырза данажъџуп, кыргызгыы дыхъчаџуп.
- 6- Уа азхайаџаа! Хәатәхамџаџык жәабжьк шәзааигар, уи иахъынзашоу цқъа итџышәџаа. Мамзар гәыџџык ишәзымдыркәа ацәгыара рзыуны, ашьтәхъгыы шәахъхәыр алшоит.
- 7- Насгыы ижәдырузааит, шәыбжьара Аллаҳ ицхаражәхәаџ дыкоуп. Уи, иеиуеиџшым аусқәа рџы шәара шәхәатәы дацныкәазтгыы, ауадаџра шәтагылар калон. Аха Аллаҳ, шәара азхайара шәгәарџханы, шәгәы иалаирџәеит. Мапкреи, ахәатәхамџареи, аџагылареи ицәгыаны ишәирбеит. Абар, амџа иаша иануггы убри аџыза ауаа роуп.
- 8- Ари, Аллаҳ икынтә атәашъароуп, иразкүп. Аллаҳ зеггы здыруа иоуп, зеггы зызбо иоуп.
- 9- Азхайаџаа рыбжьара џ-гәыџк иеиџанагалар, шәрыбжьаказәа. Аха, ганкы агъырт ирыжәлар, Аллаҳ иажәа шәзааианза ижәылаз шәрабашъы. Иахъхәырггыы, иашарала шәрыбжьаказаны, иашарала шәрызныкәа. Хәарада, Аллаҳ, иашарала зхы мџаџызго бзиа ибоит.
- 10- Азхайаџаа иеишьцәоуп. Ус анакәха, урт, еиншәырнышәа, насгыы Аллаҳ шәицәшәа, абас ала, шәхатәқәаггыы ахъчара шәоуп.

- 11- Уа азхайафцаа! Жэлэрык, даеа жэлэрык ийэылрымхааит. Икалап, урт дара рааста иеигьзаргы. Ахэсагы ахэса ийэылрымхааит. Издыруада, дара рааста иеигьзар? Шэыхгы кэнышэымшан, шэара-шэара ицэгьоу ахьыртэракаа еибышэымхэан. Агэырҗсауафыс ахьыз шэхылара шака ибааҗсузеи! Дарбанзаалакгы, аҗамзаара шыҗайаны иахьымхэыр, урт агэымбылцьбафцаа рхатакаа роуп.
- 12- Уа азхайафцаа! Инамыцхэны гэыфбарала ахэыцра шэеацэышэыхьча. Избанзар, агэыфбара амацгы гэырҗсоуп. Шэара-шэара шэыгхакаа шэмыҗшаалан. Шэуазэык егы ишыҗахь ала дымцаэжааит. Шэыбжыара, иҗсыз иашы ижы зфар зҗаху дыкоума? Шэгы шархынхэыз жэбама? Ус анакэха, Аллаҗ шэицэшаа. Хэарада, Аллаҗ, аҗамзааракаа здызкыло иоуп, абзиабареи арыцхашьареи злоу иоуп.
- 13- Уа азхайафцаа! Иишайэҗкэны хара, шэара хайаки җхэыски шэырхылҗратэы иҗахҗеит. Шэара-шэара шэеибадырыҗ азгы ажэлэркэеи ашыҗракэеи шэакэны шэеифахшеит. Хэарада, Аллаҗ иҗаҗхьа зегь рааста зыхэшара хараку, Иара зегы рааста ицэшаа иоуп. Аллаҗ издыруа иоуп, зегы зызбахэ захауа иоуп.
- 14- Абедуинцаа «Иазхахҗеит» рхэеит. Убас рахэа: Шэарт макэана гэыкала иазхашэымҗазац, амала «ххырхэеит» шэхэа. Аха Аллахи иҗааимбари рхэатэы хашэҗар, Аллаҗ шэусқаа ырыгыжзом. Избанзар, Аллаҗ кырза ишэаназыжыуа, кырзагы ишэхылаҗшуа иоуп.
- 15- Азхайафцаа, Аллахи иҗааимбари мацара, гэыфбарада иазхайаны, Аллаҗ имфаҗы рмали рыҗси ақэҗаны иеибашыуа роуп. Ауаа иашайэҗкаэагы, дара убарт роуп.
- 16- Убас рахэа: Шэарт, Аллаҗ шэдинхайара ишэырҗоума? Аллаҗ, ажэфанкэеи адгылы рыкны икоу зегы ишахэҗоу ала издыруа иоуп.
- 17- Урт аҗсылманра ахьрыдыркылаз азы уара урхатабурутҗахуп. Убас рахэа: Шэыҗсылманра сара схы ианышэымкэан. Шэарт аиаша зхэа шэакэзар, ижэдыруазааит, азхайара шэахьыгзаны аҗэашыара шэзаазырҗшыз, Аллаҗ шаакэу.
- 18- Хэарада, Аллаҗ, ажэфанкэеи адгылы рымазакаа здыруа иоуп. Иҗашэҗкаэогы збо иоуп.

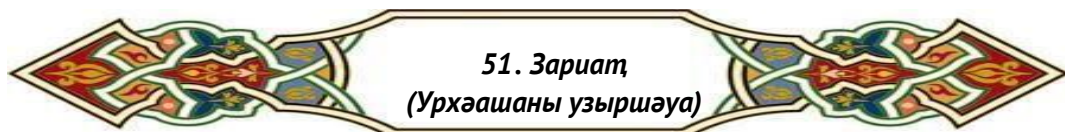
50. Каф

Иахзылпхауа иханазыжьуа Аллаҳ ихъзала!

- 1- Каф. Ахъз-аңша змоу Акәырқан мсааит!
- 2- Азхамйафцәа, рахътә гәеанйафык дахьырзааиз ңашьаны абас рхәеит: «Ари иңьаушьаша усун!»
- 3- «Харт, хаңсны, анышә ханафа ашьтахь, еитах аңсы ххалоума? Ари, хшыфйақ змам усун».
- 4- Аха хара, анышә урт, ирымнахқәо зегъы хдыруеит. Хаварафы адыррақәа зегъы хьчаны еиқәзырхаз шәкәык ыкоуп.
- 5- Ийабыргыңәкыны, урт, аиаша анырзааи имңны ирыңхъазеит. Уи амшалагъы, уажәы икарйара рзымдыруа икоуп.
- 6- Ирхагылоу ажәфан иайампшзои? Уи ишышьақәхаргылаз, ишхархиаз рызгәамтәзои? Ашьарстә тыпқгъы амам.
- 7- Адгъылтәылагъы еиқәхаршәеит, иеитамйуа ашьхақәа ықәхаргылт. Уи адагъы игәазырхагоу айцаақәа еизхархаит.
- 8- Аллаҳ иахь зхы хоу дарбанзаалак изы айтәхәы алихырц азоуп абартқәа зыкаҳйаз.
- 9- Ажәфан акынтә ибарақьату зык шәзылбаахгеит, уи ала абахчақәеи, ирхны итәжәгалаша арыцқәеи шәзеизхархаит.
- 10- Ифассы игылоу ахәырмайлақәа еизхархаит.
- 11- Хуааңсыра рзы хныкәгагас икаларц азы, уи азала иңсхъаз адгъыл аңсы ахаҳйеит. Аңстәзаара ғыңгъы абас ауп ишыкало.
- 12- Урт раңхъа Ныхә ижәларгъы, Рес ауааңсырагъы, Семудаагъы абри мыңны ирыңхъазахьан.
- 13- Иара убас, Ади, Фараони, Лут иашьцәагъы.
- 14- Еикье жәларгъы, Тубба жәларгъы. Абарт зегъы аңааимбарцәа амцхәара рыдыркылеит. Айыхәтәан изласыршәазгъы нагзахеит.
- 15- Хара, раңхъазатәи ашарафы акы хазрыцхахама? Ман! Абас ишыкоугъы, ғың аңсы рхайара аганахьала агәыфбара рымоуп.
- 16- Ииашайәкыны, ауафңсы хара дахшеит, уи иңсы ийнахәогъы ибзиазины иахдыруеит, избанзар хара уи, идаду аастә хаизааигәоуп.
- 17- Амаалықьцәа ғыңьа, (ауафңсы) иаргъарахы иармарахы итәаны, ииуа, икаицәо зегъы афра иафуп.
- 18- Ауафңсы, абарт амаалықьцәа ирыцәзаны ажәакгъы изыхәом.

- 19- Аңсра аамта ийабыргыйәкьаны ианизаилак: Абар (Уа ауафңсы!) абри жәйтә-натә аахыс узцәыбналос акәын хәа иахәахоит.
- 20- Абыкь (Сур) интәтәхәоит; абар, ишәңеиңшхараны икоу хәа иззырхәоз амш ахьааиз!
- 21- Зегьы, хьчафьки шахатқи рыцны иааиуеит.
- 22- «Ийабыргыйәкьаны, уара абартқәа уздыруамызт. Уажәы, убла иаңыракнахаз аңарда кнаххит. Уажәшьтә ублақәа йаруп!» (Хәа иахәахоит).
- 23- Ицны иааиз ашахат (амаалыкь): «Абар, зааигәа сыказ ауафы ишәкәы!» (Икаицыз зегьы абрака иануп) ихәоит.
- 24- (Азбара изаңхьоит) «Шәарт амалыкьцәа! Азхамйара иахыркьаны аиаша мап ацәызкыз,
- 25- Ихатә абзиара шыкаимйаз еиңш, агьырт ауааңсырагьы абзиара иацәхьазкыз, зхы ззымдыркәа иахзыркьацәаз, згәыфбарақәа изрылымйыз, егьырт ауаагьы агәыфбара рылазырйәаз,
- 26- Аллаҳ диваиркәыларазы дәәа нцәахәык дазхазйаз, агәакра дуззакәа дрылашәыжь!»
- 27- Анцәа иваркәылафы ифызагьы (афстәа), абас ихәоит: «Ханцәа! Сара уи дысмырфашьазеит. Аха, ихатәйәкьа амахагьара дтәагылан.
- 28- Уи аамтазы (Аллаҳ) абас агәеанызаара рыдийоит: «Сәаңхьа аимакра шәәкәый! Сара уаанза шәгәышәеанысйахьан!
- 29- Сара ысызбаз акы аңсахра аиузом, насгьы сара, суааңсыра зынза ысыргәакуам.
- 30- Уи амш аены, цьаханым: «Утәхьоума?» хәа хазйаауеит. Уигьы: «Уаха зәыр дыкоума?» хәа атәк кәнайоит.
- 31- Цьанатгьы агәырңса зәацәызыхьчаз ирзааигәахоит, урт ирцәыхарахазом.
- 32- Абар шәара ажәаны ишәытаз цьанат! Аллаҳ иахь зхы хаз, уи идйақәа иахзызааны иназыгзоз,
- 33- Дшырымбазазгьы уи ицәшәаны, гәыкала иеихырхәоз ирызкуп.
- 34- Уахь шәымшәакәа шәнеи. Ари наунагзатәи аңстәзаара алагамта амш ауп.
- 35- Ргәы иатәху зегьы убра икоуп. Хәаңхьа ийегьы иеихаугьы рзыкоуп.
- 36- Хара, урт раңхьагьы дара раастәа игәгәаз, тәылацыңхьаза иакәшан еимыздоз, иагьа абиңарақәа ықәзаа иқәахгахьеит. Дара зацәцозма?
- 37- Хәарада, абри акны ахшыф змоу, мамзаргьы айабырг иазфлымхау рзы айтәхәы ыкоуп.
- 38- Ийабыргыйәкьаны, хара ажәфанкәеи адгьыли, урт рыбжьара икоу зегьы, фымш рыла иахшеит, аха иарбанзаалак ааңсарак ххьымзеит.
- 39- (Сңааимбар!) Урт ражәақәа чха. Амра гылаанзагьы, итәшәаанзагьы Унцәа арехәаңхьызқәа рыла деитәхәала.
- 40- Цхыгәазгьы, асаара ахырхәарақәа рышьтәхьгьы Уи деитәхәала.

- 41- Зыбжы уқазырго, ааигэантэ иануқәғиҭша амш улымха азкыдҕаны уазыҕшы.
- 42- Уи амш, ауааҕсыра иҕабыргыҕаҕыны уи абжы рахауеит. Ари, аҕсцаа зегы баханы рхатҕаынқәа иантҕыуа амш ауп.
- 43- Хәарада, рыҕсы рхазҕогы, ирхызхуагы хара хауп. Ахынхарагы – хара хашка мацароуп.
- 44- Уи аены, адгыл еикашаны ауааҕсырагы аршәуеит. Ауааҕсыра рыҕсы рхаданы ҕарак реизгра акәзар, хара хзы имариоу усуп.
- 45- Хара, урт (амапкыфцаа) ирхәакәз ибзиазаны иахдыруеит. Уаргы урт урмықәымчын. Сыгәеандара иацәшәо ауаа, Акәыркан ала урылабжыа.

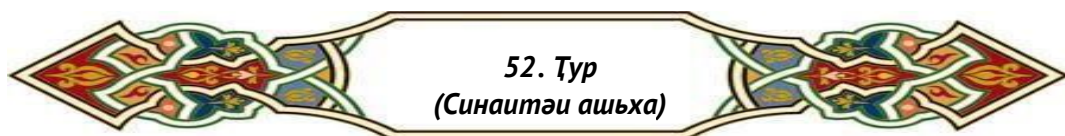
51. Зариат (Урхәашаны узыршәуа)

Иахзылҕауа иҳаназыжыуа Аллаҳ ихьзала!

- 1- Аҕша иасуеи,
- 2- Аидара еитазго аҕтақәеи,
- 3- Амшынаҕы изсо аҕбақәеи,
- 4- Адҕақәа ишахәтҕоу иказҕо ауааи мсааит!
- 5- Шәарт ажәа ишәытҕоу, хымҕада, иашоуп.
- 6- Насгы уи ахьырхәра, хәарада, инагзахоит.
- 7- Аеҕақәа рыла ирхиоу ажәфан мсааит!
- 8- Шәарт, иеиҕагыло агәаанагарақәа шәыртәгылоуп.
- 9- Акәыркан аганахьала ифашьаз ауаа роуп, амфа иашагы иацәхьаҕуа.
- 10- Зхы ҕазырхаз ракәхоит урт амцхәафцаа!
- 11- Урт, амдырраҕаҕы иалаханы, зхы ззымдыруа икалаз уаауп.
- 12- «Иабакәоу уи ахьырхәра амш?» хәа иҕаауеит.
- 13- Уи аены, урт мцала иҕышәахоит!
- 14- Агьама жәба шәахьырхәра! Шәызхыццакүаз агәаҕра, абар иахьыҕоу!
- 15- Аллаҳ иҳәатәхамҕара зәацәызыхьчаз ракәзар, ҕыанат бахчақеи, азыхьқәеи дара ирзыҕшуп.
- 16- Урт, уаҕа рынцәа иратәеишьаз рыдыркылоит. Избанзар, адунеиаҕы рхы бзианы имфәҕыргон.
- 17- Уахынла имачны ицәон.
- 18- Ашарҕаз анажьраз рынцәа иҳәон.
- 19- Ацхыраара иахәази, иҕару ауааи рзы рмал хәтәк рзалырхуан.

- 20- Ииашаны иазхарѝарц зѝаху рзы, адгьылтѝыла аѝны иначымкѝа аршахатѝақѝа ыѝоуп.
- 21- Иара убас, шѝхы шѝахѝахѝаѝшуагы абартѝқѝа шѝымбазои?
- 22- Ажѝаны ишѝытѝоугѝы, шѝаразѝѝгы ажѝаѝан аѝы иѝоуп.
- 23- Жѝаѝани дѝгылы рынѝаахѝы дымсааит, абри ажѝа, шѝара шѝышѝѝажѝо еиѝш ишѝабыргу!
- 24- Ибраѝим, исас дахѝқѝа ирызкыз аѝаамѝа уаргѝы иузнеима?
- 25- Уи иааигѝара ианнеи: «Абзиара умаз» рѝѝеит. Иаргѝы: «Абзиара шѝымаз» иѝѝеит, аха гѝаныла: «Зынза издыруа шѝоук рақѝазам» хѝа дѝхѝыцуан.
- 26- Иаразнак иѝааѝа рааигѝара дѝеины (изны ирымаз) аѝѝыс (ажѝы) рзааигѝеит.
- 27- Раѝхѝа инықѝеиѝан: «Иѝалозар, шѝананы ашѝыркы!» иѝѝеит.
- 28- Рѝагылазаашѝа маѝк агѝтѝынчымра изѝѝырнагахѝан: «Умшѝан!» рѝѝеит. Насѝы, адырра ѝаула затѝашѝахо ѝеик дышиоуша гѝырѝѝѝѝахѝаны ирѝеит.
- 29- Ари захѝз иѝхѝыс, арѝѝаа хѝа лыбѝы рганы, лхы дѝнасын: «Сара зықѝарахѝ инеихѝоу, хшарагѝы дызмоуа рѝхѝыск соуп!» лѝѝеит.
- 30- «Бынѝаа ус иѝѝеит. Хѝарада, зѝѝыгареи, здырреи хѝаадоу Иара маѝара иоуп» рѝѝеит.
- 31- Ибраѝим: «Уа аѝхѝаражѝѝаѝѝа! Шѝара дѝас ишѝымои? хѝа дрызѝааит.
- 32- «Хѝарт, агѝырѝса иалахѝз жѝларык рзы хѝашѝтуп.
- 33- Ахахѝқѝа ргѝыдырѝаларц иѝоуп.
- 34- Иахзырѝѝаѝаз рзы Аллаѝ иѝаѝхѝа ирмазеиу, адамыѝа знырѝахѝоу (ахахѝқѝа).
- 35- Абри амшала, уа иѝаз азхѝѝаѝѝа алахѝеит.
- 36- Усѝы тѝзык рыда иалахѝаша азхѝѝаѝѝа хѝа азѝыы дыѝазамызт.
- 37- Аѝыхѝтѝан, уи атѝылаѝны ахлымзаах аѝатѝхѝы алызхырц зѝаху рзы адыргақѝа аанѝажѝыт.
- 38- Мысагѝы иаартыѝѝѝаз аршахатѝақѝа рыла Фараон иахѝ дѝнахѝшѝтѝхѝан.
- 39- Фараон, иахѝра амшала уи дизѝамѝшит: «Ари ма дѝаѝшхырѝаѝуп, мамзаргѝы еилагак иоуп» иѝѝеит.
- 40- Аѝыхѝтѝан хѝаргѝы, ахѝымзѝ ирганы, ируаа рыла амшын дѝахѝѝаеит.
- 41- Ад жѝларгѝы, зегѝы иѝѝыѝѝаа изгоз аѝшақѝа рыжѝаѝѝеит.
- 42- Изхысыз акѝы аанмыжѝкѝа, ахѝа еиѝш иѝсаѝыаны иаршѝуан.
- 43- Семудаагѝы убасѝѝѝа (аѝатѝхѝқѝа рзыѝан), уртѝы: «Аамѝа кѝѝѝ азы абзиара шѝхы иашѝырхѝала!» хѝа рахѝан.
- 44- Рынѝаа идѝа анагѝара рхы иатѝарымшѝеит. Уи амшалагѝы ишынаѝшы-ааѝшуаз амаѝыс аарықѝашѝеит!
- 45- Шѝѝѝақѝы рзыѝамѝеит, ѝѝарантѝгѝы аѝхыраара рмоуит.

- 46- Урт раҥхьа имфасыз, Ныхә ыуажәларгыи имфахкьаз жәларык ракәын.
- 47- Ажәфән акәзар, уи игәгәазаны ишыақәхаргылт. Насгыи, хәарада, хара хауп уи зыртбаауа.
- 48- Адгылтәылагыи хара ихархиеит, ииашайкәкьаны, ибзиангыи икаҳцеит!
- 49- Зеггыи, фба-фбала иахшеит, ицауларыи шәазхәыцып хәа.
- 50- (Аңаимбар абас ихәеит:) «Ус анакәха, Аллаҳ шәыеимцашәкы. Ииашайкәкьаны, сара, Уи икынтә иаашыту агәеанцафы соуп.
- 51- Аллаҳ, даға нцәахәык дивашәмыркәылан. Ииашайкәкьаны, сара, Уи икынтә иаашыту агәеанцафы соуп.
- 52- Абас ауп ишыкоу, урт раҥхьагыи аңаимбарца ирзааиз рзы: «Уи длацхырцафуп, мамзаргыи еилагак иоуп» хәа ззырымхәац азәгыи дыказам.
- 53- Абицарацынхьаза еибырхәазшәоуп ишыкоу! Аиашазы урт, иахзыркәацәоз жәларык ракәын!
- 54- Уажәштарнахыс, урт азәлымхара рыумтан, абри амшала гәыбгангыи уоузом.
- 55- Аха рылабжәара уакәымцын, избанзар алабжәара ауааңсыра ырыхәартоуп.
- 56- Сара, ацынцәеи ауааңсыреи даеаказы акәымкәа, ысымцахырхәарц азы исшеит.
- 57- Урт ркынтә аразкы сҭахым, сара сдырчаргыи сҭахзам.
- 58- Хәарада, аразкы атара иақәити, амчрайкәкьа змоу Аллаҳ иоуп.
- 59- Хымцада, аиашамрахь имфахкьаз рзы, уаанзатәикәа иреиңшу хьырхәрак ыкоуп! Ус анакәха, уажәазы имыцакааит.
- 60- Ажәаны ишәытәоуп уи амш аены, мапкыфцаа хәгоу имшара рҭеиңшуп!

52. Түр (Синаитәи ашьха)

Иахзылңхауа иханазыжьуа Аллаҳ ихьзала!

- 1- Түр ашьха мсааит!
- 2- Иаархәу ацәа цшқә, цәахәа цәахәала,
- 3- Изну ашәкәы мсааит!
- 4- Еснагь изтаауа ахыбра мсааит!
- 5- Ихараку ажәфани
- 6- Ицәқәырцауа амшын мсааит!

- 7- Унцәа иахьырхәра, хымңада, иназоит.
- 8- Уи аанызкылаша иарбанзаалак мчрак ыказам.
- 9- Уи амш анааилак, ажәфән гәгәала ихыңхыңуеит,
- 10- Ашьхақәа аныкәара иалагоит.
- 11- Уи амш җабырг, мцуп хәа изыңхьазо рзы, хәгоу имшхароуп!
- 12- Хәгоу имшхароуп, зыңстәзаара хәмаррала изхызгаз.
- 13- Уи амш аены, ирыҗақьаны җаханымка икарцоит.
- 14- «Имцуп хәа ишәыңхьазоз амца, абар иахьыкоу!
- 15- Абригы лаңшхырңароума? Мамзаргы шәара ишәымбазоу?
- 16- Шәтал уахь! Уажәшьта ишәычхаргы ишәзымычхаргы зегьы акоуп, шәара шәзы акгы аеаңсахзом. Избанзар, икашәҗаз аҗак ауп ишәоуа!» хәа рахәахоит.
- 17- Аллаҳ ихәатәхамҗара зәацәызыхьчаз ракәзар, җәанаттәи абахчақәа рҗы аразкы иалагәырғьалоит.
- 18- Рынцәа иритәз иеигәырғьалоит, Рынцәа, урт җаханымтәи агәәкра иацәихьчоит.
- 19- «Икашәҗаз аус бзиақәа ирылҗшәаны иахьа ишәфа, ишәжәы!» (Хәа рахәахоит.)
- 20- Иеишьтагылоу ртәартәқәа рҗы инкыдиаалоит, насгы урт гәырғьаеҳәашаз ицқьашәқьоу ахатәфызацәа ратәахшьоит.
- 21- Иазхәйәфәаз, рхылҗышьтра акынтә иааиуа азхәйәфәагы, дара ирыцахҗоит, урт ируыз, икарҗазгы харззом. Избанзар, доусы ируыз, икарҗаз аҗакңхықәра рыдзаауеит.
- 22- Урт, рыңсы иатәху ашәырқәеи, ақәаци меигзарахда ирахҗоит.
- 23- Уа наҗ-ааҗ аҗәақәа иеимырдоит, амала уи арыжәтә амцхә днархәом, агәырҗсагы днарқәом.
- 24- Рыкәша-мыкәша рмайура иазку аҗар, зытра иҗоу иуҗаҗчо абырлаш еиңш ирывагьежьюеит.
- 25- Дара-дара инеиҗаңшы иеизҗаауеит:
- 26- «Аиашәҗәкызы хара, уаанза хҗынхацәа рҗы ханыкәзгы фныҗкала шәартәрак хаман.
- 27- Уажәы акәзар, Аллаҳ дахзылыңхан, уцәа-ужы иалаланы узбылуа аргәәкра мца хәцәихьчеит.
- 28- Хәарада, харт уаанзагы Иара мацара хәиҳәон. Ииашәҗәкыны, затәашьара меигзарахдоу, насгы зрыцхашьара рацәазоу Иара мацара иоуп.
- 29- Уара, урт рылабжьара ушаҗыц уаҗыз. Уара, унцәа иатәашьарала уагьңшфым, уагьеилагам.

- 30- Мамзаргъы урт: «Уи дпоетуп, аамта ихы акы антанарпаша хазыңшуп!» рхәоума?
- 31- Убас рахәа: «Ус анакәха, шәыңшы, саргъы сыңшуеит!»
- 32- Абри, рыхшыф ырыднайоу, мамзаргъы урт иахзыркъацааз жәларык ракәу?
- 33- Мамзаргъы: «Уи, ихы итихәааит» рхәоума? Ман! Урт азхәйара зтәхым роуп.
- 34- Ус анакәха аиаша рхәозар, уи иашьашәалоу хәоук аңырйааит!
- 35- Мшәан, урт зшаз дыкәмкәа ишазма; мамзаргъы дара рхатәкәа роума зегъы зшаз?
- 36- Ажәфанкәеи адгъыли дара роума изшаз? Ман! Урт иеилкааны иазхазйо ракәзам.
- 37- Мамзаргъы, Анцәа ихазынаракәа дара рыварафы икоума? Зегъы иркәитү дара роума?
- 38- Мамзаргъы (ажәфан ахь) ихаланы амазакәа излазызырфыша мардуанк рымоума? Ус акәзар, урт рахьтә азъы, абри азы ршахатгәк ааигәаит.
- 39- Атыңхәцәа Иара итәыз, ачкәынцәа – шәара, ус аума?
- 40- (Сңааимбар) Мамзаргъы уара убарт рзы ахәыңса утәхханы, убри ауал хьымзгыршыоума?
- 41- Мамзаргъы, икалаша иазку дыррак рыманы, убри анырйоума?
- 42- Мамзаргъы шәацхәак ыкәдыргылар ртәхума? Амала ашьацхәйкәа иакәшәаша дара азхамйафцәа рхатәкәа роуп.
- 43- Мамзаргъы дара, Аллаҳ ида дәеа нцәахәык дрымоума? Аллаҳ, урт ивадыркәылақәо зынза дыркәыгоуп.
- 44- Ажәфан акынтә акы кахауашәа рбаргъы: «Абарт иеиқәыланы икоу аңтәкәа роуп» рхәоит.
- 45- Уажәшьтә, агәымткәара ианақәшәаша амш акынза урт рхы иазныжь.
- 46- Уи амш иазкны изызхәыцыз, цьарамзар цьара акгъы ырыхәазом. Уи аены ацхыраафгъы дроузом.
- 47- Хәарада, агәымбылцьбафцәа абри адагъы изықәшәаша дәеа гәакрак ыкоуп, аха реиҳарафык уи рыздыруам.
- 48- Уара, унцәа иизбаша уазыңшыны ичхә, хәарада, уара ххылаңшреи хахьчареи урыйәанакуеит. Уфагылацыңхьаза унцәа рехәаңхьызла деитәхәала.
- 49- Цхәгәазгъы, аейдәкәа алашара ианалазшагъы Иара дырехәала.

53. Нецым (Аейдэ)

Иахзылпхауа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихъзала!

- 1- Икыдлаз аейдэ мсааит!
- 2- Шәфызә (Мухаммед), дымфашьеит, дагъымфахымкьеит.
- 3- Итәхракәа рылагъы дцәажәом.
- 4- Уи иихәо, ийәххәо ажааңкаракәа рыда даеаки акәзам.
- 5- Уи ажаакәа, иаҳаракзоу ачыдаракәа рыла ихартәау азәы; ацкьа (Гаврил) иирйойт.
- 6- Уи дшыкайәкьаз ала дибартәхеит.
- 7- Алаңшхәаа иахьыхаракзәз акны дыкан.
- 8- Нас иара дизаигәахеит, дагъылбааит.
- 9- Убас икалеит, (иеивагылоу) ахәымпалкәа фба ирыбжьоу аастагъы дизаигәахеит.
- 10- Абас ала, Аллаҳ иажәа иуафңсы изеитейхәеит.
- 11- Ибла иабаз, игәгъы мап ацәнамкит.
- 12- Уажәы шәарт, уи ибла иабаз имашәкуама?
- 13- Ийәбыргыйәкьаны, уаанза данылбаахьазгъы уи дибахьан.
- 14- Хара игылаз Сидре айла азааигәарафы,
- 15- Ажәаны ишәытйоу, ацьанат баҳча авара иказ.
- 16- Уи аамтазы Сидре зымеханакыз иңшьоу алашара, иаргъы дамеханакит.
- 17- Аха, ибла ацәимгеит, ихәаагъы дахымсит.
- 18- Хәарада, Инцәа идыргақәа рыхәтәк ибеит.
- 19- Ижәбама урт (гәыгыртәда иказ) Лати, Уззеи?
- 20- Нас, ахңатәи Менатгъы?
- 21- Аңкәынцәа – шәара, атыңхацәа Иара итәыз, ус аума?
- 22- Аха уи, (шәара шәтәала) ииашам афшара акәзами?
- 23- Абартқәа, шәареи шәабдуцәеи, шәныхабакақәа ирхырйахьаз ахьызқәа роуп. Аллаҳ урт ирызкны иарбанзаалак ршахәтгәк лбааимгазеит. Урт, (азхамйафцәа) рхатәы гәыфбарақәеи, ртәхракәеи ирыцныкәоит. Аха рынцәа икынтә, амфакәйафы дырзаахьеит.
- 24- Мамзаргъы ауафы иңсы иаатәху зегъы дзыркәитхоума?
- 25- Избанзар, нарцәыгъы адунеигъы Аллаҳ итәуп.

- 26- Ажәфан аҕны ыҕоу амаалықцаа, Аллаһ, иҕахымхакәа, мамзарғыы дырзылымҕхакәа, ууааҕсыра иратәеимшыакәа, урт рхашшаарағыы аky иахәартахом.
- 27- Нарцаы азхазымҕакәа, амаалықцаа ахәса рыхьызкәа рыртәоит.
- 28- Аха уи аганахьала дырракғыы рымазам, ргәаанагара мацароуп изыцныкәа. Хәарада, агәаанагара адыррайкәа иузадкылом.
- 29- Ус анакәха, хара хгәалашәара мап ацәкны, адунеитә җстәзаара ада даеакы иазхьамҕшыз ауааҕсыра, уарғыы урызхьамҕшын.
- 30- Абар, ирдыруа зеггы абри ауп. Хәарада, имфахкьаз зустәәоуггы ибзиазаны издыруа унцәа иоуп, амфа иаша иануггы зеггы раастә иеиҕыны издыруа Иара иоуп.
- 31- Ажәфанкәеи адгылы рыкны иҕоу зеггы Аллаһ итәуп. Абарткәа зеггы, ацәгъара кәзҕаз ирыхәтәоу иакәыршәаны, абзиа кәзҕазгы иреихазоу хамтала атәк ритәрц ауп.
- 32- Убас ауаагы ыҕоуп, гха хәычкәак рамхакайаргыы, агәырҗса дуқәа реацәырхьчоит. Урт, иреиҕу ала иратәашьахоит. Хәарада, унцәа ианажьра ихәаадоуп. Шәара, анышә шәаналихыз аамтәзтәи шәтагылазаашьагыы, шәанацәа рымгәартә шәантәз аамтәзтәи шәтагылазаашьагыы ибзиазаны идыруеит. Ус анакәха, шәхы шәмыркьуан! Избанзар, Уи агәырҗса зәацәызыхьчаз еиха ибзианы идыруеит.
- 33- Иазхьамҕшкәа ицаз дубама?
- 34- (Ағарцаа) Мачк рытаны, нас зәаанызкылаз!
- 35- Икалаша адырра иакәитны, убри ала ирбома?
- 36- Мамзаргыы, Мыса ибгьыцкәа ирну иара изеитарымхәазаци?
- 37- Агәбылфы Ибраһим ибгьыцкәагыы.
- 38- Гәырҗсафык, даеазәы игәырҗса дзайалом.
- 39- Ауааҕсы, иҕьабааҗса мацароуп ихашәаларан иҕоу.
- 40- Иҕьабаа ацымхәра, хымҕада, иҕылоит.
- 41- Иарбанзаалак тәакда ианхазом.
- 42- Аҕыхәтәантәи анеиртәгы Анцәа ишкә мацароуп.
- 43- Узыргәырҕьоггы, узырҕәыуоггы Иара иоуп.
- 44- Аҗстәзаара умызхуагыы, иузтәоггы Иара иоуп.
- 45- Амгәартә итаршәу ацәкәбар аҕынтә,
- 46- Хәҗеи-җхәыси рыла зеггы фба-фбала иеицызшазгыы Иара иоуп.
- 47- Иара иоуп анафстәи ашара здуггы.
- 48- Меигзарахда иузтәоггы Иара иоуп, иузеиҕазтәуагыы.
- 49- Шьира (Сириус) аеҕәагыы (азхамҕафцәа зымҕаныхәа), нцәахәыс иамоу Иара иоуп.

- 50- Ажэйтэ, Ад жэлэр ыкэызхызгыи хэарада, Иара иоуп.
- 51- Семудаагыи убасцэкэа акгыи рзаанмыжкэа!
- 52- Уртэ рацхэагыи Ныхэ ижэлэр. Избанзар, зегыи раастэ арыцхашыара злам, насгыи иахзыркэаз ракэын.
- 53- Хыла-гэыла иаархэыз ақалакыкэагыи абас икэигеит.
- 54- Уртэ, ахлымзаах рзаируит.
- 55- Убас ишыкоугыи, Унцэа игэшатаракэа узеилымкаакэа, имчразгыи агэыфбара умоума?
- 56- Абригыи, уаанзатэи агэеанцаракэа реицши гэеанцарак ауп.
- 57- Избанзар иааигэахоит, шэзааигэахара иафэу.
- 58- Уи, Аллах ида издыруа дыказам.
- 59- Уажэи абри ажэа (Акэыркэан) аума ицэашэшэауа?
- 60- Шэзыхыцэыуаша шэахыччоит!
- 61- Шэыцстазаара ахэмарреи агэыргыареи рыла ишэхыжэгоит.
- 62- Аха уажэшэцэ, Аллах изы асаара шэлакэны шэимцыхырхэа!

54. Камер (Амза)

Иахзылцхауа иханазыжыуа Аллах ихызала!

- 1- Аамцэ ааигэахоит, амза еикэгоит.
- 2- Уртэ цэашэхэык анырбалак, иаразнак рызкэа аиарханы: «Ари жэйтэнанатэ аахыс иахдыруа алацшхырцэроуп!» рхэоит.
- 3- Еснагы, имцны ицхэазаны рхатэы тахракэа ирыцныкэеит. Аха аускэа зегыи иахэназаша атыц ыкоуп.
- 4- Изкэыз амфэцэгыа раныхразы уртэ иагыа ажэабжыкэа рызнеихыеит.
- 5- Ари иназоу кэыгэроуп! Аха уртэ агэеанцаракэа рыхэом.
- 6- Ус анакэха, аапхэафы, ауафы иимбац уи игэыткыагэоу амш ашкэа аапхэара аныкаийдалак, уаргыи дара урызхэамцшын.
- 7- Рыблакэа, ргэыткыара ахыланы, рхатгэынкэа иртыцны, арцукэа реицши иеицхыитта анахэ, арахэ ифраны икоуп.
- 8- Мапкыфэа уи амш: «Ари, ицэбыргыцэкэаны иуадафзоу мшуп!» рхэоит.
- 9- Уртэ рацхэа, Ныхэ иуаажэлэргыи рцааимбар амцхэара идыркылахэан. Уртэ, хтэыуафы дымцхэафны дрыцхэазеит, «еилагак иоуп!» хэа изырхэеит, иусура иапырхагахеит.

- 10- Абри амшалагъы, Ныхә: «Уажәшьта исиааит, икалозар уцхыраара сыгумыжбын!» хәа инцәа диҳәеит.
- 11- Иаразнак жәфәан гәашәкәа аартны, икыдыбганы қәак аҳаруит.
- 12- Адгъыл ақынтәгъы азы ыйҳарфит. Нас, азқәа зегъы уск иазкны иеицылеит.
- 13- Ашьтахъгъы, ағәкәеи аҕәымығкәеи рыла икайаз ағба дақәхартәеит.
- 14- (Уи ағба) Ххылаңшреи хәхьчареи рыла, ирыдрымкылаз хуафңсы изы иҳамтаны изсо азы ихын.
- 15- (Уи ағба) Айабырг иаршаҳатғаны, ийатәхәны икаҳҕеит. Аха икоума шәыбжъара убри еилызкаауа?
- 16- Сыргәәкреи сыгәеанҕарақәеи зеиңшрахеи?
- 17- Ииашайәкьаны, Акәыркан иазхәыцааит хәа иҳармариеит. Еилызкаауа дыказами?
- 18- Ад жәларгъы (рыңааимбар Хәәд) амцхәара идыркылахьан. Аха сырғәәкреи сыгәеанҕареи шпәказ?
- 19- Уртгъы, нйәара зқәым уи амш еиқәайәа аены аңшатлакә рыжәәхҕеит.
- 20- Ауааңсыра, ийжәаз ахәырмайлақәа реиңш ишьтңааны иаршәуан.
- 21- Сыргәәкреи сыгәеанҕарақәеи зеиңшрахеи?
- 22- Ииашайәкьаны, Акәыркан иазхәыцааит хәа иҳармариеит. Еилызкаауа дыказами?
- 23- Семуд жәларгъы агәеанҕарақәа ирзхәмңшит.
- 24- Убас рхәеит: «Хабжъара икоу уафңсык иҳәатәы азхәхҕоума? Ускан амфа иаша ҳацәхьайны еилагарак кәҳамҕазои?
- 25- Иңшьоу ажәа хабжъара иаразә зайәык имацара иоума иззаашьтү? Ман! Уи мыцхәафык, ехарззалафык иоуп!»
- 26- Амцхәаф, аехарззалафы дызустоу уайәы ирбараны икоуп!
- 27- Ииашайәкьаны, хара, уртң ңахшәарц азы ажәмахе рзынаҳашьтит. Умыцакын, ачҳара аарңшы.
- 28- Насгъы, амахеи дарей рыбжъара азыхь шеифыршаша рзеитәхәа. Ирзалху аамтәа иакәыршәаны азы ахықәахь инеилааит.
- 29- Ус ишыказ, рфызцәа рахьтә иреицәаз иңхеит. Уигъы иахәа аашьтыхны, амахе ишьит.
- 30- Сыргәәкреи сыгәеанҕарақәеи зеиңшрахеи?
- 31- Бжьытқьак рыжәәхҕеит. Ауасақәа рытрафы иңсақьаны итаңсоу атәа иафызәхеит.
- 32- Ииашайәкьаны, Акәыркан иазхәыцааит хәа иҳармариеит. Еилызкаауа дыказами?
- 33- Лутң ижәларгъы агәеанҕарақәа ирызхәмңшкәа уи амцхәара идыркылеит.

- 34- Харгыы ңшатлакә ахахә ацны ирзынахашьтит. Аха, Лут итәацәара ашамтәз еикәхархеит.
- 35- Хатәашьара иалахархәит. Итәбуп ахәашьа иакәшәз абас ауп халңха шырзахшо.
- 36- Амала, Лут, урт ргәыреанийахьан иаалыркьаны ишықәаххуала. Аха дара уи игәеанйарақәа гәыфбарала иазнеит.
- 37- Насгыы урт, рысасцәа ихәымгаз тахрак ала ирыдгылеит. Харгыы рыбақәа аш рхахйеит, ихарлашәит. Ргәама жәба абыржәы, сыргәакреи, шәгәы злашәеанысйаз рылйшәақәа!
- 38- Айыхәтәан, ашьыжь шаанза гәакра җаастәк урт ирыхъеит.
- 39- Сыргәакреи, шәгәы злашәеанысйаз рылйшәақәеи ргәама жәба абыржәы!
- 40- Ииашайкьаны, Акәыркан иазхәыцааит хәа ихармариеит. Еилызкаауа дыказами?
- 41- Хәарада, Фараон ижәларгыы агәеанйарақәа рзынахашьтхьан.
- 42- Аха харшахатгәақәа зегъы имцны ирыңхъазеит, харгыы, урт ихараку, насгыы амч змайкьәоу ишихәтәз ала иакәахкит.
- 43- Уажәы шәара шәмапкыцәа убарт раастә иеигъума? Мамзаргыы иңшьоу ашәкәқәа рҗы шәхы элеикәшәырхаша аршахатгәақәа ыкоума?
- 44- Мамзаргыы: «Харт ашьаура зылшо, иайамхаша уаауп» рхәоума?
- 45- Ааигәа уртгыы айахоит, шьтахька имхьаңшкәа ибналарангыы икоуп.
- 46- Аха, урт ирзыңшыйкьәоу, акаамет амш ауп. Уи амш, хәарада, еиха игәыткьагоуп, еиха ихьаагоуп.
- 47- Абри ииашайкьоуп, зыңстәзаара агәырңса иалахәәҗыз, амҗа иаша иацәыхкьаны иеилагаз ауаа роуп.
- 48- Уи амш, амца ашкә ианыңхарйалак: «Агәама жәба абыржәы, ңахәаным аргәакра!» хәа рахәахоит.
- 49- Хәарада, хара зегъы шәага-загак ала иахшеит.
- 50- Хара хадйа, ажәак ауп, алеи-аңси рыбжьара иаакалоит.
- 51- Ииашайкьаны, шәара шәфызцәа иагьа жәларқәа ықәахгахьеит. Иазхәыцуа ыказами?
- 52- Икарйаз зегъы иҗны ишьтоуп.
- 53- Ихәычы, идуу зегъы цәахәа цәахәала ианйоуп.
- 54- Агәырңса җеацәызыхьчаз ракәзар, ңанат аҗны азиасқәа рхықә аҗны икоуп.
- 55- Аиашара ахра ахьауа атың – зымчра хәаа амам Аллаҳ иҗаңхьа ауп.

**55. Рахман
(Азылыңхааы)**

Иахзылңхаауа иҳаназыжьуа Аллаҳ иҳьзала!

- 1- Азылыңхааы,
- 2- Акәырқан иирҕеит,
- 3- Ауаңсы дишеит,
- 4- Уи аилкаареи, аиҕахәареи иирҕеит.
- 5- Амреи амзеи шәага-загак инакәыршәаны иныкәоит.
- 6- Ашьацкәагыи айлақәагыи иҕаңхәа ихырхәоит.
- 7- Ажәфан, Иара иоуп ишьтызхыз, ашәага-загагыи уи иазаңиҕеит.
- 8- Иахыркәаны ахәаа шәахымсырц азы.
- 9- Акапанра ииашаны, ишахәтоу ала икашәца, иагырханы ишәымкапанын.
- 10- Аңсабара унахәаңш, ңсызхоу зеггыи рзы ишишаз убап.
- 11- Уака ашәыркәеи, иптыз ахәырмайлақәеи ыкоуп.
- 12- Ицәыгъаз арыцкәеи, афҕыхаа змоу аїиаакәеи ыкоуп.
- 13- Шәынцәа ишәатәеишьақәаз ркынтә иарбану имцуп хәа ишәыңхьазо?
- 14- Ауафңсы, изу анышәаңшь еиңшу, нышәк далихит.
- 15- Аңынцәагыи амцайәкәа иалихит.
- 16- Шәынцәа ишәатәеишьақәаз ркынтә иарбану имцуп хәа ишәыңхьазо?
- 17- Ө-мрагыларакки, ө-мратәашәараки ирынцәоу Иара иоуп.
- 18- Шәынцәа ишәатәеишьақәаз ркынтә иарбану имцуп хәа ишәыңхьазо?
- 19- Иара, иеиңыло ө-мшынк еицеиуижьит.
- 20- Аха рыбжьара ңынгылак ыкоуп, изеилалом.
- 21- Шәынцәа ишәатәеишьақәаз ркынтә иарбану имцуп хәа ишәыңхьазо?
- 22- Урт афбагыи ркынтә абырлаши акоралли ҕыргоит.
- 23- Шәынцәа ишәатәеишьақәаз ркынтә иарбану имцуп хәа ишәыңхьазо?
- 24- Иара итәуп ашьақәа иреиңшны изсо амшын иху зыңрақәа шьтыху ағбақәа.
- 25- Шәынцәа ишәатәеишьақәаз ркынтә иарбану имцуп хәа ишәыңхьазо?
- 26- Адгылтәыла иқәу зеггыи аңсра рыкәуп.
- 27- Идуззоу, ирыцхашәафзоу Унцәа иакәзар, Уи наунагза дыкоуп.
- 28- Шәынцәа ишәатәеишьақәаз ркынтә иарбану имцуп хәа ишәыңхьазо?
- 29- Ажәфанкәеи адгылыи рҕыи икоу зеггыи Иара ихәоит. Есығены иара аус даҕуп.
- 30- Шәынцәа ишәатәеишьақәаз ркынтә иарбану имцуп хәа ишәыңхьазо?
- 31- Уа ауааңсыреи аңынцәеи! Шәаргыи шәхасаб хазҕаараны хәкоуп.
- 32- Шәынцәа ишәатәеишьақәаз ркынтә иарбану имцуп хәа ишәыңхьазо?

- 33- Уа ауаапсыреи аңын жэларқәеи! Ажәфәнқәеи адгъыли рхәаақәа шәзырхысуазар, шәахыс! Аха, уи афыза амч ду хара ишәахамтәкәа хысшәа шәымазам.
- 34- Шәынцәа ишәатәеишәақәаз ркынтә иарбану имцуп хәа ишәыңхьазо?
- 35- Амцабзи иртәоу абфеи аншәыжәырїдалак, хеиқәырхашәагъы цыхыраарагъы шәаузом.
- 36- Шәынцәа ишәатәеишәақәаз ркынтә иарбану имцуп хәа ишәыңхьазо?
- 37- Ажәфән еиқәшаны, иеилашуа ахәшеиңш, икаңшәа ианыкала аамтәзы.
- 38- Шәынцәа ишәатәеишәақәаз ркынтә иарбану имцуп хәа ишәыңхьазо?
- 39- Иара убри амш аены, ауаапсырагъы аңынцәагъы ргәырқсақәа рзы зїаара рытәахазом (избанзар, зегъы икказа иубартәахит).
- 40- Шәынцәа ишәатәеишәақәаз ркынтә иарбану имцуп хәа ишәыңхьазо?
- 41- Агәырқсауаа рхақсахәа мацарала иудыруеит, нас рңырцәқәеи рышьхәақәеи рыла иаанкылахоит.
- 42- Шәынцәа ишәатәеишәақәаз ркынтә иарбану имцуп хәа ишәыңхьазо?
- 43- Агәырқсауаа имцны ирыңхьазаз ңахәаным, абар иахьыкоу!
- 44- Уи амцеи азырши ирыбжәазауеит.
- 45- Шәынцәа ишәатәеишәақәаз ркынтә иарбану имцуп хәа ишәыңхьазо?
- 46- Зынцәа иқәаңхәа ағылара иацәшәо рзы ә-ңәанатқ ыкоуп.
- 47- Шәынцәа ишәатәеишәақәаз ркынтә иарбану имцуп хәа ишәыңхьазо?
- 48- Афәганкгъы хкы рацәала меиғзарах аразқәа рыла итәуп.
- 49- Шәынцәа ишәатәеишәақәаз ркынтә иарбану имцуп хәа ишәыңхьазо?
- 50- Афәганк рфы илеиуеит ә-зыхьк.
- 51- Шәынцәа ишәатәеишәақәаз ркынтә иарбану имцуп хәа ишәыңхьазо?
- 52- Афәганк рфы иеиуеиңшым ашәырқәа ыкоуп.
- 53- Шәынцәа ишәатәеишәақәаз ркынтә иарбану имцуп хәа ишәыңхьазо?
- 54- Атлас (сатин) ала иқәйоу атәартәкәа ирықәтәоит. Ари афңәанатгъы ршәырқәа уахьыназаша ақара иузааиғәоуп.
- 55- Шәынцәа ишәатәеишәақәаз ркынтә иарбану имцуп хәа ишәыңхьазо?
- 56- Уақәа зыңшәмацәа рыда уаха азәгъы изхьамңшуа ахатәфызцәа ыкоуп. Уаанза уафңсык, мамзаргъы ңынк дызкыымсыц.
- 57- Шәынцәа ишәатәеишәақәаз ркынтә иарбану имцуп хәа ишәыңхьазо?
- 58- Урт, рубини акоралли ирылхушәоуп ишыкоу.
- 59- Шәынцәа ишәатәеишәақәаз ркынтә иарбану имцуп хәа ишәыңхьазо?
- 60- Абзиара ацымхәра, бзиарамзар икаларыз?
- 61- Шәынцәа ишәатәеишәақәаз ркынтә иарбану имцуп хәа ишәыңхьазо?
- 62- Арт афңәанатқ рыдагъы, даеа ә-ңәанатқ ыкоуп.
- 63- Шәынцәа ишәатәеишәақәаз ркынтә иарбану имцуп хәа ишәыңхьазо?

- 64- Рыѡбагы иеикэара-хиайэаауп.
- 65- Шэынцэа ишэатэеишьякэаз ркынтэ иарбану имцуп хэа ишэыңхьазо?
- 66- Уртэ раѡба ркынгы агэгэахэа ийыйуа ѡ-зыхьк ыкоуп.
- 67- Шэынцэа ишэатэеишьякэаз ркынтэ иарбану имцуп хэа ишэыңхьазо?
- 68- Аѡба ркынгы хкы раѡала ашэыркэеи, ахэырмеи, амыймычы ыкоуп.
- 69- Шэынцэа ишэатэеишьякэаз ркынтэ иарбану имцуп хэа ишэыңхьазо?
- 70- Убартэ рѣы, зказыа бзиоу, зхаѣсахьа ңизоу ахатэѡызцаа ыкоуп.
- 71- Шэынцэа ишэатэеишьякэаз ркынтэ иарбану имцуп хэа ишэыңхьазо?
- 72- Ркыала ңизкаэа рѣы, игэыргъаеҳэашаны ахатэѡызцаа рзыңшуп.
- 73- Шэынцэа ишэатэеишьякэаз ркынтэ иарбану имцуп хэа ишэыңхьазо?
- 74- Артэ, дара раңхьа, уаѡңсык мамзаргыы ңынк дыркыымсзац.
- 75- Шэынцэа ишэатэеишьякэаз ркынтэ иарбану имцуп хэа ишэыңхьазо?
- 76- Ииайэоу, иблахкыгоу ахчкэа рыйайаны иркыдиаалоуп.
- 77- Шэынцэа ишэатэеишьякэаз ркынтэ иарбану имцуп хэа ишэыңхьазо?
- 78- Идуззоу, ирыцхашьяѡзоу унцэа ихьз шака ихаракзоузеи!

56. Вақыя (Ахтысқәә)

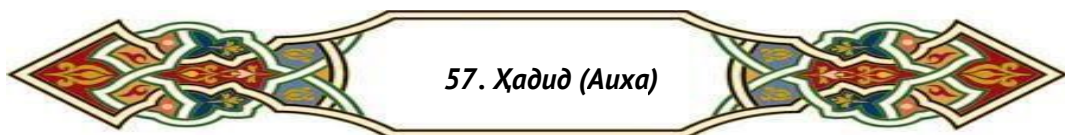
Иахзылңхауа иханазыжьюа Аллаҳ ихьзала!

- 1- Ахтыс ду (акаамет), аныкалалак,
- 2- Уи шыкалаша имцуп зхэаша усгыы дзыкалом.
- 3- Шьюкы ланаркэуеит, шьюкы ҳаранакуеит.
- 4- Адгыл гэгэала ианйыслак.
- 5- Ашьхақәа иеилакэыбаса ицаны,
- 6- Анаѡс иансабахалак,
- 7- Шэаргыы, х-гэыңкны шэеишэшоит.
- 8- Гэыңѡык рышэкэы аргъарахь ала ироуеит, ирыбаргэузеи уртэ!
- 9- Гэыңѡык рышэкэгы армарахь ала ироуеит, шака ирыцхаузеи уртэ!
- 10- Насгыы абзиараѣы аңхьа игылақэаз, уртэ аңышьяраѣгы аңхьа игылазауеит.
- 11- Иара убартэ разкыла итэу аңыанатқәа рыѣгы аңхьа игылоу роуп.
- 12- Аллаҳ зегыы рааста изааигэақәо роуп.
- 13- Реиҳараѡык, раңхьатэиқәа роуп,
- 14- Маѡыкгыы, ашьтахьтэиқәа роуп.
- 15- Хьыматэала иеикэычаѡоу атэартэақәа ирыкэтэаны,

- 16- *Нак-аак иеиҕаһуа икыдиаалоит.*
- 17- *Рыкәша-мыкәша, наунагза рымай зуыша аҕар рывагьежьюлит,*
- 18- *Үанаттәи азыхкәа ркынтә идьртәыз аңхалкәеи, аирызкәеи, айәцакәеи*
рыла.
- 19- *Иагъа ржәыргыы, рхы рнархьюам, иагъынйәом.*
- 20- *Иргәаһханы иалырхуа ашәыркәа,*
- 21- *Рыңсы иатәххо аһсаатә ржыы,*
- 22- *Насгыы зыблакәа һшзаза икоу ахатәфызцаа цкьакәа,*
- 23- *Италаһаны ийәаху абырлашкәа реиһш.*
- 24- *Адунеи аһны икарйаз ихәартюу аускәа ирхамтаны ироулоит.*
- 25- *Уаһа ибашоу, мамзаргыы агәырһса иайазйаша ажәак раһауам.*
- 26- *Ираһауа акы зазәык: «Абзиара шәымаз, агәырһара шәҕеиһшыз!» ауп.*
- 27- *Зышәкәы арһарахь ала изауз, ирыбаргәузеи убарт!*
- 28- *Амаз змам ацакәеи,*
- 29- *Иғассы изғоу абанан йлакәеи,*
- 30- *Зееййыхны икоу ашәшырыртәкәа,*
- 31- *Азхыҕеақәа рхықә аһны,*
- 32- *Меиғзарахда ашәыркәа*
- 33- *Иагърыгхом, уагъахырбауам.*
- 34- *Насгыы рыварағы рхатә фызцаа, иһшзоу, һсыцкьаралагыы ихаракзоу.*
- 35- *Хәарада, хара урт, үанат ишақәнагау ала иахшахьеит.*
- 36- *Урт еснагь кьыс змам ракәны иһахйалоит.*
- 37- *Рыхатәфызцаа рзы бзиабарала итәны, изтагылоу ақарагыы мыңсахкәа.*
- 38- *Абарткәа зеггы, аиашеи ақәнагеи иақәныкәаз рзоуп.*
- 39- *Урт рыхәтак, аңхәтәикәа роуп.*
- 40- *Рыхәтакгыы ашьтахьтәикәа роуп.*
- 41- *Рышәкәы армарахь ала изьртәкәаз... Изықәшәашази убарт?*
- 42- *Убылны узчычуа амцеи, азырши афныйкә,*
- 43- *Ала жәпак айаһа икоуп.*
- 44- *Хьшәашәаракгыы, тынчракгыы рызымтәша.*
- 45- *Избанзар, уаанза ртахракәа иткәаны ирыман.*
- 46- *Идуззоу агәырһса изацәхьайуамызт.*
- 47- *Абас рхәон: «Ииашайкәаны, харт хәңсны, хабәқәа еиқәыжыны ханыкәлалак*
ашьтахь, еитах хәңсы тәлоума?
- 48- *Хара мацара хакәымкәа уаанзатәи хабдуцаагыы, ус аума?»*
- 49- *Убас хәа: «Уаанзатәикәагыы, уи анафстәикәагыы,*
- 50- *Иалкаау уи амш, иарбоу аамтәзы хымһада үярак иеизгахоит!»*
- 51- *Насгыы, шәарт имфәхкьаз амапкыфцаа!*

- 52- Хымңада, олеандр ѓла аќынтә ишәфоиут.
- 53- Шәыцақәа убри ала ишәыртәлоиут.
- 54- Ашьтахъгъы азыршы шәыжәлоиут.
- 55- Ишабаз амахеқәа азы шыржәуаѓәкъа еиѓш!
- 56- Абар, аҳасабеилыргаратә мшы урт реишәачара!
- 57- Шәарт шәызшаз ҳара ҳауп, абыржәгъы ишәызхамѓазои?
- 58- Икашәтәо ахзы зынза шәазымхәыцзои?
- 59- Уи шәара шәоума изшо, мамзаргъы ҳара ҳакәу?
- 60- Шәыбжъара иеихаҳшеит аңсра, ҳара акагъы ҳңырхагахараны иќам.
- 61- Аңсра шәақәыршәаны шәара шәцымхәра даеа абиңарақәак раагарагъы.
- 62- Хәарада, раңхәазатәи шәшара зегъы ижәдыруеит, шәазхәыцны аѓатәхәы залшәымхуеи?
- 63- Икашәыңсаз ажәла шәазхәыцхьоума?
- 64- Уи шәара шәоума иеиззырхауа, мамзаргъы ҳара ҳакәу?
- 65- Иахтәххар, уи, хәартара злам ѓәаќъак иафызахтәуан, шәаргъы иңьашәшьарын.
- 66- «Иҳахъи» шәхәарын, «Аиашазы аңхастә гәгәа ҳауит!
- 67- Иѓабыргъыѓәкъаны зынза арыцҳара хтәгылт» шәхәарын.
- 68- Ишәжәуа азы шәазхәыцхьоума?
- 69- Уи, аңтә аќынтә шәара шәакәу илбаазго, мамзаргъы ҳара ҳакәу?
- 70- Иахтәххар, уи аңьыка атәны, иѓааны иќахѓарын. Ус анакәха, итәбуп шәхәартәзами?
- 71- Иеиқәышәѓо амца иахышәхәауеи?
- 72- Уи аѓла, шәара ишаны иеизшәырхауама?
- 73- Хара уи, асакарафы амѓа иану рзы, насгъы амла иакуа рзы дыргас, разкыс иахшеит.
- 74- Ус анакәха, иҳаракзоу унцәа деитәхәа.
- 75- Аеѓәақәа ртңыңқәа сырхықәауеит.
- 76- Ижәдыруазааит, ари қара дуззоуп.
- 77- Хәарада, уи, кырза иаңсоу, иҳаракзоу Аќәырќан ауп.
- 78- Ахатәѓәкъа (жәфәнгәашәңхәарафы) ихъчоу шәкәуп.
- 79- Уи, ицқашәкъа иќоу амаалықъцәа зәѓәык роуп ақыысра азин змоу.
- 80- Уи, адгъылтәылақәа рынцәахәы иќынтә илбаагоуп.
- 81- Шәарт уажәы, абри ажәа аума иќәнышәшьо?
- 82- Шәара, ишәытәоу аразкы, амцхәара адкыланы аума атәк шыќашәѓо?
- 83- Амала, шәыңсы шәкырќы ианкылахалак,
- 84- Иара убри аамтәзы иќашәѓара шәзымдыруа шәнаңшы-ааңшлап.
- 85- Хара, уи шәара шәаастә ҳазааигәоуп, аха ишәзыбом.

- 86- Шәаи, азәи инапайка шәйкамзар, ахырхарагыи шәақәймшәозар,
 87- Уи (шәыңстазаара), шытахька ишәырхынхәи, шәажәа иашазар!
 88- Амала уи (зыңсы зхыйыз), Аллаҳ изааигәаз азәи иакәзар,
 89- Аманшәалареи, аразкы бзиеи реиңш, зегыи ирхыйхыртоу җанат иҗеиңшуп.
 90- Зыңстазааратә шәкәи арғарахь ала изауз,
 91- «Уа арғарахь икоу, абзиара умаз уара!»
 92- Аха мцны изыңхәаз аз амахагыацаа дреуазар,
 93- Убри изы азыршы иалху аишәачара ыкоуп!
 94- Насгыи уи ийыхәтәа, җаханым алажыроуп.
 95- Хәарада, ари иҗабыргыҗәкыоуп.
 96- Ус анакәха, иҳаракзоу унцәа ихьз арехәаңхьызла иеиҗахәала.

57. Хадид (Ауха)

Иахзылңхауа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихьзала!

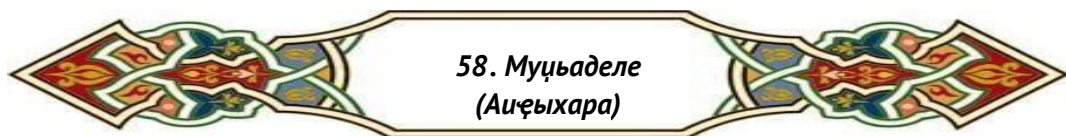
- 1- Ажәфанқәеи адгыили рыкны икоу зегыи Аллаҳ ирехәаңхьыз еиҗархәоит. Уи дхаракзоуп, икаийо зегыи аҗәыгара айоуп.
- 2- Ажәфанқәеи адгыили раҳра Иара мацара итәуп. Аңстазаара узтогыи иумызхуагыи Иара иоуп. Уи, зегыи имч рықәхоит.
- 3- Аңхәатәигыи айыхәтәантәигыи, иубарттоугыи иубартамгыи иара иоуп. Уи зегыи здыруа иоуп.
- 4- Ажәфанқәеи адгыили фымш рыла изшаз, насгыи жәфанқәаца иахылаз иоуп. Адгыл иалалогыи иалйуагыи, жәфан аҗынтә илеуагыи, уахь ихалогыи зегыи здыруа Иара иоуп. Шәахыиҗазаалакыи Уи шәара дшәицуп. Аллаҳ икашәйо зегыи ибоит.
- 5- Ажәфанқәеи адгыили раҳра Иара мацара итәуп. Насгыи аусқәа зегыи айыхәтәаны иахькылсуа Иара ишәа ауп.
- 6- Айх аҗынтә амш иацыйоит, амш аҗынтәгыи айх иацыйоит. Агәқәа иртоугыи ибзиазаны идыруеит.
- 7- Аллаҳи иңааимбари азхашәйә. Уи аамтала ишәиҗақәаз рҗынтә, ағырт ауаагыи ирықәшәырз. Шәыбжәара иазхәйәфцәаны абри афыза җазцыз рзы ахамтә дуззақәа ыкоуп.
- 8- Аңааимбар, Анцәа дазхашәйәрц азы ааңхәара шәыҗаны, ажәа шшәымиххьоугыи, Аллаҳ ишахәтоу ала дышҗазхашәымйо?

- 9- Шәара алашьцара шәалигарц азы иуафңсы (иңааимбар) ила иаарту ажәаңқарақәа шәзылбаазгаз Иара иоуп. Хәарада, Аллаҳ, шәара шәзы кырза дкәымшәышәуп, кырзагы дрыцхашәауп.
- 10- Ажәаңқәеи адгылыи зегыи, айыхәтәан Аллаҳ ишизынхаша шыжәдыруагыи Уи имфазы аныхра шәзеигзои? Шәыбжьара, аиааира амш ақынза змал нызхызи иеибашызи, агырт ауаа зеиңшхазом. Урт рыфазара, дара рышьтахь иныхны иеибашыз рааста иҳаракуп. Абас ишыкоугыи, Аллаҳ, зегыи абзиара ишақәиршәо ала ажәа ритеит. Аллаҳ, иаакашәйо зегыи ишахәтоу ала идыруеит.
- 11- Дарбанзаалак Аллаҳ иирңсахыр, Аллаҳ уи иацңангыи ишәоит. Уи ада кырза иаңсоу ахамтәагыи ацийоит.
- 12- Уи амш аены, иазхәйафцәоу ахацәеи, иазхәйафцәоу ахәсеи, рылахьқәа лашаза ишныкәоу убартәаоит. «Иахьа шәара гәыргәеҳәаша шәймоуп, зыңака азиасқәа зтысуа цыанатқәа рфы наунагза шәаангылоит!» хәа рахәаоит. Абар, агәыхәтәхьзарагыи абри ауп!
- 13- Уи амш аены, ахацәа гәангыашцәеи ахәса гәангыашцәеи азхәйафцәа абас рархәоит: «Харгыи шәаахзыңшы, хшәыхьзаны шәылашара ақынтә хәтәк хған!» хәа. Аха: «Шьтахькә шәхынхәны дәеа лашарак шәашьтала!» хәа рахәаоит. Насгыи рыбжьара иаразнак баагәарак ргылахоит, азхәйафцәа ахыкәоу аган ақны алыңха, агыирахь акәзар, агәакра ыкоуп.
- 14- Агәангыашцәа дара рахь: «Харгыи шәара хшәыцзамзи?» хәа рықәфьртүеит. Уртгыи: «Ааи, ус акәын, аха, шәарт шәхы ацәгыара тәшәырңеит, еснагь аамтә шәазыңшын, еснагь агәыфбара шәыман. Аллаҳ идңа ааины ишәыдгылахаанза шәгәыфбарақәа рыла аамтә шәхыжәеит. Убри амшалагыи, уи ажьара иазкәаз (афстәа), Аллаҳ изкны шәшижьац шәижьон.
- 15- Иахьарнахыс, шәара шәкынтәгыи, иаартны мап зкқәаз ркынтәгыи ахфыхыңса адкыларәа кәлазом. Шәахьнанагаша амца ауп. Шәарт ишәықәнагоугыи уи ауп. Шака иңыхәтәа бааңсузеи уи!
- 16- Азхәйафцәақәа, Аллаҳ игәалашәареи иаажәаңқарақәа ирзаанагаз аңабыргәеи разхәыцрала, рцәа иантәзызааша аамтә мааизеи? Урт, уаанза ашәкәы зоухьаз, аха аамтәла згәәйәақәа жәпахаз иреиңшымхааит. Урт реиҳарафык имфәхькәз ауаа роуп.
- 17- Ижәдыруазааит, Аллаҳ, иңсхәоу адгыл дәеазнык аңсы ахеийоит. Шәазхәыцырц азы ҳаршахәтәқәа акакала ишәзеитәххәахьеит.
- 18- Иазрыцхау ауаа ацхыраара рызтәз ахацәеи, иазрыцхау ауаа ацхыраара рызтәз ахәсеи, насгыи Аллаҳ (иазрыцхау иуааңсыра) аңсахра рызтәз, дара иацңаны ирзышәахоит. Урт, уи адагыи кырза иаңсоу ахамтә рзыишуп.

- 19- Аллахи иңааимбари абас иазхазйаз ауаа, иара убарт, Аллах иғаңхья афызцаеи ашьахитцаеи рыфазара рымоуп. Рхамтқаеи рылашареи дара ирзыңшуп. Мап кны хажәаңқарақәа имцны изыңхьаз ракәзаргыи, ыаҳанымуаа роуп.
- 20- Ижәдыруазааит, адунеитә ңсқазаара: ахамарреи, агәырғьареи, аеырқағьареи, аеырбареи, амали, ахшареи рыла аицлабра мацара роуп. Ақәа илеиуа иафызоуп, иеизнархаз ала анхацәа аргәырғьоит, ашьтахь аарфара анықалалакгыи аеафра зегьы ифеижьза иқаланы, айыхәтәангыи асаба иафызахоит. Нарцәы акәзар, ма игәғәоу ргәақрак, мамзаргыи Аллах ианажьреи игәаңхареи ықоуп. Адунеитә ңсқазаара, уи узжьо хнықәгартак ада уаҳа даеакы акәзам.
- 21- Зытбаара, жәфани дгыили рытбаара ақара иқоу, Аллахи иңааимбари азхазйаз рзы имазеиу аңанатқәеи, шәынцәа ианажьреи шәрыхьзарц азы шәеиңхныфла. Ари, Аллах иатәашьара ауп. Уи, изиҗаху иатәеишьоит. Аллах иатәашьара идуззоуп.
- 22- Адгьылтәыла ақны имфаңысыз, мамзаргыи ишәыхтысыз рыцҳарак ықам, иназахаанза шәкәык ианымкәа. Хәарада ари, Аллах изы кырза имариоуп.
- 23- Ишәцәызыз азы шәымгәырфари, Уи ишәатәеишьақәаз рылагыи шәңағьамхарц азы абас қайцеит. Аллах, зхы иахңагьо, зығхазырззало ауаа бзиа ибазом.
- 24- Урт, акачбеира шырқазшьоу еиңш, агьырт ауаагыи акачбеира рыдыргалоит. Дарбанзаалак, Аллах изхьамңшыз идыруазааит, Аллах акы дазрыцҳазам, уи ареханҗхьызқәа зегьы дрыңсоуп.
- 25- Иңабаргыиәқьаны хара, аңааимбар иаартыз аршаҳатқәа рыла днаҳашьтит, ауааңсыра ақәнагала рхы мфаңырғари азгыи ашәкәи аиашаратә капангеи наҳашьтит. Насгыи аиха рзылбаахгеит, уи ақны амч дуззеи ауааңсыра рзы ахәартқарақәеи ықоуп. Абас ала, Аллах, Иара дрымбазакәа дазхәианы, имфеи иңааимбарцәеи ацхыраара рызтаз цәыригашит. Хәарада, Аллах дығәғәазоуп, дҳаракзоуп.
- 26- Иңабаргыиәқьаны, Ныхәи Ибраҳими ицҳаражәҳафцәаны инаҳашьтит, рхылҗышьтрагыи аңааимбарреи ашәкәи ратәахшьеит. Урт рыбжьара амфа иаша зыңшааз шықоугыи, реиҳарафык имфахқьаз рақәхеит.
- 27- Нас, урт рышьта ихыз хңааимбарцәа иеишьтаргыланы инаҳашьтит, ашьтахь Мариам лңа Иаса днаҳашьтын, Инҗыл иахтеит, уи дазхазйаз рыгәқәа ақәымшәишәреи арыцҳашареи рызтаҳцеит. Дара иаңшьыргаз аберра (амонахра) акәзар, уи хара ирыдаҳйаз акәзам, Аллах игәаңхаразы рхатқәа иаңшьыргаз акәын. Аха ишахәтаз ирызнықәымгеит. Харгыи

рыбжьара иазхайафцаз ахамтақаа рѣахшьеит, амала реухарафык мѣахъеит.

- 28- Уа азхайафца! Аллаҳ пату иқәымѣара шәеацәыхъчаны иңааимбар ихәатәы хашәѣа, абас ала фынтә иеиҳаны ишәатәеишьап, шәымѣа ирлашап, ишәанаижьып. Аллаҳ кырза данажьфуп, дагырыцхашьяфуп.
- 29- Абас ала, уаанза ашәкәы зыртахъаз ирхыпхъазалоу ауааңсыра ирдыруазааит, Аллаҳ иатәашьара зшаша дара ракәзам. Атәашьара зегь рыла Аллаҳ инапәы икоуп, насгъы уи изитаху иратеишьоит. Аллаҳ атәашьара дузза дақәитуп.

58. Муцаделе (Аиҕыһара)

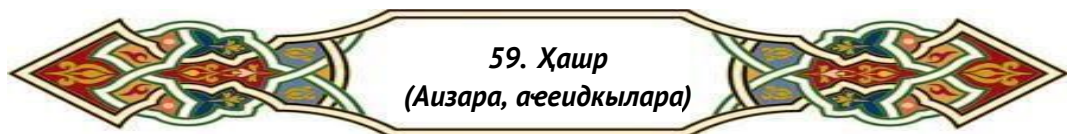
Иахзылпхауа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихъзала!

- 1- Зхайа дизашшыны ажәа умазкыз, насгъы зтагылаашья Аллаҳ инапы ианызѣаз аңхәыс лажәа Аллаҳ иаҳаит. Аллаҳ, шәара шәцәажәарақәа иаҳауеит. Избанзар Уи зегъы иаҳауеит, зегъы ибоит.
- 2- Шәыбжьара рыхәсақәа зыхар рзыказѣаз ирдыруазааит, урт ранацәа ракәзам. Ранацәа, дара рхатақәа зыхшаз ахәса роуп. Ииашайәкьаны урт, ихәымгәоу, иңайгәыдоу ажәак рхәоит. Хәарада, Аллаҳ кырза данажьфуп.
- 3- Рыхәса зыхар рызуны, зажәагъы ззынамыгзаз ракәзар, еитах рыхәса ирзааигәахарц азы тәык ихы дақәитыртәроуп. Шәара ишәабжьогоу абри ауп. Аллаҳ, ижәуыз, икашәѣаз зегъы идыруеит.
- 4- Абри афыза алшара змам, фымз ачгара дыѣазароуп, уи зымч ақәымхо ағарцәа хынѣажәафык крырфеицароуп. Ари, Аллаҳи иңааимбари рызхайара аашәрыңшырц азыхәан ауп. Абартқәа, Аллаҳ иаңиѣаз аңкарақәа роуп. Азхамѣацәа ракәзар, урт, хъаала итәу гәақрак рзыңшуп.
- 5- Аллаҳи иңааимбари ирәагылаз, дара рапхъа имфасхъоу реиңи иладыркәуеит. Хара, иаартыңәкьаз ажәаңкарақәа лбаахгахъеит. Азхамѣафцаа рзы илазыркәыша гәақрак ыкоуп.
- 6- Уи амш аены, Аллаҳ урт зегъы рыңсы рхайаны, ируыз, икарѣаз дирдыруеит. Аллаҳ, абартқәа акакала ишәзеиқәиңхъазахъеит. Аха, урт ирхаштхъеит. Аллаҳ зегъы ибартгоуп.
- 7- Иузгәамтазаци? Аллаҳ ажәфанқәа рѣы икалогъы, адгъыл акны икалогъы идыруеит. Мазала ицәажәо хфык ахъыкоу аңшьбатәи Иара иакәымкәа

ңсыхәа амазам. Хәфык ахыыкоу афбатәи Иара иакәымкәа калашья амам. Хыңхьазарала иеиңазааит, иеиңазааит, иахыыказаалак иказааит, Аллаҳ урт дрыцуп. Айыхәтәаны акаамет амш аены, ируз, икарїаз зеггы урт ирзеитеиҳәараны дыкоуп. Избанзар, Аллаҳ зеггы идыруеит.

- 8- Мазала ацәажәара мап зыцәку ауаа убартоума? Еиңах уи мап рызцаикыз аус акайара иафуп, агәырңса архареи, иашамрала аныкәареи, аңааимбар ифагылареи рганахьала, аиґахәйтхәыттра иафуп. Уааигәара ианааилак, Аллаҳ аңсшәа шуеиҳәо еиңш аңсшәа уархәоит. Насггы рыбжьара: «Аллаҳ, абри хажәакәа рзы ахьырхәра хәкәиршәарц акәзамзи?» рхәоит. Урт ґахәным рызхоит. Уахь итәлоит. Шака неиртґа бааңсузеи уа!
- 9- Уа азхәйәфцәа! Шәыбжьара мазала шәанеиңәажәо, агәырңса архареи, иашамрала аныкәареи, аңааимбар ифагылареи рганахьала шәмеиґахәйтхәытын. Абзиареи агәырңса ахаңыхьчареи рганахь ала шәеиңәажәала, насггы зәаңхьа шәеизараны шәыкоу Аллаҳ иахәтыр амбара шәеаңышәыхьча.
- 10- (Уи афызә) Мазалатәи аиґәәжәарақәа афстәа икынтә ауп. Ари, азхәйәфцәа архьаарц азоуп. Аха, Аллаҳ иґахымхакәа афстәа урт ңырхаґа рызитом. Азхәйәфцәа Аллаҳ мацара икәгәыґны, Уи рыґеимйаркааит.
- 11- Уа азхәйәфцәа! Шәарт, шәызлахәу аизарақәа рґы «аґың аашәырты» хәа анишәрхәалак, аґың рзаашәырты, убриала Аллаҳггы шәарт аґбаара шәатәеишьоит. «Шәфәгыл!» анырхәалакггы шәеиңамхан. Уи алаггы Аллаҳ, шәыбжьара ииашәйәкьаны иазхәйәфцәаны, адырра знапәы иаазгаз ауаа рыфазара хареикуеит. Ижәуа, икашәйәуа зеггы Аллаҳ ишахәтоу ала идыруеит.
- 12- Уа азхәйәфцәа! Аңааимбар чыдала шәиңылар анышәтаххалак, абри аиңылара аңхьа садакак рышәтґа. Абри, шәара шәзы иреиґу, иңшзоу хымфәңгашьоуп. Амала ишәылымшар, ижәдыруазааит, Аллаҳ кырза данажьфуп, кырзаггы дрыцхашьяфуп.
- 13- Чыдала аиңылара кашәйәанза, асадака рымтара шәеаңыңхьашәкма? Абри ишәзыкамйазар, аха Аллаҳггы ишәанаиґьзар, ус анакәха, шәнамаз шәахзызааны ишәкы, шәзеқьат шәтйи, Аллаҳи иңааимбари рхәатәы хашәйә. Аллаҳ ижәуыз, икашәйәз зеггы идыруеит.
- 14- Аллаҳ игәәпжәара иакәшәаз жәларык, фызас ишьтызхыз ауаа убартоума? Арт, шәарггы ишәтәым, дарггы иртәым. Идырны, амиңхәарала икәуеит.
- 15- Аллаҳ, урт игәгәазоу гәәкрак рыздирыхиахьеит. Урт изәқәоу шака ицәгьоузеи!
- 16- Урт рқәрақәа хыхьчартґас икайаны, ауааңсыра Аллаҳ имфә иаңәхьаркит. Уи амшалаггы илазырқәыша гәәкрак рґеиңшхоит.

- 17- Урт, рбеиареи рыхшареи, Аллаҳ иргәәкра аҫаңхьа ҫыаракыр ырыхәазом. Урт ҫаханымуаа роуп, наунагзагы убрака инхоит.
- 18- Уи амш аены, Аллаҳ зеггы рыңсы анырхейдалак, уаанза ишқәуаз еиңш (кыр иахәо ҫышьа) еитәх ақәра иалагоит. Аха, ижәдыруазааит, урт, амцхәафцәа рхатәҫатәкәа роуп.
- 19- Афстәа урт инапәйка иааганы, Аллаҳ изхәыцра рхаштратәы икаийахьейт. Урт уажәшьтә афстәа ифызцәа роуп. Ижәдыруазааит, еснагь ацәыз заураны икоуггы афстәа ифызцәахаз ракәхоит.
- 20- Аллаҳи иңааимбари аиғара рзыуз роуп ахьымзг дузза згараны икоуггы!
- 21- Аллаҳ: «Сареи сыцхаражәхәафцәеи хымңада ҳаиааиуейт!» хәа ифхьейт. Хәарада, Аллаҳ амчра змоу иоуп, аиааирайәкьагы зго иоуп.
- 22- Аллаҳи нарцәйтәи аңсҫазаареи азхазҫо жәларык, Аллаҳи иңааимбари аиғара рзыуа ауаа (ртыңхацәа ракәзаргыи) рганахьала ахаангыи агәбылра роузом. Аллаҳ, абарт рфызцәа азхайафцәа, азхайара ргәы итәҫаҫәаны, иңсыцкьала иргәгәахьейт. Урт, наунагза изтәнхаша, зыңака азиаскәа зтысуа ҫыанаткәа иртәейдараны дыкоуп. Иара убарт, Аллаҳ иганахь икоу ауаа роуп, абри ибзиазаны идыртәуп, ахеиқәырхара иахьзараны икоуггы, Аллаҳ иганахь игылаз ауаа ракәын. Ижәдыруаз, аиааира, Аллаҳ иганахь игылаз мацара иртәхоит!

Иахзылңхауа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихьзала!

- 1- Ажәфәнқәа рҫы икоуггы, адгьыл аҫны икоуггы Аллаҳ ирехәаңхьыз еитәрхәоит. Уи дҳаракзоуп, ақәығара иақәитү иоуп.
- 2- Ашәкәыуаа рмапкыфцәа, раңхьазатәи ахйәараҫы ртәыла иахызцазгыи Иара иоуп. Шәарт уи афыза калап хәа шәгәы иаанагомызт. Рхатәкәагыи Аллаҳ иҫаңхьа рбаагәарақәа рыхьчоз ҫырьшон. Аха, Аллаҳ дара ззыңшымыз аганахьала гәәкрак рыжәийейт. Рыгәкәа ашәартә тәийейт, убас икалейт; дара рнапалагыи, азхайафцәа рнапалагыи рхыбрақәа арбгара иаҫын. Уа ахшыф змоу ауаа! Ус анакәха, абри ҫатәхәыс иалшәх!
- 3- Аллаҳ, урт абри афыза ахырйәара иақәимыршәазтгыи, адунеи аҫны хымңада дәәа хьырхәрак иақәиршәараны дыкан. Нарцәы ақәзар, урт ирзыңшу-ҫаханым аргәәкра ауп.

- 4- Ари, Аллахи иңааимбари иахьырғагылаз амшала ауп. Дарбанзаалак, Аллах иғагылаз идыруазааит, Аллах иахьырхара кырза игэҗәоуп.
- 5- Хәйрмайлак аңкара, мамзаргыи ишыкоу ааныжырагыи Аллах игәаңхаралоуп ишыкало, имфахкьаз ауаа ахьымзг дыргазарц азоуп.
- 6- Аллах, еибашьрада иағацаа ирымыхны иңааимбар хашәаланы иитаз рзы акәзар, шәартг аеыгыи шәмырыфәит, амаһегыи. Амала Аллах, ицхаражәхәафцаа иззитәху ауаа рғаңхьа иҳараикуеит. Аллах зегыи дыркәитуп.
- 7- Аллах, агьыртг атәылақәа рыуаажәлар ирымыхны, иңааимбар хашәаланы иитәқәаз, Аллахи, иңааимбари, ағарцәеи, амфа ианхалази ирызкуп. Амазара, шәартг шәбеицаа рыбжьара мацара иныкәо акы акәны икамлааит хәа абри афызга збоуп. Аңааимбар шәара азин зшәитаз жәга, мап зышәцәикызгыи шәацәхьаї. Аллах иахатгыр амбарагыи шәацәышәыхьча. Хәарада, Аллах, ахьырхара анағзарағыи кырза дыгәҗәоуп.
- 8- Абри ахашәалахәы, Аллах илыңхеи игәаңхеи зтәху, Аллахи, идини, иңааимбари рыцхыраара иашьтоу амхәцьар ғарцәа ирыхәтоуп. Иара убартг роуп, ауаа иашәїәкьақәа.
- 9- Уртг раңхьа, абри атәыла иқәынханы, гәыкала иазхәїафцаахаз, ихїәаны ирзааиз ауаа бзиа ирбоит, ирыртгогыи иахырбаазом. Дара рхатәқәа иазрыцханы иказаргыи, уртг ахїәацаа ироур еиғьаршьоит. Дарбанзаалак, зыңсыцәгыара иаиааиз, убартг роуп ахеиқәырхара иахьаззгыи.
- 10- Артг ирышьтагыланы иааиуаз ауаагыи: «Уа ханцәа! Хәреи, уаанза уазхазїахьаз хашьцәеи иҳанажь, хәгәқәа рғыи азхәїафцаа ирызкны цәгыахәцырак аанумыжьын. Ханцәа! Хәарада, Уара кырза укәымшәышәуп, кырзагыи урыцхашьафуп!» рхәоит.
- 11- Агьангьашра иағугыи убартгазми? Ашәкәыуаа иреиуоу рфызцәа мапкыфцаа рзы: «Шәара шәтың шәахырцар, ижәдыруазааит, хәргыи амфа хшәыцықәлоит, шәара ишәғагылоу азә иҳәатәгыи хәхїом. Шәартг аибашьра шәылархәаргыи, хымңада хшәыцхраауеит!» хәа рархәоит. Аллах дшәхатуп, уртг иаартыїәкьаны имцхәафцаоуп.
- 12- Иахырцаргыи ирыццом, аибашьра рылархәаргыи ирыцхраауам, ацхыраара реазыркыргыи, иаахәны ибналоит. Амала, аїыхәтәан рхатәқәагыи цхыраарада иаанхоит.
- 13- Абри їабыргыїәкьоуп, рыгәқәа рғыи шәара ишәызкны итоу ашәартара, Аллах изку аастга кырза иеиҳауп. Избанзар, уртг зеилкаара мацзоу жәларуп.
- 14- Уртг зегыи, ихьчоу атыңқәеи ахырхартәқәеи рышьтахь имгылакәа, шәара ишәыцеибашьраны иказам. Дара рыбжьаратәи аеырххарақәеи

- иңагыларақәеи еиҳа игәгәоуп. Уара, урт еидгылоушәа иубоит, аха урт рыгәкәа еиңхытта икоуп. Избанзар, урт зыхшыф зхы иззамырхәо уаауп.
- 15- Дара раңхәа имфасыз ахьырхәра ишақәыршәахаз еиңш ауп ртагылазаашәа. Нарцәы акәзар, ихьаагоу гәафрак рзыңшуп.
- 16- Агьангыашцәа ртагылазаашәа, афстәа итагылазаашәа иеиңшуп. Избанзар, афстәа ауафңсы: «Мап кы!» хәа иахәаны, мап аниклак ашьтахьгьы: «Иудыруазааит, уареи сареи акгьы хзеилазам, сара адгьылтәылақәа ранцәахәы Аллаҳ сицәшәоит» хәа дхьайуеит.
- 17- Аха, дара зегьы рйыхәтәа, наунагза иахьтанхаша цьаханым акәхоит! Абар, агәымбылцьбафцәа рахьырхәра зеиңшроу!
- 18- Уа азхәйафцәа! Аллаҳ ихәатәы азхамцара шәеацәышәыхьча. Зегьы, уайәтәи амш азы икарцәз аеазыкайцара иахәаңшлааит! Аллаҳ гәыкала шәизықаз, уи иңагылара шәеыцәышәыхьча, хәарада, Аллаҳ ижәуа икашәйцә зегьы здыруа иоуп.
- 19- Аллаҳ дызхаштыз, уи амшалагьы Аллаҳ зхы зхеирштыз ауаа реиңш шәкамлан. Иара убарт, ийабыргыйәкьаны имфахкьаз ауаа роуп.
- 20- Цьаханымуааи цьанатүааи иеиңшзам. Згәыхәтәы иахьзәйәкьаз цьанатүаа роуп.
- 21- Хара, абри Акәырқан, шьхак иазылбаахгәндәз, уи, Аллаҳ ицәшәара ала ахы ларкәны иеилакәыбаса ишцоз убарын. Хара абри афыза афырңшқәа ауааңсыра иазхәыцырц азы иаахгоит.
- 22- Иара Аллаҳ иоуп, Иара ида уаҳа нцәа дыкам, цәанырреи хшыфлеи иеилукаауагьы иузеилымкаауагьы здыруа Иара иоуп. Уи, зылңхеи занажьреи меигзарахдоу иоуп.
- 23- Иара Аллаҳ иоуп, Иара ида уаҳа нцәа дыкам. Ахрагьы этәыйәкьоу Иара иоуп, иарбанзаалак гхак узидкылом. Агәтынчра узтәо иоуп, агәыгра аңызйцә, насгьы узықәгәыгша иоуп, иухылаңшуа, напхгара узтәо иоуп, дҳаракзоуп, зымчра хәаа амам иоуп, идурафгьы зеиңш ыкам иоуп. Аллаҳ урт идыркылақәаз зынза дыркәыгоуп.
- 24- Иара, зхатәгәаңхарала изшо, ңсы зхоу зегьы фырңшык ыкамкәа, ишаны, асахьеи ачыдареи рызтәо Аллаҳ иоуп. Еиҳа иңшзоу ахьзқәагьы Иара итәуп. Ажәфанқәеи адгьыли рыкны икоу зегьы Уи ирехәаңхьыз еиңархәоит. Уи зегьы дреиҳазоуп, акәығарагьы иакәитү иоуп.

**60. Мумтеҳине
(Иңыршәо ахәса)**

Иахзылпхауа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихъзала!

- 1- Уа азхайафцәа! Сара сымфәфы шәеибашьны сгәаңхара шәырхарц азы амфә шәықәлазар, саргыы исағоу, шәаргыы ишәағоу ауаа абзиабара дырбаны, фызас ишьтышәымхын. Урт, шәара ишәоуз аҗабырг мап ацәызкыз роуп. Уимоу, Аллаҳ дахъазхашәйаз азы шәңаимбаргыы шәаргыы шәтәыла шәалырцоит. Шәара ишәзогыы ишәырырмамоугыы зегыы сара ибзиазаны издыруеит. Шәыбжьара абри афыза кәзйаз имфәхькьаз ракәхоит.
- 2- Урт, шәара знык шәырзаанкылар, җаҗас ишәызныкәоит. Рнапалагыы, рыбз алагыы ацәгыара шәзырурц рәазыркуеит. Усгыы аиаша мап ацәышәкырц рҗахуп.
- 3- Акаамет, амш аены, шәтынхацәагыы шәыхшарагыы акала ишәыхәом. Избанзар, Аллаҳ шәыбжьара избара ааирыңшуеит. Аллаҳ ижәуз, икашәйаз зегыы ибартоуп.
- 4- Ибраҳими ихәатәы хазйәзи рфы җырңштәы бзиақ ыкоуп. Урт руаажәлар абас рархәахьан: Җарт, шәареи, Аллаҳ дааныжьны шәзымйахырхәақәо харцәыхароуп, Аллаҳ дазхашәйәанзагыы мап шәцәахкуеит. Шәареи җареи хабжьара Аллаҳ дазхашәйәанза инымйәаша еиғарак хәзцәырйит. Акы зәйәык, Ибраҳим: «Хымңада, иуанаижьырц азы анцәа сихәоит, аха Аллаҳ икынтә узыкәшәаша ахьырхәра аҗаңхәагыы исылшо акагыы ыкам» хәа иаб иеиҳәахьан. Ханцәа! Җарт уара мацара хәуқәгәығны хәеумйахкуит, уара уахь ххы җархеит, хәхьыхынхәышагыы уара уиҗа ауп.
- 5- Ханцәахәы! Җара, мапкыфцәа рзы ңышәагас хәаумйан, иҳанажь! Избанзар, амчи, алшареи, аҗәығареи ирқәити Уара мацара уоуп.
- 6- Ииашәйәкьаны, урт шәара шәзы, Аллаҳ илыңхеи нарцәытәи амши иакәгәығыз рзы иҗырңшы бзиаоуп. Дарбанзаалақ, иазхәмңшыз ирдыруазааит, Аллаҳ акымзарақ дазрыцхазам, уи арехәаңхьызқәа зегыы дрыңсоуп.
- 7- Издыруада, Аллаҳ, шәареи ишәағәцәоу ауааи шәыбжьара фызарак бжьеййаргыы, Аллаҳ, зегыы зымч ақәхо иоуп, зрыцхашьарагыы меигзарахдоу иоуп.
- 8- Аллаҳ, адин аганахь ала ишәмабашьыз, насгыы шәыдгьылқәа шәырхызымцаз рыла аизыказаашьа бзиақәа раңйареи, урт иашарала рызныкәареи мап шәцәикуам. Аллаҳ, иашарала зхы мфәңызго бзиа ибоит.

- 9- Аллаҳ, адин аганахь ала ишәабашьыз, насгьы шәйдгьылкәа шәахызцаз ауаа рыла афызара шәыбжәйцара акәзар, мап ацәикуеит. Урт, фызас ишьтызхыз ауаа, зхы арыцхара итәзыргылаз роуп.
- 10- Уа азхәйәфцәа! Иазхәйәфцәоу ахәса, ихцәаны шәара шәышкә ианааилак, урт разхәйцара Аллаҳ ибзиазаны ишидыруагьы, шәхатәкәагьы урт иңышәшәа. Ишазхәйәфцәоу еилышәкаар, азхамйәцәа шьтәхькә ирышәымтәан. Арт ахәса, урт ирыкәнагазам, даргьы арт ирыкәнагазам. Амала урт, (рхацәа) рыхәса ирыкәдырзыз ачма (калым) рызшәырхынхә. Рычмакәа анышәшәа ашьтәхь, абарт ахәса рыла шәеибагарагьы ңырхага амазам. Амала, иазхәйәфцәам ахәса ңхәысс шәнапәйкә иаанышәмыжьын. Шәарт ирыкәшәырзыз шәтәххар, даргьы инырхыз ртәххаит. Аллаҳ иузбаз абри ауп. Шәыбжәара икоу азы Аллаҳ абас ишәэизбоит. Аллаҳ ишахәтәоу издыруа иоуп, азбарей акәыгарей дыркәитуп.
- 11- Аха, шәыхәса ркынтә азхамйәфцәа рганахь ибналаны, шәаргьы убарт шәыриааир, аибашьра иатынхаз ала, зыхәса бналаз ауаа ахарць икарцәхьаз рзышәшәа. Иазхәшәйцәз Аллаҳ ифәгылара шәеацәышәыхьча.
- 12- Уа Аңааимбар! Иазхәйәфцәоу ахәса, Аллаҳ ивакәыларә ишаңшьрымго ала, ишымгьычуала, ркалт шырымкьашьуала, рхәыцкәа шырымшьуала, ухәансхәан шеикәдмыреаеа ала, адини ахшыфеи ирыкәшәа азйәаракәа рфы ишуфамгыло ала ажәа уртарц азы ианузааилак; ражәа удкыланы, иранаижьырц азы Аллаҳ уихәа. Хәарада, Аллаҳ данажьфуп, меигзарахдагьы дрыцхашьафуп.
- 13- Уа азхәйәфцәа! Аллаҳ игәыңжәара иакәшәаз ауааңсыра фызас ишьтышәымхын. Избанзар урт, знышәынтәракәа рфы икоу азхамйәфцәа, ахеикәырхара аганахьала ргәыгра шырцәызыз еиңш, нарцәы иазкны ргәыгракәа рцәызхьеит.

61. Сафф (Аееибаркра)

Иахзылңхауа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихьзала!

- 1- Ажәфәнкәа рфы икоугьы, адгьыл акны икоугьы Аллаҳ ирехәаңхьыз еитәрхәоит. Уи дҳаракзоуп, акәыгара змоу иоуп.
- 2- Уа азхәйәфцәа! Избан, ишәзыкамйәша шәзалацәжәои?
- 3- Ишәзыкамйәша ахәара Аллаҳ ифәаңхьа даараза ихәымгоу хымфәаңгашьоуп.

- 4- Ижэдырузааит, Аллаx, иара имфафы, баагэараны игылоу тэамцк еиңш, зееибаркны иеибашыа ауаа бэиа ибоит.
- 5- Уаанза Мысагыи ууаажэлэр абас реухэахэан: «Уа суаажэлэр! Аллаx иганахыала цхаражэхаафыс шышэзаашыту шыжэдыруагыи, избан сызшэыргэакуа?» Урт анымфахкыа, Аллаx рыгэхаагыи мфахикыеит. Аллаx ахэатэхамйафцаа амфа иашахь икылигом.
- 6- Мариам лңа Иасагыи абас ихэахэан: «Уа Исраил иңацаа! Ижэдырузааит, сара саңхыа ишэзааиз Тора ариашаразы, сышьтахь ишэзааираны икоу Ахмед зыхьзу ацхаражэхаафы гэыргыаехэашас дшэыстэрц азы Аллаx иганахыала ишэзаашыту цхаражэхаафык соуп». Аха уи, иаартыңкыоу аршахатгакэа шырзааигазгыи: «Ари лаңшхырңароуп!» рхэеит.
- 7- Аллаx мацара рыеиртэрц азы ааңхыара анырзыкарңо аамтэзы, Аллаx изкны икам ианым гэаразңо ракара, аиашамра казңо дарбану? Аллаx, агэымбылцьбафцаа амфа иаша лахынңас иритом.
- 8- Урт, Аллаx илашара иатхэаны дырцэар ртэхуп. Амала, амапкыфцаа иагыа иртэхымхаргыи, Аллаx илашара наигзоит!
- 9- Аллаx аваңкылафы дивазыргылакэо иргэамңхозаргыи, иңааимбар амфа иаша ирбаны, ииашаңкыоу идин, егырт адинкэа ирхыхэхао икаларц азы даазышьтызгыи Иара иоуп.
- 10- Уа азхайафцаа! Шэарт, ихыаагоу агэафра шэалызгаша хэаахэтрак шэсырбарыма?
- 11- Аллахи иңааимбари азхайаны, шэхи-шэыңси шэмали рыла Аллаx имфа шэазыкэңар, шэара шэзы зегыи рааста иеиңуп.
- 12- Уи, шэгэырңсакэа шэанаижыуеит, шэарт зыңака азиаскэа зтысуа ацьанаткэеи, Аднтэи ацьанаткэа рыфныңка икоу ахан ншзакэеи шэрыфнеиңоит. Абар, ахеикэырхара дуззагыи абри ауп.
- 13- Шэгэи иахэаша даеа хеикэырхагакгыи ыкоуп: Аллаx ицхыраареи иааигэазоу аиааиреи! Абарт азхайафцаа гэыргыаехэашаны ирыт.
- 14- Уа азхайафцаа! Аллаx ицхыраафцаа шэреиңшха. Иара, Мариам лңа Иасагыи: «Аллаx иахь ицо амфафы исыцхрааша зустэада?» хэа данразңаа, имаңаңацаагыи: «Аллаx ицхрааша хара хауп!» рхэахэан. Ашьтахь, Исраил иңацаа рыбжафык иазхайафцаахеит, рыбжафыкгыи мфахкыеит. Аыхэтангыи, хара, рагацаа рғаңхыа азхайафцаа хрыцхрааит, абас алагыи аиааира ргеит.

62. Цьума
(Аизара, аеидкылар)

Иахзылпхауа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихъзала!

- 1- Ажәфәнкәа рҕы икоуггы, адгьыл акны икоуггы зеггы, ахра зтәыцәкьоу, иарбанзаалак гхак здумкылаша, иҳаракзоу, насггы зусқәа зеггы акәыгара шыатас измоу, Аллаҳ ирехәапхьызқәа рыла деитәрхәоит.
- 2- Ауаапсыра рахьтә, уртҭ ажәапқарақәа ирзапхьаша, изрыцкьаша, ашәкәи акәыгареи дзырцаша цхаражәхәафык дырзалхны дырзыназышьтыз Иара иоуп. Уртҭ уаанза иаартыцәкьаны мѡахкьарак итагылан.
- 3- Иара убас, уи аңааимбар егьыртҭ ауаапсыраггы дырзынаишьтит. Уи дхаракзоуп, иусқәа зеггы акәыгара адоуп.
- 4- Ари, Аллаҳ иатәашьара ауп. Уи, изитаху иитоит. Аллаҳ, атәашьара дузза дақәитуп.
- 5- Тора тәкпхькәраны ишырдуггы, иахәтоу ззыкамцаз ртагылазаашьа, ашәкәи дуззақәа ирыцоу аеада атәгылазааша иафизоуп. Аллаҳ иажәапқарақәа имцны изыпхьазаз ажәлар рҕырпшы шака ицәгьоузеи! Аллаҳ, агәымбылцьбафцәа руаапсыра амѡа иашахь икылигом.
- 6- Убас хәа: «Уа Аურიацәа! Агьыртҭ ауаапсыра ракәымкәа, шәара мацара Аллаҳ шәышиуацәоу шәхәозар, насггы шәажәа шәацныкәозар, ус анакәха, аңсра шәахәа!»
- 7- Аха уртҭ, уаанза ируз, икарцаз рымшала аңсра зынза иртәххазом. Аллаҳ агәымбылцьбафцәа ибзиазааны идыруеит.
- 8- Абас рахәа: «Ижәдыруазааит, абри шәызцәыбнало аңсра, хымңада, иааины шәара иашәыдгылоит. Нас, ахшыѡи ацәанырреи рыла иеилукаауаггы иузеилымкаауаггы здыруа Аллаҳ ишкә шәыргьежьхоит.
- 9- Уа азхәафцәа! Ахәашәены анамаз азы аапхьара аниәоулак, Аллаҳ игәалашәарахь шәеиханы шәхәахәтраггы шәакәыц. Ижәдыруазааит, абри шәара шәзы кырза иеигьуп.
- 10- Намаз анышәклак ашьтахь, уажәшьтә адунеи шәахыланы, Аллаҳ иатәашьара акынтә шәынасың шәашьтала. Аллаҳ еснагь дышәгәалашәыршәа, абри алаггы ахеикәырхара шәахьзап.
- 11- Уртҭ хәаахәтпрак, мамзарггы гәырғьарак анырбалак, иаразнак уахь рхы рханы, ухала уаанрыжьит. Убас рахәа: «Аллаҳ икны икоу, агәырғьареи ахәаахәтпреи рааста иҳаракуп. Аллаҳ, аразкы узто зеггы дреигьуп.

**63. Мунафикун
(Афагэыбзыгыфцаа)**

Иахзылпхауа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихъзала!

- 1- Афагэыбзыгыфцаа уара ианузааилак: «Иџабыргыџакъаны, Аллаҳ ушицхаражэхаафу шахатра азахуеит» рхэоит. Аллаҳ, хэарада, иара ушицхаражэхаафу идыруеит. Афагэыбзыгыфцаа шымцхаафцаоугыи хымцада идыруеит.
- 2- Рқарақәа хыхьчагас икаџаны Аллаҳ имфа иацэхьайхьеит. Урт, икарџо шака ицэгъоузеи!
- 3- Урт, иазхарџазшәа карџеит, аха аиашазы мап ацэыркит. Уи амшалагыи рыгэкәа амхэыр аархоуп, ужэшъта урт зынза ирзеилкаауам.
- 4- Урт, абас уанрыхәаңшлак, адәахьала ибзиоушәа убоит, ицәажар, ражәагыи уазызырфугеит. Амала атзамц икыдгылоу ақды иафызоуп. Тызшәас икоу зегъы дара ирзку цыыршьоит. Агацәа убарт роуп. Урт, ухы рцәыхьча! Аллаҳ ишәицхьыз рыкәшәааит урт! Аиаша ишәацэхьайуеи!
- 5- Урт: «Шәааи, Аллаҳ иџааимбар шәара шәзы анажыра дахәааит!» хәа анрахәахалак рыхқәа аархәны, рыехарззаланы ишынаскьо убоит.
- 6- Ранажыразы Аллаҳ уиҳәаргыи уимыхәаргыи акгыи аеаңсахуам. Аллаҳ урт ахаан иранайжъом. Хәарада, Аллаҳ, агәырңса зеалазыжьыи ауаа аиашахь икылигом.
- 7- Урт: «Аџааимбар ивара икоу ауаа ахныкәага рышәымтан, убас алагыи инейдыџны ицап!» зхәо роуп. Аха, ажәфәнқәеи адгыли, ахазынарақәа зегъы Аллаҳ итәуп, уи агъангыашцәа ирзеилкаауам акәымзар.
- 8- Абас рхэоит: «Мединака ханыхынхәлак, ахъз-аңша змоу хара, имчыдоу ауаа ақалақь иалахцоит!» хәа. Аха, амчраџакъа этәу Аллаҳ иоуп, иџааимбар иоуп, азхәафцаа роуп, агъангыашқәа уи рзеилкаауам акәымзар.
- 9- Уа азхәафцаа! Шәбеиареи шәыхшареи Аллаҳ игәалашәара ақынтә шәацэхьанамкааит. Абри афыза кәзџаз, ацәыз зауз роуп.
- 10- Шәарт зегъы, аңсра аины ишәыдгылаанза: «Сынцәа! Икалозар даеа маңк аамта сутар, агәыхәлалра кәџаны, ауаа бзиақәа среиуахарын!» хәа шәхәаанза, ишәатәахьшәаз ақынтә агьырт ауаа ирыкәшәырыз.
- 11- Аллаҳ, зацәал ааиз, иңсра иахирпәзом. Аллаҳ, ижәуа, икашәџо зегъы идыруеит.

**64. Тѣгабун
(Ухы анужья амш)**

Иахзылпхауа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихъзала!

- 1- Ажәфәнкәа рѣы икоугъы, адгъыл аҕны икоугъы Аллаҳ деитәрхәоит. Аҳра Иара мацара итәуп, насгъы арехәапхьызқәа зегъы Иара изкуп. Уи, зегъы имч рықәхоит.
- 2- Шәара шәызшаз Иара иоуп. Аха, шьоукы дазхашәџоит, шьоукгъы мап ицәышәкуеит. Аллаҳ иакәзар ижәуа, икашәџо зегъы идыруеит.
- 3- Аллаҳ, ажәфәнкәеи адгъыли аҕәығара рыланы ишеит, шәаргъы ахафсахьа шәытаны шәагырпизеит. Ахынхәра, Иара иахь мацара ауп.
- 4- Ажәфәнкәеи адгъыли рыкны икоу зегъы идыруеит, шәымазагъы шәыргамәгъы идыруеит. Аллаҳ, шәгәәџафы иџәахугъы идыруеит.
- 5- Уаанза, мап зкқәаз рызбахә шәара шәкынза имнеиуеи? Урт ируз, икарџаз азы ахьырхәра иакәшәеит. Дара рзы хәаала итәу даеа гәәкракгъы ыкоуп.
- 6- Избанзар, урт рҕааимбарцәа иаартыз аршахатгәкәа рыла ишрызнеиузгъы: «Уафҕсык иоума хара амфа иашахь хназгаша?» хәа мап рыцәкны ирзхәмҕшзеит. Аллаҳгъы акы дшазрыцхамыз дирбеит. Аллаҳ дбеиоуп, уи арехәапхьызқәа зегъы дрыңсоуп.
- 7- Мапкыџцәа, ианыңслак уаха зынза рыңсы штәмлаша рхәоит. Убас рахәа: «Мап, ус акәым! Сыңцәа ихъзала сықәуеит, хымҕада, дафазнык шәыңсы шәхалоит, ашьтәхьгъы ижәуыз, икашәџаз зегъы шәырдырхоит». Ари, Аллаҳ изы даара имариазоуп.
- 8- Ус анакәха, Аллаҳи, иҕааимбари, ишәзылбаахгаз уи алашареи азхашәџа. Аллаҳ ижәуа, икашәџо зегъы идыруеит.
- 9- Аизара аамтәзы, шәара шәанеидикыло амш аены, аҕхастҕеи ахашәалеи этәыџәкьоу дцәырнагоит. Дарбанзаалак, Аллаҳ дазхәџаны, адунеи и нарцәи рзы ихәартҕоу аусқәа каиџазар, Аллаҳ усқан уи игәырпсақәа хфаны зыфныџка наунагза дызтанхаша, азиасқәа зтҕысуа цьанатқәа дыртҕеиџоит. Абар, ахеиқәырхара дуззагъы абри ауп.
- 10- Мап кыны, хажәапҕарақәа имцны изыпхьаз ракәзар, урт цьаханымуаа роуп, убрака наунагза итәнхоит. Шака анеиртә баапсузеи иара уи атҕың!
- 11- Аллаҳ итәхымкәа, рыцхарак шәакәшәараны шәыказам. Дарбанзаалак Аллаҳ дазхеиџар, Аллаҳгъы уи ауафҕсы игәы аиашахь ирхоит. Аллаҳ зегъы здыруа иоуп.

- 12- Аллаx иxэатэы хашэџа, аџааимбар иxэатэы хашэџа. Аха, шэизхьамшкэа шэаныкала ижэдырузааит, хацхаражэхэафы иус, шэарт шэеитхэаара мацара ауп.
- 13- Аллаx ида нцэа дыџазам. Азхаџаџэагы Иара мацара икэагыџааит.
- 14- Уа азхаџаџэа! Шэхатэџызцэеи шэыхшареи рыбжьарагы ишэаџаџоу ыџоуп, урт шэеырцэышэыхьча. Амала иранажьны, лыџхалагы шэрызныкэар, хэарада, Аллаxгы кырза данажьџуп, меигзарахдагы дрыцхашьџуп.
- 15- Шэмазареи шэыхшареи шэара шэзы иџышэаџоуп, иреихэзоу ахамџа акэзар, Аллаx иџаџхьа иџоуп.
- 16- Ус анакэха, иахьынзашэылшо Аллаx шэицэшэа. Шэизызырџны, иxэатэы хашэџа, насгы абзиара шэзаанагарц азы ишэымоу аџынтэ дэа шэоукы рызгы инышэх. Дарбанзаалак, зыџсыцэгыара ииааиз, убри иоуп ахеиџырхара иахьазгы.
- 17- Аллаx џсахра бзиаи ишэџар, Уигы инаџџаны ишэзишэоит, иагышэанаижьеит. Аллаx аџабура меигзарахда аџак азыкаиџоит, ахьырхэра аџны акэзар, дыцџакзом.
- 18- Аллаx, иузеилымкаауагы иеилукаауагы идыруеит, Уи дхаракзоуп, аџыџара иаџеитү иоуп.

Иахьылџауа иxаназыжьуа Аллаx ихьзала!

- 1- Уа аџааимбар! Шэыхэса шэанрылџуа, ирзыџџоу аамџа азгэатаны иоушэыжь, иахьынзџшыша аамџагы ибзиазаны ишэыџхьаза. Аллаx иxэатэхамџара шэеаџышэыхьча. Иаартыџџэџоу ламысдарак карымџакэа шэыџны идэылшэымцан, даргы дэылымџааит. Арт, Аллаx ишэзџџаз ахэаџэа роуп. Дарбанзаалак, Аллаx иxэаа дахысыр, ихы арыцхара иџаиргылеит ауп. Ижэдырузааит, абри ашьџахь Аллаx дэа тэагылазаашьџак шэызцэыригаргы алыоит.
- 2- Азыџџра аамџа анхьркэшахалак, ма ишахэџоу ала иаанышэкыл, мамзаргы ишаџэнаџоу ала шэрылџ. Шэыбжьара ииашоу џыџа шахатс ишэымаз. Ашахатџагы Аллаx изы шэахьзызааны инашэыгза. Аллахи нарцэытэи амши азхэџаз ирабжьоу абри ауп. Дарбанзаалак, Аллаx ихамџгылара иеаџеихьчар, Аллаxгы уи мџак изааиртуеит.

- 3- Насгыы, дахъазыңшым тыңк акынтә аразкы иатәеишьоит. Дарбанзаалак, Аллаҳ диқәгәығны иеимҕеикыр, уи Аллаҳ дизхоит. Хәарада, Аллаҳ, зыдҕа назыгзо иоуп. Аллаҳ зеггы рзы шәага-загак аңиҕахьеит.
- 4- Шәыхәса рыбжьара ашьабара аанҕасма, иакәыйма хәа агәыфбара шәызцәырҕыр, уртҕ ирзку азыңшира хымз роуп. Зцәа зтәым рзыңшира аамта акәзар, аира ала ихыркәшахоит. Дарбанзаалак, Аллаҳ ихамҕылара иеацәихьчар, Аллаҳгыы уи иус акны дирманшәалоит.
- 5- Иара абри, Аллаҳ ишәзылбааигаз идҕа ауп. Дарбанзаалак, Аллаҳ ихамҕылара иеацәихьчар, Аллаҳгыы уи ицәгыарақәа хфаны, идуззоу хамтак ала атақ иитҕоит.
- 6- Уртҕ (ахәса), шәтагылазаашьа инакәыршәаны шәахьыфноу атың акны иншәырха, насгыы рылшарақәа рмачны, ңырхага рытара шәеазышәымкын. Рцәартәымкәа иказар, ахшара дроуаанза рхарҕькәа шәхахьы ижәга. Шәара шәзы ахәычы ргәыхәңы даҕарҕар, ахә рзышәшәа, мамзаргыы шәыбжьара ишахәтҕоу ала шәеинаала. Амала шәзымеинаалар, усқан ахаҕа ихарҕь ала даҕа ңхәыск ахәычы лгәыхәңы даҕалҕароуп.
- 7- Амазара змоу, имал акынтә ахәса рхарҕь ишәааит, змазара мацугыы, Аллаҳ иатәеишьаз акара рзишәааит. Аллаҳ, иуафҕсы иитаз ааста еухау атақҕхықәра даҕеиҕом. Аллаҳ, уадафрак ашьтахь, маншәаларак ааирҕишуеит.
- 8- Унцәеи ицхаражәхәафцәеи рыдҕақәа ирҕагылаз шака тәылақәа рыуаажәлар гәгәала хрыкәызбаны, уафы иимбаңыз ахьырхәрак иакәхаршәахьеит.
- 9- Абас ала, икарҕахьаз ала ахьырхәра агьама рбеит, насгыы русқәа лахьеикәҕарала ихыркәшахеит.
- 10- Аллаҳ, уртҕ рзы агәакра гәгәа ирмазеихьеит. Ус анакәха, Аллаҳ иҕагылара шәеацәышәыхьча. Уа иазхайафцәоу, ахшыф змоу ауаа! Аллаҳ шәара шәзы иҕабыргыҕәкьаны агәеанҕага (ашәкәы) лбааигеит.
- 11- Иазхайафцәаханы адунеии нарцәи рзы ихәартҕоу аусқәа кәзҕо, алашьцарақәа ркынтә алашарахь икылигарц, Аллаҳ иаартыҕәкьоу иажәаңкарақәа ишәзаңхьаша цхәаражәхәафык дышәзынаишьтит. Дарбанзаалак, Аллаҳ дазхайаны, игәы ишахәашала ихы мфәңигар, уи наунагза, зыҕака азиасқәа ахьлеиуа ҕьанатқәа дыртәеиҕоит. Абас ала, Аллаҳ, иҕабыргыҕәкьаны иңшзоу разкык иатәеишьоит.
- 12- Быжь-жәфанки адгыыли, насгыы уртҕ иреиңшқәоугыы зшаз Аллаҳ иоуп. Аллаҳ имч зеггы ишырқәхо, идыррагыы зеггы ишырмехаку жәдырырц азы, Уи идҕа еснагь ишәзылбааугеит.

**66. Ғахрим
(Ақәитүмтәра)**

Иахзылңхауа иҳаназыжьюа Аллаҳ ихьзала!

- 1- Уа аңааимбар! Аллаҳ уара иуқәнаиргаз, ухатәфызцәа ргәы иахәарц азы мап зацәукуеи? Аллаҳ кырза данажьфуп, кырзагыи дрыцхашьяфуп.
- 2- Аллаҳ (ианатәххалақ) шәқарақәа рынамыгзара шәақәитүмтәуеит. Аллаҳ, шәара дшәыцхраафуп, Уи издыруа иоуп, ақәығара иақәитү иоуп.
- 3- Аңааимбар, ихәса руазәк мазак лзааиртит. Лара, абри даеа шьоукы ианралхәа, Аллаҳ иңааимбар иирдырит. Аңааимбаргыи хәтәк лахәаны иаанхаз леимхәазеит. Аңааибар абас иидыруаз лзеитәицхәаны, иңшәмаңхәысгыи: «Ари афыза адырра узтада?» хәа даниазцәа: «Зеггы здыруа, зеггы захауа Аллаҳ исеицхәеит» хәа атәк каицәеит.
- 4- Шәфыцьягыи атәмзаара шьтәшәйар даараза ибзиахоит, избанзар шәыгәқәа даеацъара икыдуп. Амала, аңааимбар иґаңхәа еидгыларак аашәырңшыр, ижәдыруазааит, уи зеггы раңхәаза фызас, хьчафыс имоу, Аллаҳ шиакәу. Насгыи, Ацкьеи (Гаврили) азхәйәфцәа бзиақәеи, урт рышьтәхьгыи амаалықьцәеи цхыраафцәас имоуп.
- 5- Шәара дшәылңырц итәххар, инцәа, уи, шәара шәаастәгыи иеиңьу, Аллаҳ зыеицтә, гәыкала дазхәзцә, ихәатәы нагзаны, атәмзаара шьтәйаны имцәхырхәо, ахәса еибацәеи, хәйә имцац атыңхәцәеи иатәашьара илшоит.
- 6- Уа азхәйәфцәа! Шәыхгыи шәтәацәагыи, ауааңсыреи ахахәқәеи былтәыс измоу амца иацәышәыхьча. Уи ахафь, арыцхашьара змам, игәгәоу, Аллаҳ ирыдицәз иағамгыло, рнапы ианицә анагзара иазыхиоу амаалықьцәа гылоуп.
- 7- Уа мапкыфцәа! Уажәшьтә аеызга шәашьтәмлан! Икашәйәқәаз мацара рахьырхәра шәақәшәоит.
- 8- Уа азхәйәфцәа! Гәыкала, насгыи фыгәгәала Аллаҳ иґаңхәа атәмзаара шьтәшәйә. Икалап шәынцәагыи, шәыгхәқәа хфаны, зыцәка азиасқәа зтәысуа цьанатқәа шәыртәицар. Уи амш аены, Аллаҳ, иңааимбари уи азхәйәра ицеифызшази ирңхашьарым. Урт, рылашарақәа каччаллоит раңхәакеи раргъарахькеи ирыцныкәаны, рымға ырлашо ианцо абас рхәоит: «Хәнцәахәы! Хәлашара иаицә, иагыумырхан, насгыи харт иҳанажь. Хәарада, Уара зеггы умч рықәхоит!» хәа.
- 9- Уа аңааимбар! Азхамйәфцәеи агьангьашцәеи урғәагыланы уқәқала, уеырцъбарангыи урызныкәа. Урт ахьнагаша цьахәаным ауп. Уа, шака неиртә бааңсузеи!

- 10- Аллаһ, мапкыџцаа рзы Ныхә ипхәыси, Лут ипхәыси ҧырңшыс ирзааигоит. Урт, хуааңсыра ркынтә ҧыңба ауаацкыақаа рыхәса ракәын. Аха, рхацаа ачархәара рзыруит. Уи амшалаггы, Аллаһ икынтә ирзааиз ахьырхәра аҧаңхьа, рхацаа дара ирзымыхьчеит. Насггы урт: «Уажәшьта, агьырт шәнарыцланы амца шәтәл!» хәа рархәеит.
- 11- Аллаһ, азхәџаџааггы Фараон ипхәыс ҧырңшыс дырзааигоит. Лара: «Сынцаахәы! Сара иҳаракзоу уҧаңхьа, цыанат аҧны ҧнык сзыкаҧа, сара Фараони ицәгьарақәеи срылга, сара абарт аҧымбылцьбаџцаа ркынтә аҧсеикәырхарахь скылга!» лхәон.
- 12- (Аллаһ) Имран ипхә Мариамггы ҧырңшыс дааигоит: Уиггы, лыламыс дахзызааны илыхьчон, хара уи, хәңсы аҧынтә хлытәхәеит. Ларггы, лынцаа иажәақәеи ишәкәқәеи азхалҧеит. Уи, еснагь гәык ала имҧахырхәоз лакәын.

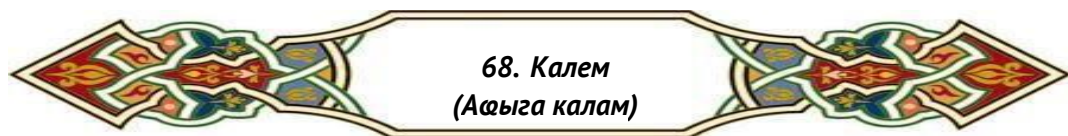

Иахзылңхауа иҳаназыжьуа Аллаһ ихьзала!

- 1- Ахрәҧәкьа знапаҧы иҧоу (Аллаһ) шака дҳаракзоузеи. Уи, зеггы имч рықәхоит.
- 2- Хымџаңгашьала шәңышәарц азы, аҧстәзаареи аҧсреи зшаз Иара иоуп, Уи дыгәгәазоуп, кырзаггы данажьџуп.
- 3- Аки аки неишьтаргыланы быжь-жәџанк зшазггы Иара иоуп. Алңхаҧы ишара аҧны еиқәымшәарак узыбом. Ухьаңшыны унарыхәаңшлак, ибжьысу хәа кыр убоума?
- 4- Нас, убла еиҧах инарықәкны урыхәаңш, убла изышьтоу азымңшаакәа, икараха, иааңсаны, шыҧахька иузыхынхәеит.
- 5- Иҧабыргыҧәкьаны, хара иааигәоу ажәџан ацәымзақәа рыла иҳархиеит. Убарт рыхәтәкгы аџстаа игәыдырҧаша хахәқәаны иеиқәхаршәеит, насггы урт аџстаацаа, амцабз зхылҧуа гәақрак рызҳархиеит.
- 6- Зынцаа мап ицәызкыз рзы, цьаҳанымтәи агәақра ыҧоуп. Шака неирҧа бааңсузеи уи аҧың!
- 7- Уахь ианҧарыжьлак, уи ианеиладуа иахылҧуа аууыбжьы раҳаеит.
- 8- Цьаҳаным, гәыңжәарала ишыткәацра иҧоуп! Уи, гәыңҧык аларыжьцыңхьаза ахьчаџцаа: «Шәара агәеанҧаҧы дышәзымнеирази?» хәа иразҧааеит.
- 9- Уртггы абас аҧак кәрҧоит: «Ааи, аиашазы хара агәеанҧаҧы дахзааихьан, аха урт, амцхәара рыдкыланы: «Аллаһ акгы хзааимышьтзеит, аиашазы шәарт мџахьыарак шәҧагылоуп! хәа раххәеит» рхәоит.

- 10- «Харзызырфны ҳахшыфғыи ҳхы иаҳархәазтғыи, абыржәи амцабз зхылйуа җааханым абаандафцаа рыбжьара ҳқалозма?» ҳәагғыи нацырйойт.
- 11- Абас алагғыи, ргәырғсақәа рзы рғы рықәшахатхойт. Уи нахыс, амцабз зхылйуа амца абаандафцаа алғха иалыхәдоуп.
- 12- Дшырымбацызгғыи, рынцәа ицәшәаны ихайгылаз ауаа рақәзар, урт, анажьрей идуззоу аҳамтәи рзыйшуп.
- 13- Шәажәа, ишәтахызар ижәза, ишәтахызаргғыи ишәыраргама. Ижәдыруазааит, Уи, шәгғыи итйоу зегғыи идыруейт.
- 14- Шәызшаз изымдыркәа қалашья ықоума? Уи, рейха имачзоу аусқәагғыи илаңш рхуп. Зегғыи ырызкны адырра имоуп.
- 15- Адгғылтәыла шәфәпхья ихырхәаратәи иқазйаз Иара иоуп. Ус анақәха, адгғыл шәықәнықәаны, Аллаҳ иразкы ақынтә ишәфа, ишәжәи. Амала ижәдыруаз, ахынхәра иара иахь мацара ауп.
- 16- Ажәфан ақны иқоу, шәарт адгғыл шәыйабгартә ишықимйо агәра ганы шәықоума? Ускан адгғылтәыла йысуейт, ихыцхыцуейт!
- 17- Мамзаргғыи, жәфан иқоу, ахахәқәа шәазыруа, йшатлакәк шышәзааимышътуала агәыгра шәймоума? Сыгәеанйарақәа иаанаго лассы иеилышәкаара шәықоуп!
- 18- Урт рапхьатәиқәагғыи (айабыргқәа) имцны ырыпхьазахьан, аха изықәсыршәаз ахьырхәра зейиширахеи?
- 19- Урт рхыхь, зымйәыжәфақәа еййыхуа еййагало ирхаңыруаз аңсаатә зынза ырымбазеи? Урт, алыпхәфы ида азәгғыи изаанкылазом. Хәарада, Уи зегғыи ибартйоуп.
- 20- Алыпхәфы ифәпхья, ишәыцхрааша аруаа зустцәада? Манкыфцаа ийаулазоу мдыррак итагылоуп.
- 21- Ишәатәишьо аразкы ааникылар, уаха ишәызташа дықоума? Ман! Урт ахырқьарей амфәхьарей реадцаланы иқоу роуп.
- 22- Уажәи шәазхәыц, шьамхыла ихәазо иакәу уафйас пхьақа ицо, амфа иаша ианыланы инықәо иакәу?
- 23- Убас рахәа: «Шәара шәызшаз, ахареи, абареи, аилкаареи шәызтаз иоуп. Шәыцшььара шақа имачузеи!»
- 24- Убас хәа: «Адгғылтәыла ақны шәеизырҳаны шәалазырйәазгғыи Иара иоуп. Шәара Уи ифәпхья мацара шәеизараны шәықоуп».
- 25- «Шәажәа иашазар (ишәхәа), абри аршәара ианбаназо (йабыргхо)?» рхәойт.
- 26- Убас хәа: «Уи адырра Аллаҳ иқны мацарауп иахьықоу. Сара иаартыйқәканы сыгәеанйафы мацароуп».

- 27- Амала уи, (агәәкра) шааигәахаз анырбалак, мап ацәызкуаз рхафәқа еикәәйәамлахза икалоит: «Абар шәцо-шәауа, ишәтәхыз абри акәын!» хәагы рахәахоит.
- 28- Убас рахәа: «Иаххәап, Аллаһ, сарей, сыуаажәлари, (шәарт ишышәтәху еиңш) хакәзаа хакәигеит, мамзаргы, хакәирхеит, (нас исашәымхәо) шәарт амапкыфцәа шәызбылыша агәәкра аһынтә шәзыхьчода?»
- 29- Убас хәа: «Иара, дрыцхашьафун! Харт Иара мацара дазхәйаны, Иара мацара хаикәгәыгуеит. Иаартыйәкьаны махәгырак итәгылоу зустәоугы хара имгакәа иеишәаараны шәыкоуп!» хәа.
- 30- Насгы абас уразйаа: «Иаххәап шыжык шәзыхькәа зегы иныйба ицар, шытәхька раагара зылшарыда?»

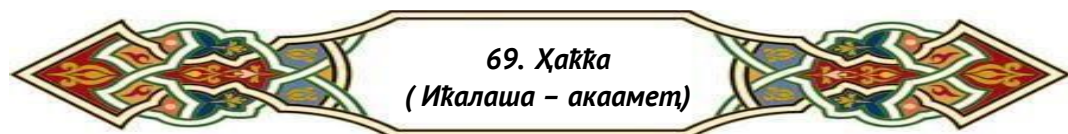
68. Калем (Афыга калам)

Иахзылпхауа иҳаназыжьуа Аллаһ ихьзала!

- 1- Нун. Афыга калами, ирфыуеи мсааит.
- 2- Уара, унцәа иатәашьара ала афстәа дызхоу уакәзам.
- 3- Хәарада, уара узы меигзарахда ахамтә ыкоуп.
- 4- Ииашайәкьаны, уара иҳаракзоу аамыстәшәара уалакоуп.
- 5- Хара имгакәа уаргы иубартәхоит, даргы ирбартәхоит.
- 6- Шәыбжьара зыхшыф елаңсаны икоу дызустоу.
- 7- Аиашазы, иара имфа иахкьаз ауафы зегь райкыс иеиғны дыздыруа унцәа иоуп. Амфа иаша ианугы ибзиазаны издыруа Иара иоуп.
- 8- Ус анакәха, уара амцхәара удызкылаз рәаңхәа умшьамхнышгылан.
- 9- Урт уеуркәымшәышәыр ртәхуп. Дара рхатәкәа реыркәымшәышәны рхы мфыңыргалааит.
- 10- Икам-ианым азы икәуа, ауаа гәумхакәеи,
- 11- Агха-ңхакәа ирышьклапшы айәы улызхуа, ухәан-схәан еитәгафцәеи,
- 12- Абзиаракәа еснаг ирңырхагаханы ижәыло агәырңсауаи,
- 13- Зкәзшьа цәгыоу, насгы иңьбарацәоу, зхы-зйыхәа еилкаам ауааи,
- 14- Амазарей ахшарей рымоуп хәа, амарңьа, урт рәаңхәа ухы лаумыркәын.
- 15- Уи, хажәаңкаракәа ианизаңхьалак: «Ажәйтәуаа рлакәкәа роуп!» иҳәоит.
- 16- Хара имгакәа уи икьышә адгыл икәхакәшоит!
- 17- Хара урт, аамтала уи ақәәйа аңшәмацәа иңахшәаз еиңш даргы иңахшәоит.

- 18- Уи ақәайа аңшәмацәа: «Аллах игәаңхозар» хәа мхәазакаә, ашьыжь аеафра штаргалашала иқәхьан.
- 19- Аха, урт ацәа ишалаз, унцәа икынтә иааиз хлымзаахк рбаҳча иакәшахьан.
- 20- Ақәайа зегьы айых лашьца иафызахеит.
- 21- Ашьыжь шаанза абас еикәфьртит:
- 22- «Аеафра тажәгаларц шәтаыхызар, шәымхкәа рахь шәеиха!»
- 23- Амфа иқәланы ишнәуаз дара-дара абас иеиґахәытхәытуан:
- 24- «Уаф ғарк дхадгылаанза зегь тахғаландаз!»
- 25- Рыгәтакы ишазхәыцуаз ала инарығзарц азы шаанза амфа иқәлеит.
- 26- Аха рбаҳча ахаґы ианааи: «Хғашьаны даеаґьара хааит!
- 27- Ман! аиашазы хеафра хцәызит!» рхәеит.
- 28- Рыбжьара зхы атыңаґы иааиз руазәы: «Сара, Аллаҳ ирехәаңхьыз еиташәхәароуп хәа шәасымхәази?» хәа реиҳәеит.
- 29- Уртґыы абас атәк кәрґеит: «Ханцәа ихьз-иңша харакзоуп, аиашазы харт агха ду хәхьит».
- 30- Ашьтахьґыы дара-дара лахь рибатә иалагеит:
- 31- «Ләхь хауааит хара! Ииашаґәкьаны, иахзыркьацәаз хреиуахахьан.
- 32- Издыруада, ханцәа абри аастә иеиғьуґы хатәеишьар. Абри азы хихәоит».
- 33- Абар ахьырхәра зеиңшроу! Нарцәытәи ахьырхәра, хымңада, иґегьы иеиҳауп. Амала ирдыруандаз!
- 34- Хәарада, Аллаҳ ихәатәхамґара зеацәызыхьчаз ауаа рзы, рынцәа иґаңхьа разкыла итәу ґьанатқәа ыкоуп.
- 35- Ххәатәы хазґаз ауаа, уи агәырңсауаа ирыдахкылоума?
- 36- Шәарт ишәыхьы? Абас иңашәызбои?
- 37- Мамзарґыы, шәзыңхьо шәкәык шәнапаґы икны, уантәи шәаңхьоума?
- 38- Убрака, шәґы иаатәшәкуа зегьы шәара ишәтәхоит хәа ианума?
- 39- Мамзарґыы, «Акаамет аиш аґынза иаашәызбалак шәақәитуп» хәа ажәа шәахтәма?
- 40- Уразґаа урт: «Шәыбжьара абри ажәа хәдақәґас иказґода?»
- 41- Мамзарґыы урт, (ахшыф рызтә) алахәылацәа рымоума? Аиаша рхәаґәкьозар, иаарґааит нас рлахәылацәа!
- 42- Аамтә ааины аґабырг иґаґаза ианцәырґлак, ршьамхы арсха рытахоит, аха ирылшазом.
- 43- Уи аамтәзы рыблақәа ашәартә рхубаало, ирыцхәхәа иказаауеит. Аха, урт ианрылшоз аамтәзґыы ахәатәхайарахь ааңхьара роухьан.
- 44- Уара уажәа имцны изыңхьазаз сара исызныжь! Хара урт, ирзымдыруа акала ашьшьыхәа агәәкра ашкә хрыхоит.
- 45- Урт аамтә рыстәоит. Аха, сара сахьырхәра даараза игәғәоуп!

- 46- Урт, дара ркынтә ирацәаны ахәыңса утахханы убри иайахар хәа ишәозма?
- 47- Мамзаргы, икалаша адырра иакәитны, уаантәи хырфылаауама?
- 48- Уара унцәа избара уазыңшыны ичха, аңсыз амгәа итәз (Иунус җаимбар) уеиңшыны укамлан. Уи, игәыңжәаны, инцәа диҳәахъан.
- 49- Инцәа иатәашъара ихъымзандаз, хәарада цәхәырак аҗны ихала дааныжъхон.
- 50- Аха инцәа, далкааны ауаацқақәа дырхиңхәазалеит.
- 51- Урт, амапықцәа, Аҗәырқан анрахалак, рыбақәа рыла укарыжъуашәа иухәаңшуеит, уара иузкынгы «Хымҗада, уи афстәа дихоуп!» рхәоит.
- 52- Аха Аҗәырқан, ауааңсыра рзы лабжәагоуп.

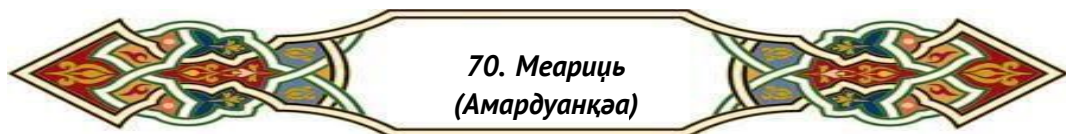
69. Хакка (Икалаша – акаамет)

Иахзылҗауа иҳаназыжъуа Аллаҳ ихъзала!

- 1- Хырҗашъа змам! (Акаамет)
- 2- Изакәызеи хырҗашъа змам?
- 3- Уи ахтыс ду закәу, уара излаудыруеи?
- 4- Семуд жәларгы, Ад жәларгы рышә илагылаз уи ахлымзаах, имцуп хәа ирыңхәазахъан.
- 5- Семуд жәлар игәгәазаз дгъылҗысрак ала иқәзаа иқәган.
- 6- Ад жәлар ракәзар, игәытҗагаз ңшатлакәк ала.
- 7- Аллаҳ, уи аңшатлакә иааиңмырҗазақәа бжәахеи, аамши урт, ирыжәиҗеит. Убра укандаз, ауааңсыра, ибааны ихышәтыз ахәырмайла ақыдбажәқәа реиңш адгъыл ишықәыжъыз убарын.
- 8- Уажәы урт, ирцәынхаз хәа кыр убла иабоума?
- 9- Фараонгы, уи иаңхәа имфасқәазгы, хыла-гәыла иаархәыз ақалақҗқәа рыуаажәларгы убри афыз агәырҗса кәрҗеит.
- 10- Рынцәа ицхаражәхәафы ифәгылеит. Уигъы айыхәтәаны, игәгәазаз хьырхәрак ала инақәикит.
- 11- Хәарада, азқәа рытра итыңны ианхый, усқан ағбағы шәымфаңызгозгы хара хакәын.
- 12- Абри, шәара шәзы иҗатәхәны икаларц, насгы алымхақәа ираханы игәныркыларц азы икаҳҗеит.
- 13- Абык (Сур) знык иантәтәхәалак,

- 14- Адгьылтәылеи ашьхақәеи ртҕыңқәа ирыҕжәа иеинҕыаны иеилакәыбаса ианцалак,
- 15- Иара убри амш аены икалаша калоит.
- 16- Ажәфан еикәшоит, ихыбгалоит уи амш аены.
- 17- Амаалықыцаа уи (ажәфан) акәша-мыкәша икоуп. Уи амш аены унцәа ижәфангәашә ашьтыхра, амаалықыцаа иреихазоу аафык рхы иадырҕоит.
- 18- Уи амш аены, шәҕахәы шәҕыххоит, шәара ишәызкны изакәызаалак имазоу хәа акгы аанхазом.
- 19- Зышәкәы арғарахь ала изауз абас ихәоит: «Шәыст, шәаҕхьа, абар сышәкәы!»
- 20- «Сара, мышкызны абри афыза ахасабырба ала хшеизынхашаз усгы илдыруан!»
- 21- Уи нахыс, игәырғароу ңстәзаарак дагәылоуп.
- 22- Иблахкыгоу ҕанат аҕны,
- 23- Зшәырқәа рытаара зынза иахымариоу.
- 24- Урт: «Уаанза икашәйәкәаз рцымхәра, гәаҕхачарала ишәфа, ишәжәы!» хәа рахәахоит.
- 25- Зышәкәы армарахь ала изыртәкәаз ракәзар: «Унан!» рхәоит. «Сара сышәкәы сырымтәндаз,
- 26- Схасабырбагы закәу сзымдыруандаз!
- 27- Сыңсра зеггы рҕыхәтәа акәындаз!
- 28- Смазара ҕьаргы исмыхәеит,
- 29- Сымчрагы, снапхгарагы сзынымхеит».
- 30- (Нас убас ирыдҕахоит:) Даанышәкыла уи! (Дғашәхәа),
- 31- Иеиашуа амца далашәыжь!
- 32- Ашьтахьгы азынҕьыр ицрашәхәа!
- 33- Избанзар уи, иахарақзоу Аллах дазхамҕеит,
- 34- Иғарыз кырғайара дазхамҕшьит.
- 35- Уи амшалагы, иахьа бзиа дызбо хәа азәгы димазам.
- 36- Ихәымгоу афатәкәа рыда, ачысгы имазам.
- 37- Уи, агәырҕсауаа рыда азәгы ирфом.
- 38- Аха мап! Ишәбартгоугы мсааит,
- 39- Ишәбартамгы!
- 40- Хәарада уи (Акәыркан), кыр иаңсоу ацхаражәхәафы (иузнеигаз) иажәа ауп.
- 41- Уи поетк иажәа акәзам. Шака имачны иазхашәйозеи!

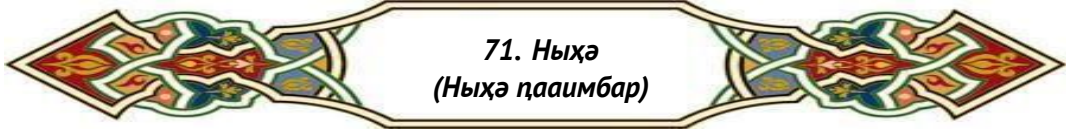
- 42- Уи аңшфы иажэа акэзам. Шака имачны шэхэиуазеи!
- 43- Уи, жэфантэылақэа рынцэа икынтэ илбаагоуп.
- 44- Аңаимбар хара ихазкны ажэақэак ихы итихэаазтгы,и,
- 45- Инапы ишыапы ґажжэарын.
- 46- Нас, иңсы ахытоу, ида ыїаххрын.
- 47- Шэарбанзаалакгы абри шэзаанкыломызт.
- 48- Аиашазы, Акэыркан, ахэатэхаїафцэа рзы алабжэагоуп.
- 49- Шэыбжэара уи имцны изыиґхэазо шэшыкоугы, хэарада, иахдыруеит.
- 50- Хымґада уи, азхамїафцэа рзы ргэы рзырхыуа хэааны икалоит.
- 51- Уи, иїабыргыїэкэаны адырра ахатаґсата ауп.
- 52- Ус анакэха, унцэа арехэаґхыызкэа рыла деиґахэа!

Иахзылґхауа иханазыжыуа Аллаҳ ихызала!

- 1- Азэы, хырґашы змам уи агэакра амш цэылхуа: «Ианбакало?» хэа дїааит.
- 2- Уи, убри афыза гэакроуп, азхамїафцэа злаґагылаша амч хэа акгы рымазам.
- 3- Аллаҳ икынтэ ауп уи, Иара иахь ахаларазы афазаратэ шыаґақэа змоу рыда.
- 4- Амаалыкыцэеи Ацкыи (Гаврил), ґынфажэижабанызкы шықэса иафызоу мышкы иалазаны, Иара иахь ихалоит.
- 5- Уажэы уара, иңшзаны ачхара аарґшы.
- 6- Аиашазы, урт, уи агэакра калашы змам ауп хэа ирыґхэазоит.
- 7- Хара хакэзар, уи иааигэаны иахбоит.
- 8- Уи амш аены, ажэфан иртэоу амаден еиґш икалоит.
- 9- Ашыхақэагы, икэыкэны икоу абамба иафызахоит.
- 10- Ауа, иуа иґагылазаашы дзазїаазом.
- 11- Аха, дара-дара иеиґаґшыеит.
- 12- Агэырґсауафы, уи аргэакра амшала,
- 13- Ихшареи, ихатэфызеи, иашыцэеи, иахэшыцэеи,
- 14- Дыхчаны дзаазаз иґаацэеи, уимоу адунеи акны икоу зегы ахґыхыґсазы иритарц иґаххоит, ихы изеиқэырхозар хэа.
- 15- Амала, акгы иахэазом! Ижэдырузааит, иеилашуа, ибылуа уи цыаханым,
- 16- Уцэа ужыы былны иухызхуа мцоуп.
- 17- Аиаша иазхэамґшкэа хара игыло ауафи,

- 18- Насгъы, иеизыргаз амал иеигзаны изѣахуаз, ааѣхъара рнатѣит.
- 19- Аиашазы, ауаѣңсы ичхара маңны, иѣсыцэгъарагъы мыцханы дшоуп.
- 20- Цэгъарак дақешар, дшахашшаац дахашшаауеит.
- 21- Аха бзиарак дақешаргъы, азэгъы далаирхазом.
- 22- Амала знамаз зкуа хазуп.
- 23- Урт, рнамаз иеиѣмыркъазакѣа ирклоит.
- 24- Рмал аѣны хѣтѣк, рхазы иалырхуеит.
- 25- Изѣаху, насгъы иѣару рызгъы иаанхаз ахѣтѣа иеигзазом.
- 26- Ахасабырбаратѣ амш, аиашара азхарѣит.
- 27- Рынѣа иргѣаѣра аѣаѣхъа иѣыѣѣѣуеит.
- 28- Избанзар, уи аргѣаѣра аѣаѣхъа азэгъы ихы дзақэгъызом.
- 29- Урт, аламыси, аѣхашъареи змоу уаауп.
- 30- Рхатѣѣыцѣеи, рнапѣѣѣа иѣоу ахѣсеи рыла реизыѣазаашъа азы гъыбѣган узрыѣазом.
- 31- Амала, абри ахѣаа иахысыз ауаа, урт иахзыркъаз рхатѣаѣсатѣаѣа роуп.
- 32- Рнапы иануѣази, ажѣа иртѣиизи иахзызаауа,
- 33- Рышахѣтра ииашаны иѣазѣо,
- 34- Рнамаз иахзызааны иназыгзо,
- 35- Абартѣ ауаа, ѣанатѣ хѣтырла имѣаѣыргалоит.
- 36- Уртѣ амапкыѣѣѣа ирыхы? Уаѣхъаѣа иѣуа иаауеит.
- 37- Аргъарахы ирмарахы рыла гъыѣ-гъыѣ иеиѣны!
- 38- Урт, рыѣыѣхъаза абас ала ѣанатѣ ирыдыркылап хѣа игъыгуама?
- 39- Калашъа амазам! Хѣарада, хара урт, рхатѣаѣагъы ибзиазаны ирдыруа аѣы иалхны иахшеит.
- 40- Амрагылараѣеи мратѣашѣараѣеи рынѣа ихъзала сықѣуеит,
- 41- Уртѣ рхатѣыѣаны еихѣа иеигъу ауаа раагара хара хамч ақѣхоит. Хара иахѣаху аѣаѣѣара аанызкылаша мчрак ѣѣазам.
- 42- Урѣаѣѣ урт, ирзааираны ишыѣоу ала згъызеанахѣахъо амш рыхъзаанза, ибашоу ускѣа рыла аамѣѣа рхыргаллаит.
- 43- Уи амш аены, рхырхартѣа иахъзарѣ иѣѣаѣуашѣа иѣуа рѣынархоит.
- 44- Рыблақѣа аш хыланы, рыхъымзѣа иагъылатѣоуп. Абар, изықѣшѣаша хѣа ргъы зѣанахѣахъаз амш, абри амш оуп!

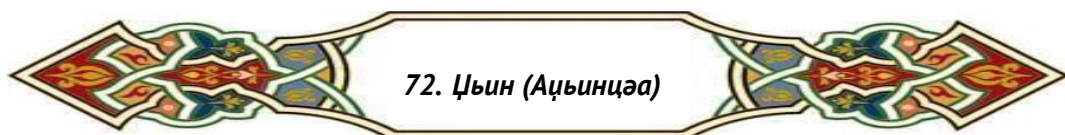

71. Ныхә (Ныхә җаамбар)

Иахзылҗауа иҗаназыжьюа Аллаҳ ихьзала!

- 1- «Агәәфра гәгәа рзааианза ргәyreанҗа» хәа Ныхә иуаажәлар дырзынахашьтит.
- 2- Абас реиҳәеит: «Уа суаажәлар! Сара, иаартыҗәкьаны шәгәышәеаныҗоит.
- 3- Аллаҳ шәимҗахырхәа, Уи иҗагылара шәеацәышәыхьча, саргыы схәатәы хашәҗа.
- 4- Абас ала, Аллаҳгыы шәгәырҗсақәа рыхәтәк шәанажьны, иазыҗәоу аеҳәара аҗынза аамтә шәитәп. Хәарада, Аллаҳ иазҗиҗәаз уи аамтә ааира азәгыы изаанкылазом, рыцхарас иҗалаз, ишәыздыруам акәымзар!»
- 5- Ныхә: «Сынҗәа!» иҳәеит. «Иҗабыргыҗәкьаны уахгыы еынгыы суаажәлар аиашахь ааҗхьара рыстәеит,
- 6- Амала, иҗасҗаз ааҗхьара урт еиҳагыы исцәыхаранатәит,
- 7- Ирануыжьырц азы ааҗхьара рыстацыҗхьаза, рнапқәа рлымҳақәа иҗарыҗәеит, рыматәақәа рхы иҗадырҗеит, рыеҳадрыззалацәеит, уаҳа ирымуйт.
- 8- Ус ишыҗоугыы, ааҗхьара шрыстац ирыстәоит.
- 9- Иаартны ирасхәеит, иахьатәхыз мазалагыы ирзеитасхәеит».
- 10- Убас расхәеит: «Шәынҗәа иҗынтә анажьра шәахәа, Уи кырза данажьәуп.
- 11- Ажәфан аҗынтә меигзарахда ақәа шәзаиреит.
- 12- Амазареи ахшареи рыла шәеизирҳаеит, шәбаҳчақәа еизирҳаеит, иҗхәраа илеиуа азиасқәа шәзаҗиҗоит.
- 13- Ишәыхьи? Аллаҳ иаҳаракыра шәышҗазымхәыцуеи?
- 14- Арахь, шәара иеиуеиҗшым аамтәқәа шәырхыганы шәызшаз Иара иоуп.
- 15- Ишәымбазо, ажәфанқәа быжьба дара-дара шаҗа иеиқәышәшәа ишишаз?
- 16- Урт рыбжьара, амза лашараны, амрагыы алашара иахыҗхьртәны ишеит.
- 17- Аллаҳ, шәарт адгыыл аҗынтә шәыҗихызшәа шәеизирҳаит.
- 18- Насгыы еиҗах уахь шәырхынхәны, даеазнык шәыҗихуеит.
- 19- Аллаҳ, шәара шәзы адгыылтәыла уарҳалҗас еиҗихит.
- 20- Абас ала, амфа тҗбаақәа җшааны шәеимдалап».
- 21- Ныхә: «Сынҗәа!» иҳәеит, «Аиашаҗәкьазы, арт сара исзымзырфькәа, змазареи зыхшареи реизырҳара ада хықәкы змамыз азәы ишьтәныҗәеит.
- 22- Урт кырза ишәартәз ашәацәақәа сзықәдыргылеит».
- 23- Убас рхәеит: «Шәынҗәахәқәа кашәмыжьын! Иара «Вед» аума, «Сува» аума, «Иагәус» аума, «Иеук», мамзаргыы «Неср» аума зынза шәырқәамҗын!»

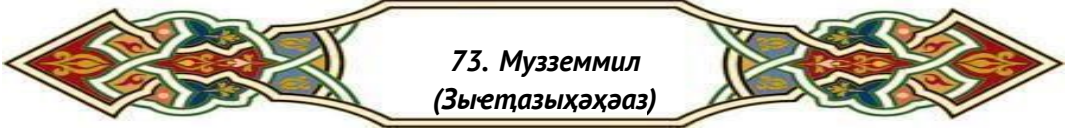
- 24- «Аиашазы имаџымкәа ауааггы мџахыркъеит. Уарггы, абри нахыс урт агәымбылцьбаџцаа рыршанхара иацџа!»
- 25- Ргәырҗсақәа рымшала азхыџра ду акны ихәеит, ашьтахьггы амца иалажьын, Аллаҳ иџаҗхьа урт зыхьчаша цхыраафькгы дырзымҗшааит.
- 26- Ныхә: «Сынцәа!» ихәеит, «Адгьылтәыла акны абарт амапкыџцаа азәггы даанумыжьын!»
- 27- Уара урт рыҗсы таны иаанужьыр, агьыртггы мџахыркъоит, игәырҗсауаау абиҗарақәа раазара ада уаха даеакы кәрҗазом.
- 28- Сынцәа! Сарей, сани саби, иазхәйаџцааны сыфны иатәази, иазхәйаџцаоу ахацәеи, иазхәйаџцаоу ахәсеи иранажь, агәымбылцьбаџцаа ракәзар, урт икәзаа ига!»

Иахзылҗхауа иханазыжьуа Аллаҳ ихьзала!

- 1- Убас хәа: Сара изласыџахәоу ала, аңынцәа рыбжьара гәыҗфьк (Акәыркан) иазызырфьны абас рхәазаап: «Харт, амџа иашахь хназго, иҗшьоу аҗхьара шьахәк хазызырфит.
- 2- Уи иагьязхахьҗеит. Уажәшьта ханцәа зынза авақәыла дивахаргылазом.
- 3- Хәарада, ханцәа, ихьз-иҗша кырза ихаракуп, уи ахатәфьзаггы димам, ахшараггы.
- 4- Ус анакәха, хабжьара иқаз ахшыџда, Аллаҳ изкны иқам ианым далацәажәозаарын.
- 5- Аха харт, ауааҗсырей аңынцәеи, Аллаҳ изкны зынза амц рымхәоз җәахьшон.
- 6- Ауааҗсыра ркынтә шьоуку, аңынцәа ркынтә шьоуку рхы рыҗаркуан, уртггы арт ауаа мџахыркъон.
- 7- Дарггы, шәара шәшазхәыцуеиҗш, Аллаҳ, даеазнык азәы иҗсы ихәйаны диргылом, җаимбарсггы днаишьтуам хәа ргәы иаанагон.
- 8- Ииашәйқәаны, харт (аңынцәа) ажәфан ахь ахалара хтәххеит, аха игәгәоу ахьчаџцаеи амцабзи рыла иштәыз хбеит.
- 9- Аха хара уаанза, ажәфан хазызырфьразы, уи атәартә тьыңқәа рыкны хтәалон, уажәы акәзар, азызырфьра зтәху, мцак ишьклаҗшуа ишьтоуп.
- 10- Ихәздыруам, адгьылтәыла иқәынхо рзы цәгьарак иазхәыцуоу, мамзарггы урт рзы рынцәа бзиарак итәххоу?

- 11- Аиашазы хабжьара ацкъақәа ыкоуп, аха ицкъақәамгыы халоуп. Ажәак ала, иеиуеиңшым агәыңқәа рыла хаибаркуп.
- 12- Аҕыхәтәан иеилаҳкааит, адгьылтәыла аҕны Аллаҳ иизбаз хара хашзәғамгыло еиңш, хабналаны ацәцарагыы шахзалмыршо.
- 13- Аиашазы, хара уи амҕа иаша ақәйцага, ҳшазызырҕызы еиңшйәкьа иазхаҳйеит. Анцәа дазхазйаз ауағы, уи нахыс иҳамтә иагхар хәагыы дшәом, аиашамра дақәшәар хәагыы.
- 14- Хабжьара, аиаша иамйахырхәо ыкоуп, аха имҕахкьазгыы халоуп. Зхы ларкәны Аллаҳ зыгеизтәз- амҕа иаша хыкәкыс иалзхыз роуп.
- 15- Амҕа иаша иацәхьайыз ракәзар, урт ҕаҳаным былтәыс иазыкалахьеит».
- 16- Амала хуааңсыра амҕа иаша икәныкәондаз, абри азйаарағы рхатәқәа ҕахшәарц азы аразкы иалаҳажьуан.
- 17- Дарбанзаалак, Аллаҳ игәалашәара дацәхьайыр, Аллаҳгыы уи есаиура арыцхара дтәиргылоит.
- 18- Аҕьаамақәа Аллаҳ мацара итәуп. Ус анакәха, Аллаҳ диваргыланы даеакы, мамзаргыы даеазәы шәимыхәан.
- 19- Аллаҳ иуағсгыы, Уи димйахырхәарц азы дангылалак, икәпапаны икәшоит.
- 20- Убас хәа: «Сара, азәгыы дивасмыркәылазакәа Аллаҳ мацара сихәаны, симйахырхәоит» хәа.
- 21- Убас хәа: «Аиашазы, сара, аңхастә шәызтәшагыы, ахәартәра шәызтәшагыы мчык сымазам».
- 22- Абригыы рахәа: «Хәарада, Аллаҳ иааишьтыз шәзеитәсымхәар, схатәгыы Аллаҳ иҕаңхьа азәгыы сизыхьчом. Уи ида сзымйагылашагыы дсоузом».
- 23- Сара икәсйә, Аллаҳ икынтә исоуз адырра шәзеитәхәароуп. Уажәшьтә Аллаҳи иҕааимбари ирҕагылаз идырузааит, зығныйкә наунагза изтынхаша ҕаҳанымтәи амца иара изыңшызаауеит.
- 24- Аҕыхәтәан, ирзыңшыз агәаҕра ианақәшәалак, зыцхыраағцәа еиҳа имчыдоу, хыңхьазаралагыы имачу зуствәоу еилыркаараны икоуп».
- 25- Убас хәа: «Ишәзыңшыз агәаҕра акәу иааигәахаз, мамзаргыы, сынцәа уи ийеггы аамтәк шәзацийәу, сыздыруам».
- 26- Икалаша Иара иоуп издыруа. Имаза дарбанзаалак азәы изы иааиртуам,
- 27- Амала, Аллаҳ иҕааимбарцәа рыда. Избанзар, Уи, урт раҕхьагыы рашьтәхьгыы ахылаңшығцәа рзоуижьуеит.
- 28- Абас ала, Рынцәа ирзааишьтыз, ңсахрак азымукәа, ишахәтәу ала ишеитәрхәо гәеитәоит. Аллаҳ, урт ирыдицаз зеггы идыруеит, насгыы урт зеггы итәиғуеит, ихьчоит.

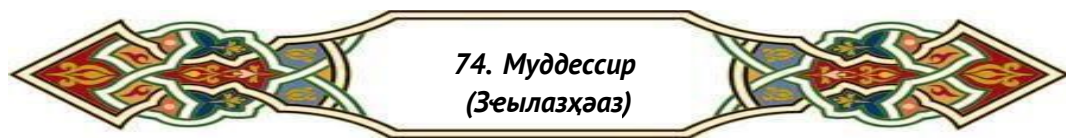

73. Музземмил (Зыетазыхәхәаз)

Иахзылпхауа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихъзала!

- 1- Уа (аңааимбарра ала) зыетазыхәхәаз!
- 2- Цхыбжьон угыланы ашьапкра ала аамтә ухга!
- 3- Цхыбжьонтәи аамтә аңхьа, мамзаргьы ашьтахь,
- 4- Акәыркан ажәакәагьы, цыра цырала ишрыхәтәу ала уаңхьа.
- 5- Аиашазы, хара ихъантәу, насгьы кыр иаңсоу ажәак уйаххәоит.
- 6- Хәарада, аїх аамтә ашьапкра, ахшыфәи, агәи, аңси реикәшәара аганахьала иманшәалоуп, ажәа ахшыфәи акны иаанхаразы атәгылазаашьагьы еиҳа еигьуп.
- 7- Избан акәзар, еынла имаҷымкәа аускәа урфуп.
- 8- Унцәа ихьз угәаларшәала, насгьы зегь рыла Иара иахь уеихала.
- 9- Уи, мрагыларагьы мратәшәарагьы рынцәахьы иоуп. Уи ида нцәа дыкәзам. Ус анакәха, иара мацара уикәгәиғны уеимйакла.
- 10- Уртә иуархәакәогьы чханы, ишақәнагоу ала урыцрый.
- 11- Амазара змоу уи амцхәафцәагьы сара исызныжьны, маҷкгьы афхәара рыт.
- 12- Хәарада, хәаңхьа дара рзы ахәагәижькәеи, уртә зыблыша амцеи ыкоуп.
- 13- Насгьы ркыркы икылахаша фатәыки, ихъаагоу агәакреи рзыкоуп.
- 14- Уи амш аены, адгьылтәылеи ашьхақәеи хыцхыцуеит, ашьхақәа иңсақьоу аңслымз иафызәхоит.
- 15- Аиашазы, Фараон цхаражәхәафык дшизынахашьтыз еиңш, шәаргьы шахәтра шәзызуша цааимбарк дышәзынахашьтит.
- 16- Фараон, уи аңааимбар диҫагылеит, хәргьы гәгәала дахьхәрхәит.
- 17- Шәаргьы шәмапкырафәи шәымхьаїыр, ахәыцкәаїәкьа зыхцәы шлахьоу атәхмадцәа ианреиңшаша уи амш акынтә шәхы шңашәыхьчо?
- 18- Ажәфанйәкьа, уи амш аены иеиқәычә ицоит, Аллаҳ иажәа хымңада иназоит.
- 19- Хәарада, абартқәа зегьы лабжьагоуп, уажәшьтә изтәху инцәа ишкә амфә дықәлоит.
- 20- Уара, аїх хынтә ишаны фхәтәк ирзааигәоу аамтәк акара, мамзаргьы аїх абжа акара, мамзаргьы аїх хынтә ишаны хәтәк акара, анцәа иашьапкра ишазукуа, иуыцу ауаа рыхәтәкгьы абас шыкарқо унцәа хымңада идыруеит. Аїхи амши шаны рыгәхәарақәа аңызцә, хымңада Аллаҳ мацара иоуп. Уи, шәара абри афызә ишәылымшо дырны, иатәашьареи ирыцхашьареи рыла шәирманшәалеит. Уажәшьтә, Акәыркан акынтә иахьшәзыманшәалоу шәаңхьа. Аллаҳ, шәыбжьара ачымазафцәа шықалаша, ңытфьыкгьы Уи иатәашьара акынтә аразкы иашьтәланы адунеи акны амфә ишықәлаша,

дағаа гәыңдықгы Иара имғағы ишеибашыша идыруеит. Ус анакәха, Ақәырқан ақынтә иахьшәзыманшәалоу шәаңхә. Шәнамаз шәкы, шәзеқбатгы шәтши, Аллаҳгы гәыкала ңсахра бзиак ишәт. Аллаҳ иғаңхә ишәңылараны икоуггы, заанайы шәхазы абзиара хәа икашәйаз ауп, амала еиха еиғны, насггы еихаггы идуззаны ишәңылоит. Аллаҳ иқынтә анажъра шәахәа, хәарада, Аллаҳ, кырза данажъфуп, кырзаггы ишәзылыңхо иоуп.

74. Муддессир (Зәылазхәаз)

Иахзылңхауа иҳаназыжъуа Аллаҳ ихъзала!

- 1- Уа ңааимбаррала зәылазхәаз!
- 2- Угыланы ргәыреанйә!
- 3- Унцәа идура мацара еитәхәа.
- 4- Ушәйәтәы цқьаны иныкәга.
- 5- Икьашъу, ихәымгәоу урцәыхараны угыл.
- 6- Икауйаз абзиара ирацәашъаны ауағы ихы ианумкьан.
- 7- Унцәа илыңха уахъзарц азы ичҳа.
- 8- Абыкь (Сур) иантәтәхәо аамтә,
- 9- Иара убри амш, иуадафу мшуп,
- 10- Мапкыцәа рзы зынза имариам мшуп.
- 11- Изайәны исшаз уи ауағы, сара дсызныжъ (иахьырхәразы),
- 12- Нас, меигзарахда амазара зыстәз,
- 13- Икәша-мыкәша игылоу, амч изтә аїеицәаггы затәасшәз,
- 14- Разкыс икоу зеггы зыстәз,
- 15- Абартқәа рышьтаҳьггы еиханггы изтәххаз ауағы!
- 16- (Ийеггы итәра аума?) Калашъа амам! Избанзар, уи хара хажәаңқарақәа зынза мап рцәикуеит.
- 17- Сарггы, уи ахра фкьарстәра дағазғалоит.
- 18- Избанзар уи (Ақәырқан ақәызбаразы) ишәеит, изеит.
- 19- Аңсра игәййашәаит, иаггышңеишәеи иаггышңеизеи!
- 20- Хәи, дағазныкгы аңсра згәййашәаша, иаггышңеишәеи иаггышңеизеи!
- 21- Нас, абас днаңшы-ааңшит.
- 22- Ицьымшьқәа қархәны, иқьышә кылышьшы.

- 23- Аңыхатэангы днахэны дцеит, ихңагыара дзазымиааит.
- 24- «Ари, ажэйтэуаа ркынтэ инхаз алаңшхырңарак ада даеакы акэзам!» ихэеит.
- 25- «Ари, ауафңсы иажэада уаха даеакы акэзам!» ихэеит.
- 26- Сара уи, дбылны дчычырц азы асекар (амцакыоуқыад) дтасыцьгэоит.
- 27- Уара асекар закәу удыруоу?
- 28- Уи уабылуеит, уааннажьзом, аха уашьзом.
- 29- Ауафы ицэа ишачычыц иачычуеит.
- 30- Уака зеижэвык амайуфцэа ыкоуп. (Уи ахыхь зеижэ ыкоуп)
- 31- Хара ыаханым аускэа ирыхэаңшырц азы амаалықыцэа мацара адја рахтеит.
Урт рхыңхьазарагы мапкыфцэа рзы ңышэагас икаҳїеит. Абас алагы, ашәкы захтақаз адыррайәкы роуны, разхаїара еизырҳаны, агәыфбара рмоуааит, згәы ахәаңсара тоу мапкыфцәагы: «Аллах абри ахыңхьазаратә ғырңшы ала иихәарц итаххарыз?» рхәоит. Аллах, изитаху абас иахыркыара дазныжны, изитахугы амфа иаша иирбоит. Унцэа ируаа, Иара ида азэгы издырзом. Абри акэзар, уи ауааңсыра рзы алабжьага мацара ауп.
- 32- Мап, мап! Амзеи,
- 33- Анастхара иафу айхи,
- 34- Ашара иалагаз амши мсааит!
- 35- Хәарада, зеиңш ыкам акоуп уи асекар,
- 36- Ауааңсыра ргәыреанңаразы.
- 37- Шәыбжьара (ихәартоу аускэа рыла) ңхьака ацара, мамзаргы (мапкреи агәырқсақәи рыла) шытахыка аанхара зтаху рзы.
- 38- Зегы ируыз, икарїаз азы шасыс иаанкылахоит.
- 39- Амала ииашареи ақәнагеи рганахь икоу аламїакәа.
- 40- Урт ыанат икоуп,
- 41- Агәырқсауаа ирызкны дара дара азїаарақәа рибатоит.
- 42- «Шәызбылуа абри амцахь шәаазгаз закәи?»
- 43- Уртгы абас атәк карїоит: «Харт, анамаз зкуаз хреиуазамызт,
- 44- Ағар криҕахїомызт,
- 45- Агәырқса иалаз хрыцын,
- 46- Ахырхәра амш, имцны ихәңхьазон,
- 47- Аңыхатэан, аңсра ааин ҳаргы иааҳадгылт».
- 48- Уажәшты, ахашшаафцэа рахашшаарагы урт ирыхәом.
- 49- Абас ишыкоугы, алабжьара иазхьамңшкәа изацәыбналоу?
- 50- Ишәаны Алым иацәыбнало,
- 51- Аеада мархәацкәа реиңшїәкы. (Азебрақәа реиңшїәкы)
- 52- Алабжьара ахатыңаны, рыцыңхьаза раңхьа иарту абгыцкәа роур ртахуп.
- 53- Мап! Ииашазы урт нарцәы иацәшәазом.

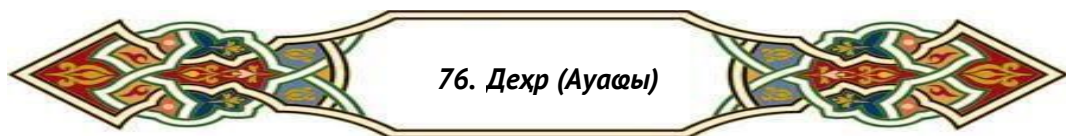
- 54- Аха, ирдыруазайт, ари ийабыргыйдѣяны лабжьагоуп, гѣеанѣагоуп!
55- Изтаху уи дапхьойт, дазхэиуеит, аѣатэхэы алихуеит.
56- Аха, Аллаx игѣампхакѣа аѣатэхэы рзалхуам. Ацѣшѣара иапѣсоу Иара иоуп,
агѣырпѣсакѣа ранажѣра иакѣитпугѣы Иара иоуп.

75. Кыиамет
(Агылара – Акаамет)

Иахзылҗауа иҗаназыжьуа Аллаҗ ихъзала!

- 1- Акаамет амш мсааит!
- 2- Зхы иақәызбо аңсы мсааит!
- 3- Ауафңсы, ибафқәа еидкыланы иаҳзеиқәмыршәо җишьоума?
- 4- Ааи, инацәкьара аңынҗақәаӀәкьа ркынза зегьы еитӀах раңдара хамч ақәхоит.
- 5- Аха ауафңсы, иаңхьа изышьтоу аамтӀа иалагзаны, агәырңса арҳара дшазгәышьыц дазгәышьуеит.
- 6- «Акаамет амш анбыкәу?» хәа дӀаауеит.
- 7- Аблақәа гәыткьарала ианаатуа,
- 8- Амза атыф ианакуа,
- 9- Амреи амзеи анеиңыло аамтӀазы,
- 10- Иара убри амш аены, ауафңсы «бналартӀак ыкоума?» хәа дӀаашт.
- 11- Мап, иказам хыӀақыртӀак!
- 12- Уи аены, уахьнанагаша унцәа иҗаңхьа мацара ауп.
- 13- Уи аены, ауафңсы икаиӀаз, икаиӀаз зегьы изеитӀахәахоит.
- 14- Ауафңсы, ихы дафәагыланы иара ихы шахатра азиуеит.
- 15- ИтӀахызар иеиуеиңшым аеызгақәа еиқәиңхьазааит.
- 16- Уара иуыӀахәо ажәаңқарақәа иаразнак еилукааразы убз умырңысын.
- 17- Уи, уыхшыф итӀагаланы уарңхьара хара иахуалуп.
- 18- Ус анакәха, уи ханузаңхьо, уара ҳаңхьашьа уацклаңш.
- 19- Нас, уи аитӀахәарагьы хара иахусуп.
- 20- Аха мап! Аиашазы шәарт лассы имфасны ицо (адунеитә ңсҗазаара) еиғьашәшьоит,
- 21- Нарцәы акәзар, аган аҗы иншәыжьуеит.
- 22- Аха уи аены, хафсахьақәак гәырғьарала илашоит,
- 23- Рынцәа иганахь ихьаңшуа.
- 24- Хафсахьақәакгьы ргәығра рцәызны, рыбҗа ңӀәаны икалоит
- 25- Ахлымзаах шырңеиңшу рнырны ицәышхоит.

- 26- Уажэшъта аамта цахъеит, аңсы акыркы ианкылаха нахыс!
- 27- «Ачымазаф дызхэшътәуа дыказами?» хәа анрахәахалак,
- 28- Ари, уажэшъта иззыңшыз аиңырйра шакәу анеилкаахалак,
- 29- Ашьапкәа еилаңаңоит.
- 30- Иара убри амш аены, зегъы ахьдәыкәырџо унцәа иҕаңхьака ауп.
- 31- Аамтала уи, аиаша азхаимйаңызт, анамазгъы имкыңызт.
- 32- Уимоу, мап рыцәкны, аиаша дагъазхьамшыңызт.
- 33- Насгъы ихы дахңагъо дныкәаны, ифызцәа рышкә дцахъан.
- 34- Ихьаагоу айыхәтәа шааигәахац иааигәахоит!
- 35- Ааи, уи (агәафра) ишузааигәахац иузааигәахоит!
- 36- Ауафңсы, ихала ихы дазынрыжьюаз җышьозма?
- 37- Уи, икатәаз цәыкәбарк (ахзы) иакәзамзи?
- 38- Нас, уи иеихахоу кәтагък (ембрио) акәны дкайан, ашьтахъгъы Аллаҳ уи дшаны, асахъа иитҗеит.
- 39- Уи акынтәгъы хайеи ңхәыси ракәны, җыҗьаны ишеит.
- 40- Уажәы, абартқәа зегъы кәзйаз, аңсцәа измыргылазоу?

Иахзылңхауа иҳаназыжьюа Аллаҳ ихъзала!

- 1- Ауафңсы кыраамта избахә ухәаратәы дыказамызт.
- 2- Аиашазы, ҳара ауафы иеицылаз цәыкәбарк далаххит, дңахшәарц азгъы уи иахауа, ибауа дкаҳйеит.
- 3- Хәарада, ҳара, уи амфа иаша иҳарбеит. Уажэшъта, итаҳхар, итабуп зхәо, итаҳхаргъы абзиара ззеилымкаауа дреиуахоит.
- 4- Ҳара, абзиара знымало мапкыфцәа рзы азынҗьыркәеи, ашьамҗлаҳәкәеи, амцабз зхылйуа мцаки ҳармазеихъеит.
- 5- Ауаацкьакәа, афҗыхаа зхылйуа аҗәыцакәа рыла иҗыдоу арыжәтәкәа ржәлоит.
- 6- Уи убри афыза зыхьуп, Аллаҳ иуаацкьакәа рзы, агәарахәа илеиуа, меигзарахдагъы иржәуа зыхьуп.
- 7- Урт, ражәа иртйиз нарыгзоит. Игәыткьагоу, насгъы зегъы ирхыйәо уи амш иацәшәоит.
- 8- Урт, рхатәкәа бзиа ибаны, иртәхны, ағари, аетҗыми, аткәацәеи кырҗарйоит.

- 9- «Хара, шэарт Аллаһ игэаңхаразы мацара крышэҥахйойт, уи азы хара хахь ауалгыы шэықэым, аңышарагыы хазыңшым.
- 10- Хара, иуадафу, ишэартюу уи амш азы ханцаа хаицэшэойт.
- 11- Абри азы, Аллаһ урт, уи амш агэыткьара иацаихьчойт, рхаҥсахьақәа ырлашаны, рыгэқәагы агэыргьара ртэйойт.
- 12- Иахьырычхаз ахатыңаны, ңыанат бахчақәарҥы абырфын матәақәа ратәеишэойт.
- 13- Уака ртэартәақәа рҥы итэойт. Избылыша амрагыы калом, ахьта иазыркышагыы.
- 14- Айлақәа рышэшьырақәа рҥы, ирҥало ршэыркэагыы ианаартәху иақәитуп.
- 15- Рыкәша-мыкәша икоу амайуцаа, аразны матәахәқәеи, абырлаш иалху айәцақәеи,
- 16- Аразни абырлаши ирылху аныгақәеи рыла ирывагыежэлойт.
- 17- Уи адагыы, уака иеиуеиңшым айцаақәа рыла ирхаау арыжәтэгыы ирыдыргалойт.
- 18- Уа икоу, иңыашахәуп ззырхәо зыхьк акынтә.
- 19- Зегьы рыкәша-мыкәша, аҥар рывагыежэуеит. Уанрыхәаңшлак, иңсақьоу абырлаш рақәу ңушыап.
- 20- Уака уахьынаңшы-ааңшуа, зеиңшыкам аразкқәеи, иблахкыгоу анхартақәеи убартюуп.
- 21- Урт рыхь, ийагоу, насгыы ижәпоу абырфын иайәа иалху ашәцатәқәа ршәиуп, аразны напхайақәа рымгоуп, рынцаа урт ицқьашәқьоу рыжәтәк диржәуеит.
- 22- «Абарт шәара ишәхамтюуп, шәңыабаа баша имыззеит».
- 23- (Сңааимбар!) Акәыркәан хәтә хәтәла иуйахәаны хара иузылбаахгеит.
- 24- Ус анакәха, унцәа иизбаши чха, урт ркынтә гәыртсауафьк, мамзаргыы абзиара ззеилымкаауа рҥаңхьа ухы лаумырқәын.
- 25- Шьыжыи хәылбыҥеи унцәа ихьз еиҥахәала.
- 26- Айх ахәтазгыы Аллаһ ихьзала асаара уекажь, айх иалагзаны акыр уи ирехәаңхьызқәа еиҥахәала.
- 27- Абарт ауааңсыра раңхьака ирзыңшу уи амш уадаф иазхьамңшкәа, аамтәлатәи адунеи бзиа ирбоит.
- 28- Урт, хара иахшеит, амахәҥа гәгәеи ахшыҥи рахтәеит. Иахтәххар, дара иреиңшу шыоуки рыла ихаңсахыр халшоит.
- 29- Хәарада, ари алабжьароуп, уажэшьтә изтәху инцәа иахь мҥақ ылихуеит.
- 30- Аллаһ иҥахымкәа шәара атәххара шәоуам. Хәарада, Аллаһ зегьы здыруа иоуп, акәыгара иақәитү иоуп.

31- Аллаһ, иззитәху илыңха даџаикуеит. Агәымбылцьбафцәа ракәзар, урт рзы ихъаагоу гәәкрак дырмазеихъеит.

**77. Мурселат
(Ашьтымта)**

Иахзылңхауа иҳаназыжьуа Аллаһ ихъала!

- 1- Сықәуеит, иеишьтаргыланы иаашьту (абзиақәа рыла),
- 2- Аңшатлакә еиңш иасны (аңырхага узто зегъы) ицкәа изго,
- 3- Иааиңмыркъазақәа (аиашареи абзиареи) ирылазырїәо,
- 4- Аиашеи ахәанчеи иеилзырго,
- 5- Аерыцкьареи, ахыхьчареи, агәеанїареи рзы,
- 6- Алабжьарақәа кәзїо рыхъзала,
- 7- Шәара ишәахәо ажәа, хымңада, иназоит!
- 8- Аеїдәақәа рылашара антәауа,
- 9- Ажәфәан анеиқәшауа,
- 10- Ашьхақәа ыїжәаны иандыршәуа,
- 11- Аңааимбарцәа ашахатразы ианрыңхьаша аамта.
- 12- Иарбан мшу абартқәа анықало?
- 13- Аидыхра амш аены!
- 14- Аидыхра амш закәу удыруама?
- 15- Аиаша имцны изыңхьазоз рзы, уи амш, ҳағоу имшхароуп!
- 16- Уаанзатәиқәа иқәзаа иқәхамгазеи?
- 17- Анафс иааираны икоугъы убри афызаїәкьа рзахъеит.
- 18- Ҳара, ахара зду абас ҳрызныкәоит.
- 19- Аиаша имцны изыңхьазоз рзы уи амш, ҳағоу имшхароуп!
- 20- Шәарт, баша зык шәалхамхзеи?
- 21- Уи (ахзы), иахьшәартам тыңк итаҳмыртәазеи
- 22- Иазыңїәоу аамтақ ақынза?
- 23- Ашәага-загақәа ҳара иаңахїеит, шакагъы ибзианы иаңахїазеи!
- 24- Аиаша имцны изыңхьазоз рзы уи амш, ҳағоу имшхароуп!
- 25- Ҳара, адгьылтәыла нхартас икаҳамїазеи
- 26- Зыңсы тоу рзгъы, аңсцәа рзгъы?
- 27- Уи адагъы, адгьылтәыла ақны ашьха дуззақәа шаны, шәарт азы цкьақәа шәахмыржәзеи?
- 28- Аиаша имцны изыңхьазоз рзы уи амш, ҳағоу имшхароуп!

- 29- Уажәы имцны ишәыңхъазаз агәакра ашқа шәеиха!
- 30- Хыңыара иеихшоу агага ашқа амфа шәықәыз.
- 31- Ашәшьырагъы шәызымтә, амцабзгъы шәацәызмыхъчо уи атың ашқа шәца.
- 32- Уи, ахтыңра дуззак иақароу акәицқәа аршәуеит.
- 33- Амыңмыңь еиңш иқаңшьза иқалоит.
- 34- Аиаша имцны изыңхъазоз рзы уи амш, ҳағоу имшхароуп!
- 35- Уи, убри афыза мшуп, уажәшьта (азхамйафцәа) рфы еилгазом.
- 36- Ғызгак аарыңшрагъы изақәитхазом.
- 37- Аиаша имцны изыңхъазоз рзы уи амш, ҳағоу имшхароуп!
- 38- Абар, абри, аидыхра амш ауп. Шәареи, шәаңхъатәиқәеи ңыарак шәеизаҳгеит.
- 39- Шәзызхәыңуа кыр ықазар, шәааи, шәысґағыланы инашәыгза абыржәы!
- 40- Аиаша имцны изыңхъазоз рзы уи амш, ҳағоу имшхароуп!
- 41- Хәарада, агәырңса зәацәызахъчаз рзы, ашәшьырақәеи, азыхъқәа рхықәқәеи рықны,
- 42- Ргәы иаатҳаху иеиуеиңшым ашәыр хкқәа қалоит.
- 43- «Иқашәйқәаз рцымхәра, абыржәы гәаңхачарала ишәфа, ишәжәы!»
- 44- Хара, абзиара қазйаз, абас ирңыаҳшьоит.
- 45- Аиаша имцны изыңхъазоз рзы уи амш, ҳағоу имшхароуп!
- 46- Шәаргъы (адунеи ақны) ишәфа, ишәжәы, даґа маңк шәхы иашәырхәа! Хәарада, агәырңса шәалаҳаны шәықоуп.
- 47- Аиаша имцны изыңхъазоз рзы уи амш, ҳағоу имшхароуп!
- 48- Урт: «Аллах иґаңха шәхырхәа!» ҳа анраҳәахалак, ихырхәазом.
- 49- Аиаша имцны изыңхъазоз рзы уи амш, ҳағоу имшхароуп!
- 50- Уажәшьта абри (Ақәырқан) ашьтаҳь, иарбан ажәоу иазхарйараны иқоу?

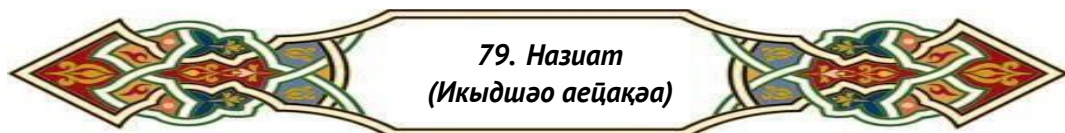
78. Небе (Ажәабжь ду)

Иаҳзылңхауа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихъзала!

- 1- Дара дара зеизйаауа закәуи?
- 2- Еимактәыс ирымоу,
- 3- Уи ажәабжь ду азы акәхап.
- 4- Ман! Ааигәа усгъы иеилыркаашт!
- 5- Уи закәу, ааигәа, хымңада, иеилыркаауеит!
- 6- Хара, адгъылтәыла ииартңаны,
- 7- Ашьхақәагъы шыақәқәаны иқаҳамйазеи?

- 8- Шәаргыы фба фбала шәеицахшеит.
- 9- Шәыцәа, аеыртынчраз, ңсыршыагас ишәзыкаҳѝеит.
- 10- Аѝх хызаны иаңаҳѝеит.
- 11- Амшгыы аусура иаамтаны икаҳѝеит.
- 12- Шәхыхь, быжьбаны иеихагылоу, игәғәоу ажафан шәхаҳаргылт.
- 13- Уака аңхарреи алашареи зхылѝуа цаашьык ықәҳаргылт.
- 14- Ақәа згәылоу аңтақәа ркынтә, ахьхьа-хьхьахәа азы шәзылбаҳашьтүеит
- 15- Ажәлақәеи аѝиаақәеи еизшәырҳари,
- 16- Насгыы иеилашьшыы игылоу азахәатрақәеи абаҳчақәеи шәаазарц азы.
- 17- Хәарада, аидыхра (азбара) амш ағхәара азыңѝәоуп.
- 18- Абыкь (Сур) иантәтәхәалак, гәың гәыңла Аллаҳ иахь шәнеиуеит.
- 19- Ажәфангыы аатуеит, игәашәқәаны икалоит.
- 20- Ашьхақәа, аңтақәа реиңш ирныкәахоит.
- 21- Хәарада, ңаҳанымгыы, ирзыңшыны икылатәоуп.
- 22- Иахзыркъаз аѝыхәтәантәи рынхартә тың акәны.
- 23- Шықәсы рацәала иахьтанхаша.
- 24- Изырхьшәашәаша рымамкәа, рыжәтәкгыы рзымжәкәа,
- 25- Азырши, ашьақ-зыки мацароуп ироуа.
- 26- Ируыз, икарѝаз ахатыңазы.
- 27- Аиашазы, урт рғахәы шырғыххоз иазыңшымызт.
- 28- Хажәаңқарақәа имцуп хәа ишырыңхьазац ирыңхьазон.
- 29- Аха ҳара, зеггы акакала итаҳафхьеит.
- 30- Агьама жәба уажәшьта! Аринахыс, иеизырҳаны ишәаҳташа агәақра мацара ауп.
- 31- Ахәатәхамѝара зәацәызыхьчаз рзы акәзар, агәыхәтәы ахьзара иаамтәоуп.
- 32- Ашәырыртақәеи азахәатрақәеи,
- 33- Бзиа иеибабо ахатәфызцәеи,
- 34- Рыжәтәла итәу аѝәцақәеи (ыкоуп).
- 35- Уака, ргәы иамыхәо, мамзаргыы имцу ажәак раҳауам.
- 36- Абартқәа, унцәа меигзарахданы иуатәеишьаз аҳамтақәа роуп.
- 37- Ажәфанқәеи адгыли, урт рыбжьара икоу зеггы рынцәа икаиѝаз атәк ауп. Ауааңсыра Уи иғаңхьа ацәажәара (Иара азин каимѝакәа) иақәитзам.
- 38- Аңцәеи амаалықьцәеи цәахәа цәахәала иангылаша амш аены, Алыңхафы азин зитәқәаз рыда азәгы дызцәажәазом, ицәажәазгыы аиаша мацароуп иихәо.
- 39- Иара абри, хымғада, иааираны икоу мшуп. Ус анакәха, изтаҳу инцәа иахь дызго мфак дықәлааит.

40- Хара, ауафңсы уаанза ииухьоу, икаиџахьоу данахэаңшыша, амапкыфңгы:
«Снышэхандаз исхарааз!» хэа данахьхэыша аамтэзы, изықэшэараы иказ
агэақразы, шэгэышэеанахџахьан.

79. Назиат (Икыдшэо аеџақэа)

Иахзылңхауа иҳаназыжьюа Аллаҳ ихьзала!

- 1- Иџхны ихазгало,
- 2- Ашьшьыҳэа иахо,
- 3- Ишызсац изсо,
- 4- Ишеиңхныфлац иеиңхныфло,
- 5- Адџа ишахэтоу ала иназыгзо аеџақэа мсааит!
- 6- Актэи ататэхэара игэытқьагоу аџаабжы (адунеи) архыцхыңны иарбгоит.
- 7- Уи, афбатэи аџаабжы ашьтәнеиуеит.
- 8- Иара убри амш азы, зегы ргэы тқьаны итрысуеит.
- 9- Рыблақэа ашэартара хылоит.
- 10- (Мапкыфңгэа:) «Уажэы хара, ҳабафңгэа ибааны ишцахьоугы,
- 11- Раңхьа хшыказ еиңш хқалома?» рхэоит.
- 12- Иагынацырџоит: «Ускан ари, ацэыз ду змоу хынхэышьак (аиџаирак) акэхоит.
- 13- Ари ахынхэра, бжы мацарак иазыңшуп.
- 14- Иааңшызар, махшьер аштэфы иеизаны игылоуп.
- 15- Мыса иажэабжь уара уқынза иназахьоума?
- 16- Унцэа, уи иңшьоу Тува аңстэа ақны абас иқэғитхьан:
- 17- «Фараон узизца! Уи, иахирқьацэеит».
- 18- Убас иахэа: «Аерыцқьара утэхзами?
- 19- Сара, унцэа иахь амфа усырбап, уаргыы уиҳэатэхаџафны уқалап» хэа.
- 20- Насгыы уи, иреиҳазаз аңьшьахэы иирбеит.
- 21- Амала, Фараон, иаразнак «иимцуп» ихэан, дағагылт.
- 22- Дабашьырцгыы иеазикит.
- 23- Имаџуфңгэа еизганы драцэажэеит:
- 24- «Сара, шэартэ иреиҳазоу шэынцэа соуп!» ихэеит.
- 25- Аллаҳгыы, уи адунеии нарцэи рзы иџатэхэыз ахьырхэра дақэиршэеит.
- 26- Хэарада, абри ақны Аллаҳ ихэатэхамџара ицэшэо рызгыы иалырхша
аџатэхэы ду ықоуп.

- 27- Уажәы, шәара шәшара акәу, мамзаргьы ажәфән ашара акәу реуха иуадафү?
- 28- Ажәфән, ирхаракны уаха нәтәхымкәа ишьақәиргылт.
- 29- Айх ирлашьцеит, ами ирлашеит.
- 30- Уи ашьтәхьгьы, адгьылтәыла ирхианы иеиҕихит.
- 31- Адгьыл акынтә азы ыҕихит, аҕиаақәа ирызирҳаит.
- 32- Ашьхақәа игәғәаза иқәиргылеит
- 33- Шәареи шәырахәқәеи рзы ихәартәхари.
- 34- Ахлымзаах дузза анааилақ,
- 35- Уи аены, ауафңсы ииуыз, иҕаиҕаз ибзиазаны игәалашәоит.
- 36- Нас, ҕаҳанымгьы иаартыҕәҕьаны ибартәхоит.
- 37- Уажәшьтә дарбанзаалақ аҳәаа дахысны,
- 38- Адунеитә ңсҕазаара алихзар,
- 39- Ғаҳаным урт рзы наунағза аҕыхәтәантәи хыҕақыртәоуп.
- 40- Инцәа иҕаҕһа (аҳасабырбара) дацәшәаны зыңсыцәғьара аҕахрақәа ириааиз иакәзар,
- 41- Уи инхартә, ҕанат ахатәңсәтәоуп.
- 42- Уажәы, уара акамет иазкны иуазҕаауеит, «ианбақало?» хәа.
- 43- Уара, уи иазкны иудыруеи?
- 44- Уи иазку здыруа, унцәа заҕәык иоуп.
- 45- Уара, уи ами иацәшәаны, згәы трысуа мацара рзы угәәанҕафүп.
- 46- Акамет ами анырбалақ, адунеи акны уахық, мамзаргьы шарҕазық аамтә ақара иҕаз ҕьыршьоит.

Иахзылҕауа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихьзала!

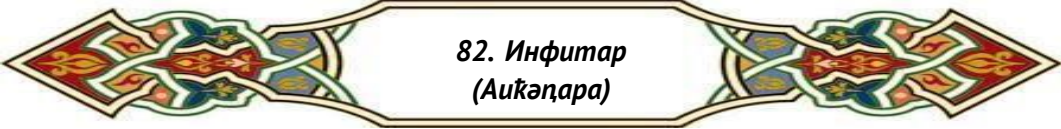
- 1- Иқьышә кылиршьшьит, дизхьамҕшит.
- 2- Избанзар илашәыз азды дизааины дықан.
- 3- Уара иалудыраауеи, издыруада уи аерыцқьара иҕахызтгьы?
- 4- Мамзаргьы, алабжьарак дазыңшыны, уи алабжьара ихәозтгьы?
- 5- Амала, змазареи зтҕыңи ирықәгәыгуа иакәзар,
- 6- Уи еуха уизхьаңшуеит.
- 7- Уи иеымрыцқьара, уара уус иалои?
- 8- Амала, дыфүа дааины иудтәалаз

- 9- Аллаҳ дышицәшәо аарңшуа,
- 10- Уи изғлымҳара уезацәыңхьаукуеи?
- 11- Ман! Хәарада, ари Акәыркан – лабжьагоуп.
- 12- Изтаҳу, уи ақынтә абжьагара алихуеит.
- 13- Уи, иңшьоу абгъыцқәа ирнуп.
- 14- Иаҳаракзоу, ицқьашәқьоу абгъыцқәа.
- 15- Ацҳаражәхәаццәа рнапала инагоу,
- 16- Иалкаау, ауафьшәара злоу.
- 17- Иқәынцәаша ауафь, абзиара шңаинымаало!
- 18- Аллаҳ уи дызлихи?
- 19- Уи хзык далихит, асахьагъы иңшьеицәит.
- 20- Насгъы имфа ирманшәалеит.
- 21- Ацыхәтәан, иңсы ихыхны адамра дтәицәит.
- 22- Нас, ианитаҳу аамтақ азы, уи даеазнык иңсы ихеицәашт.
- 23- Ман! Ауафңсы, Аллаҳ идйа наимызгазеит.
- 24- Ауафңсы, иифо днахәаңшны, дазхәыцааит!
- 25- Хара меигзарахда ақәа изаҳаруеит.
- 26- Нас, адгъыл ицәагәаны илахцәоит.
- 27- Убри ақынтә арыц рйәыгъаны иазҳарҳауеит.
- 28- Азахәатрақәеи, аутратыхқәеи,
- 29- Азетынйлақәеи, ахәырмайлақәеи,
- 30- Еихых-еицых, ижәпаза иеилагылоу ақәайақәеи, ашәырқәеи ашьацц,
- 31- Шәареи, шәырахәқәеи рзы хырҳаганы ирахтәоит.
- 32- Алымҳақәа зырдагәо уи абжьыцәгъа аамта анааилак,
- 33- Иара убри амш аены,
- 34- Иашьцәеи иахәшьцәеи,
- 35- Иани, иаби,
- 36- Ихатәфьзеи, ихәыцқәеи дырцәыбналоит.
- 37- Уи амш аены, зегъы русқәа рхы иахыцәоит.
- 38- Уи амш азы шьоукы рхырфь лашоит.
- 39- Гәыргъаеҳәаша роуны, игәыргъалоит, иччалоит.
- 40- Шьоукы рхафсахьақәа акәзар,
- 41- Ахьаа иамеханакны иеиқәайәамлаҳза иқалоит.
- 42- Иара убарт, амапкыццәа, агәыргъасауаа роуп.

**81. Текуир
(Аикэарера)**

Иахзылпхауа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихъала!

- 1- Амра иеикэарены ианырцэахалак,
- 2- Аеїаақәа ңсақьа ианкаңсалак,
- 3- Ашьхақәа андырныкэалак,
- 4- Ихъараны икоу амахеқәа рхы ианазоурыжьылак,
- 5- Агыгшэыгқәа ңыарак реанеизыргалак,
- 6- Амшынқәа анеилаїэалак,
- 7- Ауааңсыра, ируыз, икарїаз рыла ианеиҕадыргылалак,
- 8- Зыңсы ҕаны анышэ иартаз атыңха,
- 9- Дзыхдырқьаз, дызхыршыааз ианлазїаалак,
- 10- Ашэкэкәа анцэыргахалак,
- 11- Ажәфан аеиғшаны ианаатлак,
- 12- Ыаҳаным амца андырбыжжлак,
- 13- Ыанат, ирбаратэы ианыкалалак,
- 14- Ауағңсы икаиїаз зегы еиликаараны дыкоуп.
- 15- Мап! Изуа аеїаақәа мсааит!
- 16- Зны изны, ғазны арлашара иағу.
- 17- Алашьцара иағу айх мсааит!
- 18- Ашарккара иағу ашьыжь мсааит!
- 19- Ари Акэырқан, кырза иаңсоу, иғәғәоу, жәфангәашэ иаңшэымоу, иҕаңхыагы хатыр зқәу,
- 20- Иїабыргыїэкьаны ацҳаражәхәаф ацқьа (Гаврил) иааигаз ажәа ауп.
- 21- Уи, уақа иалкаау, изықәғызгуа иоуп.
- 22- Абасқак аамҕа ишэыцыз ауағы, хәарада, ағстәа дызхылаз азэы иакәзам.
- 23- Ииашайэкьаны уи (ажәаңқарақәа изаазгоз амаалықь) иаартыїэкьаны алапшхәаа аназарағ дибейт.
- 24- Уи икалаша ирызку адырра, шәара ишәхибаауам.
- 25- Уи ашәиңхыыз зықәшәаша ағстәа иажәа акәзам.
- 26- Ус анакәха, шәабацои?
- 27- Уи зегы рзы илабжьагоуп,
- 28- Чыдалагы, шәыбжьара амға иаша анылара зҕаху рзы.
- 29- Абригы иїабыргуп, жәфантәылақәа рынцәа Аллаҳ иҕахымхакәа, шәара атахра шәоуам!

82. Инфитар (Аиқәңара)

Иахзылңхауа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихьзала!

- 1- Ажәфан анеиқәңалак,
- 2- Аеїәақәа икыдшәаны ианкаңсалак,
- 3- Амшынқәа хыїны ианеилалалак,
- 4- Анышәынтрақәа анаахәлак,
- 5- Дарбанзаалак, адунеи ақны ируыз, иқарїаз иаартыїәкьаны ирдыруеит.
- 6- Уа ауафңсы! Иҳаракзоу унцәа изкны узырқьалаз, узжьаз дызустәда?
- 7- Унцәа иоуп, уара ууафңсны узшаз, асахьа утаны утышәынзыртәалаз.
- 8- Игәаңхала аңшреи асахьеи уңшнызїаз.
- 9- Аха мап! Шәара Уи изхайцара ахатыңан, абыржәгы адин имцны ишәыңхәзоит.
- 10- Амала, шәыварафы иааиңмырқьазакәа шәхылаңшцәа гылоуп,
- 11- Иаакашәїо зегьы тәазыфәуа, аамысташәала анїафцәа.
- 12- Урт икашәїо зегьы рдыруеит.
- 13- Ақәнага зәақәзыршәаз, хәарада, цьанат ақны икалоит.
- 14- Ацәгьақәа рақәзар, цьаҳаным итәлашт.
- 15- Аҳасабырба (ақәызбара) амш аены уахь итәлоит.
- 16- Насгы уаҳа изтыїзом.
- 17- Ақәызбара (ахьырхәра) амш закәу удыруама?
- 18- Ааи, изакәызеи ақәызбара амш?
- 19- Уи амш аены, азәы даеазәизы акгы изыкаїом. Уи амш аены зегьы Аллаҳ инапы иануп.

83. Муҗаффифин (Ииашамкәа изкапануа)

Иахзылңхауа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихьзала!

- 1- Арыцҳара рзыңшуп иашамкәа изкапануа!
- 2- Урт, ауаа акы анрымырхуа ииашаны иршәоит, ирзоит,
- 3- Аха дара ианрыртәо акәзар, ршәареи, рзареи, рыкапанреи рыкны аиашамра аадырңшеит.

- 4- Урт, еитӕх рыӕсы шырхалаша иазымхӕйцзоп
- 5- Уи амш ду аены?
- 6- Иара убри аены, ауааӕсыра жӕфантаылакъа рынцӕа иӕаӕхъа иеизараны иӕоуп.
- 7- Аиашазы, агӕырӕсауаа рфыракъа хымӕада сиӕӕӕин аӕны иӕоуп.
- 8- Сиӕӕӕин закӕу, уара иалудыраауеи?
- 9- Уи, (иууз, иӕаӕаз) ацӕгъаракъа зегъы хӕтӕ-хӕтала знырӕо шӕӕуп.
- 10- Аиаша имцны изыӕхъазаз рзы хӕзоу имшхароуп уи аены!
- 11- Урт, аӕаӕзбара амшгъы ииашазам хӕа изыӕхъазо роуп.
- 12- Аха, иахзырӕъаз агӕырӕсауаа рыда уи азӕгъы мап ацӕикзом.
- 13- Абас иӕоу ауафы, хажӕаӕаракъа ианизаӕхъалак: «Ари ажӕйтӕуаа рлакӕкъа иреиуоуп» иӕаоит.
- 14- Аха, мап! Аиашаӕӕкъа абри ауп, урт, ирукӕаз, иӕарӕаӕаз рыгӕкъа арлашьцаны иашӕахъеит.
- 15- Мап! Урт, уи амш аены хымӕада рынцӕа илхӕахоит.
- 16- Ашьтахъгъы ӕахӕаным иӕалоит.
- 17- Насгъы урт: «Абар, мап зӕаӕшӕуаз ӕахӕаным ахъыӕоу!» хӕа рахӕахоит.
- 18- Мап, мап! Хӕарада, аӕанага зӕаӕзыршӕаз ауаа рӕафӕра Иллиуун аӕны иӕоуп.
- 19- Иудыруама, Иллиуун закӕу?
- 20- Уи, аус бзиакъа зегъы зӕарфӕуа ашӕӕы ауп.
- 21- Уи ашӕӕы Аллаӕ изааигӕахаз ирбоит,
- 22- Абзиакъа, хӕарада, ӕанат иӕоуп.
- 23- Ртӕартӕаа ирыӕӕтӕаны иӕшлоит.
- 24- Иӕшьоу атӕашъаракъа ирыбзоуруу ргӕырӕара, рхаӕы ианубаалоит.
- 25- Урт, амхӕыр заархоу, уаха назӕахым рыжӕтӕк рыдыргалоит.
- 26- Ианужӕлак, гъама хаак узыннажъеит. Иеицлабуа, абри азы иеицлаблааит.
- 27- Уи арыжӕтӕ излазфӕу, ӕанат иреихӕзоу азыхъ аӕынтӕ ауп.
- 28- Ажӕак ала, Аллаӕ изааигӕоу ррыжӕтӕ ауп.
- 29- Агӕырӕсауаа (адунеи аӕны) азхӕафцӕа ирхыччалон,
- 30- Рааигӕара ианрывсуаз, дара дара еилацӕӕуан.
- 31- Нас, игӕырӕаӕаа рӕыӕкъа рахъ ихынхӕуан.
- 32- Азхӕафцӕа анырбалакгъы: «Арт, ииашаӕӕаны имфӕхъаз роуп!» рхӕон.
- 33- Аха урт, азхӕафцӕа рыхъчареи рхылаӕшреи дӕас ирымамызт.
- 34- Абар, иахъа урт азхӕафцӕа, амапкыфцӕа ирхыччараны иӕоуп.
- 35- Ртӕартӕаа рӕы инатӕаны, рыкӕша-мыкӕша, инаӕшы-ааӕшлоит.
- 36- «Азхамӕфцӕа рыӕанага ишӕаӕшӕеи!» рхӕоит.

**84. Иншикак
(Иаатуа, иеимкьо)**

Иахзылпхауа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихъзала!

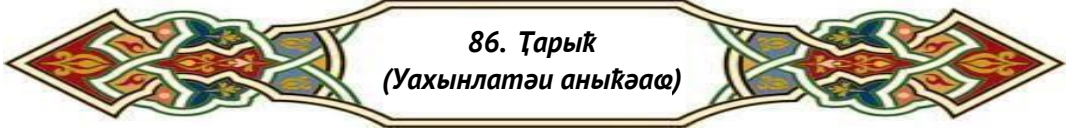
- 1- Ажәфән еимкьаны,
- 2- Анцәа иґапхьа ианхырхәалак,
- 3- Адгьылтәыла икьаькьаза аеиуйнахны,
- 4- Афныцка икоу адәахьы ишьтны иантанарцәалак,
- 5- Псабарала, Анцәа иґапхьа ихырхәаны, ихәатәы ианацныкәалак,
- 6- Уа ауафңсы! Уңсы танацы, шыаґа шыаґала унцәа иахь ухы рханы, ацыхәтәангьы Иара иахь унеиуеит.
- 7- Дарбанзаалак, зышәкәы арґьарахь ала изауз,
- 8- Уи ихасаб мариала иеилыргахоит.
- 9- Насгьы гәырґьарыла итынхацәа рышка дхынхәуеит.
- 10- Дарбанзалак ишәкәы, ишьтахь ала итазар,
- 11- «Унан!» хәа дыхәхәаны,
- 12- Иеиашуа амца далалоит.
- 13- Хәарада, уи, (адунеи акны) итынхацәа рыбжьара дгәырґьацәа дыкан.
- 14- Избанзар, инцәа иахь зынза дыхнымхәуаз цышьон.
- 15- Аха мап, ус акәым! Хәарада, Инцәа иара дибон.
- 16- Мап! Хәылпазтәи ашәапшыи,
- 17- Ацхи, уи иеиднакылақәогьы,
- 18- Насгьы зтәымтахь инеиз амзагьы мсааит,
- 19- Шәарт, хәарада тагылазаашьак акынтә даґа тагылазаашьак ахь шәиасуеит.
- 20- Абас ишыкоугьы, ирыхы урт, избан изазхарымцои?
- 21- Акәыркан ианырзапхьо, избан, асаара реызкармыжьуа?
- 22- Мапкыфцәа, ацабырг имцны ирыпхьазоит.
- 23- Аха ргәы итарцәахыз зегьы, Аллаҳ даара ибзиазаны идыруеит.
- 24- Урт, игәґәазоу гәакрак шырзыпшу рахәа!
- 25- Иазхацәаханы адунеи нарцәи рзы ихәартоу аусқәа кәзцәз ракәзар, урт хазуп. Урт рзы меигзарахда ахамта ыкоуп.

85. Буруць (Ейәацаа)

Иахзылҗауа иҳаназыжьюа Аллаҳ ихьзала!

- 1- Ейәацаа рыла итәу ажәфангы,
- 2- Ажәаны ишәйтәу уи амшгы,
- 3- Ашахатра кәзйәзгы, изыкайәугы мсаит!
- 4- Аңсрацәгы ргәйцашәаит, иагыргәйцашәаит, уи ажрақәа тызжааз,
- 5- Амцабз зхылйәу уи амцақәа еиқәызйәз.
- 6- Урт уи аамтазы амца иахатәаны
- 7- Азхәйәцәа ирзыруаз (гәахәарыла) иахәаңшуан.
- 8- Игәгәазәу, арәхәаңхызқәагы ирыңсоу, Аллаҳ дахьазхарйә азы мацаразы дара рҗы ршыа руан.
- 9- Аха ажәфанкәеи адгыли зтәййәкәоу Аллаҳ зегы ибартоуп.
- 10- Иазхәйәцәоу ахацәеи, иазхәйәцәоу ахәсеи иргәаҗны, атамзаара шытаңаны иахьымхәыз ауаа, хымҗада, җахәаным рзыңшуп.
- 11- Иазхәйәцәаханы адунеи нарцәи рзы ихәартәоу аусқәа кәзйәз ракәзар, урт рзы зыҗака азиасқәа зтысуа җәанатқәа ыкоуп. Абар ахеиқәырхара дуззәгы абри ауп.
- 12- Хәарада, унцәа уанақәикуа кырза дыҗьбароуп.
- 13- Уи иоуп, аханатә изшаз, айыхәтәангы даеазнык изшо.
- 14- Кырза иуаназыжьюа, зыбзиабара хәаадоу,
- 15- Жәфангәашә иаңшәымоу, зыхьз-зыңша хәракзоу,
- 16- Иитәху ишитәху акайара иақәитүгы Иара иоуп.
- 17- Урт, Фараони, Сумуди
- 18- Рыруаа рызбахә (изыкәшәаз ахлымзаах) уара иуахәхәоума?
- 19- Аха мапкыцәа зегьдарароуп аиаша имцны аңхәзара ишағыц иағуп.
- 20- Амала, Аллаҳ урт рышытаҳь ала дрыкәшахьеит.
- 21- Хәарада, уи (мап зцәыркуа) хьзи-ңшеи змоу Ақәырқан ауп.
- 22- (Ахатә) Жәфангәашәңхәарағы икоуп.

86. Ғарық (Уахынлатәи анықәаф)

Иахзылҗауа иҳаназыжьюа Аллаҳ ихъзала!

- 1- Ажәфани уахынлатәи анықәафи (Ғарық) мсааит!
- 2- Уара иудыруама уахынла иузааиуа закәу?
- 3- Уи, алашьцара иагәылыччо аејәа цырцыр ауп.
- 4- Азәымзар азәы дықазам, фныјқала хылапшфык димамкәа.
- 5- Ауафҗсы днахәапшааит дызлыхны дышшоу!
- 6- Уи, баша икартәо азы далхуп.
- 7- Уи азы, имақфахәареи ивајарақәеи рыбжьарантә иааиуеит.
- 8- Хәарада, Аллаҳ уи даеазнык иргъежьыргъы илшоит.
- 9- Амазақәа зегъы цәырҗны,
- 10- Ауафҗсы мчгъы имамкәа цхыраафкгъы димамкәа данықалаша амш.
- 11- Ақәа лбаазышьтјуа ажәфани,
- 12- Ајиаақәа згәылҗуа адгъыли мсааит!
- 13- Акәырқан (аиашеи ахәанчеи) еилзырго ажәоуп.
- 14- Баша цәажәаразам, зынза.
- 15- Урт шәацхәак ықәдыргылоит.
- 16- Саргъы уи иафасыргылаша сымоуп хәарада.
- 17- Уара, мапкыфцәа афхәара рыт, урт даеа мацк уаарпеиңш.

87. Альа (Иҳаракзоу)

Иахзылҗауа иҳаназыжьюа Аллаҳ ихъзала!

- 1- Иҳаракзоу унцәа ихъз цъшьарала иеитәхәа!
- 2- Ишаны асахъа рызтә,
- 3- Шәага-загала, хықәкык ала икајаны амфа дзырбо,
- 4- Ајиаа иајәақәа еиззырхәуа,
- 5- Насгъы урт, иеиқәајәамлахза цәынхак акәны иказјо (унцәа ихъз еитәхәа),
- 6- Уара уаҳарҗхьоит, насгъы иухаштзом.
- 7- Уи, иаргамоугъы, имазоугъы идыруеит.
- 8- Уара, аманшәалареи агәтҗынчреи рымфақәа узааҳартуеит.
- 9- Ус анакәха, урылабжъа, уи хымҗада, хәартара ду алоуп.

- 10- Аллаҳ ицәшәз, алабжьара аҕынтә аҕатәхәы аликхуеит.
- 11- Наунагзатәи агәыргъара зыхәтәа алам иакәзар, уи дацәыбналоит.
- 12- Иреихазоу амца иалалашагъы убри иоуп.
- 13- Убрака дагъыңсуам, дагъыбзахом.
- 14- Аиашаҕәкьазы, зәызрыцкьаз,
- 15- Инцәа ихъз еитәхәаны, знамаз зкуаз, ахеикәырхара иахъаз иоуп.
- 16- Шәарт, адунеитә ңстәзаара еигъашәшьоит,
- 17- Аха нарцәытәи аңстәзаара наунагзоуп.
- 18- Ари, уаанзатәи ашәкәкәа рғғы,
- 19- Ибраҳими Мысеи рышәкәкәа рғғы икоуп.

Иахзылпхауа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихъзала!

- 1- Акаамет ажәабжь уара уқынза иназахьоума?
- 2- Уи амш, хағсахьақәак ахьымзг рнубаалоит.
- 3- Мчы рыламкәа, икараха,
- 4- Амца қяуқьад иалажьхоит.
- 5- Азыршы ддыржәуеит.
- 6- Иқоу амыг мацара рғарцалоит.
- 7- Уи иагъухаҳауам, умлакрагъы ухнахуам.
- 8- Уи аамтәзы даәа хағсахьақәак лашалоит, игәыргъалоит
- 9- Ируыз, икарцәз иазгәдуны.
- 10- Иблахкыгоу ңанатқ италоит.
- 11- Уака, ибашоу ажәак раҳазом.
- 12- Азыхькәа ахьхәхәа илеилоит.
- 13- Ихаракзоу атәартәакәеи,
- 14- Итәу аҕәцакәеи,
- 15- Иеиқәдоу ахчкәеи,
- 16- Иеиужьны икаршәу ауархалкәеи рыла ихъяхоит.
- 17- Ауааңсыра, амахе шыршаз рымбазои?
- 18- Ажәфән шышьтыху,
- 19- Ашьхәкәа шарсу,
- 20- Адгъылтәылагъы ишеицыху рымбазои?
- 21- Уажәшьтә урылабжьала, избанзар уара угәәанцафы мацароуп.

- 22- Урт ырыкэымчуа гэымбылцьбафык уакэзам.
- 23- Амала, дарбанзаалак, дузхьамншкэа мап зкыз,
- 24- Аллах, уи гээкра дук ала дахьирхэуеит.
- 25- Хэарада, урт зегь ахьыхынхэуа хара хашка ауп.
- 26- Уи ашьтахь, рёахэы рёыхрагыы хара иахуалуп.

89. Фецьр (Ашэаңшь)

Иахзылпхауа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихъзала!

- 1- Ашьыжьтэи ашэаңшь мсааит!
- 2- Аїхкэа жэаба мсааит!
- 3- Ыбалей хацалакылей икоу мсааит!
- 4- Ашарахьы иеихо аїх мсааит!
- 5- Иазхэыцуа рзы абарт зегьы, урхыкэартэ цакы рымазами?
- 6- Иумбазей унцэа Ад жэлари,
- 7- Агэашьақэа ртэыла Иреми, ирзиуз?
- 8- Атэылақэа рыбжьара зеиңшыікамыз.
- 9- Афхаа аікны ахақэқэа тыжааны ақалақь зырғылаз Семудааи,
- 10- Апирамидақэа ираңшэымаз Фараони ирзиуз?
- 11- Абарт зегьы, ртэылақэа рёы иахдыркьахьан.
- 12- Иаакэымїзакэа уа ацэгьаршра иафын.
- 13- Убас ишыіказ, унцэа урт аіамчы еиңш агэакра рылеиікьеит.
- 14- Избанзар уара унцэа, зегьы дрыцкляпшэуеит.
- 15- Ауафңсы иакэзар, инцэа уи дңишэарц азы аразкы аниатэеишьыалак: «Сынцэа исатэеишьеит» хэа дгэырғьоит.
- 16- Амала, еиітах дңишэарц азы, иразкы иагирхар: «Сынцэа дсызхьамншит» хэа илахь еиқэиіоит.
- 17- Аха мап! Шэарт аетым иатэашэшъазом.
- 18- Шэара-шэара шэыбжьара, ағарцэа кырфайара аңшьышэгазом.
- 19- Аңстынха шышэфац ишэфоит.
- 20- Амазара шэазгэышны бзиа ижэбоит.
- 21- Аха мап! Адгьыл ыысны, иеилакэыбаса ианцалак,
- 22- Унцэа дубартаханы, амаалықьцагьы цэахэа цэахэала еишьтагыла ианааилак,

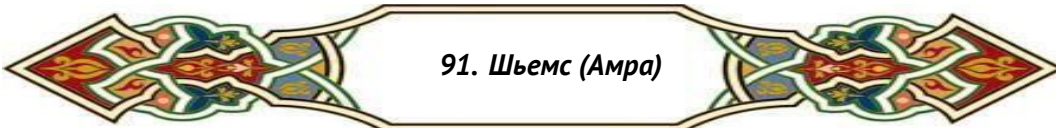
- 23- Уи аены ыаханымгы убартахоит, убри амш аены, ауафңсы икаиңаз зеггы акакала игэалашаргы иабаихэо?
- 24- (Иара убаскан:) «Ах, сыңстазаара баша исхызымгандаз!» ихэоит.
- 25- Уи аены, Аллаһ дзықәиршәараны икоу ахьырхәра, Иара ида азэггы илшом.
- 26- Уи ишфеихәаз еиңш азэггы изфаҳом.
- 27- Уа агәтынчра иахьзас ауафы!
- 28- Уара унцаа уизыхынхәы, Иара уизгәдууны, Иаргы уара дузгәдууны.
- 29- Абас ала (иалкаау) суааңсыра урыцла.
- 30- Сьанат утал!

Иахзылңхауа иханазыжьуа Аллаһ ихьзала!

- 1- Абри ақалақь мсааит!
- 2- Уаргы узааз абри ақалақь мсааит!
- 3- Абацәеи, анацәеи, ахшареи зеггы мсааит!
- 4- Хәарада, хара ауафңсы ауадафрақәа дырфагылаларц, дазықәңаларц амч иахтеит.
- 5- Аха уи, азэггы имч иара иқәымхәо ыишьоума?
- 6- «Смал кырза инысхит» хәа дөырбоит.
- 7- Уи азэггы димбо ыишьоума?
- 8- Хара, уи ибаларц азы ф-блак,
- 9- Ихәарц азгы, абызи ф-қышәки иахамтазеи?
- 10- Насгы уи, ф-мфак иахмырбазеи?
- 11- Аха уи, иуадафыз амфа анылара изымгәагьит.
- 12- Иуадафу амфа закәу удыруама?
- 13- Иткәоу ауафы ихы иақәиттәроуп.
- 14- Мамзаргы, амамзаара аныкоу,
- 15- Атынхацаа ркынтә еитымки,
- 16- Мамзаргы иғару уафңсык изхара акрифайароуп.
- 17- Насгы уазхайафханы, ауааңсыра рахь ачхареи арыцхашьареи аазырңшуа азә уакәны ақалароуп.
- 18- Иара убарт роуп, аиашеи ақәнагеи иадгылаз ауаагы.

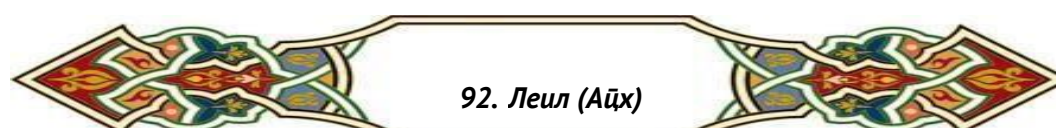
- 19- Хажэаңқарақаа мап рцэыкыз рақазар, ахаанчеи иақанамгеи ирыдгылаз рақахоит.
- 20- Ирыхэтәйәкёу, зышәкәа ыңарқаца ирзарку амцоуп.

91. Шьемс (Амра)

Иахзылңхауа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихьзала!

- 1- Амреи, уи шьыжътәи ашәахәеи мсааит!
- 2- Амра иашьтәныкәо амзеи,
- 3- Уи (адунеи), ианарлашо аамтәзтәи амши,
- 4- Лашьцарала ианыхнафәо аамтәзтәи аїхи,
- 5- Ажәфани, уи шьақәзыргылази,
- 6- Адгылыи, уи иеиїыхны изырхиази,
- 7- Аңси, уи еиқәыршәаны ишьақәзыргылази,
- 8- Ацәгьеи абзиеи рзаңызїаз агәахәареи мсааит!
- 9- Зыңсы зрыцкьаз, хәарада ахеиқәырхара дахьзоит.
- 10- Амала қәнамгала агәырҗса зырхаз, хымҗада, ацәыз иоуеит.
- 11- Семуд жәлар, аиаша ахәазхарымїаз амшала, (аңааимбар) дымцхәафны дрыҗхәазеит.
- 12- Рыбжьара иреицәаз ацәгьауфы, игәагьны ифанынеиха,
- 13- Аллаҳ ицҳаражәхәафгьы: «Аллаҳ ишәатәеишьаз абри амахегьы, уи иажәша азгьы шәаламкьысын!» хәа реиҳәеит.
- 14- Аха урт, ари ажәа иазхьамңшкәа амахе ршьит. Уи амшал агьы, рынцәахәы, ргәырҗсақәа ирхырҗьаны изықәиршәаз ахлымзаах ду, иқәзаа иқәнагеит.
- 15- Аха урт, икарїаз аїыхәтәа иацәшәоз рақәзамызт.

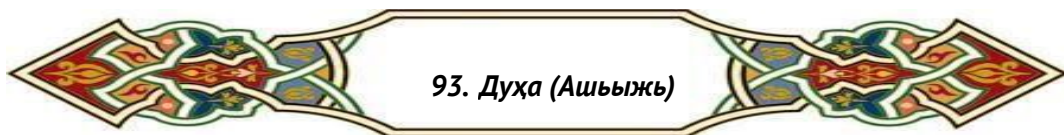

92. Леил (Аїх)

Иахзылңхауа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихьзала!

- 1- Алашьцара зхәаеуа аїхи,
- 2- Алашарахь укылызго амши,

- 3- Хайеи пхэыси ракэны иршақээз мсааит!
- 4- Хэарада, шэңбабаакэа хаз-хазуп.
- 5- Уажэшьта дарбанзаалак, гэйтбаарала ишаны, агэырңса иеацэихьчар,
- 6- Насгы, зегы иреигъзоу дақашахатхар,
- 7- Харгы уи иус харманшэалоит.
- 8- Амала, дарбанзаалак акачбеира аарңшы, ихы мацара дазхэыцыр,
- 9- Иреигъзоугы имцны ипхьазар,
- 10- Хара уи, ауадафра дтэхаргылоит.
- 11- Хыланңы анышэынтра дантаҳалак, имал ңаргы ихээзом.
- 12- Амфа иаша арбара хара иахуалуп.
- 13- Хэарада, адунеигы нарцэгы хара иахтэуп.
- 14- Абас ала, амцбз зхылңуа, иеилашуа мцак азы шэгэишэеанысңоит.
- 15- Уи амца, аңабырг мцны ипхьазаны, иазхьамңшыз,
- 16- Ағагылафца мацара алалоит.
- 17- Аллаҳ иҳаатэхамңара зеацэызыхьчаз ракэзар, уи иацэыхараны идыргылоит,
- 18- Эмазара Аллаҳ имфағы инызхыз ауағы,
- 19- Иарбанзаалак ацымхэра дазымңшыкэа
- 20- Инца игаэхэаразы мацара инызхуа,
- 21- Хымңада, агаэхэара дақашэараны дыкоуп.

Иахзылңхауа иҳаназыжьюа Аллаҳ ихьзала!

- 1- Ашарңазтэи алашареи,
- 2- Илашьцоу аңхи мсааит!
- 3- Унцаа уара уаанимыжъеит, дагъузымгэааит.
- 4- Аханатэ агэаңра уақашэаргы, аңыхэтэан игэырғаша уара уакэхоит.
- 5- Унцаа иуатэишьоит, уаргы угэырғалоит.
- 6- Уи, уара ушетымыз баны уидимкылазеи?
- 7- Амфа шуңшаауаз баны, амфа иаша уанимңазеи?
- 8- Ушғарыз аниба, уагырбеиеит.
- 9- Убри акынтэ аетым уигэтәмсын!
- 10- Знапы умңакны иахээз, дтэцэны думырхынхэын!
- 11- Унцаа иатэашьарақэа урхатэбуны иеитэхэала.

**94. Иншырах
(Агәеиҥыхра)**

Иахзылҥхауа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихьзала!

- 1- Уара, агәтынчра уаҳамтәзеи?
- 2- Убҕа ҥызцәоз,
- 3- Уеидара уқәхамхзеи?
- 4- Уыхьз-уҥша шытаҳамхзеи?
- 5- Ауадафрақәа рывараҕы хәарада, аманшәаларақәагьы ыҕоуп.
- 6- Ааи, аиашаҥәҕьазы уадафрацыҥхьаза маншәаларак ыҕоуп.
- 7- Ус анакәха, ауадафра ануҕырҕаха, уеоумыжьын.
- 8- Насгьы унцәа иахь гәхьаагарала ухы рха!

**95. Ҙин
(Палестинатәи атыҥ ахьз)**

Иахзылҥхауа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихьзала!

- 1- Ҙини, Зеита ртыҥқәеи,
- 2- Синаитәи ашьхеи,
- 3- Насгьы ихьчоу абри ақалақьы мсааит!
- 4- Хара, ауафҥсы иреиҕьзоу ала даҳшеит.
- 5- Насгьы уи, илақәаз раастагьы длаҳарқәит.
- 6- Амала, иазхәйафцәаханы, адунеи нарцәи рзы ихәартҕоу аусқәа кәзцәз рзы, меиғзарахда аҳамтә ыҕоуп.
- 7- Ус анакәха, Уа ауафҥсы! Уажәшьта, абри афыза адин, избан, мап зацәукуа?
- 8- Аллаҳ азбафцәа зегьы рааста иреиҕьзоу иакәзами?

96. Алаһ
(Иадхәалоу, иацрахаюу, ичабу)

Иахзылпхауа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихъзала!

- 1- Зегъы зшаз анцәа ихъзала уапхъа!
- 2- Ауафңсы ичабуа ашьаршәы далихит.
- 3- Уапхъа! Унцәа агәытбаара змоу иоуп.
- 4- Акалам ахархәаша уирҕеит,
- 5- Ауафңсы изымдыруаз иирҕеит.
- 6- Иҕабыргыҕаҕыны ауафңсы, иқәнага аҳәаа дахысуеит,
- 7- Акаҕы дазрыцхамшәа пхъазаны.
- 8- Хәарада, зегъы унцәа изыхынхәраны икоуп.
- 9- Пырхага изтөз дубама,
- 10- Анамаз акра иағыз ауафы?
- 11- Уазхәыцхәоума, уи амфа иаша данылазтҕыы,
- 12- Агәырҕса ацәыхъчара удиҕазтҕыы?
- 13- Имцуп хәаны аҕафырг дазхәампшуазар?
- 14- Уи, Аллаҳ зегъы шибо изымдырзо?
- 15- Ман! Дахымхәыр ихцәкәыкәын ала даанкыланы,
- 16- Уи имцхәафу, ихәымгоу ихцәкәыкәын ала дхархәазоит!
- 17- Иара иеизарахъ дрыпхәаит.
- 18- Харҕы аргәаҕыфцәа (цәаханым ахылапшыфцәа) хрыпхәоит!
- 19- Ман! Уи уицымныҕәан! Асаара уекажьны, Аллаҳ уизааигәаха!

97. Кадир
(Аақәитхара)

Иахзылпхауа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихъзала!

- 1- Хара уи (Акәырҕан), Кадир ауха илбаахҕеит.
- 2- Иудыруама Кадир ауха закәу?
- 3- Кадир ауха, амзақәа зқьы рааста иеиҕуп.
- 4- Уи ауха амаалықьцәеи аңси, анцәа игәапхарала аусқәа зегъы рзы ишылбаац илбаауеит.
- 5- Уи ауха, ацәылашамтәнза агәырҕареи алпхеи рыла итәуп.

**98. Беине
(Илабѣабоу адырга)**

Иахзылѣхауа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихъзала!

- 1- Уаанза аѣахѣара шырзааизгыи Аллаҳ ивакѣылара аѣшыганы мап ацѣызкыз рыбжьара азѣгыи, иарту аршахатгакѣа рзымаакѣа лахъ рытѣазамызт.
- 2- Иара убри аршахатгакѣа, Аллаҳ ицѣхаражѣхѣафы дзылѣхъаз ицѣкашѣкѣоу абгъыцкѣа роуп.
- 3- Арт абгъыцкѣа рѣы ииашоу аѣкаракѣа уѣылоит.
- 4- Убас ишыкоугъыи, уаанза аѣахѣара ззаахъаз, иартыз аршахатга ажѣала ианырзаа ашѣтахъгыи, дара-дара аимап рызѣдырѣит.
- 5- Аха урт, Аллаҳ имѣахырхѣаны, уи изаѣара иазхѣаѣѣаханы, гѣык алагъыи дазхѣаны иеихырхѣарѣи, рнамаз рыкларѣи, насгъыи рзеѣат рѣиларѣи рыдѣан. Ииашоу адингъыи убри ауп.
- 6- Ашѣкѣыуааи, Аллаҳ ивакѣылара аѣшыгаѣѣеи рѣынтѣ аиаша мап ацѣызкуа, зыѣныѣка наунагза иахѣтанхаша ѣахѣаным амѣа иалалоит. Абартѣ ауаа, ажѣлар иреиѣѣоу роуп.
- 7- Иазхѣаѣѣаханы адунеи нарѣеи рзы ихѣартѣоу аускѣа кѣзѣаз ракѣзар, ажѣлар иреиѣзѣаѣоу хѣа иѣхъазоуп.
- 8- Урт рынѣѣа иѣаѣхѣатѣи рѣамтѣаѣа – зыѣаѣа азиаскѣа зѣысуа наунагзатѣи аѣъанатѣа роуп. Аллаҳ урт дрызгѣдууп, уртгъыи Аллаҳ изгѣдууп. Иара абартѣа зегъыи, зынѣѣа ихѣйгыланы, Уи иѣѣшѣаз ирызкуп.

**99. Зилзал
(Адгъылѣысра)**

Иахзылѣхауа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихъзала!

- 1- Адгъыл гѣгѣала ианѣыслак,
- 2- Иагроу ахѣантѣараѣагъыи адѣахъыи ианаршѣлак,
- 3- Ауаѣѣсгъыи «Икалоу убра?» хѣа данѣаалак,
- 4- Уи аены адгъыл, ажѣабжьѣа зегъыи ѣѣырнагоит.
- 5- Избанзар, анѣѣа уи иѣыдоу бызшѣак ала иаѣеихѣахѣеит.

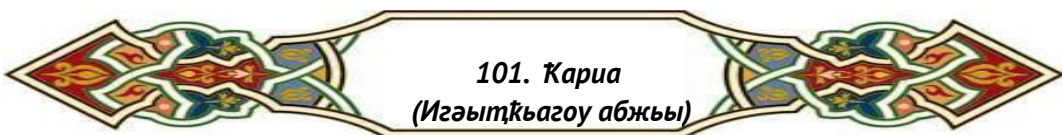
- 6- Уи аены ауааңсыра, икарѝақаз рбарѝахарц азы гәың гәыңла (рнышәынтѝақәа) ирѝыѝны иааиуеит.
- 7- Дарбанзаалак, хәыцк аѝара бзиарак ѝазѝаз, убри иңылоит.
- 8- Дарбанзаалакгы хәыцк аѝара цәгыарак ѝаѝаз уиггы ицәгыара ибоит.

100. Адиат (Аеыѝқәа)

Иаҳзылѝхауа иҳаназыжъуа Аллаҳ ихъзала!

- 1- Рыңсың рзеивымго иѝуа,
- 2- Ианыѝуа зееимаақәа ацѝыхъқәа зхылѝуа,
- 3- Ашьыжъ иаалырѝъаны ижәыло,
- 4- Уи аѝың хыла-гәыла еилазѝо,
- 5- Ашьѝахъгы аға игәың имшәазакәа рыгәѝаѝәѝъа иалало мсааит!
- 6- Ауаѝңсы, инцәа иѝаѝхъа абзиара знымаало иоуп.
- 7- Абри аѝны ихаѝагы дшаҳаѝуп.
- 8- Уи, зынза амал дазгәышьуеит.
- 9- Изымдырзо, знышәынтѝақәа рѝы иѝоу адәахъы иандыршәлак,
- 10- Рыгәқәа иѝаѝәахәу зеггы анаадыртлак.
- 11- Хәарада, уи амш аены рынцәа, дара ирызкны зеггы шидыруа дирбоит!

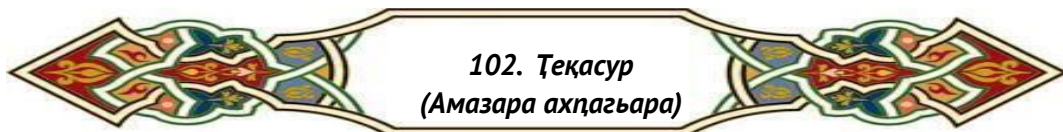

101. Кариа (Игәыѝѝагоу абжъы)

Иаҳзылѝхауа иҳаназыжъуа Аллаҳ ихъзала!

- 1- Уи игәыѝѝагоу абжъы!
- 2- Изақәызеи уи игәыѝѝагоу абжъы?
- 3- Ишыѝалаша удыруама, игәыѝѝагоу уи абжъы?
- 4- Уи аены ауааңсыра, иңсаѝоу аѝарѝалыкъқәа иреиңихоит.
- 5- Ашьақәагы, ихахоу аласа иаѝызахоит.
- 6- Дарбанзаалак, зыбзиарақәа зыкапан аѝны ихъанѝахаз,
- 7- Уи, аңсѝазаара гәырғъак далагылоит.

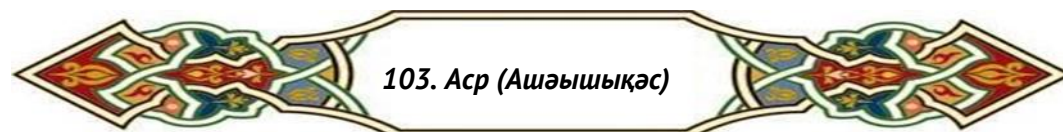
- 8- Зыбзиарақәа зыкапан аҕны иласхаз ракәзар,
- 9- Уртҭ ирзыҕало быжьрабыжьҕәа акәхоит.
- 10- Уара дыршас иумааз уи закәу?
- 11- Ари – Убылны узчыҕуа амца ауп!

102. Тәқасур (Амазара ахҕагыара)

Иахзылҕхауа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихьзала!

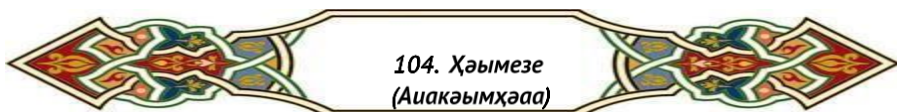
- 1- Шәхылҕышьтрақәеи шәмали рызгәышра шәыхнахит ускаҕ,
- 2- Анышәынтрақәа рҕынза шәназахьеит.
- 3- Мап! Ииашазам иҕашәҕо! Иаарласныгыы иеиышәкаауеит.
- 4- Хымҕада, ааигәа иеиышәкаараны шәыҕоуп.
- 5- Дағазныкгыы мап! Ийеггыы ийәуланы шәзахәаҭшуазтгыы,
- 6- Ыаҳаным алахара шәшағу шәбартаҳон!
- 7- Уи, шәыблақәа рыла иаартыҕәкьаны ижәбоит.
- 8- Уи амш, абзиарақәа ирызкны шәғахәы шәғыххоит.

103. Аср (Ашәышықәс)

Иахзылҕхауа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихьзала!

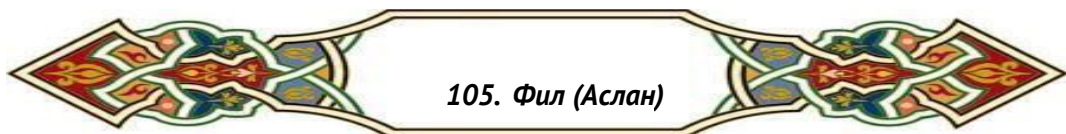
- 1- Ашәышықәс иамағоуп!
- 2- Дарбанзаалак ауағҕысы, ийабыргыҕәкьаны ацәыз имоуп.
- 3- Амала, иазхәаҕцәаҳаны, адунеи нарцәи рзы ихәартҕоу аусқәа кәйаны, дара-дара рыбжьарагыы аиашареи ачҳареи абжьызгаз ауаа, уртҭ ахеиқәырхара иахьаз роуп.

**104. Ҳаџимезе
(Аиакџымҳаа)**

Иаҳзылҳауа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихъзала!

- 1- Ауааҗсыра рыцэгъа ҳџаны, иџџылзхуа, арыцҳара иџеиҗшуп.
- 2- Ҳағоу имшхара иџеиҗшуп, амал еидкылары, уи аҗхъазара иағу.
- 3- Имазара наунағза днанаго җышьоит.
- 4- Аха мап! Иџабыргыџџџаны уи, амца аҳауадара (Ваккум) далажьхоит.
- 5- Амца аҳауадара закџу удыруама уара?
- 6- Аллаҳ, иеиқџиџаз имцоуп!
- 7- Убри афызга мцоуп, угџы аҗынза иназоит,
- 8- Урт, ағџашъақџа ырыдџаҳџаланы,
- 9- Амца афныџқа иџарқџаца иааныжьхоит.

105. Фил (Аслан)

Иаҳзылхуа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихъзала!

- 1- Унцџа, асланқџа раҗшџамацџа ирзиуыз убама?
- 2- Урт, ршъацҳақџа еилеимхџеи!
- 3- Ебабил захъыыз аҗсаатџа рыжџиџан,
- 4- Ацақъарақџа рахъ иршџаны иҗарыжьуан.
- 5- Урт, айдарханы, иеилақџақџаз амхы иафызгаитџит.

**106. Куреишь
(Еидгылары изырҳауа)**

Иаҳзылҳауа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихъзала!

- 1- Куреишьџа, рҗынчынхара арманшџалареи,
- 2- Зынгыы рҳынгыы рнықџарақџа ршџартџадара ахъалыршоу азы,
- 3- Абри афны (Қџааба) Анцџа иеихырхџалааит.
- 4- Урт, амлакра иацџыхъчаны, ашџартџадарагыы рзаҗиџахъан.

**107. Маун
(Имачзоу ацхыраара)**

Иахзылпхауа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихъзала!

- 1- Адин имцны изыпхъазо дубама?
- 2- Убри иоуп аетым игәтасуа;
- 3- Ағар криҕаҕарагы уацәыпхъазкуа!
- 4- Лахь иоуааит ус анамаз зкуа,
- 5- Урт рнамазқәа иҕакыдоуп.
- 6- Ёырбароуп изфү.
- 7- Ацхыраарагы иапырхагоуп.

**108. Қьевсер
(Меигзарахда аразкы)**

Иахзылпхауа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихъзала!

- 1- Хәарада, хара нїәара зқәым аразкы «Қьевсер» уатәахшьеит.
- 2- Ус анакәха уаргы, унцәа иахь ухы рха, ауадафрақәа урҕагыл!
- 3- Иҕабыргыҕәкьаны, уара цәымыгс ушьтызхыз иоуп зҕыхәтәа нїәараны икоу (зыҕәфаншьап ыҕху).

**109. Қьафирун
(Азхамҕаџцәа)**

Иахзылпхауа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихъзала!

- 1- Иҳәа: «Шәартҕ аиаша азхамҕаџцәа!
- 2- Сара шәара шәзымҕахырхәақәо срымҕахырхәазом.
- 3- Шәаргы сара сзымҕахырхәо шәимҕахырхәазом.
- 4- Шәара шәзымҕахырхәақәо сара срымҕахырхәазомызт.
- 5- Шәаргы сара сзымҕахырхәо шәимҕахырхәазомызт.
- 6- Ус анакәха, шәара шәдин шәара ишәымаз, сара сдингы сара!»

110. Наср (Ацхыраара)

Иахзылпхауа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихъзала!

- 1- Аллаҳ ицхыраара шәыхъзаны, аиааира аныжәгалак,
- 2- Ауаа хыӀны Аллаҳ идин рыдыркыло ианубалак,
- 3- Аллаҳ ицъшьаны, ихъз-ицшагъы шытӀхны, ифаӀхъа атӀамзаара шытӀа.
Избанзар Иара атӀамзаарақәа рацӀазаны издызкыло иоуп.

111. Лехеб

Иахзылпхауа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихъзала!

- 1- Абу Лехеб инапқәа (имчра) фәфааит! Иагъфәфеит.
- 2- Ибеиарагъы, ирхәқәазгъы цъарамзар цъара имыхәазеит.
- 3- Иара, иеилашуа амца қъауқъад далажьхоит.
- 4- Цъаханымтәи амфәқәа дрыцӀазаауеит (ухәан-схәан бжъызгоз) ицӀхәысгъы,
- 5- Лыхәда ашаха ахаршәны (амца далажьхоит).

112. Тевхид (Акзаара)

Иахзылпхауа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихъзала!

- 1- Ихәа: Уи – иазәу Аллаҳ иоуп.
- 2- Акы иазрыцӀхам Аллаҳ иоуп.
- 3- Уи дмизеит, хылӀгъы димам.
- 4- Иара ицназгогъы дзыӀкам!

113. Фелаћ (Ашамта)

Иахзылпхауа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихъзала!

- 1- Иҳәа: «Ашамта аңызџаз Анцәа сыеимџаскуеит,
- 2- Иишаз рыцәгыарақәеи,
- 3- Алашьцара анахаңалак аїх ацәгыарақәеи,
- 4- Аңсыцәгыара зырбыжжуа агәахәарақәеи,
- 5- Насгыы, ашьыцфы ишьыцра ацәгыарақәеи ркынтә».

114. Нас (Ауааңсыра)

Иахзылпхауа иҳаназыжьуа Аллаҳ ихъзала!

- 1- Иҳәа: «Ауааңсыра рынцәа сыеимџаскуеит.
- 2- Ауааңсыра рах,
- 3- Ауааңсыра рынцәа.
- 4- Агәыфбара улазырџәо рыцәгыара акынтә,
- 5- Ауааңсыра ргәы ацәгыара тәзыңсо,
- 6- Иубартџоу (ауааңсыра) иубартам (ацъинцәа) зегъы рыцәгыара акынтә».

Ажар:

Абедуинца: Асакарағы нымха-нымда инхо араб шытрақаа.

Аваркәылафца: Иазәу Анцаа, анцаахәқаа ивазыркәыло ауаа.

Ад жәлар: Аңааимбар Худ иуаажәлар.

Азхамдафца: Анцаа дазхазымдо ауаа.

Амхаңырцаеи енсарцаеи: Ртагылазааша аныцагыаха Меққые ақалақ ааныжыны Мединека ихдаз ауааңсыра «Мухаңыыр»; урт уа издызкылаз, ырымоу рыцеиғызшаз атыңынтәи ауаағыы «Енсар» хәа рархәоит.

Аныҳабақа: Анцаас итхьазаны изымдахыхәоз абақақаа.

Арафат: Меққые ақалақ мрагыларатәи аганағы икоу, кәырбан ныҳаа аамтазы ҳаңыра инеиз аңсылманцаа зәаңхьа иахьеизо ахәы ахьыз.

Асаббитцаа: Анцаа иазәкра шыатас измоу ажәйтә динк азхәйафцаа.

Асабшауаа: Ауриацаа асабшаены аусура мап рцаыркиит. Дара амшын ақәарағы инхон, егырт амшқәа рзы икамыз аңсызқәа асабша аены ихыңны иаауан. Уи амшалағы, ахәаша аенынтә амшын аката хданы, амешагыы ихахыр ңырхага ҳаузом хәа, дарартәала анцаа дыржьарц иақәыркиит. Икашәымқан, ишәычха зхәазгыы ырызхәмңшит. Адыхәтәан рыкатақәа хырхырц азы амшын ақәарахыы ианнеиғыы Анцаа урт амаамын сахьа рыманы икаиңеит.

Асхаб-ы Қьехф: Изқәымчуаз азхамдафцаа ирцаыбналаны аҳаңы ақны зөыздәахыз, иара убрақа 309 шықәса ицааз аиғызцаа.

Асхаб-ы Раким: Ажәйтә, хөык аиғызцаа зталаз аҳаңы атыңыртә хәхә дук аңыраҳаны ианыхнафа, ирзаатырц азы уаанза икардахьаз абзиарақәа рыла Анцаа ихәара иалагеит.

Адыхәтәан атыңыртагыы рзаатит.

Ашәкәыуаа: Тора, мамзаргыы Инңыл еиңи иңшьоу ашәкәқаа зоухьаз.

Ба ль: Арам бызшәағы ах, анцаахәы аанагоит. Месопотамиятәи ажәларқәа еихарак изымдахырхәоз рынцаа ихьыз.

Бедир: Аңсылманцаеи Меққые ақалақағы инхоз азхамдафцаеи рыбжьара аибашьра ахьымғаңысыз атың хьыз.

Беитүллах: Аллаҳ иғны аанагоит, Қьааба афбатәи ахьыз.

Беитүл Мақдис: Иерусалим икоу Ел-Акса зыхьзу аңьаама.

Вед, Сува, Иагәус, Иеук, Неср: Месопотамиятәи анцаахәқаа рыхьызқәа.

Гаврил: Аңсыцқьа дызхоу, иреихау амаалықьцаа руазәк ихьз.

Енсар: Имхаңырны ырызнейз азхәйафцаа рыдыкланы, змазара рыцеиғызшаз Мединетәи ауааңсыра.

Еиқые жәлар: Аңааимбар Шьуаиб иуаажәлар.

Елиаса: Аңааимбар.

Зеќыат: Аңсылман дин аңкарала есышыќаса амал зумоу 40 рахытә иңхызаны хәтәк ағарцәа рытара.

Зеќьериа, Зиулқыфл: Аңааимбацәа.

Зулкарнаин: Ацәгәа зыршоз Иеңьуңы-меңьуңы (Гоги Магоги) ртыңырты аиха тартәарала ишәаханы итәзкыз ах, мамзаргьы аңааимбар ихъз.

Зыхар: Ахаңа, иңхәыс «сан лкәакәа еиңш бысзыкоуп» хәа лахәаны лыламкьысра.

Иакәың: Аңааимбар.

Иаса: Аңааимбар.

Иахиа: Аңааимбар.

Иблис: Раңхьазатәи афыстаа.

Иеңьуңы Меңьуңы: (Гоги Магоги) Иңшьоу ашәкәкәа излархәо ала, акааметә анааигәахалак ицәырїраны икоу, ацәгәа зыршо аңануаа.

Ибрахим, Илиас, Исмаил: Аңааимбарцәа.

Инцыл: Ақырысианцәа иңшьоу рышәкәы.

Ирем: Ажәыт аамтәа Иемени Уммани атәылакәа рыбжьара иказ кырза ибеиаз, иңшаз атәыла.

Исрафил: Акааметә аныкалаша абыкь итәтәхәараны икоу амаалыкь ду.

Исхәк, Иунус, Иусуф: Аңааимбарцәа.

Ихрам: Хәць, мамзаргьы умре азы иңшьоу атыңкәа ианыртауа izaхымкәа, ишкәакәоу фкәыршәк мацарала рееилархәеит. Убри ашәцатәы ихрам ахъзуп.

Каамет: Адунеи айыхәтәа нцәаны, аңсцәа зегьы бзаханы махшер ззырхәо атың акны ианеизаша амш, мамзаргьы азбара амш.

Карун:(Корей) Иаамтазы зегь рааста ибеиаз ауафы.

Куреишь: Аңааимбар Мухаммед ижәла. Меќькье ақалаќ ағы зегь рааста мчы змаз ажәләкәа иреуан.

Кыбле: Аңсылманцәа намаз аныркуа рхы ахьдырхо Қыаба аган.

Қәубатәи аңьаама: Аңааимбар Мухаммед, амхаңьырра амфа данықәыз Медине ақалаќ акынза днеианза айыхәтәантәи ианғасыртәғы идыргылаз аңьаама.

Қыаба: Аңааимбар Ибрахими, иңа Исмаили иеицдыргылаз, аңсылманцәа зегь рааста иңшьаны ирыңхьазо ахыбра, аңсылманцәа намаз аныркуа иахьыказалак Қыаба ашқа рхы рханы игылоит.

Лат – Узза – Менат: Аңсылманра қалаанза Меќькье изымцахырхәоз анцәанақәа.

Локман, Лут: Аңааимбарцәа.

Мариам: Аңааимбар Даут ихылцьыштроу Имран иңха, Иаса Қырса иан.

Махшьер: Акааметә амш аены ауааңсыра ахъеизаша атың.

Медианаа: Шьамтәылеи Иорданиеи рыбжьара инхоз ажәйтә жәларык.

Медине: Аңсылманцәа иңшьаны ирыңхьазо ақалаќ.

Меқыкье: Аңсылманцэа иңшыаны ирыңхьазо ақалақь.

Месцъид-и Акса: Аңсылманцэа рныхабаа, раңхьатәи рхырхарта, анамаз аныркуаз уахь рхы дырхон, нас ауп Қыаба ашқа рхы дырхо ианалага. Иңшыоу тыңны иңхьазоуп. Иерусалим ақалақь мразыларатәи аганағы икоуп.

Месцъиди харам: Меқыкье ақалақь ағы ағныңқа Қыаба ахыыкоу аңыаама ду. (Аңсылманцэа, хатыр ду зқәу аңыаама хәа иаанагоу абри ағыза ахыыз ахырйеит).

Меҳир: Хәйеи пхәыси анеибаго, ахәйә аңхәыс илитарц азы ихы иадицәз амал-аңара ухәа. Ишеикәшахатхаз ала иртаххар ианеибагалак иртаххаргыы иеилыуаны икалар усқан ишәахоит. Аңхәыс лзинқәа ахьчара қакыс иамоуп.

Мешар-и харам: Арафтаи Мина ашьхеи рыбжьара, Музделифа ашта аган ағы икоу Кузех ахәы акәша-мыкәша иахьзуп, аңааимбарцәа шаанза Аллаһ иахьихәоз иңшыоу тыңны иңхьазоуп.

Мыса: Аңааимбар.

Намаз: Аңсылманцэа есымша хәынтә инарыгзо анцәа иашьапкра.

Ныхә: Аңааимбар.

Рес жәлар: Рес ақалақь ағы инхоз ажәйтәтәи жәлар.

Садақа: Арыцхәхә, ацкы уазымңшыкәа изгу ауаа ацхыраара рытара.

Салих: Аңааимбар.

Самири: Ажәйтә Мысратәи абызшәағы атәымуағы аанагоит.

Сафаи Мервеи: Қыаба азааигәара икоу ахәкәа рыхьызқәа. Аңсылманцэа хәңыра ианцалак абарт ахәкәа рыбжьара бжъынтә ицаны иаароуп.

Себе жәлар: Хәамта пхьазара қалаанза 2500 шықәсазтәи аамта иахааныз ажәйтә жәларык.

Семуд жәлар: Аңааимбар Салих иуаажәлар.

Сур: Акаамет анықалаша изтәтәхәаша абыкь.

Тин, Зеита: Иахьатәи Палестин иахьайанакуа аңааимбарцәа Ныхәи, Ибраһими, Иасеи, Аллаһ иңәхәара ахьырзааиз ашьхәкәа.

Тааут: Анцәа иғагылоу ауағы, ауаа мчыла изымңахырхәо агәымбылңбағы.

Тебукәтәи ахьызрацара: Аңааимбар Мұхаммед иңхаражәхәағы дахьтадырхаз амшала аңсылман ар Римиаа ржәылара.

Теиеммум: Иңқыоу анышә напыла уасны уғи унапи ақәшьра.

Тора: Ауриацәа иңшыоу рышәкәы.

Тубба жәлар: Иементәыла инхоз ажәйтәтәи жәларк.

Тува аәхаа: Синаитәи адгьылбжьахәғы икоу, иңшыаны иңхьазоу аәхаа.

Тур: Аңааимбар Мыса, Анцәа ибжъы ахьиахаз ашьха.

Узеир: Аңааимбар.

Умре: Иазыңцәоу аамтақәа рыда иңшыоу атыңқәа рәтәара.

Уху́д: Медине ақалақь ағы инхоз аңсылманцәеи Меқьқые ақалақь ағы инхоз азхамйафцәеи
рыбжьара айбашьра ахьымфаңысыз ашьха.

Фараон: Зхы нцәахәыс изыңхьазоз ажәытә Мысратәи аҳцәа.

Худ, Харун: Аңааимбарцәа.

Хаман: Фараон ицхыраафы.

Хәхам: Ауриа дин амайуфы.

Хәцъра: Есшықәса иара иазыңйәоу аамтәзы Қъааба, анафс иңшьоу атыңқәа ратәара.

Хунеин: Аңсылманцәеи Хавазин захьзыз иазхамйафцәаз шьтраки айбашьра ахьрыбжьысыз
аңста.

Цьихад: Умчқәа зегьы рыла аиашара азықәңара, ахы аиааира, ацәгъара аңырқәкәара.

Цьуди: Ныхә ңааимбар иғба иахьықәтәаз ашьха.

Шьуаиб: Аңааимбар.

صِدْقَةُ اللَّهِ الْعَظِيمِ

Зегъы зымчу Аллаһ хэарада аиаша ихәеит

